5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ IV, 40 „

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 715 —Vineri 1 Mai 1909

1302/1910

Scumpirea traiului

Că traiul s'a scumpit din cale afară e un adevăr evident. Dar acest traiu scumpit este resimțit mai tare de clasa biurocraților, cari au lefuri fixe, pe cînd prețul vieții crește.

Legile economice cari aduc creșterea și scumpirea vieții nu merg mînă în mînă cu legile fiscale ale budgetului și negreșit ca noi, clasa salariată să ne resimțim mai mult de urcarea prețului vieții.

Prețul unitar al cîștigului de zi fiind fixat la acel, preț unitar, se referă la toate articulele de traiu și ori-ce urcare de centime face să se strice echilibrul între venit și cheltuială.

Acest raport între media venitului zilnic al salariaților și media vieții, așa cum o impun legile economice aduce, cu vremea, desacorduri mari și rolul statului e de a le armoniza pentru bunul mers tocmai al carului statului.

Urcarea salariilor e urmarea fatală a urcării vieții.

Dar dacă această chestie își are importanța sa, ceea ce preocupă toate cercurile este, pentru ce viața s'a scumpit la noi în așa măsură că a dat de gîndit tuturor.

Creșterea prețului vieții nu e aceiași în toate părțile, și pe lîngă cauzele generale ale țării are și altele locale unor anumite orașe și centre.

In linie generală viața s'a scumpit prin articulele ce se produc în țară, nu prin cele ce ne vin din afară. Aceste din urmă ating o clasă prea restrînsă: celelalte ating masa norodului.

Mai de demult viața era eftenă prin articulele interne. Ni se spun ca din povești prețurile mici, cu cari se cumpărau articulele interne înainte de deschiderea Dunărei. Astă-zi cu libertatea transacțiilor comerciale și înlesnirea transportului, articulele interne exportîndu-se s'au scumpit înlăuntru, iar articulele externe importîndu-se s'au eftenit înlăuntru. De cît, cu articulele importate cumpărătorul se acomodează după pungă, după gust, după putință. Cine poate ia articole scumpe cine nu de cele mai eftine, și face cum poate. Cu articulele interne din contra; prețul lor fixîndu-se după o normă unitară ating de o potrivă pe toți și pe cei cu punga plină și pe cei mai supțirei la pungă.

Mai mult încă; în tendința de industrializare a țării nu s'a lăsat jocul liber importului, ci s'au majorat unele prețuri cu taxe de protecție sau de prohibiție, cari au scumpit articulele în mod colosal: zaharul, pâinea, hîrtia, stecla, etc., etc.

Deci industrializarea țării a scumpit traiul în ceea ce privește articulele de importat, fără să ușureze cu ceva articulele interne, cari au mers crescînd. Apoi industrializarea a sporit viața muncitorilor, căci i-a rîdicat pe o scară mai aleasă de cît cea a plugarului; dar jocul legilor economice nu i-a înlesnit, ci i-a apăsat ca și pe salariații din biurouri.

Cînd cei vechi cumpărau cu un leu vechiu 40 ocă de pîne, iar pentru o ocă de cafea plăteau 4 lei vechi, adică trebuiau să dea 160 ocă de pîne pentru oca de cafea, ni se pare că erau mai înlesniți, de cît azi, cînd vrînd nevrînd ori-ce om trebue să mănînce oca de pîne, iar cafeaua e articul de lux, și n'am înlesnit întru nimica pe consumatorul nevoeș, dacă l'am scumpit la pîne și l'am eftinit la cafea. pentru înlesnirea comerțului cu Turcia și Grecia, după principiul națiunei celei mai favorizate.

Tot așa cu zaharul. De la 28 bani costul de fabrică al unui kilo de zahar pînă la 1·10 prețul din piață, consumatorul și bogat și sarac plătește 82 de bani taxe peste taxe, prime de fabricațiune și altele și țara nu știe că de unde înainte budgetul încasa 8 milioane taxe de import la zahar—cînd se vindea cu 70 bani kilogramul, azi noi plătim din budget fabricilor alte 8 milioane, golind și budgetul și punga țării, pentru gustul rentabilității a 50,000 Ha. de sfecle și a îngrășării pungii la 5—6 capitaliști francezi.

Și așa mai departe.

Dar scumpirea vieții are și alte cauze sufletești. Noi ne-am croit viața pe un picior prea boeresc. Locuim case mari, ne place a fi serviți de slugi multe, buzunarul ne covârșește; fetele noastre, copiii noștri nu-i deprindem a-și satisface ei singuri nevoilor lor; acest traiu boeresc, dacă convine boerilor, nu convine salariaților. Și dacă adăugăm acest rău social și moral la cel fatal al legilor economice, sigur că viața ni se pare și mai grea și mai amară.

Cu tendința de a merge tot în sus, noi nu ne uităm în lături, nu ne cuprindem îndeajuns noi pe noi, și ne mărim singuri răul.

Casele le facem cu loc mult de jur împrejur, și nu cîștigăm înălțimile; și apoi și cerințele de construcție s'au îngreuiat că e un rizic pentru cel ce încearcă să clădească. Populația crește pe fie-care an; noi gospodării se formează și apartamentele nu se înmulțesc în proporție cu dînsele. Nu e biurocrat care să nu se vadă silit a plăti chiria cu venitul pe 3—4 luni. Dar aceasta aduce un desechilibru economic, căci strică proporția.

In scurt dar, scumpirea traiului are cauze generale economice, pe care nu le putem schimba; are cauze specifice situației noastre budgetare, care se pot ameliora; dar are și cauze interne, datorite felului nostru de creștere în familie, în școli.

Trebue o schimbare în toate direcțiile, și dacă ne-am deprinde a ne mulțumi cu mai puțin și a nè satisface noi prin noi mai mult, nu știu zeu dacă n'am motiva o scădere a prețului vieții, tocmai în folosul general.

Să ne închipuim că am spori prin legi productivitatea industrială mică a țaranului prin lățirea la domiciliu a uneltelor industriale; războiul mecanic, motorul mașinal și alte instrumente și că în loc de a ne cumpăra cu aur stofa proastă străină, ne-am țese și coase stofele noastre din lîna noastră, ce ușurare ar fi în țară, căci pe de o parte soarele și ploaea ne-ar da grîul și popușoiul; iar brațele noastre near da stofa modestă dar sănătoasă și trainică, nu putredă ca cea nemțească.

Și apoi ce prilej de însănătoșare morală, căci ar dispărea din popor indolența, lenea, nepăsarea și ar socoate fie-care clipă cu banul, fie-care ceas cu leul, fie-care săptămînă cu aurul.

Dar pentru asta trebue coraborarea tuturor mijloacelor, tuturor puterilor, tuturor voințelor, și pînă acum noi plutim în lupte personale, nu însă și în măsuri de sporire economică.

Gh. Ghibănescu.

O DEOSEBIRE

Georg Gothein, deputat în Reichstagul german, într'un articol asupra situației politice în Germania, se exprimă ast fel:

Dar noi suferim mai cu seamă de pe urma faptului că partidele nu sînt răspunzătoare de politica pe care după *cererea* lor o face guvernul.!

Negreșit, răul semnalat de deputatul german e mare, pentru că este și logic și necesar ca acela, care exercită o putere, să aibă și răspunderea respectivă. Dar fiind că d. Gothein nu face considerații pur teoretice, ci examinează situația de azi *din Germania, e interesant s'o comparăm cu a noastră.*

Evident, d. Ionel Brătianu nu se poate plînge că'e silit să facă politica partidelor sau partidului. D-sa nici nu și-a consultat partidul: toată pretinsa legiferare a căzut cu hîrzobul, din cerul brătienist.—Partidul ori a inghițit și a tăcut, ori a inghițit și a murmurat; dar de înghițit a inghițit în tot cazul, tot ce a vrut să i servească d. Ionel Brătianu sub eticheta de „operă de guvernămînt". Zicem partidul *și nu* partidele, *pentru că de acestea din urmă nici atîta nu e obligat să ție seamă un guvern brătienist, chiar cînd e vorba de un partid ca al nostru, care a dovedit că reprezintă massa cetățenească.*

O fi rău sistemul din Germania, de care se plînge d. Georg Gothein. Dar ni se pare că e și mai rău sistemul introdus la noi de liberali și dus la perfecție de d. Ionel Brătianu.

O ispravă naționalistă

Se pare că naționalizmul d-lor Iorga și Cuza intră intr'o fază nouă și... *practică.*

Se pare, că șefii s'au convins, că platonizmul nu duce la bune și frumoase rezultate; că teoria, ori cît este în stare să zăpăciască unele minți tinere, nu poate cu toate acestea să dea alte roade.

Și atunci corifeii și-au pus în minte să lucreze mai practic, să propage prin fapt. D. Iorga și-a făcut datoria, dînd semnalul luptei.

Dar iată un alt fapt. De astă dată fu rîndul d-lui Cuza,—ierarhia după cum vedeți, fu strict observată.

Alaltăeri d Cuza s'a aruncat, cu aceiași pornire asupra unui biet om, care avea marea vină să fie evreu. A vrut se vede d. Cuza să facă o lecție practică de economie politică studenților cu care obișnuit face cenaclu ambulant între Tuffli și Piața Unirea.

Să profiți de slăbiciunea unui om, care știi că nu-ți poate răspunde cu aceiaș monedă, să te arunci asupra i și să l lovești aceste ese de sigur, din cadrul unei minți bine organizată.

Chiar dacă admitem că d. Cuza, este numai—un temperament impulziv, violent încă nu s'ar putea explica accesul acesta. Dar respectul de sine, simțul demnității personale și al situațiunii sale l-ar fi împedecat de la o asemenea brutalitate. Nu este exclus, ca un om relativ calm, să facă o prostie *într'un moment* de surexcitare, de legitimă indignare; dar este cu desăvîrșire exclus, ca un om normal organizat, să comită o asemenea barbarie în plină stradă, fără nici un motiv serios, și într'un interval relativ îndelungat.

Fără indoială, că d. Cuza a vrut să dea o pildă de cum înțălege d-sa să propăvăduiască salvatoarea teorie naționalistă.

De la teorie la fapte. Acesta este principiiul, pe care se bazează o întreagă metodă de investigațiune în știință. De cît, de la *asemenea* teorii la *asemenea* fapte, ni se pare că nu este permis nici de lege, nici de morală. D. Cuza a contravenit la amîndouă, și dacă cea de a doua nu are altă sancțiune, de cît opinia publică, cea dintăii are o sancțiune mai simțitoare dacă nu mai puternică și cerem, ca aceasta sancțiune să i se aplice d-lui Cuza.

Em.

Chestii școlare

Examenul de capacitate pentru fete

In Monitorul Oficial din 22 Aprilie a. c. s'a publicat condițiile ținerii unui examen de capacitate pentru școlile secundare de fete: externate, școli normale și profesionale.

Va fi al doilea examen ținut sub ministeriul d-lui Haret, fericitul ministru care de 10 ani în urmă a condus mai toate examenele de capacitate pentru băeți și fete.

Și nu e puțin lucru, cine zice examen de capacitate la fete supt ministerul d-lui Haret. Precedentele dau de gîndit. Clicile și esclusivismul ce a domnit la unele examene, dau de bănuit și la celelalte.

Și apoi scoaterea prin lege a putinței ca unele examene să se țină și la Iași, nu numai la București, pun într'o vădită inferioritate, sporind munca și grija candidatelor de la Iași.

Intăiu examenul de capacitate va fi enciclopedic. Se va asculta: romîna, istorie, geografie, filosofie, pedagogie, economie politică; deci 6 discipline. Cum profesorii vor fi în mare majoritate din București, toate candidatele vor trebui să prindă știința prin felul de predare al profesorilor bucureșteni.

Un obiect de pildă: *geografia.* La Iași numai de 2 ani face curs d. St. Popescu, pe cînd la București d. Mehedinți a monopolizat știința geografiei.

Predă și d. Filipide la Iași filologia romînească, dar această știință filologică trebue preparată acum prin prisma profesorului de la București.

Tot așa la istorie; Onciul bate pe Xenopol, și detaliile à la Onciul sunt unele, à la Xenopol altele.

Dar pe lîngă această inferiorizare a candidatelor de la Iași mai există teama cliselor și esclusivismului, care a exasperat lumea.

Ne facem datoria și credem că suntem ecoul tuturor celor interesați, cerînd de la ministrul Haret luarea celor mai severe și drepte măsuri pentru egala îndreptățire în ținută și încredere a tuturor candidatelor, pentru a nu mai avea aspectul examenului condus de compania Brătilă—Adelsberg, cari pentru chichițe și fleacuri a scoborît o școală, o serie întreagă de candidate, lăsînd să se strecoare în suflet ideea că nu dreptatea curată a stăpînit, ci cea personală și pătimașă.

Candidate vor fi multe, zeci și sute, căci licențiatele în litere, filologie, istorie, s'au înmulțit. De cît și aici o nedreptate.

Toate candidatele se duc neegale la examene. Cele cu licența în istorie și filozofie vor fi slabe în filologie; cele în filologie vor fi slabe la istorie; și toate vor fi putrede de slabe la geografie. Aici mai ales este ceva de făcut.

Ar fi de dorit ca actualul docent de la Universitatea de Iași să strîngă într'o serie de lecții, pe toate licențiatele și să le atingă cele mai generale chestii de geografie, tocmai în vederea examenului de toamnă. Ar fi un serviciu frumos ce s'ar aduce candidatelor de la Iași și s'ar completa cultura lor Universitară *adhoc.*

La primul examen de capacitate ținut acum 5 ani, de la Iași ne-au eșit cele mai bune candidate. Nu ne îndoim că și de astă dată Iașii vor ținea recordul, pentru a se dovedi că soliditatea culturală la Iași o avem, cu toate condițiile de inferioritate în care zace Iașul.

* * *

OAMENI ȘI LUCRURI

TREI, DOAMNE!

O mică și modestă dare de seamă s'a publicat eri în ziar, despre moartea și înmormîntarea unui tînăr lucrător tipograf din atelierele unde se tipărește și „Opinia",—precum se cuvine să fie darea de seamă despre dispariția unui modest ostaș al muncei manuale, al muncei grele de toate zilele.

Nu fără durere de inimă se poate afla însă—de către ori-cine ar fi—că într'un interval de timp excesiv de scurt—două săptămîni!—au murit în orașul nostru trei lucrători tipografi, tustrei în vrîstă de două zeci de ani, cu toții chemați în anul acesta să-și îndeplinească serviciul militar, tustrei seceraţi de o boală teribilă, care nu iartă.

E boala cea fără de milă care vine să găsească victimele în umbra atelierelor de muncă ori în camera de lucru a celui fiziceşte surmenat, e boala care izvorește mai deadreptul din anumite condițiuni de traiu și de lucru, boala care face cu atît mai multe jertfe, cu cît omenirea progresează mai mult: căci, progresul din nefericire, e legat de excese de diferite naturi pe cari le îngreuiază încă mereu cerințele materiale ale existenței, scumpetea, dorințele tot mai mari, atîtea variate condițiuni și împrejurări ale vieței sociale de astă-zi.

Firește, suntem departe de a crede ori de a spune lucrătorilor cari ne sunt atît de simpatici, că munca lor de atelier e mai primejdioasă ori mai grea ca a ori-cărora. Suntem mai curînd înclinați a crede că e numai o coincidență, una din acele grozave coincidențe pe care mintea nu le poate cuprinde în deajuns și pe care știința nu le explică lămurit: seria morților la feliu, precum se găsesc serii de alte întîmplări fericite ori nenorocite, în societatea omenească, menite anume par'că să ne impresioneze, ori să ne deruteze.

In această stranie categorie de fapte intră și împrejurarea nespus de întristătoare a morței simultanee a celor trei lucrători tipografi iașani, stinși de aceeași boală, în aceeași vrîstă.

Mai mult de cît simpli lucrători, tipografii sunt pentru ziariști și publiciști, cei dintăiu și cei mai devotați tovarăși împreună își fac traiul, de-avalma își îndeplinesc misiunea socială și în mod fatal rostul unora se confundă cu al celorlalți. Că unii înfruntă plumbul metalic propriu zis, iar ceilalți îl absorb sub forma altor otrăvuri, tot acolo ajungem de-o potrivă și tot ca plumbul ce se roade încet-încet sub degetele tipografilor ori se iroseşte în glonții de luptă,—ne topim cu toții în așteptarea unui sfîrșit.

Datori suntem însă noi înaintea tuturor să deplîngem împreună cu dînșii pe cei săceraţi de o moarte atît de timpurie și să le adresăm cuvinte de îmbărbătare pînă cînd o vreme mai bună va aduce măsuri de îndreptare.

Rodion

Opiomania

O conferință interesantă.—Istorie.—Afacerea Ullmo.—Fumătorii de opiu.—Dezastrul fumatului.—Opiomania e vindecabilă?—Iujecțiile subcutanee și morfinomania.

Doctorul Jauselme a ținut nu de mult o conferință la „Société de l'internat" cu privire la opium și efectele lui. Din cuprinsul acestei conferinte se deduce că celebrul medic găsește opiului unul din efectele cele mai pernicioase și ca atare îi atribue o importanță deosebită.

Mai arată între altele că autoritățile publice ar trebui din cînd în cînd să se gîndească la efectele dezastruase ce produce această plantă și să ia oare cari măsuri privitoare la consecințele întrebuințării ei.

Chestiunea a fost adusă la ordinea zilei, pentru prima oară, în mod mai complicat bine înțeles, cu ocazia afacerei Ullmo.

Se știe că în această împrejurare, s'a pus mult, foarte mult în sarcina opiului, și că efectele lui au fost considerate ca pernicioase nu numai vieței private, dar chiar ordinei publice, în mod cam indirect, ce-i drept, dar nu mai puțin vătămător.

*

Acuma doctorul Jauselme, prin comunicarea pe care o face societății internatului, readuce chestia, cu mai multe elemente documentare, arătînd cam care e atenția de care trebue să se bucure și din partea autorității publice, această chestiune.

Din Indo-China și din stațiunile extremului Orient, scrie dosterul Jauselme, trupele coloniale ofițerii și equipagiile flotei, au adus în Franța funestul obicei de a fuma opiul.

Au făcut numeroși prozeliți și în porturile noastre de răsboiu. La Toulon întăi, apoi la Brest, Lorient, Cherbourg, fumătorii, în număr relativ considerabil au fost deschise, și acolo soldați și marinari de toate gradele se dedau voluptăților pipei în tovărășia demimondenelor.

Mulți aspiranți de marină chiar, din momentul eșirei lor din fregata-școală, se abonează la vre-o fumătorie.

Care poate fi viitorul acestor ofițeri? Forțele fizice, morale sau intelectuale ale unui astfel de fumător îl împedică de a ocupa cu rost vre-una din funcțiile publice.

Acest viţiu degradator nu ar fi posibil de tolerat la vreunul dintre acei cari dețin o fărîmă de autoritate.

Soldatul sau comandantul nu mai posedă energie, vigoarea și toate celelalte calități avute pentru exercitarea funcției sale.

Ofițer de marină, el poate grație uneia din eclipsele de inteligență și conștiență, atît de familiare fumătorilor de opiu, el poate conduce vasul la o distrugere totală. Administrator colonial, el e condus la acte nereflectate, la abuzari de putere. Magistrat el dispune în mod irațional de viața, onoarea și averea acelor cărora le datorește dreptate.

Aceasta fiind situația fumătorului, rămîne de analizat chestia dacă această funestă maladie poate fi vindecată?

*

Desintoxicația lentă sau progresivă sau privațiunea bruscă, aceste sînt cele două mijloace care pot fi încercate spre a vindeca pe fumător.

Desintoxicarea lentă se face în mai multe feluri: Se poate înlocui opiul prin morfină sau prin o preparațiune farmaceutică.

Apoi mai e laudanum, care e mult întrebuințat de către misionarii din Indo-China.

Medicii englezi preferă granulele de morfină sau injecțiile subcutanee de morfină.

Aceste injecții se bucură acum de o mare popularitate în China, pentru buna rațiune că o injecție de morfină costă mult mai puțin de cît o pipă de opiu. Dar aceasta crează o serie de morfinomani, de aceea consiliul superior legislativ din Hong-Kong a luat de curînd hotărîrea de a opri injecțiile subcutanee.

Desintoxicația lentă e o simplă iluzie. E greu de susținut că simpla privațiune ar putea vindeca pe bolnav, așa că se pretinde că unicul mijloc mai eficace ar fi desintoxicarea bruscă, care, la rîndu-i, deși puțin cam periculoasă, poate fi stăpînită de un medic energic. Urmează natural o criză, care durează în termen mediu opt zile și care e foarte penibilă. Bolnavul e supărat de insomnii, de cram-

pe, slăbiciunea inimei și chiar de prostrație.

Atuncea sînt necesare injecțiile de cofeină. Această cură mai poate fi făcută și în mod psihologic, se evită bolnavului mediul seu obicinuit, i se fac masagii, face preumblări. Dar și vindecat el trebue să nu mai dea ochi cu vechii lui cunoscuți așa să trebue să părăsească ținuturile în care locuise pînă acum.

„Opinia" la HUȘI

Coresp. particulară al ziarului „Opinia"

Politico.—După încurcăturile pricinuite la Primăria noastră, lucru care arată destrăbălarea din tabăra liberală, destrăbălare care a mers crescînd în ultimul timp, cu schimbările făcute de Conu Sandu Calciu, alte încurcături nu mai puțin mari agită tabăra carpistă din localitate.

Același conglomerat există și la Carpiști ca și la liberali; dar pe cînd la liberali oricît vor fi de neuniți la Huși au la București un singur steag, un singur șef, o singură doctrină, toți oglindindu-se mai mult sau mai puțin în șeful și steagul partidului, la Carpiști nici aceasta nu este cel puțin.

Și de ce, mă rog!

In conglomeratul Carpist intră membri cari au la centru în mai multă vază steagul Carp de cît steagul Nababului, și unii dacă au un cult deosebit pentru Nicu Filipescu și Cantacuzinești sînt foarte reci sau departe de steagul Carpist.

Până mai eri adepții lui Carp din Huși se resboiau la cuțite cu adepții d-nului Cantacuzino, și dacă azi se văd siliți a merge împreună, nimic comun nu-i apropie.

De aceia în dosul formelor oficiale e o neîncredere adîncă a unora în alții și fie care caută să se mențină cum poate.

Lipsa aceasta de omogenitate se resimte la cea întâi ocazie, și în afară de legăturile de *bidii*, ce există în unii din membri, restul simte că au se menține de cît prin echilibru.

Dintre toți *nebidiile*, cel care voește a se impune prin prieteni personali ai săi e Gr. Vericeanu. Fostul primar a reușit să'și atragă vre-o 10 prieteni personali alegători urbani de ordinară speță, cu care însă face presiuni asupra familionului,

Pretensiunea aceasta este cu atît mai resimțită; cu cît nici un alt membru din partid nu se mișcă să aducă membri, ci se laudă cu name deșerte și, cu prietenii vechi.

In schimb știu să tragă sforile pentru a da de gol duplicitatea lui Gr. Vericeanu care umblă să facă gașcă în partid, biserică aparte și deci la un moment dat să se impună și la primărie și la Cameră amenințînd că va părăsi partidul în corpore cu acoliții săi.

In acest scop d-sa folosește banii clubului și la prima întrunire ce a avut loc zilele trecute, generalul Teleman a cerut aspru socoteala d-lui Vericeanu de felul cum folosește banii clubului. A fost nu puțină zarvă între membri și răfuelile au curs.

Gr. Vericeanu a ripostat șefului că el nu înțelege să stea în trîndăvie, cum fac ceilalți membri și a început să înșire nume, din care membrii familionului n'au fost scutiți.

Iar generalul luînd act de aceasta a ripostat unora din membri ca în adevăr nu lucrează și că unii din membrii comitetului se laudă cu prieteni, ce se văd în cîmpul advers.

La vosiferări e membrilor, generalul a respuns: că lui nu-i rămîne de cât să demisioneze, și că va referi șefului la București de starea de lucruri de la Huși.

In tot orașul se comentează scena de la club, căci cu tot secretul ce s'a ținut asupra acestor răfuieli, cei loviți nu s'au ferit să spună la unii și la alții, cu vădită intenție pentru a ciunti autoritatea șefului.

Dacă azi cînd ei sînt așa departe de putere și se răfuesc țigănește, dar mîine cînd boarea puterii va bate spre dinții, ce mai de ciolane sfinte vor veni să asvîrle peste bord pe cei ce se cred azi așa de adînc înrădăcinați în partid, că sînt necesari.

Familionul contestă lui Gr. Vericeanu dreptul de a vorbi în numele celor 14 prieteni ai săi, alegători simbriași de la colegiul al 2-lea, cum și acesta la rîndul seu contestă familionului absurda pretenție de a se cuprinde numai la colegiul I unde în afară de cei legați prin înrudire n'au nici o aderare, nici o prietenie.

Coresp.

Litere-Științe-Arte

Orient! Un însemnat personagiu publică un foileton, într'un mare ziar european, asupra fostului Sultan al Turciei, nefericitul Abdul Hamid. Urmărind genealogia familiei fostului Kalif într'un trecut de șapte secole arată apoi cum s'a născut descendentul unor străbuni viteji din încrucișarea a două rase cea turcească propriu zisă și cea armenească—după mamă.

„Din, încrucișarea acestor două foarte înzestrate rase de oameni s'a născut Abdul-Hamid care trebuia considerat, fără îndoială, alăturea de Regele Romîniei ca unul din cei mai însemnați Suverani ai străinătății".

Comparația e oarecum frapantă, căci nu suntem clarificați asupra intențiunii cu care ea este făcută. Se pare că autorul studiului se gîndește la țările orientale, căci altfeliu n'ar fi trecut cu vederea pe atot puternicii suverani europeni, ai Austriei, Germaniei, Angliei etc. Comparînd pe bătrînul Rege al României cu detronatul, Abdul-Hamid—despre care se zice că era fin diplomat și om cu înalte calități—în momentul cînd se relevă numai greșelile lui neertate, iar nu însușirile diplomatice ori celelalte, avem mai curînd senzația neplăcută că autorul n'a fost fericit în alegerea termenilor sau n'a fost destul de clar. Și Dunărea și Balcanul neau despărțit de mult de Orientul propriu zis și nu ne impresionează plăcut cînd cineva—fie chiar un scriitor binevoitor—ne reîntoarce cu amintirea într'acolo.

*

Ilustrul nostru istoric, profesorul A. D. Xenopol, decanul facultății noastre de litere publică in fruntea marei reviste germane „Historische Zeitschrift" un interesant articol tratînd despre caracterul științific al istoriei. Articolul e intitulat: „Zur Logik der Geschichte".

*

Eduard Rod, fecundul scriitor switerian a dat la lumină un nou roman: „Les Unis". Aceleași rare calități de stil fac din romanul originar din Geneva unul din cei mai buni literați ai Franței de astăzi.

*

„Le Temps" află că regele Leopold al Belgiei a vîndut unui negustor parizian cele mai de seamă tablouri din galeria sa.

*

Curioase moravuri practică Anamiții în jurul morților, față de anumite boli. De exemplu dacă moare un tuberculos, îi se taie cu un mic cuțitaș unghiile mîinii și picioarelor, cîteva fire de păr, se face din toate un pachețel și se pun în gura mortului. Banzul grăește cu această ocaziune: „Demonul ftiziei să fugă cît mai degrabă și să scape lumea de prezența lui".

Mai științific însă e procedeul că se dă foc tuturor obiectelor cari au aparținut mortului,—după care urmează o mare sumă de forme și formule simbolice, toate în legătură cu prejudecățile și cu credința în demoni. In toate aceste sînt simbarile unei idei adevărate, că focul distruge, pericolul contagiunii.

*

In Palestina s'a descoperit grîu sălbatec care se crede că e strămoșul grîului de azi cultivat. S'au aflat lanuri întregi de grîu selbatec, care crește în ținuturile cele mai petroase chiar acolo unde altă plantă nu poate crește afară de mușchi.

Secetele sau ploile prea abundente nu-l avariază.

Spicele și boabele sunt mai mari și mai frumoase ca ale grînelor cultivate. S'au făcut încercări de a cultiva acest grîu și în alte ținuturi și s'a ajuns la scopuri foarte bune.

Astfel în curînd vom ajunge la un soi de grîu care nu va suferi atît de mult din cauza secetelor sau a ploilor abondente.

*

Uitimul număr al „Bibliotecei pentru toți", No. 471 cuprinde celebra tragedie a lui Racine, „Andromaca", tradusă în versuri de cunoscutul poet D. Nanu. Puține sunt la noi traducerile din poeții clasici francezi cari se poată rivaliza cu lucrarea aceasta. D. Nanu e un abil mînuitor al versului și a redat în romînește toate calitățile versurilor așa de desăvîrșite ale lui Racine.

*

„Etoile Belge" aduce la cunoștința publică un fapt foarte ciudat din haremul fostului sultan Abdul-Hamid.

Cică fostul sultan ținea mult la femeile cu însuși i extra-ordinare. De pildă, acum cîți-va ani își alese drept favorită o belgiancă nalță de 2-10 metri, foarte zdravănă și... avînd o barbă pînă la brîu. O femeie cu barbă trebuie să ajungă.. favorită. I se dădu un bărbier special,—anume, firește—obligat să-i schimbe cît mai des forma și aranjamentul bărbii, pentru a face surprize lui Abdul-Hamid.

Cu timpul sultan l și-l alese altă favorită. Cea cu barbă dovedi atunci că are și nervi: gelosia îi produse niște accese groaznice, cari însă nu influențară de loc asupra lui Abdul.

Acum ex-favorita și-a ras barba și e hotărîtă să se întoarcă în patrie pentru a-și petrece restul vieți într'o mănăstire.

Informații

❑ *Din cauza cazurilor de anghină difterică ce s'au constatat la seminarul „Veniamin Costachi", din localitate școala s'a închis în mod provizor pînă Luni.*

In acest interval se va proceda la complecta desinfectare a școalei.

❑ Ploaia care a căzut aseară, n'a fost generală. N'a plouat de cît în imprejurimele Iașului și în cîteva comune din județ.

❑ Mai multe școli secondare din localitate vor face excursiuni mîine cu ocazia serbărei „armindenului".

❑ Școala superioară de Arte și Meserii din localitate își va sărbători mîine patronul.

Cursurile școalei vor fi suspendate pînă Duminică.

❑ Autoritățile din localitate își vor suspenda orele de cancelarie mîine după amiază, pentru ca funcționarii să poată sărbători „armindenul".

❑ Cursele de cai ce vor avea loc în zilele de 14 și 21 lunie a. c., la hipodromul de lîngă abator, promit a fi neîntrecute.

Date fiind premiile mari ce au fost fixate, cai din grajdurile cele mai însemnate din țară vor lua parte.

Mîine dimineață se va deschide, cu solemnitatea obișnuită, seziunea de primăvară a Sf-lui Sinod.

Sîmbătă sau Luni se va face alegerea celor doi Archierei, în locurile vacante.

❑ Ziarele guvernamentale confirmă știrea noastră de eri, că mișcarea în magistratură va apărea Luni, 4 Mai.

❑ Colegiul medical al casei sf. Spridon a fost convocat pentru Duminică, spre a se pronunța asupra marilor lucrări ce urmează să se facă la „Maternitatea".

Pe lîngă actuala clădire se vor construi: un pavilion pentru lehuze, un pavilion pentru sugaci și o casă pentru administrație.

❑ Cursurile de vacanță ale ajutorilor de învățători vor începe la 1 lunie și vor dura pînă la 15 August.

In Iași cursurile se vor ținea în localul școalei normale de fete „Mihai Sturza", pe serii de cîte 30 elevi.

❑ D, inspector școlar Strămbulescu a clasificat școala normală „V. Lupu" întâia din țară la caligrafie.

Maistru de caligrafie la acea școală este d. Ilie Burghelea.

❑ La sărbările ce vor avea loc la 17 Mai a. c. la Ciurea, vor fi și curse de biciclete.

Cei care doresc să ia parte la aceste curse trebuie să se înscrie din timp la comitetul organizator.

❑ D-șoara V. Niculescu a fost numită farmacistă-ajutoare la depozitul regional de medicamente din Iași, iar d. V. Crudescu farmacist elev.

❑ A tă-noapte pe la orele 11 și jumătate, un incendiu s'a declarat la locuința lui Nusem Rosemblat, din strada Crucei No. 9.

Focul a luat nește-re de la un colț al acoperemîntului casei și se crede că a fost pus.

Pompierii au sosit la timp și au localizat focul.

S'au făcut cîteva arestări.

❑ Fabrica de cartonaj din strada de Jos No. 24 era să fie prefăsută în cenușă astă-noapte, dacă nu se prindea de veste la timp.

Niște răi făcători au aruncat în subsolul fabricei niște cîrpe aprinse, de la care au luat foc niște hîrtii și cartoane.

Prinzîndu-se de veste, focul a fost localizat la timp.

❑ Asară pe la orele 8, femei Profira Mazuriuc, din strada Moțoc No. 28, a încercat să se sinucidă, bînd o cantitate de spirt denaturat.

Ea fost surprinsă de soțul ei, în momentul cînd lua spirtul și a fost transportată imediat la spitalul sf. Spiridon, unde a fost internată în secția d-lui dr. Negel.

Cauzele nu se cunosc.

❑ Femeea Larița Timofticiuc, din str. Bădărău No. 38, a încetat din viață, eri după amiază, într'un chip cu total curios. După ce stătu de vorbă cu cei din casă, la un moment dat i-a venit rău și a încetat din viață.

Soțul ei, Iacob Timoftisiuc a reclamat autorităților că soția sa ar fi fost otrăvită, de un oare-care Costică Ivolschi, la care Lența fusese în vizită și la care băuse o cafea.

S'a orînduit o anchetă.

❑ Concursul corurilor școalelor secundare de băieți și de fete, din localitate, va avea loc Duminică 17 Maiu a. c., în sala Teatrului Național.

❑ I. P. S. S. Mitropolitul Pimen a recomandat ministerului sultelor pe păr. Cicerone Iordăchescu, licențiat în teologie, din Galați, pentru a fi numit la catedra de omiletică, de la seminarul „Veniamin Costachi", din localitate.

❑ **Examenele școalelor rurale.**—Ministerul instrucțiunei, a trimes, revizorilor școlari de județe o circulară explicativă, asupra modului cum se vor ține examenele de absolvire la școalele primare rurale.

Aceste examene se vor ține în cursul lunei Iunie, și vor trebui a se face în întregime și pretutindeni în prezența revizorului școlar respectiv sau a delegatului său.

Examenele de absolvire, vor fi așa aranjate, în cît revizorul sau delegatul său să asiste la toate centrele unde se vor întruni cîte două sau trei școli.

Mijlocia elevilor ce se vor examina zilnic, va fi de cel puțin 25, în fie care centru.

După terminarea examenului, fie care revizor va înainta ministerului, un raport detailat, arătînd modul cum s'au ținut examenele, numărul absolvenților precum și ori ce alte observațiuni ar mai avea de făcut.

Examenele vor trebui a fi terminate neapărat pînă la sfîrșitul lunei Iunie.

❑ A eșit de supt tipar vol. II partea I din *Ispisoace și Zapise*, colecția de documente Slavo-Române, de dl. Gh. Ghibănescu, profesor. In acest al 3-lea volum din colecție se cuprind documente dintre 1631—1641 din arhiva sf. Spiridon-Iași.

Prețul unui volum e 4 lei.

❑ S'a pus supt presă și va eși în cursul anului acestuia vol. II partea II din *Ispisoace și Zapise*, ce va cuprinde documente numai de la Vasile Lupu, dintre 1641—1653, anul răsturnării.

❑ Ministerul instrucțiunei a luat dispozițiuni ca elevii cari dau examene de diferență, de la o clasă la alta, și cari au urmat la stat să fie scutiți de taxa de examen.

Elevii însă din această categorie, care au urmat cursurile ca particulari sau ale căror certificate au fost eliberate mai de mult ca doi ani vor plăti o taxă de 20 lei.

DIVERSE

— D. I. Popescu, revizor al R. M. S. a confiscat la montatorii ruși veniți cu ocazia aducerei noilor locomotive, 16 pachete de tutun a 40 gr. și 8 cutii a cîte 250 tuburi pentru țigarete.

Ei au fost amendați cu 588 lei și li s'au confiscat și 20 lei, cu care vroiau să mituiască pe revizorul R. M. S.

— Au fost aduși și internați la institutul antirabic din localitate, Dumitru V. Catrinoi din comuna Hangu și Nastasia lui Gh. Roșu din comuna Tarcău, județul Neamț, ambii grav mușcați de un cîine turbat.

— Luni 4 Maiu a. c. la orele 10 a. m. se va ținea la comandamentul corpului 4 de armată licitație pentru aprovizionarea cu 300000 kgr. făină pentru trupă, precum și la div. VII Roman pentru 200 mii kgr. făină, la garnizoana Bacău pentru 200 mii kgr. făină, la regmi. Suceava 16 din Fălticeni pentru 100,000 kgr. făină.

— A fost înaintat parchetului individul Moise Steinfeld, care a comis un furt cu efracție în prejudițiul lui H. Șmilovici.

BAILE OGLINZI

TÎRGUL NEAMTZ

(PRIN GARA PAȘCANI)

Inceputul sezonului la 25 MAIU

Stațiune climaterică lipsită de curenți cu un aer curat sănătos, situată la poalele munților Neamțului lîngă o pădure seculară avînd o poziție pitorească.

BAILE SALINE cele mai concentrate similare băilor: Hall, Ischl, Reichenhal, conținînd clorură de sodiu, bromură de magneziu, iod, etc.

Inhalațiuni moderne.—HIDROTERAPIE

Băi recomandate ca suverane contra: Reumatismului, scrofulozei, linfatismului; boalelor de femei și copii; boalelor de piele, cloroză; rachitism, paralizie, metorite, salpngite, fiterome, etc.

HOTEL ȘI RESTAURANT EXCELENT

O ORCHESTRA VA DELECTA PUBLICUL

Masa în hotel table d'hôtes 4 l. 50 b. de persoană zilnic cuprinzînd și cafeaua cu lapte: copii pînă la 10 ani plătesc 3 l. zilnic.

Angajamente pentru camere se fac chiar de pe acum trimițîndu-se un acompt la Tg. Neamț.

EFTIN ȘI FOLOSITOR

Pentru cei ce nu se pot deplasa recomandăm sarea extrasă din apa minerală de oglinzi, conținînd toate elementele unei băi naturale. Se vinde la cerere a 1 leu 50 cutia de 2 kgrame sare neto. A se adresa Administrației.

Concesionar RUDOLF FRITZ

CELE MAI COMPLECTE

Analize Chimice și Microscopice

DE

Urină, Spute, Lapte,
Vinuri, Stofe de lână,
Bumbac și Matasă etc.

execută

Doctor A. RATIANU

Chimist diplomat de la Universitatea din Geneva.—Fost Chimist-Șef al Comunei Iași

— Laborator Special Str. Golia 46 —

Sanatoriul „S-ta MARIA"

Iași.—Str. Zmeu 3 (Beilic)

— TELEFON —

Instalat după ultimile cerinți a higienei, cu tot confortul, Băi, Lumină electrică, etc.

Se primesc pacienți atinși de maladii interne, chirurgicale și faceri.

Pensiunea de 8, 12, și 15 lei pe zi.

Consultații cu toți medicii. Prospecte la cerere.

Dr. I. Andrieș Șeptilici

ANUNCIU

In ziua de 11 Mai, 10 ore a. m, se va ținea licitație la **Societatea union Baugesellschaft,** Iași str. Romînă 12, pentru furnitura treptată de 12 vagoane fîn, 6 vagoane ovăs 1 vagon urluială.

Amatorii pot vedea condițunile în fiecare zi de lucru la sus aratata adresă.

PRIMARIA COMUNEI IASI

In ziua de 27 Mai 1909 ora 11 a. m. se va ține în Camera acestei Primării în conformitate cu art. 72—83 din legea Comptabilității publice licitație prin oferte închisă pentru furnitura pe timp de un an de la data semnărei contractului a următoarelor cantități de lemne de foc.

400—500 m. c. pentru Uzina Ciric.
3000—3500 „ „ pentru Baia Comunală.
2500—3000 „ „ pentru celelalte servicii și școli.

Ofertele vor trebui să fie făcute aparte pentru fiecare din cantitățile sus aratate. Nu se vor primi ofertele ce se vor presenta în bloc pentru toate instalațiile Comunale și școli, sau acele care contrar caetului de sarcini vor prevedea alte esențe de lemn sau de o lungime mai mare de un metru.

Garanția provizorie cîte 500 lei în numerar sau efecte publice garantate de Stat pentru fiecare ofertă.

Condițiile de licitație și caetul de sarcini se pot vedea în fiecare zi de lucru la Serviciul Administrativ.

No. 08764 din 28 Aprilie 1909.

❑ Gazetele colectiviste şi cele junimiste au găsit cu cale să facă comentarii de rea credinţă asupra cauzelor demisiunei d-lui dr. Istrati din eforia aşezămintelor Brîncoveneşti.

Independenţa se vede constrînsă să publice, în această privinţă, următoarea dezminţire ce o trimite d. efor Băleanu:

„Informaţiunele ce le-aţi dat, privitoare la demisia d-lui prof. dr. Istrati, este eronată.

D. Istrati s'a retras din motive absolut personale. Demisia sa a fost primită cu părere de reu, după munca distinsă ce-a depus-o timp de 24 ani şi pentru care i s'a mulţumit prin adresă specială."

❒ **Construire de şcoli**. —Casa şcoalelor a trimis d-lor prefecţi următoarea circulară:

„Avem onoarea a vă face cunoscut că de şi acestei administraţii nu i s'a pus la dispoziţie creditul de care avea nevoe, spre a fi împărţit ca împrumut comunelor rurale din ţară, pentru construirea de şcoli, totuşi am luat măsurile necesare, ca pe altă cale să obţinem suma ce va trebui.

In consecinţă vă încunoştiinţăm că în curînd, vi se va putea pune la dispoziţie o parte din ţifra cerută de d-voastră prin rapoartele ce ne-aţi înaintat.

❑ Transportul şi întreţinerea elevelor cari vor lua parte la cursurile de vacanţă pentru ajutorii de învăţători, vor fi gratuite. Pentru întreţinere se va da cîte un leu pe zi.

Inscrierile trebuesc trimise ministerului până la 31 Mai.

Cursurile se vor ţinea în Iaşi.

Ultime informaţii

❑ **Carnea.** — *Noua asociaţie Noak-Broklic a debutat astă-zi tăind un număr de tre-zeci şi două vite.*

Rabinii au publicat o anatemă, care afuriseşte pe evreii cari vor cumpara din carnea tăiată de noii asociaţi, pe motivul că tăierea n-a fost făcută potrivit ritului.

Nici un evreu n'a cumpărat astă-zi carne. In schimb au cumpărat carne de miel, care a fost adusă din afară.

Casapii şi trunchierii au adresat o petiţiune telegrafică contra administraţiei comunale. O delegaţie va pleca astă-zi sau mîine la Bucureşti, ca să expuie cazul ministrului de interne.

Casapii cer ca aiarii să fixeze preţul şi carnea trif şi cuşer să se vîndă cu acelaşi preţ.

❑ *Membrii comitetului instituit pentru rîdicarea unei statui marelui domnitor Alexandru Ioan I Cuza, au fost convocaţi pentru Duminecă 3 Mai, ora 8 seara, în saloanele Camerei de Comerţ, cu care ocazie se va hotărî în mod definitiv execuţia statuei.*

Şedinţa se va ţinea cu ori-ce număr de membri vor fi prezenţi.

❑ *D. Stelian n'a semnat decretul pentru numirea d lui G. Săndulescu ca procuror de Curte la Iaşi.*

Se pun mari stăruinţi ca ministrul să facă, cît mai ie vreme, această numire.

❑ *Fiind telegrafic chemat de d. I. Brătianu, d. C. Stere a plecat ieri la Bucureşti.*

Generoşii din localitate afirmă că d. Stere a fost chemat în chestia remanierei şi că va consimţi să între în minister.

Ar avea haz!

❑ Amintim detentorilor de acţiuni ale Casei rurale că al patrulea vărsămînt de zece la sută, adică cinci zeci lei de acţiune, va fi efectuat de mîine, 1 Mai până la 15 Mai, la Banca Naţională.

De la 16 Mai se vor percepe 8% interese de întîrziere.

❑ **Şedinţa Camerei de Meserii.**—Azi la orele 9 a. m., a avut loc şedinţa extra-ordinară a Camerei de Meserii, sub preşedenţia d-lui Gh. D. Şerban, asistat de d. secretar-inspector Dimitriu Păuşeşti; N. V. Ştefăniu, vice-preşedinte, I. Motăş, Gh. Neculau şi Luca Bogdan, membri.

Intre alte chestiuni, în urma discuţiunilor urmate, s'a aprobat referatul secretarului inspector relativ la ancheta privitoare pe controlorul Atanasiu de la corporaţia confecţiilor.

S'au aprobat cu mici modificări budgetele corporaţiunilor: Confecţiilor, Constructorilor şi Metalurgică, din localitate.

S'a admis cererea vînzătorilor de îngheţată să fie liberi a vinde pe stradă acest produs, fără a fi supus la taxă către corporaţie şi aceasta pe considerentele legei comerţului ambulant.

❑ Societatea de gimnastică, credincioasă tradiţiei de-a stabili raporturi de strînsă legătură sufletească între pătura orăşenească şi cea ţărănească, cheamă pe cetăţenii Iaşului la marile serbări care vor avea loc la 17 Maiu la Ciurea. Se aduce la cunoştinţa leşenilor cum că la serbarea cămpenească care va urma sfinţirei bisericei şi inaugurărei monumentului vor avea loc diferite producţiuni gimnastice, diverse sporturi, dansuri naţionale, montagnes-russes, tennys, croquet, oină etc., la care se vor decerne şi premii.

Se atrage luarea aminte cum că serbarea desvălirei monumentului va avea un caracter oficial şi naţional, cum rar ne este dat să-l avem. Intreaga garnizoană a Iaşului în frunte cu cele 2 muzici militare — care în urmă vor cînta la serbarea cîmpenească — va lua parte la acest mare act de recunoştinţă către eroii martiri căzuţi pe cămpiile Bulgariei Toate trupele dinpreună cu veteranii din Ciurea, în urma inaugurărei, vor defila în faţa autorităţilor civile şi militare prezente.

Taxa de participare e de 2.50 în schimbul căreia se oferă o medalie comemorativă, care dă drept la transportul pe căile ferate (dus şi întors) precum şi la toate serbările care vor avea loc, esceptînd bine înţeles masa. Este o datorie patriotică de a lua parte la aceste serbări care vor fi la înălţimea tuturor pregătirilor prin aderările bunilor Romîni leşeni.

❒ D. profesor suplinitor Gr. Dumitrescu care a participat la congresul romaniştilor, ţinut în Berlin, s'a întors în localitate.

❑ Decanul facultăţei de drept a cerut ministrului instrucţiei să-i comunice regulamentul facultăţei, spre a se putea călăuzi în seziunea examenului din lunie.

❑ Domnii profesori A. D. Xenopol şi Paul Bujor au fost delegaţi de Senatul universitar din Iaşi să reprezinte Universitatea locală la serbările împlinirei a 350 ani de la înfiinţirea Universităţei din Geneva.

❒ Senatul Universitar, ascultînd raportul foarte elogios al d-lui A. D. Xenopol, a declarat rădicat la rangul de profesor, cu unanimitatea voturilor, pe d. agregat Ilie Bărbulescu.

❑ D. profesor doctor G. Bogdan, ca preşedinte al asociaţiei de medici şi farmacişti din Iaşi, ne scrie că d. veterinar Buzenchi a demisionat din propria sa iniţiativă şi că nu i s'au luat încă socotelile, aşa că nu poate fi dreaptă aserţiunea, că acele socoteli ar fi fost găsite în neregulă.

❑ Prefectul Săndulescu iar s'a aratat norocos în loterie: cu numărul cu care cîştigase anul trecut 15.000 lei, d. Săndulescu a cîştigat ieri 500 lei.

❑ Un concediu pe timp de o lună de la 1 Mai la 1 Iunie, va fi acordat inspectorului agricol al judeţului Iaşi.

Inspectorul judeţului Vaslui, d. Teodoru, va gira afacerile în acest restîmp

❑ D. D. Alixandrescu, profesor de drept civil, plecînd în străinătate, va fi suplinit de d. V. Iamandi magistrat.

❑ Prefectura de judeţ a trimes o circulară administratorilor de plăşi, prin care'i invită sa'i comunice întinderile de terenuri pe care se face cultura de zarzavaturi, moşia şi comuna pe care se află terenul şi cine le cultivă, precum şi totalul braţelor ce se întrebuinţează.

❑ Ministerul instrucţiunei publice a făcut cunoscut că de la 1 Maiu 1909 până la 1 Maiu 1910, medicamentele la şcoalele secundare internate, din localitate, vor fi furnizate după cum urmează: Farmacia dr. Konya; Liceul Internat; faarmacila Th. Jellea; şcoala superioară de Arte şi Meserii şi şcoala Normală „Vasile Lupu" şi farmacia d-rului Racovitza; şcoala normală de fete şi seminariul „Veniamin Costachi".

❑ D. Lecca, şeful serviciului administrativ de la prefectura de judeţ, şi-a înaintat demisia din acest post.

❑ Parchetul a fost vestit că femeea Elena a locuitorului Gheorghe Panainte zis Cobzariu din comuna Voineşti, pe cînd se întorcea eri acasă, de la munca cîmpului, a găsit pe soţul ei strangulat de grinda din tinda casei.

Numitul locuitor suferea de pelagră.

❑ Ministerul de interne a cerut prefecturei noastre de judeţ să'i comunice dacă în cuprinsul judeţului se află depozite de ouă, cui aparţin şi ce operaţ uni fac acele depozite.

❑ Un îndrăzneţ furt s'a comis eri, ziua 'n amiaza mare, la locuinţa d-nei Leonardescu, din strada Lăpuşneanu.

Un hoţ a intrat înăuntru şi a furat mai multe haine şi probabil că ar fi vrut să mai opereze, dacă n'ar fi fost surprins.

El e un anume Dimitrie Carapati, de loc din Bucureşti, care s'a constatat că a venit de cîte-va zile în Iaşi şi a comis mai multe furturi.

❑ Ministerul de rezboiu, a trimis statului major un ordin cirsular prin care pune în vedere să comunece corpurilor de trupă ca pe ziua de 1 Mai a. c. să cheme sub dranel pe tinerii lasaţi la vatră din clasa 1909, iar surplusul de efectiv să se treacă în concediu pe acea zi soldaţii din contingentul 1907 acei cu purtări bune, sau cei însuraţi şi cu greutăţi familiare.

❑ In ziua de 16 Maiu a. c. va avea loc în sala de şedinţă a tribunalului s. II-a, adunarea generală a baroului de avosaţi.

La ordinea zilei vor fi mai multe chestiuni de discutat.

❑ **Universitare.**—Eri la orele 5 a avut loc la seminarul pedagogic universitar discuţia lecţiunilor de probă la limba romînă ţinute de d-nii practicanţi A. Balaban şi Const. Stamboliu.

— Simbătă d. I. Prodom va ţinea o lecţiune de matematici. Critic va fi d. L. Tufescu iar raportor d. A. Păcurariu.

— D. profesor Garabet Ibrăileanu şi-a schimbat orele pentru prelegerile sale de istoria literaturei romîne moderne, de la 4 jum.—6 Marţis, Joia şi Simbătă.

❑ **Judiciare.**—La secţia a II-a a Curţei se judecă astăzi apelul făsut de fostul protopop Stamate şi apelul primului-procuror, în contra sentinţei tribunalului s. II prin care preotul a fost condemnat la inci sute lei amendă, pentru lsare de mită.

In audienţa de astăzi, după ce s'au ascultat cei patru martori citaţi, acuzarea prin d. procuror T. Stoienescu, după ce a administrat probele, a conchis la primirea apelului primului-procuror şi deci la majorarea pedepsei.

Şedinţa s'a suspendat la orele trei. La redeschidere au început să pledeze d-nii N. Neculaide şi Penescu, avocaţii preotului.

— Numitul Fischer Sandor, de fel din Peste, se introdusese într'o zi în casa d-lui maior Văleanu şi începuse a opora la un sertar, cînd fu surprins.

Tribunalul l'a condemnat la trei ani închisoare. Astăzi, în apel, la secţia II, pedeapsa a fost redusă la un an.

— Jandarmii rurali Baltag şi Rotariu au fost traduşi, înaintea Curţei, subinculparea că ar fi torturat pe nişte locuitori.

Ambii au fost achitaţi.

❑ **Sfinţirea bisericei din Ciurea** — Să ştie că cu ocaziunea serbărilor cîmpeneşti pe care Soc. de gimnastică le dă în comuna Ciurea la 17 Mai, va avea loc şi sfinţirea bisericei de către I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei şi Sucevei. In acest scop sătenii din Ciurea au ales 2 comitete pentru împărţirea atribuţiilor. Comitetul administrativ este compus din: Economn N. A. Popovici, I. A. Vuza şi Nie. A. Nistor epitropi ai bisericei Ciurea Invăţătorii D. Rota, V. Negoiţe, d-ra Eloisa Floreanu Md. Ecat. Bota, Donatore: Presv. Efrosina Gh. Mereuţă, Elena I. Ghica şi Profira Bădărău şi locuitorii: N. C. Cogălniceanu, V. Dumitru, Andr. Dumitru, Gh. Leahu, C. Mihailovici, M. Mihailovici, Gh. Cantemir, D. Begdan, Gh. Popa, D. Preotu, Teodor Balanu, Gh. Ghiorghiu, iară comitetul executiv se compune din: Nicolae Toma. Vas. M. Sîrbu, Alecu Bucnia, Nis. Franea, Vas. Gh. Balanu, Nec. Valcu, Nec. A Casandri, din cotuna Ciurea, Gh. Trofin, Ion Pruteanu, Haret Pruteanu, Mih. Buzatu, Nis. Pruteanu, Al. Toma, Dum. Leahu, din cotuna Lunca. V. Vezeseu, Teodor Juganu. Vas. Lefter, Dum Nestor, Gh. Nestor, Ioan Donea, Dum. M. Balanu din Dumbrava.

● In seara zilei de Duminică 17 Mai a. c., va avea loc în sala Teatrului Circ Sidoli o *Mare Serată Dansantă*, organizată de Societatea *Unirea* a lucrătorilor tipografi din localitate. După pregătirile pe cari se fac, această *Serată Dansantă* promite a fi una din cele mai frumoase din cîte au fost pînă în prezent.

Orchestra Muzicei Militare a Regimentului 13 Ştefan cel Mare va cînta în tot timpul seratei.

◒ Parisul în carnaval (mi-carême 1909), carele simbolice: ale aeroplanului, marinei etc., serbările populare, cortegiile, Regina reginelor, cea mai frumoasă femee din Paris purtată în triumf pe străzile oraşului, sute de mii de oameni pe pieţele publice, iată scene interesante, care vor fi exact redate pe pînza cinematografului din sala teatrului circ Sidoli, astă seară Joi 30 April.

Spectacolul de astă seară Joi se compune dintr'un program cu totul nou; pe lîngă atractivele scene de mai sus, el mai cuprinde: scoala de duel din Paris, asalturi de arme între maiştrii Pini şi Rouleau; Dezertorul, scene militare; Plecarea simulată, comedie-bufă interpretată de artişti comici de valoare ai Parisului; cum se cultivă pămîntul în Ungaria, în special cultura cînepei;—sub ochiană şi microscop scene instructive precum şi foarte multe scene şi sujete noue care dau un farmec incomparabil excepţionalului program de astă seară Joi.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti, 30 Aprilie.

Starea M. S. Regelui

Bucureşti.—După ultimele ştiri sosite de la Sinaia, starea sănătăţei M. S. Regelui e mult mai bună.

Suveranul va veni în ziua de 8 Mai în Capitală, unde va lua parte la sărbările de 10 Mai.

LOTERIA

Bucureşti.— Astă-zi au cîştigat:

5000 lei No. 38579

3000 „ „ 18775, 17869.

2000 „ „ 50138, 14518, 47673, 44906

1000 „ „ 51653, 58283, 49760, 55299 17362, 57069, 14582, 35537, 24321, 32003 18867, 28466, 30204, 43432.

500 lei No. 40417, 54771, 3032, 971, 30592, 28290, 24427, 25886, 2930, 27002, 23184, 19381, 8790, 48063, 25847, 13133, 22646, 4645, 7483, 6898, 14568, 47200, 33247, 58802, 16094, 42000, 7668, 34935, 7501.

200 No. 541, 206, 231, 116, 171, 59, 992, 412, 329, 322, 515, 716, 311, 789, 418. 631, 607, 133, 414, 465, 174, 1008, 2774, 3087, 4532, 5010, 6100, 7991, 8203 9006, 9005, 10002, 11024, 12802, 13501, 14722, 15081, 16051, 17909, 18706, 19009, 19007, 19021, 2.084, 21029, 22041, 23017, 23026, 24012, 25041, 26088, 27458, 28002, 29666, 30644 31002, 32192, 33030, 34041, 35043, 36914, 37104, 38119, 39711, 40009, 41110, 42010. 43002, 44441, 45425, 46505, 46008, 47047, 48900, 49405, 50050, 51525, 52895, 53009, 54555, 55903, 56443, 57068, 58024, 59700. 19008, 23017.

❒ Biletele norocoase de loterie pentru clasa I-a se găsesc de vînzare la COLECTURA PRINCIPALA

TH. P. MAXIMOVICI

Agenţia Theatrală „Thalia" Piaţa Unirei

Prinţii Moştenitori la Sinaia

Bucureşti.—A. S. R. Principele Ferdinand şi A. S. R. Principesa Maria însoţiţi de A. S. R. Principele Carol Anton au sosit eri cu trenul de 11 şi jumătate la Sinaia, ducîndu-se la Castelul Peleş.

A. S. R. Principele Carol Anton a venit la Sinaia pentru a'şi lua remas bun de la M. S. Regele, căci Duminică dimineaţă, va părăsi ţara, prin Vârciorova.

Nuntă do argint

Bucureşti.—D-na şi d. Emil Costinescu ministru de finanţe, şi au sărbătorit astăzi nunta de argint.

M. M. L L. Regele şi Regina au trimes d-nei şi d-lui Costinescu telegrame de călduroase felicitări, cu această ocazie.

Starea viilor

Bucureşti.—Ultimul buletin sosit la ministerul d domenii, anunţă că starea viilor din ţara este cu desăvîrşire compromisă.

Pregătire de revoluţie

Berlin,—Ultimele telegrame anunţă că prinţul Burhanenddin, care se află în Asia Mică, prepara o contra revoluţie şi că are intenţia să pomenească asupra Constantinopolului în fruntea unei armate de 50000 de oameni.

Budget votat

Petersburg.—Duma a votat eri budgetul ministerului de resboiu, care se urcă la 68.841.000 ruble.

Situaţia în Persia

Taebris.—Ained Daulch a plecat cu cazacii persani în marşuri forţate de la Besnirndeh la Teheran.

Condemnare

Petersburg. — Debrovin, preşedintele uniunei poporului rus şi redactor şef al ziarului „Russkoje Znaniza" a fost condemnat la 3000 ruble amendă pentru că a publicat ştiri false la adresa guvernului.

Arestări

Constantinvpol.—S'au dat mandate de arestare în contra dervişului Vahdeti, proprietarul ziarului „Vulcan" şi întemeetorul „Unimei mahometane". De asemeni s'a lansat mandat contra lui Nevlauzade Rifaat proprietarul ziarului «Serbesti», acuzat de a fi ajutat la desordinele reacţionare din 13 Aprilie.

Criza din Ungaria

Buda-Pesta. — Wekerle „Andrassy", Kossut şi Appony s'au înţăles asupra unui, program, şi vor face un minister sub preşedenţia lui Iulius Andrassy.

Se va face o contopire între partidul independenţei şi parte din partidul poporului, pe baza unui program minimum. Justh cu o parte din partidul poporului va trece în opoziţie.

Greva impiegaţilor poştali

Paris.—Consiliul de miniştri, ce s'a ţinut aseară la Elisee, a hotărît suspendarea a 228 funcţionari poştali.

E pentru prima oară cînd guvernul ia asemenea măsuri aspre.

In provincie de asemeni au fost suspendaţi un mare număr de funcţionari poştali. Astă-zi se vor face alte suspendări.

*

Paris.— Greva impiegaţilor poştali ia proporţii din ce în ce mai mare.

Greviştii au votat un ordin de zi, prin care îndeamnă pe toţi impiegaţii poştali la grevă.

*

Paris.—Din cauza grevei impiegaţilor poştali, legătura telegrafică Paris Londra, a suferit mult. Pe această distanţă funcţionau 26 fire; eri însă n'au funcţionat de cît 10. Telegramele, pentru a căror destinaţie era nevoie de cîte-va minunte, au avut întîrzieri de cîte o oră.

Poşta a sosit la Londra necartată.

Paris.—Marinarii din portul St. Nazaire, care au primit azi dimineaţă poşta cu destinaţie pentru America de Sud, în loc să-i dea curs, au înapoiat'o la Paris.

*

Paris,—Greva ia proporţii din ce în ce mai mari.

Cei 150 de soldaţi teligrafişti au fost angajaţi din nou, la poşta centrală.

Distribuţia scrisorilor şi telegramelor se face cu mare greutate.

Fostul sultan

Constantinopol.—„Servesti Funun" află că averea lui Abdul Hamid fiind confiscată, el va primi o pensiune de 1000 livre pe lună, iar cei trei fii ai sei însuraţi cîte 600 de livre fie-care.

Societate Anonimă Romînă-Italiană

A INDUSTRIILOR TEXTILE—IAŞI

Convocare

Domnii acţionari ai acestei societăţi, sunt convocaţi în adunare generală ordinară, pentru ziua de 17|30 Mai a. c., la oarele 3 p. m. la sediul societăţei în Iaşi.

Ordinea de zi este următoarea:

1) Raportul Consiliului de Administraţie;

2) Raportul censorilor;

3) Aprobarea bilanţului şi descărcarea Consiliului de Administraţie de gestiunea exerciţiului 1908;

4) Repartizarea beneficiilor şi fixarea îndemnisărei censorilor pe anul 1908;

5) Alegerea membrilor întregului Consiliu de Administraţie, conform Art. 13 din Statut;

6) Alegerea de trei censori şi de trei supleanţi.

Domnii acţionari pentru a lua parte la această adunare, vor trebui să depună acţiunile lor pînă în ziua de 12|25 Mai inclusiv.

La Iaşi: în casa societăţei sau la Casa de Bancă Moritz Wachtel.

La Bucureşti: la The Bank of Roumania Limited.

La Paris: La Société Générale de France.

La Milano: la Banca Commerciale Italiana.

Preşedintele Consiliului de Administraţie

GH. RACOVIŢA

Preparator special de franceză, germană, matematici, curs primar, secundar.

Adressaţi-vă în scris **Mihăilă Sf. Atanasie No. 4.**

Clinica boalelor de ochi

Doctor C. MICLESCU.

oculist operator.

CASELE FARMACIA CONYA

Str. de Sus No. 123

CABINET DE CHIRURGIE

şi

TEHNICA DENTARA

D-r S. EIGHER

— STRADA LAPUŞNEANU 23 —

Extracţiuni, plombe, denturi.

Lucrări în aur, cauciuc şi porcelan

P. Ballo, C. Popovici & C-ie

— IAŞI —

Societate în comandită

Iaşi,—Str. Ştefan cel Mare 2 bis

Agentură & Comision

Informaţiuni comerciale

şi

— Incasări pentru Toată Ţara. —

Biuroul „AURORA"

IAŞI Str. BARBOI No. 19

— Se însărcinează cu procurări de acte, copii şi informaţii de la orice autorităţi.

— Mijloceşte vinderi, cumpărări, închirieri şi arendări de moşii, vii, păduri, vile, case etc.

Plasări şi împrumuturi de bani pe ipoteci, gajuri, garanţii sigure, cesiuni de cîştiuri etc. **Executări silite.**

Pentru orice detalii a se adresa direct sau prin poştă d-lui **Aurelian G. Nicolau** Iaşi—str Bărboi 19

Anibal I. Ciurea

AVOCAT

Strada Muzelor No. 6.

BYRRH — CEL MAI BUN VIN TONIC ŞI APERITIF — PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. **BYRRH** — Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII — VIOLET FRERES (Thuir Franţa) De vînzare La toate magazinele de consum din ţară

„CALUL"

Prima societate română de asigurări pentru animale
Reasigurări puternice la societăţi similare din străinatate

CAPITAL SOCIAL 200,000 LEI PRIMA EMISIUNE

Sediul principal BUCUREŞTI strada Enei 12.

Reprezentanţa Generală pentru toată Moldova în Iaşi

Consiliul de Administraţie:

Preşedinte: Dl. **General Romulus Boteanu**
Vice-preşedinte: „ **Dr. I. Costinescu**

MEMBRII:

Dl. **Alex. Marghiloman** mare proprietar fost ministru
„ **N. Lahovari** mare proprietar, fost deputat
„ **C. Pariano** mare proprietar fost deputat
„ **M. Wachtel** mare industriaş, bancher şi proprietar
„ **D. Darvari**, mare proprietar, deputat
„ **N. Racottă** mare proprietar, fost deputat
„ **D. R. Rosetti** avocat
„ **Pavel Michiu** mare proprietar, fost prefect şi deputat
„ **Maior Miron Costin** profesor la marele stat major al armatei
„ **Dr. Vet. Alexandrescu**, medic şef al judeţului Ilfov.
„ **Dr. Vet. G. Udritzki** profesor la şc. sup. veterinară

Directorul societăţei: Dl. **Mihail B. Brătianu**
Adm. delegat: **Dr. Vet. C. G. Starcovici** inspector veterinar
Sub director soc. Dl. **Edmond Flax**

Asigurări în ramura animală. Se asigură:

cai de ham, de călărie ş. a. contra **morţei, accidentelor şi epizotiilor**

Reprezentanţi generali pentru Iaşi şi toată Moldova:

D-nu G. FARRA

Biroul reprezentanţei Piaţa Unirei unde se fac şi subscrierile de acţiuni.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1907
PESTE 182 MILIOANE LEI
Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia
LEI 6,266,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1907 a fost de 86,461. Contracte pentru un capital de franci 565 Milioane şi franci 769.000 rentă. S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 355 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:
a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurărei.
d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.
e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi
Diferite alte combinaţiuni de asigurare atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia **Bucureşti**
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa VI a Loteriei V

s'au pus în vânzare

Tragerea

De la 27 April—20 Mai

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 20,00
1/4	Un sfert	Lei 40,00
1/2	Una jumătate	Lei 80,00
1	Loz întreg	Lei 160,00

Preţurile oficiale pentru proschimbare

1/8	Una optime	3—lei	1/4	Un sfert	6—lei
1/2	Una jumătate	12—lei	1/1	loz intreg	24—lei

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează servicia cel mai Prompt şi conştincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere—Str. de Sus

Fondată în 1852

Aduce la cunoştiinţa intinsei sale clientele şi în special D-lor

Antrepenori, Arendaşi şi Proprietari

că pentru campania de lucru s'a asortat cu mari depozit de

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Ţevi, Robinete

şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apă

Tablă, Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.

Maşini agricole şi Pluguri

accesoriile lor de la cele mai renumite fabrici.

CUREALE DE TRANSMISIUNI, COCS CU ANTRACIT ŞI CARBUNI DE FORJA.

Toate cu preţurile cele mai convenabile

PORTE-POTS
EN FONTE INOXYDABLE
Prix: 0f50c.
Raymond GARIEL
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

Teatru Circ Sidoli

In fie-care Joi, Vineri, Sâmbătă şi Dumineca la 9 ore

CINEMATOGRAF

Pathe Freres -- Paris
Preţuri populare

In fiecare Sîmbătă şi Duminecă la 3 ore ziua

MATINEU

cu preţuri pe jumătate la toate locurile

Dr. A. Steuerman
Medic al Societăţii *Fraterna-Păcurari* şi al Tramvayului electric
Str. Golia No. 13
Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m
Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu
AVOCAT
— Strada Golia 77 —
Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu
AVOCAT
— Str. Bărbei No. 19 —
Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce maşina de scris acte, contracte şi ori ce documente, cu preţ modest.
Doritorii sunt rugaţi a scrie o carte postală pe adresa
Alexandru Stroian
— Strada Spinţi No. 8 —

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 716.—Sămbătă 2 Mai 1909

DE INTÂIU MAI

Opinia în seria întâia a apărut la 1 Maiu 1897. Era întâia gazetă zilnică în Iași a partidului conservator întregit cu elementele radicale de supt șefia d-lui Gh. Panu.

Nu era puțin lucru înjghebarea unui ziar zilnic, ca organ politic de partid. Mai ales partidul conservator Ieșan trecuse prin mari crize și cine cunoaște viața intimă a regimului conservator din Iași între 1888—1895 știe cîte alipiri și deslipiri a suferit pe urma dualismului de la centru.

Puțin chiar după întrarea noastră în partidul conservator, elementul junimist urmînd scrisoarea șefului s'a retras din clubul mărit și știu că cel din urmă ce s'a retras a fost d. C. Meisner pe atunci inspector general școlar.

Ce schimbare lăuntrică în timpul istor 12 ani din urmă!

Opinia a fost sorocită să fie de la început organul partidului conservator întregit, dar *fără junimiști*.

Și azi așa ne găsește 1 Maiu. Blăstămați au fost junimiștii de soarta să îmble *huciu* margina, căci chiar azi cînd pretind a fi ei deținătorii steagului partidului, încă sunt departe de inima partidului.

Stegarii s'au schimbat. Inima partidului a rămas însă, cu cel ce a știut ca în 18 ani de viață conservatoare să se identifice cu însuși sufletul partidului,—am numit pe d. Take Ionescu. Gh. Gr. Cantacuzino, cît a fost șef a reprezentat cel mult eticheta șefiei, n'a diriguit însă sufletul partidului. Tergiversările făcute în cei 10 ani ai săi de șefie dovedesc acest lucru. Șefia la el a fost ceva de comandă, de ocazie, și cum a cumpărat'o așa a vîndut'o, nici n'a crescut cu dînsa partidul, nici n'a scăzut. Sufletul partidului era către altul mănat.

Și ne place a crede că *Opinia* reprezintă și azi ca și acum 12 ani, sufletul ideii conservatoare, atunci întrupată în Lascar Catargi, azi întrupată în Take Ionescu, căci un singur moment nu a lipsit credința că acolo unde figurează Take Ionescu, acolo este sufletul partidului conservator.

Iar ceia ce credea partidul în intimitatea lui, a consfințit țara prin încrederea nemărginită și crescîndă ce a dat partidului conservator-democrat și șefului său.

Opinia, astă-zi, prin noi, cari n'am lipsit nici o clipă de la datoria noastră de luptători, duce cu aceiași vigoare lupta pentru respîndirea ideii conservatoare în masa cetitorilor. Și cu cîtă mulțumire nu ne uităm, cînd vedem că și azi ca și la 1897 încrederea publicului cetitor e nețermurită.

Opinia legînd clipele trăite în acest răstimp, vede că a renăscut în a doua ei fază, dacă nu o dată cu reînoirea direcției în partidul conservator, dar ca o prevestire acestei înoiri, căci apariția ei de al doilea a fost semnalul nevoei adînci a unei limpeziri de situațiuni interne în lăuntrul partidului conservator, și acea limpezire s'a făcut.

Astă-zi *Opinia* merge calea cea largă a sădirei ideii conservatoare în cele de mai jos strate ale societății și nu mai puțin acum o lună de zile în urmă miile de iscălituri ce au acoperit telegramele de urare M. S. Regelui pentru serbătorirea a 70 de ani, stau dovadă vie a încrederei ce țara a arătat și arată partidului ca și șefului nostru.

Ce prilej mai nimerit de cît a ura colaboratorilor de azi, cari duc cu osărdie munca grea de hamal a ziarului, spor la muncă, spor însutit prin încrederea nețărmurită în șeful nostru suprem, cum și dragostea neștirbită în șeful nostru local, îmbinare fericită de gînd, inimă și voință.

Gh. Ghibănescu.

Greva de la Abator

De cîte-va zile populația Iașului sufere de lipsa cărnei, acest principal articol de alimentare, după ce timp indelungat a suferit de scumpirea acestui articol.

Autoritatea comunală, ne-experimentată în materie, a stat nepăsătoare, lăsând comerciul cărnei și nevoia populației la voia soartei ca și stradele orașului.

Prin împrejurări, comuna 'și propune, nu știm dacă în glumă ori în serios, a se ocupa cu chestia alimentărei orașului cu carne. Intervenția sa, însă, face ca carnea scumpă mai înainte să lipsească cu totul.

Ceia ce invederează că administrația comunală, n'a experimentat nimic în tot timpul de cînd ține în mînă frînele Comunei.

Căci, ori din vînzarea cărnei se face un abuz și în atare caz administrația Comunală trebuie să cunoască abuzul și cauzele care-l produc. Ori nu e abuz, e normal și în atare caz administrația comunală poate sta nepăsătoare ca și pînă acuma.

Se vede că, Comuna a crezut că în comerțul cărnei se practică un abuz, iar pentru a lui exterminare a recurs la concursul unei comisiuni.

De ce oare a recurs la concursul comisiunei? Pentru a-i completa capacitatea? Pentru ai limpezi calea? Pentru a-i justifica nepăsarea? Pentru ce? Nu știm și nu ne privește acest lucru.

Dar în fine, care era sarcina comisiunei văzută și afișată. Să facă aiarul vitelor. Dar aiarul a fost la modă, odată cu pușca cu cremene. Astăzi aiarul nu mai are nici un rost.

Aiarul servea pe atunci cînd lipseau basculele, pe cînd vitele se vindeau pe picioare, cu prețul pe cap. Nu astăzi cînd vitele se vînd pe cîntar. Acesta e comerciul mare al vitetor care sunt supuse tăerei la abator.

Ori, serviciul abatorului trebue să cunoască negreșit scăderea de la greutatea unei vite pe picioare, la vita tăiată, prin practica de toate zilele. In atare caz, orice aiar nu putea duce de cît la rezultatul unei mistificări, cum pare că s'a întîmplat. Dar care e rezultatul? Carnea rămîne tot scumpă. Care e cauza scumpetei? Este sau nu, un cartel? Suprimarea cartelului, dacă există, va da ca rezultat ieftenirea cărnei.

Nu cum-va carnea e scumpă din cauza taxelor comunale și a dificultăților de tăere?

Comuna avînd crearea și întreținerea abatorului; printre sarcinele obligatorii, nu trebue a renunța la veniturile abatorului? Să se eftenească carnea prin suprimarea taxelor.

Tăerea vitelor în ori ce comună se face numai cu controlul veterinarilor, pentru ce se oprește intrarea cărnei din alte comune?

Administrația comunală are datoria a face ca în comerciul cărnei, să funcționeze libera concurență ca în ori ce comerciu, acesta e mijlocul hotărîtor în cauză.

G. D. Șerban

Argument de Arminden

Ziarul francez al guvernului face haz de necaz.

Independența **ironisează, pe franțuzește, ziarele opoziției, cari, în loc să se ocupe de criza guvernamentală din Ungaria, de exilul lui Abdul Hamid și, în fine, de greva poștașilor din Franța, se ocupă, pasă mi-te, de imposibilitatea remanierei ministeriale în Romînia.**

Chiar ca glumă argumentul acesta franco romîn ie delicios de prost. Dar ziarul liberal, tot făcînd haz, spune și un lucru de mare importanță: că soluția în numirea titularilor la portofoliile vacante n-o poate da de cît singur primul-ministru, care este și șefui partidului. „Numai el, continuă *Independența*, **poate alege ceasul potrivit și poate alege și oamenii pe cari i va crede mai indicați".**

Ceilalți miniștri nu contează deci. Ei n'au nici dreptul de-a zice că remaniarea trebue sau nu făcută, nici n'au dreptul să indice oameni. Așa că, în cazul special, toată daravera stă în mîna d-lui I. Brătianu și faptul că remaniarea nu s'a făcut, dovedește că primul-ministru nu vrea s'o facă.

Să te strici de rîs!

Și ni se pare acum că partea primă a articolului a fost cea serioasă: de cît să susții asemenea aberații, că într'un guvern primul-ministru ie totul și restul simplă umplutură, mai bine ie să te ocupi de situația politică a lui Wekerle, de exilatul de la Salonic și de postașii francezi.

EXCELENT PRIMAR

Cine n'a auzit că d. N. Gane a fost ales president al societății de gimnastică din localitate? Că d. N. Gane a fost ales vice-president al consiliului creditului urban? Că d. N. Gane între 10-15 Mai, va fi recepționat la Academie? Că d. N. Gane, în ziua de 3 Mai, va fi d'intre excursioniștii academiciani la Constanța?

Dar cine a simțit că d. N. Gane este primarul Iașului? După trecere de doi ani de cînd academicianul—sportman—escursionistul—crediturbanul este primar al Iașului, i se poate pune, cu mult succes, această întrebare: ce-ați făcut la primărie, d-le Gane?

Cu asemenea delicată întrebare nu l-am plictisit pînă 'n prezent pe primarul Iașului S'a zis că d. Cane ie pensionar în funcție la primărie și că adevăratul primar ie d. Fîntânariu.

D. Fîntânariu este mandatarul general al d-lui Gane. Și dacă primul ar face treabă la primărie, nu l'am întreba pe secundul de ce se odihnește.

Dar fiind-că nimic nu face nici primul-ajutor, trebue să-l tragem în judecată pe d. Gane și să-l întrebăm: pînă cînd atîta vacanță?

In restîmpul de cînd este primar activ în pensie, d. Gane a fost foarte activ în alte direcțiuni, precum s'a menționat mai sus. A ajuns, însă, vremea ca să se afirme și ca primar. Orașul ie în fierbere contra administrației comunale și nu vrea să știe că sportul, Academia și Creditul urban l'au oprit pe d. Gane să fie primar în activitate.

D. Gane nu trebue să demisioneze de la nici una din ocupațiunile sale colaterale.

Dar trebue să retragă procura ce-i a dat-o d-lui Fîntînariu și să înceteze a fi „excelent primar".

Să devie primar, pur și simplu.

CATE VA NOTE

„Insemnări din drum" sau „d'intr'un voiaj" sunt titluri de care dai zilnic prin ziare. Romînul cînd călătorește se inspiră repede și repede își așterne impresiile pe hîrtie. „Un fluerat prelung și trenul se puse în mișcare, pe cînd pe peron se agitau sute de batiste" — așa încep, invariabil, aceste impresii.

Un domn N. Kostake publică, într'un ziar bucureștean, impresiile sale pe cari le trimite unei doamne. „Imi pot închipui, scrie d. Kostake, figura speriată ce-o vei face, cînd vei primi această scrisoare."

De ce? „Fiind-că, scrie tot d. Kostake, schimbarea de localitate influențează, în deobște, tonul primelor comunicări: fericitul, care a trecut prin un astfel de proces de transmutațiune, se crede obligat să-l refacă sufletește..."

Bănuiala că doamna va face figură speriată, este perfect întemeiată. Căci dacă cine-va îți va spune că schimbarea de localitate influențează asupra tonului primelor comunicări; cînd îți va spune că voiajul este un proces de transmutațiune — de sigur că vei face figură speriată.

D. Kostake caracterizează minunat voiajul modern, cînd îl execută astfel:

acum se călătorește cu bilete circulare și cu bagaje puține și se aduc celor rămași cravate și portofele: e timpul ce-a gonit pe Barbu Lăutaru și pe cucoana Marghiolița...

Bietul Barbu—cine ar fi crezut că el a murit intoxicat de bilete circulare ale drumului de fer...

Dar să nu părăsim pe d. Kostake, care scrie în continuare:

Incrunți din sprîncene: iarăși vechiul cîntec. Vechiu, Doamnă, dar nou mereu, reînoit din sufletul fie-cărui individ: neperitorul simbol al veșnicei înfrîngeri, a morței...

Voiajul a cam deraiat. Că a încrunta „din" sprincene—ie un cîntec, asta s'ar explica poate din faptul că, mai sus ceva, autorul executase pe Barbu Lăutaru.

Dar de ce devine tragic d. Kostake? De ce vorbește el de „neperitorul simbol al veșnicei înfrîngeri a morței?"

Fiind că ie foarte supărat pe doamna cu care stă în corespondență. Și iată cauza:

Dar fie că vocea mea nu-ți place, fie că urechea ți s'a obișinuit la arii mai frumoase, cu mine ai încruntat totdeauna din sprincene...

D. Kostake are voce și cîntă arii — un adevarat fonograf. Dar doamna, răutăcioasa, îl tratează cu același curios tic: „cu dînsul încruntă din sprincene".

N'am înțeles nimic.

*

Apropos de lucruri neînțelese cităm, cu mare plăcere, dintr'un foileton al *Secolului* asupra Suzanei Désprès:

„Bietele, frumoasele mîini au pierit: trebuiau să piară, prea erau frumoase.

Și atunci durerea ie concentrată în obraji. Ea nu mai poate spune cu incomparabilele ei mîini nimic.

Cuvîntul acela subtilizat, vaporos, rămînă închis în muțenia în care au încremenit bietele mîini."

Și iar n'am înțeles nimic!

OAMENI ȘI LUCRURI

IDILĂ SUMBRĂ

In timp ce trîumfătorul Mehmed V încingea în moscheea din Eyoub sabia istorică a lui Murat, fostul Sultan Abdul Hamid dispărea pentru totdeauna în umbra unui exil involuntar, unde va aștepta sfîrșitul zilelor sale.

Pretutindeni se dau în vileag acum numai părțile rele și urîte ale domniei lui îndelungate, ori ale caracterului de om fricos, șovăielnic, nestatornic. Doar ici colo se face o aluzie scurtă la însemnătatea personalității lui și seriozitatea culturii cu care era înzestrat și a însușirilor lui de diplomat priceput și chiar ingenios. Ceea ce mai puțin încă se știe și se scrie despre fostul Suveran sau fostul desport al Turciei este c'a avut în viața lui și frumoase manifestări de sentimentalism și că iubirea profundă a luminat cîte odată cu o seninătate idilică traiul sumbru al puțin încrezătorului Abdul Hamid. Vom povesti istoria dragostea lui pentru Safi-Naz.

După o străveche tradiție musulmană nobilii turci dăruiau Sultanilor tinere fete alese prin frumusețea și inteligența lor și darurile acestea se prezentau într'o desfășurare colosală de lux și de splendoare. Spre a cîștiga favoarea Padișahului, generalul tunisian Mahmud Ben Ayad a prezentat fostului Sultan Abdul Aziz, predecesorul lui Abdul-Hamid, două fete de o frumusețe răpitoare, pe Safi Naz și pe sora ei Ildiz prezentate amîndouă în costume de mătase și încinse de diademe scînteietoare. Brilante nenumărate făceau să apară frumusețea lor într'o lumină care orbia și subjuga.

Sultanul se arăta plin de încîntare și de recunoștință; cele două cadîne duseră o viață de lux și de slavă,—dar după puțină vreme se află că Safi-Naz, cu toate favorile Imperiale, era înamorată de nepotul Sultanului, pe atunci prințul Abdul Hamid. Atunci a intervenit Sultana-văduvă, mama lui Abdul-Aziz, cu mîna ei salvatoare. Ea trimise, sub cuvînt de boală, pe Safi-Naz, departe de harem; s'a comunicatul Sultanului că ea a murit de ftizie. De fapt însă ea deveni soția prințului Abdul Hamid fără însă să se descopere taina aceasta, pînă cînd el deveni Sultanul Turciei.

Curînd după aceea Safi-Naz, căzu victima intrigilor haremului, victima invidiei și a culiselor. Ea plecă de bună voie, dar Abdul-Hamid rămase nemîngăiat de această dispărțire și n'a mai simțit un moment de adevărată fericire, nici n'a mai inbit. Ci în mijlocul bogăției și a splendoarei el suspină de dorul frumoasei și timidei exilate, Safi-Naz.

Rodion

HENRI ROCHEFORT

Va fi suprins pe cititorii noștri știrea pe care am dat-o într'un număr trecut că Henri Roshefort, marele pamfletar francez, își trăiește ultimele clipe ale vieții.

Sînt oameni cu cari te deprinzi atît de mult, în cît nici nu poți să mai înțelegi lumea fără ei. Cine se gîndește la presa franceză se gîndește implicit la Rochefort. Și totuși, omul acesta ajuns la aproape 80 de ani fără să fi fost bolnav vr'o dată, este atins astă-zi de o boală incurabilă; și el care n'a știut vr'o dată ce este odihna, el care și acum își dictează zilnic articolele, iată că și el se îndreaptă către odihna de veci...

*

Victor Henri de Rochefort-Luçay—eu îl știam marchiz, dar în enciclopedia lui Pierer îl văd trecut conte—s'a născut la 30 Ianuarie 1830. Familia lui scăpătase, în cît el din tinerețe a trebuit să ia o funcție de copist.

Este adevărat că nu-și prea lua slujba în serios. Mai mult se ținea de farse și de discuții politice, iar ca muncă „literară" compunea scrisori de dragoste pentru uzul colegilor de birou.

In 1859 e dat afară din slujbă și atunci se dădă în mod serios publicisticei, așa că în 1862 își scoate primul volum: „Les petits mistères de l'hôtel des ventes".

Intră *la Figaro*, care dacă nu mă înșel, apărea pe atunci săptămînal, dar în 1868 este exclus din redacție, din ordinul guvernului. Atunci fondă pamfletul „*La Lanterne*", cu care-și cîștigă repede celebritatea.

Pentru mulți cititori e de nevoie, póte să reabilităm cuvintele pamflet și pamfletar, luate de obiceiu în înțeles rău. Pamfletul nu este neapărat o scriere fără fond și necesarmente calomnioasă, cum se crede la noi; ci e o scriere satirică și vehementă în același timp, care va fi cu atît mai valoroasă cu cît va avea mai mult fond.

Cel dintâiu pămfletar francez va fi fost Paul Louis Courier, care a fost însă și un eradit; iar la noi unul din cei mai de seamă pamfletari a fost și unul din cei mai savanți profesori: B. P. Hașdeu.

*

A fost teribilă campania dusă de Rochefort în *Lanterne*. In Franța, până și în manualele oficiale de istorie, se dă între cauzele căderei imperiului și campania lui Rochefort.

Vorbele lui de spirit, caracterizând o persoană sau o situație, erau repetate din gură în gură, așa că de fapt, tot ce spunea Rochefort afla Franța întreagă. In acest moment îmi aduc aminte felul în care a caracterizat Rochefort starea de cumplită anarhie de pe la sfîrșitul imperiului.

A publicat un decret, compus din două articole:

Art. 1.—Nu mai există nimic.

Art. 2.—Nimeni nu este însărcinat cu îndeplinirea acestui decret.

A avut el și altele mai tari, mai ales cele cari vizau anumite persoane. Și, bine înțeles, a fost urmărit cu strășnicie. Condamnat de cîte-va ori, se văzu silit să fugă în Belgia.

Dar în 1869 e ales deputat, se întorce în Franța și organizează acea demonstrație memorabilă la înmormîntarea ziaristului Victor Noie, ucis de Pierre Napoleon. E condemnat la 6 luni de închisoare, condamnare de care scapă prin revoluția din Septembrie (1870) cînd devine membru al apărării naționale. Ia parte la comuna din Paris, după înfrîngerea căreia fuge la Meaux, unde e arestat și deportat în Noua Caledonie. Fuge însă și de aci în Maiu 1874, se stabilește în Elveția, de unde își reia campania contra guvernului, atacînd mai cu seamă pe Gambetta.

*

După amnistia din 1880 se întoarce la Paris unde fondează ziarul *L'Intransigeant* care apare și acum, dar din fruntea căruia s'a retras anul trecut.

In 1885 e ales pentru a doua oară deputat, dar în 1886 se atașează mișcării bulangiste și în 1889 e condemnat la închisoare. Fuge iar, de astă dată la Londra. De acolo continuă a conduce *L'Intransigeant* și'și trimete articolele telefonic.

La finele anului 1894 sau la începutul lui 1895 Jaures răstoarnă pe Casimir Périer de la președenția republicei și cu acel prilej se acordă o nouă amnistie. Rochefort reîntră în țară, sărbătorit mai cu seamă de socialiști, cu cari o bucată de

Cumpărați Bilete pentru Loteria V Clasa 6 a Regatului Romîn

Cu tragerea dela 27 Aprilie pînă 20 Mai 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plată cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 160, - jumatate loz Lei 80- Un sfert de loz Lei 40. Una optime lei 20

vreme merge mînă în mînă. Cu prilejul afacerei Dreyfus prietenia se strică. Rochefort e contra lui Dreyfus și deși și contra sprijinitorilor lui. Marele pamfletar e încă în plină vervă. Dar nu mai e redutabil: s'au ridicat mulți discipoli de-ai lui, cari îi țin piept. Cam pe vremea aceea Rochefort se însoară cu o fată tînără. Natural, se șoptesc multe lucruri. Și iată un ziar satiric intitulat *Le... Transigeant*, tipărit pe hîrtie *galbenă* (culoarea geloziei) și avînd ca director-pseudonim pe *Rochewoort*, combinație din *Rochefort* și *Werwoort*, numele de familie al tinerei d-ne Rochefort.

Tot atunci i s'au făcut și farse neplăcute. De pildă, o telegramă de aderare și încurajare, pe care Rochefort a publicat-o cu multă ostentație, deși era semnată *Vascagat*, cuvînt care într'un anume patois franțuzesc are o semnificare rău mirositoare. Și apoi, în fiecare seară adversarii lui ieșind de la întruniri, trebuiau să-i treacă pe la redacție, ca să-l aclame cu energie: Vascagat, Vascagat!

*

Anul trecut a fost o mare surpriză retragerea lui Rochefort de la *L'Intransigeant*. E posibil ca bătrînul pamfletar să mai fi pierdut din clientela cititoare, astfel ca el să nu mai fi prezentat un interes deosebit pentru societatea pe acțiuni a ziarului. Dar această supoziție e dezmințită prin aceea că Rochefort a fost imediat angajat la două ziare: la *Patrie* pentru un articol pe zi și la *Figaro* pentru cronica chenzinei. A fost nostim cum și-a inaugurat cronica din *Figaro*: „Imi reiau locul părăsit acum 42 de ani".

Și sînt foarte interesante cronicile astea. De obiceiu autorul trece în revistă faptele principale petrecute în ultimele zile și le compară cu altele de acum cîte-va deceni, pentru a constata că n'am făcut nici un progres. De pildă, e vorba de o răpire cu automobilul; cu cinci zeci de ani în urmă s'a făcut una tot așa de celebră, însă cu trăsura. Progresul e neînsemnat, căci progres ar fi să nu se mai facă răpiri. Insă toate astea într'un stil foarte vioiu și foarte liber.

*

Rochefort a scris multe volume, ca: *Les Français de la decadence*, *De Nouméa en Europe*, etc.

Romanul său *l'Aurore boréale*, o satiră strașnică în potriva catolicilor, îl pune alături de maiești romancieri. Cred că acest roman ar trebui tradus în romînește deși *tendința* lui pe noi nu ne interesează direct.

Liviu

Litere-Științe-Arte

Actualitate.—Paradoxalul, uneori cinicul, Max Nordau va fi în curînd victima unei... minciuni convenționale. Implinind vrîsta de 60 de ani se vede amenințat de a fi sărbătorit în cercurile prietenilor și a admiratorilor săi, cu toate protestările pe care le-a încercat. Amintim că în Capitală editura Socec a scos o nouă edițiune a „Minciunilor convenționale", lucrarea cea mai populară a lui Nordau.

Probabil că această reeditare e cerută, căci altfel rar se retipărește la noi o carte și mai ales de filozofie. Minciunile convenționale de și sunt practicate de fiecare din noi, de și ele sunt însăși viața noastră socială, sub toate formele ei, căci mințim și cînd practicăm o religie în care nu credem și pe care nu o urmăm, mințim și politicește cînd una vorbim și alta facem, mințim și economicește cînd spunem că munca e plătită și recompensată și cînd vedem pe cei mai mari muncitori abia trăind din istovitorul lor travaliu, mințim cînd ne declarăm pentru monogamie și cînd practicăm poligamia și mințim cu toate vorbele și acțiunile noastre, zicem deci: deși minciunile convenționale sunt toată viața noastră, totuși e bine ca să știm din vreme în vreme că sunt minciuni și nu principii cele ce pretindem să vorbim și gîndim.

*

Alexandru Dumas, autorul „Damei cu Camelii"—piesa care a obținut poate cel mai viu succes ce a avut cîndva vre-o lucrare de teatru chiar a lui Dumas însuși—a început prin a nu fi mare amator sau un partizan al teatrului.

Am avut multă vreme frică de teatru; cu dialogurile lui neîntrerupte, cu seria repede a scenelor consecutive și cu psihologia lui cea elementară, teatrul îmi făcea impresia unei arte încomplecte, brutale artificiale. Astăzi încă privesc teatrul ca un gen inferior de literatură și vulgar. Intr'o bună zi însă n'avem ce face și nu știam de ce să mă apuc.

In această stare sufletească n'am decis să urmez dorinței lui Véraud și să prefac romanul meu „Dama cu Camelii" într'o piesă de teatru. Lucrarea fu gata în cîteva zile.

Așa s'ar fi exprimat—zice „Gaulois" însuși Alexandru Dumas cîndva. Că pe urmă și-o fi schimbat părerea, nu începe îndoială.

*

Universitatea din Geneva își va serba în curînd a 350-a aniversare a existenței sale. Cu această ocaziune se va pune temelia unui monument al reformațiunii, —consistînd din patru statui colosale ale celor patru reformatori: Farel, Calvin, de Bèze și Knox și a unui zid pronumit „le mur de la reformation", în lungime de 60 de metri, susținînd numeroase table comemorative.

*

La München a murit pictorul de tablouri istorice profesorul Ludwig Thiersch în vrîstă de 85 de ani.

*

Wichert, directorul Observatorului de la Göttingen (la Institutul geofizical), a durat un model de aeroplan, care se va întrebuința pentru cercetări asupra electricității atmosferice și asupra mateorologiei. Modelul din urmă a zburat în 52 de secunde 200 de metri.

In curînd se vor face cercări cu unul greu de 40 de kgr., pe care îl poartă niște motori mici și are lățime de 2 metri. Wichert vrea să urce aceste aeroplane și să le miște prin ajutorul undelor electrice, după cum s'a făcut aiurea cu torpilele și cu submarinele.

*

Intr'o scrisoare trimesă ziarului „Westminster Gazette" un corespondent discută afirmările publicate de acel ziar în privința transmiterii depeșilor prin undele hertziene.

Corespondentul spune că cu cîțiva franci și-a stabilit la el acasă o instalație de telegrafie fără sîrmă cu care fiică-sa fără să fi făcut studii speciale se amuză să primească în fie-care seară telegramele trimise de pe turnul Eiffel din Paris.

*

Tînăra noastră compatriotă d-ra dr. Paulina Cernovodeanu, șef de lucrări la școala de științi înalte din Paris (Esole des Hautes Etudes), s'a manifestat în lumea științifică din Paris cu o nouă lucrare importantă.

Unul din ultimile numere din marele ziar cotidian „Le Journal" conține un elogios articol de Emile Gautier asupra descoperirei senzaționale a distinsei savante care a reușit să traducă tumorile maligne (cancroase) la diferite tipuri din seria animală cu ajutorul razelor ultraviolete. O comisiune medicală a fost delegată să studieze de aproape descoperirea d-rei Cernovodeanu ce este chemată să revoluționeze terapeutica cancerului.

*

Peile roșii din Columbia britanică, cari în cea mai mare parte au trecut la creștinism, cultivă cu multă ardoare muzica religioasă. Așa, ziarele americane anunță că în orașul Port-Samson s'a reprezentat „Timpurile Mesiei" cu un cor compus din 50 de indieni.

Artiștii principali aparțineau de asemenea rasei roșii, iar în publicul care aplauda foarte mult jocul artiștilor predodomina elementul indian.

*

Numărul ultim (anul III No. 4) al excelentei reviste „Convorbiri critice", d sub directiunea d-lor Mihail Dragomirescu și Ioan Peretz, cuprinde: Cincinat Pavelescu Serenadă; Eugen Lovinescu.—Călători francezi în Grecia în veacul al XIX; Mihail Smolsky—„Inviere"? (poem dramatic); N. Em. Techery—Comicul lui Caragiale; A. Spira-Bacău—Psihologia d-lui Ion Al. Brătescu-Voinești; Mihail Dragomirescu—„Indreptăr." de Duiliu Zamfirescu; Benedetto de Luca—„Al treilea păcat" de Colanth; Ion Dragoslav—Ingerul morții (legendă); Vasile Cotopol—Nevasta înțăleaptă de Karkariță (povestire); poezii de N, Davidescu, B. Nemțeanu, F. Stoenescu, A. Bănățeanu, N. Ciochină, Dem. C. Teodoressu; Mihail Dragomirescu: Revista Critică; bibligafie critică.

Informații

❑ *Partidul conservator-democrat va organiza, în cursul lunei acesteia, întruniri publice la Brăila, Giurgiu, Turnu-Severin și Cîmpu-Lung.*

D. Take Ionescu, șeful partidului conservator-democrat și mulți membri marcanți ai partidului, vor lua cuvîntul în acele întruniri.

❑ **Moartea profesorului Atanasiu.**—Eri după amiază, pe la orele 3, a încetat din viață, la locuința sa din strada Vovidenie, Vasile Atanasiu, profesor de franceză la liceul Național.

Vasile Atanasiu era în vrîstă de 52 de ani. El s'a născut la 1857 ianuarie 16, în satul Șoldănești, din județul Suceava, din părinți țarani. Studiile le-a făcut la Fălticeni și la Botoșani. Era licențiat în litere și filosofie. De la Noembrie 1876 și pînă la 1 Aprilie 1877 a fost învățător la satul Lunca, comuna Pașcani, județul Suceava. La 4 Ostombrie 1886 a fost numit suplinitor de limba franceză la gimnaziul real din Tecuciu, iar la 3 Septembrie 1896, prin concurs, a fost numit profesor la liceul real din Brăila. In 1899 a fost numit la liceul național din Iași. De la 30 August 1889 și pînă la 31 August 1896 a fost custode și registrator al bibliotecei centrale din Iași. A funcționat ca profesor de limba franceză și la gimnaziul Alexandru cel Bun.

Atanasiu are și scrieri: gramatica limbei franceze, prescurtarea istoriei limbei latine, naționalitățile trad. din spaniolește, omul este o enigmă, trad. din l. germană, abecedarul francez etc.

Acum cîteva-va zile Atanasiu se îmbolnăvise pentru a doua oară de pneumonie și își luase concediu de la catedra sa, de la liceul național. Eri la orele 3 p. m., a incetat din viață.

Imormîntarea va avea loc mâine Sîmbătă 2 Maiu, la orele 3, p. m. Cursurile la liceul Național vor fi suspendate mîine pentru ca elevii să poata lua parte la înmormîntare.

❑ In urma constatărilor ce s'au făcut, s'a constatat că I. Carabati, autorul furtului de la d-na Leonardescu, din strada Lăpușneanu, a scmis în timp de o lună, de cînd se află în Iași, un mare număr de furturi, sub ochii „vigilentei" noastre poliții de siguranță.

El avea de complice pe un crîșmar la care se oploșa.

❑ Eri după amiază niște cărători de piatră, au găsit strangulat sub podețul de pe apa Nicolinei, din dreptul cantonului 120, pe muncitorul Vasile Ionescu, în etate de 60 de ani.

Cadavrul a fost transportat la morga spitalului Sf. Spiridon.

❑ **Cît costă pe părinți examenele particulare de curs secundar.**—De la 1—30 Aprilie a. c. s'au înscris la examenele particulare de curs secundar 4200 de elevi și eleve. Dintre aceștia pentru cursul inferior s'au înscris 3000 a 50 lei de fiecare elev, făcînd în total suma de 15,000. 1200 elevi de cursul superior a 80 lei fie-care elev fac 96000. 700 elevi cari trec examenul de capacitate cursul inferior a 30 lei fie-care fac 21000. 400 elevi cari trec examenul de capacitate cursul superior a 40 lei fac 16000. 150 elevi care trec examene de diferență de unele clase în termen mediu 60 lei fiecare fac 9,000. Total general 292.000 lei ad că două sute nouă zeci și două mii lei.

Se mai adaugă cheltuelile cu timbrele petiții la administrațiile financiare care fac în total pentru 4200 elevi suma de aproximativ 1300 l. Pentru scoaterea certificatelor de clase, taxe de timbru 5500 lei Timbrele pe petițiunile la minister 1200 lei. Taxele poștale pentru recomandare 2500 lei. Total 10500 lei.

Adăogîndu-se cei 292,000 lei fac un total general de lei 302,500.

Bieții părinți au scos din punga lor această sumă numai în luna Aprilie a. c., fără a se mai socoti cheltuelile făcute de preparatori, cheltueli de călătorie, cărți, grădă, îmbrăcăminte, etc.

❑ Aseară a încetat din viață, la Tg. Frumos, d-na Marietta Gafencu, soția d-lui V. Gafencu, administrator de plasă la Cotnari.

Defuncta era fiica marelui artist Tronescu

Condoleanțele noastre.

❑ Elevii școalei superioare de comerț din Iași, vor face în cursul acestei luni, o excursiune la Brăila, Galați și Constanța, spre a vizita fabricile din acele orașe.

❑ D. Dobrovici, directorul general al închisorilor, va veni zilele acestea în Iași, pentru a inspecta penitenciarul central din locatitate.

❑ Directorii școalelor secundare din localitate au decis ca serbările școlare de 10 Maiu, să se facă anul acesta în sala Teatrului Național, și nu la Copou, cum se făceau până acum.

❑ Ministerul instrucțiunei publice printr'o telegramă, a făcut cunoscut direcțiunei liceului Nuțional din localitate că dorește ca de 10 Maiu profesorii să țină dizertațiuni prin orașe. In acest scop invită direcțiunea liceului să'i comunice care profesori ar dori să țină asemenea dizertațiuni și anume în ce orașe.

Natural că nici unul nu va răspunde invitației caraghioase a d-lui Haret. Și pe lîngă că e caraghioasă, dar e și insultătoare invitație, căci d. Haret insultă pe profesorii din celelalte orașe, invitînd pe cei din Iași să se ducă să ție dizertațiuni, ca și cum profesorii din celelalte orașe ar fi incapabili pentru așa ceva!

❑ S'a pierdut un medalion de aur în formă de inimă; cuperta de deasupra în email cu un smaragd mare în mijloc, avînd în jur un rînd de diamante și alt rînd de rubine.

In năuntru era fotografia răposatului profesor universitar St. Gh. Vârgolici.

A se adresa la d-na Elena St. Vargolici, Strada Sărăriei No. 52 păgubașa acestui scump medalion.

❑ D. Știubeiu, agent de constatare cl. II-a, a fost avansat cl. I-a.

❑ Consiliul technic superior, luînd în cercetare proiectul pentru localul uzinei electrice și calorifere la palatul administrativ din Iași, a opinat să se ia curentul electric de la uzina concesionară a iluminatului orașului.

❑ **O circulară.**—Casa școalelor a trimis revizorilor de cl. I o circulară cu privire la unele modificări ce se introduc în repartiția cheltuelilor școalelor.

Lefurile servitorilor se reduc cu cîte un leu pe lună, de oare-ce sumele ce se pun la dispoziție de către comună sunt reduse.

Pentru combustibil se vor face tablouri de repartiția sumei totale pe fie-care școală, numărul claselor de încălzit, cubajul camerilor cum și prețul din localitate al combustibilului.

Pentru chiriile localurilor se va proceda conform dispozițiunilor luate deja. Peste suma acordată nu se va mai da nimic.

Plata acestor cheltueli se va face trimestrial. Revizoratul va întocmi state conform formularelor date de minister și se va ordonanța suma în prima jumatate a lunei a doua din fie-care trimestru.

Cheltuelile de cancelarie vor fi la dispoziția diriginților și directorilor.

La inspecțiuni însă revizorul școlar va vedea întru cît cancelaria este îndestulată cu cele necesare.

La școalele rurale cu mai multe posturi ceilalți învățători au drept la furnitura de cancelarie pentru ori-ce corespondență în interesul serviciului.

Suma fixată pentru iluminat și încălzit se va trece de odată în statul pentru trimestrul al II-lea pentru ca revizorul respectiv să poată avea bani trebuincioși în luna August.

Pentru justificarea întrebuințărei acestei sume, diriginții vor produce chitanțe de la furnisori. Chitanțele vor fi văzute de către revizorul școlar în circ. căruia cade școala, care garantează calitatea combustibilului procurat și prețul convenit.

Cheltuelele, diverse sunt de asemenea la dispoziția dirigintelui și vor servi pentru micile cheltueli de școală.

Chiriile localurilor școlare se vor plăti trimestrial sau semestrial după învoiala cu proprietarul.

❑ Din Mărășești ni se scrie că bruma căzută în dimineața zilelor de 25 și 27 cor. și pe teritoriul acestei comuni a distrut absolut toate viile americane și ingene, rămînînd arse ca după foc, stricînd de asemenea și viețele din anul trecut pentru că le-u surprins în mîzgă. Numai d-lui Negroponie îi s'au adus pagube de 500—600000 lei la întinsa vie americană.

❑ Aseară funcționarii serviciului administrativ al prefecturei de județ, au oferit o agapă d-lui Victor Lecca, șeful lor, care a demisionat pe ziua de 1 Mai a. c.

In locul d-lui Lecca, va fi numit ca șef al serviciului administrativ, d. C. Voluță. un vechiu funcționar al acelui serviciu,

DIVERSE

— In ziua de 16 Mai se va ținea licitație pentru a treia oară la ministerul lucrărilor publice, pentru aprovizionarea petrișului necesar pe următoarele șosele:

Iași—Podu Iloaiei, în valoare de 27.000 lei.

P. Iloaei-Tg. Frumos în valoare de 19.337 lei.

Tirgu Frumos-Hîrlău, în valoare de 27.000 lei.

Bahlui-Copou în valoare de 12 500 lei.

Iași-Blaga, în valoare de 24.645 lei.

— Lucrătorul Const. Dorohoi, de la canalizare, voind să descarce niște vagonete cu ciment, a fost lovit de un alt vagonet ce venea cu viteză, fracturîndui mîna.

— Cu ocazia săpăturilor făcute în ograda fostului palat administrativ, s'au găsit un mare număr de oseminte.

— Sergentul din punctul moara de foc a găsit lepadat, în trecătoarea ce dă din strada Păcurari în strada Toma-Cozma, un copil de sex femenin, ca de zece zile, învelit într'o bluză de pichet albă și cu bilet atîrnat la gît pe care era scris că e botezată la 20 Aprilie, și că se numește Georgetta Vasiliu.

GUY DE MAUPASSANT

PODOABA

II.

El îngălbeni puțin, căci își pregătise această sumă pentru a-și cumpără o pușcă ca să-și poată permite și el, în vara viitoare cîteva partide de vănătoare pe cîmpia Neuterre, unde împreună cu cîți-va prieteni, se ducea din cînd în cînd Duminica, să vîneze ciocărlii. Cu toate astea răspunse:

— Bine, îți dau patru sute de lei, dar caută să ai o rochie frumoasă.

Ziua petrecerei se apropia și d-na Loisel părea tristă, neliniștită, îngrijită. Cu toate astea toaleta îi era gata. Intr'o seară barbatul ei îi zise:

— Ce ți e? Imi pari așa ciudată de vre-o trei zile!

Ea răspunse:

— Sunt necăjită că n'am vre-un juvaer, vre-o piatră prețioasă ca să-mi pun. Voiu părea sărăcăcioasă de tot. Mai bine nu m'aș mai duce la petrecerea asta.

El îi zise:

— Vei pune flori naturale. E foarte elegant în sezonul acesta. Cu vre-o zece lei, vei avea 2, 3 rose din cele mai frumoase. Ea nu părea de loc convinsă.

— Nu.... uu este nimic mai înjositor, decît a părea saracă în mijlocul femeilor bogate.

Deodată barbatul ei zise:

— Ce prostie de a nu mă fi gîndit până acum la asta! Du-te la amica ta d-na Forestier și roag'o să-ți împrumute vre-un juvaer. Ești destul de bine cu dînsa, pentru ca să nu ți refuze atîta lucru. Ea scoase un țipăt de bucurie.

— Că bine zici! Nici eu nu mă gîndisem la asta.

A doua zi se duse la prietena ei și i spuse strîmtorarea ei.

D na Forestier merse la dulapul cu oglindă, scoase o cutie mare, o aduse, o descshise și spuse d-nei Loisel:

— Alege, draga mea.

Văzu brățări, un colier de perle, apoi o cruciuliță venețiană, aur și pietre scumpe, de un luciu admirabil. Incercă podoabele în fața oglinzii, sta la îndoială, nu se putea hotărî să le părăsească, să le înapoeze.

Ea întrebă într'una:

— Altă ceva n'ai nimic?

— Ba da, caută. Nu știu ce-ți place.

Deodată zări într'o cutie de satin negru un splendid colier de diamante. Inima începu a-i bate mai tare. Fu cuprinsă de o dorință necumpătată. Mîinele îi tremura apucînd podoaba.

Și-o puse în jurul gîtului, pe rochia cu gulerul înalt și rămase în extaz în fața ei însă-și.

In urmă plină de nelinişte intrebă șovăind:

— Imi poți împrumuta asta, numai asta?

— Da, desigur că da.

Sări în gîtul prietenei, o săruta cu dragoste și dispăru cu comoara.

Ziua petrecerei sosi și d-na Loisel avu succes mare. Fu mai frumoasă decît toate femeile, elegantă, grațioasă surizîndă și nebună de bucurie. Toți barbații o priviau, întrebau de numele ei, căutau să-i fie recomandați.

Toți atașații cabinetului voiau să valseze cu ea. Atrase și atenția Ministrului.

Dansa cu delir, cu avînt, beată de plăcere, ne mai gîndindu-se la nimic, în triumful frumuseței sale, în gloria succesului, într'un fel de nour de fericire, făurit din toate omagiile, din toată admirațiunea, din toate dorințele deșteptate, din această victorie complectă, așa dulce pentru inima femeei.

Plecă acasă la patru, dimineața. Barbatul ei încă de pe la miezul nopței dormia într'un salonaș mic, unde mai dormiau și alți trei domni, a căror neveste petreceau bine.

El îi aruncă pe umeri mantaua ce i-o adusese pentru plecare, haină simplă de toate zilele, a cărei sărăcie nu se potrivea cu eleganța toaletei de bal. Ea simțea aceasta și voia să fugă, pentru a nu fi observată de celelalte femei, cari se învăliau în blănuri scumpe.

Loisel o reținu:

— Așteaptă puțin, vei răci; așteaptă să luăm o trăsură.

Dar ea nici nu l auzi și coborî repede scările. Cînd fură în stradă, nu găsiră trăsură și începură să caute chemînd birjarii pe cari îi vedeau de departe.

Coborau către Sena desperați, tremurînd. Insfârșit găsiră pe chei una din acele cupele, care nu se văd la Paris decît noaptea, cași cum le-ar fi rușine să-și arăte miseria în timpul zilei.

Trăsura îi aduse până la poarta casei din strada Martirilor și intrară liniștiți în casă. Ea se gîndia cu regret la ceasurile trecute, el se gîndia că trebuie să fie la Minister la 10.

D-na Loisel își scoase mantaua în fața oglinzei, pentru a se mai privi odată în gloria ei. Deodată scoase un țipăt. Nu mai avea colierul în jurul gîtului.

Barbatul ei, pe jumatate desbrăcat acum, o întrebă:

— Dar ce ți-e?

Ea se întoarse desperată:

— Am.... am.... nu mai am colierul d-nei Forestier!

— El o privi îngrozit:

— Ce!... cum!... Nu se poate!

(Va urma).

Ultime informaţii

◔ *Afurisenia rabinilor contra acelora cari vor mînca din carnea tăiată în abatorul local, continuă.*

Evreii refuză să cumpere carne din care cauză s'au tăiat puţine vite şi carnea trif se vinde tot cu preţ rădicat.

❑ *Un înalt demnitar al clerului iaşan, de curînd venit la noi, s'a făcut vinovat de o încercare de atentat la bunele moravuri.*

Faptul s'a petrecut Luni într'un local public din Iaşi. Nu vroim să precizăm faptul, fiind-că el aruncă o pată dureroasă asupra clerului, care prea a fost atras în discuţiuni pătimaşe în timpul din urmă.

Nu voim să precizăm faptul şi pentru motivul că el este de domeuiul celei mai scabroase imoralităţi şi respectul pentru cititori ne împedică să dăm în vileag asemenea imundităţi.

Va trebui, însă, să schimbăm linia noastră de conduită, dacă imoralul nu va fi expulzat din biserică.

❑ *Curtea de Apel, secţia a II-a, a pronunţat ieri achitarea fostului protoereu al judeţului Iaşi, Stamate, acuzat de mituire.*

Curtea a pronunţat achitarea cu majoritate de trei: domnii consilieri Em. Cernătescu şi S. Zăhărescu s'au pronunţat pentru respingerea ambelor apeluri.

❑ Autorităţile din Burdujeni au fost avizate astă-zi că A. S. R. Prinţul Anton Hohenzollern, fratele A. S. R Prinţului moştenitor, va trece prin Burdujeni cu expressul Berlin, venind din Bucureşti, mîine, Sîmbătă, ora 5.

A. S., care a sosit în Bucureşti cu prilejul zilei de naştere a Suveranului, pleacă direct la Berlin.

❑ In consiliul de miniştri ce s'a ţinut Marţi s'a discutat şi despre mişcarea ce se va face în diplomaţie.

Credem a şti că d. Nanu va fi numit ministru plenipotenţiar al ţării la Roma, d. Duiliu Zamfirescu ministru plenipotenţiar la Sofia, d. N. Cantacuzino actual consilier de legaţie la Viena, înaintat ministru plenipotenţiar şi delegat al ţării în comisiunea europeană a Dunării, d. Diamandi secretar general al ministerului afacerilor străine.

❑ Mişcarea meseriaşilor de încălţăminte întreprinsă prin clubul meseriaşilor din localitate, de data aceasta a avut succesul dorit.

Ministerul de rezboi în urma licitaţiunei ce a avut loc ieri a adjudecat a supra societăţei „Progresul" din Iaşi, a maiştrilor cizmari, un număr de 69,356 perechi de diferite încălţăminte necesare armatei.

De asemeni a mai dat spre executare încălţăminte la Galaţi şi Bucureşti.

Preţurile oferite de meseriaşii cizmari faţă de cele ale fabricei Mandrea aduc un beneficiu de 121,603 ministrului de război.

Lucrarea în total luată de meseriaşii cizmari eşeni se urcă peste jumatate milion.

❑ **Jubileu tipografic.**—Societatea „Gutenberg", a lucrătorilor tipografi din România, a împlinit 50 de ani de existenţă; această societate a fost înfiinţată de marele democrat, C. A. Rosetti şi este cea mai veche din toate societăţile existente în România.

Pentru comemorarea acestui eveniment, consiliul de administraţie a decis a sărbători împlinirea acestor 50 ani prin o serbare Jubilară, pusă sub patronajul d-lui G. A. Lăzăreanu, patron tipograf

Serbarea va avea loc în Bucureşti, Parcul Carol I, (Expoziţia Naţională), în ziua de 17—18 Mai 1909.

In vederea acestei serbări jubiliare, pentru a i se da adevărata ei importanţă, pe care o merită de la toate clasele de meseriaşi, de la Societăţi şi Corporaţiuni, consiliul de administraţiune, a invitat toate societăţile tipografice a participa cu membrii comitetului şi cu drapelul.

Toţi d-nii preşedinţi însoţiţi şi de d-nii membrii din comitete, se vor întruni în ziua de 17 Maiu la sediul societăţei (Bursa Muncei) la ora 9 dimineaţa, de unde vor porni cu muzica şi cu membrii Societăţei, la biserica Sf. Gheorghe unde se va face sfinţirea „Noului drapel" al Societăţei „Gutenberg".

După sfinţirea drapelului se vor duce în corpore la statuia lui C. Rosetti, unde vor ţine mai multe discursuri şi se va depune o coroană ca semn de amintire şi de recunoştinţă.

❑ De cîte-va zile furturile se ţin lanţ în oraşul nostru. In strada Albinetz în trei nopţi consecutive s'au făptuit furturi, iar în centru se operează chiar ziua 'n amiazia mare.

Cu paza ce se face la noi, nici nu poate fi alt-fel.

De cît d. Costescu, comisarul siguranţei ar concentra seara în piaţa Unirea pe agenţii siguranţei, să facă paradă cu ei, cînd trece sau nu trece simandicosul prefect al poliţiei, mai bine i-ar mai îndrepta spre străzile mai dosnice. Cafenelele din piaţa Unirea şi din piaţa Sf. Spiridon pot funcţiona şi fără prezenţa d-lor!

❑ Liceul Internat a sărbătorit astăzi armindenul la Răpedea.

❑ Azi dimineaţă mai mulţi elevi ai şcoalei de Belle-Arte din Bucureşti au sosit în escursiune în oraşul nostru.

Ei au vizitat diferitele instituţiuni şi vor rămînea în Iaşi două zile.

❑ Azi dimineaţă P. C. S. Archimandritul Gherasim Miron, a făcut la capela penitenciarului obişnuita aghiazmă de zi întăi, după care apoi a ţinut o frumoasă predică, în faţa deţinuţilor, îndemînându-i la corecţiune.

❑ D. I. Cristea a fost numit intendent al şcoalei superioare de Arte şi Meserii, în locul d-lui Teodoru.

❑ Au reuşit la examenul de capacitate, specialitatea ştiinţelor naturale, domnii: E. Metaxa şi O. Mironescu, din Iaşi.

❑ Mîine Sîmbătă, 2 Mai are loc la Teatrul Naţional reprezentaţia frumoasei comedii **„Căsătoriile de azi"**.

Multă lume va asista, după cît aflăm, la acest spectacol ales în care susţin rolurile artiştii fruntaşi ai scenei noastre.

❑ Sf-sa preotul Ţincoca, din Cernavoda, a fost numit pe ziua azi protoereu al judeţului Iaşi, în locul păr. Alx. Şerban, demisionat, iar păr. Cicerone Iordăchescu, revizor eclesiastic al Eparchiei Moldovei şi Sucevei, în locul păr. Gh. Carp.

❑ Consiliul technic superior se întruneşte astă-zi şi va discuta între altele, proectele pentru aprovizionarea cu pietriş a şoselelor din judeţul Iaşi, în sumă de 73178 lei, şi proiectul pentru alimentarea şi canalizarea staţiunii balneare Slănic (Moldova), în sumă de 247389 lei.

❑ D. Cavaler von Riter Bleilbeben, guvernatorul Bucovinei, a sosit astă-noapte prin Burdujeni, la Iaşi, cu trenul de 11.

Guvernatorul Bucovinei a călătorit în vagon ministerial. El e însoţit de un frate al său şi de o suită.

Cavalerul von Riter Blaibeben a decins la hotelul Binder, iar azi dimineaţă cu trenul de 8 şi 35 a plecat la Crasna—Huşi, iar de acolo se va duce la Galaţi.

Vizita sa ar fi în legătură cu chestia delimitărei Prutului.

❑ Ministerul instrucţiunei publice va numi zilele acestea juriul care seva pronunţa la concursul şcoalelor secondare de băeţi şi de fete, ce se va ţinea la 17 Maiu a. c., la Teatrul Naţional.

❑ Elevii şcoalei fiilor de militari au făcut un marş la grădina Rivalet, unde au serbat, ca în toţi anii, armindenul.

❑ In ziua de 6 Maiu a. c., fiind aniversarea naşterei Ţarului Nicolai al Rusiei, o recepţie va avea loc la consulatul rusesc din localitate.

❑ **Monumentul de la Ciurea**—Sărbarea ce va avea loc la Ciurea, în ziua de 17 Maiu a. c., cu ocazia inaugurărei monumentului eroilor căzuţi în răsboiul pentru independenţă, promite a fi în adevăr măreaţă.

Societatea de gimnastică îşi dă toate silinţele pentru aceasta. Cei care doresc să ie parte vor trebui să'şi procure medalia comemorativă, care costă 2 lei 50 şi care dă dreptul la drum, participare la excursii, la serbări, etc.

Medalia, întocmită de societatea de gimnastică este foarte frumoasă; pe o parte ea reprezintă monumentul, care are deasupra un vultur, iar la mijloc figura M. S. Regelui, şi sub aceasta inscripţia. Pe margini e scris: „societăţile de gimnastică Iaşi". Pe versa, medalia are inscripţia: „In memoria bravilor ostaşi din satul Ciurea, morţi pe cîmpul de resboiu în anul 1877. Ciurea 17 Maiu 1909.

❑ Eri consiliul de resboiu al corpului 4 de armată, prezidat de dl. colonel Vlădoianu, comandaut de brigadă, a judecat procesul d-lui căpitan Velciu din regimentul 13 Stefan cel Mare, căruia i se aducea acuzarea de deturnare de efecte militare.

Consiliul a achitat atit pe d. căpitan Velciu, cît şi pe cei 8 sub-ofiţeri acuzaţi de aceiaşi faptă.

❑ **Militare.**—Azi s'au terminat şedinţele consiliului de resboiu ale Corpului 4 de armată.

— Concentrarea trupelor în tabăra Şipote va dura pentru fie care regiment cîte 20 de zile, în care timp se vor executa marşuri, lupte şi manevre de cadre.

— Circomscripţiile de rezervă care-şi aveau reşedinţele în judeţ, s'au mutat la depozitul de recrutare.

— Plutonierul **N.** Răduţă din compania 5-a a regimentului 13 Stefan cel Mare, se va prezenta la concursul de ofiţeri în activitate.

— După 10 Mai, elevii clasei V şi VI ai şcoalei fiilor de militari, vor pleca în excursiuni ştiinţifice şi topografice în judeţul Neamţ.

— In ziua de 4 Mai consiliul de revizie al judeţului va începe lucrările în localul prefecturei de judeţ. Până la 11 Mai consiliul se va ocupa cu impunerea la taxe militare a tinerilor dispensaţi şi amînaţi, iar de la acea dată va începe supra revizia.

— Pe tot timpul cît Regimentul Ştefan cel Mare va fi concentrat în tabara Şipote, d. Administrator clasa I Claos a fost detaşat ca ofiţer cu aprovizionarea.

— Mai mulţi tineri care au tras sorţi anul acesta şi care aveau dreptul de amînare ca avînd fraţi sub drapel au renunţat la acest drept şi au fost recrutaţi. Ministerul de rezboi căruia i s'au comunicat deciziile n'a aprobat acestea aşa că tinerii au fost amînaţi din oficiu.

❑ D. locot.-colonel Grecianu, comandantul regimentului de excortă regală, soseşte mîine dimineaţă în localitate, pentru a inspecta escadronul local.

❑ De astă-zi 1 Mai, pînă la 1 Iulie, va dura congediul d lui D. Sofian, presidentul Curţei de Apel din Iaşi.

D. Sofian va pleca la Govora. la sfîrşitul lunei.

❑ Programul definitiv al serbărilor şcolare ce vor avea loc de 10 Maiu, va fi întocmit Duminecă, de către directorii şcoalelor secundare, care se vor întruni în acest scop.

❑ **Judiciare.**—La secţia I-a a tribunalului urma să se judece astă-zi, dar s'a amînat pentru 9 lunie, procesul de abuz de încredere ce-a fost intentat sub colectorului Dichter, de d. Eustaţiu, colector de bilete de loterie, în Bucureşti.

— Tribunalnl a amînat astă zi pentru ziua de 14 Mai, cercetarea cererei pentru declararea în stare de faliment a negutitorului Hallpern, magasin de ghete.

— Camera de punere sub acuzare, primind apelul procurorului de Bacău, a menţinut arestat pe V. Aslan.

Acest Aslan, originar din Iaşi, unde ca militar, fusese condemnat la cinci ani închisoare pentru lovirea superiorului, se stabilise în Bacău, unde ne avînd ocupaţie avuabilă, bătea chelnerii, ameninţa oamenii cu moartea, că să scoată bani.

◒ Parisul în carnaval (mi-carême 1909), carele simbolice: ale aeroplanului, marinei etc., serbările populare, cortegiile, Regina reginelor, cea mai frumoasă femee din Paris purtată în triumf pe străzile oraşului, sute de mii de oameni pe pieţele publice, iată scene interesante, care vor fi exact redate pe pînza cinematografului din sala teatrului circ Sidoli, astă seară Vineri 30 April.

Spectacolul de astă seară Joi se compune dintr'un program cu totul nou; pe lîngă atractivele scene de mai sus, el mai cuprinde: scoala de duel din Paris, asalturi de arme între maiştrii Pini şi Rouleau; Dezertorul, scene militare; Plecarea simulată, comedie-bufă interpretată de artişti comici de valoare ai Parisului; cum se cultivă pămîntul în Ungaria, în special cultura cînepei;—sub ochiană şi microscop scene instructive precum şi foarte multe scene şi sujete noue care dau un farmec incomparabil excepţionalului program de astă seară Vineri.

Mîne Sîmbătă are loc numai matineu la 3 ore ziua, cu preţuri pe jumatate.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti, 1 Maiu

Greva impiegaţilor poştali din Paris

Paris.—Greva impiegaţilor poştelor şi telegrafelor e în descreştere în Capitală şi în provincie.

In Cameră se discută interpelările privitoare la greva poştei. Deputaţii socialişti mai cu seamă d. Jaurès, condamnă politica de reacţiune a guvernului.

*

Paris.—Situaţia diferitelor serviciii poştale e aproape neschimbată.

Greviştii nu par a reuşi să convingă colegii lor să părăsească serviciul.

In împrejurimele oraşului Lille sîrmele telegrafului au fost tăiate.

*

Paris.—Camera discută interpelările despre greva poştelor.

D. Jaurès spune că primul ministru caută să distrugă opera desevîrşită de el în anii precedenţi. Se produc discuţii foarte vii între radicali şi socialişti.

Aceştia diu urmă întonară cîntecul lo „internaţionala". Preşedintele Camerei fu silit să suspende şedinţa.

La redeschidere d. Jaures continuă să atace politica de reacţiune a guvernului, iar d. Purthon, ministerul lucrărilor publice aminteşte că impiegaţii poştelor lucrează aproape în unanimitate.

*

Paris.—Camera a adoptat cu 454 voturi, în contra 59 prima parte a ordinului de zi, depusă de d. Mequillet, spunând că Camera refuză dreptul de grevă a funcţionarilor şi rămîne ferm hotărîtă să exigeze de la ei respectul legilor şi a disciplinei. Partea 2-a e adoptă prin ridicare de mîni.

Se declară că Camera e hotărîtă să dea un statut legal funcţionarilor.

Partea a III a exprimă încrederea Camerei în guvern, spre a asigura apararea intereselor generale ale ţărei. E adoptată cu 365 voturi contra 69.

Negocieri rupte

Paris. — Negocierile începute între reprezentanţii sultanului Marocului Muley Hafid şi ministrul spaniol d. Merry del Val, au fost rupte azi dimineaţă în mod definitiv cu toate strădănuinţele miniştrilor Angliei, Franţei şi Germaniei, care au încercat o mediaţiune, dar fără nici un rezultat.

Noul cabinet portughez

Lisabona.—Noul cabinet a fost constituit în mod definitiv. D. Wencelas Luma are preşedenţia şi internele, d. Medeizos justiţia, Azevedo finanţele, Bocage, externele, generalul Cardeira războiul, Wianna marina şi coloniile şi d. Barjona lucrările publice.

Condamnarea lui Lopuskin

Petersburg.—Agenţia Westnik află că tribunalul a condemnat pe Lopuskin la 5 ani muncă silnică.

Această sentinţă va fi supusă Ţarului.

Protecţia operilor literare

Berlin.—Reichstagul a adoptat, în a doua cetire, convenţia revezuită la Berna privitoare la protecţia operilor literare şi artistice.

Călătoria Suveranilor Germaniei

Pola.—Yachtul Suveranilor Germani „Hohenzollern" a sosit astă-zi pe la 12 şi trei sferturi. S'au tras salve din escadră şi din port. Yachtul Hohenzollern a intrat în port unde s-a aşezat în mijlocul vaselor din escadra austro-ungară. Marinarii austriaci au salutat pe Suveranii Germani cu urale repetate. Apoi Arhiducesa Maria Iosefina, comandantul marinei, Contele Montecucuoli, guvernatorul oraşului, principele Hohenlohe, comandantul portului, vice-amiralul Riper şi autorităţile s'au dus pe bord spre a saluta pe Suveranii Germani. La 2 după amiazi a avut loc pe bordul yachtului „Hohenzollern" un mare prînz de gală. Perechea imperială a plecat la 3 şi trei sferturi.

SITUAŢIA IN TURCIA

Constantinopol. — In urma cererei marelui vizir, camera a ales un deputat armean şi un deputat mahometan, în comisiunea însărcinată să facă o anchetă la Adana în privinţa măcelului.

Apoi, după cererea ministrului de externe, camera a admis ca şedinţa să fie secretă. spre a discuta protocolul turco-bulgar. Intregul cabinet e de faţă.

Trei deputaţi greci au reproşat guvernului că n'a aparat bine drepturile grecilor în Bulgaria.

Ministrul de externe a declarat că dorea să ia în consideraţie memoriul patriarhului, dar că d. Liapescw a declarat atunci că rupe negocierele.

*

Constantinopol.—Consiliul de resboiu a supus Sultanului alte 4 sentinţe de moarte şi mai multe sentinţe la munca silnică.

Valiul din Aleps a arestat 5 seik-reacţionari şi complici ai albanezilor.

*

Constantinopol.—In şedinţa secretă, camera a adoptat protocolul turco-bulgar cu 121 voturi, contra 34 şi mai multe abţineri.

Marea mişcare în magistratură

Bucureşti.—Astă-zi a apărut mişcarea în magistratura inamovibilă.

La Curtea de Casaţie.—D. Gh. Bagdat, consilier, detaşat la consiliul agricol superior, a fost înaintat prim-preşedinte; consilieri în locurile vacante, au fost numiţi d-nii: Scarlat Popescu, primul-preşedinte al Curţei din Bucureşti; Panainte Ionescu, primul preşedinte al Curţei din Galaţi; C. Marinescu consilier la Craiova, Gr. Stefănescu consilier la Bucureşti, şi V. Pretorian, cons. la Bucureşti.

La Curţile de Apel—D. Oscar Nicolescu, consilier la curte, a fost avansat prim-president în locul d-lui Sc. Popescu; D. G. Tăzlăoanu, consilier la curtea de Apel din Galaţi, prim-preşedinte la acelaşi curte; d. Emanoil Anastasiu, consilier la curtea din Bucureşti, preşedinte la noua secţie a IV-a; d. Aurel Procopiu, secretar general la justiţie, consilier la sţ. IV-a; d. N. I. Zamfirescu, procuror de secţie la curtea din Bucureşti, consilier la secţia IV-a; Gh. N. Raicoviceanu, consilier la Curtea din Galaţi, transferat la secţia IV-a din Bucureşti; N. Ştefan Urlăţeanu prim-preşedinte al tribunalului Iaşi, consilier la secţia IV-a Bucureşti; d. Aristide Alexandrescu, preşedintele trib. Brăila, înaintat consilier la s. IV-a; d. Alex. Alexiu, actual consilier şi procuror general delegat, la Galaţi, transferat la Curtea de Apel din Bucureşti; în locul d-lui Pretorian; d. Dim. Maxim, consilier la Galaţi, transferat la Bucureşti; d. I. Baştea, primul preşedinte al trib. Dămboviţa, consilier curtea de Apel din Bucureşti; dl. G. Mavruz preşed. trib. Ilfov secţia IV-a consilier, la curtea de Apel Bucureşti în locul d-lui Anastasiu, d. Dim. Istrati, procuror de secţie la curtea de Iaşi, consilier la curtea consilier la curtea de Galaţi, domnul M. Ghineaţ Ionescu, prim-procuror trib. Iaşi procuror de secţie la curtea de Iaşi, d. C. Protopopescu, actual grefier la Curtea de Casaţie, procuror de secţie la Curtea de Iaşi, în locul d-lui T. Stoenescu, sacrificat.

D. I. B. Doxescu, prim-preşed. trib, Mehedinţi, înaintat consilier la Curtea de Apel din Craiova; d. Al. Radian, prim-preşed. al trib. Dolj, înaintat consilier; d. G. Stroici, prim-preşed. trib Putna, înaintat consilier la Curtea de Galaţi; d. T. Radvan, preşedintele tribunalului R.-Sarat, înaintat consilier la Galaţi; d. Alex. Bărsescu, preşed. trib. Suceava, înaintat consilier la Galaţi, în locul d-lui Alexiu; d. Gh. Drăghici, procuror de secţie la Galaţi, permutat la curtea de Apel din Bucureşti, în locul d-lui Zamfirescu.

La tribunal: D. I. Corjescu, preşedinte trib. notariat Iaşi, înaintat prim-preşedinte, în locul d-lui Urlăţeanu; d. Emil Leppadatu, judecător la trib. Iaşi secţia III, înaintat preşedinte la aceiaşi secţie; d. T. Brăiloiu, preşed. secţia III-a trib. Dolj, înaintat prim-preşedinte; d. Alex. Neculau, judec. de şedinţă la trib. Ilfov, înaintat procuror de curte la secţia IV-a; d. D. Atanasiu, jude-instructor la trib. Ialomiţa, a fost înaintat preş. trib. R.-Sărat; d. Gh. Dimitriu, jude de şedinţă trib. Tutova, înaintat preşed. tribunalului Suceava; d. Alex. Anastasiu, jude de şedinţă trib. Mehedinţi, numit preşed. trib. secţia II-a; d. Dim. Polichon, jude de ocol la Craiova, numit jude de şedinţă la trib. Dolj;

d. Alex. Negrescu, preşed. trib. Putna, prim-preşed. la acelaş tribunal; d. Al. Juca a fost numit preşed. trib. Ilfov secţ. IV-a; d. Alex. Constanţiu a fost numit preşed. trib. secţiei comerc. de Dolj, în locul d-lui Brăiloiu; d I. Ianculescu, a fost numit preşed. trib. Brăila; d. N. Penciulescu, jude de şed. trib. Putna, preşed. al aceluiaşi trib.; d. Victor Antonescu, a fost numit prim-preşed. tribunal Dolj.

✝

Nemîngîiaţii: Tiţa Atanasiu, soţie, Ioan Fîntînariu, socru, Petru, Vasile, Ioan şi Elena Fîntînariu, cumnaţi, Aglaia şi Constantin Maxim cu copii, cumnaţi, au durerea a vă face cunoscut perderea prea iubitului lor: socru, ginere, cumnat şi naş,

Vasile I. Atanasiu

în etate de 52 ani

profesor

încetat din viaţă după o scurtă suferinţă în ziua de 30 Aprilie a. c. oara 3 p. m. şi vă roagă să binevoiţi a lua parte la ceremonia religioasă a înmormîntărei, ce va avea loc Simbătă 2 Maiu oara 3 p. m. la cimitirul „Eternitatea" unde se află depus corpul defunctului.

Fie-i ţărîna uşoară!

Prietenii şi cunoscuţii care n'au primit invitaţie sunt rugaţi s'o considere aceasta ca atare.

ANUNCIU

In ziua de 11 Mai, 10 ore a. m, se va ţinea licitaţie la **Societatea union Baugesellschaft**, Iaşi str. Romînă 12, pentru furnitura treptată de 12 vagoane fin, 6 vagoane ovăs 1 vagon urluială.

Amatorii pot vedea condiţunile în fiecare zi de lucru la sus aratata adresă.

PRIMARIA COMUNEI IASI

Din cauza reparaţiunilor ce urmează a se face la instalaţiile de la Băile Comunale, acestea vor fi închise de la 4 până la 8 Mai inclusiv.

No. 01903.—30 April 1909.

MODA LA IASI

PĂLĂRII ultimele creaţiuni ale modei **elegante şi convenabile în preţ** se găsesc în toate variaţiunile de forme şi culori moderne la

SALONUL DE MODE

„HÉLÈNE"

Iaşi, Str. Lăpuşneanu No. 30

Se vînd şi **Furnituri de Mode.**

IMPORTANT pentru fie care

Hotărînd a **liquida magazinul** meu din Piaţa Unirei, vînd cu **PREŢURI REDUSE** toate mărfurile de **coloniale, delicatese şi băuturi** precum champagne, cognacuri, romuri etc.

Mihail N. Alexieff

Iaşi, Piaţa Unirei.

BYRRH CEL MAI BUN VIN TONIC ŞI APERITIF

PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906.

BYRRH

Vînzare anuală **7 Milioane** BUTELII

VIOLET FRERES (Thuir Franţa)

De vînzare La toate magazinele de consum din ţară

„CALUL"

Prima societate română de asigurări pentru animale
Reasigurări puternice la societăţi similare din străinatate

CAPITAL SOCIAL 200,000 LEI PRIMA EMISIUNE

Sediul principal BUCUREŞTI strada Enei 12.

Reprezentanţa Generală pentru toată Moldova în Iaşi

Consiliul de Administraţie:

Preşedinte: Dl. **General Romulus Boteanu**
Vice-preşedinte: „ **Dr. I. Costinescu**

MEMBRII:

Dl. **Alex. Marghiloman** mare proprietar fost ministru
„ **N. Lahovari** mare proprietar, fost deputat
„ **C. Pariano** mare proprietar fost deputat
„ **M. Wachtel** mare industriaş, bancher şi proprietar
„ **D. Darvari**, mare proprietar, deputat
„ **N. Racottă** mare proprietar, fost deputat
„ **D. R. Rosetti** avocat
„ **Pavel Michiu** mare proprietar, fost prefect şi deputat
„ **Maior Miron Costin** profesor la marele stat major al armatei
„ **Dr. Vet. Alexandrescu**, medic şef al judeţului Ilfov.
„ **Dr. Vet. G. Udritzki** profesor la şc. sup. veterinară

Directorul societăţei: Dl. **Mihail B. Brătianu**
Adm. delegat: **Dr. Vet. C. G. Starcovici** inspector veterinar
Sub director soc. Dl. **Edmond Flax**

Asigurări în ramura animală. Se asigură:

cai de ham, de călărie ş. a. contra **morţei, accidentelor şi epizotiilor**

Reprezentanţi generali pentru Iaşi şi toată Moldova:

D-nu G. FARRA

Biroul reprezentanţei Piaţa Unirei unde se fac şi subscriirile de acţiuni.

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere—Str. de Sus

Fondată în 1852

Aduce la cunoştiinţa intinsei sale clientele şi în special D-lor

Antrepenori, Arendaşi şi Proprietari

că pentru campania de lucru s'a asortat cu mari depozit de

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Tevi, Robinete

şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apă

Tablă, Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.

Maşini agricole şi Pluguri

accesoriile lor de la cele mai renumite fabrici.

CURELE DE TRANSMISIUNI, COCS CU ANTRACIT ŞI CARBUNI DE FORJA.

Toate cu preţurile cele mai convenabile

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1907

PESTE 182 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,266,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la la 31 Decembrie 1907 a fost de 86,461. Contracte pentru un capital de franci 565 Milioane şi franci 769.000 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 355 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurărei.

d) De zestre pe termen hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurare atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia **Bucureşti**

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

PORTE-POTS en FONTE INOXYDABLE Prix 0f50c.

Raymond GARIEL, 2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Teatru Circ Sidoli

In fie-care Joi, Vineri, Sâmbătă şi Dumineca la 9 ore

CINEMATOGRAF

Pathe Freres -- Paris

Preţuri populare

In flecare Sîmbătă şi Dumineca la 3 ore ziua

MATINEU

cu preţuri pe jumătate la toate locurile

Dr. A. Steuerman

Medic al Societăţii *Fraterna-Păcurari* şi al Tramvayului electric

Str. Golia No. 13

Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m

Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— Strada Golia 77 —

Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu

AVOCAT

— Str. Bărbei No. 19 —

Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce maşina de scris acte, contracte şi ori ce documente, cu preţ modest.

Doritorii sunt rugaţi a scrie o carte postală pe adresa

Alexandru Stroian

— Strada Spinţi No. 8 —

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa VI a Loteriei V

s'au pus în vânzare

Tragerea

De la 27 April—20 Mai

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 20,00
1/4	Un sfert	Lei 40,00
1/2	Una jumătate	Lei 80,00
1	Loz intreg	Lei 160,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	3—lei	1/4	Un sfert	6—lei
1/2	Una jumătate	12—lei	1/1	loz intreg	24—lei

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi contul se trimite prin mandat poştal

Se garantează serviciu cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 717 — Duminecă 3 Mai 1909

Ce ustură guvernul?

Discuțiunea încinsă asupra *Ororilor inutile* ustură guvernul. Și-l ustură tare, pentru că-l atinge în cea mai gingașă chestie a lui, în duplicitatea sa politică.

Dacă este vre-o chestie gingașă, care tradează pînă la evidență procedarea anarhică, temperamentul demagogic al partidului liberal, e chestia țărănească și felul cum s'a comportat guvernul liberal cu potolirea răscoalelor, după ce ei le urzise.

Neținuți de nici o rezervă, fruntașii liberali, au agitat țărănimea pe tema *vrem pămînt* și *a casei rurale*. Setea țăranului de pămînt a fost adoptată de propaganda prin viu graiu, prin scrisori, placarde, întruniri, presă, prin crîmpee de legi chiar. Această sete de pămînt n'a fost hrănită pe calea legii și a ordinei, că adică pămîntul se capătă prin economii strînse cu mare trudă și că nu poate veni de-a gata. Anarhistul *vrem pămînt* a devenit calul de batae la liberali.

Și nici seceta, nici foametea n'au împins pe țaranii la revoltă, ci un an de recoltă bună, cînd putința bănească de a căpăta pămînt era mai mare și cea legală lipsea.

Soarta a făcut că același partid liberal, care a asmuțit pe țărani la răscoală să vină să-i potolească. Și cum? Cu tunul cu repetiție.

Că a fost nevoe de grabnică potolire, nu mai încape vorbă; că îmbele partide s'au înțeles asupra represiunei e actul cel mai patriotic ce s'a putut face.

Dar ca mijloacele să fie așa de sumare și în afară de legi, iată ce țara află acum.

Dar tocmai această descoperire ustură pe guvern, căci îi arată pînă la evidență gîndul și sentimentul către țărani.

Din ordin de sus generalii au executat sumar pe toți răzvrătiții, ce le cădeau în mână. Nejudecați, nepricestuiți cu sfintele taine, nespoveduiți creștinește, așa încalțați, îmbrăcați au fost împușcați preoți, învățători, săteni. Pămîntul ascunde în el multe nelegiuiri, multe nedreptăți, multe victime pe sfînta dreptate culcate la pămînt. Glasul lor răsună din pămînt nedreptate, nelegiuire, cu atît mai mult că au fost mănați la asta.

Vinovații s'au făcut scăpați, decorați, înălțați chiar. Primul l'a tras un V. Cogălniceanu; acum îl aruncă în spetele d-lui C. Mille

Că un Mille a răzbătut cu glasul lui, cu condeiul lui, cu persoana lui, cu sufletul lui să circule la țărani, da; dar opera lui Mille e operă de redeșteptare, nu de răzvrătire. Alesul țăranilor de la Teleorman, a fost combătut pînă în pînzele albe de liberali și azi Camera e lipsită de glasul lui.

Divergența ce cată să facă presa liberală asupra adevăraților vinovați în răscoale, arată o mare copilărie. Cei doi publiciști ai noștri, V. Cogălniceanu și C. Mille n'au altă vină de cît că au deschis ochii țărănimei asupra drepturilor lor; ei n'au asmuțit, n'au uneltit prin răscoale pentru putere. N'au avut'o și n'o au.

Liberalii însă din contra. Ei pururi au atins cele mai riscante măsuri și chestiuni, și nu s'au ferit să ia puterea în focul revoluției sociale, pentru a-o înăbuși în tiran.

Țăranul îmbiat la pămînt, i s'a dat o brumă de imaș, și acela așa de trăgănat, că i-a eșit părul prin căciulă.—I s'a dat apoi jandarmarie cu miile. Tot sireaca măsura legală a lui Lascar Catargi, strigoiul de Catargi, a fost pentru liberalii demagogi piatra de scăparea epurilor, și azi au sporit jandarmaria și nimic la țară nu se face fără dînsa.

Această jandarmerie, pe care liberalii au criticat'o ca operă de regres, îndată ce au luat puterea în toiul răscoalelor au înmulțit'o, căci au văzut într'însa factorul de ordine, de siguranță și de stăpînire.

I s'a dat strajă de zi și de noapte, punînd țăranul supt directa autoritate a jandarmului.

Intors țăranul obosit de la munca cîmpului, în loc să-și găsească odihna truditelor sale ciolane, e luat pe sus la straja, de stărcește toată noaptea în răspântia satului, să nu mai vie *studenții*—vorba lor—cu foi roșii să asmuță lumea la zurba.

Pas de te mai joacă de-a zurba, de a turburarea!

I s'au dat inspectori comunali o droae, ca să-l privigheze de aproape. Deci statul și-a creat o armată de slujbași la țară, cari string ca într'un cerc de fer viața săteanului.

Statul a pus în spatele țărănimei atîția inspectori că mănîncă ei cîte-va zeci de milioane din munca istovitoare a săteanului!

Mișcare îți trebue? las că-ți dau eu ție după ce îmi ajung scopul!

Guvernul liberal s'a făcut vinovat în ochii țărănimei prin duplicitatea sa: anarhist în opoziție, și tiran la putere.

Acest guvern liberal și-a pierdut autoritatea în ochii țării, căci nu merge pe calea cea largă și dreaptă a lucrării sănătoase, ci îmblă lăturile. Guvernul liberal a dat ordin să tragă sumar în carne vie; și armata a tras. Armata a executat ordinile primite. Ea a fost în slujbă adevărată către stat. Cei ce și-au călcat cuvîntul au fost liberalii.

Iată de ce îi ustură pe liberali și mai ales pe guvernul liberal chestia ororilor inutile.

Orori da! inutile nu!

Gh. Ghibănescu

Pățania celor nouă zei

D. G. Săndulescu rămîne prefect al poliției Iași—de și ar fi de discutat dacă n'ar fi mai prudent să nu rămîie nici prefect.

D. Săndulescu, convins că nu mai are nici un rost la postul seu, a voit să treacă în magistratură.

Așa zișii fruntași liberali din Iași, de și s ar fi despărțit cu regret de d. Săndulescu, au hotărît să-l sprijine în cererea sa.

Septămîni întregi a umblat d. Stere, șeful, să caute un prefect. Și cum, pentru asemenea post, se pretinde a fi om întreg, bietul domn Stere ajunse să-l facă pe Diogene. In cele din urmă descoperise omul în persoana d-lui Kilimoglu, care, dacă ar fi fost numit prefect, noi i-am fi publicat fotografia, ca să-l facem cunoscut iașenilor.

Liberalii consimțiseră să-l facă procuror pe d. Săndulescu; d. Stere, un adevărat Colomb romîn, descoperise pe succesorul la prefectură, dar socoteala se făcuse fără a observa că liberalii locali n'au trecere de două parale la centru.

Lucrul acesta nu l'au observat nici pănă'n ultimele zile și abia alaltăieri s'a aflat, că d. Stelian n'a semnat decretul d-lui Săndulescu, nici nu l'ar fi putut semna, fiindcă nu l'a făcut.

Și doar de amîndoi procurorii de la Iași se îngrijise d. Stelian; unul a căzut victima furiei ministrului, celalalt a fost înaintat și mutat la altă Curte.

Un oarecare Protopopescu, grefier la Casație, a fost făcut procuror de Curte la Iași—și d. Săndulescu, unul din cei nouă zei de la Iași, susținut de ceilalți opt, susținut de d. Stere, mini teriabilul, d. Săndulescu și ceilalți opt, au fost zdrobiți de necunoscutul și enigmaticul grefier Protopopescu.

Franțuzul ar zice: **et ta soeur?**

Iar noi zicem: rușine marc zeilor dela Iași!

Inlocuirea d-lui Stoienescu

Un ministru infam—**așa va glăsui epitaful pe care cronicarul nepărtinitor îl va scrie pe piatra mormîntală politică a lui Toma Stelian.**

Mișcarea în magistratură, pe care a operat-o ministrul justiției este, în întregul ei, operă de politician ordinar. Dar nu mișcarea în sine voim s'o analizăm aci, ci o înlocuire extrem de scandaloasă, strigătoare la cer, adînc pătimașă, pe care mișcarea o cuprinde.

In mijlocul a zeci de înaintări, de salturi extra-ordinare, cum sunt, spre pildă: înaintarea de la consilier la gradul de prim președinte al Curței de Casație: de la grefier de Casație la procuror de Curte și de la fost judecător de ședință la consilier de Curte, cu delegație de secretar general la ministerul de justiție, în mijlocul acestor scumpe daruri, dărnite toate la pătimași colectiviști; în mijlocul unor numiri numeroase, cari toate tălmăcesc *numai* înaintări, d. Stelian, asemenea tălharilor, cari se furișează prin trucuri, găsește prilej să furișeze și o înlocuire, pe care o păsuia de mult, care nu dăduse răgaz acestui suflet pătimaș, omului cu păr roș, cu sîngele verde.

D. T. Stoienescu, procuror de secție la Curtea din Iași, care astăzi încă venise la postul seu, cu inima și conștiința curate—a fost nemernicește înlocuit. Și dacă faptul acesta ar avea de motiv o intrigă; dacă el ar însemna capriciul unui ministru, care dă afară pe un magistrat, s'ar putea face glosse pe tema aceasta, s'ar putea vorbi despre moravuri turcești; ar fi fost infamia unui ministru—cu multe precedente în istoria furiei colectiviste.

Dar cazul special inscrie o pagină nouă în cartea urei pe care ministrul de astăzi o nutrește contra curței din Iași.

Cartea acea, pe care lumea celor cinstiți a pecetluit'o de mult cu pecetea infamiei, Stelian n'a inchis'o încă. Și cu prilejul mișcărei în magistratură a scris un sîngeros post scriptum: a pedepsit pe un nevinovat, ca să dee satisfacție canaliei de la Galați: a înlocuit pe d. Stoienescu, ca să achite polița de recunoștință, cu procente oneroase, lui Hamangiu.

Ancheta judecătorească, acel monument de plată slugărnicie și de ramolită inconștiență, zisese, totuși, într'un moment de luciditate, că Hamangiu a calomniat, că d. Stoienescu, la rîndul seu, ie cam indulgent. S'a constatat, însă chiar zilele trecute, că nici indulgența aceea nu existase de fapt, dar în picioare a remas toată infamia lui Hamangiu.

Douăzeci și doi ani **impliniți a stat d. Stoienescu pe fotoliul judecătoresc. Din judecător de ocol la Calarași, în 1887, a ajuns procuror de curte. Neintrerupt a stat în posturile sale, ceea ce constitue prea destulă chezășie pentru cinstea sa și pentru aptitudinile sale.**

După două zeci și doi ani de carieră judecătorească, la vrista de cincizeci și trei ani, magistratul acesta este tot amovibil, tot expus furiei unui ministru fără scrupule.

Si într'o mișcare judecătorescă, care ți se pare mai mult o cursă de automobile, așa de repede sunt transportați unii de la un loc la altul mai superior, într'o asemenea mișcare un judecător de carieră, îmbătrînit pe jilțul seu, este dat afară, fără motive scrise, dar, de fapt, pentru motive de bestială răzbunare, din partea unei sfruntate canalii.

Edilitate

Grevă în perspectivă

Prin fericitele străzi ale Iașilor și lăturalnice și mai pe la față, se resfață în cete lungi și legate neamul porcilor, personal neangajat în serviciul sanitar al comunei. Liniștiți în culcușul lor de glod și murdării, și purcei și porci și scroafe își îngroapă rîturile lor abia grohăind de adîncă mulțumire ce le dă zoile asvîrlite și învăscute. Șiruri întregi de purcei, născuți și crescuți în murdăria străzilor, nu'și cunoșteau alt ocol de cît ulița, alt culcuș de cît glodul învăscut al străzii, altă plăcere de cît a sta cu rîtul în glodul ce mereu creștea prin asvîrliturile de gunoae de la casele din jur.

Liniștea lor nu era tulburată cu nimic, căci oamenii ocărmuirii necatadixînd a se scoborî din leagănele lor, din echipagiile lor, pentru a simți miasmele ce se exalau din grămezile de gunoae, se socoteau prea mulțumiți cînd vedeau că turmele de porci stăteau neclintiți în poeticele lor culcușuri.

Dar iată că Febus Apollo, dătătorul de boale molipsitoare, ca și inspiratorul poeților, făcu ca prin săgețile sale pestilențioase să tulbure tăcuta pace și a porcilor și a vecinilor. Ori cît ar fi fost de prieteni și prietenoși primării *svinii* cu odraslele lor, trebui în sfîrșit să se supere de zavistia oamenilor, și o echipă de podari, mînați de ordinul tărzielnic al mai marilor săi, se aratară la orizonul străzii să vină să rădice pe porci din culcușul lor.

Un grohăit general se auzi; rîturile se rîdicară în aer, și ca semn vădit de mînie cozile să bîrligară, ochii se încruntară și cu colții gata de prins prada, se repeziră spre podarii, ce se obrăzniciră să-i rădice cu nepusu'n masă.

Cuprinși de milă ca și de groază podarii dădură pasul, și umiliți se întoarseră la mai marele lor să refereze că din cauză că locatarii glodurilor și a murdăriilor se arată îndărjiți contra măsurilor sanitare, ei nu au putut executa însărcinarea.

N'apucară să isprăvească bine vorba, cînd iată văd intrînd pe poarta primăriei în rînduri dese și legate ceata porcilor cu toată semințenia lor, care cu urechile ciulite, care cu cozile sfredeluș, care cu răturile amenințătoare, cari cu grohăitul mai teribil, că din moși strămoși nu au fost supărați din culcușurile lor și că deci au dreptul veșnicei folosințe a tuturor gunoaelor, întru cît primăria și-a pierdut dreptul de a pune în stradă pe vechii locatari ai uliților.

Un lung fior cuprinse pe toți cei ai Primăriei și față cu dreapta pretenție a neamului porcesc, rădică măsura de a curăți gunoaele ca insalubre, dînd hărtie la mînă starostelui porcilor că se pot întoarce în tihnită voe la domiciliul lor de uliță, fără a mai fi supărați de cineva.

Iar călătorul care are curiositatea să vadă cum se lăfăesc porcii în gunoaele străzilor laterale ale Iașilor, va vedea nu cu puțină mirare cum stau tolăniți în moalele lor culcuș, scroafele cu purceii lor, porcii cu nepoții lor, căci neamuri întregi s'au născut și crescut pe veșnicile gunoae ale Iașilor.

Iar primăria a luat această măsură pentru a evita o grevă în perspectivă, căci sătui de greva de la abator n'ar fi avut cu ce măsuri face față grevei porcilor de a nu mai curăți ulițele Iașilor.

OAMENI ȘI LUCRURI

Cînd vom sbura în aier...

Consiliile comunale a două orașe germane, Strassburg și Friedrichshafen vor avea să se ocupe zilele aceste de o foarte interesantă chestiune și anume. E vorba de propunerea de a se deschide „linia“ Strassburg-Friedrichsafen, de a se construi în fie-care din aceste două localități cîte o hală sau, dacă vreți, o gară în vederea parcursului regulat ce urmează a se face între aceste două importante stațiuni cu baloanele Zeppellin.

Nu e vorba numai de încercări pentru amatori, de simple excursiuni de încercare, ci de călătorii prin văzduh, la îndemîna ori-cui, întocmai cum se fac cu trenul.

Cu decenii în urmă instalarea unei linii sau a unei căi ferate părea negreșit, tot așa de îndrăzneață ori de curioasă cum pare astăzi unora, o propunere de a se înființa hale pentru „Zeppelinuri“ în Germania. Incă în anul trecut consiliul comunal din Paris a primit cereri a acorda concesiuni pentru „itinerarii“ și hărți destinate a călăuzi călătoriile aeriane, din partea unor practici întreprinzători, foarte prevăzători în același timp. Peste un mic număr de ani vom putea vedea stațiuni și gări pentru voiagiuri aeriane și vom putea lua parte noi înșine la asemenea escursiuni în spațiu, fără să înfruntăm pericole și fără să împărtășim soarta legendarului Icar.

Acum cîte va luni, vizitînd colțuri din Italia, am găsit lumea preocupată de un concurs pe care-l organizase marele ziar „Il Secolo“ și avînd următoarea temă pusă cetitorilor săi spre meditare: „Quando l'uomo volerà—„Cînd omul va zbura“. Care vor fi urmările politice, economice și sociale ale extra ordinarei revoluționări pe care va face—o stăpînirea complectă a spațiului. Ce vor deveni națiunile, statele, organizațiile de astă-zi, odată ce vor fi abolite frontierele naturale sau artificiale. Vom forma oare statele, popoarele o singură națiune, o singură familie?

Fi-vor mai cu seamă posibile războaiele între țări și popoare? Fi-va omenirea mai fericită de cît astă-zi?

Atîtea întrebări variate pe care le punea popularul ziar de Milano, care oferia însemnate premii de bani pentru cele mai bune răspunsuri primite.

De atunci perfecționările circulației aeriane, sub diferite forme au înaintat.

Numele unui Zeppelin, Farman sau Wright sunt și astăzi legate de cuceriri și de triumfuri, iar greutățile întru subjugarea spațiului sunt tot mai mult înlăturate. Și tot mai clară, mai deplină ne apare vedenia zilei de mîne, cînd omul se va rîdica mai presus de mizeria pămîntului, putînd să-și poarte mințile mai aproape de cer și să caute uitarea în cele mai curate înălțimi: ne apare tot mai măreață priveliștea domniei aeriane și ca un vers de Patrarca sună titlul problemei pusă de „Secolo“: „Quando l'uomo volerà“..

Rodion

„Jurnalul unei d-șoare de onoare“

O carte pentru ele.—Tipuri de operetă.—Princesa romantică. — Souvent femme varie.—Literatură modernă.—Franceji și Germani.

Acest roman, apărut de curînd în literatura germană, de H. Zobeltitz, face parte dintr'o colecție specială destinată pentru „d-șoare“.

Dar mai există încă „d-soare“? Moraliștii constată cu regret că noua generație de fete se emancipează. Ele devin independente; citesc toate, ca să cunoască toate; sînt „intelectuale“ à la Ibsen.

Cu toate aceste se crede că se mai găsesc și cîteva „d-șoare“ adevărate, fiindcă se tipăresc scrieri anume pentru dînsele: că de n'ar fi fost—vorba povestei—nu s'ar scrie pentru ele...

*

De alt-fel „Jurnalul unei d-șoare de onoare“ poate interesa nu numai pe fete, dar pe toată lumea. E scris foarte decent și, totodată, atrăgător. Te distrează și te instruiește din multe puncte de vedere. Mai întâiu ni se zugrăvește o viață curioasă de la o mică curte regală din Germania. Eroina, Editte, este o fată frumoasă, de 24 de ani, dintr'o familie bună, dar orfană și fără avere.

Ea intră in serviciul Alteței Sale ducesa de Gerda.

Autorul schițează cîte-va tipuri de la Curte în mod foarte picant: Alteța Sa Ducele, mare și gros, înzestrat cu o nesățioasă poftă de mîncare și cu o plăcere nebună pentru vînătoare.

Excelențele Lor marele mareșal cu doamna, o pereche de bătrîni ridiculi—tipuri gata să fie trecute pe scena de operetă ori de comedie buffă.

Curtea regală se amuzează foarte puțin. Cele două preocupări mai importante sînt eticheta și... economiile.

*

Elementul „romantic“ e reprezentat prin tînăra princesa Marie, fica suveranilor. Această fată zburdalnică și sentimentală se îndrăgostește de un simplu ofițer, gentilmen, dar nici prinț, nici bogat.

E fratele d-rei de onoare, contele Fritz, locotenent de ulani din garda imperială. Princesa Maria l'a întîlnit cînd s'a oprit în Berlin la un dentist. Amănuntele prozaice, după cum e și firesc, se amestecă cu romanul de iubire.

*

Prințul moștenitor de Gerda e idiot: are nouă spre zece ani, e paternic ca fizic, dar cu crierul întârziat, în letargie. Această „moștenire“ e un secret de Stat. Nenorocitul moare de un accident, dar numai mama îl plînge. Iar sora-sa care e atît de aprinsă după ulanul ei, rămîne rece față de moartea fratelui

Cît privește de Edith, la început, din dragoste, se logodește cu un „Herr Profesor“. Pe urmă îi se pare că bărbatul ei ar fi o mediocritate și, de groază, strică logodna. La curte ea inspiră dragoste unui industriaș bogat, baronul Gillen. Se logodește din nou cu asest potentat care, spre a se căsători cu dînsa, se divorțează de o femeie bolnavă, paralitică.

Și cînd totul e gata, delicioasa Edith face cunoscut baronului ei că a greșit, că a înțeles bine, că iubește tocmai pe „Herr Profesor“, pe care-l va lua de barbat.

*

Din fericire povestirea se oprește aici altmintrelea d-șoara de oneare și-ar mai fi schimbat odată părerea. Iată o domnișoară de onoare foarte nestatornică și puțin simpatică, dar „Jurnalul“ ei e foarte interesant. dacă nu chiar atît de interesant ca „Journal d'une femme de chambre“ a lui Octave Mirbeau, de brutală amintire. Ori cît ar tinde literatura germană să născosească subiecte de romane senzaționale, cu titluri potrivite pentru a trezi curiozitatea cetitorilor,—această literatură nu seamănă cu acea a Francejilor, maeștri într'adevăr întru zugrăvirea unor realități brutale. De aceea „Jurnalul domnișoarei de onoare“ poate fi citit fără mare pericol și fară a alarma prea mult cenzura berlineză.

In jurul CAMPANIEI de RESTURNARE

D. C. C. ARION dezminte pe cei de la „EPOCA"

O declarație a d-lui TAKE IONESCU

„Adevărul" prin destăinuirile ce le-a făcut asupra audienței la rege a d-nului Carp, după plecarea d-lui Sturdza în streinătate, a reușit să clarifice oare-cum situația ambelor partide de opoziție.

Se știe ce s'a destăinuit: că d. Carp, a plecat de la acea audiență cu impresia că va veni foarte curînd la guvern, cel mult la expirarea concediului d-lui Sturza, că această impresie a dobîndit-o din întreaga convorbire ce a avut-o cu suveranul, că atunci a discutat cu regele asupra diferitelor chestiuni în legătură directă cu o apropiată chemare la guvern a carpiștilor, că foarte puțin după această audiență, spre marea mirare și decepția d-lui Carp, regele a însărcinat pe d. Brătianu cu alcătuirea unei noui formațiuni liberale și mai tîrziu, cînd cabinetul și-a prezentat demisia pentru a debarca pe generalul Averescu, regele iar a însărcinat pe d. Brătianu cu reconstituirea ministerului.

Aceste destăinuiri au atras din partea ziarului d-lui Filipescu, cele mai vehemente atacuri și invinuirea că din sursă takistă s'a luat știrile noastre.

S'a răspuns că de la un frantaș junimist s'a aflat tot ce s'a destăinuit,—dar bine-înțeles că nu s'a făcut pe placul d-nului Filipescu de-a spune cine-i acel fruntaș,—fiind-că nu intră în obiceiurile ziaristice asemenea indiscrețiuni, pe cari le considerăm, în astfel de împrejurări, ca adevărate acte de delațiune.

D. Filipescu a bănuit însă, se vede, cine ar putea fi acel fruntaș junimist în curent cu cele ce s'au petrecut între rege și șeful junimiștilor.

Pentru a provoca la... „denunțarea" acelui personaj, d. Filipescu a sfidat cu desmințiri și a recurs la un truc vechiu, citînd persoane cărora d. Take Ionescu le-ar fi spus că d-sa are interesul ca liberalii să stea la putere.

Se va vedea însă imediat cum s'a înfundat d. Nicu Filipescu, recurgînd la acest truc, cum destăinuirile noastre rămîn în picioare, iar denunțările d-lui Filipescu se declară ca mincinoase.

*

Iată ce afirma ieri „Epoca" în mod precis și categoric:

„Am întemeiat un articol pe declarația ce pretindeam că a făcut d. Take Ionescu cum că el are interes ca să stea liberalii cît de mult la putere.

„Ordinea ne-a adus o dezmințire.

„Noi menținem afirmația noastră și vom arăta pe ce o sprijinim. Căci noi nu uzăm de procedeul takist de a atribui oamenilor politici păreri ce le-ar fi împărtășit unui anonim oare care. Aceasta este un sistem de minciună pe care îl repudiem din toate puterile".

„Cînd spunem că domnul cutare a spus cutare lucru, sîntem datori să arătăm cui a spus'o. Cu riscul dar de a comite o indiscreție încredințăm că acea declarație a făcut'o d. Take Ionescu, la interval de două zile, întîiu d-lui Const. Arion și apoi d-lui C. Krupenski"...

„Epoca" a riscat ceva mai mult de cît de a comite o indiscreție, crezînd că-i va reuși trucul.

„Epoca" a mințit pur și simplu.

D. C. C. Arion desminte „Epoca"

Acel care dezminte afirmația „Epocei" e însuși d. C. C. Arion, fostul ministru de instrucție din cabinetul d lui Carp.

Iată ce-a declarat d. Arion azi dimineață, unui ziariat care i-a supus nota din „Epoca":

—Sînt foarte surprins de publicarea acestei note, cu atît mai mult cu cît nu-i nici măcar o indiscreție—ceea ce încă ar fi regretabil—ci e pur și simplu o inexactitate. Nu este adevărat că d. Take Ionescu mi-ar fi spus vr'odată că are interesul că liberalii să stea cît mai mult la putere. Nici odată nu mi-a spus aceasta, deci nu poate fi vorba de o indiscreție, ci de o invenție.

„E alt-ceva, care-i impresia mea asupra politicei d-lui Take Ionescu, care-i credința mea asupra interesului ce-l are d. Take Ionescu în acțiunea sa politică. Regret dar că s'a abuzat ast-fel de numele meu"!

Sperăm că „Epoca va renunța pentru viitor la asemenea... indiscrețiuni, adică invenții.

Declarații'e d-lui Take Ionescu

După ce am reușit să aflăm ce spune d. Arion despre afirmația „Epocei" ne-am adresat șefului partidului conservator-democrat cu rugămintea de-a ne da și d-sa lămuriri asupra notei din „Epoca".

Declarația d-lui Take Ionescu e și mai categorică:

— Nici odată, și nici în convorbirea ce am avut-o dăunăzi în străinătate, cu d. C. C. Arion, n'am afirmat că a-și avea interesul ca liberalii să mai stea la putere.

„Din contra am spus-o și o repet că doresc să se sfîrșească cu acest echivoc, care convine adversarilor noștri, că nu se știe cine va lua moștenirea liberalilor. Acesta-i interesul partidului nostru.

In ce privește pe d. C. Krupensky *(avocat al societății de asigurare „Dacia", N. Red. Ad)*. **am avut cu d-sa, la societatea „Dacia", o scurtă convorbire și la întrebările făcute i-am răspuns că dacă se va întîmpla minunea că vor veni carpiștii la guvern, atunci se vor încredința ce mai pot în politică și că nu se vor putea menține ori la ce combinațiuni vor recurge.**

„De altfel în toate convorbirile mele cu adversari sau cu partizani, o spun mereu că dorința mea este să se sfîrșească cît mai repede echivocul pe care caută să-l mențină carpiștii și deci nu se poate să am vr'un interes ca liberalii să mai rămînă la guvern".

Litere-Științe-Arte

Monopol? Publicațiunea lunară care stăpînește în momentul de față „viața" literară a lașului—am vorbit, se înțelege—de revista d-lor C. Stere și Dr. Cantacuzino se poate lăuda negreșit cu o frumoasă listă de colaboratori, fie statornici, fie ocazionali.

Făcînd sacrificii însemnate a izbutit a atrage aproape toată pleiada scriitorilor în viață, iar acum e pe cale de a introduce sistemul pe care au reușit să-l aplice unele publicațiuni străine,—„monopolizarea"—scriitorilor sau, cel puțin a unora din ei.

Sistemul se practică pe aiurea. Scriitorul popular cată să aparțină revistei ori chiar ziarului, exclusiv, ducînd cu sine contingentul său de cetitori și cumpărători, în schimbul cărora, firește, e răsplătit el, scriitorul.

La noi însă încercarea e cu totul nouă și am fi curioși să vedem până la ce punct va putea reuși. Că tocmai o publicațiune iașană are curagiul de a face o atare încercare, prezintă pentru noi, cronicarii, un interes cu atît mai viu.

*

Numărul ultim (anul III No. 4) al excelentei reviste „Convorbiri critice", de sub direcțiunea d-lor Mihail Dragomirescu și Ioan Peretz, cuprinde: Cincinat Pavelescu Serenadă; Eugen Lovinescu.—Călători francezi în Grecia în veacul al XIX; Mihail Smolsky—„Inviere"? (poem dramatic); N. Em. Techary—Comicul lui Caragiale; A. Spiru-Bacău—Psihologia d-lui Ion Al. Brătescu-Voinești; Mihail Dragomirescu—„Indreptăr." de Duiliu Zamfirescu; Benedetto de Luca—„Al treilea păcat" de Colanth; Ion Dragoslav—Ingerul morții (legendă); Vasile Costopol—Nevasta întâleaptă de Karkariță (povestire); poezii de N, Davidescu, B. Nemțeanu, F. Stoenescu, A. Bănățeanu, N. Cioshină, Dem. C. Teodorescu; Mihail Dragomirescu: Revista Critică; bibliografie critică.

*

Marele sculptor parizian Rodin organizează pentru iarna viitoare o expoziție la Berlin cu operile sale proprii.

*

Regele Leopold al Belgiei face acum și comerț cu lucrări de artă. El a vîndut cele mai prețioase patru tablouri ale colecțiunei sale unui client parizian și tratează actualmente cu alți cumpărători cedarea altor tablouri din galeria sa, care e în valoare de peste 3 milioane.

*

Teatrul parizian „L'Athénée" montează acum o lucrare „Baptiste et Polichinelle" scrisă de Paul Fernier și de fiica acestuia, Jeanne Fernier.

Aceasta din urmă e cunoscută în lumea literară și romanul ei „Ninette Burneton" a fost premiat de Academia Franceză.

*

Roberto Bracco poetul italian atît de popular prin dramele sale a încheiat un contract cu revista cinematografisă „Lux", prin care se obligă să lucreze exclusiv pentru această din urmă publicațiune.

Deasemenea a autorizat revista în chestiune ca să-i prelucreze toate operile dramatice pentru pînza cinematografică.

*

Arhitectul francez Eugène Henard care a construit pentru expoziția universală a Parisului în 1900 un curios „palat de iluziuni" a executat acum e lucrare identică pentru muzeul Grevin din Paris, un „palat al amăgirilor«.

Impresia generală este acea a unei încăperi care ar fi luminate de 84000 de lămpi, realizată prin o anumită așezare a unor oglinzi mari pe pereți i salonului cu șase fețe. Oglinzile îmbracă sau tapisează toată încăperea; unghiurile sunt formate de coloane.

In lăuntrul camerei optice ard 2500 lămpi colorate dintre cari 1800 se aprind dintr'odată, dar efectul realizat este de 36 de ori 1800, adecă 64800 lămpi. Coloanele realizează restul puterei luminoase. Ele sunt mobile și ieau rînd pe rînd forma unor coloane în stil arabic, indic etc. cum și alte forme originale, așa încît te crezi transportat într'un uriaș templu din India ori în vr'o moschee arabă ori în vr'o pădure exotică inmaginată de o fantazie de poet.

Informații

❑ Ziarul local al carpiștilor, după ce, acum numai două săptămîni, făcuse declarație că d. Stere este prietenul personal al fruntașilor partidului carpist local; după ce ziarul acela desaprobase un articol scris contra d-lui Stere—reînvie ieri stupida legendă a cartelului între domnii Badareu-Stere.

Ori noi n'am arătat prea mare prietinie d-lui Stere. Din contra.

Nici n'am regretat cînd am atacat pe d. Stere, lar din contra.

Nici nu jucăm bridge cu d. Stere, dar nici nu-l înjurăm surugiește.

Dar ziarul carpist are dovezi că un cartel Stere-Badareu are ființă: prima dovadă că, imitînd exemplul nostru, ziarul local al d-lui Stere, atacă pe Fischerești; a doua dovadă: că noi atacăm pe d. Stelian și ziarul d-lui Stere nu ne răspunde.

Hai să facem un bridge!

❑ **Mișcarea în magistratură și Iașii.**—Mișcarea în magistratură cuprinde, în ce privește lașul, înaintarea d-lui I. Corjescu, president al secției de notariat, prim-președinte al tribunalului, în locul d-lui St. Urlățeanu, înaintat.

D. **I. Corjescu** este o podoabă a magistraturei locale. Excelent om de legi, distins om de societate, plăcut causeu d. Corjescu mai este și unul din agricultorii cei mai de seamă din nordul Moldovei.

Născut în Răușani (Botoșani), la 22 Mai 1862, licențiat în drept de la Paris, d. Corjescu a intrat în magistratură, ca substitut al trib. Dorohoi, la 1 August 1892; la 1 Novembre 1893, fu numit supleant trib. Suceava, apoi la Iași; la 9 Nov. 1895 jude-instructor la Iași; la 30 Mai 1898 judecător la același tribunal și la 5 Decembre 1901 președinte al tribunalului, s. III.

D. **Emil Leppadatu**, înaintat președinte al secției de notariat, licențiat în drept de la Paris, este născut în Iași la 18 Decembre 1871. A intrat în magistratură la 1 Iulie 1896, ca supleant al tribunalului Botoșani; la 12 febr. 1898, procuror trib. Iași; la 31 Mart 1898, supleant; la 25 April 1900, jude ocolului Bahlui, apoi Iași ocol. I; 23 Nov. 1900 jude-instructor Roman, 14 Decemb. 1909, judecător trib. Iași.

D. **M. Ghinea Ionescu**, înaintat procuror de Curte, născut la Bătești (Fălciu) 1862, licențiat al facult. de Iași, a întrat în magistratură la 13 Mai 1888, ca substitut al trib. Fălciu, în 1904 fu numit prim-procuror la Iași, apoi la Prahova și la 30 April 1905 din nou la Iași.

D. **Const. I. Protopopescu**, grefier la înalta curte de Casație, înaintat procuror de Curte, s'a născut în Focșani în 1862. La 28 Mart 1881 copist trib. Ilfov; 1884 ajutor de grefă; același an ajutor de judecător oc. II București; 1887, jude de ocol; 1904, procuror Prahova; apoi jude instructor și jude sindic tot la acel tribunal și la 25 Februarie 1899 grefier la la Casație.

❑ Sf. Sa preotul Gheorghe Ghiorghiu, a fost confirmat ca paroh al comunei Girov.

❑ Superioarele M-relor Agapia și Varatec au luat măsuri ca persoanele tuberculoase să nu mai fie primite în mănăstiri pentru sezonul verei.

❑ Doamna Hortanse Drossu, cunoscuta noastră concetățeană a hotărît să părăsească țara.

Frumoasele case din str. Lăpușneanu ale d-nei Drossu sunt de vînzare.

❑ Aflăm cu plăcere că Joi a avut loc logodna d-lui Ioan Oiță, licențiat în litere cu d-șoara Virginia Petrov, fiica d lui I. Petrov, sub-revizor școlar.

Cununia civilă și religioasă va avea loc în lunie.

Felicitări.

❑ D. Ion Bogdan, copist la grefa secției a III-a, a trib. Iași, a fost înaintat ajutor de grefier la secția I-a, în locul decedatului B. Ticamis.

❑ Suntem rugați a atrage atențiunea asupra faptului că grădinuța, în care se află bustul marelui voevod Grigore Ghica, se află într'o neglijență și într'o murdărie de nedescris.

Ce fac edilii noștri?

❑ In cursul săptămînii viitoare școalele secondare de băeți, din localitate, va face escursiuni în împrejurimile la șului.

❑ Echipele de oină a școalelor secondare din localitate vor face mîne exerciții de oină, în vederea concursului ce va avea loc de 10 Mai, pe platoul de la Copou.

❑ **Concursul de oină.**—Anul acesta concursul de oină între echipele învingătoare a elevilor din întreaga țară, se va ținea la Galați, în ziua de 21 Mai a. c.

Juriul pentru concursul general se va compune din d-nii Lovinescu, directorul școalei normale de învățători din Galați. D. Ionescu inspectorul învățămîntului gimnasticei, Z. Ionescu și C. Teodorescu maeștri de gimnastică din Galați.

❑ O comisiune de architecți a fost trimesă de casa bisericilor în localitate. Comisiunea a sosit eri în orașul nostru și a vizitat bisericile Sf. Neculai cel nou și Trei-Erachi, luînd cunoștință de unele lucrări de reparare ce trebuie să se facă la ambele monumentale biserici.

❑ Consiliul superior de epizotii s'a întrunit eri, sub președenția d-lui dr. Cantacuzino și a luat dispoziția de a reorganiza punctul de observație veterinară de frontieră Ungheni, spre a se asigura un control sanitar serios asupra animalelor care se importează.

❑ Pensiile civile și militare pe luna curentă se vor plăti de la 18 Maiu a. c.

❑ Cum nici pînă astăzi cea mai mare parte din agenții sanitari și moașe n'au primit salariile pe cîte două și chiar mai multe luni, o vie agitație domnește printre ei.

Agenții sanitari din comunele rurale au desis să demisioneze.

❑ In urma cercetărilor ce s'au mai făcut, s'a constatat că Ioan Carabati, autorul furtului de la d-na Leonardescu, mai are complice și pe un oare-care V. Crăiescu.

Insama lui Carabati s'au descoperit numerose operațiuni.

❑ In anul acesta vor fi două colonii școlare, a elevilor din localitate.

Prima serie de elevi ai școalelor primare va pleca în cursul lunei Iunie, iar a doua la sfîrșitul lunei Iulie.

❑ La examenul de capacitate, pentru specialitatea astronomiei, au reușit următorii candidați:

D-nii I. A. Bulai, G. Constantinescu, T. H. Angheluță, M. Filip, V. Vulcovici, N. Botez, I. D. David, Gh. Zagrăvescu, I. Argeșeanu, S. Sanielevici, N, G. Muzicescu, Gh. Nichifor, Emil Staicu, V. P. Ionescu, Al. Andriescu, I. Pînzaru, N. Dumitrescu, C. Bedreag, Iancu Arghir, D. Rădulescu, Preda Antonescu, Rășcanu, C. M. Glodaru și A. V. Voitonovici.

❑ Sumarul numărului de mîne Din **Noua Revistă Romînă** de sub direcțiunea d-lui C. Rădulescu Motru, este:

Noutăți: Semtimentul în politică.—Viitorul Congres de psihologie de la Geneva.—Revista revistelor.

Chestiuni actuale: C, Rădulescu-Motru. Din originalitățile vieții noastre politice.

Științi sociale: Fany Emeric. Femeile noi.

Critica Literatură: Eugen Porn. Thomas Carlyle, filosoful eroilor.

Literatură: Thomas Carlyle. Tăcerea.—Ion Chiru-Nanov. Hanul de la păr.

Note și discuțiuni: G. Aslan. Atitudinea ironică în viață.—Șt. Negulescu. Afacerea cărților de citire oficiale.—A. Șr. G. Examenele de capacitate pentru numirea profesoarilor la școalele secundare de fete.

❑ **O Circulară.**—Ministerul instrucției publice, voind să cunoască situația absolvenților școalelor de meserii, a invitat pe directori să înainteze neîntîrziat o listă de acești absolvenți de la 1901 încoace, cu specificarea pentru fiecare din ei a anului cînd au absolvit, a meseriei ce au învățat, a localității unde se află și a ocupației actuale.

Pentru cei ce se ocupă de meserie—spune circulara—veți lămuri dacă re sau nu anume atelier propriu, singur, ori în tovărășie cu alți absolvenți și cu care anume și de ce meserie sunt tovarășii săi, unde lucrează. etc.

Pentru cei ce nu se ocupă de meserie veți specifica cu ce altceva se ocupă.

Tot-deadată, pentru ca ministerul să poată cunoaște cu înlesnire și în ori-ce moment situația absolvenților școalei, vă invităm să vă procurați imediat, din comerț, o condică care se va numi „Condica absolvenților" în care veți deschide cîte o partidă pentru fiecare absolvent.

Fie-cărui absolvent, în momentul liberării atestatului, îi veți pune în vedere ca ori unde s'ar găsi să vă comunice dv. cel puțin odată pe an toate lămuririle cu privire la starea lor.

❑ **Școlare.**—Ministerul de Instrucție a luat măsuri ca pentru serbătorirea lui 10 Maiu a. c., să se delege profesorii dintr'un oraș să țină conferințe patriotice în alte orașe, pentru a face să circule mai multă lume colectivistă pe tribunele ateneelor.

Văzînd că stocul de conferențiari liberali s'a cam uzat în cercurile lor, a crezut ministerul că-i poate întineri prin mutarea în alte orașe.

Ar fi de ajuns a da lista sutelor de inspectori școlari pentru a avea destui oratori de paradă.

Plecînd dela secretarul general, la inspectorii generali, revizori de clasa I și II tabăra liberală posedă atîtea somități ale științei oratorice că nu era nevoie ca ministerul să se obosească cu delegarea oratorilor de către însuși corpul didactic.

In formă circulara va da un mare fiasco; în fond însă se va da prilej autorității centrale de a valorifica unele personalități, liberale, cari au ajuns înainte de vreme a nu mai fi filosofi în satul lor.

❑ Se știe că Seminarul „Veniamin Costachi" a fost închis în mod provizor pînă Luni, spre a se face o complectă desinfectare, din cauza epidemiei de anghină difterică.

E probabil însă că școala va fi închisă pînă la 15 Maiu a. c.

❑ Astă-zi la orele 3 p. m., membrii consiliului general al județului s'au întrunit în ședință extra-ordinară, pentru a vota budgetul noului linii ferate în contrucție Podul-Iloaiei—Hîrlău.

● In seara zilei de Duminică 17 Mai a. c., va avea loc în sala Teatrului Circ Sidoli o *Mare Serată Dansantă*, organizată de Societatea *Unirea* a lucrătorilor tipografi din localitate. După pregătirile pe cari se fac, această *Serată Dansantă* promite a fi una din cele mai frumoase din cîte au fost pînă în prezent.

Orchestra Muzicei Militare a Regimentului 13 Ștefan cel Mare va cînta în tot timpul seratei.

DIVERSE

— Un copilaș de 2 ani, a lui Ziserman Solomon, din strada Sasola No. 54, voind a traversa strada, a căzut jos, înaintea vagonului de tramvai 22. Din fericire vagonul a fost oprit la timp. Copilașul s'a ales cu o mică leziune.

— Un început de incendiu s'a declarat aseară la locuința lui Kiven Herșcovici, din strada Nicolina No. 118. Pompierii au localizat focul la timp.

— Ghizela Elias din strada Sinagogilor No. 7 a reclamat poliției că un copil al ei surdo-mut, în etate de 13 ani, a dispărut de la casa părintească.

— Cu începere de mîne seară Duminică, muzica militară a batalionului 4 de vînători, va cînta la grădina Copou, în fie-care Duminică, Marți și Joi seara.

— Amintim Onor Public cît și onor sale Clientele că cu ocazia sezonului de vară, salonul de Mode al d-rei Elena Deleanu din strada Veche No. 27, a fost asortat cu modele cele mai noi.

Prețurile moderate.

— Confratele nostru M. Miereanu Corespondentul „Universului", a fost crud lovit prin moartea mumei sale.

Condoleanțele noastre.

Ultime informaţii

❑ *D. Stelian a fost astă-zi, la palatul de justiţie, obiectul celor mai severe critici.*

Deconsiderarea completă a Curţei locale şi pătimaşa înlocuire a procurorului Stoienescu, au produs o impresie din cele mai dureroase.

D. Stoienescu a fost astă-zi, la orele zece dimineaţă, la biroul seu; şi-a luat rămas bun de la funcţionarii, cari regretă, ca şi magistraţii, ca şi avocaţii şi justiţiabilii, înlocuirea acestui vechiu şi eminent magistrat şi om.

❑ **Instalarea magistraţilor înaintaţi.**—Curtea de Apel, amîndouă secţiunile unite, sub preşedinţia d-lui prim preşedinte Burada, a luat astă-zi jurămîntul d-lui Mihai Ghinea Ionescu, care a fost înaintat procuror de Curte, în locul d-lui D. Istrati, înaintat consilier la Curtea de Galaţi.

După prestarea jurămîntului, d. prim-preşedinte Burada a zis adresîndu-se noului procuror:

„Mă fac interpretul întregei Curţi felicitîndu-vă pentru înaintarea D-v. Ea este bine meritată, fiind-că ştim că, în tot timpul cît aţi funcţionat ca prim-procuror, v-aţi făcut datoria. Ne pare bine că d. ministru al justiţiei a *binevoit, în fine*, să înainteze."

D. Ghinea Ionescu a răspuns mulţumind şi promiţînd că-şi va face datoria.

*

Tribunalul în complect, prezidat de d. Al, N. Cane, presidentul secţei II, a luat jurămîntul d-lui I. Corjescu, noul prim-preşedinte al tribunalului.

D. N. Gane a zis apoi: „tribunaiul vă felicită şi se fericeşte de înaintarea dv. *de şi s'ar fi căzut să fiţi înaintat mai sus.*

D. Corjescu a răspuns: „sunt fericit că am rămas între dv. prietini. *Prietinia şi colegialitatea sunt de mare preţ în ziua de astă zi.*

După aceea tribunalul, prezidat de d. Corjescu, a luat jurămîntul d-lui Emil C. Lepadatu, noul president al secţiei III.

Viu felicitat de toţi a fost şi d. Lepadatu.

„Sunt iericit, i-a zis d. Corjescu, că succesiunea mea v'a fost trecută dv. care sunt convins, veţi pastra buna tradiţie a notariatului local".

*

Pentru prima oră, cu prilejul depunerei jurămîntului unor magistraţi, preşedinţii, în salutările lor, au făcut aluzii, importanţa cărora nu poate scapa nimănui. Aceste aluzii îşi găsesc explicaţia în faptul, că singura curte de Iaşi a fost trecută cu vederea, în mod intenţionat, de ministrul justiţiei şi în faptul înlocuirei brutale a d-lui Stoienescu.

Dacă primul-preşedinte al Curţei, în alocuţiunea sa, a subliniat că ministrul a *bine-voit, în fine*, să se gîndească la înaintarea unui vechiu magistrat, ce trebue să fi fost în sufletul înaltului judecător, la gîndul, că un magistrat mai vechiu încă, un procuror de curte, a fost mişeleşte înlocuit?

Şi aluzia d-lui preşedinte Gane are o importantă semnificaţie.

Era vorba ca d. Suciu să fie înaintat la Casaţie şi în locul seu să vie d. Corjescu, care de 15 ani cinsteşte tribunalul Iaşi prin activitatea sa judecătorească.

A fost înaintat d. Urlăţeanu, venit aci de vre o trei ani, iar d. Corjescu abia dacă a fost pus în locul d-nului Urlăţeanu de nevoe.

❑ *Mandarinii liberali din Iaşi au aflat ieri seara, din* **Opinia**, *că d. Săndulescu n'a fost numit procuror de Curte.*

Mandarinii s'au întrunit ieri seara şi discuţiunele au fost foarte furtunoase.

— E ruşine, a vis senatorul dr. Botez, nu ne rămîne de cît să ne lăsăm de politică. N'avem trecere să numim un procuror la curte, după ce primul-ministru s-a angajat pe cuvînt de onoare, că numirea se va face.

Consfătuirea s'a terminat, cu înjurături ad-hoc la adresa d-lui Stelian.

❑ Neştiutul Protopopescu, care a fost trecut procuror la curtea de Iaşi, nu s'a prezintat astă-zi la noul seu post.

El se află încă la Bucureşti şi astăzi dimineaţa s'a prezintat ministrului seu, ca să-i mulţumească.

— V'am servit cu credinţă, sărut mîna, a zis procurorul Curţei de Iaşi. Vă duceam dosariile a casă, vă repartizam procesele după înalta Dv., dorinţă şi astă-zi, sărut mîna am fost resplătit.

❑ D. Hipolit Mărzescu, supleant la tribunalul Iaşi, va fi numit judecător de şedinţă, în locul d-lui Emil Leppadatu.

Supleant va fi numit d. Victor I. Vrînceanu, fost ajutor de grefier la Curte.

Pînă la numirea unui prim-procuror afacerile parchetului vor fi girate de d. procuror Skarlet.

Prim-Procuror va fi numit, se zice, d. Ismanescu, copist în grefa Curţei de Casaţie, cumnatul d-lui Protopopescu şi idem al d-lui Scarlat Popescu.

❑ Direcţiunea generală a serviciului sanitar a invitat pe medicul primar al judeţului să viziteze penitenciarul central pentru a observa cum e păstrată higiena şi cum se prezintă starea sanitară a închisorei.

❑ D. lt.-colonel P. Greceanu, comandantul regimentului de escortă, a sosit azi dimineaţă în localitate.

D-sa a inspectat escadronul de escortă (jandarmi călări) din localitate.

❑ D. Pierre Daubèe a fost numit vice-consul al Franţei, în Iaşi.

❑ Următorii oficianţi de la poşta locală, au fost avansaţi.

La gradul I oficiantul Andriescu Gh. şi oficiantul Gafencu Petru; la gradul al II-lea oficiantul Ionescu Vasile II; la gradul al III-lea d-nii; Grigoriu Cristea, Vinogroschi Alex., şi Dîncinescu Ioan.

❑ Se ştie că asupra d-lui Patraşcanu, intendentul Spiridoniei din Iaşi, planează cele mai grave învinuiri.

D. profesor doctor Botez a acuzat ieri pe acest intendent că comite hoţii şi că omoară bolnavii cu mîncarea proastă ce li-o dă.

Nu crede d. Pennescu, protectorul lui Patraşcanu, că un asemenea om, pe care doctorul Botez îl acuză de asemenea fapte, nu mai are ce căuta la importantul său post?

Nu crede?

❑ Trupele locale au început a face, pe platoul Copou, exerciţii de defilare în vederea părăzi de la 10 Mai.

❑ Astă-zi după prînz, d. colonel P. Grecianu, comandantul regimentului de escortă regală, a inspectat escadronul local, examinînd pe ofiţeri şi trecînd trupa în revistă.

❑ D. Lt.-colonel Vrabie, noul comandant al regimentului 13 Stefan cel Mare, a plecat azi dimineaţă la Roman, pentru a se prezenta comandantului brigăzei de infanterie.

❑ Dl. consilier de curte Constantin Grigoriu a cerut un concediu de 12 zile, cu începere de la 12 Mai.

❑ D. consilier Zăhărescu a fost delegat la camera de punere sub acuzare, în timpul lipsei domnului consilier D. Grigorovici.

❑ Decretele de numire în consistoriul mitropolitan, au sosit astăzi.

❑ L i se vor judeca la Curtea de casaţie, secţia II, recursurile cîrciumarilor din Iaşi, în contra verdictului juriului din Vaslui.

❑ Mîne, Duminică 3 Mai a. c. va avea loc la Ciurea punerea pietrei fundamentale a monumentului ce-l ridică societatea de gimnastică, sport şi muzică, dinpreună cu sătenii din Ciurea, în amintirea bravilor ostaşi căzuţi pe cîmpul de luptă, în războiul independenţei.

Solemnitatea acestui act va fi impunătoare. Vor lua parte comitetul organizator şi multe persoane notabile din Iaşi. Oricine doreşte poate să ia parte, plecînd din Iaşi cu trenul de 8.35 dim. Comitetul va pleca din piaţa Unirei la ora 6 jumatate a. m.

Desvălirea monumentului, inaugurarea, precum şi grandioasele serbări care vor avea loc cu această ocazie sunt fixate pentru ziua de 17 Mai a. c. Părticiparea se remarcă prin medalia comemorativă, pe care fiecare va trebui s'o aibă. Pînă în prezent s'au înscris o sumă de persoane, din tot ce are laşul mai select.

In vederea numeroaselor cereri—peste 500 pînă în prezent—s'a cerut telegrafic un nou transport de medalii.

Mîne cu ocazia punerei pietrei fundamentale, se va pune următorul act comemorativ, semnat de membrii comitetului!

„In anul mîntuirei de la Hristos una mie nouă sute şi nouă, în al 43-lea an curgător al Domniei Gloriosului nostru Rege Carol I, Ministru preşedinte fiind Ioan. I. C. Brătianu şi Primar al Comunei Ciurea din jud. Iaşi Ioan Vuza, sub Preşedinţia de onoare a A. S. R. Principele Ferdinand, Preşedinte activ N. Gane, şi a membrilor Societăţei de Gimnastică Sport şi Muzică P. Fîntînaru, I. V. Praja, M. Viorescu, Colonel I. Renescu, Maior Petala, Maior Dr. N. Vicol, Ing. Gh. Potter, O. Racovitz, D. Brudea, V. Theodoreanu şi P. I. Constanţiu, împreună cu D. Rota, Gh. Drăghici, N. Bartolomeu şi E. Cuncic, Comitetul local din Ciurea, înălţatu-s'e acest monument întru veşnica pomenire a vitejilor oşteni a regimentului XIII Dorobanţi Cojocariu Gheorghe, Sîrbu Ştefan şi Topşa Dumitru din Ciurea căzuţi pe cîmpul de luptă în Războiul neatîrnării sub întăriturile Griviţei şi ale Plevnei.

Fost-a sorocit ca Regimentul XIII Dorobanţi şi 5 Linie din Judeţul Iaşi—Vaslui să deschidă focul luptei în ziua de 27 August 1877 sub întăriturile împrejurimilor Griviţei, legînd după secole vitejia lor de legendara vitejie a Romînilor.— *Ciurea 3 Mai 1909.*

❑ **Universitare.**—Azi a sosit la rectoratul universităţii diplomele d-lor N. Hortolomey doctor în medicină şi Ioan Manoliu licenţiat în litere şi filosofie.

— Rectorul universităţii a admis scutirea de taxele universitare a d-lor Petrescu D. C., Alexandrescu Oraţiu, Lascar Spoială, Pădure C. I., Alfred Friedman, Mitescu Ioan, Hanganu D. D., Cucu I. C., Justin Teodorescu şi Ghetu Eugène.

— Pentru catedra de chimie tehnologică, scoasă la concurs s'au înscris candidaţi d-nii St. Bogdan şi Severin.

— D-nii studenţi care au fost aleşi în comitetul pentru organizarea viitorului congres sînt rugaţi a se întruni mîine Duminică 3 Maiu 1909 în localul Universităţei la ora 2 p. m., negreşit, pentru a se constitui şi a'şi relua lucrările.

— La Seminarul Pedagogic universitar are loc mîine Duminică, 3 Maiu, ora 11 a. m., discuţia lecţiei de probă la limba latină a d-lui I. Manoliu cu elevii clasei a V-a.

❑ Astăzi după amiazi la orele 3, a avut loc la cimitirul „Eternitatea", înmormîntarea lui Vasile Atanasiu, fost profesor la liceul Naţional.

Au asistat profesorii şi elevii liceului precum şi un mare număr de prieteni şi cunoscuţi.

❑ In satul Propricani, comuna Rediu-Mitropoliei, din judeţul nostru, s'a ivit epidemia de scarlatină.

❑ O nenorocire s'a întîmplat eri în satul Goeşti, comuna Lungani.

In lipsa părinţilor de acasă, copiliţa Victoria, în etate de 4 ani, a locuitorului Gh. I. Mateescu, jucîndu-se pe lîngă vatră, şi-a aprins hainele hainele de pe ea, cauzîndu-şi grave arsuri pe corp. După cîte-va ore, nenorocita copilă a murit

❑ **Judiciare.**—Curtea de Apel, secţia I-a a luat astă-zi în discuţie procesul dintre d-na Eugenia Docan şi Elena I. Docan, ambele persoane din Dorohoi.

Geneza acestui proces este următoarea: D-na Eugenia Docan, în 1905, în calitatea sa de eredă rezervatară a părintelui ei Ion Docan, a intentat la Trib. Dorohoi acţiune în revendicare în contra mumei sale d-na Elena Docan, spre a fi obligată a-i preda jumatate din trupul moşiei Dimăcheni, jumatate din averea mişcătoare care compune gospodăria acelei moşii, venitul respectiv, cum şi întreaga moşie Măteienii, cu veniturile cuvenite de la moartea lui Ion Docan.

Ca măsură de asigurare pînă la tranşarea definitivă a acestui proces d-na Egenia Docan a cerut, pentru motivele că muma sa d-na Elena I. Docan arendează moşiile cu preţuri derizorii, vinde parcele din aceste moşii, vinde păduri, constitue împrumuturi ipotecare,—înfiinţarea unui sechestru judiciar pe averea în litigiu, sechestru care a fost admis de Curtea de Apel din Iaşi s. II în 1906.

In Decemb. 1908 d na Elena I. Docan a introdus la trib. Dorohoi cerere de ridicarea acestui sechestru, care cerere însă i-a fost respinsă atît de acel trib cît şi de Curtea de Apel secţ. I-a în şedinţa de astăzi.

D na Elena Docan era asistată la Curte de avocaţii Petre Misir şi Rusu din Dorohoi, iar d-na Eugenia Docan de avocaţii Gh. Nicoleanu şi Lascar Antoniu.

— Creditorii firmei Fischler s'au întrunit astă zi la secţia II-a a tribunalului, spre a se pronunţa asupra moratorului cerut de acea firmă.

— Rudolf Svarţ şi Caufam au cerut declararea în stare de faliment a fraţilor Mendelsohn şi Balaban.

Tribunalul a fixat termen pentru 8 Mai.

◒ Parisul în carnaval (mi-carême 1909), carele simbolice: ale aeroplanului, marinei etc., serbările populare, cortegiile, Regina reginelor, cea mai frumoasă femee din Paris purtată în triumf pe străzile oraşului, sute de mii de oameni pe pieţele publice, iată scene interesante, care vor fi exact redate pe pînza cinematografului din sala teatrului circ Sidoli, astă seară Duminică 3 Mai.

Spectacolul de mîine Duminică se compune dintr'un program cu totul nou; pe lîngă atractivele scene de mai sus, el mai cuprinde: scoala de duel din Paris, asalturi de arme între maiştrii Pini şi Rouleau; Dezertorul, scene militare; Plecarea simulată, comedie-bufă interpretată de artişti comici de valoare ai Parisului; cum se cultivă pămîntul în Ungaria, în special cultura cînepei;—sub ochiană şi microscop scene instructive precum şi foarte multe scene şi sujete noue care dau un farmec incomparabil excepţionalului program.

Mîne Duminică matineu la 3 ore ziua, cu preţuri pe jumatate, şi seara reprezentaţie cu preţurile obişnuite.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti, 2 Maiu

Plecarea prinţului Carol Anton

Bucureşti. A. S. R. prinţul Carol Anton de Hohenzollern a părăsit azi dimineaţă capitala.

La gară alteţa sa a fost condus de A. S. principele moştenitor, aghiotanţii M. S. Regelui, curtea regală şi o parte din miniştri.

A. S. prinţul Carol Anton va călători pînă la Burdujeni în vagon regal.

Agitaţiile Măcelarilor

Bucureşti.—Astăzi dimineaţă măcelarii din capitală au început din nou să se agite. Ei propagă ideea pentru o grevă.

Autorităţile stăruesc pentru a-i linişti.

LOTERIA

Bucureşti.— Astă-zi au cîştigat:

2,000 lei No.: 20102, 35914, 45774, 52002.

1000 lei No.: 50066, 24962, 7993, 45638, 4401, 47002, 50822, 46465, 34172, 55717, 33904, 39642, 17255, 36954.

500 lei No.: 57930, 13415, 10596, 54525, 24801, 3952, 39283, 10956, 42163, 8747, 4127, 44000, 24700, 50980, 22006, 29860, 31687.

200 lei No.: 274, 723, 822, 104, 188, 372, 422, 430, 609, 596, 797, 796, 987, 413, 526, 466, 651, 274, 753, 357, 743, 385, 1063, 2012, 3900, 4001, 6742, 6511, 8007, 9210, 10171, 11211, 12003. 14400, 15144, 16184, 17471, 18714.

Consiliu de miniştrii

Bucureşti.—Mîine dimineaţă se va ţinea la Sinaia, un important consiliu de miniştri, sub preşedenţia M. S. Regelui, cînd se vor discuta mai multe chestiuni importante.

Din Turcia

Constantinopol.—Ziarul «Osmanischer Lloyd» propune să se acorde premiul Nobel lui Mahmud Serfket, pentru că graţie urgenţei sale întrări în Constantinopole a fost împiedecată masacrarea creştinilor.

Oficialul desminte ştirea respîndită despre înlocuirea fesului în armată.

O proclamaţie a lui Mehmed Sefket a prelungit pentru ultima oară termenul fixat pentru depunerea armelor cu încă o săptămînă, ameninţînd altfel cu percheziţii şi măsuri severe.

O afacere senzaţională

Paris. — Se anunţă percheziţia într'o gravă afacere de corupţie.

Se zice că ar fi compromise numeroase persoane sus puse Numele sunt încă ţinute în secret.

Suveranii Germaniei la Viena

Viena.—Imparatul şi Impărăteasa Germaniei şi-au exprimat via satisfacţie pentru primirea măreaţă, ce li s'a făcut la Viena.

Imparatul Francisc Iosef şi Imparatul Wilhelm au trimis azi după amiază următoarea telegramă regelui Italiei: „Intrevederea noastră comună ne dă prilej de a saluta pe Augustul nostru aliat şi prieten a'i adresa expresia călduroasă a amiciţiei noastre nealterabile".

La ora 7 seara s'a dat un prînz de gală în onoarea suveranilor Germaniei.

Imparatul Francisc Iosef a rostit un toast arătînd că vizita Suveranilor Germaniei îi face o mare şi sinceră bucurie.

Imparatul aminteşte recunoştinţa adîncă şi sinceră de atitudinea credincioasă a alianţei, încercată de curînd cu succes a impierului German.

Imparatul Germaniei a mulţumit pentru călduroasele urări de bună venire, relevînd cît de mult a contribuit alianţa la menţinerea păcei în întreaga Europă.

Cutremure

Catana.—La Zaffarana, Etna şi Milo, s'au produs 2 cutremure de pămînt, provocînd o mare panică.

Legea Marţială

Colonia.—„Gazeta de Colonia" află din Teheran că legea marţială a fost proclamată.

Se ameninţă cu mari pedepse pe cei ce vor ofensa parlamentul şi partizanii săi.

Deraiarea unui tren

Herlisheim. (Alsacia).—In urma deraiarei unui tren de marfă, un incediu s'a produs 4 împiegaţi au fost ucişi, 4 călători rîniţi grav şi 4 uşor.

Măsuri de ordine

Taebris.—Agenţia Westnik află că din ordinul generalului rus Snarschi Endsumenul a somat populaţia să depue armele şi a asigurat pe consulii ruşi şi engleji că dezarmarea va fi terminată în curînd, fără ajutorul consulilor.

Un banchet

Sarajevo. — In cinstea membrilor consiliului municipal din Viena, care a venit la Sarajevo, spre a înapoia vizita Bosnienilor' municipalitatea a dat un banchet, la care au luat parte reprezentanţii tuturor autorităţilor.

Primarul a tuastat pentru Imparat, mulţumindu-i pentru tot binele făcut Bosniei şi Herzegovinei şi în special pentru asigurarea liniştei şi ordinei.

Vice-primarul Mandic a exprimat speranţa că programul naţional al Croaţilor se va realiza şi anume, încorporarea Bosniei şi Herzegovinei de Croaţia, ceia-ce ar fi singura mare garanţie de credinţă dinastică şi în interesul populaţii a provinciilor incorporate.

Greva poştarilor din Paris

Paris.—Situaţia grevei s'a mai îmbunătăţit. Azi dimineaţă numeroşi grevişti au reluat lucrul.

*

Paris.—Agenţia Havas zice că în mişcarea grevistă se observă o nouă ameliorare.

*

Paris.—3000 poştaşi, întruniţi la hipodrom s'au înţeles cu reprezentanţii sindicatelor de lucrători şi au votat moţiuni, primind concursul organizaţiilor de lucrători, preconizînd lupta excesivă.

Teodor Stoienescu

Fost procuror de Curte

AVOCAT

Iaşi 17, str. Vechie (prin poarta bisericei Bărboi).

ANUNCIU

In ziua de 11 Mai, 10 ore a. m, se va ţinea licitaţie la **Societatea union Baugesellschaft**, Iaşi str. Romînă 12, pentru furnitura treptată de 12 vagoane fîn, 6 vagoane ovăs 1 vagon urluială.

Amatorii pot vedea condiţunile în fiecare zi de lucru la sus aratata adresă.

O odae bine mobilată cu antret separat, e de închiriet în strada Arcu 12.

Se preferă un ofiţer.

A se adresa la **D na Mandiţa Babic** în ogradă.

Dr. H. Solomovici

Specializat în clinicele din Berlin — şi Paris —

Pentru boalele de:

Nas, gît şi urechi

Consultaţiunile de la 9-11 şi 3-6

Str. Golia 67 (caselecamerei de Comerţ)

Instalaţiune pentru massaj vibrator electric.

Vaccinări şi Revaccinări

cu limfă proaspătă garantată

practică

Dr. A. Steuerman

Str. Golia 12

P. Ballo, C. Popovici & C-ie

— IAŞI —

Societate în comandită

Iaşi,—Str. Ştefan cel Mare 2 bis

Agentură & Comision

Informaţiuni comerciale

şi

— Incasări pentru Toată Ţara. —

CELE MAI COMPLECTE

Analize Chimice şi Microscopice

DE

Urină, Spute, Lapte, Vinuri, Stofe de lână, Bumbac şi Matasă etc.

execută

Doctor A. RATIANU

Chimist diplomat de la Universitatea din Geneva.—Fost Chimist-Şef al Comunei Iaşi

— Laborator Special Str. Golia 46 —

BYRRH CEL MAI BUN VIN TONIC ŞI APERITIF

PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906.

BYRRH Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (Thuir Franţa) De vînzare La toate magazinele de consum din ţară

„CALUL"

Prima societate română de asigurări pentru animale
Reasigurări puternice la societăţi similare din străinatate

CAPITAL SOCIAL 200,000 LEI PRIMA EMISIUNE

Sediul principal BUCUREŞTI strada Enei 12.

Reprezentanţa Generală pentru toată Moldova în Iaşi

Consiliul de Administraţie:

Preşedinte: Dl. **General Romulus Boteanu**
Vice-preşedinte: „ **Dr. I. Costinescu**

MEMBRII:

Dl. **Alex. Marghiloman** mare proprietar fost ministru
„ **N. Lahovari** mare proprietar, fost deputat
„ **C. Pariano** mare proprietar fost deputat
„ **M. Wachtel** mare industriaş, bancher şi proprietar
„ **D. Darvari**, mare proprietar, deputat
„ **N. Racottă** mare proprietar, fost deputat
„ **D. R. Rosetti** avocat
„ **Pavel Michiu** mare proprietar, fost prefect şi deputat
„ **Maior Miron Costin** profesor la marele stat major al armatei
„ **Dr. Vet. Alexandrescu**, medic şef al judeţului Ilfov.
„ **Dr. Vet. G. Udritzki** profesor la şc. sup. veterinară

Directorul societăţei: Dl. **Mihail B. Brătianu**
Adm. delegat: **Dr. Vet. C. G. Starcovici** inspector veterinar
Sub director soc. Dl. **Edmond Flax**

Asigurări în ramura animală. Se asigură:

cai de ham, de călărie ş. a. contra **morţei, accidentelor şi epizotiilor**

Reprezentanţi generali pentru Iaşi şi toată Moldova:

D-nu G. FARRA

Biroul reprezentanţei Piaţa Unirei unde se fac şi subscriirile de acţiuni.

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere—Str. de Sus

Fondată în 1852

Aduce la cunoştiinţa intinsei sale clientele şi în special D-lor

Antrepenori, Arendaşi şi Proprietari

că pentru campania de lucru s'a asortat cu mari depozit de

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Ţevi, Robinete

şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apă

Tablă, Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.

Maşini agricole şi Pluguri

accesoriile lor de la cele mai renumite fabrici.

CURELE DE TRANSMISIUNI, COCS CU ANTRACIT ŞI CARBUNI DE FORJA.

Toate cu preţurile cele mai convenabile

S'a convins toată lumea că la Prima boiangerie şi curăţătorie chimică

LA „PARIZIANU"

care de la 23 Aprilie, s'a mutat în strada Veche No. 58, mărind fabrica şi aducînd lucrători speciali, cari au o deosebită cunoştinţă în această branşă şi făcîndtot posibilul ca la *hainele curăţite* **să nu mai reapară petele**, iar *cele boite* **să nu se decoloreze**, asigurîndu şi prin această o clientelă distinsă din elita Iaşului, posedînd mai multe certificate de mulţumire.

Rog deci pe onor. clientelă şi pe onor. public a mă încuraja şi în viitor.

LA „PARISIANU"
Iaşi, Strada Veche 58.
(Visa-a-vis de strada Pomir)

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1907
PESTE 182 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia
LEI 6,266,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1907 a fost de 86,461. Contracte pentru un capital de franci 565 Milioane şi franci 769.000 rentă.
S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 355 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:
a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurărei.
d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.
c) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi
Diferite alte combinaţiuni de asigurare atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

PORTE-POTS
En FONTE INOXYDABLE
Prix: 0f50c.
Raymond GARIEL
21er, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

Teatru Circ Sidoli

In fie-care Joi, Vineri, Sâmbătă şi Dumineca la 9 ore

CINEMATOGRAF

Pathe Freres -- Paris
Preţuri populare

In flecare Sîmbătă şi Dumineca la 3 ore ziua

MATJNEU

cu preţuri pe jumătate la toate locurile

Dr. A. Steuerman
Medic al Societăţii *Fraterna-Păcurari* şi al Tramvayului electric
Str. Golia No. 13
Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m
Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu
AVOCAT
— Strada Golia 77 —
Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu
AVOCAT
— Str. Bărbei No. 19 —
Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce maşina de scris acte, contracte şi ori ce documente, cu preţ modest.
Doritorii sunt rugaţi a scrie o carte postală pe adresa

Alexandru Stroian
— Strada Spinţi No. 38 —

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa VI a Loteriei V

s'au pus în vânzare

Tragerea

De la 27 April—20 Mai

Se poate cîştigă în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 20,00
1/4	Un sfert	Lei 40,00
1/2	Una jumătate	Lei 80,00
1	Loz întreg	Lei 160,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	3—lei	1/4	Un sfert	6—lei
1/2	Una jumătate	12—lei	1/1	lox întreg	24—lei

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Segarantează serviciu cel mai Prompt şi conştincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei

6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani

„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 718 — Marți 5 Mai 1909

Noi față cu Austria

Convenția comercială încheiată cu Austria preocupă cercurile politice din țară și străinătate. Mișcarea mai mare este însă în Austria, unde agrarienii s'au întrunit și au protestat contra concesiunilor acordate Romîniei.

Concesiuni acordate Romîniei! Ce ironie! Și cu toate acestea pentru această brumă de concesie încă protestează agrarienii Austriei, că s'a știrbit ceva din prerogativele lor.

Iar pentru a-i liniști un ministru din cabinetul Vienez a trebuit să se ducă și să asigure pe agrarieni, că concesiunile acordate Romîniei sunt un mare moft, căci micul număr de vite ce s'a acordat pentru export, Romînia nu va putea procura nimic în primii ani, neavînd numărul trebuincios și că dar, avantajele sunt numai pe hîrtie. In schimb a arătat ministrul vienez că industria Austriacă realizază economii din tarife de peste 7 milioane, destul de mult, căci reprezintă tot ce s'a putut scoate din acea convenție.

Că agrarienii Austriei se agită sunt în dreptul lor. Oameni, conștienți de rolul lor, și de interesele lor, ei nu voesc să piardă nimic din avantajiile date și unde numai li se pare că ar fi o știrbire sar, se agită, protestează, cer lămuriri, se impun.

La noi convenția cu Austria a avut darul să amuțască presa liberală. Iar cînd amintești de dînsa pare că-i treci cu chiper roș pe la nas, strănută.

Presa liberală discută tunurile franceze, față cu ale lui Krupp; exportul Serbiei; chestia Bosniei și Herțegovinei, dar nu suflă un cuvînt de convenție. Simte această presă că convenția comercială cu Austria e un mare moft al politicei liberale a d-lui Ionel Brătianu; mai știe această presă că insuccesul nostru politic de la Viena e o pată pe politica d-lui Brătianu, dar tace și înghite.

De ce nu protestează țara?

Nu protestează agrarienii noștri, fiind-că clubul marilor proprietari nu funcționează vara și nu e nici un buclue înlăuntru care să-i agite. Iar cît de înlesnirea căpătată de a exporta 100,000 capete de vite în anul întîiu cei mai mulți n'au nici un juncan, necum să crească tămazlîcuri de vite pentru export. Sunt prea puțini moșieri și arendași cari să facă față cerințelor convenției. Masele numai nu se agită, căci nu-le interesează.

In schimb cercurile industriale fiind acaparate de dinastie și membrii săi, ei și-au făcut atîtea înlesniri înlăuntru că n'au de ce protesta.

Tot ce a fost personal să-i privească a prevăzut în convenție, sau s'a trecut peste ea.

S'a știrbit cu ceva monopolul fabricării hîrtiei? Nu; s'a știrbit cu ceva privilegiul de a tăia chiroane de sîrmă a d-lui Emil Costinescu? Nu; s'a lovit cu ceva beneficiile exploatării băilor statului prin scutirea de taxe la apele minerale: Répati, Borviz și altele? Nu. Dinastia și-a creiat privilegii cu luarea în exploatare a stațiunilor balneare. Mai mult încă; Statul cheltuește 2 jum. milioane lei acum, cu reparațiunile acestor stațiuni ca tot cîștigul să-l încaseze cartelul dinastiei.

Cine dar să protesteze? Avem noi o clasă socială așa de conștientă de drepturile ei, ca să strige, cînd se vede atinsă în interesele sale? Nu, Politica economică a guvernului liberal e așa de speculantă în folosul unor anumite persoane, că toți cei îmbuibați nu pot protesta. Dar pentru economia generală a țării acea convenție e așa de rău venită, că singur guvernul a fost silit să tacă, să nu-și facă reclamă, căci a văzut și vede că e un mare fiasco. Cînd la 20 concesii acordate, abia capeți una și aceia cîntărită, discutată și bănuită, natural că n'ai dreptul să te lauzi că ai făcut mare lucru.

Așa a pățit guvernul d-lui Ionel Brătianu în convenția cu Austria. O singură concesie i s'a acordat mică, prizărită, numărată și limitată, și contra ei se rădică lumea în Austria pentru ca să silească mîna parlamentului de a împedeca ratificarea unor asemenea convenții.

La noi se tace. Presa liberală o ocolește, căci n'are ce releva, de cît doar eșecul. Iar cînd cei de la Viena, țipă contra noastră, noi ne pierdem vremea să știm face-se remaniarea au ba; se complectează cabinetul ori se remaniază. Iar presa liberală sătulă de atîta trudă, zice cu vădită amărăciune: lasă la înțelepciunea șefului guvernului să facă remaniarea cînd a crede-o el, și cu cine a crede-o el; după cum tot acest prim-ministru a încheiat o convenție cum a crezut el, și cum s'a priceput el.

Dar dacă partidul liberal nu poate cere socoteală șefului său de trăgăneala ce-o pune în opera de guvern, țara are mai mult drept de a cere guvernului liberal, că n'a bine-meritat de la patrie în felul cum a știut ocroti interesele sale economice în lupta încinsă cu Austria.

Gh. Ghibănescu

Ultima legendă

Carpiștii au născocit în ultimul timp legenda că d. Take Ionescu, fiind în străinătate, ar fi declarat d-lui C. Arion, că partidul conservator-democrat are tot interesul ca liberalii să stee cît mai mult la putere.

Insuși d. Arion, în scrisoarea adresată unui ziar carpist a desmințit acea afirmare. D. Arion a declarat, în adevăr, că d-sa—Arion—are convingerea că acela ar fi interesul partidului democrat.

Intre convingerea d-lui Arion și o declarație formală a d-lui Take Ionescu este, însă, prea mare osebire și osebirea o caracterizează minunat d. Take Ionescu, într'un ultim interview pe care șeful nostru l'a acordat ziarului *Adevărul.*

Il reproducem în cele ce urmează:

Văd în „Ordinea“ că se dă cu autorizația d-v, dezmințire afirmației „Epocei“ cum că ați fi declarat d-lui Const. Arion că interesul d-v e ca liberalii să stea la putere.

— Nota din „Ordinea“ e dată de mine. N'am spus d lui Const. Arion că interesul meu este ca liberalii să stea la putere, nici cu aceste cuvinte nici cu altele echivalente.

„Fiind prieten vechiu cu d. C. Arion, vorbim adesea fără a exclude politica din convorbirea noastră, și bine înțeles fără ideea ca convorbirile noastre să slujească publicității. Totuși, afirm și repet, eu n'am făcut d-lui Const. Arion nici o declarație de felul acesta, nici în termeni proprii, nici în alți termini.

— Ați cetit o scrisoare de azi a d-lui Arion?

— Neapărat. Și comit o indiscreție, la care însă mă simt îndrituit. Am întîlnit astăzi pe d. Const. Arion la palatul justiției și l'am întrebat dacă eu i-am făcut declarația ce mi se atribue. Firește, d-sa mi-a răspuns că nu, dar că părerea sa este că interesul meu e ca partidul liberal să stea la putere.

— Atunci, cum vă explicați scrisoarea d-lui Arion?

— D. Arion mi-a spus că acesta este și înțelesul scrisorei d-sale.

— Dar cu d. Krupensky ce este?

— Cu d. Krupenski am vorbit cîte-va minute la societatea „Dacia“. Departe de a-i spune că am interes ca partidul liberal să stea la putere, i-am spus că chestiunea succesiunei guvernului îmi este indiferentă, pentru că am convingerea adîncă, că junimiștii chiar dacă—ceea ce eu nu cred—ar veni la putere, le-ar fi cu neputință să stea. I-am adăugat că pentru prima oară în viața mea a-și da complecta măsură de ce pot în opoziție și l'am asigurat că nu vor sta la guvern, dacă din întîmplare ar veni.

Ceea ce am spus d-lui Krupensky este fundul cugetului meu. Și tocmai din această pricină n'am nici un interes ca liberalii să rămîe la putere.

— Cum vă explicați procedarea „Epocei“ care nu s'a dat în lături chtar de la pretinse indiscrețiuni?

— Foarte natural. De mai bine de un an, și mai ales în lunile din urmă, junimiștii făgăduesc partizanilor lor, venirea la putere din 15 în 15 zile. După alegerea d-lui Th. Rossetti, novicii și săracii la duh începuseră să creadă în fleacurile junimiștilor. Cum însă puterea n'a venit, trebuea o explicație: Take Ionescu susținea pe liberali.

Junimiștii însă nu-și dau seamă de ridicolul acestei situații. Au spus și au trîmbițat că partidul conservator-democrat a pierit, că deci nu mai însemnăm nimic și cu toate astea se plîng publicului că nu bine-voiesc să răstorn guvernul ca să deschid o moștenire la care ei se cred siguri!

Noi am dus contra guvernului luptă aprigă, în parlament, în întruniri și în colegiile electorale. Vom continua această luptă și o vom înteți cum și cînd vom găsi cu cale, dar doleanțele și farsele junimiștilor nu ne vor schimba întru nimic hotărîrea. Pentru mine junimiștii sînt cantitate neglijabilă, care cel mult pot să încurce momentan, acțiunea oamenilor serioși.“

Chestii militare

Părăsirea militară a Iașilor

Dacă revenim asupra acestei chestiuni e că suntem provocați.

Un colonel din alt oraș ne-a atras atenția de lipsa de interes ce se arată Iașilor pentru sporirea efectivului militar, și încadrînd această observare cu vederile statului major, cari scot Iașii din zona de apărare a țării, scoteam încheierile necesare.

Astăzi un căpitan și încă din cei mai studioși, ne face întîmpinare că felul cum am pus chestia părăsirei militare a Iașilor e numai în parte dreaptă, și că în cercurile militare se știu mai multe amănunte, cari aruncă o lumină nu tocmai priitoare actualei administrațiuni comunale și județene, care s'au arătat ele potrivnice intereselor orașului.

Citez textual:

„Eu știu mai mult. De la București s'a propus actualei administrațiuni comunale să contribue cu o sumă oare care pentru construirea unei căzărmi la un nou corp de trupă înființat. Răspunsul a fost că Primăria nu contribue cu nimic.

Și aici e contrastul izbitor între administrația noastră vitrigă intereselor comunei și celelalte primării. Pe cînd la noi s'a propus și s'a refuzat, în alte orașe fără să se propue, consiliile comunale au trimes delegații la București, au stăruit, au rugat, au oferit bani pentru căzărmi și au parvenit să se aducă în orașele lor noile regimente înființate. Așa ași putea să citez Romanul, Rîmnicul Sarat, Alexandria, Curtea de Argeș, etc.

Sunt însă nedumerit cum de opoziția locală a tăcut în această privință atît de importantă pentru oraș“.

Iată cum scrie un căpitan asupra chestiei părăsirei Iașilor. Corpul militar acuză pe primăria de Iași că ea s'a arătat dușmană intereselor orașului, căci neînlesnind aducerea unui regiment, două aici, a lipsit și lipsește piața Iașilor de circularea unui milion de lei supt ori se formă.

De mult cetățenii Iașilor sînt convinși că administrație comunală mai indolentă, mai nepăsătoare de binele Iașilor ca aceasta a d-lui Gane n'a fost alta. Căpitanul nostru o caracterizază prin cuvîntul *vitrigă*. Și așa este.

Primăria d-lui N. Gane lasa ca străzile să fie într'o stare de deteriorare lamentabilă. Primăria d-lui Gane lasă ca gunoaile să se facă grămezi pe uliți. Primăria d-lui Gane trece nepăsătoare pe lîngă, murdăriile de tot soiul.

Tot primăria d-lui Gane este protivnică sporirei Iașilor fiind că alungă și împedecă înmulțirea daraverilor din Iași prin îndepărtarea creerii de noi regimente.

De la un capăt la altul al orașului e un strigăt de indignare contra administrației d-lui Gane, care nepăsător la toate lasă ca Iașii să zacă într'o stare fără stare.

Să se știe dar că d. N. Gane și primariatul său este acela care a împedecat aducerea noilor regimente la Iași și că cetățenii au dreptul de a-i cere socoteli de această nesocotire a intereselor orașului.

* * *

PENEL

De numele lui Const Penel, cunoscutul societar al teatrului local stă strîns legată epoca de renaștere a acestui teatru, stă strîns legat și gustul pentru teatrul romînesc, ce s'a manifestat în ultimii ani, în publicul local—gust care din nefericire este în plină scădere, grație unei pseudo-direcțiuni pe care noi am executat'o precum merita.

Publicul pe care Penel a știut să-l cucerească tot pentru el, n'a avut prilej în timpul stagiunei trecute, să vadă prea dese ori pe distinsul artist.

Penel ie bolnav. O boală grea dar, care, din fericire, s'a ameliorat mult, l'a reținut pe Penel în București, într'un sanatoriu unde a găsit, din partea unui ilustru medic, o căutare cu totul aleasă, o îngrijire speciale, grație cărora îl vedem cu toții în picioare, avînd aier de om sănătos, de și de fapt, nu complect restabilit încă.

Penel a muncit mult în teatrul local, pînă s'ajungă favoritul publicului. Boala de care sufere are la temelia ei surmenajul și emoția și cum știm cu toții că artistul acesta, contrar obiceiurilor, a dus viață de om, cumpatat, lipsit de ori ce vițiu, putem diagnostica și noi, profanii, că boala a contractat-o pe scenă și din cauza scenei.

Simpatia publicului și simpatia conductorilor teatrului, Penel le merită acum mai mult ca ori cînd. Simpatia pentru suferind este înăscută în om și cînd d însa lipsește, la cine-va, acel cine-va ie altfel format ca oamenii.

D. Gr. Buicliu, presidentul comitetului teatral, vrea să l reguleze la pensie pe Penel.

Să-i facă o pensie de *opt zeci lei* lunar, de doi lei și jumătate pe zi și în loc să pună pe altul, cine știe pe cine.

Firește, părerea d-lui Buicliu în materie de teatru, în materie de artiști, este coborîtă de parte sub zero.

Nimeni nu contestă acestui prezident, în materie de artă, larga competință ce-o are de a închiria sala teatrului, de-a da avansuri de leafă protejaților sei și de a prezida licitațiile pentru arendarea bufetului ect.

Dar ca dumnealui, Buicliu, pe care un caprițiu neînțeles l'a înființit la comitetul teatrului, să iasă din aceste foarte delicate atribuții și să cate a prăbuși o existență, să dărime un trecut de muncă și să spună unui om „tu ești prăpădit de bolnav“—asta ie pur și simplu îndrăzneț.

Teatrul de la Iași a fost lung șir de ani o infirmerie de bolnavi. Nimeni nu s'a atins de ei, fiind-că este omenește ca o instituție, care nu este în stare să facă pensiuni convenabile, să tolereze pe acei cari, după ani de muncă pe scîndurile teatrului, s'au îmbolnăvit.

Și cu Penel lucrul stă alt-fel. Nu există certificat medical, care să ateste că boala lui ie fără leac.

Pensionarea lui ar fi o brutală expulzare și ne pare bine că majoritatea din comitetul teatral, tocmai fiind-că are mai multă chemare în ale teatrului, nu este de avizul prezidentului.

Publicul este cu totul de partea acelei majorități.

OAMENI ȘI LUCRURI

CASĂ NOUĂ...

Pe ici-colo zărești încă semne și amintiri de ale sfîntului Gheorghe.

Mutatul nu s'a isprăvit cu totul și în multe locuinți te întîmpină încă acel aspect caracteristic al noilor instalațiuni, acel spectacol unic în feliul său al mobilei deranjate, al obiectelor în dezordine, al camerelor în așteptare ca să și poată lua sau relua înfățișarea obișnuită și firească.

E mult ridicul și multă solemnitate în acelaș timp în jurul schimbărilor și instalărilor acestora, iar ochiul cunoscător al observatorului poate descoperi multe momente interesante în această varietate contradictorie.

Ridiculul stă în acea fatală dezordine, care ar putea fi pitorească, dacă nu i-ar lipsi farmecul și acel grăunte de poezie necesară tuturor manifestărilor omenești.

Solemnitatea o găsești în marea cîtime de emoțiune care însoțește schimbările de domiciliu. Intr'adevăr omul nu poate calca pragul unei nuoi locuinți fără să fie cuprins de anumite stări sufletești, pe care nu le poți clasifica decît în capitolul vag al emoțiunilor. Probleme multe, mari și varii se deschid par'că înaintea minții lui; îndoieli și temeri și speranțe năvălesc în gîndul lui; înfiorarea ușoară a acelei puteri naturale, care se cheamă Necunoscutul cuprinde mințile; e o nedumerire în toate și pe deasupra tuturor predomină acea omenească întrebare: fi-va cu noroc?

Ce însamnă cuvîntul acesta nimeni n'a știut și n'a spus încă; dar în mentalitatea noastră și în inconștientul nostru există acel element imprecis, nelămurit, poate absurd și fără senz, — credința în „noroc“. Iar cu ocazia schimbărilor de locuinți această problemă a norocului apare obsedantă și insinuantă, stăpînind mintea cu acea elementară tărie pe care o dă instinctul de conservare și temerea zilei de mîne.

— Cum ți-a mers în casa cutare? Sunt pe cale de a mă muta în ea...

Intrebarea ne întîmpină adeseori și în fața ei, cînd ni se pune, rămînem gînditori, stăm să ne socotim și să ne recapitulăm serii de întîmplări anumite. Iar omul care ne întreabă scrutează să afle din privirile noastre răspunsul așteptat, să afle dacă locuința cea nouă trece drept aducătoare de „noroc“ și-l vedem atunci preocupat de adînci emoțiuni, preocupat de ceea ce este mai puternic și mai necunoscut în societatea omenească și care poartă un nume ce spune tot și nu spune nimic: destinul.

Rodion

HIGIENA DANSULUI

Istoricul dansului.—Un articol interesant Dansul Ormos. — Dansul la Greci.—Dansul la moderni.—Sultanul Abdul-Hamid și dansul.

Din timpurile vechi, saltațiunea, sau săltatul ocupau un loc de onoare la mai toate popoarele.

E fără îndoială prima formă de manifestara externă a simțimintelor de bucurie sau de bună dispoziție. Incetul cu încetul, acest act aproape reflex întrăparese în obiceiuri, așa că prin tradiție pe de o parte, și prin continuitate mai ales pe de alta, jocul s'a introdus în moraveri cu o atît de mare influență, în cît de și el pare a fi fost la început reflexul unei stări sufletești, azi e desigur dacă nu contrarul, cel puțin cu totul străin, în multe împrejurări de orice manifestare internă.

Moravurile au introdus danțul în toate păturile sociale și azi acest sport e atît de răspîndit, cu o extensiune atît de mare, în cît e asimilat direct celor lalte ramuri ale artei.

Nu-i vorbă, încă din vechime, primele manifestări artistice, sau mai bine zis primii pași spre evoluție ai artei, sînt în strînsă legătură cu dansul, care pare a fi una din primele ei forme.

La greci, în vechea Heladă, dansul era nu numai mult onorat, dar socotit ca ceva foarte sănătos.

Intre altele într'un interesant articol din „Medicine Orientale“ găsim un pasagiu în care se vorbește de un anumit dans ce se practica în vechea Heladă, anume „Ormos“, dans ce era, foarte higienic și întremător.

O urmă a acestui dans, mai găsim azi în Franța, la provensali, cari au un dans numit „la farandole“ și care după anumite descrieri pare a fi o vie reminiscență a ormosului. In ce consta acest dans?

*

Băeți și fete, alergau cîntînd și strecurîndu-se printre rînduri anume formate ținîndu-se de mînă, lăsîndu-se și iar apucîndu-se, balansînd și oprindu-se din nov.

Lucian de Somorale, spune că acrul răsboinic al bărbaților, mișcările grațioase ale fetelor făceau ca dansul acesta să samene unui lanț, fo mat din curaj civil și din modestie virginală“.

*

Ceea ce nu ne spune Lucian de Somorale, e că acest lanț era o metodă de primul ordin pentru a alunga melancolia ipocondria, anemia și artritismul. Și dacă acum două mii de ani, cînd Ormosul era practicat la greci, artitismul și ipocondria nu erau atît de frequente ca azi, ba chiar necunoscute poate, dansul avea totuși o mare înrîurire asupra organismului, asupra circulației și asupra multor alte funcțiuni organice.

In societatea modernă, dansul a ajuns și el la mari favoruri. Nu mai vorbim de școlile speciale de dans, acolo unde acest exercițiu e transformat în o adevărată artă a plasticității, aceste școli pot fi socotite ca ultimul grad de evoluție a specialității, dar chiar în lumea burgheză, în cea muncitoare, nu în cea artistică, dansul are un însemnat număr de adepți.

Intr'un timp preoții crezură bine a interzice acest sport, dar medicii o luară înainte și pledară pentru bal și petreceri cu dans. Nu e vorba aici de acele petreceri zgomotoase, în care masa adunată în prea mare număr infectează aerul cu exalații greoaie, ci de acele mici petreceri de familie în care atmosfera e înveselitoare, în care domnește ordinea și veselia. Acolo se dansează bine, acolo dansul aduce imense foloase corpului, întărindu-l și făcîndu-l mai apt pentru oboseală și muncă. prin antrenare—lucru pentru care în Franța, ca și în alte părți se fondează azi societăți de „ormotera-

ie" pentru încurajarea sportului ormic.

*

Mergînd mai departe, urcînd scara specialităţilor, ajungem la şcoala înaltă de care vorbiam mai sus. Aici găsim şi mai multă higienă, fiind-că găsim mai multă metodă. Şcoala de balet, e şcoală de înaltă artă şi plasticitatea acestor exerciţii îşi atrage admiraţia universală. Capete încoronate au fost cuerite de farmecul aceler mişcări studiate şi nu în şoapte îşi povesteşte lumea din marile capitale aventurile cutărei Cleo sau altei „stele" a dansului.

Pare că e... prielnic din toate punctele de vedere acest exerciţiu.

Şi fiind-că vorbim de balet, să nu uităm a menţiona că fostul sultan Abdul-Hamid, nemulţumit de.. atitudinea odaliscelor sale, a cerut ca să i se... comande, dacă nu un întreg corp de balet, cel puţin cîte-va baletiste... poate o fi aflat şi el de influenţa considerabilă pe care o exercită... dansul asupra bunei noastre stări higienice.

Intre ministru şi învăţător (?)

E cazul între C. Pogor învăţător şi d. Spiru Haret, ministru. Presa a intervenit cea din urmă în scoaterea la iveală a adevărului în chestia C, Pogor. Învăţătorul de la Prigoreni a avut naivitatea să creadă că d. Haret şi cei din jurul său urmăresc adevărul şi dreptatea în sine. S'a înşălat; d. Spiru Haret urmăreşte adevărul şi dreptatea pentru ai săi. Supt forma largă şi zgomotoasă a omului şcoalei şi a prietenului poporului, d-sa a urmărit şi urmăreşte crearea unei clici de prieteni personali pentru satisfacerea unor interese ale sale. D. Haret e omul care se sileşte a trage pentru sine şi ai săi cel mai mare folos din toată chestia ţărănească. De aceea cînd vede că nu poate scoate acest folos personal, d-lui e omul care combate din răsputeri pe acela ce i-ar sta în cale.

Nu se uită atunci că se combate pe sine, nu ia în bagare de seamă că se contrazice. Cu aceiaşi impetuositate dă lupta de distrugere cuma urmărit lupta de consolidare.

Învăţătorul C. Pogor e unul din cei dintăiu care a izbutit să facă obştie săteasc', şi ia moşie în arendă. Cel care s a dus şi l'a făsut pe C. Pogor să dea îndărăt şi să piardă o avere întreagă a fost tot d. Haret, împedecîndu-l pe învăţător de a lucra la obştie şi lipsindu-l de creditul necesar.

Pe cînd d. Haret era numai Haret, nu slăbea cu scrisorile pe Pogor. D-le Pogor în sus, d-le Pogor în jos; Pogor la deal, Pogor la vale. Il imbărbata, îl îndemna, îl încuraja la luptă. Azi acelaşi Haret pune la dosar or ce scrisoare, jalbă de a lui Pogor, căci azi d. Haret nu numai că n'are ochi să vază pe Pogor, dar nici nu voeşte să'l cetească.

La Bancă l'au contrariat şi au ajuns să-l facă şi delapidator de bani publici acoliţii săi de la banca centrală

Pogor protestează; ministrul tace tăcere de mormînt. Şi cum ministrul se vede prins în cleşte de Pogor, tace şi înghite toată prosa lui Pogor. Şi Pogor are proză lungă!

Trei caete mari de sute de pagini, şi scrise des şi caligrafie ce se pot ceti si de cîrori. Dar ministrul Haret nu le citeşte, căci nu le poate ceti, căci s'ar oftigi în ziua acea. Ei bine; în aceste 3 caete, centigrafiate în sute de exemplare şi trimese la toate natabilităţile, se coprinde o întreagă epopee socială. Un învăţător habotnic, sărăcit şi necinstit, şi un ministru ce se desminte pe sine în opera sa; individul răpus în lupta cu societatea; intriga şi calomnia învingînd adevărul şi cinstea; cel mic apăsat şi îngenunchiat de cel mare şi egoist, musca strivită de un leu.

Dar d. Haret tace; şi învăţătorul atunci are prilejul să întoarcă ministrului cerere peste cerere; memoriu peste memoriu, din ce în ce mai îndrăzneţ, mai personal, şi ministrul tace.

Şi de ce tace ministrul? D. Haret va tăcea totdeauna în chestia Pogor pentru că un cuvînt dacă ar spune numai şi'ar da de gol întregul său plan de politică personală din marea chestie ţărănească!

Şi acum în ce consistă chestia Pogor? Care e partea socială în această chestie şi care e partea personală de răutate! Este vre-o parte de vină a învăţătorului Pogor ori nu! Un singur moment dacă Pogor ar crede în forul minţii lui că are o umbră de vină, n'ar protesta, n'ar răcni, n'ar scrie sute de memorii, n'ar provoca anchete, n'ar sta pitit în gaură de şarpe.

Dar aşa Pogor se agită, scrie, petiţionează, cere anchete. Şi nu-i vin nici una. Şi trec zile, trec luni, trec ani şi Pogor rămîne cu ponosul urii şi al neconsiderării.

De aceea repetăm întrebarea: în ce stă chestia Pogor!

Vom răspica-o în cele ce urmează.

Infamia lui Stelian

— Adresa ministrului justiţiei către procurorul Hamangiu, care a fost menţinut în slujbă —

D. Stelian a înlocuit pe procurorul Stoienescu şi a lasat la locul seu pe Hamangiu.

Pentru a invedera mai bine infamia lui Stelian, reproducem aci adresa pe care acesta a trimis-o, în urma anchetei de la Iaşi, procurorului Hamangiu.

Se va vedea ce zice ministrul despre acela, pe care l'a menţinut în slujbă, în dispreţul tuturor oamenilor cuminţi:

Domnule Procuror,

Prin raportul ce ni s'a adresat de d. prim-preşedinte al înaltei Curţi de Casaţie şi de d. procuror-general de pe lîngă aceeaş Curte, însărcinaţi de noi să cerceteze învinuirile aduse de d. A. C. Cuza, magistraturii din Moldova de Sus, în genere, şi celei din Iaşi, în special, precum şi acuzaţiunile ce d-voastră, prin denunţul şi memoriul trimise ministerului de justiţie, le-aţi formulat în contra colegului d-voastră, d. T. Stoenescu, se constată:

a) **„Că acuzaţiunile d-voastră nu e„rau întemeiate şi că, pentru una şi „cea mai gravă, aţi fost silit să re„cunoaşteţi că v-aţi înşelat";**

b) **„Că apasă asupra d-voastră gra„va bănuială că pentru a vă răzbuna „în contra Camerii de punere sub a„cuzare fiind că vă respinsese opozi„ţiunea în afacerea Leff, şi a vă face „reclamă prin presă că sunteţi singu„rul magistrat din Iaşi conştient de „datoriile d-voastră, aţi dat,** *denaturînd adevărul,* **notiţele publicate în** *Neamul Romînesc*";

c) **„Că, prin pornirile d-voastră spre „intrigă, prin tendinţele d-voastră de a „căuta să atrageţi atenţiunea, în ori ce chip şi prin ori ce mijloace, prin re„clama scandaloasă ce practicaţi spre „a parveni, prin nesinceritatea ce a„rătaţi în toate ocaziunile, şi prin purtarea necuviincioasă ce aveţi cu toţi „magistraţii şi inferiori şi superiori „d-voastră, v'aţi făcut o situaţiune im„posibilă în Curtea din Iaşi".**

Aceste constatări dovedesc că d-voastră, în dorinţa neînfrînată de a vă recomanda, aţi nesocotit cele mai elementare îndatoriri impuse magistratului conştient de înalta sa chemare, şi aţi lipsit de cuviinţa necesară în raporturile reciproce şi ierarhice cu ceilalţi mugistraţi.

Socotesc că aceste constatări, făcute de cei mai înalţi magistraţi şi publicarea lor, constituesc pentru acum o îndestulătoare pedeapsă ce aţi bine meritat; şi, în speranţa că ele vă vor servi pentru a vă amenda în viitor, vă încunoştiinţez că aţi fost transferat, în acceaş calitate, pe lîngă Curtea din Gulaţi.

Ministrul justiţiei, **T. Stelian**

Litere-Ştiinţe-Arte

Marion.—In nici o antologie viitoare nu va figura numele acesta; mai mult: nu-l veţi găsi în nici un fel de alte colecţiuni literare, nici în „dorul" viitoarelor generaţiuni,—dacă va mai exista o asemenea colecţiune pentru inimele sentimentale.

Cu atit mai mult se cuvine ca presa, în afară de regretele colegiale fireşti să exprime şi părerea de rău pentru dispariţia „genului" însuşi, pe care-l reprezinta decedatul Marion: scriitor vesel înainte de toate, reprezentantul celui mai simpatic „mahalagism"—în accepţiunea bună a cuvîntului—şi a celei mai fecunde bonhomii în mijlocul nostru, creatorul unui gen care a rămas al său propriu, tocmai prin simplicitatea cea inimitabilă. Ne întrecîndu-se nici odată pe sine însuşi, dar nici rămînînd inferior sie-şi, Marion păstra cu o admirabilă ingeniozitate nota pe care el a adus-o în gazetăria literară, păstrîndu-şi simpatiile cîştigate prin acea inofensivă poetizare a vieţei speciale a unor anumite straturi populare, a aceloraşi din mijlocul cărora Caragiale a ştiut să ne dee o parte din neperitoarele sale „Momente."

De aceea dispariţia lui Marion e o pierdere remarcabilă din punctul de vedere literar, întru cît era un exemplar unic în feliul său şi se ridicase prin propia sa originalitate formîndu-şi şi cultivîndu-şi el singur miile sale de cetitori şi dovedind tot odată o fecunditate nesecată prin mii şi mii de strofe.

*

Din Londra se comunică ziarelor berlineze că firma Puttik şi Simpson a vîndut prin licitaţie o vioară „Straudivarius" cu 18,500 de mărci, cel mai mare preţ realizat pînă acum pentru vioarele de acest feliu.

Vechimea fabricaţiunei era din 1688.

*

D-rul Chantemesse a arătat de mult ce primejdioşi sînt pentru Franţia pribegii din ţările remase în urmă în privinţa grijei de sănătatea publică. A cerut să se ia măsuri de cercetare ca să nu aducă holeră, ciumă, etc. Acuma, împreună cu d-rul Valude, arată că pribegii din Rusia, Polonia, Palestina şi Egipt aduc conjuctivita granuloasă (trahomă). S'a dovedit că mai toate cazurile căutate la spitalul „Quinze-Vingts" sînt ori la pribegi de aceştia, ori la Parizieni cari s'au umplut de la ei.

*

Căpitaunl norvegian Hovland a făcut o născocire însemnată în privinţa telegrafiei fără sîrmă.

A arătat la Melsomvik, în faţa autorităţilor şi-a presei, maşinele sale. S'au dat telegrame între o staţie a marinei şi între una înjghebată de Hovland. A trimis telegrame cu litere de tipar ci cu scrisoare secretă. A dovedit că se pot trimite telegrame pe cari în zadar ar căuta să le prinză cine-va. Avea nişte clape şi putea face, după voie, să se tipărească la staţia de primire în limba obişnuită sau cu alfabet secret. Nowland a dăruit născocirea sa Norvegiei.

*

Regele coaforilor, cum îi plăcea însuşi să se numească, Truesitt, a murit de curînd la Londra. Prăvălia sa era situată în centrul oraşului şi toţi membrii aristocraţiei îl cunoşteau şi îl apreciau. Nu numai domnii ci şi doamnele, căci el ştia să dea sfat şi în cazurile cele mai grele. Cu rasul şi frizatul nu se îndeletnicea; grija aceasta o avea personalul său chiar cînd era vorba de capete încoronate. Regele Alfonso al Spaniei şi regele ucis al Portugaliei, precum şi alţi monarchi formau clientela sa regulată. El în persoană rezolva numai partea „technică", adică intervenea numai cînd erau chestiuni grele de dezlegat. Pentru o ast-fel de consultaţie lua o jumatate de guinee sau chiar o guinee. Pe timpul sezonului avea zilnic pînă la o sută de clienţi şi încasa bani mulţi.

Influenţa sa în societatea aleasă engleză era mare; se lăuda că a desfiinţat în Anglia scufia de noapte, care era pînă la 1860 foarte întrebuinţată.

Truesitt a fost cel dintăi, care a declarat că scufia este una din cauzele cheliei.

*

D. Horatius M. Pineles, din Galaţ', a pus la dispoziţie scrisoarea de mai jos, pe care Alexandri a trimes'o d-lui Israel Teller, profesor de literatură ebraică, şi care locueşte acum la Ierusalim.

Scrisoarea a fost trimeasă în urma traducerei de către d. Teller a poeziilor „Cîntul gintei Latine" şi „Peneş Curcanul" în limba ebraică.

Iată acea scrisoare:

Mircişti, 30 Iulie 1878

Domnule Profesor,

„Primind manuscrisul d-voastă care conţine traducerea în limba Ebraică a poesiilor mele: Cîntul gintei Latine şi Peneş Curcanul, m'am bucurat de a constata acest început de mişcare literară între coreligionarii d-voastră, ce găsesc în Romînia.

„Tot odată însă am simţit o mare regretare de a nu cunoaşte limba prefesată de d-voastră în şcoala din Bacău, pentru ca să admir calităţile literare ale traducerei ce mi-aţi trimis şi ast-fel să pot a răspunde prin complimente sincere la măgulitoarea d-voastră scrisoare. Ori cum fie, vă rog să primiţi mulţumirile mele împreună cu asigurarea consideraţiei mele cea mai distinsă **V. Alexandri.**

Informaţii

❑ *Membrii consiliului general al judeţului fuseseră convocaţi, în şedinţă extra-ordinară, pentru Sîmbătă 2 Mai, spre a se ocupa cu votarea budgetului liniei ferate în construcţie Podul-Iloaia-Hîrlău. Se ştie că consiliul refuzase, în Martie, să voteze acest budget, cerînd lămuriri ministerului lucrărilor publice, asupra intrebuinţării fondurilor pentru construirea acelei linii.*

Consiliul s'a întrunit Sîmbătă după amează şi a refuzat din nou să voteze budgetul, întru cît judeţul a achitat sumele ce se obligase a le da pentru această lucrare, refuzînd să mai voteze cei 700,000 lei, ceruţi în ultimul timp de ministerul lucrărilor publice, pentru oare-cari lucrări suplimentare.

Un conflict deci s'a iscat între judeţul Iaşi şi ministerul lucrărilor publice.

❑ Se afirmă că d. C. Rugină, judecător de instrucţie al tribunalului Roman, va fi numit prim-procuror la Iaşi.

❑ D. D. Istrati, înaintat consilier la Curtea de Galaţi, şi-a luat Sîmbătă rămas bun de la colegi şi funcţionari, plecînd, cu trenul de trei, la postul seu.

D. Istrati va fi delegat procuror-general.

❑ D. C. Oşlobanu, licenţiat în teologie, psalt la Mitropolie, a fost înlocuit.

I. P. S. S. Mitropolitul Pimen a adus în locul acestuia, pe preotul Morăşanu, din Galaţi.

❑ Din Piatra-Neamtz, au plecat acum cîteva zile 40 de lipoveni, cu destinaţia pentru Brăila, iar de acolo au luat drumul spre Mandciuria.

❑ In cursul săptămînei viitoare se va deschide la abator obişnuitul iarmaroc ce se ţine cu ocazia sărbătoarei Sf-lor C-tin şi Elena.

❑ Concursul de oină, între echipele şcoalelor secondare de băieţi din localitate, va avea loc Duminică 10 Maiu, dimineaţa, pe platoul de la Copou.

❑ D. Ismail Popovici, a fost numit şef de secţie la administraţia financiară din Botoşani.

❑ Un îndrăzneţ furt s'a comis alaltă eri noaptea la fabrica de oglinzi, din str. Sf. Lazăr.

Nişte hoţi au pătruns, prin spargerea unei uşi, în fabrică şi cu nişte dalte şi diferite instrumente au spart lada de fier de unde au furat o însemnată sumă de bani.

❑ D. lt.-colonel P. Greceanu, comandantul regimentului de escortă, care a inspestat escadronul jandarmilor călări din localitate, a luat aseară masa la Traian, împreună cu ofiţerii din localitate.

Cu trenul de 9 şi 5, d-sa a plecat în Capitală.

❑ D. medic veterinar Scarlat Iamandi a fost numit provizor la circ. II-a a oraşului Iaşi, în postul creat prin noul budget.

❑ Alaltă-eri trenul de Dorohoi a fost atacat cu pietre, între staţiile Vorniceni şi Carasa. Au fost sparte geamurile unui vagon de cl. I şi ale nnui vagon de cl. III-a.

Atentatorii au fost arestaţi.

❑ S,a făcut următoarea mişcare printre verificatorii de măsuri şi greutăţi:

Verificator cl. II-a Moise Alexandrescu dela Iaşi a fost mutat ia Galaţi însărcinat cu serviciul şi în comunele Bujor, Pisica, Indepedenţa şi Pechea.

Verificatorul cl. II-a Constantin Georgescu dela Mihăileni şi Herţa, mutat la Iaşi şi însărcinat a îndeplini serviciul în comunele Copou şi Bucium.

Verificatorul cl. a III-a Hristian Donighevici de la Tîrgu Frumos, mutat la Mihăileni şi Herţa însărcinat şi cu serviciul în comunele Zvoriştea şi Dersca.

Verificatorul cl. a III-a Ion D. Dron dela Isaccea, mutat la Tg.-Frumos şi Podu Iloaei.

❑ D. Buzdugan, fost revizor de vite, a fost numit în calitatea de secretar şi revizor de vite pe lîngă serviciul veterinar al oraşului Iaşi, în locul d-lui Ioan Vasiliu, demisionat.

❑ Comenduirea pieţei a înfiinţat pentru militarii pe care'i va găsi necorecţi şi în neregulă, o închisoare la Galata.

Cei care vor fi pedepsiţi de comenduirea pieţei vor face de acum pedeapsa la Galata.

Inchisoarea va fi supraveghiată în deaproape de comenduire.

DIVERSE

— Eri s'a făcut înmormîntarea d-nei Höing, mama confratelui nostru d. M. Miereanu, corespondentul local al ziarului „Universul".

A asistat multă lume, precum şi mulţi prieteni şi colegi ai îndureratului fiu.

— Membrii soc. de întreprinderi „Redeşterea" s'au întrunit eri discutînd mai multe chestiuni. S'a decisă se facă state personale a'e membrilor, cu lucrările ce le-au executat şi s'au luat mai multe măsuri în vederea marilor serbări ce le organizează societatea la grădina „Zimbru", pentru Sîmbătă 9 şi Duminică 10 Maiu, pentru sporirea fondului de ajutor.

La aceste frumoase serbări vor da concursul: d-na Aglae Pruteanu, şi d. State Dragomir.

— Astăzi au fost suspendate cursurile claselor II şi IV de la şcoala primară „Carol I" unde urmează a se face desinfectare, în urma ivirei a două cazuri de boli contagioase.

— D. St. Nădejde a fost numit casier al corporaţiei din Piatra.

— Frînarul Dumitru Constantinov a fost Simbătă victima unui ascident în gara Rediu. Căzînd de la frînă Constantinov şi-a fracturat piciorul drept şi mîna stîngă, căpătînd şi grave leziuni la cap.

Cu trenul de Dorohoi de 8 şi 30, numitul frînar a fost adus la Iaşi şi internat în secţia d-lui dr Juvara de la spitalul sf. Spiridon.

— Elevul Golăşeanu Radu, al şcolei fiilor de militari din Iaşi, a fost retras din şcoală, după cererea familiei.

— In ziua de 27 Maiu a. c., se va ţinea în localul pepinierei Viişan din judeţul Iaşi, licitaţie pentru vînzarea instrumentelor şi obiectelor scoase din uz de la acea pepinieră.

„VULCAN"

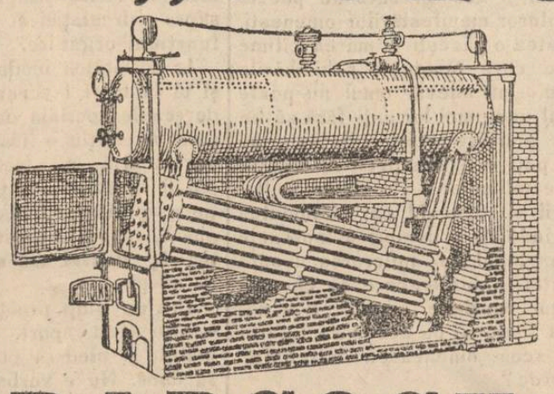

FABRICA DE MAŞINI
SOCIETATE ANONIMĂ
BUCUREŞTI
EXECUTA CA SPECIALITATE:
CAZANE
multitubulare cu circulaţiune de apă şi supraîncălzitoare
SISTEM ŞI BREVET
BABCOCK-WILCOX
LONDON
Curăţitoare de apă brevet HALVOR BREDA, Transmisiuni de forţă Economisoare
OFERTE ŞI PROSPECTE după cerere GRATUIT

Sanatoriul „S-ta MARIA"
Iaşi,—Str. Zmeu 3 (Beilic)
— TELEFON —
Instalat după ultimile cerinţi a higienei, cu tot confortul, Băi, Lumină electrică, etc.
Se primesc pacienţi atinşi de maladii interne, chirurgicale şi faceri.
Pensiunea de 8, 12, şi 15 lei pe zi.
Consultaţii cu toţi medicii. Prospecte la cerere.
Dr. I. Andrieş Şeptilici

Dr. H. Solomovici
Specializat în clinicele din Berlin — şi Paris —
Pentru boalele de:
Nas, gît şi urechi
Consultaţiunile de la 9-11 şi 3-6
Str. Golia 67 (casele camerei de Comerţ)
Instalaţiune pentru massaj - vibrator electric.

IMPORTANT pentru fie care
Hotărînd a liquida magazinul meu din Piaţa Unirei, vînd cu PREŢURI REDUSE toate mărfurile de coloniale, delicatese şi băuturi precum champagne, cognacuri, romuri etc.
Mihail N. Alexieff
Iaşi, Piaţa Unirei.

Ultime informaţii

❑ *Ziarele colectiviste laudă pe d. Stelian, că a ştiut să fie „imparţial" în numirile ce le-a făcut.*

Intre „imparţialităţi",—relevăm astă-zi numirea judecătorului Dimitriu, de la tribunalul Tutova, preşedinte al tribunalului Suceava.

D. Dimitriu i servise d-lui Stelian ca spion contra presidentului Bălăşescu, pe care d. Stelian n'a reuşit să-l mănînce.

D. Dimitriu, cu 11 ani serviţi, a fost trecut în magistratura inamovibilă; d. Stoienescu, după 22 ani de carieră, a fost înlocuit.

Pe limba colectivistă asta se chiamă a fi imparţial.

❑ *Nemulţumirile tacite contra d-lui C. Stere au isbucnit pe faţă, la Iaşi, de cînd d. Sîndulescu n'a fost numit procuror şi d. Stoienescu a fost înlocuit fără de avizul comitetului clubului local.*

In special bătrînii liberali se arată impacientaţi. Ei zic că l-au ales pe d. Stere prezident al clubului, fiindcă partidului îi trebuea un om cu trecere la centru.

Se stărue pentru convocarea comitetului executiv şi pentru împlinirea vacanţelor din acel comitet.

Cu prilejul primei întruniri a comitetului, d. Stere va fi învitat să se explice.

❑ **Instalarea d-lui Protopopescu.** — Curtea, în secţiuni unite, a luat astă-zi jurămîntul d-lui C. I. Protopopescu, noul procuror, cumnatul d-lui Scarlat Popescu.

Grefierul, dînd citire decretului, s'a constatat, în mijlocul ilarităţei generale, că el conţine o eroare. Decretul zice, în adevăr: „d. Protopopescu, actual *consilier* la curtea de casaţie, se numeşte procuror la Curtea de Iaşi.

Ministerul public, reprezintat prin d. Leonescu, a trecut peste această eroare şi a cerut să se iee jurămîntul consilierului de la Casaţie, numit procuror de Curte la Iaşi.

După prestarea jurămîntului şi după ce vechiul consilier de la Casaţie, noul procuror de Curte, şi-a făcut cruce de două ori—cu soţ—primul preşedinte al Curţei a zis noului procuror: „d-le procuror, curtea vă felicitează."

A răspuns d. Protopopescu. A răspuns aproape de neînţeles, probabil findcă este mai mult deprins cu scrisul de cît cu grăitul.

Atîta s'a înţeles doar: că fostul consilier de la Casaţie, noul procuror, care 'şi face cruce de două ori, este „emoţionat şi predominat de cele mai frumoase sentimente."

D. Protopopescu, care a fost consilier la ect, a fost repartizat procuror la secţia I-a a Curţei de Iaşi.

❑ **Nuoi societari.**—Comitetul teatral întrunit eri, a înaintat pe loc, la rangul de sosietar cl. I, pe d. Petrone, secretarul teatrului; deamna Eufrosina Momuleanu a fost înaintată societară cl. I, în locul d-lui P. S. Alexandrescu şi d. G. Profir a fost făcut societar cl. II, în locul d-nei Momuleanu.

D-şoara Bobescu a fost angajată gagistă cu 180 lei lunar. Tentativa îndrăzneaţă a pretinsului preşedinte Buiuclîu, de a trece la pensie, din oficiu, pe societărul C. B. Pennel, n'a reuşit, graţie opunerei membrilor comitetului.

❑ **Statua lui Cuza Vodă.**—Eri, la orele 3 p. m., comitetul instituit pentru rîdicarea statuei lui Alexandru Ioan Cuza, s'a întrunit în saloanele camerei de comerţ.

Erau de faţă d-nii: Ghica-Deleni, preşedintele comitetului, A. D. Holban, N. Cananău, Gh. D. Şerban, dr. C. Bottez, economu Gh. Carp, Gh. Dimitriu, Xenofon Gheorghiu, economu I. Gotcu, dr. Negel, dr. G. Socor, C. Climescu, Gr. Buiclîu, At. At. Gheorghiu şi Ioan N. Motăş.

D. A. D. Holban, luînd cuvîntul, a arătat că fondul colectat e sufisient pentru rîdicarea statuei marelui nostru domnitor şi că trebue să se accelereze lucrările. Spune că s'au primit mai multe oferte, dar că cea mai avantajoasă şi mai sigură e aceia a maestrului Romanelli din Florenţa.

D. Gh. D. Şerban, casierul comitetului face o dare de sama a situaţiei fondului adunat şi cum a fost plasat pînă în prezent.

D. At. At. Gheorghiu discută asupra locului unde va fi aşezată statua.

In cele din urmă, comitetul pune întrebarea dacă a sosit momentul pentru rîdicarea statuei şi se respunde afirmativ cu unanimitate; se numeşte apoi un comitet de execuţie, care să contracteze cu cel ce va fi însărcinat cu facerea statuei, comitet care se compune din d-nii Ghica-Deleni, C. Climescu, A. D. Xenopol, A. D. Holban, Gh. D. Şerban şi G. Sterian. Comitetul mai decide ca să se întrebuinţeze fondul în modul cel mai nimerit posibil pentru a ajunge cît mai curînd la scopul urmărit.

❑ Am anunţat că d. dr. Botez a denunţat în gura mare pe d. Patraşcanu, intendentul spitalului sf. Spiridon de fururi necinstite şi că serveşte ast-fel de hrană „că omoară bolnavii"!

D. dr. Bottez a fost Vineri la Epitropie şi a comunicat faptul şi epitropilor, care încă pînă acum nu au luat nici o măsură contra acelui necinstit funcţionar.

Primim la redacţie scrisori care completează cele afirmate de d. dr. Bottez. Una din acele scrisori spune că de trei săptămîni incontinuu, d. Patraşcanu hrăneşte pe bieţii oameni de serviciu cu borş cu burueiene, iar seara îi hrăneşte „cu borş din ciolanele ce rămîn de la masa bolnavilor".

Dacă cărdăşia Pennescu-Mitică Bottez nu va lua măsuri contra acestui Patraşcanu, să nu fie de mirare dacă se vor găsi oameni de bine, care se interesează de mersul acestei instituţii şi vor interveni pe altă cale. Patraşcanu nu mai poate rămînea la postul seu.

❑ D. general Pompilian, medicul inspector al armatei va veni săptămîna aceasta să inspecteze starea sanitară a garnizoanei locale.

❑ Ministerul Comerţului şi Industriei, va convoca în curînd, din nou, pe secretarii Camerilor de Comerţ din ţară, în vederea întocmirei unei amănunţite statistice a comerţului şi a dreptului în chestia ogoarelor.

❑ **Programul zilei de 10 Maiu.**—Prefectul judeţului, primarul oraşului şi comandantul corpului IV de armată, au întocmit următorul program, pentru serbarea zilei de 10 Maiu,—a 28-a aniversare a încoronărei şi a 43-a a domniei M. S. Regelui Carol I:

1) In revărsatul zorilor, 21 de lovituri de tun, vor anunţa solemnitatea zilei;

2) La orele 10 şi jumătate dimineaţa, se va oficia un Te-Deum în Catedrala Mitropoliei, în faţa tuturor autorităţilor civile şi militare, precum şi a d-lor consuli ai puterilor streine;

In timpul serviciului Divin, armata va fi aşezată de-alungul străzei Stefan cel Mare şi va aştepta eşirei din Catedrală;

3) După terminarea servisiului Divin, va avea loc defilarea trupelor, pe strada Stefan cel Mare, în faţa Catedralei.

4) După defilare se vor primi felicitările în saloanele primăriei oraşului;

5) La orele 8 seara va avea loc retragerea cu torţe, plecarea din piaţa palatului Administrativ, până la cazarma de la Copou.

6) După retragere, muzica militară a regimentului 13 Ştefan cel Mare va cînta în Piaţa Unirea, şi muzica bat. 4 vînători la grădina Copou.

❑ I. P. S. S. Mitropolitul Pimen Georgescu, care se află în Capitală, se va reîntoarce Joi în localitate.

❑ Comisiunea compusă din domnii: X. Eraclide ajutor de primar, P. Cujbă ofiţerul stărei civile şi d-r Buzenschi medicul veterinar al oraşului, va pleca la 17 Mai în Rusia, pentru a cumpara cai necesari serviciilor comunei.

❑ Consiliul comunal va fi convocat la sfîrşitul lunei curente.

❑ Domnii profesori dr. Bogdan, docent Zossin şi doctor Lambrior, au fost Sîmbătă sub seară la penitenciar, delegaţi de judecătorul de instrucţie Sculi să constate starea mintală a parvenitului Virgil Ghelmegeanu, fost şef de secţie în administraţia financiară.

După cîte transpiră, medicii n'ar fi constatat nimic anormal la numitul prevenit.

❑ Un incendiu a izbucnit astă noapte în comuna Brăieşti.

Casele locuitorului Ion V. Sofian, împreună cu mai multe coşere cu porumb o şură şi alte atenanse, au fost distruse.

Focul a luat naştere de la un cazan, ce se afla în ograda caselor şi în care se fierbeau rufele.

❑ Autorităţile din comuna Şipotele au înştiinţat parchetul că locuitorul Vasile Castan, din satul Vlădeni, s'a dus să pescuiască în apa Jijiei şi s'a înecat.

Cadavrul n'a fost găsit.

❑ Eri, Duminică, a decedat d-na Natalia Gh. Ionescu soţia d-lui Gheorghe Ionescu, şeful arhivei statului. Inmormîntarea va avea loc mîne, Marţi, la orele 3 p. m.

Condoleanţele noastre întristatei familii.

❑ Eri s'a făcut la Ciurea, punerea pietrei fundamentale a monumentului celor căzuţi în resboi, la care au asistat următorii delegaţi ai sosietăţei de gimnastică din Iaşi: dr. Ţaranu, V. Teodoreanu, lt. Negrei, Potter, Miclescu, State Dragomir, O. Racovitză, P. Constantiniu, D. Brudea.

Parohul Popovici din Ciurea a oficiat sfinţirea apei, după care delegaţia soc. s'a dus la „doui meri", pentru a alege terenul unde vor avea loc jocurile de oină, de gimnastică, alergările, tragerile la ţintă, ce vor fi cu ocazia sărbărilor de la 17 Mai.

Delegaţia din Iaşi a oferit o agapă comitetului local.

❑ Iată situaţia fondului pentru rîdicarea statuei marelui Domnitor Cuza-Vodă:

Liste de subscripţie distribuite		3.477
Liste înapoiate subscrise	965	
Liste înapoiate albe	129	
„ ramase în circulaţie	2383	3.477

Incasări.—Incasări din subscripţii directe 18.693.80. Incasări din listele înapoiate 965,—44 517 30. Incasări din cupoane 11.660.05. Incasări în total lei 74 871.15.

Plasarea.—Depus la Banca Naţională cu recipisele 2060 | 906, 2090 | 906, 2500 din 908, 2534 | 908, 2596 | 908, 2657 din 909, efecte publice renta 4 la sută representînd valoarea nominală în sumă de lei 78.500 efecte care au fost cumparate cu 70.408 15. 1.342 50 efecte aflate în casă în valoare nominală de lei 1500. 49. 55 Numerar în casă astăzi. 3.070. 95 cheltueli făcute cu mandate. 74.871. 15 lei total.

❑ **Judiciare.**— D. Gr. Ghica-Deleni, retrăgîndu-se din consiliul judiciar al d-lui G. Rosnovanu, a fost propus, spre a fi numit în loc, d. prof. dr. Gabriel Socor.

— La secţia I-a a Curţei de casaţie urmează să se judece astă-zi în continuare, importantul proces dintre casa şcoalelor cu erezii cesionari ai lui Anastase Başotă.

Curtea urmează să se pronunţe astă-zi şi asupra incidentului, rădicat în audienţa precedentă de avocaţii casei şcoalelor.

— Numitul Codrescu, din Rediul Mitropoliei, care a asasinat pe cumnatul seu Tescu, va fi judecat în seziunea din lunie a Curţei cu juri din Iaşi.

● In seara zilei de Duminică 17 Mai a. c., va avea loc în sala Teatrului Circ Sidoli o *Mare Serată Dansantă*, organizată de Societatea *Unirea* a lucrătorilor tipografi din localitate. După pregătirile pe cari se fac, această *Serată Dansantă* promite a fi una din cele mai frumoase din cîte au fost pînă în prezent.

Orchestra Muzicei Militare a Regimentului 13 Ştefan cel Mare va cînta în tot timpul seratei.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti, 4 Maiu

Procesul cîrciumarilor

Bucureşti.—Inaintea Curţei de casaţie secţia II-a urma să se judece astă-zi recursul făcut de cei 110 cîrciumari din Iaşi, în contra verdictului juriului din Vaslui.

Fotoliul ministerului public îl ocupa d. procuror P. Sadoveanu; recurenţii erau asistaţi de d-nii avocaţii Lascar Antoniu, Vespasian Pella şi Petru Poni iar reclamantul Şumuleanu de d-nii Delavrancea şi A. C. Cuza.

Avocaţii apărărei invoacă încă motive de recurs:

1). Dat fiind prescripţia delictului de calomnie prin presă, căci au trecut patru luni de la publicarea memoriului incriminat.

2). Redactarea defectuoasă a verdictului juraţilor din Vaslui, de oare-ce verdictul nu a fost scris de unul şi acelaş jurat.

D. procuror Sadoveanu cere comunicarea acestor motive, la care avocaţii reclamantului nu se opun.

Curtea amînă judecarea pentru ziua de 10 lunie.

Un mare incendiu

Bucureşti.—Un mare incendiu a izbucnit astăzi dimineaţă la orele 7 la economatele depozitului de materiale de la Filaret.

Focul s'a întins cu mare repeziciune, fiind alimentat de vînt şi a cuprins şi alte clădiri pe care le-a distrus.

La propagarea focului a contribuit şi o explozie ce s'a produs. La un moment dat cînd focul a ajuns la apartamentul ocupat de depozitul de bidoane, o altă explozie mare s'a produs şi s'a dat naştere la o ploae de bucăţi de fier.

Toate storţările pompierilor de a localiza focul erau zadarnice. Toate autorităţile au sosit la faţa locului cu o mare mulţime. De asemenea a fost la faţa locului A. S, R, Principele Ferdinand insoţit de oaspetele seu Principele Ottried Schonaich Carolath.

Pagubile sunt colosale. De unde unde a provenit focul nu se ştie.

Instalările de la Casaţie

Bucureşti.—Azi s'a făcut la Inalta Curte de Casaţie solemnitatea instalărei noilor consilieri, şi a primului preşedinte.

A prezidat d. Cuzuli, în lipsa preşedinţilor, care în mod ostentativ n'au asistat la solemnitate.

Instalarea s'a făcut cu formele obişnuite.

LOTERIA

Bucureşti.— Astă-zi au cîştigat:

40,000 lei No. 48998
10,000 „ „ 16093
5000 „ „ 46516
3000 „ „ 42545, 45816, 19768
2000 „ „ 53443, 51055, 31167, 9311, 53059
1000 „ „ 54142, 29269, 56211, 33025, 56835, 4911, 30314, 34271, 42935.
500 lei, No. 46699, 34279, 53495, 32653, 31759, 371, 35477, 29555, 51551, 25150 57284, 32828, 40588, 25846, 44953, 57357, 16658, 48633, 24041, 12531.

Suveranii în Capitală

Bucureşti.—După ultimile ştiri sosite din Sinaia, M. M. L. L. Regele şi Regina vor sosi Vineri în Capitală.

Suveranii vor remînea în Capitală pînă la 25 sau 26 Maiu, cînd va sosi în Bucureşti A. S. Regală Frantz Ferdinand, principile Moştenitor al Austro-ungariei.

In ziua de 26 Maiu, Suveranii împreună cu Arhiducele Ferdinand vor pleca din nou la Sinaia.

Moştenitorul Austro-Ungariei va remînea aci şase zile, în care timp se vor organiza la Sinaia audiţiuni muzicale, reprezentaţii etc.

Incendiu într'un teatru

Stuttgart.—Eri, la sfîrşitul reprezentaţiei Rieingold, o mică cortină de pe scena teatrului s'a aprins. Incendiul a fost stins imediat fără nici un accident. Regina era de faţă la reprezentaţie.

Prinţul Burhanedin

Salonic.—Principele Burhan-Eddin, fiul fostului Sultan nu va mai veni aici.

Cutremure

Braucaleone Calabria.— Azi dimineaţă pe la orele 5 o puternică zguduitură de pămînt a fost simţită. N'a fost nici o pagubă, totuşi panica a fost mare printre locuitori.

Arestare

Paris.—Căpitanul Marix, actualmente agent de afaceri la Serres şi compromis într'o afacere de corupţie a fost arestat.

Greva generală

Paris.—Două mii de membri ai sindicatelor alimentaţiei ai construcţiei şi electriciani au declarat greva generală şi declarat solidaritatea lor cu impiegaţii poştelor şi telegrafelor.

Argentina în comunicaţie cu Europa

Bu nos-Ayres.—La deschiderea congresului, preşedintele republicei a cetit un mesagiu care constată prosperitatea Argentinei stabilită în mod statornic şi anunţă că se va supune în curînd congresului un contract, punînd republica Argentinei în comunicatie cu Europa gratuit, printr'un cablu telegrafic.

Un asasinat

Lublin.—Azi dimineaţă comisarul poliţei d. Ulici a fost rănit mortal cu focuri de revolver, trase în el chiar în centrul oraşului.

Doui sergenţi, care 'l însoţeau, au fost răniţi în mod grav.

Doui indivizi bănuiţi au fost arestaţi.

Uniunea interparlamentară

Petersburg.—Uniunea interpelamentară a fost constituită aci; 21 deputaţi din Dumă au intrat în această uniune, unde socialişti şi deputaţii din dreapta nu sunt reprezentaţi.

D. Jegremow a fost ales preşedinte. Intre cei trei vice-preşedinţi e şi d. Miljukow.

Din Turcia

Constantinopol.—Eri 30 de ofiţeri arestaţi din ordinul consiliului de răsboi au fost puşi în libertate.

Se telegrafiază din Adrianopole că acolo se răspîndesc svonuri despre o prietinsă conspiraţie militară şi despre anumite arestări.

*

Constantinopol.—După ziarele turceşti fostul ministru Reuf Paşa a fost numit comisar turc în Egipt; Benghazi Chalib, guvernatorul din Sandjak a fost numit guvernator general din vilaietul Diorbekir.

Sltanul s'a învoit la numirea fostului ministru de externe, Tewfik Paşa ca ambasador la Londra.

Măsuri de ordine

Vashington.—Canoriera „Marieta" a primit ordinul să se ducă la Bluefields, unde lucrătorii, au distrus nişte mari plantaţiuni de banane. Justiţia sumară a fost proclamată, dar fără nici un resultat.

Preparator special de franceză, germană, matematici, curs primar, secundar.
Adressaţi-vă în scris **Mihăilă Sf. Atanasie No. 4.**

Biuroul „AURORA"
IAŞI Str. BARBOI No. 19
— Se însărcinează cu procurări de acte, copii şi informaţii de la orice autorităţi.
— Mijlocoşte vinderi, cumpărări, închirieri şi arendări de moşii, vii, păduri, vile, case etc.
Plasări şi împrumuturi de bani pe ipoteci, gajuri, garantii sigure, cesiuni de cîştiuri etc. **Executări silite.**
Pentru orice detalii a se adresa direct sau prin poştă d-lui **Aurelian G. Nicolau** —Iaşistr Bărboi 19

MODA LA IASI
PĂLĂRII ultimele creaţiuni ale modei **elegante şi convenabile în preţ** se găsesc în toate variaţiunile de forme şi culori moderne la
SALONUL DE MODE
„HÉLÈNE"
Iaşi, Str. Lăpuşneanu No. 30
Se vînd şi **Furnituri de Mode.**

De ale Modelor
Toate Noutăţile sezonului de Vară, se găsesc la Magazinul
LA „VULTUR"
Tuluri şi Laize cu cerculeţe albe şi culorile cele mai noui.—Ghimpe şi guleraşe pentru Rochiile Princesse Bluze de limon garnisite şi Jupoane elegante „Voillete Moderne" precum şi Ace fine de Pălării, Centure Directoire, Valanciene şi Torschone. — Sutaşuri, Nasturi şi aplicaţii de toate culorile.
Preţurile ştiute foarte modeste

BAILE OGLINZI
TÎRGUL NEAMTZ
(PRIN GARA PAŞCANI)
Inceputul sezonului la 25 MAIU
Staţiune climaterică lipsită de curenţi cu un aer curat sănătos, situată la poalele munţilor Neamţului lîngă o pădure seculară avînd o poziţie pitorească.
BAILE SALINE cele mai concentrate similare băilor: Hall, Ischl, Reinchenhal, conţinînd clorură de sodiu, bromură de magneziu, iod, etc.
Inhalaţiuni moderne.—HIDROTERAPIE
Băi recomandate ca suverane contra: Reumatismului, scrofulozei, linfatismului; boalelor de femei şi copii; boalelor de piele, cloroză; rachitism, paralizie, metorite, salpngite, fiterome, etc.
HOTEL ŞI RESTAURANT EXCELENT
O ORCHESTRA VA DELECTA PUBLICUL
Masa în hotel table d'hôtes 4 l. 50 b. de persoană zilnic cuprinzînd şi cafeaua cu lapte: copii până la 10 ani plătesc 3 l. zilnic.
Angajamente pentru camere se fac chiar de pe acum trimiţîndu-se un acompt la Tg. Neamţ.
EFTIN ŞI FOLOSITOR
Pentru cei ce nu se pot deplasa recomandăm sarea extrasă din apa minerală de oglinzi, conţinînd toate elementele unei băi naturale. Se vinde la cerere a 1 leu 50 cutia de 2 kgrame sare neto. A se adresa Administraţiei.
Concesionar RUDOLF FRITZ

BYRRH CEL MAI BUN VIN TONIC ŞI APERITIF

PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906.

BYRRH

Vînzare anuală **7 Milioane** BUTELII

VIOLET FRERES (Thuir Franţa)

De vînzare La toate magazinele de consum din ţară

„CALUL"

Prima societate română de asigurări pentru animale
Reasigurări puternice la societăţi similare din străinatate

CAPITAL SOCIAL 200,000 LEI PRIMA EMISIUNE

Sediul principal BUCUREŞTI strada Enei 12.

Reprezentanţa Generală pentru toată Moldova în Iaşi

Consiliul de Administraţie:

Preşedinte: Dl. **General Romulus Boteanu**
Vice-preşedinte: „ **Dr. I. Costinescu**

MEMBRII:

Dl. **Alex. Marghiloman** mare proprietar fost ministru
„ **N. Lahovari** mare proprietar, fost deputat
„ **C. Pariano** mare proprietar fost deputat
„ **M. Wachtel** mare industriaş, bancher şi proprietar
„ **D. Darvari,** mare proprietar, deputat
„ **N. Racottă** mare proprietar, fost deputat
„ **D. R. Rosetti** avocat
„ **Pavel Michiu** mare proprietar, fost prefect şi deputat
„ **Maior Miron Costin** profesor la marele stat major al armatei
„ **Dr. Vet. Alexandrescu,** medic şef al judeţului Ilfov.
„ **Dr. Vet. G. Udritzki** profesor la şc. sup. veterinară

Directorul societăţei: Dl. **Mihail B. Brătianu**
Adm. delegat: **Dr. Vet. C. G. Starcovici** inspector veterinar
Sub director soc. Dl. **Edmond Flax**

Asigurări în ramura animală. Se asigură:
cai de ham, de călărie ş. a. contra **morţei, accidentelor şi epizotiilor**

Reprezentanţi generali pentru Iaşi şi toată Moldova:

D-nu G. FARRA

Biroul reprezentanţei Piaţa Unirei unde se fac şi subscriirile de acţiuni.

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere—Str. de Sus

Fondată în 1852

Aduce la cunoştiinţa intinsei sale clientele şi în special D-lor

Antrepenori, Arendaşi şi Proprietari

că pentru campania de lucru s'a asortat cu mari depozit de

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Tevi, Robinete

şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apă

Tablă, Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.

Maşini agricole şi Pluguri

accesoriile lor de la cele mai renumite fabrici.

CUREALE DE TRANSMISIUNI, COCS CU ANTRACIT ŞI CARBUNI DE FORJA.

Toate cu preţurile cele mai convenabile

S'a convins toată lumea că la Prima boiangerie şi curăţătorie chimică

LA „PARIZIANU"

care de la 23 Aprilie, s'a mutat în strada Veche No. 58, mărind fabrica şi aducînd lucrători speciali, cari au o deosebită cunoştinţă în această branşă şi făcîndtot posibilul ca la *hainele curăţite* **să nu mai reapară petele,** iar *cele bolte* **să nu se decoloreze,** asigurîndu şi prin această o clientelă distinsă din elita Iaşului, posedînd mai multe certificate de mulţumire.

Rog deci pe onor. clientelă şi pe onor. public a mă încuraja şi în viitor.

LA „PARISIANU"
Iaşi, Strada Veche 58.
(Visa-a-vis de strada Pomir)

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia
LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46/100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:
a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.
e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi
Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia **Bucureşti**
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

PORTE-POTS
EN FONTE INOXYDABLE
Prix: 0f50 c.
Raymond GARIEL
21, Rue de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'album sur demande

Teatru Circ Sidoli

In fie-care Joi, Vineri, Sâmbătă şi Dumineca la 9 ore

CINEMATOGRAF

Pathe Freres -- Paris

Preţuri populare

In fiecare Simbătă şi Dumineca la 3 ore ziua

MATJNEU

cu preţuri pe jumătate la toate locurile

Dr. A. Steuerman
Medic al Societăţii *Fraterna-Plăcerari* şi al Tramvayului electric
Str. Golia No. 13
Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m
Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu
AVOCAT
— Strada Golia 77 —
Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu
AVOCAT
— Str. Bărbei No. 19 —
Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce maşina de scris acte, contracte şi ori ce documente, cu preţ modest.

Doritorii sunt rugaţi a scrie o carte postală pe adresa

Alexandru Stroian
— Strada Spinţi No. 8 —

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa VI a Loteriei V

s'au pus în vânzare

Tragerea

De la 27 April—20 Mai

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 20,00
1/4	Un sfert	Lei 40,00
1/2	Una jumătate	Lei 80,00
1	Loz întreg	Lei 160,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	3—lei	1/4	Un sfert	6—lei
1/2	Una jumătate	12—lei	1/1	loz întreg	24—lei

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Segaranteazâ serviciu cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17. Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. R. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 719.—Mercuri 6 Mai 1909

Curtea din Iași și d. Toma Stelian

Marea vîlvă cu numirile în magistratură a trecut. Fiorii primei zile au trecut și ei; și cu dînșii au trecut și emoțiile de mărire a unora și de scoborîre a altora.

Dar această mare mișcare în magistratură,—cea mai mare care a putut fi o dată—a avut nenorocul să fie făcută de cel mai mic ministru. Cel mai mic nu în înțelesul duhului, ci în al dosei de îngustimei de suflet și porniri personale.

Prin persoana d-lui Toma Stelian patima politică și-a făcut cale în magistratură, căci d-sa n'a avut nici odată de călăuză a face ca cel mai meritoriu să fie pus la cel mai bun loc, că cel mai cu trecere extra-legală și-a făcut cale supt diriguirea departamentului său.

Plămădit și hrănit la școala răposatului Stătescu, d. Toma Stelian a prins de la protectorul său partea rea a persoanei lui Stătescu, fără să lege doară ceva din calitățile personale ale lui Stătescu. Stătescu era un sfinx pentru liberali, dar *verde* pentru opoziție. El a fost acela care a zis în plin parlament că opoziția a perdut dreptul la protecțiunea legilor, tot el fiind însă și omul care a botezat liberalismul în decadența de *colectivitate*.

Cel mai personal și interesat ministru de justiție ce a dat partidul liberal a fost Stătescu. D. C. Stoicescu a fost un intermezzo grotesc; d. Toma Stelian ține recordul amîndurora.

Colectivitatea nu se desminte la justiție. Tot ce e mai personal, mai interesat la justiție vîră și d. Toma Stelian e tipul liberalului utilitarist.

D. Toma Stelian a trecut pe la Iași. Profesor Universitar și avocat cu nume; d-sa a avut în deajunsă vreme să cunoască magistratura Ieșană și să fie cunoscut. Politician liberal d-sa știe că a contribuit să împănăze magistratura cu multe elemente liberale, nu din cele mai de samă și că dar ca adînc cunoscător al capacităților juridice liberale nu s'a grăbit să le dea cale mai sus.

Ii privește pe liberali să se descurce sau să se încurce cu ministrul lor. Ce să le facem noi dacă ministrul are proastă idee de valoarea juridică a unor așa de înalți magistrați, cum și de așa zisele candidaturi liberale la scaunele de Curte ori ceva mai sus!

Azi partidul liberal trage ponosul de la îndărătnicia ministrului; mîine ministrul va trage ponosul de la partidul său.

Pe lîngă acest considerent personal și profesional al ministrului față de partidul liberal din Iași și de elementele liberale puse dinainte, d. Toma Stelian mai are și unul de ordin politic.

Steriștii de la Iași, cît pe ce erau să exoflisască pe candidatul Toma Stelian la colegiul I de Cameră. Cele trei voturi de majoritate nu constitue un succes pentru un ministru de justiție și deci s'a rupt legătura politică între Iași și Toma Stelian. Și cine zice politică știe ce înseamnă a ți schimba culcușul politic. Toma Stelian mîine va fi un cuc politic, fără cuibar nicăiurea, și simțește că generoșii nu-l vor cruța cînd le va cădea la mînă.

Dar trecînd peste aceste considerente politice și profesionale cu ce a greșit, Curtea întreagă, luînd'o în totul ei, în sfera ei de autoritate juridică; cu ce a greșit această Curte ca să fie nu numai ignorată, dar chiar lovită?

Ignorarea Curței de Apel din Iași din partea d-lui Toma Stelian nu-și are explicare. Avertismentul public dat Curții nu era și nu este un cuvînt, ca să se treacă peste dînsa. Prin desconsiderarea Curții de Iași s'a nesocotit Iașii, care ca centru cultural și politic are și el titlurile lui la recunoștiință. Aici avem o Universitate; magistrații noștri de la Curte nu sunt cu nimic inferiori altor colegi ai lor de la alte Curți, pentru a se trece ușor asupră-le indiferent de culoare politică, dacă se are în vedere aceasta.

Semnalînd acest fapt, protestăm în numele Iașilor de nesocotirea ce i-a adus d. Toma Stelian, *alesul Iașilor* D. Toma Stelian a călcat principiul înaintării la vechime și l'a luat numai pe cel la alegere și a sărit peste toți președinții și a făcut primpreședinte din magistrați nepreședinți.

Un lucru e cert, că dacă d. Toma Stelian a izbutit a satisface pe unii lingușitori și din clica lui, a rîdicat proteste unanime rănind sufletul magistraturii.

O constatare: Cîtă ură n'a pus presa liberală și Carpistă contra d-lui Alex. A. Bădăreu, cînd cu înființarea Contenciosului. Toată lupta se dădea pe tema numirilor ce aveau să se facă. Ei bine; la 2 Septembrie 1905, presa liberală și Carpistă a amuțit, căci Bădăreu făcuse cele mai drepte numiri, punînd pe cei mai buni și cu drepturi în cele mai meritate locuri.

D. Toma Stelian din contra. A făcut numiri, dar contra sistemului său admis în aceste numiri n'a protestat numai opoziția, ci însuși partidul protestează, căci vede în ministrul lor omul personal, cari a satisfăcut unele interese, trecînd peste rațiunea de partid.

A impune tăcere la adversari în o lege, care ți-o atacau cu vehemențe, iată ceia ce a făcut d. Bădăreu! A provoca tulburare chiar la ai tăi; a fi criticat de toată lumea; a provoca gol în jurul numirilor făcute, a aduce răniri adînci sufletului magistraților, iată opera nefastă a d-lui Toma Stelian.

Un magistrat de carieră, care a albit pe scaunul de magistrat judecînd, cumpănind dreptatea cum omenește se poate cumpăni mai drept, stărnind în juru-i dragoste și respect pentru persoana lui, e dat afară ca un ușier de impecabilul d. Stelian!!!

O Curte întreagă ponegrită, batjocorită, însultată, avertisată pentru fapte neexistente, prin anonime și tînguiri pătimașe și prostești; iată ce a reușit să facă d. Toma Stelian!!!

D. Toma Stelian a reușit să scurteze cu o palmă prestigiul magistraturei; mai sta-va mult în capul justiției, pentru a-o înjosori de tot?

Iașii și Curtea de Iași stau nepăsători și reci la nesocotirile și lovirile repetate ale d-lui Toma Stelian. Ministrul de o zi nu poate știrbi din vaza Iașilor nimic, și cei mici nu pot face de cît operă de pigmei!

Gh. Ghibănescu

Opera lui Stelian

Ministrul justiției, în numirile în magistratură ce le a făcut, a lucrat cu premeditare.

Lungă vreme a lasat vacante două locuri de consilieri la Casație și unul de consilier la Craiova, pentru ca numirile ce le-ar fi făcut să nu fi indispus prea mult lumea și să poată lucra nesupărat la mișcarea cea mare.

Noi nu facem operă politică, criticînd în această privință, pe d. Stelian. D. Stelian prin felul cum a făcut unele înaintări, a dat mare satisfacție d-lui Badareu. ale cărui numiri le criticase și le bănuise.

A avansat consilieri de Curte pe d-nii D. Istrate și Stroici; a avansat primpreședinte de tribunal pe d. Negrescu; a mutat consilier la București pe d. D. Maxim și n'a desființat contenciosul administrativ.

D. Stelian a recunoscut, deci, ca foarte bune numirile făcute de fostul ministru de justiție și ca foarte utilă secția a III-a a Casației.

Dar nimeni nu va ierta d-lui Stelian acea brutală înlocuire a procurorului Stoienescu, magistrat de carieră, care fusese în magistratură pe vremea cînd nici d. Stelian, nici d. Badareu nu e rau de cît la debutul carierei lor avocățești.

Nu va ierta d-lui Stelian grobiana deconsiderare a Curței de Iași, deconsiderare absolut intenționată, pe care Curtea prin organul primului-președinte a relevat-o de-ajuns, iar tribunalul, prin d. Al. N. Gane, a vestejit-o chiar.

Curtea de Casație, prin cei doi președinți, domnii Mandrea și Petrescu, a manifestat și ea destul de energic, nevoind nici unul din președinți să preseadă la instalarea d-lui Bagdat.

D. Mandrea are *42 ani* **de magistratură. Ca și celalalt președinte, d. Petrescu, el judecă de la 1868 pe cînd d. Bagdat, fericitul colectivist a intrat în magistratură la 1873.**

D. Stelian a lucrat cu premeditare, crezînd că numirile în magistratură sînt opera capitală a unui ministru.

A ieșit grav strivit și dacă cariera sa politică, la Iași, este complect terminată, nu mai puțin este terminat și prestigiul seu și o bună parte a carierei sale politice generale.

Iată la ce duc operile prea pătimașe.

In chestia mișcărei din magistratură

Ne vom ocupa mai pe larg în numărul de mîine, de caracterul politic al numirilor în magistratura inamovibilă. Vom demonstra cu fapte precise, că dl. Stelian a fost preocupat, în mișcarea ce a făcut printre judecătorii inamovibili, numai de interesele politice și electorale ale partidului seu, sacrificînd în totul interesele și prestigiul justiției.

De o camdată vom remarca două din avansările coprinse în mișcarea din magistratură, al căror caracter electoral nu'l poate nimeni contesta.

La Putna, a fost înaintat president la secția II a Tribunalului, d. Penciulescu, care în alegerea parțială de Senat de la Peatra Neamț a dat un efectiv concurs candidatului guvernamental.

Acest magistrat are în colegiu 1 de Senat de la Peatra, înscrise vr'o 8 neamuri, cari domiciliază în diferite orașe, și pe cari li-a adus să voteze pentru dl. Zaharia, în schimbul unei președinții de tribunal. Tocmeala s'a făcut chiar la clubul liberal, unde magistratul în chestiune a fost adeseori văzut în timpul alegerei, iar garantul acestui prețios preț, pentru serviciile sale electorale, a fost însuși imaculatul ministru de finanțe Emil Costinescu.

La Muscel, presidentul de Tribunal, Baștea, are un număr de vr'o 25 de rude, alegători în diferitele colegii și cari voiau să părăsească partidul liberal.

Pentru a da o satisfacție acestui magistrat d. Dinu Brăteanu, tot cu girul d lui Costinescu, socrul seu, a obținut avansarea la Consilier de Curte a acestui magistrat, salvînd astfel partidul liberal din C. Lung, al cărui șef e al treilea fiu al lui Brăteanu, de o perdere electorală atît de importantă.

Și tot astfel, în alte județe, aproape toate avansările s'au făcut pe combinații politice pe prețuri de servicii făcute sau ce se vor face, fie partidului, fie personal Ministrului de justiție și d. Stelian, s'a pretat la toate pretențiunile amicilor săi, căci nu de geaba este cel mai drept și cel mai demn ministru de justiție pe care l-a avut vr'odată țara Romînească!

STRADELE ȘI CARNEA

Recunoaștem că toată campania ce am dus-o contra administrației comunale, în chestia stradelor și în acea a scumpetei cărnei—n'a avut nici macar un palid început de efect.

Administrația comunală continuă să aibă cea mai largă, dar și cea mai criminală nepăsare față de direcția tramvaiului, care după ce vehiculeie ei au dărăpanat cu desăvîrșire stradele, este tolerată să nu repare nimic, de și contractul, în această privință, este clar și cauție se află depusă pentru buna întreținere a stradelor.

Nici în chestia cărnei alarma noastră n'a avut nici un resunet. Carnea ie tot așa de scumpă ca și înainte.

Misiunea noastră de gazetă ar fi deci terminată. Noi nu putem da într'una alarmă și chiar dacă am face ast-fel, tot nu ne-ar asculta d. Fîntănariu. Zicem d. Fîntănariu, fiind-că încolo, n'are cine te auzi la primărie.

D. Fîntănariu ie unic și hunic la primărie, dar ie și unul din cei mai comozi barbați din Europa. Pus să fie și primar și prim ajutor, adică un fel de locotenent orășenesc, d. Fîntănariu și-a ales partea cea mai banală a administrației, rezolvirea hîrtiilor, iar orașul însu-și l'a lasat în părăsire.

D Fîntănariu are o pronunțată antipatie pentru edilitatea exterioară. Că cei de la uzina electrică fac ce vor, că direcția tramvaiului își rîde de noi ca de un balamuc, că la abator—se, cum să zicem?—se fură—toate astea nu-l privesc.

Dar ar trebui să privească pe cine-va că doar externele sunt cele principale, nu puțin inteligentele rezoluții ce se pun pe jalbe.

Este oare drept ca, pentru motivul că d-lui Fîntănariu i place viața sedentară, un oraș întreg, și nu doar Hîrlăul, ci Iașul—să capete aspect de oraș dărîmat?

Nu cred oare liberalii, asupra cărora se resfrînge toată această gospodărie barbară, că a ajuns vremea să mai primească o administrație detestabilă, batjocoritoare vandala orașului?

Pînă cînd se va tolera o stare de lucruri fără pereche în istoria Iașului?

Noi nu cerem dizolvarea consiliului comunal; nu cerem macar îndepărtarea d-lui Fîntanariu, dar credem că prea s'a întins răul și că ar trebui să vie și alți oameni, tot liberali, ca să mai pună în regulă atîta cinică destrăbalare.

CATE VA NOTE

D. Scarlat Popescu nu-i convenea d-lui Stelian. Ca să scăpe de el l'a înaintat consilier la casație. Și ca să-l poată înainta a trebuit să-l înainteze și pe cumnatul său, d. Protopopescu, procuror de curte la Iași, în care scop d. Stoienescu a fost și el înaintat—la domiciliu: iar d. Săndulescu, care bazat pe cuvîntul de onoare al primului ministru, că va fi numit procuror, își trimisese roba la Bucholzer: d. Săndulescu a fost și el înaintat—de d. Ghinea-Ionescu.

In total cinci escu; trei înaintați și doi cu simpatii înaintate pentru d. Stelian.

*

A murit Marion. Incă pe cînd Cazavilan trăgea singur la mașină ca să iasă *Universul*, Marion versifica soacrele în stihuri, care aveau mare trecere la mahala.

Cînd „Universul" ajunse la rotative, Marion suferea încă de necazul soacrelor. Dar ele—soacrele lui Marion—nu mai aveau trecere la periferii.

Dacă se schimbase modelul trasului la mașină, se schimbase și felul soacrelor. Ele nu mai erau adversarele gineri lor—ci din contra... Soacra trăiește în termeni afabili cu ginerile, chiar înainte de-a fi fost soțul fiicei ei.

De aceea scăzuse, în mahala gustul pentru stihurile bietului Marion.

OAMENI ȘI LUCRURI

FLORILE FURATE

In zorii zilei și în spre amurg liliacul își arată albastrul său în toată splendoarea. Atins de roua dimineței ori numai sărutat de puțină umbră și răcoare el capătă atîta frăgezime de par'că ar purta în micile sale petale primăvara însăși.

De la dînsa are și mirosul provocător care uneori izbutește să-ți suggereze gînduri frivole. Așa îl priveac și îl simțeac de multe ori în frumoasele dimineți ori în serile răcorite ale lui Maiu, cînd nu-i soarbe căldura soarelui culorile și grația cu care e înzestrat în sute, din cale afară scarta existență cu care l'a dăruit o soartă ingrată.

Căci toată acea abandență de albastru și de parfumuri e îngrozitor de efemeră și dispare cu aceiași vertiginoasă iuțeală cu care a apărut. Dispare—e drept—ca să facă loc altor flori, altor frumuseți, altor arome și condițiunea cea dintăiu a unei existențe desăvîrșite și armonioase în lume este—scurtimea...

In timp ce stau să-i sorb mirosul cîteva clipe, văd rînd pe rînd furișîndu-se cîte un îndrăzneț în uniformă de școlar ori cîte un tînăr lucrător—ca să-și umple brațele cu cîte un buchet.

Urmăresc cu toată simpatia aceste mici îndrăzneli și pe cît pot ieau aierul de a nu simți nimic, lăsînd toată liniștea și toată libertatea de care are trebuință fiecare din ei, grăbiți să „fure" cele cîteva crengițe și să dispară cu ele.

Nici o părere de rău nu-mi trezește această inofensivă tîlhărie. Care din noi n'a săvîrșit-o în anii lui și nu-și amintește cu drag emoțiunile ce a resimțit cînd pătrundea în grădini străine pentru lilieci sau pentru trandafiri?

Viața florilor e așa de scurtă, așa de trecătoare, încît privindu-le cum le zbicește soarele și le stînge praful, ai regretul adînc de a nu le putea prelungi durata—nici măcar cu o singură clipă. In schimb copiii care le culeg cu lăcomie, se bucură cu sinceritate de curata lor frumusețe; iar tinerii cu mustața mijindă cînd vin să'și adune cu teamă și cu lăcomie ori cu îndrăzneală și cu emoțiune buchetele, vin poate cu gîndul de a le oferi vre-unei drăguțe căreia să-i poată spune în același timp și un cuvînt îndrăzneț ori numai o vorbă sfioasă. Și mă gîndesc că liliacul, cea dintăiu floare care încadrează primăvara, este și cea dintăi care îmboldește tinerețea cutezătoare. Pătrunzînd în grădină pentru a înfrunta furtul florilor, a făcut primul pas pentru a înfrunta apoi întîlnirea, cu aceia care așteaptă, poate, primul semn de sacrificiu și de curagiu și-l va răsplăti cu o strîngere de mînă ori cu o privire dulce.

La toate aceste mă gîndesc în primul rînd cînd urmăresc pe micii îndrăzneți—pe care-i sălbătăcește firea cu frumusețile ei, cu florile ei, cu primăverile ei.

Rodion

Lumina cea mai bună

O problemă de știință —Evoluția istorică. Boala modernă.—Lumina electrică și cealaltă.—Rezultatele analizei.—Pe calea progresului.—Să ne apărăm ochii!

Strămoșii noștri s'au servit mai întăiu de lumînări de ceară ori de săn, cărora le-a urmat candela cu untdelemn; aceasta a fost detronată de lampa cu petrol, care la rîndul său a fost înlocuită în uzine, în administrațiuni, biblioteci prin becul de gaz, acoperit cu o sită incadescentă; astăzi avem lampioanele electrice. In această succesiune progresul a triumfat; ochii noștri plătesc astăzi cam scump acest progres.

De vre-o cîți-va ani, oftalmologiștii sunt din ce în ce mai mult consultați pentru niște tulburări de ale vederii, necunoscute altă dată. Bolnavii se plîng că seara lucrul le devine penibil, aproape imposibil. După ce au scris sau cetit o jumătate de oră, vederea li se tulbură și literele le apar confuze, indistincte.

Dacă continuă să lucreze, ei simt niște dureri în orbite, îndărătul ochilor, cîte odată și dureri de cap. Examinîndu-le ochii nu observi nimic grav, de cît doar o ușoară injestare și puțină roșeață la conjunctivă.

Mai în totdeauna afli că ei lucrează la lumina becului sau la lampa electrică.

*

Natura particulară a luminei produsă prin incandescență sau prin electricitate, produce aceste tulburări ale vederii, precum și durerile în orbite. Se știe că fiecare fascicol de lumină se compune din raze calorifice, din raze luminoase, și din raze chimice numite și ultra-violete; acestea singure, irită ochii. Lumina electrică conține foarte multe, pe cînd lumina făcliilor sau a lămpilor conține foarte puține.

Tulburările vederii sunt dar o boală modernă, provenită din răspîndirea din ce în ce mai mare a lămpilor electrice.

Intr'o lucrare recentă, doctorul Terrieu a studiat cu mare îngrijire chestiunea luminei artificiale. Din studiile făcute reiesă că lampa electrică conține de patru ori mai multe raze chimice de cît lampa cu petrol și de șase ori mai multe de cît lampa cu untdelemn. Lumina făcliilor nu conține aproape de loc astfel de raze.

După ordinea de salubritate trebuie deci să cităm în primul rînd lumînările apoi lampa cu untdelemn, lampa cu petrol, becul cu sită, lampa electrică și lampa cu mercur în ultimul rînd cea mai dezastroasă pentru ochi și puțin răspîndită încă.

*

Ar fi un anachronism să lucrezi în timpul nostru, la lumina făcliilor sau a candelelor. E greu să te asemnezi la lampa cu petrol care arsă, strică aerul, cînd cu o simplă mișcare a butonului poți inunda, la ori-ce moment, masa de lumină.

Trebue deci să primim lampa electrică—progresul—așa cum o cunoaștem și să scăpăm de efectele ei dăunătoare prin ajutorul sticlei colorate.

Domnul Terrien nu prea primește cu mare entusiasm sticla albăstruie, recomandată sub numele de conserve. El preferă sticla cenușie-galbăn-verzuie cunoscută sub numele de sticla Pienzal.

In Germania s'au fabricat tot felul de sticle speciale pentru a opri radiațiunile ultra-violete fără a slăbi sensibil intensitatea luminei. Din nefericire, aceste sticle nu se găsesc în comerț. Pînă în prezent cele mai bune sticle utilizate sunt de culoare galbenă, mai mult s'au mai puțin închisă. Sub formă de ochelari această sticlă ar proteja ochii contra razelor iritante fără a micșura intensitatea luminoasă

Cel mai simplu și mai rațional lucru ar fi să se fabrice lampioane de sticle puțin colorată în galbăn. D. Terrien e

mare partizan al acestei modificări.

*

Am crezut util a reproduce datele de mai sus dintr'o foarte recentă lucrare ştiinţifică, problema unei lumini sănătoase fiind de o importanţă superioară şi interesînd de-adreptul toată lumea. Prima datorie a omului este să'şi cruţe vederea, să nu şi-o iroseasă fără de rost, să n'o consume aşa cum în faţă-i se consumă luminarea de seu ori candela de untdelemn.

O lucrare de docenţă

— Dintr'un raport al d-lui profesor Alexandrescu —

Am anunţat la timp că d. N. Titulescu, distinsul jurist, a fost abilitat docent la facultatea juridică din Iaşi.

D. profesor D. Alexandrescu, însărcinat să facă raport asupra titlurilor şi lucrărilor tînărului învăţat, a scris următoarele despre principala lucrare a noului docent:

Lucrarea însă cea mai de căpetenie, din cele ce se pot analiza aci, e netăgăduit „Împărţeala moştenirilor" (Bucureşti 1907, 324 pagini) şi pe care candidatul a prezentat-o în special ca lucrare originală cerută de lege pentru a fi abilitat ca docent. Din ea se poate constata cu uşurinţă, pe lîngă varietatea cunoştinţelor candidatului, toate calităţile sale de claritate, de metodă şi de mlădiere intelectuală, cum şi mai ales înalta idee ce candidatul îşi face de studiul Dreptului civil.

D. Titulescu îşi propune în această lucrare să dea o realizare concretă a metodei de generalizare recomandată azi în ştiinţa juridică. Şi trebue să mărturisim că a reuşit pe deplin.

Materialul e împărţit în trei cărţi:

In cartea întâia autorul se ocupă cu origina istorică a împărţelii moştenirilor, în scop de a descoperi origina regulelor aflate în codul nostru civil.

Incepe cu Dreptul roman unde corectează: împărţeala de bună voe, acţiunile comuni dividundo şi familiae erciscundae, precum şi caracterul atributiv al împărţelii. Trece apoi la vechiul drept francez, susţinînd, contra părerilor noastre, teoria după care retroactivitatea condiţiunii, departe de a fi trecut din drept fiscal în drept civil, a urmat o cale inversă.

Termină analizînd regulele cuprinse în Codul Caragea şi Calimach, pe cari le grupează în jurul următoarelor puncte: Izvoarele indiviziunii, drepturile şi obligaţiunile devălmaşilor, administraţia bunului indivis, modul de a ieşi din indiviziune şi efectele împărţelii.

Cartea a doua tratează despre organizarea împărţelii în Dreptul civil romîn. Autorul împarte cartea aceasta în trei capitole: Dreptul de a ieşi din indiviziune, procedura lui, efectele lui.

In capitolul I-iu autorul se ocupă de natura dreptului acesta, de suspendarea lui convenţională sau testamentară, de ieşirea din indivizie pe cale de prescripţie şi termină comparînd în mod foarte judicios acţiunea de împărţeală cu revendicarea şi petiţia de ereditate.

In capitolul II, studiul împărţelilor de bună voe, autorul susţine, contra opiniunii noastre, că ea se poate realiza pe cale de transacţie şi pentru minori. Continuă grupînd în mod metodic formalităţile împărţelii judecătoreşti, observînd cu atenţie toate modificările aduse în privinţa aceasta Codului nostru civil, de către Codul de procedură din 1900 şi termină cu nulităţile cari pot izbi împărţelile.

Capitolul III e netăgăduit cel mai important din cartea a doua. Aci calităţile şi personalitatea autorului au prilej să se manifeste în întregime.

Care e fundamentul retroactivităţii împărţelii, cari sunt actele ce produc efectul declarativ, cari îi sunt efectele, iată atîtea chestiuni însemnate cari se pun minţei în această materie. D. Titulescu le rezolvă pe toate cu aceeaşi precizie, cu aceeaş sumpăneală şi cu acelaş talent de a înlătura chestiunea inutilă. In special e de semnalat studiul ce autorul face asupra condiţiunilor de aplicare a art. 786 după jurisprudenţă. Analiza se vede a fi fost făcută direct după izvoare, după argumentele ce autorul dă pentru a înlătura opinia lui Planiol, care susţine că efectul declarativ al împărţelii nu e de ordine publică pentru licitaţie şi cesiune de drepturi şi după combaterea opiniei lui Albert Wahl, atunci cînd stabileşte că azi, după jurisprudenţă, nu e nevoie ca un act să pună capăt complet indiviziunii pentru a produce efectul declarativ, dacă el e opera tuturor interesaţilor.

Capitolul III e o dovadă de modul inteligent în care autorul concepe studiul dreptului. Pentru dînsul instituţia juridică trebuie privită în realitatea ei economică şi socială.

De aceea d. Titulescu nu se mulţumeşte, în lucrarea sa, cu studiul aprofundat al împărţelii moştenirilor din punct de vedere juridic, ci îşi pune imediat întrebarea: care e valoarea economică a regulelor studiate în Codul civil? Cari sunt mijloacele pentru a îmbunătăţi relele constatate? După ce autorul cu drept cuvînt acuză codul, în privinţa împărţelii de incertitudine, lasună, incoherenţă şi falsitate ştiinţifică, în construcţiunile dominante, după ce studiază legislaţia italiană, spaniolă, portugheză, belgiană, olandeză, germană, austriacă şi rusă, el prezintă critica făcută împărţelii egale de Le Play şi studiază în special efectele codului asupra populaţiunii noastre rurale. Paginile consacrate acestor materii sunt, de sigur, de ordine cu totul superioară.

Autorul nu conchide însă la libertatea testamentară revendicată de Le Play, căci moştenirea ab intestat e, după d-sa, reclamată de interesul social şi cu atare ar fi o greşală a o înlătura. D-l Titulescu e de părere ca egalitatea să persiste, dar numai în privinţa valorii nu şi a naturii bunurilor cari constituesc loturile. Astfel e adus a studia în mod detaliat instituţiunea germană a *Anerbenrechtului*, după lucrările economiştilor germani şi a reclama introducerea acestei instituţiuni şi în ţara noastră.

Lucrarea se termină cu o analiză complectă şi raţională a jurisprudenţei romîne asupra materiei.

Litere-Ştiinţe-Arte

Pariziana.—Dramaturgul Henry Becque, liricul Heinrich Heine, au scris adevărate apoteoze ale femeei pariziane. Iată acum şi pe scepticul prozator Max Nordau închinînd un imn parizianelor care n'au întrat pînă acum în mişcarea internaţională de emancipare.

„Femeile franceze şi cu deosebire cele pariziane sunt femei moderne chiar şi fără să ducă războaie pentru emancipare. Ele fac ce vor,—liniştite, cumpatate, fără emfază şi fără vîlvă.

Nu găsim în mijlocul lor luptătoare care poartă rochii „reforme«, nu au părul tuns. Ceea ce li se pare femeilor franceze cam supărăcios în legi în instituţii, în moravuri, ele găsesc mijlocul de a înlătura fără a întrebuinţa tulburări sau violenţe zgomotoase. Cînd le-a venit gust să studieze n'au îngenunchiat în faţa unui ministru sau a unui parlament ci s'au înscris pur şi simplu în universităţi, au luat doctorate, ca şi cum de cînd lumea ar fi fost dedate la studii superioare.

Tot aşa, în puterea voinţei lor propriu au devenit doctorese, avocate, profesoare de universitate, astronoame, farmaciste. Vor obţinea şi drepturile politice în momentul cînd vor simţi trebuinţa de a le avea".

*

Brentano a citit la Academia de ştiinţe din München o lucrare despre ideile lui Malthus. Statisticile arată că îmbunătăţirea stărei materiale a locuitorilor a avut efect tocmai dimpotrivă de cum prezicea Malthus. Numărul naşterilor a scăzut, dela 1870 încoace, întocmai cum scăzuse şi în imperiul roman, în timpul cînd îmbogăţirea crescuse. Tot odată însă micşorîndu-se numărul morţilor, numărul absolut creşte.

E însă primejdie să nu se stingă cu vremea popoarele civilizate şi să le ea locul barbarii, cum s'a întîmplat şi în lumea veche.

*

In intervalul de la 26 April până la 2 Mai a avut loc la Londra un congres internaţional de femei, partizane ale dreptului de vot.

Au fost de faţă delegate reprezentînd 21 de state şi congresul a fost o demonstraţie rigaroasă şi impozantă în favoarea luptei femeniste. Două state europene, Finlanda şi Norvegia—unde există dreptul de vot al femeilor—au trimis la congres delegate oficiale ale guvernelor.

Cu deosebire frapant a fost momentul deschiderei congresului, cînd, în sunetele orgei, şi-au făcut intrarea grupurile de delegate, cu steaguri şi embleme, împărţite pe cinci coloane şi reprezentînd anumite categorii şi ocupaţiuni.

Prezidenţia congresului a avut-o Mrs Chapman-Catt, care a prezidat şi congresul femenist din Berlin 1906.

*

Björnson Björnsterne a terminat nu de mult o nouă comedie, a cărei titlu şi conţinut s'a înconjurat ale ţinea secret.

Un ziarist din Copenhaga a căpătat de la autor următoarele lămuriri asupra piesei: „Am auzit că Herman Bang, căruia fiul meu Björn şi a cetit lucrarea ar fi spus că piesa are scene de un mare efect comic.

Eu unul nu pot pricepe aceasta. Comicul acestei piese stă propriu zis în structura piesei şi resunet din fundamentul ei, fără ca să iasă la iveală dintr'o anumită scenă.

Propriu zis nici nu este o comedie..... Lucrarea nu va fi tipărită până după primele reprezentaţii care vor avea loc în luna Octombrie a acestui an, la Copenhaga şi la Berlin în acelaş timp.

*

In Göttingen s'a înfiinţat prima catedră de aeronautică. Profesor dr. Prandtl a fost însărcinat să ţie cursul de aeronautică.

El şi-a început prelegerile în faţa unui public foarte numeros şi ales. Prima sa conferinţă o tratează despre „bazele ştiinţifice ale aeronauticei".

Prandtl vorbeşte în această conferinţă şi despre aerostatică şi anume despre echilibrul aerului de mare asemenea schiţează meteorologia dinamică", etc.

Cursurile vor avea mai multe diviziuni între care sunt prevăzute prelegeri asupra aerodinamicei, asupra puterei interne şi solidităţei balonului şi asupra diferitelor modele de baloane, maşini de sburat şi construcţiune de motoare.

Ultimul capitol va trata despre navigaţia aeriană şi acţiunea radiului subt influenţa vîntului.

La dispoziţiunea celor cari vor urma acest curs este pusă „instituţiunea pentru încercarea modelelor" instituită de Soc. pentru vapoare aeriane cu motor.

*

Oscar Wagner, directorul teatrului „Friedrich-Wilhehm" este serios ameninţat să piardă concesiunea sa teatrală.

Şi aceasta din cauza unei artiste angajate la teatrul ce dirijează. Artista în chestiune s'a plîns poliţiei că directorul ei a atentat în mod grav la pudoarea sa şi pare-se că a fost în măsură a dovedi cu prisosinţă acesta.

Poliţia convingîndu-se, prefectul a intentat imediat acţiune pentru ridicarea concesiunei, iar verdictul judecătorului, din prima instanţă sună în sensul cererei poliţiei; poate că va fi mai norocos impudicul director la a doua instanţă....

*

Pentru a sărbători centenarul marelui scriitor american Edgar Allan Poë. „Biblioteca pentru toţi" a dat la lumină un volum de „Povestiri extraordinare". No. 451 alese printre cele mai caracteristice ale celebrului scriitor.

La noi au mai apărut şi alte traduceri după operile lui Poë. Traducerea de faţă a fost săvîrşită de cunoscutul literat de peste munţi, d. Iosif Schiopul şi are asupra celor anterioare avantajul că e făcută direct din ungureşte.

Povestirile din volum: „Inima trădătoare", „Scrisoarea furată" şi „Wiliam Wilson" sunt chintesenţa operei aşa de curioase, de paradoxale, de fantastice a acestui scriitor, socotit ca unul din cei mai mari reprezentanţi ai artei romantice. Preţul volumului 30 bani.

Informaţii

❑ **Concursul muzical şcolar.**—După cum am anunţat, în ziua de Duminică 24 Maiu a. c., se va ţinea la Teatrul Naţional, concursul corurilor şcoalelor secundare din localitate. Dimineaţa va fi concursul şcoalelor de fete; iar după amiazi concursul şcoalelor de băieţi.

In Iaşi, juriul se va compune din d-nii M. Tănăsescu, inspectorul învăţămîntului muzicei, At. Teodorini directorul conservatorului de muzică şi declamaţie şi d-ra Sion, profesoară la conservator.

❑ S'a trecut ca simplu fapt divers înlocuirea ce s'a făcut la şcoala de croitorie bărbătească din Iaşi în pensoana directorului. De la 1 Oct. 1908 s'a deschis în Iaşi o şcoală de croitorie bărbătească. Şcoala s'a instalat în casele Mălinescu strada Romînă. După recomandarea d-lui Hazu, perpetuul inspector profesional, Ministerul a numit ca director pe prietenul nostru A. Gh. Stanilescu, profesor de desenul industrial la şcoala superioară de arte şi meserii. Ca la ori ce şcoală la început, dl. Stănilescu a depus toată munca pentru a organiza şcoala pe un picior de a merge, faţă cu marele scop naţional ce urmăria.

Dar numirea d-lui Stănilescu n'a fost văzută cu ochi buni de clubul liberal. Din simpla alegere a d-lui Hazu, clubul liberal a făcut chestie politică. Nu se putea îngădui ca un conservator democrat să fie slujbaş supt d. Haret, şi clica liberală şi-a ajuns scopul. Fără a cere alt aviz, fără a înştiinţa pe fostul director, pe ziua de 1 April a fost numit dl. Crudu, maestru de desen de figuri.

Nu ne interesează persoana d-lui Crudu; d-sa specialist în capete, va izbuti cel mult să înveţe pe elevi, cum să ia nu măsura clientului, ci chipul lui.

Dar ce interesează pe d. Haret şi ai lui de rostul unei şcoale de croitorie din Iaşi! Cel mult şi-a putut plasa un devotat. Ceia ce ne miră însă, pe noi, e cum rămîne d. Hazu; ce mutră face d-sa la minister în singura ramură care se crede aşa de necesar! Ori clica Brătilă l'a dat gat şi pe dînsul, şi îl nesocoteşte!

❑ Directorii şcoalelor primare din Iolitate se vor întruni Joui după amiazi, sub preşedenţia d-lui N. Ionescu, revizor şcolar, spre a chibzui modul cum vor serba şcoalele primare ziua de 10 Mai a c.

❑ La ministerul de resboi se lucrează la facerea decretelor relativ la mutările şi avansările care se vor face în armată pe ziua de 10 Maiu a. c.

E probabil că aceste decrete vor fi supuse mîine semnăturei M. S. Regelui şi vor fi publicate Joui 7 Maiu.

❑ Astăzi s'a făcut la cimitirul „Eternitatea" înmormîntarea regretatei Natalia Ionescu, soţia d-lui Gh. Ionescu, şeful archivei statului.

❑ Inscrierile pentru marile alergări de cai, ce vor avea loc în zilele de 14 şi 21 Iunie, continuă.

Alergările din anul acesta vor fi din cele mai interesante. Vor partisipa sportsmeni din Brăila, Constanţa, Bucureşti etc., etc.

❑ Joi 28 Mai a. c. se va oficia la catedrala Catolică din localitate, cu solemnitatea obişnuită „Joia verde".

❑ Profesorii liceului din Pomîrla, împreună cu 60 de elevi, au făcut Sîmbătă o escursiune la Siret (Bucovina).

❑ Se ştie că anul acesta urma să se construiască la şcoala normală „Vasile Lupu", o capelă.

Lucrările însă s'au amînat din cauză că pînă acum cassa şcoalelor n'a prevăzut fondul necesar.

❑ S'a pus în vedere administratorilor de plăşi să ia măsuri cu ocazia zilei de 10 Mai să se organizeze sărbări în toate comunile.

❑ Eri S-tul Sinod a întocmit lista candidaţilor pentru cele două locuri vacante de Archierei.

In şedinţa de mîine, S-tul Sinod va alege din această listă trei candidaţi pentru fie-care scaun vacant şi aceşti candidaţi vor fi recomandaţi ministerului cultelor şi instrucţiunei publice.

❑ Elevul Adolf Wagner, din strada Crucei No. 1, sărind jos din vagonul tramvaiului No. 19, a căzut jos şi a fost tîrît pe o distanţă de 4 metri, căpătînd mai multe contuziuni.

El a fost transportat la spitalul Israelit.

❑ Batalionul 4 vînători va pleca la sfîrşitul lunei aceştia în tabăra Şipotele.

❑ Ziarele romîneşti de peste munţi ne aduc ştirea că Mihail Cirlea, notar public în Abrud încetînd zilele trecute din viaţă, şi-a lăsat prin testament întreaga sa avere de peste 100,000 coroane Mitropoliei romîne din Sibiu în scopul de a ajuta cu burse pe tinerii cari se vor distinge pe terenul muzicei naţionale şi bisericeşti.

❑ După rapoartele ministerului de externe, pînă la 11 Aprilie, s'au constatat la Petersburg 19 cazuri de holeră din care unul mortal.

Neva şi canalurile Ladogei au fost declarate contaminate.

❑ Stagiunea de vară a teatrului cinematografic Pathé Frerès se va deschide în curînd în **grădina Chateau-aux-fleurs**. Vechia grădină, cea mai frumoasă şi cea mai spaţioasă din toate grădinile oraşului, va fi complect amenajată; vor fi construite terase, loje, amfiteatre etc. pentru ca scenele înfăţişate pe pînză să nu fie întru nimic impedicate pentru spectatori.

Grădina Chateau aux-fleurs, vechia podoabă a Iaşilor, va fi readusă la splendoarea ei de altă dată, şi distractivele serate cinematografice, conduse de electricianul Botez, vor urma regulat cu programe schimbate la fie-care 3 zile.

Muzica reg. XIII Ştefan cel Mare sub conducerea valorosului ei conducător d. Vlăduţi, va concerta şi va acompania piesele cinematografice.

Vom anunţa la timp date deschiderei acestei grădini precum şi principalele piese ale primului program.

❑ Ministerul de interne, a trimes prefecturilor de judeţe un ordin circular, prin care cere să i se trimită, în cel mai scurt timp, un tablou în care să se arăte atît numele comunelor rurale care urmează să aibă numele de comune urbane, cît şi întinderea şi populaţiunea ce le compune.

Prefecturile urmează însă să mai arăte ministerului dacă şi-au dat adesiunea în această privinţă şi dacă se găsesc în curs de executare asemeni denumiri de comune.

❑ Cu începere de la 1 Ianuarie, ministerul industriei şi comerţului a luat dispoziţiunea ca în baza unui regulament special, toate oficiile publice de cîntărire să fie puse sub autoritatea serviciului de măsuri şi greutăţi.

Cîntăritorii publici vor fi obligaţi a elibera publicului rezultatele măsurătorilor ce face prin nişte bilete speciale de cîntări.

Tot din anul acesta s'a mai luat dispoziţiunea ca cerealele din obor, tîrguri şi porturi să fie cîntărite; sacii cu ceriale vor fi plumbuiţi iar greutatea sacilor va fi trecută în nişte bilete speciale de cîntărire.

● In seara zilei de Duminică 17 Mai a. c., va avea loc în sala Teatrului Circ Sidoli o *Mare Serată Dansantă*, organizată de Societatea *Unirea* a lucrătorilor tipografi din localitate. După pregătirile pe cari se fac, această *Serată Dansantă* promite a fi una din cele mai frumoase din cîte au fost pînă în prezent.

Orchestra Muzicei Militare a Regimentului 13 Ştefan cel Mare va cînta în tot timpul seratei.

DIVERSE

— Locuitorul Constantin Mihailescu, din şoseaua Trei Calici No. 3 a reclamat poliţiei că a dispărut de la locuinţa părintească, o copiliţă a lui în etate de 3 ani.

— Eri a avut loc la cimitirul „Eternitate„ înmormîntarea lui Wilhelm Gruchol.

— Un cotiugar condus de I. Gancu, trecînd în fuga cailor pe strada Cucu, a dat peste băiatul I. Moşcovici din strada Pantelimon 26, cauzîndu-i mai multe leziuni la cap.

— Intr'o fîntînă părăsită, de pe şoseaua Iaşi—Fălciu, la dealul Murgului, de pe teritoriul comunei Tomeşti, s'a găsit un prunc mort.

Din cercetările ce s'au făcut, s'a constatat că o fată din Holboca, care săpa la locuitorul Simon Plumb, acum trei săptămîni a dat naştere copilului şi după îndemnul tatălui şi fratelui său l-a omorît.

— Sîmbătă 9 şi Duminică 10 Maiu, vor avea loc la grădina berăriei „Zimbru", două mari sărbări cîmpeneşti inaugurale, date de „societatea de întreprinderi" din Iaşi—„Redeşteptarea", pentru sporirea fondului de ajutor, cu concursul d-nei Aglae Pruteann şi d. State Dragomir. Se va juca „Bacalaureata şi „Florin şi Florica". Vor fi numeroase surprize, precum şi un bogat bazar de obiecte. Va cînta muzica reg. 13 Stefan cel Mare.

GUY DE MAUPASSANT

3

PODOABA

Şi căutară în pliurile rochiei, în pliurile mantelei, prin buzunare, pretutindeni. Fu în zadar.

El o întrebă:

— Dar eşti sigură că l'ai avut părăsind balul.

— Da, îl aveam încă în antret la minister.

— Dar dacă l'ai fi pierdut în stradă, am fi auzit, cînd a căzut. Trebuie să fi rămas în trăsură.

— Da, se poate. Ştii numărul trăsurii?

— Nu. Dar tu?

— Nici eu.

Se uitau unul la altul încremeniţi. Insfârşit Loisel se îmbrăcă din nou.

— Mă duc, zise el, pe drumul care i'am făcut pe jos, poate-l voiu găsi. Şi plecă. Ea rămase în toaleta de bal, abătută pe un scaun, fără a se putea mişca, fără să priceapă nimic, fără să gîndească.

Barbatul ei se reîntoarse la 7. Nu găsise nimic. Se duse la Prefectura poliţiei, la redacţiile jurnalelor pentru a promite răsplată antreprenorului trăsurilor, însfârşit pretutindeni unde vre-o bănuială sau speranţă îl mîna.

Ea rămase toată ziua în aceiaşi stare de desperare.

Loisel veni seara acasă slăbit, palid. Nu descoperise nimic.

— Trebuie, zise el, să scrii amicei tale, c'ai stricat încuitoarea colierului şi că vrei s'o dai la dres. Astfel vom mai avea timp de căutat.

El îi dictă şi ea scrise.

După o săptămînă pierduseră ori-ce speranţă. Şi Loisel îmbătrînit de suparare zise: Trebuie să înlocuim juvaerul.

A doua zi se duseră cu cutia podoabei la giuvaergiul a cărui nume era scris pe capacul cutiei.

El căută în condicele sale.

— N'am vîndut eu acest colier, desigur că am dat numai cutia.

Bolnavi amîndoi de suparare şi nelinişte, plecară atunci din magazie în magazie căutînd un juvaer asemănător celuilalt. Găsiră într'o prăvălie un şir de diamante care li se păreau asemănătoare celor ce căutau. Valorau 40 mii de lei, dar se puteau cumpăra cu 36 mii.

Rugară pe negustor a nu-l vinde pînă peste trei zile.

Puseră însă condiţia ca să-l reprimească pentru 34 mii lei, dacă cel perdut se va găsi pînă la sfîrşitul lunei Februarie.

Loisel avea optăprezece mii lei de la tatăl său. Va împrumuta restul. In adevăr împrumută o mie de lei de la unul, cinci sute de la altul, cinci napoleoni de ici trei de dincolo. Făcu polite, luă angajamente ruinătoare, avu de a face cu cămătari, cu tot felul de oameni.

Şi compromise tot sfîrşitul existenţei sale, îşi riscă iscălitura, şi înfricoşat de neliniştea viitorului, de neagra miserie ce era să se abată asupra lui, de perspectiva lipsurilor fisice şi a torturilor morale, se duse să cumpere noul colier, depunînd pe tejgheaua negustorului 36 mii de lei.

Cînd d-na Loisel duse d-nei Forestier podoaba, aceasta suparată, îi zise: „Ar fi trebuit să mi-o aducă mai de mult, căci se putea să fi avut nevoe de ea.

Nu deochise, cutia, lucru de care se temea d-na Loisel. Dacă ar fi observat substituirea ce-ar fi gîndit oare?

Ce ar fi spus? N'ar fi luat'o drept hoaţă?

(Va urma).

Teodor Stoienescu

Fost procuror de Curte

AVOCAT

Iaşi 17, str. Vechie

(prin poarta bisericei Bărboi).

IMPORTANT pentru fie care

Hotărînd a **liquida magazinul** meu din Piaţa Unirei, vînd cu **PREŢURI REDUSE** toate mărfurile de **coloniale, delicatese şi băuturi** precum champagne, cognacuri, romuri etc.

Mihail N. Alexieff

Iaşi, Piaţa Unirei.

Ultime informaţii

❑ **Farmacia serviciului sanitar, instalată la prefectura de judeţ, nu mai funcţionează.**

Ea nu mai dispune de medicamente, din cauză că fondurile la direcţia generală s'au sleit; furnizorii n'au fost achitaţi, precum şi întreg personalul n'a fost achitat de trei luni.

Sistemul Cantacuzino Sion a produs un deficit de *două milioane.*

Vom reveni.

❑ *Intre liberalii bătrîni din Iaşi continuă să domnească aceeaşi febrilă agitaţie.*

— Partidul nostru este complect desfiinţat în Iaşi, ne spunea ieri un bătrîn liberal. D. Stere s'a arătat absolut fără chemare în diriguirea partidului local. La Bucureşti Iaşul nu mai contează. Nu putem pune un copist în slujbă. D. Haret este contra d lui Stere, d. Stelian este contra Iaşului; ceilalţi miniştri nici nu-i cunoaştem, nici nu ne cunosc.

Aceasta este situaţia şi vă autoriz să afirmaţi, că partid liberal nu mai există la Iaşi.

❑ **Epoca** *va porni cu începere de mîine, probabil, campanie violentă contra d-lui C. Stere.*

Acte, referitoare la o daraveră de avocat a d-lui Stere, au fosl fotografiate şi trimise din Iaşi, din cercuri greceniste, d-lui Al. Marghiloman, care, după ce le-a examinat, a dispus publicarea lor în Epoca.

Greceniştii urmăresc, cu publicarea acelor acte, să lovească şi în d. Stere, dar şi în contra d-lui M. B. Cantacuzino, care s'a declarat prietin personal al deputatului de Iaşi.

❑ *D. Al. Constantinescu, care are o daraveră avocăţească în Iaşi, a însărcinat pe secretarul său să accelereze mersul procesului.*

— Joi voi fi ministru, a declarot d. Constantinescu şi nu mă voi mai putea ţinea de avocătură.

Din aceeaşi sorginte aflăm că în minister va intra d' Orleanu sau d. Stere,

Un consiliu de miniştri a fost convocat pentru mîine, Mercuri.

❑ *In importantul proces d'intre casa şcoalelor cu cesionarii erezilor lui An. Baţotă, curtea de casaţie s. I, a respins ieri incidentul retractului litigios rîdicat de caca şcoalelor şi a amînat judecarea divergineţei în sine pe mîine, Mercuri.*

❑ *Preţul vinului s'a urcat foarte simţitor în vedere că recolta viitoare este compromisa.*

La Odobeşti, unde negutitorii de vinuri s'au cartelat, preţul s'a urcat la zece lei decalitru.

Şi în Iaşi oferta ie mare. Preţul aci ie 4 lei decalitru.

❑ **Scumpirea traiului.**—Un prieten îmi face înumpinare la articolul *Scumpirea traiului* că socotelile mele cu zaharul siut departe de a fi conforme cu adevărul. Realitatea e şi mai crudă.

Ţara pierde în afacerea zaharului peste *jumătate miliard.* Nu se mai cultivă acum nici 20.000 Ha., căci nici un cultivator serios nu mai face contracte cu fabricile de zahar pentru cultura sfeclei. Mai toţi erau înşelaţi la cintar. Fabricile de zahar s'au transformat toate în arendaşi de moşii. Aşa fabrica dela Ripiceni ţine în arendă moşiile d-lui Gh. Stroici şi Ionică Jianu; Fabrica de la Roman ţine în arendă Hălăuceştii şi Paşcanii.

Fabricile de zahar au dat în 1907 un divident de 64 la sută. Iată de ce zaharul e scump! Gh.

❑ Pentru desfacerea mărfurilor ruseşti, cum sunt: blănurile, galoşii, argintării de Tula, stambe ş. a. s'a format în Petersburg o societate de acţiuni cu capital imens, care a hotărît să deschidă mari magazii în toate oraşele însemnate din Europa.

O magazie la fel va fi instalată şi în Iaşi, cu începere de la sf. Dimitrie 1909.

Societatea a şi închiriat, în acest scop, vastele prăvălii ale d-lui M. Goldstein, str. Stefan cel mare.

❑ Comitetul executiv al Clubului meseriaşilor romîni, se întruneşte mîine seară Mercuri în noul local din piaţa Unirei, pentru a discuta mai multe chestiuni privitoare la bunul mers al organizaţiei acestora şi propunerea făcută de clubul meseriaşilor din capitală, relativ la ţinerea în Iaşi a unei mari întruniri publice, la care să asiste şi delegaţi din capitală, în chestia scumpirei alimentelor.

❑ Astă-zi la amiază un individ s'a introdus în magasinul Horowitz, strada Stefan cel mare, şi a furat mai multe juvaericale, brice ş. a.

Poliţia urmăreşte.

❑ Trupele din garnizoana Botoşani, care se află în tabăra de la Şipote, vor parăsi tabăra în ziua de 14 Maiu a. c.

❑ Mîine va avea loc o recepţie la consulatul rusesc, cu ocazia aniversărei naşterei Ţarului Nicolae al Rusiei.

❑ Zilele acestea se vor face prin comunele rurale procesiuni religioase, pentru ploaie.

❑ De cîteva zile avem o căldură excesivă. In judeţ e o mare secetă şi se simte mare nevoie de ploaie. Altminteri recolta va fi cu totul compromisă.

❑ D. I. Caragiani, profesor al facultăţei de litere, a obţinut un concediu de 25 de zile.

❑ Un incendiu a distrus un stog mare de fîn, aşezat între staţiile Vugheni-Oristeşti.

Focul a luat naştere de la maşina trenului.

❑ Senatul universitar, împreună cu consiliul profesoral al facultăţei de ştiinţi sunt convocate pentru astăseară, pentru a completa comisiunea pentru cercetarea lucrărilor candidaţilor la catedrele de chimie technologică din Iaşi şi din Bucureşti

❑ In locul agentului perceptor cl. I a comunei Anton Botez, bolnav, a fost avansat agentul perceptor cl. II d. Const. Botez, iar în locul acestuia a fost numit d. Teodorit, fost perceptor de barieră.

❑ Cererea pentru declararea în stare de faliment a firmei Kanschanski şi Friedmann, sorocită a fi judecată astăzi, a fost amînată.

❑ S'a revenit asupra înlocuirei d-lui Oşlobanu, din postul de psalt la Mitropolie.

D. Oşlobanu a rămas la postul seu.

❑ Primăria oraşului Iaşi a cerut ministerului de interne să aprobe taxa unitară comunală după felul şi importanţa comerţului a fie-cărui comerciant.

❑ D. profesor An. Obreja a demisionat din comisiunea numită pentru examinarea titlurilor şi lucrărilor candidaţilor la catedra de chimie teonologică.

Senatul se va întruni astăzi spre a da delegaţie altui profesor.

❑ Ni se scrie din Gugeşti, Fălciu, următoarele din partea învăţătorului de acolo G. Pascal:

In satul Gugeşti, comuna Boţeşti, jud. Fălciu, tînărul proprietar *Pericle Arghiropol,* animat de cele mai frumoase sentimente pentru propăşirea progresivă atît pe calea materială, cît şi pe cea morală şi culturală a sătenilor din satul său, a bine-voit cu multă dragoste şi a donat o casă *„zisă Rateşul"* cu o sală spaţioasă, 2 camere, un antret, un beciu de piatră sub ea, precum şi locul din prejur în suprafaţă de 21 arii 48 centiarii situat în centrul satului şi cu misile reparaţiuni ce mai necesita, va deveni un splendid local de şcoală ceea ce se simţea absolut nevoe. Donaţiea e făcută numai pentru şcoală. In numele copiilor de şcoală din sat depeste 170, vin a-i aduce prin publicitate vii mulţămiri dorind ca fapta d-sale lăudabilă să fie imitată şi de alţi proprietari din ţară.

❑ Examenul de capacitate pentru şt. naturale cu igiena s'a terminat, iată candidaţii reuşiţi:

Mironescu O; Grădişteanu V; Metaxa E; Dimitrescu V. şi Ghiţescu P., la specialitatea secundară, d. Luca I. V.

❑ Cetăţeni cunoscuţi nouă reclamă contra d-lui Buşag, intern la spitalul Paşcanu.

D. Buşag ar avea o purtare nepotrivită, cu postul ce-l ocupă, atît cu bolnavii, cît şi cu acei, cari vin să se intereseze de starea lor.

Aceasta nu poate fi tolerat şi rugăm pe cei în drept să explice internului cum trebue să se conducă.

❑ **Judiciare.**—Judecătorul de instrucţie cabinet I a lansat eri mandat de arestare contra lui N. Nedelcu, fost controlor financiar, acuzat de fapte cunoscute cetitorilor. Tribunalul a confirmat azi mandatul.

— Astă-zi au depus jurămînt înaintea d-lui prim-preşedinte Tribunalului, d-nii M. Viorescu şef viticol şi şef pepinierei vişan şi d. Silvianu, sub-şef viticol şi şef pepinierei Paraclis-Cotnari.

— I. Ilovici şi Hascalovici au declarat apel la camera de punere sub acuzare contra jurnalului trib. prin care s'au reconfirmat mandatele de arestare emise contra lor de judele instructor cabinetul III.

— Camera de punere sub acuzare a trimis în judecata Curţei cu jurati din Roman. pe Dumitru Ciulin, pentru lovituri cauzatoare de moarte şi pe Mandachi Ciulin, Dumitru I. Gauţă, Ianu Simion Peptănariu şi Gh. Peptănaru pentru loviri şi răniri.

— A fost adusă la parchet fata Catinca Autohi din Golăeşti, acuzată că a aruncat în fîntînă copilul ce l'a născut.

Biuroul „AURORA"

IAŞI Str. BARBOI No. 19

— Se însărcinează cu procurări de acte, copii şi informaţii de la orice autorităţi.

— Mijloceşte vinderi, cumpărări, închirieri şi arendări de moşii, vii, păduri, vile, case etc.

Plasări şi împrumuturi de bani pe ipoteci, gajuri, garantii sigure, cesiuni de cîştiuri etc. **Executări silite.**

Pentru orice detaliu a se adresa direct sau prin poştă d-lui **Aurelian G. Nicolau** —Iaşistr Bărboi 19

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti, 5 Maiu

LOTERIA

Bucureşti.— Astă-zi au cîştigat:

3000 lei No. 661, 25950.

2000 lei No. 21234, 12144, 5157, 14909, 26430, 24248.

1000 lei No. 11956, 54191, 1915, 11789, 17420, 46317, 25321, 47059, 6659, 12177, 53562, 5244. 59086.

500 lei No. 44712, 45804, 17258, 36957, 26050, 31652, 30732, 9953, 51834, 56010, 41053, 30664, 45756, 12176, 59943 18894, 41280, 29298, 4852, 42999.

200 lei „ 718, 557, 349, 636, 686, 958, 207, 1, 587, 642, 899, 381, 81, 490, 627, 985, 87, 581, 524, 653, 150, 1046, 2047, 3058, 4039, 5027, 6158, 7315 8018, 9098, 10680, 11003, 12502, 13418, 14010 15010, 16809, 17019, 18118, 19409.

20191, 21490, 22105, 23400, 24001, 25200, 26422, 27445, 28072, 29080, 30015. 31400, 32441, 33441, 36610, 35115, 36779, 37009, 38708, 30392, 40814, 42012, 43046, 44540, 45905, 46014, 47021, 48002, 49808, 50200, 51100, 52030, 53006, 54600, 55803, 56411, 57020, 58000, 59005.

❑ Biletele norocoase de loterie pentru clasa I-a se găsesc de vînzare la COLECTURA PRINCIPALA

TH. P. MAXIMOVICI

Agenţia Theatrală „Thalia" Piaţa Unirei

Incendiul de la Filaret

Bucureşti.—Pagubele cauzate de incendiul de eri de la Filaret se urcă la 3 milioane.

S'a constatat că incendiul a luat naştere de la o scînteie sărită de la o maşină şi transmisă la depozitul de uleiu.

Criza guvernamentală

Bucureşti. — «Epoca» ocupîndu-se într'un articol de remaniarea ministerului, zice că această chestie a devenit foarte gravă şi că remaniarea nu se va mai putea face.

De remaniare deci nu mai poate fi verba,—zice Epoca—căci ea s'a transformat într'o adevărată criză guvernamentală.

Ministerul de resboiu

Bucureşti.—In cercurile brăteniste se afirmă că primul ministru, d. Ionel Brătianu ar fi propus portofoliul răsboiulu d-lui general în rezervă Perticari.

Mari uragane

Berlin.—„Lokalanzeigzer" află din New-York că recentele uragane din statele Kausas şi Missivi au pricinuit enorme pagube.

Mai multe trenuri accelerate au deraiat. Au pierit, în accidente, 12 persoane şi alte cîteva sute sunt grav rănite.

Multe acte au fost distruse.

Bulgaria şi Serbia

Sofia.—Cercurile conducătoare declară că de şi relaţiile comerciale dintre Serbia şi Bulgaria, nu sunt prea întinse, ar fi de dorit încheierea unei convenţiuni vamale între Bulgarin şi Serbia.

Importanţa convenţiei ar fi însă mai mult dn domeniu politic de cît de cel comercial.

Svon neexact

Sofia.—Este absolut neexactă ştirea ce o parte din presa străină a publicat'o şi după care Bulgaria ar face, în diferite părţi, noui pregătiri militare.

Reorganizarea armatei turce

Constantinopol.—E vorba ca generalul german Von der Golz, fostul organizator al armatei turceşti, să fie adus din nou în Turcia, spre a lua direcţiunea nouei reorganizări a armatei.

Alte sentinţe de moarte

Constantinopole.—Astăzi tribunalul de resboiu a pronunţat alte 6 sentinţe de moarte, între care două a unor ofiţeri.

Sentinţele au fost confirmate.

Grevă

Paris.—In întrunirea ţinută eri de poştaşii greviţi, s'au cîntat imnuri revoluţionare şi s'au rostit discursuri atăcîndu-se guvernul.

Curentul grevist devine tot mai puternic.

Concediu

Constatinopol.—Marchizul Pallavicini, ambasadorul Austro-Ungariei, a plecat în concediu.

Deputat împuşcat

Praga.—Ziarele de aci anunţă că deputatul austriac Contele de Sternberg, aflător la Contantinopol, a fost rănit la un picior de un glonte rătăcit.

Ştire desminţită

Constantinopol.—Se desminte în mod oficial ştirea dată, cum că la Adrianopol s'ar fi descoperit o conjuraţie militară şi că s'ar fi făcut mai multe arestări.

Deraiare

Berlin.—Un tren de marfă deraind astă noapte, la o departare de cîţi-va chilometri de staţia Brein, toate vagoanele aproape au fost sfaramate.

Sunt 3 morţi şi mai mulţi grav răniţi.

Noui cutremure

Brancaleone. — O nouă puternică sguduitură s'a produs azi dimineaţă, producînd o mare panică.

Starea lui Tolstoi

Petersburg.—Starea sănătăţei lui Leo Tolstoi, s'a îmbunătăţit mult, în ultimul timp.

Călătoria d-lui Iswolski

München.—D. Iswolschi, ministru de interne al Rusiei, care se află aci de mai multe zile, va pleca poimîne în Italia.

D. Iswolsky se va reîntoarce apoi prin Berlin, unde va face o vizită prinţului de Bülow.

O numire probabilă

Petersburg.—Se dă ca sigură numirea d-lui Iswolski, ca ambasador la Roma.

D. Iswolski va demisiona zilele acestea.

Clinica boalelor de ochi

Doctor C. MICLESCU.

oculist operator.

CASELE FARMACIA CONYA

Str. de Sus No. 123

CABINET DE CHIRURGIE

şi

TEHNICA DENTARA

D-r S. EIGHER

— STRADA LAPUŞNEANU 23 —

Extracţiuni, plombe, denturi.

Lucrări în aur, cauciuc şi porcelan

PRIMARIA COMUNEI IASI

In ziua de 30 Mai a. c. oara 10 a. m. se va ţinea în camera acestei primării cu respectarea dispoziţiunilor art. 72—83 din legea comptabilităţei Publice, licitaţie publică orală pentru vinderea următoarelor parcele:

1) Parcelele de pe lîngă şoseaua Ţuţora şi mahalaua Arapu, Blocul A compus din parcelele No. 1—30, Blocul E compus din parcelele No. 86—92; Blocul F. No. 91—116 şi Blocul I compus din parcelele No. 143—160.

2) Parcelele în număr de 31 situate în mahalaua Frumoasa între vechiul şanţ al oraşului şi şoseaua comunală Socola Ciurea.

3) Parcelele în număr de 44 situate între viile de la Copou şi şoseaua Iaşi-Botoşani.

Garanţia provizorie pentru fie care parcelă 40 lei.

Condiţiunile de licitaţie şi planurile de parcelare se pot vedea în fie-care zi de lucru de la serviciul Administrativ.

No. 9332 1909 2 Maiu

MODE

NINETA GEORGESCU

1, STRADA SĂULESCU, 1

Noutăţi pentru sezonul de vară

Vaccinări şi Revaccinări

cu limfă proaspătă garantată

practică

Dr. A. Steuerman

Str. Golia 12

CELE MAI COMPLECTE

Analize Chimice şi Microscopice

DE

Urină, Spute, Lapte,

Vinuri, Stofe de lână,

Bumbac şi Matasă etc.

execută

Doctor A. RATIANU

Chimist diplomat de la Universitatea din Geneva.—Fost Chimist-Şef al Comunei Iaşi

— Laborator Special Str. Golia 46 —

Eau de Cologne

Secretul Toaletei Lumei distinse

Aroma admirabilă şi delicioasă. Răcorire excelentă.—Idealul tuturor mirosurilor. Puritate absolut garantată. Respingeţi orice Eau de Cologne *nepură* şi *inferioară* fiind vămătoare. Cereţi *anume* marca

Etichetă albastră-aurie

Furnisorul multor Curţi.—Casă fondată 1792.

Representant: JACQUES METHSAFT—IAŞI.

BYRRH CEL MAI BUN VIN TONIC ŞI APERITIF

PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906.

BYRRH Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (Thuir Franţa) De vînzare La toate magazinele de consum din ţară

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

1420 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usureadă şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere—Str. de Sus

Fondată în 1852

Aduce la cunoştiinţa intinsei sale clientele şi în special D-lor

Antrepenori, Arendaşi şi Proprietari

că pentru campania de lucru s'a asortat cu mari depozit de

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Ţevi, Robinete

şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apă

Tablă, Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.

Maşini agricole şi Pluguri

accesoriile lor de la cele mai renumite fabrici.

CURELE DE TRANSMISIUNI, COCS CU ANTRACIT ŞI CARBUNI DE FORJA.

Toate cu preţurile cele mai convenabile

S'a convins toată lumea că la Prima boiangerie şi curăţătorie chimică

LA „PARIZIANU"

care de la 23 Aprilie, s'a mutat în strada Veche No. 58, mărind fabrica şi aducînd lucrători speciali, cari au o deosebită cunoştinţă în această branşă şi făcîndtot posibilul ca la *hainele curăţite* **să nu mai reapară petele**, iar *cele boite* **să nu se decoloreze**, asigurîndu şi prin această o clientelă distinsă din elita Iaşului, posedînd mai multe certificate de mulţumire.

Rog deci pe onor. clientelă şi pe onor. public a mă încuraja şi în viitor.

LA „PARISIANU"
Iaşi, Strada Veche 58.
(Visa-a-vis de strada Pomir)

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia **Bucureşti**

Agent general pentru Iaşi:

JOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE Of 30c.

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

FONDOIR DEPOSE
Prix..... 6f.50
R. GARIEL
2ter, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

BROSSE A TAPIS
Prix: 14 fr.
R. GARIEL
2ter, quai de la Mégisserie
PARIS
Envoi franco de Catalogue

PORTE-POTS
en FONTE INOXYDABLE
Prix: 0f50c
Raymond GARIEL
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

Dr. A. Steuerman
Medic al Societăţii *Fraterna-Păcurari* şi al Tramvayului electric
Str. Golia No. 13
Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.
Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu
AVOCAT
— Strada Golia 77 —
Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu
AVOCAT
— Str. Bărboi No. 19 —
Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce maşina de scris acte, contracte şi ori ce documente, cu preţ modest.

Doritorii sunt rugaţi a scrie o carte postală pe adresa

Alexandru Stroian
— Strada Spinţi No. 8 —

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa VI a Loteriei V

s'au pus în vânzare

Tragerea

De la 27 April—20 Mai

Se poate ciştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 20,00
1/4	Un sfert	Lei 40,00
1/2	Una jumătate	Lei 80,00
1	Loz întreg	Lei 160,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	3—lei	1/4	Un sfert	6—lei
1/2	Una jumătate	12—lei	1/1	loz întreg	24—lei

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Segarantează servicin cel mai Prompt şi conştincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 720 Joi 7 Mai 1909

Mișcarea din Magistratura inamovibilă

D. Toma Stelian, e un om fericit;—e singurul ministru al justiției, care de cînd avem în țara aceasta o organizație judecătorească, a avut marele noroc să spună că a prefăcut aproape întregul corp al magistraturei!

Importantele numiri făcute la Inalta Curte de Casație pentru complectarea celor 5 vacanțe, numeroasele avansări, la gradul de consilieri de Curte de Apel și președinți de Tribunale, și în fine fixarea definitivă, a tuturor judecătorilor de tribunale cu ocazia punerei în aplicare a legei de reformă judecătorească, îi vor da dreptul d-lui Stelian, ca să afirme cu mîndrie ca în bună parte magistratura de azi este opera sa și a partidului liberal.

De multă vreme partidul liberal nu mai avusese ocazia să ciuruiască în interes politic magistratura țărei;—a trebuit să dea peste un ministru de talia d-lui Stelian, ale cărui interese profesionale, să se poată împăca cu interesele electorale ale partidului, pentru ca sub pretextul de a reforma justiția, să facă loc în magistratură tuturor ambițiilor și poftelor personale, diametral opuse prestigiului și demnității justiției.

Legea judecătoriilor de ocoale, poate fi considerată ca cea mai grasă sinecură pentru plasarea primului stoc de nepoți și agenți ai partidului; legea de stabilitate în tribunale, va contribui la complectarea și ultimului rest de partizani și amici, cărora partidul liberal are datoria, să le asigure pentru tot-deauna existența.

Ne am ocupat la timp de numirile ce s'au făcut cînd s'a pus în aplicare legea judecătoriilor de ocoale și am dovedit, ca în afară de înscrierea în budgetul statului ca judecători stagiari a cîtor-va sute de tineri licențiați în drept, în legături intime cu partidul liberal, și cari îngreuiază anual acest budget cu 3.000.000 lei, legea aceasta nici o altă utilitate nu are.

Din potrivă, justiția țărei a făcut un pas înapoi, și interesele justițiabililor sunt cu mult mai mult nesocotite prin lărgirea competinței civile și penale a judecătorilor de ocol.

Ne vom ocupa după 1 lunie și de numirile ce se vor face în tribunale, garantate prin noua lege de stabilitate și vom avea prilegiul să constatăm și de data asta aceiași idee dominantă, în efectuarea numirilor, aceiași preocupare de partid, sau sectarism politic, de care a dat destulă dovadă, actualul Ministru de Justiție de la 1907 și pînă azi.

Pentru moment, voim să analizăm puțin unele din numirile făcute în Inalta magistratură inamovibilă, și cari au dat naștere la diferite discuțiuni și aprecieri cari nu prea onorează pe d. Stelian, și guvernul din care d-sa face parte.

In primul rînd, este vorba de complectarea vacanțelor de la Casație.

Liberalii au dus cea mai violentă campanie în potriva secțiunei a III-a,—înființată prin legea d-lui Bădăreu—și s'au angajat prin presă și întruniri publice că o vor desființa, pe data ce vor succeda conservatorilor la cîrma statului.

De sigur că nu era ușor lucru, să suprime printr'o simplă trăsătura de condei, o secțiune judecătorească de importanța și utilitatea incontestabilă a contenciosului administrativ și să svîrle pe drumuri 8 înalți magistrați de carieră, recrutați dintre cei mai demni, și cei mai valoroși președinți și consilieri de la Curțile de Apel din țară.

Și atunci, s'a căutat a se reconcilia angajamentele de opoziție cu pretinsele interese ale justiției, declarîndu-se că se va ajunge treptat treptat la desființarea secțiunei, prin scoaterea la pensie din oficiu și pentru limită de vrîstă a consilierilor de la Casație, pînă la complectarea numărului de 8, rămînînd bine înțeles a tribuțiunile contenciosului în sarcina uniea din cele 2 secțiuni existente.

Declarațiunile acestea a căror sursă oficială era de toată lumea cunoscută, dădeau mult temeiu de crezare, căci trecuse aproape anul de la ivirea primelor vacanțe, și cu toate acestea Ministrul de justiție, nu gîndea să le complecteze.

Și acum, cînd toată lumea aștepta să vadă punerea în aplicare a legei de pretinsă reformă judecătorească, și cînd cel mult era vorba numai de înghebarea întregului complect al inutilei secțiuni a 4 a, a Curței de Apel din București, d. Stelian, cu o lună înainte de punerea în aplicare a nouii legi, ne dă la iveală și complectarea celor 5 vacanțe, osebit a primului-președinte de la Inalta Curte de Casație!

Și ce complectare!! Un act de cea mai nepermisă inconsecvență pentru un bărbat politic serios și pătruns de sentimentul demnității și al datoriei.

In primul rînd se avansează prim-președinte un consilier, trecîndu-se peste cei doi președinți de secțiuni, d-nii Mandrea și Petrescu, cari în afară de superioritatea gradului și vechimei, pot fi cel puțin socotiți de aceiași valoare sau capacitate juridică ca și d. G. Bagdat, noul prim-președinte.

Liberalii au criticat pe vremuri cu cea mai mare vehemență pe d. Bădăreu, cînd pentru rîdicarea la rangul de președinte al unei secțiuni de Curte de Apel, n'a ținut seamă de vechimea unui consilier de la acea secțiune, și au aprobat eșirea nepermisă a unuia din magistrații ce se credea atîns prin acea numire și care prin coloanele unui ziar de opoziție a protestat pentru că a fost nesocotit.

Ce ar trebui să spunem noi azi cînd vedem pe liberali transformînd în sistem avansările de prim președinte — nu de președinte de secție—a consilierilor, cu nesocotirea nu numai a vrîstei, dar chiar a gradelor erarhice, a colegilor lor?

Căci, cum s'a procedat la Inalta Curte de Casație, tot ast-fel s'a procedat și la Curtea de Galați.

Dar fiind-că vorbim acum de Inalta Curte de Casație, socotim că alegerea făcută de d. Stelian în persoana actualului prim-president, este un act de mare nedreptate și care apare cu atît mai mult într'o culoare urîtă și demnă de a fi dezaprobată de toată lumea, cu cît se știe că acest înalt magistrat a dat tot sprijinul seu guvernului liberal, ca membru în consiliul superior de agricultură, pentru aplicarea reformelor agrare, și își face o mîndrie a spune pretutindeni că este un devotat partizan al liberalilor!

Tocmai faptul acesta, trebuia să determine guvernul. a nu încredința cea mai înaltă demnitate judecătorească unui partizan politic, pentru a nu fi socotit cu drept cuvînt de toată opinia publică, că nu interesele superioare ale justiției le-a avut în vedere ci interesele politece ale partidului.

Dar acolo, unde se pune în relief și mai mult sinceritatea credințelor guvernului și în deosebi a Ministrului de Justiție, în conceperea măsurilor de luat în potriva magistraților cari depășesc atribuțiunile lor de judecători, este numirea făcută în persoana d-lui Scarlat Popescu, fostul prim președint al Curței de Apel din București.

Acest înalt magistrat, cu ocasia deschiderei anului judecătoresc de la 1 Septembrie în 1907, a acuzat pe colegul seu, consilier de Curte și delegat cu funcțiunea de procuror general, d. Stefănescu, de a se fi pus cu totul la ordinele și la dispoziția administrației de Teleorman, deci și a ministrului de justiție, cu ocasia conflictului dintre procurorul Trib. de Teleorman și prefectul județului, asupra unor arestări ilegale operate de prefect—și discursul acestui înalt magistrat a fost considerat în deosebi de presa liberală, ca un discurs politic, nepermis unui magistrat.

Ba ceva mai mult, presa liberală a opinat chiar pentru darea în judecată a acestui înalt magistrat, și ministrul nu s'a putut opri de a nu declara pretutindeni că n'are confienței în comisiunea de judecată, de oare ce după legea de organizare judecătorească, acest magistrat va fi judecat de colegii săi.

Și atunci s'a născut ideia modificărei legei de organizare judecătorească, cu toate dispozițiile ei de slăbire a inamovibilității, lege, care după mai multe lupte a căpătat forma pe care o știm, cu inspectori sau spioni judecătorești, și cu un consiliu superior de judecată, în frunte cu însuși Ministrul, în locul Curței de Casație care avea căderea de a judeca.

Și cînd să se pună în aplicare legea, și să se dea ast-fel cel puțin ca prim avertisment acestui magistrat, că de azi înainte nu se va mai putea pronunța cu aceiașuși urință de pe fotoliul seu de judecător asupra actelor politice ale guvernului, Dl. Stelian, ca o recompensă pentru acuzațiile ce d-l Scarlat Popescu, i le-a adus, și pentru dovedirea sincerității cu care a făurit legea de reformă judecătorească, 'l avansează consilier la Casație, iar pentru a'l pune și în mai bună companie, avansează în acelaș timp și pe consilierul Stefănescu acuzat de a fi primit rolul urît de agent al guvernului.

In cît legea de reorganizare, determinată mai mult de procedeurile d-lui Scarlat Popescu, cînd va urma a fi pusă în aplicare, nu va mai găsi la locurile lor nici pe acuzator. nici pe acuzat; ambii find avansați la Casație, și d. Stelian, va trebui să aștepte ca să'și aplice legea dacă va mai avea timpul, față de alți magistrați, de cît aceia în vederea cărora a fost concepută.

Dar, nu cu aceasta se termină analiza ce avem de făcut asupra mișcărei din magistratură din ultimul timp.

Sunt și alte fapte cari se degajează din combinările politice și electorale ale guvernului, unite cu cele profesionale ale Ministrului de pe timpul avocaturei sale, și despre cari vom vorbi.

Vespasian I. Pella

In plină anarhie

Debandada dela serv. sanitar superior

Unii își făceau mari iluzii despre opera mare ce-o va implini, la direcția serviciului sanitar superior, d. profesor doctor Cantacuzino.

Se spunea, că d sa ar intruni destule garanții pentru o conducere serioasă a insemnatului serviciu, că, pe lîngă o situație materială, care 'i va asigura independența, d. Cantacuzino este și un modern om de știință; că este unul din fruntașii generațiunei actuale, cu formule sociologice mai științifice și mai sănătoase; că va face știință pentru știință - nu meserie.

Imediat, însă, după primele manifestări de activitatea sa ca director, o deziluzie generală și adîncă cuprinse pe toți. Avînd ca sub-director pe un nevrozat, buletele se succedau zilnic.

Proiectul de reformă a serviciului sanitar, stîrnise critici acerbe și bine intemeiate din partea tuturor oamenilor competinți, așa că ministrul de interne s'a văzut pus în imposibilitate să depue proiectul pe biuroul Camerei.

In gospodăria serviciului sanitar, d. Cantacuzino a produs o nespusă debandadă. Din anul trecut, primul al activității sale, directorul general a reușit să realizeze un deficit de aproape două milioane; iar întreg personalul medical al țărei și furnisorii au rămas neplătiți.

Județele au rămas fără medicamente, cari se serveau gratuit sătenilor săraci. Chiar medicamentele zise banale, cum ie chinina, untul de ricină, nu se mai găsesc în farmaciile și primăriile rurale.

Cu o asemenea stare de lucruri, care, în alte țări, nu s'a pomenit nici în urma unor cataclizme, suntem amenințați de o grevă a personalului medical, iar lipsa totală de medicamente va sili pe săteni, în mod fatal, să se întoarcă la leacurile băbești, așa că mortalitatea și bolile vor merge în creștere.

Deficitul de două milioane, despre care am vorbit mai sus și care ja adus după el această debandadă, este rezultatul căpătuirei, fără scrupule, a unei bande se sinecuriști, recrutați toți dintre faimoșii ex-socialiști.

Diurnele, inspectorii și alți parasiți au mîncat fondul și au adus ceea ce vedem: falimentul serviciului sanitar.

Guvernul are datoria să intervie de urgență, căci asupra lui va cădea toată răspunderea, toate consecințele, ce vor decurge din această stare de anarhie și de complectă debandadă.

Constatări hazlii

Ziarul local liberal și a adus aminte acum să polemizeze cu noi în chestia numirilor în magistratură și în campania ce-o ducem contra d-lui Stelian.

Nu trebue să publicăm premiu pentru ghicirea autorului articolului; d Stelian n'are în Iași de cît un singur apărător pe d. G. G. Mărzescu și este interesant că, pe cînd toți liberalii sunt contra d-lui Stelian, singur d. Mărzescu îl susține, sau cum s'ar zice popular: „mai rău să te vedem, d-le Stelian".

Articolul, prin care se ia apărarea ministrului cu o întîrziere fenomenală, s'a publicat. de sigur, din cauza puținei lui importanțe, în pagina II. Dar aceasta ie chestie de formă și trecem repede peste dînsa.

Venim la fond: fondul ie că, în toate cîte le-a făcut d. Stelian, vinovat ie d..... Badareu. Nu este d Badareu acela, care, în 1906, îl numise procuror de curte, la Iași, pe Hamangiu?

D. Badareu făcuse, în adevăr, acea numire, dar sub ministeriatul cui s'a făcut alianța Stelian—Cuza—Hamangiu?

Altă vină a d lui Badareu: de ce nu l'a avansat pe d. I. Corjescu,? Avocatul d-lui Stelian nu se întreabă de ce d. Corjescu n'a fost avansat de d. Stelian, ci de ce n'a făcut-o d. Badareu.

D. Badareu, din contra, a numit în magistratura inamovibilă pe un magistrat mai tînăr ca d. Corjescu, pe d. Urlățeanu, și naivul avocat stelianist uită că acelaș domn Urlățeanu a fost avansat, chiar acum, de d. Stelian.

D. Badareu a preferat militanți politici înaintea magistraților de carieră.

Dar d. Suciu, excelent magistrat, n'a fost militant la liberali?

Culmea avocatului, care pledează față de el însuși este cînd afirmă că Opinia a aprobat, în vremuri, ancheta judecătorească de la Iași.

Nu zeu! Strașnici ciocli ore d. Stelian! Il are de cioclu pe d. Mîrzescu și zeu că nu merită mai mult.

Chestii economice

Furnitura cizmelor militare

Cetitorii știu frumoasa întrunire provocată de clubul meseriașilor din Iași pentru a protesta contra hotărîrei ministrului de războiu de a da furnitura de cizme militare fabricei Mandrea.

Azi constatăm că acea întrunire și a avut efectul dorit și de și pentru moment se pot ivi unele complicațiuni, care ar putea trăgăna afacerea, un punct e căștigat, că societatea meseriașilor de ciubotari romîni a izbutit să se impună și folosindu-se de avantajele acordate de lege, ei pot face față concurenții.

Am asistat la acea întrunire în curioși cetățeni, și ne a plăcut nota, ce a dominat: *sinceritatea*. Lume nouă pe o scenă veche, călcată de mari oameni de stat; în schimb ce vorbire dezghețată, ce sentiment aprins, ce inimă caldă! Aceasta ne dă iluzia ce va fi mîne, cînd cercul vieței politice lărgindu se vor eși la viață elemente nouă cu mentalitate nouă, cu interese nouă, cu sentimente nouă.

Ciubotarii ieșeni sînt în progres. Cîteva firme nouă arată orașului perspectiva cam îndepărtată a unui tîrg românesc cu firme românești.

La acest spor a contribuit mult hotărîrea ce s'a luat de la ministerul de războiu de pe cînd era ministru d. general Gh Manu, ca să se dea furnitura cizmelor militare societăților de meseriași romîni.

Banii ce au circulat în piața lașilor au alimentat cîți-va maeștri Romîni. Maeștrii au format ucenicii, cari la rîndul lor au devenit maeștri, și în 3 ani avem cîteva firme nouă pe strada de sus, cea mai industrială stradă și acaparată mai numai de străini.

De data aceasta noua licitație pentru furnizarea a 70000 părechi de cizme va avea efectul că va face să circule încă un milion de lei prin pungile meseriașilor romîni. Ori care va fi rizicul, dacă nu se poate ca din acel milion să se cîștige, dar trăește atîta lume, și lipind nod de nod, franc de franc se sporește economia meseriașilor.

Vom avea prilejul a mai vedea vre o firmă nouă românească pentru a ne ferici cu încă un simbure economic pe piața înstrăinată a lașilor.

Dar circulația milionului prin pungile meșeriașilor romîni trebue să aibă de urmare pășirea pe calea comerțului, de la ciubotarul romîn, la magazia de pielărie românească. Nici nu se poate închipui ca existînd cîteva sute de meseriași ciobotari romîni să nu se deschidă și o magazie de pielărie tot românească. Meseriașul întreține pe negustor, și negustorul aduce cîștig meseriașului.

Și trebue să fie; tot așa cum mîne cînd vom avea pe piața lașilor mai multe firme de croitorie ori bărbătească ori femeiască de romîni, va trebui să răsară și magazia de manufactură românească, nu ca astă-zi să fie toate străine

Piața comercială a lașilor se va romaniza prin romanizarea meseriașilor întăiu, căci numai clica bețivilor romîni poate ținea crîșme evreești, ori ce altă breaslă de meseriași romîni trebue să desvolte în alăturare comerțul românesc.

In această romanizare a pieții comerciale și industriale statul trebue să fie un factor important. El a stricat bruma de comerț și meserie românesscă, el trebue s'o motiveze acum din nou.

Hărnicia meseriașilor ciubotari romîni le face cinste lor și pildește în mod viu scara de înalțare economică a lașilor.

***

Predica în biserică

Auzim totdeauna vorbindu se că romînii noștri, cea mai mare parte, trăesc o viață lipsită de foloasele religiunei creștine și că clerul nostru se mărginește mai numai la săvîrșirea actelor cultului.

După cele ce vedem aproape zilnic, este adevărat că sentimentul religios-moral la poporul nostru, nu este cultivat așa cum trebue de către preoții noștri, din multe cause.

Intre altele, cea mai puternică, este *lipsa de predică în biserică*, și de *catèheze și sfaturi pastorale*, în afară. Cum voiți ca credincioșii noștri să fie buni creștini, cînd ei nu cunosc nisi cele mai elementare principii ale religiunii creștine, după care să'și îndrepteze viața lor? Și cum vor cunoaște învățătura creștină, dacă nu li se predică, sau să se facă școală cu ei, explicîndu-li-se fundamentul prin catheze?

Statul a făcut cît a putut și ne-a pus la dispoziție mijloacele de întreținere, deși insuficiente, care desigur vor fi crescute cînd se va vedea că le merităm; iar biserica este datoare a-i da Statului în schimb, cetățeni religioși-morali, conștienți de drepturile și datoriile lor creștinești și cetățenești.

Pentru acest scop, în prima line, este de nevoe ca *Păstorii* să lumineze poporul cu principiile de credință și morală creștină, care regulează o viață bună pentru om, dîndu-se ca pildă vie pentru cele ce învață.

Cu regret însă, am constatat cu toții—clerici și mireni—că atît clerul inferior cît și cel superior, stau depărtați de această datorie, și deci o reformă, care să îndrepte lucrul, se impune.

In fața acestei crize, au fost bine venite și ne-au bucurat pe toți, *Pastoralele* noilor I. I. P. P. S. S. Mitropoliți, prin care se impune clerului *a predica*. Mijlocul acesta poate fi bun și pentru a atrage pe creștini la biserică, dar numai cînd se va predica bine ca fond și frumos ca formă. Darul oratoriei nu este dat de Dumnezeu ori-cui, dar să poate cultiva prin muncă cu stăruință.

De aci să poate deduce că nu ori-cine poate fi predicator bun ca să aducă folos și că măsura de a predica toți preoții—că cei ce nu se vor supune vor fi amendați sau pedepsiți—mi se pare pripită. Ori ce calitate se perfesționează treptat prin educație.

De aceia și preoții ar trebui mai întăi pregătiți pentru această grea misiune, căci până acum șefii noștri nu s'au prea interesat de cele ce fac și ce ar trebui să facă preoții, cu puține excepții, din care cauză nici răspunderea nu e drept a cădea numai asupra lor.

Predica în biserică și catehezele în afară sunt pentru luminarea credincioșilor cu adevărurile dogmatice și morale, iar sfaturile pastorale pentru a îndrepta ori ce lucrare greșită și vătămătoare.

In expunerea unei predici sunt anumite regule omiletice și retorice, ce trebuesc observate cu strictețe și o predică bună trebue a fi scurtă, precisă și mărginită numai la tălcuirile Sf. Scripturi și Sf. Tradițiune a Părinților bisericești (canon 19 Sinod VI Ecum). Iar sfaturile pastorale și catehezele se pot face de ori ce preot, căci vorbirea în acestea poate fi cît de liberă și nepregătită, fie chiar cu repetare de fraze și idei, ceia ce nu convine Predicei.

Cînd aceasta s'ar face improvizată, adică predicatorul să predise nepregătit, apoi în multe cazuri aduce mai mult desgust auditorilor și plictiseală, lucru de care ar trebui să ne ferim; căci dacă până acum a fost un rău că nu s'a predicat apoi poate fi un mai mare rău dacă nu se va predica bine și frumos, ca să folosească și să placă auditorului. Din acest punct de vedere dau dreptate unui P. S. Episcop care nu mi-a îngăduit a predica, obiectînd că nu are timp a'mi cerceta predicile, deși nici odată nu se predică de nimeni.

Predica este o artă sau un meșteșug și o știință care cere un studiu și o pregătire. Predicatorul trebue să fie un teolog desăvîrșit și cu depline cunoștințe enciclopedice ca să poată pătrunde în sufletul tuturor credincioșilor de diferite grade intelectuale-morale și a le putea mișca inima impresionîndu-i în mod plăcut și folositor.

De cît să vorbești nepregătit lucruri de prisos, mai bine să taci. Apoi predicatorul are nevoe și de bibliotecă ca neîncetat să fie în studiul și exercițiul misiunei sale. Lipsa și greutățile familiare, în cele mai multe cazuri sunt împrejurări împedicătoare.

Pe temeiul acestor expuse pe scurt după experienţa mea practică, pot afirma că nici 25 la sută dintre preoţi, chiar şi cu studiu mai înalt, nu-şi vor putea îndeplini cu sfinţenie această înaltă datorie. Poziţiunea preoţilor noştri, mai ales cei de la sate, încă nu este bine asigurată ca să poată fi liberi de a se ocupa serios, căci cu 50-60 lei lunar nu să poate trăi cu familii grele, ca să fie sustraşi de la munca cîmpului. Mulţi, din cauza greutăţilor şi mediului nu au mai pus mîna pe carte de cînd au eşit din şcoli. Cu aceasta însă, nu înlătur faptul că se găsesc şi preoţi apţi chiar în starea de azi, ori că ajutaţi şi cultivaţi, n'ar fi cu toţii în stare să predice. Siliţi, de sigur vor predica şi actualmente cu toţii, dar predica multora va fi ridicolă. Să-i opreşti de a munci şi să-i obligi la studiu? Dar apoi cu ce vor trăi, căci şi predicator cerşitor, iar nu şade bine? Şi dacă acest lucru nu-l fac unii Episcopi—lipsiţi de greutăţile familiare şi cu toate la îndemînă, deşi canonul obligă,—căci poate le lipseşte talentul, atunci cum se poate impune tuturor preoţilor, în condiţiunile arătate?

De aceia, dacă voim ca *predica* să aducă un folos real,—mai ales azi cînd creştinii sunt aşa reci în cele religioase, —apoi este neaparat trebuincios ca *Predicatorii* să fie *preoţi speciali* şi bine pregătiţi cum erau înainte, avînd la îndămînă şi toate mijloacele necesare. Altfel noua dispoziţiune va rămînea o simplă reclamă formală fără absolut nici un folos.—Pe lîngă acestea măsura de a predica să fie generală, nu numai la unele Eparchii.

Mulţi chemaţi, dar puţini aleşi—chiar dintre predicatorii speciali, încă nu pot unii să corespundă misiunii, din multe împrejurări.

Prin urmare, ca încheere, sunt de părere:

A se numi *predicatori speciali* dintre preoţii titraţi pe la toate Episcopiile şi Mitropoliile, bisericele catedrale din toate oraşele şi chiar *predicatori ambulanţi* pe la sate cîte unul de fie care plasă. Iar cei lalţi preoţi să predice facultativ, din cei cari vor putea. Predicatorii să fie plătiţi cu cel puţin leafa unui preot licenţiat de episcop sau protoereu, dacă nu ca un defensor eclesiastic. Să fie numai Predicatori, cu obligaţiunea a predica regulat în toate Duminicile şi sărbătorile iar la zilele de hramuri şi alte ocaziuni însămnate, să fie impuşi a predica şi la celelalte biserici din circumscripţia respectivă.

Aceasta de o camdată macar, pînă cînd se vor cultiva toţi preoţii de a se face apţi şi de această poruncă a Mîntuitorului Is. Hs.

Econ. Stavrofor D. Lascar
Licenţiat în Teologie şi fost protoereu Argeş

Huşi, 5 Mai 1909

Vizita Archiducelui Frantz Ferdinand

După cum ne-a comunicat corespondentul nostru din Bucureşti, Archiducele Frantz Ferdinand, moştenitorul tronului Austro-Ungariei va vizita pe M. S. Regele.

Se spune că Archiducele Frantz Ferdinand va veni în Bucureşti la 25 Mai a. c. Acum se anunţă că moştenitorul tronului Austro-Ungariei va face o vizită M. S. Regelui la 7 Iunie a. c.

Archiducele Frantz Ferdinand

Moştenitorul Austro-Ungariei, va veni prin Predial şi va fi însoţit de o numeroasă şi strălucită suită. El va fi găzduit la Castelul Peleş.

Cu această ocazie se va organiza la Sinaia frumoase audiţiuni muzicale de către orchestra ministerului instrucţiunii publice, şi reprezentaţii de gală etc.

Gimnastica Suedeză

Cursurile de vară la Bucureşti

Pentru lunele de vacanţă Iulie şi August anul curent, sunt chemaţi la Bucureşti toţi maiştrii şi maestrele de gimnastică din întreaga ţară, pentru a se face cursuri de perfecţionare după principiile gimnasticei suedeze. Aceasta dovedeşte intenţia ministrului de a pune pe o cale solidă predarea aşa zisei dexterităţi.

E prea adevărat că pregătirea maeştrilor lasă pentru moment foarte mult de dorit, şi desigur că acest fapt l'a făcut pe d. ministru Haret să convoace în congres la Bucureşti, de două ori până acum, pe maeştrii de desemn şi caligrafie, şi tot de două ori pe noi cei de gimnastică.

Inainte de a ne da părerea cum au fost organizate aceste congrese, şi de folosele reale, cu cari s'au ales maeştrii, am dori să ştim care sunt persoanele atît de bine pregătite, pe care d. ministru le va însărcina cu predarea acestui curs *pretenţios* de gimnastică suedeză.

Cînd zicem că acest curs e pretenţios îl vom motiva cînd vom vorbi pe larg despre şcoala de gimnastică din Stohkolm, care face fala poporului suedez, şi pe care caută să o introducă toate popoarele culte.

Dacă d. ministru va găsi în prezent persoane care să îndeplinească condiţiunile cerute de această şcoală, desigur că la cursurile la care suntem chemaţi în lunile Iulie şi August, vom profita enorm; în caz contrar însă, vom perde timpul frumos al vacanţiei în zadar, vom cheltui bani şi noi şi ministru de pomană. Insă dacă noi marea majoritate vom perde şi moral şi material, în schimb vor cîştiga acele vre-o cîte-va *lichele* care stau veşnic la minister, inducîndu-i în eroare, pentru interesul lor personal, de a fi numiţi inspectori, şi de a încasa sume grase pe degeaba.

Un maestru de gimnastică.

Intre ministru şi învăţător [3])

Continuare cu chestia Pogor.

C. Pogor, învăţătorul de la Prigoreni cunoscut în lumea şcolară ca om de iniţiativă şi dintre învăţătorii desgheţaţi. Cel întâiu luînd de imbold acţiunea d-lui Haret, Pogor izbuteşte a organiza bancă în Prigoreni în 1 Iulie 1901.

Liberalii venise la putere în Februarie 1901; tinerimea generoasă abia intrată în partid acaparase multe inimi şi C. Pogor fu printre cei dintâiu.

Pildind rîvna ministrului el reuşeşte ca şi alţi 5 colegi învăţători să înfiinţeze bancă populară. Era un avînt în ţară ruit de d. Haret. De unde în cei doi ani de guvernare conservatoare—ani de secetă şi de lipsă—abia se întemei se 64 bănci populare, de odată în anul 1901 se întemeiază 168 bănci, ca în 1902 numărul lor să se sporească cu 444, rîdicîndu-se peste tot la 700 bănci.

C. Pogor era dar dintre cei dintâiu adepţi ai ideii d-lui Haret. Şi e lucru ştiut de toţi că d. Haret şi-a ales tocmai dela Iaşi cîţiva învăţători, pe cari i-a luat de pildă, le-a pomenit numele în parlament, favorizîndu-i.

Cînd un ministru se asoboară cu atîta umilinţă să primească părerea învăţătorului Dodon în seriile de elevi a lui Brudariu ori Pogor, înseamnă că pe cei mici i-au legat cu trup şi suflet de tine. Mai mult însă, d. Haret a început şirul scrisorilor. A împănat ţara cu sute şi mii de scrisori. Invăţătorii le purtau la sin, le puneau la icoane, le legau în rame; le scoteau în drum, le arătau la oricine pe jos, în căruţă, în tren, în biserică, la primărie.

Incepuse chiar vătăjeii de prin sate să cunoască *slova femeiască* a ministrului Haret. Era ceva ne mai pomenit pentru ţara noastră. Haret a izbutit să facă o atmosferă delirantă. Era îndumnezeit. Chiar elevii, de prin şcoli ştiau că domnul lor a primit scrisori de la ministru, căci unii din învăţători în buimăciala lor o ceteau cu glas tare în clasă, o arătau la elevi, se purta, scrisoarea din mînă în mînă, şi domnul trecea în ochii clasei ca ceva mare, neasemuit de mare: om care corespunde cu ministrul.

Altăceva însă; d. Haret devenise foarte surtenitor cu învăţătorii. Intrarea la minister, şi mai ales la el acasă, în strada Verde No. 12, era deschisă pentru învăţători la orice ceas din zi şi noapte.

Dacă se întîlniau în antecameră un universitar şi un învăţător ministrul chema întâiu pe învăţător şi dacă mai avea vreme schimba o vorbă cu universitarul.

Altfel era amînat pe altă zi Iar să fi îndrăznit un portar de la minister să se poarte rău cu un învăţător, era amendat, ştrefuit, dat afară. Invăţătorii erau pentru d. Haret persona *grata*.

Şi micul C Pogor de la Prigoreni, moşia lui Nec. Costin, loc istoric în bătăliile lui Vasile Lupu, cu Gheorghe Ştefan, acest mic Pogor devenise aşa de mîndru de persoana lui, că credea că a apucat pe D-zeu de un picior. Se pusese omul cu trup şi suflet în slujba cea adevărată a neamului, căci nu credea o clipă că avînd îndemnul unor oameni ca Haret, ca Duca, ca Stere, nu va izbuti.

Şi în adevăr în cei trei ani de guvernare liberală, C. Pogor a reuşit ca din 39 lei economie la 1 Iulie 1901, de la cei 20 membri să aibă la 1 Iulie 1904, 197 membri cu 11593 lei,

Sporul băncii „Calea spre mîntuire" a deschis gustul lui Pogor să ia în arendă moşia Găneşti a doamnei Ioanide, depunînd garanţie de 4000 lei şi începînd cultura.

In toată această săltare economică C. Pogor a mers nebuneşte. El făcea şi desfăcea totul; şi procedînd el singur în numele tuturor, a avut naivitatea să creadă că toţi cei ce l'au îndemnat, susţinut, scris, îl vor seconda pînă la urmă.

Cine putea să ţină frîu exuberanţei persoanei lui Pogor, el învăţătorul chemat cu bileţel la d. Haret acasă, el, „iubite d-le Pogor", el ademenitul lui Stere, lui I. Duca, a tuturor matadorilor liberali. Impulsiv prin fire l'au înebunit liberalii cu dragostea lor şi l'au făcut să cadă pe nesimţite în glodul de azi; de şi poartă băeţii lui cu opinci şi mănîncă mămăligă de cenuşă, pentru că a fost zăpăcit de zăpăciţii de liberali.

Haret a zăpăcit pe Pogor cu scrisorile lui, şi ca să vadă setitorii vom publica un mănunchi de scrisori, să se vadă pînă la ce măsură Haret a înebunit învăţătorii şi prin ei pe ţărani.

Litere-Ştiinţe-Arte

Lux şi sărăcie.—Depozitul de medicamente înfiinţat pe lîngă prefectura de judeţ este complectamente gol. Nu de astăzi, nici de eri. E un număr de multe săptămîni de cînd medicii comunali sunt puşi în ridicula situaţie de a căuta bolnavi saraci, fără să le poată prescrie vr'o doctorie, fie şi cea mai puţin costisitoare.

Serviciul medical al comunei Iaşi n'a fost nici odată ideal, date fiind anumite condiţiuni în care se îndeplineşte acest serviciu, dat fiind oraşul însuşi lipsit de un spital de izolare, lipsit de apă, lipsit de un medic primar, care să cunoască bine şi de aproape nevoile sanitare speciale ale Iaşului. Cu toate aceste sute de familii nevoiaşe se serviau pe fiecare lună de ajutoarele medicilor de cvartal, care aveau dreptul de a prescrie ordonanţe în comptul comunei. De la un timp budgetul medicamentului nu mai există, comunele fiind lipsite prin legea de reorganizare de acum un an de resursele respective. In schimb statul a înfiinţat depozitele de medicamente. In ce mod şi de ce natură sunt depozitele se poate judeca după acel din Iaşi, care lasă un oraş întreg de bolnavi, cu desăvîrşire lipsiţi de ajutoare şi desfiinţează, de fapt, serviciul medical comunal, redus doară la oarecari măsuri de profilaxie şi la constatări de decese.

Iată un nou element care va contribui de sigur la... repopularea Iaşului şi la liniştirea celor îngrijoraţi de soarta nefericitului oraş.

Ne întrebăm numai ce rost a mai avut înmulţirea numărului de medici comunali dacă nu există medicamente. Luxul pare mai deplorabil cînd e însoţit de atîta sărăcie.

*

Suntem informaţi că „Viaţa Romînească" a reuşit să capete colaborarea maestrului Caragiale. D-sa e pe cale de a concede revistei iaşane publicarea unei bucăţi „de longue haleine".

Fireşte, dăm ştirea sub reservă.

*

La Lipsca a apărut o broşură nouă despre Mozart. Existenţa sa nu era cunoscută marelui public şi specialiştilor. Manuscriptele-Mozart au apărut de-abia la 1898 în Berlin.

Autografele au ajuns în 1908 în posesia împăratului german, care le-a predat iarăşi bibliotecei regale din Berlin. Acolo ele au fost supuse unei revizuiri critice şi publicate de S hünemann.

Sînt de pe timpul cînd compozitorul era la Londra, în 1765; pe atunci tatăl său fiind bolnav, el întrerupsese muzica practică şi se exercita mai mult în compuneri.

Broşura conţine 43 piese de pian. Menuette, Alegro, Presto, Adagio, un preludiu şi o Fugă (neterminată). Tot ce se poate cere de la un muzician de 8 ani.

Nu se poate susţinea că, în timpul nostru, bucăţile acestea mai pot inspira şi cultiva, dar ca studiu şi model de tehnică tot mai pot servi elevilor.

Chiar dacă azi se pot imita o parte din ele cu uşurinţă, nu trebue uitat ce compoziţii are azi tinerimea în faţă şi ce compoziţii avea copilul Mozart pe atunci.

*

Poste cîteva săptămîni porneşte spre Polul Nord expediţiunea lui Amundsen îmbarcată pe vaporul lui Nansen „Fram". Conform hotărîrei luate Amundsen se va îmbarca numai până la Madeira de unde va porni direct la Chicago, unde va asista la închiderea hermetică celor 25 tone conserve carne, dăruite expediţiunei.

Expediţiunea a primit de altminteri nenumărate cadouri de la negustorii norvegieni care o aprovizionează suficient cu conserve de peşte şi cafea, ceai, cacao, zahăr etc.

In vederea aprovizionării cu carne proaspătă pe un timp cît mai îndelungat Amundsen va încărca la San-Francisco un mare număr de....porci, cari după experienţele anterioare au reputaţia că suportă uşor voiajul pe mare.

Sărmane dobitoace! Se va putea zice că şi ele au contribuit la descoperiri geografice şi etnografice importante.

*

Un interesant proces literar se va judeca la tribunalul Senei.

Sarah Bernhard, a intentat proces autorului Henri Bataille, pentru că întîrziind a-i corecta o prelucrare după „Faust" de Goethe îi a predus o pagubă de 26 mii de lei cheltuiţi pentru montare. H. Bataille, la rîndul seu a acuzat pe marea artistă că îi ar fi luat manuscrisul lui, şi pe urmă auzind că Rostand prepară şi el o prelucrare a lui Faust a căutat să se debarasez de piesa lui, pentru a putea reprezenta pe ce a lui Rostand.

Informaţii

❑ *D. G. Bagdat, care a fost numit prim-preşedinte al Curţei de Casaţie, îşi va pastra, contrar zvonurilor contrarii, delegaţia la consiliul agricol superior.*

Astfel înalta Curte va rămînea fără prim-preşidinte şi dacă s'a grăbit cu numirea d-lui Bagdat, este că liberalii aveau teamă ca plecarea lor de la putere să nu găsească vacanţa neîmplinită.

In tot cazul, ie scandalos să dai delegaţie în afară de Curte, primului preşidinte al Casaţiei.

❑ Cu ocazia zilei de 10 Mai toate ministerele vor acorda decoraţii.

❑ **O interesantă statistică.**—D. prof. d-r Bejan, medicul primar al institutului Gregorian lucrează actualminte la o interesantă statistică a Institutului Maternităţei.

Statistica va fi foarte detaliată şi va cuprinde toţi orfanii, de la înfiinţarea institutului 1859 şi pînă în prezent.

D. dr. Bejan face adevărate sacrificii pentru întocmirea interesantei statistici, căci sunt orfani dispăruţi sau înstrăinaţi şi despre care cu greu se poate afla. Intre orfani sunt mulţi care au fost luaţi de Grigore Ghica şi mai ales de Alexandru Ioan Cuza şi trimişi în şcoala militară, sau la alte şcoli pentru studii.

❑ Mai mulţi membri ai corpului didactic primar din localitate agită ideia de a organiza la vară o serie de excursiuni prin diferitele staţiuni climaterice şi prin părţile muntoase.

❑ Ministerul de interne a trimes o circulară prefecturei de judeţ, prin care o invită să puie în vedere autorităţilor comunale să deie tot concursul ofiţerilor de la institutul geografic al armatei, care vor veni să facă studii topografice.

❑ M. M. L. L. Regele şi Regina vor sosi Sîmbătă dimineaţă în Bucureşti, pentru a asista la serbarea naţională de 10 Mai şi la ceremoniile sfinţirei drapelelor a 5 regimente de artilerie şi a regimentului 36 de infanterie, toate din nou create.

M. S. Regele va ţinea de 10 Mai o cuvîntare în faţa trupelor.

❑ Fiind mai multe locuri vacante de învăţători în comunele rurale, numirile se vor face pe ziua de 15 Mai a. c.

❑ Inscriirile pentru cursurile de repetiţie al învăţătorilor, se primesc la ministerul cultelor pînă la 31 Mai a. c.

❑ Ministerul industriei şi comerţului, a trimes o circulară tuturor camerilor de comerţ din ţară, prin care le invită a comunica ministerului care le sînt vederile în privinţa modului cum s'ar putea face mai bine ancheta comercială de minister.

❑ Consiliul medical al casei Sf. Spiridon, întrunit Duminică, a aprobat planurile d-lor Smărăndescu şi Donici, architecţi din Bucureşti, pentru lucrările ce se vor face la „Maternitatea".

Se va publica licitaţie pentru zece Iulie. Lucrările după deviz, se urcă la 750.000 lei.

❑ Mîine se va oficia cu o deosebită solemnitate hramul Mănăstirei Neamţ.

Va oficia P. S. S. Archiereul Narcis Creţulescu, starețul mănăstirei.

❑ Mîine fiind sărbătoarea „Inălţarea Domnului" şi atelierele tipografiei noastre fiind închise, viitorul număr al „Opiniei" va apărea Vineri 8 Mai, la orele obişnuite.

❑ Mîine seară Joi 7 Maiu se va deschide grădina Cuza-Vodă din strada Lăpuşneanu. Va debuta trupa de operete, sub conducerea d-lui A. Alexandrescu, cu concursul d-şoarei Eleonora Bobescu.

Mîine seară va fi prima reprezentaţie cu frumoasa operetă „Perichola".

❑ Cu ocazia serbărilor de la Ciurea, ce vor avea loc în ziua de 18 Maiu a. c. se va organiza şi alergări de cai, între ţarani.

De asemeni vor fi curse de bicicrete şi alergări de d-şoare.

❑ I. P. S. S. Mitropolitul Pimen al Moldovei şi Sucevei, se va reîntoarce mîine în localitate.

❑ D. Leon Manoliu, învăţător de la Ghiorţeni Pomîrla, jud. Dorohoiu, a fost transferat la Fîntînele-Coarnele Caprei, din jud. Iuşi.

❑ Ziarul „Bucovinaer Post" publică un articol în care arată avantagiile unei legături directe de trenuri între Cernăuţi-Galaţi-Bucureşti, prin aceea că s'ar scurta mult călătoriile.

De asemenea îşi exprimă dorinţa ca să se pună capăt formalităţilor de paşaporte la graniţă care răpesc atîta timp.

❑ Şcoalele primare din localitate vor organiza serbări, în localurile respective, cu ocazia zilei de 10 Maiu, la care vor fi invitaţi să ia parte părinţii elevilor.

❑ Te-Deum-ul de Duminică, cu ocazia zilei de 10 Maiu, va fi oficiat de I. P. S. S. Mitropolitul Pimen al Moldovei şi Sucevei.

❑ Astă-noapte pe la orele 11 şi 20 un incendiu s'a declarat la magazia d-lui Leon Kleiner, din strada Hagi Lupu No. 6.

Nişte răi făcători au pus nişte cărpe aprinse pe o fereastră de din dos, de unde s'au aprins nişte hărtii.

Prinzîndu-se de veste la timp, focul a fost localizat.

Poliţia face cercetări pentru a afla pe autori.

DIVERSE

— La poliţia de siguranţă a fost arestat Simon Goldner, autorul furtului comis la magazinul d-lui A. Horovitz, din strada Ştefan-cel-Mare No. 58, de unde a furat 15 brice. El e autorul şi a altor furturi.

— A fost adusă şi „internată la institutul antirabic, copila Elena a locuitorului Ioan a Catrinei din comuna Laza, judeţul Vaslui, care a fost grav muşcată de un cîine turbat.

— Femeea Maria Popescu din mahalaua Frumoasa a găsit lîngă un pod din tîrguşorul Nicolina, un copilaş abandonat.

— Azilul confesional al lui Moise de lîngă baia Diana, a fost închis, pentru că funcţiona în mod Clandestin.

— Regia monopolurilor, Statului va pune în vînzare, în local dinamitei, un nou explosiv numit „titanita", care prezintă avantajul că e mult mai puţin periculos de cît dinamita în timpul păstrării transportului şi manipulării, de care e:

a) Nu îngheaţă nici odată; b) prin lovire nu ia foc şi nici nu face explozie; c) nu-i supus la descompunere spontanee ca dinamita; d) aprins în aer liber, arde fără să explodeze.

Acest explosiv se va vinde cu preţul de 3 lei kgr.

— In comuna Roşcani a ars cu desăvîrşire casa locuitorului C. Pogor.

BAILE OGLINZI

TÎRGUL NEAMTZ

(PRIN GARA PAŞCANI)

Inceputul sezonului la 25 MAIU

Staţiune climaterică lipsită de curenţi cu un aer curat sănătos, situată la poalele munţilor Neamţului lîngă o pădure seculară avînd o poziţie pitorească.

BAILE SALINE cele mai concentrate similare băilor: Hall, Ischl, Reinchenhal, conţinînd clorură de sodiu, bromură de magneziu, iod, etc.

Inhalaţiuni moderne.—HIDROTERAPIE

Băi recomandate ca suverane contra: Reumatismului, scrofulozei, linfatismului; boalelor de femei şi copii; boalelor de piele, cloroză; rachitism, paralizie, metorite, salpngite, fiterome, etc.

HOTEL ŞI RESTAURANT EXCELENT

O ORCHESTRA VA DELECTA PUBLICUL

Masa în hotel table d'hôtes 4 l. 50 b. de persoană zilnic cuprinzînd şi cafeaua cu lapte: copii până la 10 ani plătesc 3 l. zilnic.

Angajamente pentru camere se fac chiar de pe acum trimiţîndu-se un acompt la Tg. Neamţ.

EFTIN ŞI FOLOSITOR

Pentru cei ce nu se pot deplasa recomandăm sarea extrasă din apa minerală de oglinzi, conţinînd toate elementele unei băi naturale. Se vinde la cerere a 1 leu 50 cutia de 2 kgrame sare neto. A se adresa Administraţiei.

Concesionar RUDOLF FRITZ

Ultime informaţii

❑ *D. Manolescu, membru în consiliul superior administrativ şi delegat inspector administrativ pentru Iaşi, a sosit aseară în localitate.*

D. Manolescu s'a dus azi dimineaţă la Primărie pentru a cerceta afacerea grevei măcelarilor, avînd o întrevedere cu cei doi ajutori de primari.

Administraţia comunală a comunicat d-lui Manolescu pretenţiile angrosiştilor măcelari, cari cer să li se îngăduie a vinde cu 1 leu şi 20 bani kgr. carnea cuşer în abator şi cu 1 leu 40 în piaţă, şi carnea trif cu 1 leu la abator şi 1 leu 20 bani kgr. în piaţă.

Inspectorul administrativ a rămas foarte surprins de aceste pretenţii exagerate, interesîndu-se de măsurile ce s'au luat.

La orele 4 d. Manolescu, împreună cu cei doui ajutori de primari, s'au dus la abator pentru a asista la tăiarea ce o face cassa Noak şi Broclie.

D. Manolescu a venit în Iaşi să cerceteze asupra grevei, în urma unei telegrame pe care măcelarii grevişti au adresat'o ministrului de interne.

❑ **Congresul învăţătorilor.** — Revistele învăţătorilor anunţă ţinerea unui congres al învăţătorilor în Iaşi pentru zilele de 28, 29 şi 30 Iunie a. c.

De 3 ani de zile asemene congres nu s'a ţinut. Cauza a fost că ministrul Haret a zădărnicit ţinerea lor, pentru motivul foarte simplu că d-sa cît e ministru nu voeşte să dea ochii cu corpul învăţătoresc pe care îl administrează turceşte, ci numai cînd e simplu Haret.

In 1905 şi 1906 s'au ţinut 2 congrese învăţătoreşti, unul în Bucureşti la Ateneu şi altul la Ploeşti.

La amîndouă d. Haret a provocat scandal, la cel dintâiu el prin persoana lui, la cel de al doilea prin Şărdinescu de la Buzeu. Li era lene d-lui Haret să asmuţe corpul învăţătoresc contra autorităţei şcolare, cînd nu e d-sa în capul departamentului instrucţiunei, pentru ca tot d-sa să evite întîlnirea cu învăţătorii. Noi sîntem curioşi să vedem ţinîndu-se acest congres şi tocmai la Iaşi, dar ne temem că nu se va ţinea, căci d. Haret fuge de congrese de ale învăţătorilor, cum fuge dracul de tămîie.

Învăţătorimea a fost amăgită de Haret şi fără a fi băgată de îndrăzneală va cere socoteală ministrului de felul cum i-a utilizat sentimentele sale.

❑ In urma raportului I. P. S. S. Mitropolitului Pimen, parochiile Sf. Trei-Erarhi şi Sf. Neculai (Domnesc) din Iaşi şi desfiinţează şi rămîn ataşate la biserica Mitropolitană.

Biserica „Sf. Andrei" filială la biserica „Trei-Erarhi", se alipeşte la parohia „Ziua Crucei", biserica „Sf. Impărati" filiala bisericei „Sf. Nicolai" (Domnesc), se alipeşte la parochia „Bîrnoski".

❑ Maiştrii de gimnastică s'au întrunit aseară la liceul naţional. S'a decis ca jocul de oină să aibă loc în după amiaza zilei de 14 Mai.

Maeştrii au recomandat ministrului în comisiunea de oină, pe d-nii: Dr. Ţaranu, Ghinea Ionescu şi Major Vicol.

❑ La 1 Septembrie a. c., se va deschide în Capitală expoziţia produselor şcoalelor de meserii şi de agricultură din ţară.

Expoziţia va fi instalată în palatul industriei, din parcul „Carol I" dela fosta expoziţie.

❑ Economul Stavrofor Toma Petrescu, sachelarul Pantelimon Romanescu, din Focşani, preotul Gh. Niculescu, parohul parohiei Letea, sachelarul Const. Pavel, parohul parohiei Bucureşti (Tecuci) şi preotul I. Vasiliu, parohul parohoiei Diocheşti (Putna) au fost numiţi pe 3 ani membri în spiritualul consistoriu al eparhiei Romanului.

Economul Ioan Antonescu, economul N. Ionescu, sachelarul, I. Gîdei, din Bîrlad, economul C. Vasiliu, din Huşi, preotul C. Gheorghiu, parohul parohiei Covasna (Fălciu) au fost numiţi membri în spiritualul consistoriu al eparchiei Huşilor.

❑ D. L. Ferderber, farmacist din Podul-Iloaiei, care furnizează medicamente pentru acel spital, n'a fost achitat de *şase luni.*

❑ D. I. Peretz, profesor de istoria dreptului romîn şi bizantin, va pleca în cursul lunei Iulie la Constantinopol, delegat fiind de Ministerul Instrucţiunei să cerceteze în archivele Stambulului Hatişerifurile,—diferitele noastre tratate închiste pe vremuri cu Turcii, în care se găsesc izvoare istorice de o mare însămnătate pentru ţara romînească.

❑ La secţia a II-a a Curţei de casaţie urma să se judece ieri recursul lui Hamangiu în contra deciziei Curţei de Apel din Bucureşti.

Pentru comunicare de motive judecărea procesului s'a amînat pentru 15 Septembrie.

❑ Comisia medicală, însărcinată cu constatarea stărei mintale a lui Ghelmegeanu, a fost ieri din nou la penitenciar şi a supus pe prevenit unui nou examen.

Comisia va face Joi un ultim examen.

❑ Plata pensiilor civile şi militare pe luna curentă se va face de la 16 Maiu anul curent.

❑ D. T. T. Rădulescu, negutitor în Galaţi, a cerut declararea în stare de faliment a domnului I. Bercovici, pescar în Iaşi.

❑ In comuna Gîrceni, cătuna Racoviţă judeţul Vaslui, s'a comis o crimă: numitul Iancu Buvolica a ucis, cu lovituri de cuţit pe concubina sa Maria St. Nahău.

Asasinul a dispărut.

❑ Anuarul statistic al Ministerului de instrucţie, scos de curînd de supt tipar e un adevărat scandal.

S'au omis anii de servicii; s'a greşit la foarte mulţi situaţia legală, din provizori trecuţi fiind suplinitori; din definitivi trecuţi provizori; la alţii sărite clasele; lipsesc oarele de clasă; mai mult încă li s'au schimbat şi materiile.

Un caz unic spre a ilustra anuarul d. Rake Vasiliu, cunoscutul profesor de istorie generală, orientală, greacă, romînă, medie modernă, contemporană, prehistoric, istoria Romînilor, istoria culturală a lumei şi a neamului nostru; în fine deputat în parlamentul liberal, alesul colegiului al 2-lea de Iaşi, orator ilustru la tribuna parlamentară, e trecut în anuar profesor de germană.

Şi aşa mai departe.

❑ In Roman a fost prins şi arestat de către jandarmi, individul Marin Ghiţă zis şi Vizanti, care era urmărit de autorităţile din Iaşi, unde numitul individ a comis mai multe furturi.

El a fost trimis poliţiei din Iaşi.

❑ Domnii: Belizarie M., Marcoache Gh. şi Timuş Gh., au fost numiţi controlori la serviciul băncilor populare.

❑ Cu ocazia operaţiunilor consiliului de revizie, a fost descoperit un oare-care I. Katz, care a comis falşuri în acte publice, pentru a înlesni unor tineri scutirea de serviciul militar.

Katz a fost arestat aseară la siguranţă.

❑ Directorii şcoalelor secundare din localitate se vor întruni din nou mîine pentru a întocmi programul definitiv al serbărilor şcolare ce vor avea loc cu ocazia zilei de 10 Maiu.

❑ La concursul corurilor, ce va avea loc la Teatrul Naţional în ziua de 24 Maiu a. c., vor lua parte corurile următoarelor şcoale: externatul secundar de fete, şcoala normală de învăţătoare, şcoala profesională Sf. Sava, liceul Naţional, liceul internat, seminariul „Veniamin Costache", şcoala normală „Vasile Lupu", gimnasiul Ştefan cel Mare, gimnasiul Alexandru cel Bun.

❑ Camera de punere sub acuzare a trimis în judecarea curţei cu juri din Botoşani pe Dumitru Boicu, acuzat pentru dare de foc.

❑ D. profesor doctor Manicatide va ţinea vineri, 8 Mai, ora 9 seara, în Aula Universităţei, o conferinţă publică, cu proiecţiuni, asupra *Mijloacelor nuoi de cunoaştere şi îngrijire a tuberculozei.*

❑ Italianul Celo Climo Traian, lucrînd la podul de peste Jijia, a căzut în apă şi s'a înecat.

Cadavrul n'a fost pescuit încă.

❑ Se ştie că în urma deraiărei tramvaiului, în Septembre 1905, multe procese au fost intentate direcţiei tramvaiului, care s'a văzut condemnată la însemnate despăgubiri.

In contra tuturor deciziilor, direcţia a făcut recurs, angajînd pe d. Take Ionescu ca avocat.

❑ I. P. S. S. Mitropolitul a raportat ministrului cultelor, că toate scumpele poleituri de aur din interiorul bisericei Trei-Erarhi, sunt complect ruinate.

❑ Inspectorul agricol al judeţului Iaşi a plecat ieri în congediu, pentru o lună.

Afacerile vor fi girate de d. Teodoru, inspector agricol al judeţului Vaslui.

❑ La contenciosul administrativ se judecă astă-zi divergenţa în procesul pe care profesorul Marcel Brandză l'a intentat ministerului domeniilor, care l'a destituit de la catedra ce-o avea la şcoala de la Herestrău.

❑ Stagiunea de vară a teatrului cinematografic Pathé Frerès se va deschide în curînd în **grădina Chateau-aux-fleurs.** Vechia grădină, cea mai frumoasă şi cea mai spaţioasă din toate grădinile oraşului, va fi complect amenajată; vor fi construite terase, loje, amfiteatre etc. pentru ca scenele înfăţişate pe pînză să nu fie întru nimic impedicate pentru spectatori.

Grădina Chateau aux-fleurs, vechia podoabă a Iaşilor, va fi readusă la splendoarea ei de altă dată, şi distractivele serate cinematografice, conduse de electricianul Botez, vor urma regulat cu programe schimbate la fie-care 3 zile.

Muzica reg. XIII Ştefan cel Mare sub conducerea valorosului ei conducător d. Vlăduţi, va concerta şi va acompania piesele cinematografice.

Vom anunţa la timp date deschiderei acestei grădini precum şi principalele piese ale primului program.

● In seara zilei de Duminică 17 Mai a. c., va avea loc în sala Teatrului Circ Sidoli o *Mare Serată Dansantă*, organizată de Societatea *Unirea* a lucrătorilor tipografi din localitate. După pregătirile pe cari se fac, această *Serată Dansantă* promite a fi una din cele mai frumoase din cîte au fost pînă în prezent.

Orchestra Muzicei Militare a Regimentului 13 Ştefan cel Mare va cînta în tot timpul seratei.

❑ **Universitare** —Senatul universitar împreună cu consiliul facultăţei de ştiinţe, a ales în şedinţa de aseară, pe d-nii dr. Dragomir Hurmuzescu, Vasile Buţureanu şi I. Simionescu, ca membri în comisiunea însărcinată cu cercetarea lucrărilor candidaţilor la catedra de chimie technologică.

— Rectoratul a admis scutirea de taxa diplomelor de licenţă a d-nei Maria Revent şi a d-relor Elena Malaxa, şi L. Gheorghiu.

— Toţii profesorii universităţii vor participa la 10 Maiu la tedeumul ce se va oficia la Mitropolie.

— D. Aurel P. Zeuleanu, doctor în Drept de la Paris, profesor suplinitor la Universitatea noastră, va da în curînd la tipar „Un documentat studiu comparat de drept internaţional privitor la moştenirile în ţară streină".

In curînd, ne vom face o deosebită plăcere, publicînd o recenzie asupra lucrărei valorosului tînăr profesor.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti, 6 Maiu

LOTERIA

Bucureşti.— Astă-zi au cîştigat:

5000 lei No. 56271, 38152, 59392.
3000 „ „ 51581, 27542, 6392.
2000 „ „ 48318, 27248, 8919, 3[illegible]970
1000 „ „ 25314, 47497, 19440, 54887, 59213, 44485, 36222, 59801.
500 lei No. 29228, 13953, 50385, 36358, 5094, 31249, 32764, 41182, 11017, 10532, 55225, 14153, 17543, 6950, 46566, 21230, 29554, 32499, 21972, 57772, 53658, 17794 3075, 58524.
200 lei No. 657, 494, 240, 387, 460, 31, 158, 773, 564, 281, 335, 238, 614, 464, 193, 200, 522, 181, 525, 851, 1353, 1200, 1954, 1124, 1054, 1821.

❑ Biletele norocoase de loterie pentru clasa I-a se găsesc de vînzare la COLECTURA PRINCIPALA
TH. P. MAXIMOVICI
Agenţia Theatrală „Thalia" Piaţa Unirei

In chestia convenţiei

Bucureşti.—In unele cercuri se afirmă că guvernul romîn a acceptat în textul convenţiei cu Austro-Ungaria o clauză, care dacă se va adeveri, e de natură a stîrni o legitimă indignare în întreaga ţară.

Prin acea clauză se interzice ciobanilor romîni din Austro-Ungaria, de a mai trece cu vitele la păşunat în munţii noştri.

Se ştie că pînă acum se permitea ciobanilor romîni din Austro-Ungaria să treacă vara în munţii noştri, iar toamna se reîntorceau.

Numirea d-lui A. Procopiu

Bucureşti.—D. Stelian ministrul justiţiei, va revenl, aşa se afirmă în cercurile guvernamentale, asupra numirei d-lui Aurel Procopiu, actual secretar general al ministerului de justiţie în postul de consilier al Curţii de Apel, ca nefiind conform cu legea.

Teatrul Davila

Bucureşti.—Hotărîndu-se în mod definiv înfiinţarea teatrului Davila, mulţ dintre artiştii de talent ai teatrului naţional au demisionat, angajîndu-se la noul teatru.

Intre cei care au demisionat sunt: d-na Voiculescu, d-na şi d. Sturdza, d-nii Balandra, Manolescu şi Dorin.

D. Palovicini în Bucureşti

Bucureşti.—Marchizul Palovicini, ambasador al Austro-Ungariei la Constantinopol a sosit azi dimineaţă aci.

Mîine dimineaţă d-sa îşi va continua drumul spre Viena.

Alegerea de Arhierei

Bucureşti.—Azi dimineaţă a avut loc în sala Senatului, a treia şedinţă a Sf.-lui Sinod. Erau presenţi toţi membrii Sf.-lui Sinod, preeum şi d. Haret ministrul cultelor şi P. Gărboviceanu, administratorul casei Bisericei.

S'a procedat la alegerea candidaţilor, din listele întocmite de Sf. Sinod în şedinţa trecută, pentru cele două scaune de arhierei remase vacante prin alegerea lui Nifon Ploeşteanu ca episcop al Dunării de Jos şi Ghenadie Băcăoanul, ca episcop al Noului Severin.

Pentru scaunul de Ploeşteanu au fost recomandaţi şapte candidaţi, între care au întrunit: P. C. S. Arhimandritul Theodosie Atanasiu, vicarul Mitropoliei din Bucureşti, 12 voturi albe şi 2 nule, Evghenie Humulescu 16 albe, 1 nul; Teofil Mihailescu 12 albe şi 2 nule.

Pentru scaunul de Bacăoanul au fost nouă candidaţi, între care au întrunit: P. C. S. Gherasim Miron din Iaşi 13 albe şi 1 nul, Nicodim Munteanu 12 albe şi 1 nul şi Ilarion Mircea 12 albe şi 1 nul.

Din aceştia, ministrul Cultelor va alege cîte unul de fiecare scaun vacant.

O hotărîre a Sf-lui Sinod

Bucureşti.—In şedinţa de azi a Sf lui Sinod, luîndu-se în discuţie cererea de a se da învoirea pentru oficiarea prohodului de la înmormîntarea generalului Grădişteanu, care s'a împuşcat, Sf. Sinod a dat cuvenita încuviinţare, hotărînd ca pe viitor preoţii superiori, episcopii şi protoiereii, se hotărască singuri cînd se vor întîmpla cazuri de acestea.

Viitoarea şedinţă a S-lui Sinod va avea loc Vineri.

Noii membri ai Academiei

Bucureşti. — Instalarea noilor membri ai academiei se va face în zilele de 15 şi 16 Mai.

D. Brătianu în încurcătură

Bucureşti.—Se afirmă că d. Brătianu ar fi intervenit pe lîngă M. S. Regele pentru a-l face pe d. Costinescu să primească ministerul rezboiului.

D. Costinescu nu acceptă aceasta, ceia ce l pune pe d. Brătianu, într'o mare încurcătură.

Gruparea liberală democrată

Ploeşti.—Se ştie că d. Gogu Negulescu fostul prefect de Prahova şi actualul deputat, a demisionat din partidul liberal.

In jurul d-lui Negulescu, s'au grupat un număr de alegători şi fruntaşi liberali. In ziua de 3 Mai aceştia în număr de 120, s'au întrunit la d. Negulescu şi au redactat un proces verbal, prin care arată că din cauza greşitei directive ce s'a dat partidului liberal, directivă, care duce partidul la distrugere, se hotărăsc a se retrage cu toţii din partidul liberal formînd o grupare cu numele de gruparea liberală-democratică sub conducerea d-lui Gogu Negulescu.

Graţieri

Petersburg.—Se asigură că generalul Stoessel şi Nebogatow vor fi graţiaţi şi liberaţi cu ocazia sărbătoarei de azi a ţarului.

Audienţă

Constantinopol.—Fostul şef de bandă bulgară, Sandanscky, a fost primit eri în audienţă de marele vizir.

Greva generală la Paris

Paris.—Confederaţia înscrişilor maritimi a anunţat greva pentru Joui.

Electricianii au aderat şi ei la grevă, anunţînd că greva lor va începe într'o zi nefixată, pentru a nu avea cine-i înlocui.

Funcţionarii birourilor care şi ei au aderat, vor începe greva mîine. Comitetul confederaţiei generale a muncitorilor a hotărît de asemenea greva generală, ca şi tîmplarii şi stolerii.

Toţi aceştia vor organiza un mare meeting.

Calendarul Gregorian

Petersburg. — Deputatul Andreiewek a depus eri la Dumă propunerea pentru introducerea calindarului Gregorian în Rusia.

Procesul asasinatului Herzenştein

Petersburg. — *Acuzatul Polovniev a fost condemnat la şase ani muncă silnică. Dobrovici, preşedintele adevăraţilor ruşi a fost în faţa Tribunalului în această afacere.*

Procesul Nanu Casa Şcoalelor

Bucureşti.—Acest proces s'a amînat astă-zi pentru Marţea viitoare 12 Mai.

Demisia lui Iswolski

Petersburg.—Se afirmă că d. Iswolski, ministru de externe al Rusiei, va demisiona chiar zilele acestea.

Sat distrus

Constantinopol. — Niazy-Bey a plecat eri cu 4 batalioane de infanterie şi 3 tunuri contra satului Ienskoi, de pe malul mărei Negre, spre a pedepsi populaţia de acolo, care au primit în mod amical pe soldaţii fugiţi din Constantinopol, şi i-a ucis apoi pe toţi, spre a le lua armele.

Condamnare la moarte

Constantinopol.—Tribunalul de răsboiu a condemnat azi la moarte pe Tahir Paşa, comandantul gărzei palatului Yldiz Kiosk.

Proclamare de moştenitor

Roma. — „Agenţia Stefani", primeşte din Adisabeba următoarea ştire: Azi dimineaţă a fost proclamat Lidi Jeassu ca moştenitor al tronului Etiopia

Proclamarea s'a făcut în prezenţa tuturor marilor şefi şi aproape 20 mii de soldaţi.

Boala Regelui Angliei

Viena.—Unele ziare anunţă că Regele Eduard al Angliei în urma unei răceli contractate astă-earnă, sufere de o boală de gît.

Grevă

Fiume. — *Lucrătorii tîmplari s'au pus în grevă din cauza duratei lucrului prea mare şi a salarului redus prea mic. Se fac negocieri pentru terminarea grevei.*

Greva la Paris

Paris.—De oare-ce greva împiegaţilor poştali continuă a lua proporţii, guvernul a mai revocat şi azi încă 20 împiegaţi.

Jurămîntul Sultanului

Constantinopol.—Mîine Joui va avea loc, cu o deosebită solemnitate, depunerea jurămîntului Sultanului, în faţa parlamentului.

Societate Anonimă Romînă-Italiană
A INDUSTRIILOR TEXTILE—IAŞI

Convocare

Domnii acţionari ai acestei societăţi, sunt convocaţi în adunare generală ordinară, pentru ziua de 17|30 Mai a. c., la oarele 3 p. m. la sediul societăţei din Iaşi.

Ordinea de zi este următoarea:

1) Raportul Consiliului de Administraţie;
2) Raportul censorilor;
3) Aprobarea bilanţului şi descărcarea Consiliului de Administraţie de gestiunea exerciţiului 1908;
4) Repartizarea beneficiilor şi fixarea îndemnisărei censorilor pe anul 1908;
5) Alegerea membrilor întregului Consiliu de Administraţie, conform Art. 13 din Statut;
6) Alegerea de trei censori şi de trei supleanţi.

Domnii acţionari pentru a lua parte la această adunare, vor trebui să depună acţiunile lor pînă în ziua de 12|25 Mai inclusiv.

La Iaşi: în casa societăţei sau la Casa de Bancă Moritz Wachtel.

La Bucureşti: la The Bank of Roumania Limited.

La Paris: La Société Générale de France.

La Milano: la Banca Commerciale Italiana.

Preşedintele Consiliului de Administraţie
GH. RACOVIŢA

DE VÎNZARE 400,000 de cărămizi de nisip, calitatea I-a, arse gata, la prima fabrică de cărămizi de la Frumoasa.

A se adresa d-lui A. Teitler str. de Sus 45.

MODA LA IAŞI

PĂLĂRII ultimele creaţiuni ale modei **elegante şi convenabile în preţ** se găsesc în toate variaţiunile de forme şi culori moderne la

SALONUL DE MODE
„HÉLÈNE"
Iaşi, Str. Lăpuşneanu No. 30

Se vînd şi **Furnituri de Mode.**

Dr. Suzana Wechsler
Boli de Femei.—Faceri.
Consultaţiuni 2—4 p. m.—
Strada An

BYRRH CEL MAI BUN VIN TONIC ŞI APERITIF

PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906.

BYRRH Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (Thuir Franţa)
De vînzare
La toate magazinele de consum din ţară

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

1420 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele*, *Gastralgia*, *Sciatica*, *Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiŭ să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi; 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere: LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere—Str. de Sus

Fondată în 1852

Aduce la cunoştiinţa intinsei sale clientele şi în special D-lor

Antrepenori, Arendaşi şi Proprietari

că pentru campania de lucru s'a asortat cu mari depozit de

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Tevi, Robinete

şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apă

Tablă, Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.

Maşini agricole şi Pluguri

accesoriile lor de la cele mai renumite fabrici.

CURELE DE TRANSMISIUNI, COCS CU ANTRACIT ŞI CARBUNI DE FORJA.

Toate cu preţurile cele mai convenabile

S'a convins toată lumea că la Prima boiangerie şi curăţătorie chimică

LA „PARIZIANU"

care de la 23 Aprilie, s'a mutat în strada Veche No. 58, mărind fabrica şi aducînd lucrători speciali, cari au o deosebită cunoştinţă în această branşă şi făcîndtot posibilul ca la *hainele curăţite* **să nu mai reapară petele**, iar *cele boite* **să nu se decoloreze**, asigurîndu şi prin aceasta o clientelă distinsă din elita Iaşului, posedînd mai multe certificate de mulţumire.

Rog deci pe onor. clientelă şi pe onor. public a mă încuraja şi în viitor.

LA „PARISIANU"
Iaşi, Strada Veche 58.
(Visa-a-vis de strada Pomir)

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia
LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 $^{46}/_{100}$ şi fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:
a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.
e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi
Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa ţvieţei.

Direcţiunea pentru Romînia **Bucureşti**
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Raymd **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

PONDOIR divers
Prix..... 6f50
R. GARIEL
2me, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

BROSSE A TAPIS
Prix: 14 fr.
R. GARIEL
2me, quai de la Mégisserie
PARIS
Envoi franco du Catalogue

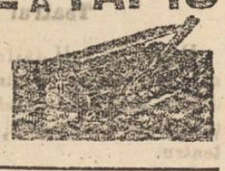

PORTE-POTS
en FONTE INOXYDABLE
Prix 0f80c.
Raymond GARIEL,
2me, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

Dr. A. Steuerman
Medic al Societăţii *Fraterna-Păcurari* şi al Tramvayului electric
Str. Golia No. 13
Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m
Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu
AVOCAT
— Strada Golia 77 —
Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu
AVOCAT
— Str. Bărbei No. 19 —
Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce maşina de scris acte, contracte şi ori ce documente, cu preţ modest.

Doritorii sunt rugaţi a scrie o carte postală pe adresa

Alexandru Stroian
— Strada Spinţi No. 8 —

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa VI a Loteriei V

s'au pus în vânzare

Tragerea

De la 27 April—20 Mai

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zeci şi doua Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 20,00
1/4	Un sfert	Lei 40,00
1/2	Una jumătate	Lei 80,00
1	Loz întreg	Lei 160,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	3—lei	1/4	Un sfert	6—lei
1/2	Una jumătate	12—lei	1/1	Loz întreg	24—lei

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Segarantează servicia cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 721 Sâmbătă —9 Mai 1909

Opera prezentului este viitorul unui popor

Altă dată am afirmat că, comerciul la noi se practică de o clasă de comercianți prin expediente și avînd ca bază falimentul.

Afirmările noastre au produs și dureri și supărare; noi știam că adevărul supără și ustură, dar nu de aceste ne ocupăm noi.

Menirea noastră este a spune adevărul și a invedera pericolul ce amenință viitorul acestei țări.

Se găsesc în țara romînească gazete, care tăgăduesc elementului autochton meritul progresului și al civilisației, uitînd că libertatea de care se bucură patronii și scriitorii acelor gazete, nu e opera Grecilor, Sîrbilor și nici a altor streini, cari trăesc în țara romînească.

Dar, pentru ca afirmările noastre să nu fie puse la îndoială, reproducem după date oficiale, alcătuite de tribunalele comerciale, situația falimentelor, declarate în ultimii 5 ani.

Din aceste date se va vedea cum prin o toleranță culpabilă, comerciul se practică numai prin expediente și prin îndrăzneală. A fi îndrăzneț și a uza de expediente, nu e lucru greu, într'o țară ca a noastră, în care cinstea și moralitatea individului au ținut loc de lege și de pedeapsa legală.

Noi am afirmat că comerciul e practicat fără capital și că la temelia activității comerciale se adăpostește abuzul și frauda.

Iată dovezile.

La tribunalul Iași, au fost declarați în stare de faliment în ultimii 5 ani, de la 1904 la 1909, 65 comercianți reprezentînd un pasiv de 1.340,012 lei 31. Față cu acest pasiv s'a găsit un activ de 451796 lei 53 b. reprezentînd, adică: 30 la sută asupra pasivului.

Cvota aceasta, însă, nu e cea justă; dacă judecăm după individ, căci din acești 65 faliți 38 la sută n'au plătit nici o quotă creditorilor. Iar restul a plătit quote variind de la 1.20 până la 53 lei 85 bani la sută.

Dar pentru a fi mai lămuriți să dăm los actelor oficiale să vorbească.

Să începem cu anul 1904 și cu *Tribunalul județului Neamț.*

Asi tabela ne spune: In anul 1904 au fost 3 falimente, activul găsit 6835 lei, pasivul fiind de 32661 lei, iar quotele date creditorilor au fost de 0. 4.35 și 9.40 la sută.

La Vaslui. In anul 1904 faliți 3, cu activ de 23258, pasiv 65178 lei 05; quotele date fiind, 1.83, 9.82 și 7.55 la sută.

La Roman. In anul 1904 faliți 3, activ 28885 lei, pasiv 40315, nedînd nici o quotă creditorilor.

La Iași. In anul 1904 faliți au fost 18, cu un activ de 115172 lei față cu un pasiv de 288,476 lei, quotele date fiind de 0 la sută, 2 la sută, 4.10 la sută, 9, 14, 25 și una cu 31.49 la sută.

In anul 1905, falimentele au dat următorul resultat.

La Neamtz, faliți 4, activ 3734 lei pasiv 15652 lei, quotele fiind de 2, 24, 11, 70 și 29, 50 la sută, iar 1 nedînd nici o quotă.

La Vaslui faliți 1, activ 356 lei, pasiv 3082 quota 2.97 la sută.

La Roman faliți 5, activ 25.048 lei, pasiv 30.987, quota 0 și 10—09 la sută.

La Iași faliți 13, activ 75.625, pasiv 353.882, quotele fiind la 5 falimente 0 la sută, iar restul cu 2.20, 4.22, 6 56 și cea mai mare 15.92 la sută.

In anul 1906. La Neamț faliți 9, activ 38.383, pasiv 134.944, quota fiind de 1.15. 12 21, și 22.14 la sută, 2 consordate cu 60 la sută.

La Vaslui faliți 3, activ 5.330, pasiv 36.982 quota fiind 0 la sută, 6.95 și 12.01 la sută.

La Roman faliți 9, activ 146.101, pasiv 354.271 quota cu 60 bani la suta de lei, 9.24 și 14.20 la sută.

La Iași faliți 11, activ 12.503 lei, pasiv 151.128, quotele fiind la 8 cu 0 la sută, 2.98 și 7 53 la sută.

In anul 1907. La Neamț faliți 21, activ 116 808, pasiv 494 339 lei, quotele fiind de 4 57, 13, 14, 15 cel mai mare cu 17.17 la sută.

La Vaslui faliți 6, activ 12.172, pasiv 55.313, quotele fiind de 0 la sută, 1.95, 7.20, și 1 cu 39.13 la sută.

La Roman faliți 11, activ 106.795, pasiv 229.076 lei quotele la 7 cu 0 la sută restul cu 11, 12, 16 și 17 la sută.

La Iași faliți 14, activ 120.628, pasiv 402.582 lei, quotele fiind de la 50 la sută restul cu 1.45, 5.75, 30 și 53 la sută.

In anul 1908. La Neamț faliți 13, activ 305,921, pasiv 610.756 lei, quotele de 3.30 și 4 în concordat cu 60 la sută.

La Vaslui faliți 1, activ 0 lei, pasiv 7.588 lei quota 0 la sută.

La Roman faliți 5, activ 37.228 pasiv 102.896, quota 13, 18, și 24 la sută.

La Iași faliți 9, activ 127.866, pasiv 143 942, quote de 0 la sută, 30 26 la sută, 6 în liquidare, și la 1 ridicat stare de faliment.

Dintre aceste falimente după cum cetitori au putut vedea numai în anul 1908 și numai la Iași s'a găsit un activ de 127 866, față cu un pasiv de 143.942 lei, adică cu o diferență de 16000 lei, restul falimentelor ne dă o diferență colosală, pasivul trecînd cu de 2.3 ori activul, nici un caz însă nu s'a presentat în care activul să fi fost cel puțin egal cu pasivul pentru a ne dovedi că printre acești comercianți s'a găsit și de acei care au avut vre-un capital al lor și că numai din cauza crizelor, stagnărilor n'au putut face față plăților.

Ce spunem și ce condamnăm noi, noi condamnăm pe acei ce fără capital, fac comerț mare, pe acei ce cu acest sistem nenorocit și necinstit ucid comerciul mic, căci de sigur cetitorii noștri au observat din datele de mai sus, că falimentul se întinde ce aceeași sistemă și la comerciul mic.

Dovezile aduse de noi, sunt suficiente, credem a convinge pe ori cine, că se impune nevoia a se lua măsuri legale în pedepsirea acelora ce au rădicat la sistem de comerciu fraudă și expedientele, pentru a se înavuți pe ei și a ucide comerciul mic și comerciul cinstit.

Limitarea creditului este arma cea mai puternică contra abusivilor, noi urmărind ținta a ajuta progresul și desvoltarea comerciului cinstit.

Gh. D. Șerban

DE LA O AGAFĂ

Conservatorii din Brăila, unde mai mare ie d. N. Filipescu, se rupseseră în două, cum rupți îs și cei dela Craiova, cei de la Iași etc.

Acum, în ce privește Brăila, s'a făcut un fel de împăcare și cum ie românul la împăcăciune s'a dat o agafă și, iarăși cum se obicinuiește la un pahar de vin, s'a zis, la șampanie, că partidul conservator se apropie de putere.

Toate bune. Impăcăciunile acestea cu udeală, cu vorbe de clacă la trincare și entusiasmul ce domină în asemenea împrejurări politice—fie-care știe ce bază se poate pune pe ele și ce prețuiesc. In politică, cînd te cerți, foarte a rare ori împăcarea ie sinceră și de lungă durată. Și dacă d. Filipescu care a venit la Brăila cu d. Rahtivan, care a mai făcut poznă mare acolo, crede că a reușit să împace pe conservatorii brăileni—se greșește amar.

Dar la udeală s'a produs și un eveniment foarte hazliu. Un domn Mavrodin, care s'a exilat de la Brăila la Iași, a venit la agapă și, bînd pentru d. Filipescu, l'a rugat „să-și îndrepte privirea și spre Moldova, care îl dorește și îl așteaptă".

Că d. Mavrodin acesta, pe care între noi fie vorba, nimeni nu l cunoaște, s'a arborat cu atîta curaj ca vorbitor în numele Moldovei; că, cu de la sine putere, l'a învitat pe d. Filipescu să bine-voiască a veni pe la noi, unde este dorit și așteptat — pentru acest act curajos nimeni nu-l va chema la răspundere pe neștiutul domn.

Ceea ce a produs vorbitorul Mavrodin, la un pahar cu vin, a fost, în definitiv, vorbă de clacă.

Mai nostim este, că d. Filipescu a luat la serios vorba că „Moldova îl așteaptă" și a declarat că „dorința va fi tradusă în fapt" și că la „prima ocazie" va „vizita Moldova".

Asta ar însemna că Muntenia și Oltenia, d. Filipescu le-a aranjat și că acum, din grație pentru d. Mavrodin, va da o vizită și Moldovei—o simplă vizită.

Ceilalți junimiști fruntași, moldovenii, nu fac două parale. D. Mavrodin, care face politică—zice el—la Iași, s'a convins că nici d. Cantacuzino, nici d. Grecianu, nu s de nici-o treabă și că trebue un specialist de talia d lui Filipescu, ca să aranjeze lucrurile.

Ridicoli!

„A fost frumos la Brăila"

Iar a fost frumos la Brăila.

De data asta frumosul a fost aranjat de un iașan. De un iașan, care a fost exportat de la Brăila.

I zice domnul Mavrodin. N'am putea, pentru o mai bună edificare a cititorului, să zicem nici cum i mai zice, nici ce profesiune are, nici ce figură are.

D. Mavrodin este un filipescian de la Brăila, care s'a stabilit în Iași. Asta sună ca informația ce se ivește prin ziare: „preutul romîn de la Canada".

Este cert că d. Filipescu n'a exilat la Iași pe prietenul său—de florile mărului. Dar pînă în prezent, în Iași, amicul nu s'a manifestat, nu s'a agitat, din care cauză nimeni nu-l cunoaște. A trebuit să aibă loc o agapă la Brăila, pentru ca prin participarea sa acolo, d. Mavrodin, stabilit în Iași, să vie și la urechile ieșenilor.

Ziarul conservator local, face cunoscut pe d. Mavrodin cînd spune: *au* luat apoi cuvîntul d. Mavrodin care, *au* avut accente calde și *au* emoționat pe toți cei întruniți la banchet".

Și mai departe: „pentru ieșeni cu deosebire, cuvintele d-lui M vor merge drept la inima lor, căci din inimă sunt spuse".

Prologul este destul de frumos și trebue să vedem ce conține discursul care au avut ect.

D. Mavrodin a spus că „lanurile Moldovei sunt inundate de șivoiul, care amenință să pustiască totul; că liberalii merg către „internaționala de mîine; că zărăfia takistă otrăvește ultima licărire de conștiință și de virtuțe—iar Romîniei „de mîine" i trebuește „stînca de care să se spargă, neputincioase, toate valurile furioase".

„Acest om, continuă oratorul, (care om? N. R) îl aveți între dv.: el este N. Filipescu".

Acum știm că d. Mavrodin este un mare orator și nu ie de glumit cînd un asemenea om, invită pe d. Filipescu să vie în Moldova, să fie stînca spărgătoare a valurilor furioase—neputincioase a internaționalei de mîine, a zărăfiei takiste care otrăvește ultima licărire ect. și, în fine, stînca „Romîniei de mîine".

Și noi zicem: aplauze furtunoase au acoperit cuvintele oratorului, care cuvinte vor merge la inimele lașenilor.

Și iar a fost frumos la Brăila.

Chestii locale

Budgetul comunei Iași

Impărtășim cetitorilor noștri economia budgetului com. Iași, întru cît e bine să se știe care sînt sarcinele budgetare ale communei Iașilor față cu incuria administrației comunale.

Veniturile ordinare ale bugetului sînt alimentate de 43 articule, care produc 3.017.510 lei 02 bani, din care numai fondul comunal dă 1.305.245 lei, prestațiile 109,000 lei, *taxele de gunoae 67000 lei* și altele.

Iar bugetul extraordinar produce 120240 lei, deci totalul veniturilor bugetare e de lei 3.137.750 lei bani 18.

Din aceste venituri budgetul încasează subvenții în sumă de 155,321 lei, afară de cei 312,857 lei venitul socotit a $3^1/_2$% de la fondul împrumutului pentru apă.

Scăzînd toate aceste venituri rezultă că toate cele 43 articule, din care se compun veniturile comunale dau un total anual de lei 2.669,572 lei, cuota fiscală a tuturor puterilor economice a celei de a doua capitală a țării, ceia ce face că pentru cei 78000 locuitori ai Iașilor sarcinele comunale reprezintă de cap 34 lei pe an.

Cheltuelile bugetare ale comunei Iași se împart în mai multe categorii. Avem întâiu anuitățile datoriilor, care se cifrează la suma de lei 1,139,476 din care numai anuitatea împrumutului pentru apă și canalizare se ridică la 730957 lei.—Datoria publică a comunei reprezintă 37.8% din budget, sumă care depășește cu mult limita superioară legală.

Scoțînd dar plata anuităților, rămîn 62.2% disponibili pentru cheltuelile ordinare bugetare. Din acesta comuna are a vărsa supt formă de subvenții diferite sume la stat pentru plata unor servicii publice. Toate aceste subvenții, cari sînt obligatoare se soldează la 476682 lei pe an, ceia ce reprezintă 15.2% din totalul bugetar.

Deci anuitățile și subvențiile mănîncă din bugetul comunei cuota de 53%: Din restul de 47% se cheltuește pentru material suma de 923,837 lei, ceia ce reprezintă 30 2% din totalul bugetar.

Pentru personal rămîn dar disponibili restul de 16.8%, pentru plata a 478 persoane, cît cuprind statele de prezență, din care 469.101 lei pentru plata persoanelor prevăzute în cele 14 state de lefuri și 45170 lei pentru plata globală a unor servicii personale.

Luînd media vieții funcționarilor de la comuna Iași, găsim că cuota salariilor e supt 1000 lei anual.

Cum vedem dar reiesă că budgetul comunei Iași este peste încarcat la datoria publică și în special apa pentru moment lasă un gol de peste 400000 anual, că materialul de și se cifrează la aproape un milion, e rău manipulat și prost administrat și că pentru personalul administrativ media vieții e mult inferioară cerințelor unui centru ca Iașii.

Dar vom mai reveni.

***

CATE VA NOTE

Neue Freie Presse, într'un foileton foarte interesant, zice că „*fără îndoială*" Abdul Hamid trebuie socotit, *alături de regele Romîniei*, ca unul din cei mai de seamă suverani".

Vom zice și noi ca ăla din „Microbii Bucureștilor".

— Adică alt parigzemplu nu puteai găsi cucoane?

Nu de alta, dar ori cît ne batem capul nu putem găsi nici o asemănare, dar nici una, fie în ce privește felul de a domni al celor doi suverani, fie în ce privește —ferească Dumnezeu!—felul de a-și sfîrși Domnia.

Va să zică și *Neue Freie etc.* poate spune fleacuri ca o simplă *Voință* oarecare.

*

Citim în *Neamul* d-lui Iorga:

„Cursurile de vară din Vălenii de Munte „se vor începe la 1 Iulie.

„Programul lor se va publica *mai tîrziu*".

... Adică după începerea cursurilor sau după terminarea lor? Cînd, mă rog?

Și încă ceva: va fi, în programul acela postum și un curs de exerciții fizice, sub conducerea d lui A. C. Cuza? Ar trebui mai ales că „prestigiul" nu sufere.

OAMENI ȘI LUCRURI

LUNA GRIJILOR

Va cădea? Nu va cădea ploaia? O vestiră dintru întâiu căldurile tropicale, neobișnuite pentru o lună de primăvară, iar acum o vestesc nourii ce atîrnă în văzduh, de par'că ar picura numai de cît dacă nu i-ar goni vîntul neprielnic.

De aceea toate privirile se îndreaptă în sus. De acolo va să vină—dacă o fi să vină—mîntuirea, de acolo trebuie să se reverse mana cea bine făcătoare.

Poieții au consacrat din imemorabile timpuri luna Mai drept cea mai frumoasă lună; ea închee primă-vara și o încheie nu cu o agonie, ci cu o apoteoză vrăjind toate privirile, toate gîndurile, toate mințile prin acea magică inundare, a lunei cu nespuse frumuseți. Este luna cînd —după versul liricului genial—„înfloresc trandafirii" și cînd iubirile, avînturile și speranțele capată putere de expansiune

Dar iată că Natura, totdeauna stranie în manifestările ei, face din ea în același timp, luna grijilor mari, luna temerilor și a îndoielilor. Căci nu soarele singur, cu abundența-i de raze, de lumină și căldură poate asigura liniștea și bogăția. Ci cîmpiile întinse de unde va să ne vină belșugul, cer ploaie la vreme, cer o alternanță de nori și de soare, iar în cîntecele și zicalele populare se găsesc atît de plastice xprimate cerințele acestea ale lunei Mai, grija și primejdia unui Mai secetos care ar lipsi norodul de mălaiu trebuincios.

Nici o lună nu e întîmpinată în omenire cu atîta voioșie, cu atîta speranță. Armindenul romînesc este doar o manifestare de entuziasm și expresiunea obștească a poporului recunoscător firii care ne dărueește belșug și roade și farmec preste tot.

De ce însă a făcut aceeași fire darnică să se lege în sufletele noastre imaginea încîntării de instinctul temerei pentru ziua de mîni?

De ce este dat să alterneze preste tot bucuria frumosului și a speranței cu înfiorarea lipsei?

In potriva acestor ascunse legi ale naturii nu putem însă nimic și în așteptarea ca să se împlinească voia ei, vedem în jurul nostru, pretutindeni frunțile încrețite, privirile îngrijorate de frica secetei, aducătoare de sărăcie în țeară.

De aceea uneori, în superba lună Mai, nourii promițători de ploaie sunt tot atît de bine veniți, tot atît de bine cuvîntați ca și soarele dătător de lumină și căldură; de aceea ochii tuturor se îndreaptă acum către ceruri nu pentru salutarea Suveranului ceresc, ci pentru a ruga văzduhul să conteneasca vîntul potrivnic care ne lipsește de ploile norocoase, în luna Mai, care e luna florilor dar și luna grijilor, luna poeziei și a prozei în acelaș timp.

Rodion

Concursul pentru monumentul „Unirea principatelor" IN BUCUREȘTI

Cu prilejul concursului pentru catedra de sculptură a școalei de Belle-Arte din București putem judeca din nou puterea artiștilor noștri sculptori și noncepția lor mai mult sau mai puțin iscusită pentru istoria țării noastre.

O nouă probă cerîndu-se candidaților —o machetă pentru monumentul Unirei— lupta între sculptori a fost nu mică, întra cît concursul era și pentru catedră și pentru monumentul Unirei spre executare. E interesant să se cunoască modul de simțire al artiștilor noștri, mărețele acte ale trecutului, rostul lor reprezentativ.

S'au expus la Ateneu, în pinacotecă machete de d-nii A. Iliescu, Mires, Paciurea Spăthe, Stork și Iordănescu.

Macheta *d-lui Iliescu*, începe sus prin Unirea a două surori, iar în jos se pierde în grupuri laterale, cari nu ni spun nimic din actul Unirei. Jos de tot medalioane ale barbaților de samă ai timpului. Un medalion răzleț pe dosul monumentului ne arată pe Cuza; Atîta se vorbește de Cuza în monumentul Unirei la Iliescu!

Macheta *d-lui Mirea*, ne prezintă simbolul Unirei prin încrucișarea a două steagari. Pe soclu se văd statui de ale fruntașilor barbați fără legătură însă, fără pic de activitate.

O notă caracteristică la d. Mirea: Recunoștința sa către Cuza-Vodă, căci statuia lui e așezată pe planul principal.

Macheta *d-lui Paciurea* ne prezintă pe piedestal un zimbru în luptă cu un vultur și un om!! Din descrierea subiectului în notița d-sale se vede intenția ce l'a condus la reprezentarea unei lupte de animale; cînd însă viitorimea va vedea monumentul într'o piață publică, nu știu, zeu, de v'a ghici intenția sculptorului fără nici o explicație. Pe piedestal se încinge o horă într'un pierdut baso relief. Sus luptă crîncenă pe moarte, jos poezie în horă!

Macheta *d-lui Storck*, ne prezintă sus o lupoaică cu Remus și Romus, iar jos mulțime care ici pare că se luptă, ici pare că se îmbrățișază. Ce legătură are Lupoaica cu Unirea? Prea a început'o de sus de tot! Unirea nici nu se vede, nici nu se bănuește! Așa că în concepția lupoaicei pentru Unire e cea mai îndepărtată și greșită cale!

Macheta *d-lui Spăthe*, supt cuvînt că ne dă motive romînești, pune sus o cruce și 2 mocani ce se întîlnesc sus la cruce. Nu ne putem dumeri ce plănuesc mocanii la cruce; vin ei să se închine, să facă jurămînt pe viață și pe moarte; urmăresc scopul de răsvrătire socială ori de unire pașnică; iată ce nu reiesă clar. Jos pe soclu 4 statui, ca cum ar sta la joc de șah!

Și nicăiri nu se vede Cuza, decît doar dacă va fi pus sa mocan. Așa a crezut d. Spăthe să ne întruchipeze ideia Unirei!

Am lasat la urmă macheta d-lui *Iordănescu* întru cît e singurul, care—ni se pare—că a înțeles mai bine întruparea ideii Unirei, dînd monumentului forma gîndirei neamului romînesc, fără lupoaice, fără cruci, fără ciobani.

Macheta d-lui *Iordănescu* ne reprezintă sus pe soclu în grupul principal: realizarea gîndului romînesc: un țăran gînditor, poporul, iar la spatele lui două surori îmbrățișate, Moldova și Valahia înfășurate într'un val, simbolizînd piedicile ce au întîmpinat țările pentru Unire. Iar Cuza Vodă și Kogălniceanu rup vălul și țările surori apar îmbrățișate.

Cuza ascultă țaranului gînditor îndeplinirea dorului său: Unirea!

Mai jos de jur împrejurul monumentului grupuri de popor în continuare; într'o parte V. Alexandri citește „Hora Unirei" iar poporul încinge hora în plin entusiasm.

Opus acestuia, C. Negri ține discurs poporului; în alte părți, tot în continuare

opor, veselie, obiceiuri ţărăneşti, colăcei pe cai viei împart veselia, etc.

Mai jos în basoreliefuri diferite scene istorice, iar unul e consacrat lui Napoleon al III-lea, acela fără care nu se putea realiza Unirea în 1859.

Din întreg monumentul Uairei reiese starea sufletească a poporului romîn, care e prins aşa de bine. E sărbătoare parcă, e Unire, înfrăţire.

Fără a prejudeca întru nimic valoarea conceptului artistic, ne place a crede că acela care a prins mai bine motivul, a fost sculptorul Iordănescu. Am fi fericiţi să vedem rîdicîndu-se în Iaşi un asemenea monument cu aşa de adînci gîndiri romîneşti, cu aşa claritate prinse, şi aşa de vorbitoare scene din trecutul neamului!

Iordănescu, e unul din cei mai tineri dintre artiştii ce au expus; şi-a făcut studiile la Paris şi în Italia, şi a concurat în toamna anului trecut la catedra de sculptură de la şcoala de Bele-arte.

A dat dovadă de putere de concepţie, de superioritate, de întrupare a gîndului neamului, şi ne putem mîndri că din ai noştri au putut eşi artişti de valoarea d-lui Iordănescu.

Litere-Ştiinţe-Arte

Intermezzo.—In redacţia „Vieţei Romîneşti" a intervenit o oarecare schimbare. Nu una radicală sau definitivă, ci de scurtă durată şi nnmai de formă. Dintre cei doi directori ai publicaţiunii singur d. Stere se ocupă într'adevăr de soarta revistei. D-sa e însă ameninţat de eterna perspectivă a remanierei ministeriale. Secretarul de redacţie, d. G. Ibrăileanu, numit profesor universitar şi în ajunul unui concurs de definitivat, nu poate purta singur sarcina unei atari întreprinderi. Ceilalţi colaboratori locali sunt ocupaţi sau prea puţin iniţiaţi. De aceea a intervenit un intermezzo în sensul că d. H. Sanielevici, fostul redactor al „Curentului Nou" va conduce partea redacţională a „Vieţei Romîneşti" în lunile de vară. D-sa a şi sosit din Galaţi în acest scop.

Se ştie că „Viaţa Romînească" a luat naştere în urma unor neînţelegeri dintre direcţia „Curentului Nou" şi colaboratorii iaşani ai revistei, cu deosebire în jurul unor critice asupra d-lui Sadoveanu. Astăzi însă lucrurile s'au schimbat şi polemicele s'au uitat.

*

Cu ocazia exilării la Salonic a Sultanului Abdul Hamid presa s'a ocupat de toate detaliile vieţei lui zilnice, între care sunt şi ocupaţiile... artistice. Se pare că Abdul Hamid e un diletant în ale muzicei, pianist bunişor, amator al unor anumite opere şi operete. Cîntecul „Stella confidente" face în special deliciile plictisitului monarh.

Renumitul parc al Ildizului, pe cale de a deveni în viitor parcul poporului dovedeşte oarecare gust artistic şi estetic din partea ex-Sultanului care l'a aranjat E o combinaţiune din parcurile de la Schonbrunn, Versalles, Monaco şi Sansouci; el întrece în lux ori ce închipuire omenească, dar gustul artistic tratează tot pe diletant.

*

Un distins psiholog american a făcut interesante cercetări asupra forţei de muncă a intelectualilor. Concluziile sale arată că o mare parte din oameni au mai multă putere de muncă la amiază de cît dimineaţa; dar la cea mai mare parte din cei asupra cărora a experimentat munca era mai intensivă dimineaţa.

In privinţa timpului cînd lucrează în general oamenii cu mintea a constatat că 34 la sută lucrează ziua; 18 la sută noaptea; 23 la sută în ori-ce oră din zi şi 17 la sută dimineaţa sau după amiază.

Printre cei cari au lucrat dimineaţa sunt: Goethe, Milton, Victor Hugo, Scott, Thackeray, Dickens şi Emerson; iar printre cei cari lucrau noaptea se citează; Balzac, Alfieri, Schiller, Byron, Pol, Cobridge.

*

Telegrafia fără sîrmă a făcut desigur mult progres, în ultimii ani, cu toate acestea urmăresc încă destule imperfecţiuni datorită cărora de multe ori comunicaţia intre diferitele staţiuni devenea foarte defectuoasă ba chiar imposibilă.

Acum a reuşit societatea berlineză pentru telegrafie fără sîrmă a inventa un nou sistem care pare a asigura comunicaţia telegrafiei fără sîrmă pe ori şi ce vreme.

Noua invenţie a căpătat numele de „Scîntei răsunătoare". Noua metodă are avantajul că signalele se pot transmite ca „sunete musicale". Cu acest sistem se va putea păstra în viitor comunicaţia telegrafică chiar în timpul celor mai mari furtuni, în acelaş timp este de notat că scînteile resunătoare funcţionează fără nici un sgomot.

*

Telegrafia fără sîrmă care aduse atîtea bine omenirei, răspîndeşte ca ori şi care alt progres technic şi noui plăgi în lume.

Dr. Bellile, medic al vaporului „Descartes" care a luat parte la expediţia din Maroco semnalează diferite cazuri curioase de boală la oamenii făcînd serviciul la aparatul telegrafic. Mulţi se plîngeau de dureri în ochi şi se remarca o uşoară conjuctivită cum apare de multe ori la lucrătorii cari se servesc mult de lampe electrice.

Unul din aceste cazuri presentînd complicaţiuni cari slăbiră mult vederile suferindului se hotărî ca oamenii de serviciu la telegrafie să poarte ochelari galbeni pentru protejarea ochilor.

S'a constatat şi cazuri de erupţiuni ale pielei precum şi alte afecţiuni

Se crede că toate aceste curioase apariţiuni de boală se datoresc acţiunii undelor electrice.

*

Cunoscuta comedie a lui Alfred Capus „La Veine" va deveni libret de operetă în prelucrarea lui Jacques Richepin şi avînd muzica de Charles Cuvillier. Prima reprezentaţie va avea loc în America.

*

In „Biblioteca Romînească enciclopedică Socec" au apărut: No. 35 Tolstoi „Ioan Prostul", traducere din ruseşte de G. Carp, una din cele mai de seamă din operile mai puţin extinse. Traducerea e redată într'o formă nespus de atrăgătoare, No. 37 Andrei Karkariţa—„Dreptatea Mărei", trad. de V. Castopol. E o traducere menită să încerce popularizarea în traducere a literaturei puţin conoscută nouă, cea greacă modernă; No. 38 cuprinde „A fost odată", poveste în versuri de St. O. Iosif; No. 41 „Povestea opilăriei" (amintiri) de I. Dragoslav, unul din cei mai populari scriitori; No. 54—55 cuprind „Panga", nuvele şi schiţe, a tînărului nuvelist Em. Gârleanu; No. 56—60 „ziarul unui pierde urmă" de Gh. Ocşbuc, care cuprinde bucăţi de o rară gingăşie şi seninătate.

*

Muzeul popular din Lipsca a cumpărat pentru suma de 25.000 mii de lei o colecţiune japoneză de mare valoare.

Această colecţiune a fost până acuma în posesiunea consilierului medical Scheube din Gera.

Informaţii

❑ *Clubul conservator-democrat din Câmpul-Lung, va fi inaugurat, oficial, Duminecă, 17 Mai.*

Un banchet va avea loc cu acea împrejurare. D. Take Ionescu va asista

❑ O delegaţie germană, trimisă de M. S, Imparatul Germaniei, va sosi în Sinaia Duminică 17, c. Ea va aduce Regelui nostru bastonul de Feld-Mareşal şi este autorizată să mulţumească Regelui pentru primirea călduroasă ce-a fost făcută prinţului moştenitor al Germaniei.

❑ Societatea comercianţilor romîni din Iaşi se întruneşte astă-zi Vineri, ora 4, spre a discuta formarea unei cooperative pentru vindere de carne.

Administraţia comunală a promis să subvenţioneze întreprinderea.

❑ Casapii şi trunchierii au consimţit să cu primească condiţiile administraţiei comunale şi au declarat greva terminată.

Carnea se va vinde: cea trif cu 80 bani kilo în abator şi 90 în piaţă şi cea cuşer cu 1.10 în abator şi 1 20 în piaţă.

Un regulament va fi elaborat, care, în primul rînd, va decreta liber comerţul la abator, aşa că ori cine va putea tăia vite, dacă va depune o cauţiune, în raport cu numărul vitelor.

O comisie va fi numită, ca să supravegheze asupra preţului, care va fi rădicat şi scăzut după preţul vitelor.

❑ Am vorbit la timp despre delegarea ce s'a dat d-lor St. Sihleanu şi S. Haliţa, de a ancheta acuzarea ce se aducea d-lui N. C. Campătă, asistent al laboratorului de chimie organică din Iaşi, că ar fi ţinut partea preutului Morarasu, insistînd în mod favorăbil pentru preut, pe lîngă martori, în cunoscutul proces al acestuia.

Ancheta s'a terminat în defavoarea d lui Cumpătă, care a fost destituit, pe ziua de 1 Mai din postul său.

Din decisia ministrului, în această chestiune, reesă că destituitul asistent nu neagă că ar fi fost protectorul preutului, fapt pe care ministrul îl taxează de „înjositor pentru Universitate".

Foarte bine. Dar întru cît a fost fapt mai puţin înjosit acela, care s'au la dedat atîţia studenţi, tot în afacerea aceasta—şi întrebăm de ce atita ciumă contra d lui Cumpătă?

Răspunsul ie uşor de ghicit cînd ministru ie d. Haret şi anchetari Haliţa şi cu celalalt.

❑ Catedra de limba franceză de la liceul Naţional, 13 ore, a devenit vacantă prin moartea profesorului Vasile Atanasiu.

❑ Şcoala militară din Iaşi, conform hotărîrei ministerului de război, va purta pe viitor numele de „Liceul militar".

❑ Eri dimineaţă, Archiereul Melchisedec Piteşteanu, care se afla în Capitală, pentru a lua parte la şedinţele Sf-lui Sinod, ducîndu-se la baia Mitraşevsky, a încetat subit din viaţă.

Arhiereul Melchisedec era în vîrstă de 46 ani. Prin moartea lui devine vacant un scaun de Archiereu.

❑ **O frumoasă serată muzicală.**—Aflăm că d-na Sterian, soţia simpaticului architect G. Sterian, fost cetăţean al Iaşului, a sosit de cîte-va zile în oraşul nostru pentru a da preţiosul său concurs seratei muzicale ce „Domniţa Ruxanda" organizează în saloanele Jokey-Clubului în seara de *luni 11 Mai c.*

Va fi de sigur una din serbările artistice cele mai desăvîrşite—dat fiind artiştii ce îşi dau concursul şi programul ce se alcătueşte: D-na Sterian—atît de cunoscută şi apreciată de către cunoscătorii şi iubitorii de muzică în cercurile alese din Bucureşti, d-nii Moldrich, Uhrinowsky.

Programul ce va fi publicat în curînd cuprinde, după cum am aflat, părţi din Werther de Masenet, bucăţi din Lenpreu, Luigini, Wagner, recitări etc.

Biletele se găsesc la principesa Maria Moruzi şi la d-na dr. Harmuzescu.

❑ Luni, 4 Mai, Trib. Iaşi, s. III-a a autentificat statutele „societăţei cooperative de ajutor şi binefacere sf. Treime" a muncitorilor din Tătarasi; iar în ziua de 29 Iunie, sf. Petru şi Pavel, va avea loc sfinţirea drapelului societăţii la biserica sf. Treime.

Societatea are ca preşedinte pe Lazar State, casier Iosub Stupnru, ajutor-casier Nesulai N. State.

❑ **Clericale.**—Eri Sf. Sa Economul Stavrotor Dimitrie Popa, preot la biserica Sf. Spiridon, şi-a sărbătorit a 27-a aniversare de la hirotonisire.

Dorim valorosului preot încă mulţi ani întru propagarea cuvintului adevărului şi al dreptăţei.

— Eri s'a oficiat cu o deosebită solemnitate hramul bisericei Bărboiu.

— I. P. S. S. Mitropolitul Pimen al Moldovei şi Sucevei, care se află în Capitală, nu se va reîntoarce în localitate, de cît în cursul săptămînei viitoare.

— I. P. S. S. Mitropolitul a dat un ordin circular superioarelor mănăstirilor şi stareţilor, prin care le pune în vedere de a nu mai recomanda pentru cătugărire persoane care n'au împlinit vrista de 21 ani.

Pentru tinerii care ar vrea să îmbrăţişeze tagma monahală, să li se ceară vrista de 25 ani şi dovada că au satisfăcut legea recrutărei.

❑ D. St. Gh. Dumitrescu a fost delegat ca revizor agricol şcolar pentru circ. Iaşi,

❑ După o ultimă statistică, populaţiunea oraşului Iaşi este 78 997 locuitori. Bucurestiul are 288.565 locuitori, iar Galaţul 65.063 locuitori.

❑ Consiltul de razboiu al corpului 4 de armată va ţinea şedinţe luna aceasta, în zilele de 28, 29 şi 30 Maiu a. c., cînd va judeca mai multe procese militare.

❑ Examenul pentru definitivat al administratorilor de plasă, numiţi în mod provizoriu, se va începe la 15 Iunie a. c.

Examenul se va ţinea la reşedinţele plăşilor.

❑ D. Emil Costinescu, ministrul finanţelor, a sosit în Iaşi, ieri, Joi, cu trenul de 11 şi 20. De la gară s'a dus direct la clădirea vamei şi Antrepozitelor, pe care venise să le inspecteze, în urma unui raport al d-lui inginer Protopopescu, că clădirea s'ar construi în mod defectuos.

Cu d. Costinescu au venit şi domnii. Em. Neculcea, directorul vămilor; Burcuş, architectul ministerului finanţelor şi un inginer al societăţei generale electrice din Bucureşti, care urmează să instaleze lumina.

D. Costinescu s'a convins de modul defectuos al construcţiei şi de multe ori a exclamat:

— Pacat de parale.

In tot timpul de cînd d. Costinescu ie la minister, nu s'a gîndit să trimeată o inspecţie serioasă; recepţia a fost făcută de un profan în materie, inspectorul vamal Paleoglu; supravegherea o are un architect fără multă chemare, d. Susskind—aşa că nu ie mirare, că ministrul a putut constata... „pacat de parale".

— D. Costinescu a fost şi la administraţia financiară, la ora 6 şi a dat vizite liberalilor fruntaşi şi rudelor sale din localitate.

Astă-zi dimineaţă ministrul a plecat, cu automobilul judeţului, la Roman.

La 15 lunie va pleca, în concediu, la Plombieres în Franţa.

❑ **Din Bucovina.**—Sîmbăta viitoare se va face, cu o mare solemnitate, sfinţirea monumentului rîdicat de preoţimea ortodoxă romînă din Bucpvina deasupra monumentului marelui romîn d-r Vasile Găină, din cimitirul din Cernăuţi. Monumemtul constă dintr'un obelisc înalt de granit, purtînd chipul defunctului d-r Găină şi o cruce cu ramuri de lauri tot în bronz şi cu inscripţia: „Intemeitorul foiei clericale" Viitojul, d-r V. Găină, protopop şi prof. univ,—preştinea romînă ortodoxă din Bucovina".

—Asociaţia învăţătorilor romîni din districtul Cimpulung „aranjează pentru vacanţa Rusaliilor," frumoase escursiune ştiinţifică. Escursioniştii vor plnca cu pluta pe Bistriţa aurie spre Colbu, spre a vizita locurile interesante de pe malul Bistriţej, pînă la Vatra-Dorrei.

Soc. muzicală „Hora" din Bucureşti va da Marţi un concert la Cernăuţi.

❑ Soldatul Haralamb Caralan, din regimentul 13 Stefan-cel-Mare, a încercat eri să se sinucidă, împuşcîndu-se.

Numitul soldat s'a dus pe dealul Cetăţuia şi şi-a tras un glonte de revolver, în cap.

Nişte trecători, atraşi de detunătura armei, au alergat la faţa locului şi l'au găsit pe Caralan în nesimţire, scaldat în sînge.

Intr'o stare foarte gravă, el a fost transportat la spitalul sf. Spiridon şi internat în secţia d-lui dr. Bottez.

Cauzele nu se cunosc.

❑ Inspectorul financiar Culcer a sosit ieri în Iaşi, delegat să ancheteze învinuirea ce se aduce funcţionarului Miciora, că, în calitatea sa de agent fiscal, ar fi comis neregularităţi.

D. Culcer va ancheta şi un alt caz, privitor pe un funcţionar, care a fost mutat din Iaşi.

❑ Din Vaslui ni s'a telegrafiat Mercuri seara, ora 8: elevul Sgibartd, sub pretextul că ar fi persecutat de profesori, s'a împuşcat. Glontele a fost extras. Sinucigaşul ie în afară de pericol.

Caporalul Moga s'a sinucis, înecîndu-se.

❑ Curtea de casaţie, s. III, a stabilit jurisprudenţa că medicii de plasă au a fi impuşi la patentă.

❑ Poliţia de asiguranţă a reuşit să prindă 4 cunoscuţi spărgători, care au operat mult timp prin Galaţi, Bîrlad şi Bucureşti şi în ultimul timp în Iaşi.

Ei au fost trimişi poliţiilor respective.

❑ **Inaintări în armată.**—Pe ziua de 10 Mai a. c. s'au făcut următoarele înaintări în garnizoana locală:

D. medic căpit. Sava Goiu N. Gh., de la infirmeria de ochi „Frumoasa" la gradul de medic maior; d. medic locot. Meţianu N, de la şcoala fiilor de militari, la gradul de medic căpitan; d. locotenent Bădescu Const. din regim. 13 Stefan cel Mare la gradul de căpitan; d nii sub-locotenenţi: Drăghici D., din regimentul 7 roşiori, Şumuleanu Constantin, Pompeiu şi Gotcu Vasile, din regimentul 13 Stefan-cel-Mare, la gradul de locotenent; d. adj. cl. II Dimitriu I., de la corp. II adjunct cl. I la corpul IV de armată; d. administrator cl. II Popovici Leon, din regim. 13 Stefan-cel Mare avansat administrator cl. I; d. Popazu Anibal de la corpul IV, administrator cl. III a avansat administrator cl. II; d. Mişoc Gh., adm. cl. III, din serviciul de geniu al corpului IV de armată, avansat administrator cl. II.

❑ Consiliul comunal a votat deschiderea unui credit de 90 lei, pentru curăţirea canalului Calcaniei. Consiliul a mai decis să deschidă o stradă, care se lege strada Lăpuşneanu cu esplanda Principesa Maria (de la Rîpa Galbănă).

❑ D. Gseorghe Mohoreanu a fost numit secretar al inspectoratului plăşei Ţiganaşi.

❑ După noul regulament al loteriei pe clase a regatului romîn, s'a instituit pentru loteria a VI-a un cîştig de 100.000 lei.

❑ Directorii şi directoarele şcoalelor primare din localitate, se vor întruni astă-zi la orele 4 şi jumatate, în localul şcoalei „Gh. Asachi", pentru a întocmi programul sărbărilor ce le vor organiza şcoalele primare Duminică, cu ocazia zilei de 10 Mai.

❑ D. farmacist C. Păun a fost numit farmacist-ajutor şef al depozitului de droguri regiunea jud. Iaşi.

❑ D. Vasile Isăcescu a fost revocat din postul de notar al comunei Galata.

❑ Membrii Camerei de Comerţ vor ţinea şedinţă mîine Sîmbătă, după amiazi. Intre altele, se va discuta chestia oboarelor.

❑ Cecile Sorel, celebra tragediană pariziană de la Comèdie Française, va apare în curînd pentru întăia oară pe pînza Cinematografului Pathè Frères, din grădina Chateau aux Fleurs.

Cecile Sorel, neîntrecuta artistă, împreună cu alte celebrităţi teatrale, precum: Le Bargy, Alexandre, Mosnier, etc., vor interpreta piesa lui Victorien Sardou „Tosca". Arii din opera cu acelaşi nume, executate de orchestra Reg. XIII Stefan cel Mare sub conducerea d-lui Vlăduţi, vor întovărăşi desfăşurarea întregei acţiuni.

Serata de deschidere, se va compune dintr'un program cu totul nou şi va mai cuprinde între altele: Spiritiştii, Sanatoriul de slăbire, Cum se construeşte un balon şi lansarea lui, Urşii în Rusia etc. etc.

Lucrările de amenajere ale grădinei Chateau aus fleurs continuă cu activitate şi peste câteva zile această teerică pajişte de flori va fi redată ieşanilor în splendoarea ei de altă dată.

Intreaga grădină va avea aspectul unui teatru; vor fi construite terase cu podiri higienice izolatore. loje, amfiteatre etc. şi scenele înfăţişate pe pînză nu vor fi întru nimic impedicate pentru spectatori.

Serată de deschidere va fi anunţată prin afişe speciale şi în ziarul nostru

❑ **Sanitare.**—In satul Popricani, comuna Rediu-Mitropoliei, s'a ivit epidemia de scarlatină.

La Ţiganaşi s'a stins scarlatina. La Hălăucea bîntaie difteria.

— Zilele acestea se vor numi agenţi sanitari în locurile vacante.

— Consiliul de higienă al oraşului va fi convocat pentru ziua de 15 Maiu a. c., în şedinţă ordinară.

— Printre vitele din Horlişti s'a ivit epizotia de antrax.

S'au luat măsuri pentru combatere.

❑ Intre 10 şi 20 Iunie a. c. se va ţinea la Moscova un congres al contabililor din toată Rusia.

DIVERSE

— Un început de incendiu s'a declarat aseară la pităria lui I. Foreţ, din str. de Sus No. 128. Focul a fost stins la timp de locatari.

— Servitorul Neculai Enache de la d. dr. A. Georgescu, directorul abatorului, a fost grav lovit de un cal în cap. Nenorocitul, în stare gravă, a fost internat în spitalul Sf. Spiridon.

— A fost înaintat comendurei piţei soldatul dezertor Moise Goldştein, din compania a IV-a Administraţie care a fost prins şi arestat în târguşorul Nicolina.

— La fabrica de cărămizi a d-lor Ramodor, de lîngă Abator, s'a întîmplat Sîmbătă o nenorocire.

Lucrătorul Ion Pîrlea, de loc din Bucureşti, a fost isbit de un vagonet cu pămînt, făcîndu-i grave leziuni.

El a fost dus şi internat la Spitalul Paşcanu.

— La institutul antirabic a fost internat băiatul Costache Bortă, din Pomîrla, fiind grav muşcat la faţă de un cîine turbat.

— Intr'o latrină a caselor din strada Nicolina No. 49, a fost găsit un copilaş ca de 3 luni, în stare de putrefacţie.

— In noaptea de 5 spre 6 Maiu s'au furat de pe teritorul satului Cuza-Vodă, comuna Aroneanu mai multe vite ale locuitorilor din acel sat.

„VULCAN"

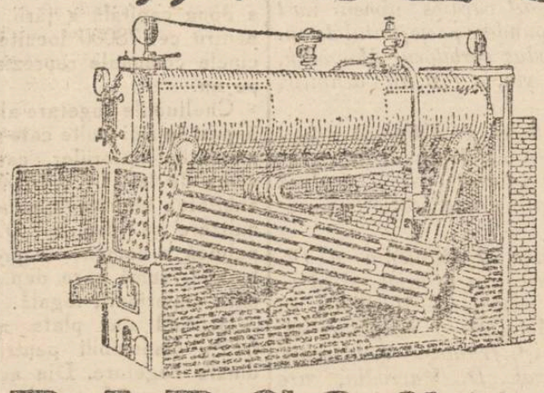

FABRICA DE MAŞINI
SOCIETATE ANONIMĂ
BUCUREŞTI
EXECUTA CA SPECIALITATE:
CAZANE
multitubulare cu circulaţiune de apă şi supraîncălzitoare
SISTEM ŞI BREVET
BABCOCK-WILCOX
LONDON
Curăţitoare de apă brevet HALVOR BREDA, Transmisiuni de forţă Economisoare
OFERTE ŞI PROSPECTE după cerere GRATUIT

Ultime informaţii

❑ *D. Stelian plănueşte o nouă... lovitură contra Curţei de Iaşi. Nici unul din magistraţii acestei Curţi n'a fost propus între decoraţi cu prilejul zilei de 10 Mai.*

Poate că cei din parchetul Curţei vor fi mai... norocoşi,

❑ *Consiliul de administraţie al casei rurale a hotărît să nu mai cumpere moşii direct de la proprietari.*

Nu se vor cumpăra de cît de la proprietari în unire cu ţărani şi cînd aceştia vor vărsa 15 la sută din bruto şi vor dovedi ca au unelte agricole şi vite.

Pînă acum casa a cumpărat moşii numai de la proprietari direct. Se pare că acele moşii au fost plătite peste valoarea lor, de oare-ce casa nu le poate revinde ţăranilor, nici arenda, cu un cîştiu proporţional cu preţul plătit.

❑ *Loteria statului romîn, în vedere că încrederea publicului a început să scadă, a întrodus, în planul pentru tragerea viitoare, un nou premiu fix de 100,000 lei, care va putea fi cîştigat la cl. VI.*

❑ *S'a revenit definitiv asupra numirei d-lui Aurel Procopiu, secretar general al ministerului de justiţie, consilier de Curte la secţia IV.*

D. Teodor Aronovici, primul-preşedinte al trib. Covurlui, va fi numit consilier la secţia IV; d. G. N. Sărăţeanu, prim-procuror la Galaţi, va fi numit procuror la Curtea de acolo, în locul d-lui Drăghici, mutat la Bucureşti; d. Eug. Bonachi, judecător de şedinţă la trib. Covurlui, va fi înainttat prim-procuror, iar în locul d-lui Bonaki va fi numit d. Pârvulescu, fost judecător de instrucţie, rudă a d-lui Stoicescu

❑ *Ziarul conservator local declară că prietinia Bădăreu—Fischer este desfiinţată şi, totdeauna excelent informat, ziarul dă şi cauza desfacerei: o moşie la care d. Bădăreu ar fi fost t varăş cu Fischer.*

Este frumos că se declară desfăcută o prietenie care n'a existat nici-odată. Dar am întreba ziarul local, dacă ştie că preşedintul clubului Carpist local, d. Cantacuzino, a ajuns avocatul lui Fischer: că este avocatul acestuia în procesul cu d. Vernescu, la Dorohoi şi că ieri l'a angajat tot pe d. Cantacuzino, în procesul ce-l are Fischer pentru calcarea legei trustului.

De altmintreli, în acelaşi proces al călcărei de legei trustului, a fost angajat avosat şi d. M. Derekide, preşidentul Camerei care a înscris un punct de mîndrie în analele ei cînd a votat legea „contra trustului arendăşesc.

Nici un comentar.

❑ In ziua de 14 Maiu a. c. se va ţinea la prefectura de judeţ licitaţie publică pentru darea în antrepriză a furnizărei lemnelor de foc necesare şcoalelor secundare.

❑ D. Gh. Ţiplea, şeful poliţiei portului Constanţa, a fost detaşat şef al poliţiei din punctul Ungheni, în locul d-lui Czarneski, care a trecut la postul sau.

❑ Un incendiu a distrus eri noaptea casele locuitorului Vasile Golimaş, din satul Rădeni, comuna Bivolari, cauzîndu-i o pagubă de 1000 lei.

❑ Autorităţile din Bivolari au făcut cunoscut prefecturei că eri o plută încărcată cu şindrilă de brad, condusă de doui locuitori din Noua-Suliţă (Basarabia) mergînd cu cherestea din Ungheni Ruşi, în dreptul satului Cornu Negru, pluta s'a lovit de nişte stînci şi s'a sfărîmat în bucăţi.

Cei doui locuitori au căzut în apă.

❑ **Ştiri şcolare.**—Ministrul instrucţiunei publice a aprobat ca la următoarele şcoale primare, din localitate, să se predele gimnastica de către următoarele persoane, absolvente a şcoalei de gimnastică:

La şcoala „Carmen Sylva" d-şoarele Maria Bănescu şi Maria Constanţius; la şc. „Al. Lambrior" d rele Lucreţia Florescu, şi Eugenia Popescu; la şcoala No. 6 Nicolina d şoara Natalia Mărgărint; la şcoala Trei-Erarhi, d-rele Ţuţurman şi Merlescu, la şcoala „V. Alexandri" d-şoarele Miţa Vasiliu şi Maria Manoliu, la şcoala „M. Kogălniceanu" d-ra Eugenia Chiriţescu şi d. Mihai Marta.

— Examenul de absolvire la şcoalele rurale, din judeţul nostru, se vor începe de la 1 lunie. Ele vor dura pînă la 24 lunie.

Revizoratul şcolar a împărţit şcoalele în 27 de centre, pentru aceste examene iar aceste 27 centre în 2 circumscripţii; la cir. I-a va prezida d. N. Ionescu revizor şcolar cl. I, iar la circums. II-a d. Dodon revizor şcolar cl. II a. In circ. I-a vor fi examinaţi 304 elevi, în timp de 14 zile, iar în circumsc. II-a 321 elevi, în 16 zile.

— In cursul săptămînei viitoare se vor face numirile institutorilor care, vor face parte din comisiunile de examinare a elevilor de curs primar preparaţi în particular.

In Iaşi vor fi numite două comisiuni.

— Din judeţul Iaşi, 15 învăţători au împlinit la 1 Aprilie, un nou termen de gradaţie.

— Şcoala rurală din satul Hlincea a fost închisă pe timp de 8 zile, din cauza epidemiei de difterie ce bîntue printre copii

❑ Numitul I. Katz, care s'a făcut vinovat de escrocherii comise cu prilejul recrutărilor din Iaşi, a fost depus astăzi.

❑ **Militare.**—In ziua de 18 Maiu a. c. va avea loc pe platoul dela Copou, concursul de echitaţie, între ofiţerii şi subofiţerii de cavalerie din corpul IV de armată.

Va fi concurs de echitaţie simplă şi cu obstacole, pentru care se vor decerne premii.

Preşedintele juriului va fi d. colonel A. Musteaţă.

— Mîine dimineaţă la orele 8 vor avea loc la Mînzăteşti, sub supraveghierea domnului colonel Musteaţă, manevre de cadre.

Luptele se vor da între două batalioane din regimentul 13 Ştefan cel Mare, un divizion din regimentul 7 roşiori şi două baterii de artilerie din Roman, şi între alt batalion din regimentul 13 Stefan cel Mare, un divizion de cavalerie şi o parte din bat. 4 vînători.

— Regimentul 13 Stefan cel Mare şi batalionul 4 de vînători vor pleca la tabăra Şipote, la 7 Iunie a. c. Distanţa Iaşi — Şipote o vor parcurge în două zile.

Trupele se vor reîntoarce în garnizoană la 30 Iunie.

❑ După ştirile sosite din Rusia, în ţinutul Kişinăului, bîntuie cu furie epidemiile de variolă şi de tifos.

Lipsa de medici se simte mult. Sunt temeri de isbucnirea holerei.

❑ Profesorii şcoalei normale „Vasile Lupu" se întrunesc în astă-seară acasă la părintele Andriescu, spre a discuta, între alte chestiuni didactice şi acea a desfiinţărei catalogului.

❑ *O lungă întrevedere a avut loc ieri, la otelul Traian, între d-nii E. Costinescu şi C. Stere.*

❑ In şedinţa clubului meseriaşilor romîni, de mercuri seara, s'a discutat între alte chestiuni, şi mai multe plîngeri venite din partea meseriaşilor, cari execută măsuri de capacitate, în potriva şefului verificator d. Marinescu, care face mari dificultăţi acestor meseriaşi cînd se prezintă pentru a verifica măsurile.

Comitetul executiv al clubului meseriaşilor romîni, a găsit întemeiată plîngerea meseriaşilor şi a hotărît să recurgă la toate mijloacele pentru a face pe d. şef verificator să-şi îndeplinească, în mod conştiincios, serviciul, fără a face mizerii şi a brusca pe acei cari muncesc pentru a plăti marcarea măsurilor.

De alt-mintrelea d. şef verificator se poartă nepoliticos cu toţi comercianţii cari au nevoe de verificat măsurile.

❑ **Universitare.**—Au fost scutiţi de taxe universitare următorii studenţi în drept, din anul I:

Alexandrescu Oraţiu, Andriescu N., Borş N., Barbu Gh., Cupfer Aurel, Crăciun Gr., Coroi V. Ştefan, Dascălescu Em., Enescu Mih, Friedman, Alfr. Gabrilescu I., Emil Ghiorghiu, Al. Gheţu, Eugen Gheorghiu Pătrăşcu, Ianoliu C, Iordan Iorga, Iordăchescu Viriu, Lupaşcu Anast., Panaitescu Panaite, Petrescu Mihai, Alex., Patriciu Liviu Petrescu D. I., Pădure C. I., Radu Nic, Romanescu C, Radovici C. Dusan, Revent Eug, Rick Iulian Stefănescu, Dim. Teodoru C., Teodor Vas., Vasiliu C-tin, Vasiliu Vas.

Din anul II:

Apostoliu D. D, Clapon Din., Hulescu Ion, Iftim N. C., Leon Sc. Dim, Oghină Gr g. Popovici P. Ion, Sorpan Const., Sotlacesk Ioan, Tănăsescu Gh. Th., Resmeriţă D. Vas.

— La orele 5 d. a. se vor întruni astăzi membrii senatului universitar, pentru a lua parte la citirea raportului asupra lucrărilor candidaţilor la catedrele de chimie tehnologică.

— D. Pompei îşi va continua azi cursul suspendat de Dinamică iar mîne Sîmbătă la 4, pe cel de Cinematică.

— Interesantele lecţiuni publice de istoria literaturei romîne moderne ale d-lui G. Ibrăileanu vor continua mîne la orele 4 jum.

— D. An. Gusti îşi va trece mîne examenul de echivalare a diplomei sale de doctor în drept de la Paris.

— Astăzi la orele 5 jum. va avea loc la seminarul pedagogic universitar discuţiunea lecţiilor de probă ţinute de d-nii practicanţi L. Tufescu—la chimie, şi I. Prodrom la matematici.

Iar Marţi 12 Mai, orele 7 jum. dimineaţa, la acelaş seminar, d. practicant Gh. Ghiorghiu, va ţinea o lecţie de probă la geografie.

Critic al lecţiunei va fi d. Constantin Stambolu iar raportor d. Capsa Gr.

— La cursul de azi al d-lui prof. I. Petrovici, d. student I. Dragu îşi va desvolta conferinţa despre Idealismul tranocedentel al lui Ed. Hartman.

— De seară la orele 8 jum. are loc la aula universităţii conferenţa publică a d-lui dr. M, Manicatide despre Tuberculosă. Intrarea e liberă.

❑ **Judiciare.**—Camera de punere sub acuzare a trimes în judecata curţei cu juri din Botoşani pe Zamfirache, zis şi Vasile Gh. Şcheianu şi Ioan Torichi pentru lovituri acuzatoere de moarte.

Cercetînd apelul făcut de Hascalovici, contra jurnalului trib. secţia III-a prin care i s'a confirmat mandul de arestare pentru bancrută frauduloasă, camera i-a respins apelul. De asemeni a respins apelul lui Ioil Ilovici, făcut contra jurnalului trib. s. III, care i-a reconfirmat mandatul.

Tot astă-zi camera a cercetat apelul făcut de Gh. Marinescu, deţinut pentru crimă săvîrşită dar neisbutită, contra ordonanţei jud. de instrucţie de Bacău. Camera i-a respins apelul.

— Mîine camera de punere sub acuzare va cerceta apelul lui Ştef. Nedelcu, fost controlor financiar, contra jurnalului trib. secţia II-a care i-a connfirmat mandatul de arestare.

— Tribunalul a declarat astă-zi falită firma manufacturieră fraţi Mendelsohn şi Balaban.

Tot astă-zi au fost declaraţi faliţi, din oficiu Strul Hertopanu, str. căpitan Păun No. 6 şi Filip Bercovici, strada Toma Cozma 22, ambii dispăruţi.

— Tribunalul a declarat în stare de faliment şi pe asociaţii firmei Mendelsohn şi Balaban şi anume pe: I. Mendelsohn, Mendel Mendelsohn şi H. Aron Balaban.

● In seara zilei de Duminică 17 Mai a. c., va avea loc în sala Teatrului Circ Sidoli o *Mare Serată Dansantă*, organizată de Societatea *Unirea* a lucrătorilor tipografi din localitate. După pregătirile pe cari se fac, această *Serată Dansantă* promite a fi una din cele mai frumoase din cîte au fost pînă în prezent.

Orchestra Muzicei Militare a Regimentului 13 Ştefan cel Mare va cînta în tot timpul seratei.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti, 8 Maiu

Debandada liberală

Bucureşti.—Intre liberalii din Romanaţi domneşte o mare debandadă.

Intreg consiliu comunal din Corabia, a demisionat, din cauza marilor neînţălegeri.

Tot din aceiaşi cauză au demisionat şi 8 membri ai consiliului judeţian de Romanaţi.

Moartea unui pictor

Bucureşti.—Pictorul Voinescu a încetat din viaţă azi dimineaţă.

Plecarea Suveranilor

Sinaia.—M. M. L. L. Regele şi Regina vor pleca mîine din Sinaia, la orele 2 p. m., cu un tren special.

In Capitală Suveranii vor fi aşteptaţi la gara de nord de miniştri.

Două mari incendii

Brăila.—Un mare incendiu a isbucnit azi dimineaţă la depozitul de lemne al d-lui Citzes. Focul, alimentat de vîntul puternic ce suflă, a distrus întregul depozit. Un copil a fost cuprins de flacări.

Pagubele se urcă la suma de 200 mii lei.

*

Focşani.—Azi dimineaţă, pe la orele 7 un incendiu a isbucnit în str. Regina Elisabeta.

Focul a distrus mai multe depozite de cherestele şi mai multe clădiri.

Pompierii cu greu au putut localiza focul. Pagubele sunt de cîte-va sute de mii de lei.

Pe la orele 12 şi jumatate un nou incendiu a isbucnit în strada Emancipării. Focul a luat naştere de la un grajd al Tiţei Pavelescu şi a distrus mai multe clădiri.

Pagubele sant de 10.000 lei.

Depunerea jurămîntului Noului Sultan

Constantinopol.—Pentru depunerea jurămîntului, în faţa parlamentului, Sultanul s'a dus în Stambul pe mare, a străbătut o parte a oraşului în trăsură, avînd cu dînsul pe Ghazi Muktar şi însoţit fiind de principi şi suită. A fost foarte aclamat de public.

La intrarea în sala parlamentului, a fost primit de miniştri.

Depunerea jurămîntului s'a făcut după programul cunoscut.

Sultanul a trecut apoi în loja imperială, unde a primit pe principele Ghazi Muktar şi a permis să fie fotografiat.

A urmat apoi prestarea jurămîntului de către senatori şi deputaţi.

*

Constantinopol.—Iată textul discursului tronului:

„Prin graţia divină şi asistenţa spirituală a profetului, alegerea noastră la tronul glorios al lui Osman, al cărui moştenitor legitim eram, a avut loc prin dorinţa naţiunei şi actul ei de supunere

Azi simt inima'mi tresărind de sentimente de bucurie şi mîndrie, văzîndu-mă în mijlocul senatorilor şi deputaţilor, personificînd marea noastră naţiune otomană.

Sunt convins că poporul meu împărtăşeşte împreună cu mine convingerea că salvarea şi fericirea scumpei noastre patrii şi evoluţiunea ei spre progres depinde de aplicarea constantă şi loială a regimului constituţional. Este de prisos să explic asi cît de mult constituţia este conformă cu legea seriat şi cu principiile de civilizaţie.

Avînd această convingere intimă, consider ca o datorie de conştiinţă să lucrez din toate puterile mele, spre a asigura fericirea şi prosperitatea tuturor supuşilor mei, fără escepţie.

Solicit de la cel a tot puternic graţia de a putea atinge acest ţel important, care este cea mai scumpă dorinţă a mea, Scumpa noastră patrie care a trecut zile importante, are acum mai mult de cît nici odată nevoie de patriotismul copiilor săi de unire şi înţălegere între dînşii, spre a recîştiga ceia-ce fusese pierdut şi a asigura mersul ţărei spre progres. Nu mă îndoesc asemenea că toate naţiunile şi elementele, care trăiesc sub acelaşi nume de osmani, să nu depună într'o identică pornire a inimei lor pentru realizarea acestei opere patriotice.

Am fost foarte mişcat aflînd de tulburările din Adana. Aceste tulburări s'au reprimat şi s'a hotărît pedepsirea vinovaţilor şi ajutorarea celor ce au avut de suferit din cauza acestor acte de agresiune.

Dorim ca pe viitor asemenea incidente lamentabile care sunt cu totul contrare prescripţiunilor religiei şi sentimentelor de umanitate şi fraternitate între compatrioţi. Nu se vor mai reproduce în nici o parte a ţărei noastre.

Dorim ca toate măsurile eficace de natură a impedeca repetirea unor atari incidente şi de natură a restabili pretutindeni ordinea şi siguranţa de a întări buna înţălegere între diferitele populaţiuni să fie luate de guvern. Copii patriei comune punînd pe viitor deoparte diferendele şi certele îşi vor da mîna pentru a munci şi a profita de bogăţiele naturale ale ţărei noastre. Este de absolută necesitate de a se reforma serviciul administrativ, judiciar şi financiar al statului şi de a lua de urgenţă măsuri pentru perfecţionarea forţelor noastre de uscat şi de mare, răspîndind pretutindenea instrucţiunea. Pentru a atinge acest scop cer ajutorul şi sprijinul acestor două onorabile corpuri legiuitoare.

Fie ca Domnul a tot puternic să ne fie călăuză în faptele noastre.

Ce e cu Pangiri

Constantinopole.—Ştirile cu privire la greeul Pangiri, directorul băncei otomane, sunt exagerate. Totuşi pare că şi el este compromis întru cît-va în recentele evenimente.

Vas cu muniţiuni

Salonic.—Un torpilor turcesc a arestat la capul Karaburum un vas grecesc cu arme şi muniţiuni.

Vinovăţia lui Abdul-Hamid

Constantinopol.—„Curierul Orientului", publică comunicarea unui foarte înalt funcţionar al Ildiz-Kioscului, care dovedeşte că însuşi Abdul-Hamid a înscenat revolta din 13 Aprilie.

Aceasta pare a reeşi din rapoartele spionilor, găsite la Ildiz şi publicate de ziarele turceşti.

Transporturi de resboiu

Constantinopol —Ambasada italiană a cerut Porţei autorizarea pentru 2 transporturi de rezboi, de a aduse nafta din Rusia, trecînd strîmtorile.

Poarta a acordat autorizarea sub condiţia că vasele să fie prealabil dezarmate ceia-ce a şi avut loc.

LOTERIA

Bucureşti.— Astă-zi au cîştigat:

3000 lei No. 19590, 44994, 31549.

2000 „ „ 32320, 37270, 8537, 56189, 15333, 10760.

1000 lei No. 53572 53142, 1526, 8030, 2650, 14414, 59145, 26380, 16010, 48903, 12755, 32365. 41624, 20524, 51139, 18147.

500 lei No. 5491, 29513, 50699, 18966, 3732, 32511, 58098, 46540, 56286, 25237, 43669, 2356, 14069, 23319, 47373, 29411, 24851, 58951, 9336, 6801.

200 lei No. 254, 793, 118, 73, 798, 129, 617, 820, 405, 604, 975, 537, 890, 854, 650, 721, 965, 517, 387, 288, 1175, 2471, 2410, 3429, 4221, 5007, 6003, 7046, 8217, 9051, 10046, 11012, 12490, 13062, 14047, 15895, 16407, 17037, 18014 19059

GREVA IN FRANŢA

Dunkerque.—Marinarii de aci au declarat astăzi greva generală.

Lucrătorii electricien de asemeni au declarat greva.

Preparator special de **franceză, germană,** matematici, curs primar, secundar.

Adressaţi-vă în scris **Mihăilă Sf. Atanasie No. 4.**

E. HEROVANU

AVOCAT

S'a mutat în strada Golia 19

Perdut

S'au perdut două librete a Casei de Economie: unul cu No. 28,313 aparţinînd elevului, *Horga I. Adrian* şi altul cu No. 28,286, aparţinînd elevului *Horga L. Aurelian*.

Cine le va găsi este rugat a le preda Directorului *şcoalei de băeţi „Carol I"* din strada Toma-Cozma.

De ale Modelor

Toate Noutăţile sezonului de Vară, se găsesc la Magazinul

LA „VULTUR"

Tuluri şi Laize cu cerculeţe albe şi culorile cele mai noui.—Ghimpe şi guleraşe pentru Rochiile Princesse Bluze de limon garnisite şi Jupoane elegante „Voillete Moderne" precum şi Ace fine de Pălării, Centure Directoire, Valanciene şi Torschone. — Sutaşuri, Nasturi şi aplicaţii de toate culorile.

Preţurile ştiute foarte modeste

Dr. H. Solomovici

Specializat în clinicele din Berlin — şi Paris —

Pentru boalele de:

Nas, gît şi urechi

Consultaţiunile de la 9-11 şi 3-6

Str. Golia 67 (casele camerei de Comerţ)

Instalaţiune pentru massaj vibrator electric.

Biuroul „AURORA"

IAŞI Str. BARBOI No. 19

— Se însărcinează cu procurări de acte, copii şi informaţii de la orice autorităţi.

— Mijloceşte vinderi, cumpărări, închirieri şi arendări de moşii, vii, păduri, vile, case etc.

Plasări şi împrumuturi de bani pe ipoteci, gajuri, garantii sigure, cerciani de cîştiuri etc. **Executări silite.**

Pentru orice detaliu a se adresa direct sau prin poştă d-lui **Aurelian G. Nicolau** —Istr Bărboi 19

VIZITAŢI ATELIERUL

DE

Fotografie Artistică WEISS

IAŞI—PIAŢA UNIREI

5 LEI—12 FOTOGRAFII MIGNION—5 LEI

Clinica boalelor de ochi

Doctor C. MICLESCU.

oculist operator.

CASELE FARMACIA CONYA

Str. de Sus No. 123

MODA LA IASI

PĂLĂRII ultimele creaţiuni ale modei **elegante şi convenabile în preţ** se găsesc în toate variaţiunile de forme şi culori moderne la

SALONUL DE MODE

„HÉLÈNE"

Iaşi, Str. Lăpuşneanu No. 30

Se vînd şi **Furnituri de Mode.**

Dr. Suzana Wechsler

Boli de Femei.—Faceri.

Consultaţiuni 2—4 p. m.—

CELE MAI COMPLECTE

Analize Chimice şi Microscopice

DE

Urină, Spute, Lapte, Vinuri, Stofe de lână, Bumbac şi Matasă etc.

execută

Doctor A. RATIANU

Chimist diplomat de la Universitatea din Geneva.—Fost Chimist-Şef al Comunei Iaşi

— Laborator Special Str. Golia 46 —

BYRRH CEL MAI BUN VIN TONIC ŞI APERITIF

PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906.

BYRRH Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (Thuir Franţa) De vînzare La toate magazinele de consum din ţară

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

1420 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usureadă şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere: LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacist i.*

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere—Str. de Sus

Fondată în 1852

Aduce la cunoştiinţa intinsei sale clientele şi în special D-lor

Antrepenori, Arendaşi şi Proprietari

că pentru campania de lucru s'a asortat cu mari depozit de

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Ţevi, Robinete

şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apă

Tablă, Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.

Maşini agricole şi Pluguri

accesoriile lor de la cele mai renumite fabrici.

CURELE DE TRANSMISIUNI, COCS CU ANTRACIT ŞI CARBUNI DE FORJA.

Toate cu preţurile cele mai convenabile

S'a convins toată lumea că la Prima boiangerie şi curăţătorie chimică

LA „PARIZIANU"

care de la 23 Aprilie, s'a mutat în strada Veche No. 58, mărind fabrica şi aducind lucrători speciali, cari au o deosebită cunoştinţă în această branşă şi făcîndtot posibilul ca la *hainele curăţite* **să nu mai reapară petele,** iar *cele boite* **să nu se decoloreze,** asigurîndu şi prin această o clientelă distinsă din elita Iaşului, posedînd mai multe certificate de mulţumire.

Rog deci pe onor. clientelă şi pe onor. public a mă încuraja şi în viitor.

LA „PARISIANU"

Iaşi, Strada Veche 58.

(Visa-a-vis de strada Pomir)

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia **Bucureşti**

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

FONDOIR DÉPOSÉ

Prix..... 6f50

R. GARIEL

2bis, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2bis, quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco de Catalogue

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix 0f50c.

Raymond GARIEL

2bis, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Dr. A. Steuerman

Medic al Societăţii *Fraterna-Păcurari* şi al Tramvayului electric

Str. Golia No. 13

Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m

Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— Strada Golia 77 —

Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu

AVOCAT

— Str. Bărbei No. 19 —

Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce maşina de scris acte, contracte şi ori ce documente, cu preţ modest.

Doritorii sunt rugaţi a scrie o carte postală pe adresa

Alexandru Stroian

— Strada Spinţi No. 8 —

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa VI a Loteriei V

s'au pus în vânzare

Tragerea

De la 27 April—20 Mai

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar căştigurile totale reprezi tă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 20,00
1/4	Un sfert	Lei 40,00
1/2	Una jumătate	Lei 80,00
1	Loz întreg	Lei 160,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	3—lei	1/4	Un sfert	6—lei
1/2	Una jumătate	12—lei	1/1	loz intreg	24—lei

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează servicin cel mai Prompt şi conştincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 722 —Duminecă 10 Mai 1909

SPRAFCA LIBERALA

Descompunerea în partidul liberal a început să se facă.

De la acțiunea parlamentară a unora din deputați și senatori, s'a trecut la ruperea în grupe a partidului după localități.

Ceea ce se presimțise a trebuit să se întîmple, mai degrabă chiar de cît s'ar fi crezut.

Răul s'a molipsit de sus în jos. Inceput răul de guvern s'a întins și la partid. Căci după cum șefia d-lui Ionel Brătianu e urmarea factice a unui *proces-verbal* încheiat de consiliul de miniștri, aprobat de Rege, tot așa și partidul a recurs la acest mijloc insolit ca să declare ruptura prin procese-verbale încheiate în plină ședință de membri.

Ioan Brătianu nu s'a impus partidului prin nimic personal. Activitatea sa politică nu l'a îndrituit să ajungă șef al partidului. Fără acel proces-verbal al guvernului nu știu ce soartă ar fi avut șefia sa, lăsată în voe pe sama partidului s'o discute și s'o voteze. Dar așa partidul a fost chemat și silit să ratifice un act impus.

Tronat la șefie nici cel mai muncitor nici cel mai capabil, ci fiind-că este capul dinastiei, și el la rîndul său a împănat județele cu ce a putut, dîndu-le în exploatare altor dinastii mai mici.

Cazul se petrece la Caracal, unde tot județul este dat în exploatare în mîna familiei d-lui Demetrian, tată, socru, cuscru, ginere, cumnat, etc.

Indolența și nepriceperea acestei familii de exploatări à la Brătianu, a făcut pe liberalii curați și cinstiți din Romanați să se revolte și să respingă șefia d-lui Demetrian.

Focul politic a isbucnit la consiliul județian, unde în special membrii s'au arătat adînc nemulțumiți de nepriceperea ginerelui d-lui Primar, prefectului Cristide, și strîngîndu-se în jurul deputatului Șuculescu, se silesc a atrage în parte-le toate elementele liberale, lăsînd fameliunea izolată de restul partidului.

Scandalul numai început zilele acestea la Romanați va merge crescînd, și se va lăți și în afară în alte județe.

Dar dacă la Romanați exploatarea județului și orașului de o fameliune a stărnit nemulțumire, la Ploești lucrurile se prezintă supt altă față.

Aici nu mai e nepriceperea, cum o arată cei 8 membri demisionați din consiliul județan. Ei zic: „din nefericire conducerea nenorocită a politicei locale de d. M. Demetrian, și mai cu samă vădita nepricepere a prefectului D. Cristide, ginerile d-lui Demetrian...".

La Ploești din contra este o racilă mai veche, care a copt acum spre vară.

Curentul socialist și-a făcut cale la Prahova, prin dr. Radovici, prin Ionescu Quintus și alții, așa că liberalii bătrîni, oameni cari au făcut fala și renumele lui C. A. Rosetti și Ioan Brătianu nu mai au nici un rost politic în localitate.

La Caracal e lupta de întrecere între mari fameliuni; La Ploești e din contra lupta între cele 2 curente mari, bine definite din partidul liberal.

Și adică, bătrînii liberali luptă pe față contra acaparării șefului partidului de curentul generos.

Peste 150 de membri devotați ai partidului liberal-*național* din Prahova s'au grupat în jurul d-lui Negulescu Gogu, pe considerentul politic că „direcțiunea actuală a partidului liberal nu corespunde mai mult sentimentelor și convingerilor noastre politice; că nu numai cabotinii liberali sunt ținuți de o parte de viața politică a partidului, dar ce e mai mult, conducătorii de azi ai partidului, îi consideră ca dușmanii lor, pentru că dînșii susțin principiile „opiniunii liberale".

Mai clar nici că se poate.

Prahovenii luptă contra direcțiunii de partid. Direcțiunea e la șeful; dar șeful ales cu proces-verbal, nu poate da o direcțiune sănătoasa politică partidului său.

Iar dacă partizanii se răzvrătesc contra direcțiunii partidului e că au văzut nulitatea politică a șefului actual și se comportă în consecință.

Pe cînd șeful la București se trudește ca de facere, ca doar-doar a întregi cabinetul, partidul în țară se rupe în așa fel, că nu se mai poate cărpi.

Incheind mă duc cu mintea la alte timpuri. Administrația rusască ne-a adus între altele și în procedura civilă măsura ca în pricinele de pămînt să se facă cercetări la fața locului de boerii rînduiți și spre dovedirea celor afirmate de ei și aduse de părți, să închee un proces-verbal la fața locului. Acestui proces-verbal i s'a zis după rusește *sprafcă*. Dar țăranul ori răzeșul pe spatele căruia se făcea măsoriștea, știa dinainte că din moși strămoși răfuelile se făceau între părți pe teren. Boerul lua piatra și o schimba unde arătau marturii cu *brazda în cap*. Acum trebuia să se încheie *sprafca* și să se refereze la dînsa.

Amînarea asta adusă în darea dreptății a făcut pe sătean să bănuiască nesinceritatea constatării și auzind termenul tehnic l'a preconizat, dîndu-i înțelesul de *l'a dat gata*, *„l'a facut sprafca"*.

Tot așa e și în tabăra liberală. Cu îndesirea proceselor-verbale=sprafcă=se va rupe partidul în diferite județe; dar cu asemenea măsuri și partidul se face *sprafcă*.

Incă 5—6 procese-verbale ca cel de la Ploești și *sprafca* se alege de liberali.

Gh Ghibănescu

„FISCHERLAND"

Ziarul local al liberalilor și acel al carpiștilor, se întrec în anti-fischerism.

In timpul acesta șeful carpiștilor locali, d. Cantacuzino, și unul din șefii liberalilor, d. M. Ferekide, se prind avocați ai aceluiași fișerizm.

Președintele Camerei liberale, care a văzut o soluție sănătoasă a chestiei țărănești în o lege pentru delimitarea intinderei de pămînt pe care cine va o va putea ținea în arendă, președintele acelei Camere se prinde avocat într'un proces privitor la calcarea legei trustului.

Firește politica n'are de-a face cu vocătura și orice cauză litigioasă trebue să și găsească avocatul.

Dar fischerizmul și trusturile sunt două cauze liberal naționale. Ambele au fost ridicate la grad de principii, ambele făceau parte din programul liberal cel scris.

Insuși ziarul liberal local, amintește că *Fischerland*-ul a fost executat de latura generoasă a partidului liberal —și astăzi cînd prezidentul Camerei anti „fischer-landeze", se face apărătorul unei cauze pur Fischerland, ne intrebăm ce înseamnă această curioasă schimbare?

In procese de calcarea legei speciale, ministerul public este reprezintat. Și era nevoe, firește, ca ministerul public să vadă că bărbatul politic, care a prezidat la votarea legei contra trustului, va reprezenta în instanță pe prințul Calimach, care este proprietar al moșiei pe care Fischer o ține în arendă; și era nevoe, iarăși, ca Fischer să fie reprezintat prin un fruntaș al junimismului.

Așa se va ucide fischerizmul, care, pasă-mi-te, va fi acuzat, după terminarea procesului, că subvenționează „takismul".

De-o-cam dată, însă, Fischer va fi zugrăvit de președintele Camerei și de președintele clubului junimist local, ca o victimă a magistraturei de la Dorohoiu.

Adevărat Fischerland.

„Pacat de parale"

D. Eug. Costinescu s-a sacrificat și s-a compromis pe ziua de ieri: de Ispas a venit la Iași, orașul seu natal, orașul primelor sale debuturi muzicale—pe care acum îl urăște de moarte, fiind-că Iașul n'are păduri, nici fabrică de cuie.

D. Costinescu s'a coborît între noi, ca să se convingă de vizu de modul cum s'a executat clădirea antrepozitelor și vămei. Mai de mult s'a reclamat ministrului de finanțe, că construcția s'a făcut în mod defectuos. D-sa, însă, nu s'a alarmat. Din contra, a însărcinat pe inspectorul iașan al vămilor să recepționeze lucrarea, iar în anchetă l'a trimis pe directorul general al vămilor, doctor în științele fisico-chimice.

D. Costinescu a judecat după felul clădirei: fiind-că va servi de local de vamă a trimis pe directorul vămilor; iar dacă ar fi fost vorba de clădire pentru administrația financiară, l'ar fi delegat, pentru inspectarea architectonică, pe administratorul financiar.

Mai la urmă a venit însă și d. Costinescu și cînd a văzut ce-i pe la Antrepozite, a esclamat gospodărește: „pacat de parale".

Vama și Antrepozitele sunt clădiri takiste. D. Take Ionescu a fost acela, care, în vedere că vama Iași produce vre-o cinci milioane anual, și-a zis ca orașul merită în locul baratcelor de astă-zi, la care te duce un drum puțin romantic, o clădire modernă, așezată aproape de oraș.

De aci ciuda d lui Costinescu și bucuria constructorului. Lăsat la voia lui, negețitorul acela nu era așa de naiv să facă treabă bună și cînd a venit la recepție inspectorul vamal și, mai tîrziu directorul vămilor, antrepenorul a făcut haz mare...

„Pacat de parale". Mai mare pacat, însă, de atîta vinovată neglijență, care a înscris încă un exemplu de destrăbălare în cartea furăturilor de la clădirile publice.

Ce-ar fi fost dacă ministrul disposa o supraveghere mai energică și dacă, în loc de a ofta într'un tîrziu, „pacat de parale" ar fi lasat pe inspectorul vămei să inspecteze la tarif și la recepția clădirei ar fi delegat pe un specialist.

„Pacat de parale"—ie o variantă. Clădirea are alt pacat: ie takistă.

Un venit frumos

S'a arătat ieri în ziar, într'o interesantă dare de seamă asupra budgetului comunei Iași, că taxa gunoaelor produce anual 67.000 lei, adică 5.580 lunar, sau 186 lei zilnic.

Suma această reprezintă un capital de aproape un milion patru sute mii lei și este interesant să vedem ce dă administrația în schimbul acestui frumos venit.

Taxa pe gunoaie este un bir silit. Dacă ai curte trebuie să te abonezi la primărie, care trimite pe căruțașii ei să rădice gunoaiele.

Dispoziția această a fost luată mai puțin ca să sporească veniturile comunei, de cît din punctul de vedere igienic.

Ca să fie sigură că curțile nu vor sta grămădite de gunoaie și că gunoaele curățite nu vor fi aruncate pe stradă, administrația a luat asupra-și această însărcinare.

Venitul material al afacerei, este precum s'a văzut, destul de mănos. Dar venitul acesta presupune că administrația cheltuește și ea ceva: că a mărit numărul trăsurilor de gunoaie și firește, numărul podarilor.

Actuala administrație, însă, care deține recordul incuriei, și-a aranjat lucrurile mai comod: încasează taxele, dar nu trimite să se rădice gunoaiele.

Dacă nu achiți taxa „legală", te somează și apoi te vinde la darabană, fără ca să ai drept de-a protesta.

Trebue să fii om al zilei și să nu plătești acele taxe, ca să vezi întrînd în curtea ta, în mod regulat, căruțașul care este pus să rădice gunoaiele.

Sistemul aceasta de a lua parale pentru o treabă și a nu-o face este ideal. Și inutilii din administrație procedează ast-fel: iau leafă, primarul și-a mărit-o chiar, dar treabă nu fac.

S'ar putea crea, cu mult succes, și alte asemenea taxe; pe mulsul vacilor, pe zgardele ciinilor și, mai ales, pe pălăriile damelor—după mărime.

Și iar s'ar încasa pe gratis și primarul iar și-ar putea spori salarul. Ba chiar ar putea înființa încă un loc de ajutor de veterinar al abatorului.

Venituri frumoase permit gheliruri i deale.

CATE-VA NOTE

Dacă Baedecker se va hotărî să editeze o descripție a Iașului, cu siguranță că va arăta că acest oraș este obiectul milei și a plînsetelor din partea celor care-l visitează. Nu se poate să vie cine-va în a doua capitală și să nu zică: „păcat de decadența Iașului". Și acei cari au văzut orașul în vremuri mai bune și acei cari îl văd acum pentru prima oară, trebue să ofteze: „ce regres, ce sărăcie."

Asta a devenit o modă. Și ca și celebrul, care, venind la Colonia, a exclamat: „miroase 4711"—cine vine la Iași esclamă: „ce calicie!"

S'a vorbit ieri în ziar despre oratorul brăilean Mavrodin, care s'a stabilit în Iași. D. Mavrodin, în discursul seu de la Brăila, a vorbit de Iașul—ruină, despre Iașul—mizerie, despre Iașul căruia nu i-au rămas de cît zidurile.

E o minune că-i au rămas măcar zidurile—înspre norocul antreprizei de afișaj.

*

Iendipadans are un articol fulminant contra faliților evrei și străini.

Contra faliților romîni n'a fulminat, fiind-că de... și onor. guvern se află în încetare de posibilitate de a face concordat cu ministeriabilii liberali.

*

O istorie adevărată.

Intr'o stradă tainică a Iașului, care nu se poate tîngui nici de sunetul clopotului tramvaiului, nici de mizeriile marilor lucrări de edilitate, este situată discreta intreprindere numită „Para de aur".

Dacă para ie a focului, sau ie fruct nu se știe. Ambele, însă, se potrivesc situațiunei: para arde, para ie fruct... Și doar zice în poezii: „mă arde pojarul și nu mînca din fructul oprit".

Discreția clasică a „Parei" a suferit ieri seara o mare înfrîngere: un întreg batalion de dame a manifestat ieri acolo, spărgînd geamurile și protestînd contra unei neloiale concurenți.

Discreția Parei a ars ieri seara.

OAMENI ȘI LUCRURI

EGOISM

...El ridică, încet, capul, dezlipind urechea de pe corpul nepus de alb unde cântase pentru a miia oară urmele sau semnele de boală.

Găsi, întîmpinîndu-l, un zîmbet plin de ironie pe buzele ei trandafirii și o sarcastică strălucire în privirea ei.

— Știi la ce mă gîndeam, doctore, în timp cînd d-ta îți plimbai urechea din loc în loc pe pieptul meu?

— La boala d-tale, fără îndoială.

— Ba nu; mă gîndeam c'ai început a îmbătrîni și d-ta. Număram firele argintii și mă miram de numărul lor cel mare. Ai care de gînd să devii sur înainte de vreme, scumpe doctore, sau, mai bine, nu găsești vre-un leac pentru a opri în loc înaintarea prea repede a semnelor de bătrînețe pripită?

Ei rămase pe gînduri și căută să afecteze o liniște și o indiferență care ar fi prins atît de bine pe omul de știință, conștient de puțina însămnătate pe care o are, fizioligește, o manifestare de natura aceasta: apariția cîtorva fire albe de păr, mai multe ori mai puține la număr. Dar, fără de voie, se simția obsedat de ironia reflexiunii făcute și, martor obiectiv al scenei, urmăream expresiunile figurii lui și vedeam cum se tradă emoțiunea pe care ar fi vrut s'o ascundă.

— „Ai multă dreptate, doamna mea, îi zise la un moment dat uitînd că avea datoria să vorbească de boala ei și de nimic altă ceva.

Numărînd și studiind în gînd acele fire albe, ai fi putut găsi mai ușor resignarea și mîngîierea pentru suferința d-tale proprie care, cu toată intensitatea ei fizică e mai trecătoare și mai puțin primejdioasă de cît apariția,—inofensivă în aparență—a acelor fire argintii.

Ele anunță cu siguranță matematică un sfîrșit pe care-l așteptăm; fie care din ele, luat aparte, nu e numai un fir de păr; o parte superflua a organismului, ci unul din firele subțiri de care atîrnă viața în drumul ei către ținta fatală, care e moartea.

Cu culoarea de altă dată a firului, s'a preschimbat tot ce era rezistent și normal; albeața ce s'asterne, treptat-treptat însamnă zăpada ce acopere pentru totdeauna un cîmp ordinioară fertil; ea însamnă că în creier s'a adunat, încet-încet, otrava gîndurilor, a muncei, a ostenelelor, a necazurilor, a dezamăgirilor, a nopților lungi de veghere și de meditări; însamnă o înștiintare hotărîtoare că într'o bună zi omul va aparținea marelui tot de unde a venit,—Neantului; însamnă că clipele sunt numărate, indiferent dacă vor mai fi multe sau mai puține, lucru într'adevăr indeferent în fața veciniciei fără măsură, fără început și fără de sfîrșit..."

...Iar în timp ce omul de știință, pornit pe calea reflecțiilor, dădea frîu liber gîndirei sale, *ea* se consolă și se răzbuna în acelaș timp. De atîtea ori primise prin vorba lui glacială știri rele, osînditoare, de atîtea ori o făcuse să înțeleagă că trebuie să se resemneze în fața unei boli fără leac și fără speranță, așa că acum îi se părea oarecum mai îmblînzită sentința, mai dulce privirea lui îi era mai ușurată conștiința și durerea fizică în acelaș timp.

Rodion

Arta dramatică în Orient

Din lumea miturilor.—Războiul și arta. De la simbol la literatură.—„Taziya". Drama în Persia.—Teatru în embrion. Asia și Europa. — Drame sacre și profane.

Legenda ne povestește acestea:

Din Ali și din Fatima, fiica lui Mahomed se născură doi fii: Hassan și Hussein. La moartea tatălui lor, care căzu înjunghiat în moscheia Cufa de către Ibn Maljam, în al treizecilea an de la moartea Profetului, Hassan, ca cel dintăi născut urmă tatălui său în domnie.

Dar era om slab Hassan, om slab și iubitor al filosofiei și al liniștei, departe de ambiții și lipsit de vigoare; după șease ani abdică în favoarea lui Muawya, pe a cărui fiică o luase de soție, și după puțin timp muri la Medina, de moarte năprasnică, otrăvit, după unii, de o femee din haremul său,—de chiar femeia sa, după alții.

In puțină vreme muri și Muawya.

De aici vrăjmășii nenorocite și războaie între frați.

Yazid, fiul lui Muawya, cerea pentru sine domnia califatului, rămas fără stăpîn de la moartea tatălui. Hussein, viteazul Hussein, căruia i se dăruise cu îmbelșugare vigoare și curaj, ce lipseau cu totul fratelui său mai mare, avea de asemeni, și cu dreptate, drepturi asupra domniei, care trebuia să se întoarcă în familia săreia îi aparținea prin indrituiri vechi și de la care fusese luată de către Muawya numai prin îngăduință. Puternic prin acest drept al său și slab prin neredința armatei, începe războiul cu Yazid, dar fu învins și părăsit cu puțini de ai săi în pustiurile șese ale Karbalei, aproape de Tigru.

*

Lipsiți de ori-ce ajutor, fiul lui Ali și credincioșii săi, îndurară multă vreme chinurile setei, până se găsiră ușurare și sfîrșit într'o luptă turbată în potriva a trei zeci de mii de dușmani, ce îi usiseră pe toți.

Hussein, de asemeni, căzu mort. Familia lui se strămută apoi din Arabia, cera și își găsi adăpost în Persia, unde fu primită atunci cu multă prietenie și a cărei amintire e ținută astăzi în mare cinste.

Aceasta ne povestește legenda.

Această legendă ajunse apoi miezul slujbelor religioase ce se sărbătoreau în Persia, cînd din întîmplarea adevărată nu mai rămăsese de cît amintirea și cultul în sufletul oamenilor.

Ast-fel de slujbe cari se sărbătoreau în fie-ce an pentru aducerea aminte a morții lui Hussein, suferiră cu timpul o întoarcere dreptată și o schimbare în legătură cu ea.

Dezbrăcîndu-se încet-încet de haina simbolică, mărind tema de la început prin introducerea unor elemente noi, schimbînd caracterul de ceremonie, cu acela de spectacol, forma de sărbătorire în acea de reproducere, ajunseră o reprezentație dramatică, care fu ținută de la începutul secolului trecut în forma actuală de *„Taziya"*.

*

„Taziya" (pe care orientaliștii o derivă din „aza": a plînge moartea persoanei iubite) este astăzi drama națională persană. Pe lîngă dînsa se mai află reprezentațiile de păpuși—singura formă de teatru universal—, jocurile acrobatice, executate de dănțuitori de meserie, de gimnastici călători, reuniți în familie, cu maimuțele și urșii învățați și „Tamașa", alcătuiri scenice, care prin scopul lor de frunte, de a face să se desfăteze ascultătorii ar putea fi apropiate de farsa noastră, dar care tot odată nu sunt lipsite de spirit în aluziile la oameni și fapte dintr'un anumit timp și loc.

Intre aceste „Taziya" se îmbracă cu acel văl de seriozitate, care se potrivește dramei naționale: despre a ea se poate spune foarte bine ceia ce în genere nu se poate spune despre teatrul contemporan, dar care totuși a fost un fapt ne-

Cumpărați Bilete pentru Loteria VI Clasa 1 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 19 Iunie 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plată cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 12, - jumatate loz Lei 6- Un sfert de loz Lei 3. Una optime lei 1.50

îndoelnic în vremurile de civilizație medievală la popoarele la care porțile superstiției, țin închis drumul scepticizmului: are o însemnată înrîurire asupra poporului din Persia, asupra purtărilor și asupra obiceiurilor sale; adese în intrigile politice ea face slujba, pe care la popoarele, cum se zice, civilizate o îndeplinesc cu acea cinste pe care o știm cu toții, gazetele și discursurile electorale...

*

Se găsește, după cum se vede, drama persană de astăzi în acea stare embrionară de desvoltare prin care a trecut fără înconjur teatrul la aproape toate popoarele.

Istoria ne învață aceea ce se întîmplă acum în Persia s'a întîmplat cu cinci sau șase sute de ani în urmă la toate națiunile din Europa. Analogia între origina, desvoltarea, însemnarea reprezentațiilor sacre ale evului mediu european și între origina, desvoltarea, însemnarea „Taziyei, care în ochi într'un chip așa de lămurit oricui are o cultură literară de liceu, în cît ar părea aproape zădarnic a o mai aminti. Ceea ce surprinde mai mult este analogia între particularitățile de formă.

E lucru prea știut că au fost de două feluri riturile creștinismului în latinitate: simbolice și reprezentative; acestea din urmă reproduceau în acțiune faptele principale ale misiunii lui Cristos pe pămînt și alcătuiră dramele liturgice, între care cea mai veche încercare este: „Christos patiens", atribuit lui Grigore din Nazianz.

Din această sămînță brută, după un timp de rodire înseată și îndelungată, răsăriră apoi „Miraclepais" în Anglia, „Geisliche Schauspiele" în Germania, „Les mystères" în Franța, „l'Autosacramental" în Spania, „la Sacra rappresentazione" în Italia. Se întîmplă cu timpul, tocmai ceea ce ceva mai mult ca o jumătate de secol se întîmplă în Persia.

Și încă:

In cuprinsul „Taziyei", care în cele d'intăi timpuri fu un țesut foarte simplu, urzit pe uciderea lui Hussein și nenorocirile familiei sale, și peste care se arătau în relief numai două personagii:

Hussein, protagonistul bunul, viteazul Hussein și Yazid antagonistul, fiul bastard, bețivul, răpitorul femeilor altuia, omul orgiilor și al cruzimilor, uricioșul păzitor de animale uricioase, s'a mai introdus o rețea mai variată și mai vastă: convertirea creștinilor la cultul lui Mahomet, și figuri noi se desfiră pe fondul tabloului, în penumbră. Adam, Abraam, Eva, Rachela, Moise, Mahomet, Ali, Hassan, Fatma etc....

*

Tot așa și drama sacră a Creștinismului:

De la faptele esențiale ale Pătimirii și ale Răscumpărării se întinse până la a cuprinde toate faptele noului testament; istoricii teatrului amintesc în Germania un „Marienklage" (plînsul Mariei), în Spania un „Misterio de los Reyes Magos", în Franța o „Inviere a lui Lazăr", o „Convertire a lui Paul", un „Adam", și multe altele, care sunt legate numele lui Beauvais. In Italia de la cele dintăi reprezentații de diaveli ce se dădeau la Florența și despre care nu a rămas amintire decît în cronica lui Villani, se ajunse la reprezentațiile dramelor „Abraam și Isac", „Barlaam și Iosafat", „Fiul risipitor", „Sfînta Domitilla" etc. A scris de acestea Antonia și Bernardo Pulci, Teo Belcari și nici chiar marele Lorenzo nu disprețui acest fel de a scrie. Dar subiectul nu e încă epuizat precum vom vedea în articolul următor.

Litere-Științe-Arte

„Olandezul zburător".—este o rubrică ce ocupă zilnic de cît-va timp coloanele ziarelor engleze. Este vorba de un mare balon cu călători, care apare și dispare tot atît de spontaneu pe coasta de Est a Britaniei. Ceea ce dă întregei chestiuni o înfățișare romantică este faptul că balonul apare numai în timpul nopței și că pînă acum nu-i s'a putut descoperi nici origines, nici punctul de oprire fiind greu de admis că traversează în fie-care noapte marea de Nord și canalul Mînecei pentru a trece într'o țară învecinată.

De alt-fel nimeni n'a văzut balonul scoborîndu-se pe cînd nenumărați locuitori pretind a fi zărit balonul între timpul amurgului pînă în spre zori de ziuă. Toți cari au văzut balonul, spun că întăi au auzit un huruit puternic ca la apropierea unui automobil pînă cînd bagau de seamă că sgomotul vine din aer, ba cîte-o dată misteriosul balon reflesta o lumină așa de puternică asupra caselor încît se putea ceti placardele de pe pereți.

După părerea celor competinți în materie cari au zărit misterioasa aparițiune se pare că „Holandezul sburător" ar fi un balon tip „Parsifal".

Asupra provenienței balonului părerile sunt foarte împărțite; mulți cred că balonul este purtat de spioni germani, iar alții, că balonul acesta ar fi un nou tip perfecționat, iar iventatorii fac ascensiuni numai noaptea pentru a-și pune în evidență cu ore care reclamă descoperirea în chestiune. In acesstă vedere guvernul a anunțat prin ziare că ar fi dispus să cumpere invențiunea.

*

Monumentul lui Heine va dispare din parcul castelului Achilleion din Corfu care aparține actualmente împăratului Wilhelm. Monumentul a fost cumpărat pentru suma de 10000 lei de Iulius Kampe din Hamburg, membru al cunoscutei familii de editori și fin al poetului. Locul unde va fi așezată statuia nu s'a hotărît încă.

*

Bartholomäus de Carneri, marele filosof, poet și infocatul politician al Austriei a încetat din viață în Marburg în vrîstă de 87 ani.

*

După o recentă statistică publicată la New-york să constată că tipul studentului american în ce privește mărimea—este în continuă desvoltare. Studenții de azi au dimensiuni cu mult mai mari de cît predecesorii lor. Tipul slab începe să dispară. Indeletnicirile sportive ale studenților au contribuit mult la desvoltarea plămînilor. Tot în creștere este și puterea corporală cari în ultimii 28—30 ani s'a urcat pînă la 30 la sută.

Schimbarea în desvoltarea sistemului muscular general este mică, capacitatea pieptului a cîștigat Sunt și date statistice despre confirmația corporală a femeilor. Ele arată, că tipul fetelor americane e în declin mai ales ce privește înălțimea.

*

Un ziar englez scrie următoarele: La Milano se plănuește înființarea unei școli în care, între altele, se va preda și arta rîsului... muzical.

Fleming, care de mai mulți ani face experiențe în mecanisa coardelor vocale, s'a exprimat în mod pesimist despre rîsul obicinuit.

Rîsul italienilor—spune el—e în tot deauna muzical, iar cel al englezilor e înecat și plin de disonanță.

*

Sumarul numărului de mîine din **„Noua Revistă Romînă"** de sub direcțiunea d-lui C. Rădulescu Motru, este:

Noutăți: Viitorul congres de sociologie.—Comemorarea lui Mihail Eminescu. Revista revistelor.

Chestiuni actuale: C. Dimitrescu-Iași. Către tinerime.

Politică: Maximilian Harden. Austro-Ungaria, Germania și politica Balcanică. —Emil Staicu. Asupra crizei industriei de petrol.

Știință: Dr. I. Simionescu. Expediția ducelui de Abruzzi pe munții Ruwenzori din centrul Africei.

Literatura: Gabriele D'annunzio. Eroul.

Note și Discuțiuni: A. Șr. G. Tot despre examenele de capacitate pentru numirea profesoarelor la școalele secundare de fete.—G. Bogdan-Duică. Cărțile de citire oficiale.

Informații

❑ Directorii și directoarele școalelor primare din localitate, s'au întrunit eri la orele 4 p. m. în localul școalei, „Gh Asachi", discutînd asupra programului sărbărilor de mîine 10 Maiu.

S'a hotărît ca școalele primare să ia parte dimineață la Te-Deum, după care să se ducă la statua lui Ștefan cel Mare iar apoi în Piața Unirea.

❑ Mîine defilarea trupelor va avea loc în strada Ștefan cel Mare, vis-à-vis de Mitropolie, colț cu strada Primărie.

❑ Inscrierile pentru marile alergări de cai ce vor avea loc în zilele de 14 și 21 lunie se fac în număr mare la Clubul Jokey.

Aceste alergări promit să fie în adevăr neîntrecute.

❑ Suntem la jumătatea lunei Maiu și cu toate acestea personalul serviciului sanitar n'a primit salariile *nici pe luna Martie.*

E ceva de ne mai auzit. Agenții sanitari țărăsesc, din această cauză posturile.

Direcțiunea generală a epuizat fondul salariilor,—d-rul Sion, trebuie să știe de ele—și acum vrea să deschidă un credit pentru plata salariilor. Bieții funcționari ai serviciului sanitar vor trebui deci să aștepte pînă în lunie.

Nici nu'i mult.

❑ Domnii căpitani G. Macri și V. N. Racoviță, din Roman, s'au plîns contra procurorului de Roman, acuzîndu-l de parțialitate, cu prilejul unei anchete ce-a fost deschisă contra lor.

Procurorul acționînd în judecată pe domnii Macri și Racoviță, pentru calomnie, aceștia au cerut strămutarea procesului pentru suspiciune legitimă.

Intre acestea, însă, tribunalul recuzîndu-se el însă-și, afacerea a fost trimisă la Iași.

❑ La sfîrșitul lunei aceștia, cantina școlară a județului Iași va organiza o frumoasă serbare, pentru sporirea fondului.

❑ Imediat după întoarcerea sa în localitate, I. P. S. S. Mitropolitul Pimen Georgescu al Moldovei și Sucevei, va începe inspectarea mănăstirilor din Eparchia sa.

❑ S'a dat ordin în toate comunele rurale ca mîine dimineață să se oficieze Te-Daum, la care să asiste autoritățile comunale și școalele.

Invățătorii vor ținea cuvîntări ocazionale.

❑ † **Alexandru I. Franc.**—Președintele tribunalului Roman, Al. I. Franc, bolnav de mulți ani, a încetat din viață ieri la Lausanne, în clinica d-rului Roux.

Franc, licențiat al facultății juridice din Iași, era născut în Botoșani la 2 April 1861. Intrat în magistratură la 13 lunie 1884, ca substitut al trib. Suceava, trecu supleant al trib. Botoșani apoi Suceava, în 1885; la 8 Februar 1890, jud. al trib. Suceava; la 22 Decembre 1891, jude instructor la Roman, la 28 Februar 1892, judecător tribunalului Roman și la 22 April 1899, președinte al aceluiași tribunal.

Franc are deci aproape 25 ani vechime în magistratură.

Ca succesor al seu este desemnat d. C. V. Rugină, actual jude instructor la Roman.

❑ La 15 Septembrie viitor se va ținea în Capitală examenul de capacitate, pentu ocuparea catedrelor de comptabilitate de la școalele elementare și superioare de comerț, din țară.

❑ **Noile regimente de artilerie.**—Noile regimente de artilerie, ale căror drapele vor fi sfințite mîine, au fost repartizate ast-fel, cu următorii comandanți:

Reg. 14 artilerie la Craiova, comandant d. lt. colonel A. Gorgos; reg. 15 (București), comandant d. colonel V. Ionescu; regim. 16 (Focșani) comandant d. lt. colonel Gh. Spirescu; reg. 17 Bacău) comandant d. lt. col. N. Haralamb și regim. 18 artilerie (Dadilov) comandant d. lt. col. Traian Găiseanu.

❑ Banchetul ofițerilor de artilerie, care urma să aibă loc la 15 Mai c., s'a amînat pentru o dată ulterioară.

❑ Acum trei zile o d-nă sosise la Brăila, spunînd că e de loc din Iași. A doua zi de la sosire, d-na fu găsită înecată în Dunărea.

Se cercetează spre a se vedea dacă în adevăr d-na e de loc din Iași.

❑ Aflăm cu părere de rău că d-na Carolina Meissner, mama d-lui profesor C. Meissner, se află grav bolnavă. Urăm însănătoșire distinsei bătrîne.

❑ Elevii școalei normale „Vasile Lupu" vor pleca în ziua de 10 Iunie în escursiune. în spre Ceahlau. Escursiunea va dura pînă la 16 Iunie. Ei vor parcurge distranța Iași, Pașcani, Trg.-Neamț, Mănăstirea Neamț, Pipirig, Răzăciuni, Ceahlău, Tarcău și Piatra.

❑ Iată programul serbărilor ce vor avea loc la Ciurea, la 18 Maiu, cu ocazia inaugurărei monumentului eroilor căzuți în războiul independenței, serbări organizate de Societatea de gimnastică, sport și muzică din Iași:

Plecarea din Iași în ziua de 18 Maiu 1909, cu un tren special la ora 7 30 dimineață. Reîntoarcerea la ora 8.30 seara sau cu tren special ora 11 noaptea.

Dimineața (în sat).—1) Sfințirea bisericei, serviciul divin oficiat de I. P. S. Sa Mitropolitul Moldovei;

2) Desvălirea monumentului;

3) Trupele din Iași, aviad în frunte trei muzici militare, vor defila în fața monumentului și înaintea autorităților și veteranilor.

Plecarea cu carele frumos împodobite, la pădurea „doi meri", unde se va lua masa și se vor continua serbările.

După: amiază (în pădure).—Serbări cimpenești

1) Producțiuni de gimnastică ale echipelor societății „Turn-Verein", precum și ale celorlalte societăți de gimnastică din țară și străinătate care vor lua parte la serbările jubilare de 25 ani ale societății surori „Turn-Verein".

2) Match-modèle. Două echipe ale clubului sportiv „Pegon" din Lwów, cu următoarele producțiuni: Foot-ball (22 jucători) exerciții atletice, aruncări de lance și de disc, sărituri cu prăjina etc. etc.

3) Alergări pe jos de fond și de viteză pe distanța de la 500 m.—2000 m. Paper-chasse; maraton-anglais etc. Taxa de înscriere 25 bani. Mari cursa de biciclete. Inscrierea 2 lei.

4) Tir la țintă fixă și tir la țintă mobilă. Tir la porumbei. Inscrierile pentru alergări și tir se fac prin cartă poștală la d. R. Tufli, profesor Iași până la 16 Maiu a. c.

5) Mari alergări de cai pentru țarani. Distanța 3000 metri. Inscrieri la Primăria Ciurea.

6) Diverse jocuri: Montagnes russes, tennis, croquet, oina etc.

7) Teatru de diletanți, în pădure. Coruri.

La toate producțiile se vor deserne premii în bani, diplome și medalii în aur argint și bronz.

In tot timpul serbărilor trei muzici militare: Regimentul 13 Stefan cel Mare, Batalionul 4 vînători și muzica militară din Vaslui, vor concerta cele mai frumoase arii.

❑ Ministrul de instrucție a însărcinat pe d. Petru Rășcanu, profesor la facultatea de litere de la Universitatea din Iași, ca să țină conferință asupra însemnătății datei istorice de 10 Maiu, care va avea loc în acea zi la Ateneul Romîn în fața elevilor și a elevelor școalelor secundare din capitală.

❑ **O frumoasă serată muzicală.**—Aflăm că d-na Sterian, soția simpaticului architect G. Sterian, fost cetățean al Iașului, a sosit de cîte-va zile în orașul nostru pentru a da prețiosul său concurs seratei muzicale ce „Domnița Ruxanda" organizează în saloanele Jokey-Clubului în seara de *luni 11 Mai c.*

Va fi de siguranța una din serbările artistice cele mai desăvîrșite—dat fiind artiștii ce își dau concursul și programul se se alcătuește: D-na Sterian—atît de cunoscută și apreciată de către cunoscătorii și iubitorii de muzică în cercurile alese din București, d-nii Moldrich, Uhrinowsky.

Programul ce va fi publicat în curînd cuprinde, după cum am aflat, părți din Werther de Masenet, bucăți din Lenpreu, Luigini, Wagner, recitări etc.

Biletele se găsesc la principesa Maria Moruzi și la d-na dr. Hurmuzescu.

❑ Concedii au fost acordate: d-lui consilier T. Crivăț, de la 1 Iunie—1 Iulie și d-lui consilier C. Grigoriu, de la 12—24 Mai.

❑ Farmaciștii din Iași au primit adrese cu întrebarea: ce medicamente ar putea rechiziționa în caz de mobilizare, la ce epocă și ce cantitate maximă și minimă.

❑ Sf. Sinod va face Mercuri alegerea a trei candidați pentru locul de Archiereu cu titlul de Piteșteanu, rămas vacant prin moartea Archiereului Melchisedec.

Probabil că în acea zi se va închide și seziunea de primavară a Sfîntului Sinod.

● In seara zilei de Duminică 17 Mai a. c., va avea loc în sala Teatrului Circ Sidoli o *Mare Serată Dansantă*, organizată de Societatea *Unirea* a lucrătorilor tipografi din localitate. După pregătirile pe cari se fac, această *Serată Dansantă* promite a fi una din cele mai frumoase din cîte au fost pînă în prezent.

Orchestra Muzicei Militare a Regimentului 13 Ștefan cel Mare va cînta în tot timpul seratei.

DIVERSE

— Consulul general al Austro-Ungariei din Iași, cavaler de Grybowsk, a predat astăzi, în prezența tuturor amploiaților consulatului, d-lui dr. Maurice Weksmann, fostul medic secundar al spitalului imperial din Viena și actual medic onorific al consulatului austro-ungar din Iași, decorațiunea „Crucea de cavaler al ordinului Frantz Ioseph", care i-a fost conferită de M. S. Impăratul Franiz Ioseph, cu ocazia jubileului de 60 ani de la urcarea sa pe tron.

— Pentru inlesnirea membrilor camerei confecțiunilor, aceștia se vor putea aproviziona cu medicamente în trei centre ale orașului: piața Unirei—farmacia Werner; strada Ștefan cel mare—farmacia Herzenberg și strada Golia—farmacia Jellea.

— In astă-seară Sîmbătă și mîine seară Duminică, vor avea loc la grădina „Zimbru" două mari serbări cimpenești inaugurale, date de societatea de întreprinderi din Iași „Redeșteptarea". D-na Aglae Pruteanu, talentata artistă și d. State Dragomir vor da concursul lor.

GUY DE MAUPASSANT

4

PODOABA

D-na Loisel cunoaște acum oribila viață a nevoiașilor. Ea însă se resemnă cu eroism. Trebuia să plătească această înspăimîntătoare datorie și o va plăti. Deteră drumul servitoarei, schimbară locuința și închiriară o manardă. Știa acum ce însamnă munca grea a menajului, nesuferitele treburi de bucătărie.

Spală blidele tocindu-și unghiile ros pe oalele grase pe fundul tingirilor. Spala singură lenjuri,, cara gunoiul la stradă, aducea apă, oprindu-se la fie-care etaj pentru a răsufla. Și îmbracată oa o femeie din popor se ducea singură la zarzavagiu, la băcan, la măcelar, cu coșul în mînă, tocmindu-se fiind insultată, dar apărîndu-și ban cu ban mica sumă ce avea.

In fie care lună, trebuiau să plătească polițe, să prefacă să obție prelungiri pentru altele.

Barbatul ei lucra acum și seara regulînd socotelile unui negustoraș, iar noaptea copia acte cu cîte cinci bani pagina.

Și ast-fel o duseră 10 ani.

După acest timp de abia restituiseră tot, tot cu dobînda camătei, și dobînda dobînzei.

D na Loisel părea acum îmbătrînită, Devenise zdravănă, necioplită ca toate femeile cari muncesc din greu.

Ne pieptănată, neîngrijită, cu mîinele roșii, rău îmbracată, vorbea acum tare, avea apucături mai proaste.

Dar cîte odată, pe cînd barbatul ei era la birou, ea se așeza la fereastră și se gîndea la acea seară de adineaori, la acel bal unde a fost atît de frumoasă atît sărbătorită. Ce s'ar fi întîmplat oare, dacă n'ar fi pierdut acea podoabă! Cine știe, cine știe! Cît de ciudată și schimbătoare e viața! Cît de puțin lucru, poate pierde sau mîntui pe cine va!

Intr'o Duminică după ce isprăvi treburile d-na Loisel eși să se plimbe puțin la Champs-Elisèes, pentru a se mai odihni de munca din toată săptămîna.

De odată ea zări o femee ce ținea de mînă un copil. Recunoscu pe d-na Forestier tot tînără, frumoasă, seducătoare. D-na Loisel se emoționă. Să i vorbească oare? Negreșit că da, căci acum după plătise tot, putea să-i spue tot adevărul. Și de ce nu?

Se apropia de dînsa.

— Buna ziua, Jeanne!

Cealaltă n'o recunoscuse și fu mirată de a fi numită așa de familiar de către o burgheză. Ea îngînă;

— Dar... doamna... Nu știu... De sigur că vă înșelați!

— Nu, nu mă înșel. Sunt Matilda Loisel.

— Amica ei scoase un strigăt:

— Oh!... Scumpa mea Matildo, cît ești de schimbată!

— Da, am avut zile grele de tot, de cînd nu te-am mai văzut; multe mizerii de îndurat și asta din cauza ta.

— Din cauza mea... Cum așa?

— Ți aduci aminte de colierul de dinainte, pe care mi l'ai împrumutat odată ca să pot merge la bal la Minister?

— Da. Ei și?

— Ei bine, l'am pierdut.

— Cum așa! de oare-ce mi-l înapoiași?

— Ți-am adus altul asemător. Și iată zece ani de cînd îl plătim. Înțelegi că n'a fost ușor pentru noi, cari n'aveam nimic. Dar acum am isprăvit datoriile și acum sunt nemărginit de mulțumită.

D-na Forestier se opri.

— Spui că ai cumpărat un colier de diamante pentru a-l înlocui pe al meu?

— Da. Tu n'ai observat, nu e așa? Și surîdea de plăcere, mîndrie și naivitate.

D-na Frostier foarte mișcată îi apucă amîndouă mîinele.

— Oh! Scumpa mea Matildă! Dar a mea a fost falșă! Valora cel mult 5 sute de lei!...

M. Ad.

IMPORTANT pentru fie care

Hotărînd a **liquida magazinul** meu din Piața Unirei, vînd cu **PREȚURI REDUSE** toate mărfurile de **coloniale, delicatese și băuturi** precum champagne, cognacuri, romuri etc.

Mihail N. Alexieff

Iași, Piața Unirei.

Biuroul „AURORA"

IAȘI Str. BARBOI No. 19

— Se însărcinează cu procurări de acte, copii și informații de la orice autorități.

— Mijlocește vînderi, cumpărări, închirieri și arendări de moșii, vii, păduri, ville, case etc.

Plasări și împrumuturi de bani pe ipoteci, gajuri, garanții sigure, cesiuni de cîștiguri etc. **Executări silite.**

Pentru orice detalii a se adresa direct sau prin poștă d-lui **Aurelian G. Nicolau** — Iași str. Bărboi 19

P. Ballo, C. Popovici & C-ie

— IAȘI —

Societate în comandită

Iași,—Str. Ștefan cel Mare 2 bis

Agentură & Comision

Informațiuni comerciale

și

— Incasări pentru Toată Țara. —

Ultime informaţii

❑ **10 Maiu** —Şcoalele secundare de băeţi şi de fete se vor aduna mîine la orele 4 p. m. în grădina Copou, unde vor avea loc producţiuni muzicale.

D. Iancu, profesor la liceul National va ţinea o cuvîntare ocazională. Se vor mai ţinea cuvintări şi de către elevi.

Şcoalele vor lua loc în grădină, în ordinea următoarea.

In partea de răsărit: Liceul Internat, şcoala Normală „Vasile Lupu", şcoala comercială superioară, şcoala superioară de Arte şi Meserii, şcoala inferioară comercială gimnasiul „Alexandru cel Bun" şi Liceul Naţional.

In partea de apus: şcoala normală de învăţătoare „M. Sturdza", Externatul secondar de fete, şcoala profesională Sf. Sava, şcoala profesională „Reuniunea femeilor romîne", şcoala de menaj „Principesa Maria", şcoala de croitorie (băeţi) gimnasiul Ştefan cel Mare, şi seminariul pedagogic universitar.

Corurile şcoalelor, vor cînta în chioşcul cel Mare, următoarele:

Seminarul pedagogic: a) Deştaaptă-te Romîne, b) Pe al nostru steag d. C. Porumbescu. Şcoala normală „Vasile Lupu" a) Imnul şcoalar festiv de D. Ionescu; b) Zece Maiu de Ch. Lecog. Liceul Internat; a) Voinicul de Em. Mezetti; b) Frunzuliţă Mărăcine. Şcoala normală de învăţătoare: a) Hai mîndruţo de J. Movilă; b) Tricolroul de W. Humpel. Gimnaziul Ştefan cel Mare: a) Cîntec ostăşesc de d. Ed. Caudella; b) Corul vînătorilor de C. Weber. Gimnasiul „Alexandru cel Bun": a) Un, doi Lehar; b) Intăi Maiu de Bazin. Şcoala profesională de fete: a) Hai în horă de G. Dima; b) Marşul Olteanca de E. Caudella. Liceul Naţional: a) Trăiască Regele de Mezzetti; b) Voinicul şi Lugojanca de Vidu. Şcoala secondară „Oltea Doamna": a) Imnul şcoalei Oleta Doamna; b) Vino de E. Caudella.

❑ Cu ocazia discutărei unui caz special, consiliul permanant al instrucţiei, a stabilit următoarele, în privinţa echivalărei diplomelor din streinătate, cu cele ale şcoalelor noastre superioare de comerţ:

Nu se va mai acorda nici o asemenea echivalare, dacă cel ce o cere nu va dovedi că a absolvit şi cursul inferior de liceu.

Afară de aceasta, cel ce va cere o asemenea echivalare, va trebui să producă şi certificatele de frecventare împreună cu notele şcoalei unde a urmat.

In casul cînd va fi nevoie ca solicitatorul să treacă vre-un examen de diferenţă, atunci consiliul permanent, va orîndui o comisiune examenatoare compusă din membrii secţiunii comerciale a consiliului permanent şi dintr'unul sau doi dintre profesorii uneia dintre şcoalele superioare de comerţ.

❑ De oare-ce printre elevii seminarului „Veniamin" din Iaşi, au fost mai multe cazuri de angină difterică, ministerul instrucţiunii a dispus ca elevii acestui seminar să nu ia parte la serbarea şcolară de la 10 Mai.

❑ Curtea de Casaţie, s. III, care urma să se pronunţe ieri, Vineri, în recursul făcut de profosorul Marcel Brandza, „a aminat-o pentru luni," c.

❑ D. Boicescu, a fost numit şef al punctului vamal Ungheni, în locul d-lui Popovici, transferat la vama Galaţi.

❑ Camera de punere sub acuzare a trimis în judecata Curţei cu juri din Dorohoi, pe Gh. Ifrim, învinuit de lovituri cauzătoare de moarte.

❑ Procesul contra călcărei legei trustului, în care este implicat Fr. Fischer, solocit să se judece la 27 Mai la secţia II a Curţei a fost fixat astă-zi la 22 Mai, d. Ferechide, unul din avocaţi, fiind ocupat în ziua de 17.

❑ De la ministerul de justiţie s'a cerut carţei şi tribunalului o statistică a aprozilor şi servitorilor, cu leafa de 50 lei lunar, spre a fi înscrişi în state, în vederea pensiilor.

❑ Asociaţia medicilor din Bucureşti a intervenit la servisiul sanitar din Iaşi, ca să permită şi medicilor funcţionari să ieie parte la congresul, care se va ţinea zilele astea în capitala.

❑ Ministerul instrucţiunii publice a trimis o circulară revizorilor şcolari privitoare la examenile elevilor pregătiţi în particular.

Prin acea circulară ne arată că înscrierile elevilor pregătiţi în particular de învăţămîntul primar, în familie sau în institute private recunoscute de stat se fac în zilele de 20—25 Maiu.

Repartizarea elevilor la comisiuni, se va face de către revizorii cari vor trimite în zilele de 25—31 Maiu preşedinţilor comisiunilor, lista copiilor de examinat de fiecare împreună cu actele necesare.

In ziua de 12 Iunie, fie care comisiune numită de minister va fi convocată de revizori în conferenţă pentru a da lectură regulamentului respectiv, a fixa programul de lucrări şi a se constitui.

Comisiunea, apoi va proceda la verificarea actelor şi va examina numai pe acei copii care îndeplinesc condiţiunile regulamentare.

Lista elevilor admişi la examen, se va afişa în vestibulul şcoalei unde va avea loc examinarea.

Examinarea se va începe la 13 Iunie.

❑ Senatul universitar, împreună cu consiliul profesoral al facultăţei de ştiinţi au fost convocate pentru Luni orele 5 p. m. Aceasta e ultima convocare de oare ce Marţi expiră termenul fixat de lege până cînd facultatea mai are dreptul a recomanda un candidat pentru catedra de chimie technologică.

In caz de de neîntrunire, ministerul va uza de dreptul acordat de lege.

❑ D. Codreanu profesor la gimnaziul din Huşi, voia să se producă în Iaşi, în ziua de 10 Mai cu un discurs patriotic.

Ministrul Haret i-a foarte mulţumit şi l'a rugat să nu se deplaseze.

❑ Am anunţat la timp, că poliţia, tolerînd ca alţi neguţitori să ţie deschise prăvăliile în dimineaţa zilei de 23 Aprilie o forţat pe d. I. Ermacoff, care nu cumpără bilete la reprezentaţiile patronate de poliţie, să închidă prăvălia.

Din ordinul procurorului general afacerea a fost trimisă la instrucţie şi repartizată la cabinetul de jude-instructor Sculi.

❑ Cu începere de la 1 Iunie, studenţii facultăţii de ştiinţi vor începe a face excursiuni, întovărăşiţi de profesorii lor.

❑ Camera de punere sub acuzare a respins astăzi apelul lui St. Nedelcu şi i-a confirmat mandatul de arestare.

❑ D. G. Bronzetti, notarul comunei Vlădeni, a fost revocat din această funcţiune.

❑ D-nii Bonciu şi Cociorvă, comisari din Iaşi, au reuşit la examenul de capacitate.

❑ D-nii P. Pol, profesor din Constanţa şi Z. Codreanu din Huşi, au fost trimeşi de ministerul cultelor să ţie cuvîntări în Iaşi, mîine cu ocazia sărbătoarei zilei de 10 Maiu.

❑ D. Gh. Kernbach, prefectul judeţului, care a fost în Capitală, în interes de serviciu, s'a reîntors azi dimineaţă în localitate.

❑ Ministerul de finanţe a suspendat astă-zi din serviciu, cu perderea salariului pe o lună, pe St. Nedelcu, controlor financiar, deţinut pentru essrocherii.

❑ Iată programul seratei artistice organizată de societatea *Domniţa Ruxanda*, în saloanele Jockey-Clubului din Iaşi, în seara de 11 Mai c. ora 9.

1). *Hollmann.* — Chanson d'amour T. Trio pentru canto,—violoncel-piano. D-na Sterian, d-nii: Moldrich, Mezzetti.

2). *Chaminade.*—La fiancée du soldat. D-na Sterian.

3). *Recitări şi monologuri* zise de d. I. Uhrinowski.

3). *Massenet.*—Werther, d-na Sterian.

4). *Godard.*—Rêverie.

Popper, Elfentanz.—Selo de violoncel. d. Moldrich.

5). *Bohn.*—„Still wie die Nacht."

Dalcroze. Le coeur de ma mie. Duo: d-na Sterian, d. Jean Ernest.

6). *Recitări* de d na Drăghici.

7). *Lenepveu.*—Deuil d'avril.

Luigini.—Noel d'amour. D-na Sterian.

Biletele se găsesc: la Princesa Morusi, la d-r Hurmuzescu şi la agenţia „Thalia".

❑ Mîine din cauza sărbătoarei naţionale de 10 Maiu, magasiile vor fi închise toată ziua.

❑ Cecile Sorel, celebra tragediană pariziană de la Comèdie Française, va apare în curînd pentru întâia oara pe pînza Cinematografului Pathè Frères, din grădina Chateau aux Fleurs.

Cecile Sorel, neîntrecuta artistă, împreună cu alte celebrităţi teatrale, precum: Le Bargy, Alexandre, Mosnier, etc., vor interpreta piesa lui Victorien Sardou „Tosca". Arii din opera cu acelaşi nume, executate de orchestra Reg. XIII Stefan cel Mare sub conducerea d-lui Vlăduţi, vor întovărăşi desfăşurarea întregei acţiuni.

Serata de deschidere, se va compune dintr'un program cu totul nou şi va mai cuprinde între altele: Spiritiştii, Sanatoriul de slăbire, Cum se construeşte un balon şi lansarea lui, Urşii în Rusia etc. etc.

Lucrările de amenajere ale grădinei Chateau aus fleurs continuă cu activitate şi peste câteva zile această feerică pajişte de flori va fi redată ieşanilor în splendoarea ei de altă dată.

Intreaga grădină va avea aspectul unui teatru; vor fi construite terase cu poduri higienice izolatore. loje, amfiteatre etc. şi scenele înfăţişate pe pînză nu vor fi întru nimic impedicate pentru spectatori.

Serată de deschidere va fi anunţată prin afişe speciale şi în ziarul nostru.

❑ Cei din fruntea administraţiei comunale dau dovadă de cea mai mare negligenţă şi de cea mai mare nepăsare faţă de salubritatea oraşului, asta e cunoscut de toată lumea. Dar, neglijenţa lor a ajuns la culme şi cetăţenii, cu drept cuvînt, sunt revoltaţi.

Străzile sunt atît de stricate şi murdare, că nu'ţi vine a crede că te afli în Iaşi. După o nouă dispoziţie, gunoaiele care se strîng din ogrăzile celor ce intervin să li se ridice gunoaiele, sunt depuse prin fundacuri şi stradele, făcînd ast-fel numeroase focare de infecţie.

❑ M. S. Impăratul Rusiei a conferit domnului A. K. Zdrobici, directorul prefecturei poliţiei Iaşi, ordinul sf. Anna cl. III.

❑ Tribunalul Bacău, care are numai o singură secţie, este cel mai împovorat din toată Moldova.

Atît de numeroase sunt procesele la acel tribunal că, de pe acum, a fost formată condica de termene pe 1910 şi că alaltăieri s'a pus termen, la un proces penal, pentru *10 Mart 1910.*

D. Stelian, care a combinat fără rost o secţie IV la Bucureşti, ar face mai bine să se gîndească la tribunalul Bacău.

Ar fi un prilej să şi căpătuiască favoriţii, dar ar face şi treabă bună.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti, 9 Maiu

Convenţia cu Austria

Bucureşti.—Guvernul romîn a comunicat ministerului de externe al Austriei că nu va supune parlamentului textul convenţiei comerciale de cît la toamnă.

Suveranii în Capitală

Bucureşti.—Suveranii sosasc azi la orele 5 p. m. în Capitală.

După o ultimă hotărîre, curtea regală nu va rămînea în Capitală de cît z zile, după care se va reîntoarce apoi la Sinaia, unde va lua reşedinţa de vară.

Se crede că Archiducele Frantz Ferdinand va sosi direct la Sinaia. In caz cînd moştenitorul tronului Austro-Ungariei va sosi direct la Bucureşti, el va fi primit de A. S. R. Principele Ferdinand.

Liberalii din Romanaţi

Bucureşti.—Cum v'am telegrafiat eri, o mare neînţălegere a isbucnit între liberalii din Romanaţi. Cauza neînţălegerilor, e marea revoltă ce a isbucnit în contra dinastiei Demetrian, care caută să acapereze totul. D. Ionel Brătianu, primul ministru, după cum se afirmă, ar proteja această dinastie.

Aseară au sosit în Capitală d nii M. Demetrian sanator şi C. Demetrian primarul Caracalului, care au fost primiţi de d. Ionel Brătianu.

Pe de altă parte d. Brătianu a primit din partea liberalilor contrari lui Demetrian, cererea de a schimba situaţia, căci în caz contrar, în afară de demisia consiliului comunal şi aceia a celor 8 consilieri judeţiani, vor mai urma şi altele.

Consiliu de miniştri

Bucureşti.—Aseară la orele 8 s'a ţinut un consiliu de miniştri, sub preşedenţia d-lui Ionel Brătianu.

D. Emil Costinescu a lipsit. Nu s'a luat nici o hotărîre importantă.

ExpoZiţia

Bucureşti.—Astăzi s'a deschis expoziţia oficială de la Ateneu.

A asistat şi A. S. R. Principesa Maria.

Redeschiderea conflictului turco bulgar

Sofia.—Se comunică că la Hatkova localitate la graniţa de sud a Rumelei, posturile bulgare au fost atacate de trupele turceşti. Trupele turceşti au trecut pe teritoriul bulgar.

Ministerul de răsboiu confirmă ştirea.

*

Sofia.—Ştirea despre lupta de la graniţă turcească, se confirmă. Trupele turceşti au atacat posturile bulgare pe nesimţite.

Bulgarii au primit însă ajutoare şi au recucerit.

Se ştie că aci a fost şi prima luptă a întâiului conflict.

LOTERIA

Bucureşti.— Astă-zi au cîştigat:

50,000 lei No. 23,314.
5,000 lei No. 22,802.
3,000 lei No. 56,633.
2,000 lei No. 53100, 41833, 1385, 41119, 57419.
1,000 lei 33551, 57564, 3047, 53674, 12917, 27246, 21498, 13503, 53122, 14696, 32231, 44639, 51767, 38215, 39165, 3356. 53896, 23045, 29203.
500 lei No. 15051, 40540, 6579, 38474, 59718, 14419, 20172, 3522, 11180, 2810, 8905, 29837, 48862, 33541, 12299, 48114, 40414, 31303, 55905, 42017, 31351, 16149, 50433, 19216 .
200 lei No. 2, 814, 1118, 2739, 3984, 4075, 6922, 40746, 43826, 44850, 46168, 47251, 50591, 54565, 55278, 56328, 58784, 59518.

Criza în Ungaria

Budapesta.—Pînă în prezent nu s'a luat nici o decizie în ceia ce priveşte criza şi nu se va lua probabil nici o decizie pînă la toamnă.

„Volksblatt" vorbind de criză, spune că s'a simţit nevoia de a se consulta şi naţionalităţile, care au a juca de acum înainte un rol foarte important în parlament. Criza nu se va rezolvi de cît prin introducerea votului universal.

Coroana e dispusă să des specială atenţie naţionalităţilor, şi mai ales Romînilor, cari luptă pentru votul universal. Se afirmă că vizita Arhiducelui Frantz Ferdinand ar fi în legătură cu aceasta.

E vorba ca Imparatul să între direct în legătură cu cercurile oficiale din Romînia, în ce priveşte cerinţele Romînilor din imperiul vecin asupra votului universal.

Sinucidere

Bucureşti.—Din Orşova vine ştirea că d-şoara Ortansa Pascu, fiica preotului Pascu, din această localitate, s'a sinucis, împuşcîndu-se.

Cauza ar fi dragostea.

Deputaţi romîni condemnaţi

Arad.—Anul trecut mai mulţi deputaţi romîni au înfiinţat un club. Şeful poliţiei a amendat pentru aceasta pe deputaţii Suciu, Popp, Onciul şi Goldiş, la cîte 150 coroane amendă.

Ministerul de interne a confirmat această pedeapsă.

Greva în Franţa

Toulon —Inscrişii maritimi au declarat astă-zi greva generală.

Altă grevă

Buda-Pesta. — Chelnerii de aci s'au pus astă z în grevă.

Reichstagul

Berlin.—Comisia financiară a Reichstagului a adoptat în unanimitate toate moţiunile privitoare la impozitul pe posesiune şi a adoptat în urmă, fără discuţie, articolele şi moţiunile propuse de d. Richthofen, cu privire la impunerea valorilor, precum şi amendamentele privitoare la acest obiect.

DIN TURCIA

Constantinopol. — La Djakova se află pînă acum 5 batalioane şi 5 baterii; la Deceam se află concentrat un batalion.

Generalul Djuvid cere dezarmarea populaţiei şi predarea tuturor puştelor Mauser, plata impozitelor în restanţă şi dărămarea blocului Albanez.

După ziare, titlul de alteţă a fost suprimat pentru eunucul superior al Sultanului.

*

Constantinopol.—O misiune, sub preşedinţia fostului ambasador la Viena, Zia-Paşa, va notifica suirea pe tron a Sultanului la Viena, Berlin, Petersburg, Stokolm, Haga, Kopenhaga, Bucureşti, Cetinge şi Atena.

O altă misiune, sub conducerea fostului mare vizir Tewfik-Paşa o va notifica la Londra, Paris, Roma, Bruxelles, Madrid, Berna.

*

Constantinopol.—După ziarul „Tanin", cercetările făcute la Ildiz-Kiosk au dat ca rezultat că Abdul Hamid avea ca bani 1,100,000 lire.

„Sabah" află din sursă autentică din Salonic, că Sultanul a dat deja ca un prim acont statului un cec de un milion de lire.

Meetingul greviştilor

Paris.—Meetingul poştarilor şi al lucrătorilor zidari a votat ordinea de zi, felicitînd pe lucrătorii care au fost în grevă de solidaritatea cu poştaşii şi invitînd confederaţia muncei a decreta finele grevei.

Ciocniri la graniţă

Sofia.—După ziare, eri seara la postul de frontieră de la Konwaulic a avut loc o ciocnire între fortul bulgar şi cel turcesc.

Acţiunea Albanejilor

Salonic.—Populaţiunea din Dibra a cerut valiului din Monastir trimetirea de trupe, de oare-ce Albanejii din Malezio se pregătesc să atace Dibra.

Pe drumul de la Monastir la Kreusevo, nişte necunoscuţi au asasinat pe Toma Nisilev, preşedintele clubului bulgarilor de la Kreugevo şi pe profesorul Lesnikow.

Acesta este, în timp de cîteva zile al 9-lea omor comis printre bulgari în sandieacul Monastir.

PRIMARIA COMUNEI IASI

In ziua de 6 Iunie a. c, ora 11 a. m. se va ţinea în camera acestei Primării licitaţie publică orală cu respectarea dispoziţiunilor art. 72, 83 din legea comptabilităţii publice pentru vînzarea unui loc în suprafaţă de 180 m. p. situat în strada Sărăriei colţ cu strada sf. Atanasie.

Garanţie provizorie 100 lei în numerar sau efecte garantate de stat.

Condiţiunele de licitaţie se pot vedea în fiecare zi de lucru la serviciul administrativ.

No. 09742 —8 Mai 1909.

O odae bine mobilată cu antret separat, e de închiriet în strada Arcu 12.

Se preferă un ofiţer.

A se adresa în ogradă.

DE VÎNZARE 400,000 de cărămizi de nisip, calitatea I-a, arse gata, la prima fabrică de cărămizi de la Frumoasa.

A se adresa d-lui A. Teitler str. de Sus 45.

Vaccinări şi Revaccinări
cu limfă proaspătă garantată
practică
Dr. A. Steuerman
Str. Golia 12

BAILE OGLINZI
TÎRGUL NEAMTZ
(PRIN GARA PAŞCANI)
Inceputul sezonului la 25 MAIU

Staţiune climaterică lipsită de curenţi cu un aer curat sănătos, situată la poalele munţilor Neamţului lîngă o pădure seculară avînd o poziţie pitorească.

BAILE SALINE cele mai concentrate similare băilor: Hall, Ischl, Reinchenhal, conţinînd clorură de sodiu, bromură de magneziu, iod, etc.

Inhalaţiuni moderne.—HIDROTERAPIE

Băi recomandate ca suverane contra: Reumatismului, scrofulozei, linfatismului; boalelor de femei şi copii; boalelor de piele, cloroză; rachitism, paralizie, metorite, salpngite, fiterome, etc.

HOTEL ŞI RESTAURANT EXCELENT

O ORCHESTRA VA DELECTA PUBLICUL

Masa în hotel table d'hôtes 4 l. 50 b. de persoană zilnic cuprinzînd şi cafeaua cu lapte: copii pînă la 10 ani plătesc 3 l. zilnic.

Angajamente pentru camere se fac chiar de pe acum trimiţîndu-se un acompt la Tg. Neamţ.

EFTIN ŞI FOLOSITOR

Pentru cei ce nu se pot deplasa recomandăm sarea extrasă din apa minerală de oglinzi, conţinînd toate elementele unei băi naturale. Se vinde la cerere a 1 leu 50 cutia de 2 kgrame sare neto. A se adresa Administraţiei.

Concesionar RUDOLF FRITZ

BYRRH — CEL MAI BUN VIN TONIC ŞI APERITIF — PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. **BYRRH** — Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII — VIOLET FRERES (Thuir Franţa) De vînzare La toate magazinele de consum din ţară

1420 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiŭ să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue să ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere: LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere—Str. de Sus

Fondată în 1852

Aduce la cunoştiinţa intinsei sale clientele şi în special D-lor

Antrepenori, Arendaşi şi Proprietari

că pentru campania de lucru s'a asortat cu mari depozit de

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Ţevi, Robinete

şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apă

Tablă, Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.

Maşini agricole şi Pluguri

accesoriile lor de la cele mai renumite fabrici.

CURELE DE TRANSMISIUNI, COCS CU ANTRACIT ŞI CARBUNI DE FORJA.

Toate cu preţurile cele mai convenabile

S'a convins toată lumea că la Prima boiangerie şi curăţătorie chimică

LA „PARIZIANU"

Se spală şi bluze ofiţereşti

care de la 23 Aprilie, s'a mutat în strada Veche No. 58, mărind fabrica şi aducînd lucrători speciali, cari au o deosebită cunoştinţă în această branşă şi făcîndtot posibilul ca la *hainele curăţite* **să nu mai reapară petele**, iar *cele bolte* **să nu se decoloreze**, asigurîndu şi prin această o clientelă distinsă din elita Iaşului, posedînd mai multe certificate de mulţumire.

Rog deci pe onor. clientelă şi pe onor. public a mă încuraja şi în viitor.

LA „PARISIANU"

Iaşi, Strada Veche 58.

(Visa-a-vis de strada Pomir)

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia **Bucureşti**

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Grădina

Chateau Aux Fleurs

In curînd:

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

PROGRAMUL se SCHIMBĂ La fie-care 3 zile

Grădina complect reînoiată şi amenajată cu amfiteatre, terase higienice cu poduri izolatoare etc.

Preţuri populare

Bere „Luther", recoritoare etc.

GRILLAGES 1 m. de haut. 1m. 50 long. Of 30c

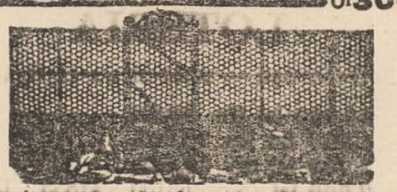

Baym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 met. 5 f.

Dr. A. Steuerman

Medic al Societăţii *Fraterna-Păcurari* şi al Tramvayului electric

Str. Golia No. 13

Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m

Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— Strada Golia 77 —

Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu

AVOCAT

— Str. Bărboi No. 19 —

Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa VI a Loteriei V

s'au pus în vânzare

Tragerea

De la 27 April—20 Mai

Se poate cîştiga în caz fericos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 20,00
1/4	Un sfert	Lei 40,00
1/2	Una jumătate	Lei 80,00
1	Loz întreg	Lei 160,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	3—lei	1/4	Un sfert	6—lei
1/2	Una jumătate	12—lei	1/1	loz întreg	24—lei

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează servicia cel mai Prompt şi conştincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 723 Marți 12 Mai 1909

Tot in chestia mișcărei din magistratură

Să continuăm cu examinarea numirilor făcute de d. Stelian în înalta magistratură inamovibilă.

Dacă aceste numiri s'ar fi mărginit numai la complectarea vacanțelor de la Inalta Curte de Casație, și încă ar fi fost suficient să constatăm urîtul politicianism al Ministrului de Justiție. Căci nu ast-fel se complectează cinci locuri de Consilieri la Casație, aduçînd de la Curtea de Craiova pe cel mai mediocru consilier și trecînd peste cei doi președinți de secții, iar de la Curtea de Iași ne găsind nici un membru capabil de a figura printre cele cinci numiri făcute.

In mișcarea însă de la Curțile de Apel, conduita politică a d-lui Stelian, apare în lumina cea mai urîtă și desgustătoare. Aci, nu e vorba numai de satisfacerea unor interese meschine de partid, care ating dureros prestigiul justiției, ci și de recompensarea unor servicii personale, aduse Ministrului de unii din magistrații înaintați sau transferați.

Luată din acest punct de vedere, mișcarea în magistratura inamovibilă apare ca ceva monstruos, căci se pune înaintea judecătorilor principiul nescris al înaintărilor în grad, nu după valoarea personală, ci după cum au servit mai bine interesele profesionale ale cutărui bărbat politic, viitor ministru de justiție.

Sunt cunoscute unele din procesele de seamă, pe cari d. Stelian le-a pledat înainte de a deveni Ministru și sunt cunoscute și soluțiile date acestor procese, de magistrații cuprinși în mișcarea de care ne ocupăm acum.

Este prea ciudată coincidența această de nume dintre judecătorii semnatari ai hotărîrilor și fericiții avansați sau transferați la Curtea Apelativă din București, pentru ca să tragem alt-fel de concluzii.

Un fruntaș liberal din Galați se mîndrea mai zilele trecute în București, că din Curtea de Apel din Galați, guvernul și Ministrul de Justiție au putut recruta și forma la București o secție de apel, pur liberală. Dacă ar fi să reținem numai acest considerent, și încă ar fi de ajuns să fim edificați asupra sentimentelor ce au călăuzit pe Ministrul de Justiție în înjghebarea mișcărei despre care vorbim. Și din acest punct de vedere îndignarea noastră este cu atît mai mare, cu cît vedem presa opoziției miluite că nu suflă un cuvînt și aprobă printr'o condamnabila tăcere, această lovitură adusă magistraturei țărei.

Pentru faptul că d. Bădăreu, avansase, president al secției a II-a a Curței de Apel din Galați, pe d. Tanoviceanu, în locul d-lui Panait Ionescu trecut prim-prezident, coloanele „Epocei“ au fost deschise consilierului Beștelei, care printr'o scrisoare concepută în termeni nepermiși unui înalt judecător, critica avansarea colegului seu și se plîngea de nedreptatea făcută persoanei sale ca fiind mai vechiu în magistratură de cît cel avansat.

Și ziarele liberale, au reprodus articolul acestui magistrat și au făcut cor cu „Epoca“ — căci nu degeabă sunt cartelate — și au acuzat pe d. Badareu de prea multă părtinire și preocupare politică în avansarea ce făcuse.

Mă rog, de ce nu vorbește nimic „Epoca“ și de avansarea d-lui consilier Tăslăuanu, direct prim-președinte la acea Curte, cu nesocotirea drepturilor și a presedentului secției a II-a și a celor mai bătrîni colegi ai d-sale din Curte, printre cari figurează însuși d. Beștelei?

Pentru ce d. Beștelei nu apelează și azi la prețiosul sprijin al „Epocei“, pentru a critica și pe d. Stelian de nesocotirea adusă bătrîneților sale?

Pentru că d. Beștelei, e liberal, tot așa cum e liberal și d. Stelian, și disciplina de partid cere să înghiți loviturile celor ai tăi și să țipi numai cînd socoți că vine de la adversari.

Opinia publică, va avea însă acum ocazia să vadă cît de pătimașă și nedreaptă a fost toată campania dusă de presa junimisto-liberală în potriva d-lui Badareu — tocmai din examinarea mișcărei în magistratură operată de d. Stelian. Și cînd va voi să compare avansările făcute atunci de d. Badareu și cele făcute acum de d. Stelian, se va convinge cît de sectar și nedemn de situația sa este actualul Ministru de Justiție!

S'a spus, cu drept cuvînt ca cel mai bun judecător al faptelor omului, este vremea.

Ei bine, vremea a dovedit cît de mult a folosit justiției ministeriatul d-lui Badareu, și cît de mult a rădicat prestigiul și demnitatea magistraturei; după cum va dovedi în curînd cît de mult a scoborît'o și înjosit'o d. Stelian, cu deplina aprobare a partidului condus de d. Petre Carp.

Vespasian I. Pella

CRIZA AGRICOLĂ

Ne plîngem de seceta politică.

De la o vreme, nici un fapt politic mai de seamă nu avem de remarcat, afară numai dacă ar fi să nu trecem cu vederea discursul ilustrului necunoscut ieșan Mavrodin, rostit la Brăila, și care a făcut să tremure toată Moldova.

Ziarele și ele sufer de aceeași secetă: absolut nici o știre, nici un fapt mai de senzație care să preocupe publicul.

Dar seceta cea mai mare, care ingrijește și înspăimîntă toată lumea este seseta agricolă. De cît-va timp se simte mare nevoe de ploae—și cu cît această nevoie pare mai mare, cu atît barometrul nu vrea să incline spre ploae.

Sunt deja doi ani de cînd agricultura noastră trece printr'o grea criză. Și anul 1907 și 1908, au fost socotiți ca ani agricoli mediocri—și toate speranțele erau îndreptate spre acest an, care promitea a acoperi lipsurile celor doi ani din urmă. judecînd după ploile de astă toamnă și zapada din cursul acestei ierni.

Și bucuria agricultorilor noștri era cu atît mai mare cu cît pe lîngă o recoltă abundentă ar fi avut și un preț foarte bun, ținînd seamă de marea cerere a pieților din cauza lipsei din ce în ce mai simțitoare a grîului.

Și America, și întreaga Europă sufere de lipsa de grîu, tot din pricina recoltelor mai mult de cît inferioare din acești doi ani din urmă.

La Buda-Pesta, mai zilele trecute s'a vîndut cu 30 lei sacul de grîu de bună calitate.

Aceiași urcare de preț s'a remarcat săptămîna trecută și la New-York, datorită tot diferenței prea mari între cerere și ofertă, și mai cu seamă recoltei foarte slabe, care se anunță din cele două Americi tot din pricina lipsei de ploi și a iernei prea uscate din 1908—1909.

Această urcare extra-ordinară de preț, dovedește marea nevoe de grîu ce se simte pe piață, și dezastrul la care ne putem aștepta, dacă seceta va continua; căci după cum ne spun telegramele seceta e generală în întreaga țară, și recoltele de grîu pe tot lungul județelor de cîmp amenințate a fi compromise.

Să nădjduim însă, că timpul se va îndrepta, și că mult bine-făcătoarea ploae va cădea în abundență pe pămîntul ars de soare și în care sunt aruncate astăzi tot avutul și toate speranțele agricultorilor noștri—și că vom fi feriți că după calamitatea socială din 1907 să avem și o calamitate economică în 1909.!

„SFĂRȘIT DE OPOSIȚIE“

Nu numai exilatul domn Mavrodin a contribuit ca să fi fost frumos la Brăila, ci și d N. Filipescu, care a promis că în curînd va vizita Moldova, a spus lucruri de seamă în discursul seu.

D. Filipescu a făcut psihologia sfârșitului de opoziție. Pornind de la dulcea reverie că partidul conservator se află la „sfârșitul opoziției“, d. Filipescu a făcut apel la unire.

In deobștie apel la unire se face în toiul opoziției, atunci cînd entusiaștii soldați încep să devie nerăbdători. Dar să faci apel la spartul iarmarocului—d. Filipescu se crede la spart — asta ie frumos și de... Brăila are norocul frumosului

Trebue să vedem, însă, dacă apelul la unire n'are și o parte foarte serioasă.

Din două una: ori d. Filipescu știe că nu s'a ivit încă sfârșitul opoziției—și a recurs la fineța „venitului la putere“, ca să îndulcească pe partizani; sau d. Filipescu își închipue serios că partidul se află la sfârșit de opoziție și a fost cuprins de o altă grijă.

In adevăr, partidul junimist s-a identificat cu opoziția. El nu poate avea ființă decît în opoziție și teamă 'i este d-lui Filipescu, că, chemat la putere, partidul să nu dezerteze la opoziție.

De aceea apelul la unire în ajunul venirei la putere. „Nu vă descomplectați, a zis d. Filipescu, strîngeți rîndurile, căci venim la putere“.

Nu este, deci, adevărat, că, la Brăila, tot frumosul l'a aranjat numai d. Mavrodin.

Și d. Filipescu știe povesti lucruri frumoase la Brăila, nu numai la Făurei.

CATE-VA NOTE

Se știe că, prin o dispoziție polițienească, turcii-văcsuitori de ghete, cari staționau pe piața Unirei, au fost exilați cu toții în strada Ștefan cel mare lîngă chioșcul de ziare.

Grație acestui fapt chioșcul acela s'ar putea denumi Ildiz Chioșc și fiind-că înăuntru stă un om de rasa acelora, cari fac sînge rău d-lui Cuza — ar fi și Yildiz-Chioșc și Cornul de... aur.

*

Apropo de lucruri turcești, ie interesant să relevăm marele număr de cîini, cari și-au găsit adăpost, de astă primavară, pe piața Unirei. Că se tolerează asemenea spectacol, ar fi treaba poliției, dacă ea ar avea treabă, dacă și-ar căuta de treabă și, mai ales, dacă ar fi de vre-o treabă!

Dar așa cum stau lucrurile, cîinii au invadat piața și Sămbătă sub seară am asistat chiar la un asasinat, făptuit din gelozie: doi cîini, unul mare, altul prichindel, dădeau tărcoale în jurul unei cățelușe. Cîinele cel mare a dat să în țăleagă celui mai mic că prezența sa îl supără. Și cum n'a voit să priceapă, cel mare l'a scuturat de două ori cu așa furie, că bietul concurent a pierit instantaneu.

Spectacolul a fost gratuit și poliția nu se pricepe de cît la spectacole cu parale. De aceea au trecut ceasuri, până ce cîinele mort, învins de dragoste, a fost rădicat din piață.

Chestii locale

Taxa gunoaelor

Un semn de civilizarea unui tîrg este și curățirea străzilor, hudiților și a ogrăzilor particularilor. Dacă serviciul s'ar lasa pe samă cetățenilor, ar face fiecare cum ar putea.

Ai vedea atunci căruți peste căruți cărînd gunoaele, unde ar vrea, la ori ce margine a tîrgului, prin rîpi, prin mahalale, și departe de a răspunde cerințelor unui oraș civilisat, omul și-ar rîdica din ograda casei lui gunoiul și ar fi curat.

Era mai de mult așa. Dar nu era bine; Primăria și-a luat asupră-și acest serviciu și a impus pe cetățeni, după încăperile caselor, la anumite taxe, obligîndu-se în schimb a le face ea serviciul cărărei gunoaelor prin podarii ei.

Foarte bine! Numai întru cît ți-ai luat tu Primărie sarcina aceasta prin obligativitatea taxei, devine și pentru tine obligatorie față cu cetățenii.

Primăria de Iași și-a creat un venit din taxa gunoiului, căci budgetul ne arată că pe fiecare an s'a încasat în medie 64666 lei de la gunoae.

Puse în medie cîte 10 lei de persoană, arată că s'au impus la taxe de gunoae 6466 de cetățeni, proprietari de imobile, capi de familie, către care primăria s'a obligat prin taxare la rîdicarea gunoaelor.

Ași!

Primăria astăzi încasează taxele, dar de cărat gunoaele nu. Nu vorbim de uliți, unde gunoaele stau și zac cu săptămînile. iar podarii le mînă măturînd de la un capăt la altul, dar prin ogrăzile particularilor stau lăzile cu gunoae de putrezesc și nimeni nu vine să le rîdice.

Ard că șeful serviciului e un om foarte harnic, dar nu se mișcă de la sine și pentru cel mai mic serviciu trebue ca ordinul să plece de sus.

Ian! Închipuiți-vă dumnevoastră, că d. Gane, primarele, tocmai acum cînd se prezintă la Academie să-și țină discursul său de recepțiune ca membru nou, să fie asaltat cu scrisorele și cu bilețele, prin care să fie rugat să dispună de urgență, ca să se rîdice gunoiul din cutare sau cutare ogradă. Nu merge!

Primăria Iașilor este obligată să-și țină angajamentul luat de a-și organiza un serviciu de curățire a orașului potrivit veniturilor ce le încasează. Lipsa de la datorie dă drept cetățenilor a protesta contra actualei administrații comunale, întru cît o taxă percepută pentru anumit scop nu e cheltuită în acel scop ci în altul.

Cetățenii să știe că ei plătesc 64000 lei pe an și nu li se dă serviciu nici de 30000 lei, căci cu 9 căruțe nu se curăță un oraș mare, întins și așa de necurat ca Iașii.

* *

OAMENI ȘI LUCRURI

RĂMAȘI IN URMĂ

Un prieten, publicist s'a instalat la țară,—vă este indiferent să cunoașteți comuna și județul—cu intențiunea de a se odihni, în primul rînd și de a termina oare-cari lucrări, în al doilea rînd.

Zilele aceste îmi scrise că ar dori să cetească un articol dintr'o anumită revistă bucureșteană, articol, pe care l'a văzut anunțat într'un ziar. Dar pentru ca să ajungă la acest... ideal, roagă pe cei de la „Opinia“ să-l reproducă în foița ziarului și iată de ce.

A ne cere prin poștă numărul revistei respective prietenul crede că e de prisos: n'ar ajunge la destinație, sau în tot cazul, lucrul ar fi foarte problematic și riscat. Cu ziarele e ceva mai lesnicios. Nu cihar sigur de tot, dar ori-cum... Din 2—3 ziare unul tot ajunge domnului „adrisant“ și în cazul cel mai rău, se poate expedia din nou cîte un exemplar, două.

Dar această împrejurare ne lămurește o întreagă stare de lucruri, asupra căreia ar trebui să se insiste măcar din cînd în cînd. S'a zis și s'a scris, mai cu seamă în timpul răscoalelor din 1907 ori cu prilejul lor, despre cele două lumi sau cele două țări ale Romîniei contemporane: orașele și satele, atît de mult de osebite, atît de mult înstrăinate, atît de mult îndușmănite chiar între dînsele.

Iată că, după atîtea „progrese“ îndeplinite în ultimele cîte-va decenii de cultură și civilizațiune, nu s'a realizat această simplă condițiune: de a se asigura legătura deplină, comunicația bună —dacă nu perfectă—între tîrguri și comune rurale, prin mijlocirea poștei.

Nu vrem, să acuzăm, nici să generalizăm.

Dar e fapt că pentru un orășan însamnă o tortură de a aștepta la țeară știri prin poștă. El trebuie să renunțe a fi în curent—cu întîmplările lumei, cu cetitul, cu schimbările și cu sensațiile. Ceea ce nu împiedică mersul oficialmente neregulat al poștei rurale complectează prea adeseori.. curiozitatea funcționarilor, dorul lor de a se cultiva, pe seama altora, în lipsă de mijloace proprii.

Prietenul meu, înzestrat cu o memorie prodigioasă îmi amintește c'am scris cînd-va—de la țeară—un violent articol contra poștei rurale.

E drept: sunt aproape...două decenii de atunci—și situația nu s'a schimbat Un intelectual nervos riscă și astă-zi ca și atunci să-și peardă cumpătul în așteptarea noutăților. De aceea cînd vre-unul se mută la țeară ar fi bine să renunțe dinainte la ideea de a avea noutăți, ziare și reviste; ele nu ajung nici odată în lumea... cealaltă.

Rodion

Primul „zece Mai“

Ziua istorică.—Parada care dispare.—Acum trei-zeci și doi de ani.—Iașul entuziast.—Telegrama către Domn. -Darea de seamă.—Serbarea din Catedrală.—O cuvîntare.

Anul acesta tradiționala zi de zece Mai a fost mai puțin sărbătorită, cu deosebire în Capitală, probabil din cauza stării de slăbiciune în care se află M. S. Regele.

E cu putință ca încet-încet solemnitatea se scadă și o generație viitoare să nu mai găsească entuziasmul pe care la văzut generația de astăzi în jurul zilei istorice de zece Mai. De aceea credem interesant o reîmprospăta în memorie oarecari documente relative la această zi de mare însemnătate. Iată cum a fost serbătorit în Iași, în 1877, primul zece Mai, după descrierea pe care ne-o dă „Curierul“ din 12 Mai a defunctului Th. Balasan. O telegramă adresată Domnitorului este astfelin concepută cum o reproducem în întregime, cu textul și semnăturile de atunci:

Majestate,

Ziua de zece Mai este memorabilă și scumpă în analele țărei noastre, pentru că ea, este ziua suirei Măriei Tale pe tronul Romîniei!

Măria Ta, dacă astăzi cu bucurie sărbătorim a două spre zecea dată această zi, urîndu-vă: Să trăiți ani mulți și fericiți împreună cu Măria Sa Doamna, apoi tot astăzi cînd curtea suzerană Turcia în urma insultelor provocătoare a slobozit hoardele barbare și ne pustiază și ne sîngeră inima; tot astăzi zicem, și noi avem o datorie de împlinit, și sufletul Romîniei mulțemită Adunărilor sale legiuitoare vorbind prin alegii săi a resunat din plaiuri pînă la marea.

Astăzi un strigăt ca o furtună sbucnește din bătrînii rărunchi ai Iașului, și acest strigăt este:

Independența Romîniei! Fie ca el să înflacăre întreaga țară și să adauge la mărirea națiunei ca și strigătul unirei ce tot el, întâi l'a rostit! Măria Ta! aduceți-vă aminte cînd în ziua de 10 Mai 1866 depunînd jurămîntul în cameră, la felicitarea Domnului președinte al ei, răspunzînd, ați încheiat.

„Singur numai Dumnezeu poate ști ceea ce viitorul păstrează patriei Noastre. Din partea mea să ne mulțumim întru a Ni face datoria. Să ne întărim prin Concordie! se unim puterile noastre spre a fi la înălțimea evenimentelor. Providența care a condus pe clerul D-voastră pînă aci, și care a înlăturat toate pedecile din calea Mea nu va lăsa ne'ndeplinită opera sa „Trăiască Romînia!

Așa vorbiai Măria Ta în ziua de 10 Mai de atunce, a tatronărei, tot astfel vorbiți și astăzi împreună cu Iașul, cu întreaga Țară, și strigați împreună cu noi: Trăiască Independența Romîniei! In acest chip cu glorificarea zilei de astăzi să putem pune sus pe tronul Romîniei și cununa Independenței, pe care s'o purtați cu vrednicie pentru mărirea și fericirea patriei și Națiunei!

Trăiască independența Romîniei, Trăiască bunul nostru Domnitor Carol I, Trăiască grațioasa noastră Doamnă Elisabeta, D. Guste, Alecu C. Mavrocordat, N. Ioan comerciant, G. Petrini, A. Lohman, Arghiropol com. Iacob Negruzzi, G D. Șerban com., Constantin com., I. Gheorghiu com., P. Alexa com., I. N. Culian com., Gh. Mîcescu, D. Petroni, C. Karacasch com., Paul Petit, N. Ghenea propr. D. Gherghel, Em. Manoliu, C. Gheorghiu, Economu D. Filostrat, G. Holban, Doctor A. Fetu, Doctor Rusu Segnior, Dr. I. Ciurea, Dr. Ursulescu, Dr. Arozovici, Dr. Rusu Junior, Dr. Filipescu, Dr. Kovya, Dr. Baiel, G. Savinescu Econom, Anton Sc. Savul, I. Macarescu, I. Paltinescu, I. Negrea, N. Clatinos, Căpitan Harhas, G. Beldimano, G. D. Stamatopol, C. Popovici, C. I. Știubei, Ioan Negrea, Th Balasan, A. Stamatopol, Ioan Ghețu com, D. Daniil com., G. D. Petrini com., A. Costandachi, încă cîte-va sute de subscripturi.

*

Iată acum, tot după descrierea Curierului în ce chip a fost serbătorită în Catedrala Mitropolitană a Iașului ziua de 10 Mai în acel an, care este anul războiului, anul proclamărei Independenței, anul speranțelor mari, după ce a fost anul temerilor și al emoțiunilor profunde

Marți 10 Maiu, fiind aniversarea sosirei Măriei sale Carol I, în Capitala Romîniei s'a cîntat un Te-Deum în Biserica Catedrală la care au asistat d-nii Pre-

Cumparați Bilete pentru Loteria VI Clasa 1 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 19 Iunie 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 12, - jumatate loz Lei 6- Un sfert de loz Lei 3. Una optime lei 1.50

fecți, corpul diplomatic, autoritățile civile și militare, corpul profesoral, și un public numeros. Pe cînd se efectua serviciul divin se răspîndi și vestea pentru proclamarea Independenței României, adusă de firul electric. După săvârșirea Te-Deumului d. prefect de județ primi în sala tronului, în numele Măriei Sale Domnitorului felicitări din partea d-lor consuli, a autorităților, a școalelor și a comercianților. Suntem în posesiunea felicitărilor adresate cu această ocazie de d. Stefan Mandre, primul președinte al tribunalului pe care le punem sub ochii lectorilor noștri, așteptătînd a ni se comunica și celc-alte spre a le comunica la rîndul nostru publicului. Eată cuvintele d-lui Mandrea.

„D-le Prefect, corpul magistrat al tribunalului de Iași, asociat de corpul Baroului de Avocați, felicită în persoana Dv. pe M. Sa Domnul Rominilor pentru a unsprezecea aniversală de la cosirea sa pe tronul strămbunilor noștri! Vă roagă tot odată d-le prefect să fiți bun a trannsmite I. S. via bucurie sufletească ce au simțit pentru declarațiunea neatîrnărei noastre politie de către Turcia. De mult d-le prefect, Romînii simțiau necesitatea acestui fact. Sute de ani percurse, de cînd romînii înăduşiau în piepturile lor de a rupe odată acestea legături cu Turci, de la început, dar care acum devenise din cauza provocărilor din toată ziua din partea sublimei Porți a fi pentru noi o ofensă și o degradare națională. Este un adevăr că dacă Romînii au suferit până astă-zi acele nesuferite insulte este că au ținut samă de „prudență".

Spre a nu fi tacsați ca perturbatori ai liniștei generale!"

Seara a fost iluminație, retragere cu torțe, au cîntat muzici și a domnit un mare entuziasm.

Iașul de atunci, care serbase mari triumfuri militare prin isbînda regimentelor sale, era și capabil de entuziasm și avea de ce să se mîndrească.

Litere-Științe-Arte

Arta în grădină.—Intre noutățile și surprizele pe care mi le aduce luna florilor și a cîntărilor este și acea că instalează arta—sub cerul liber.

Teatrele se închid, scenele devin de prisos; culisele dispar; căldura gonește și public și artiști din cercul strîmt al zidurilor; totul cere acum un orizont mai larg; totul tinde către libertate și arta își găsește refugiu în cadrul mult mai vast al aerului liber, între arbori, între flori, în parfumul unora și în răcoarea altora.

Fără îndoială,—spațiul devine astfeliu mult mai larg; s'ar zice că lumea toată aparține artei care se manifestă în aerul liber. Numai din punctul de vedere strict artistic ar fi ceva de zis și cîte ceva de regretat.

Lunile de căldură și de libertate sunt și lunile de frivolitate; toate se ieau și se gustă în partea lor mai puțin serioasă mai puțin solemnă; publicul nu are răbdarea necesară manifestărilor artistice în înțelesul grav al cuvîntului. De aceea înflorește cu deosibire genul operetei, șansoneta, cîntecul de actualitate, producțiuni care merg foarte bine alăturea cu dispoziția unui public venit să guste în primul rînd plăcerea aerului răcoros al grădinilor și să consume berea cea spumoasă'

Ca și lichidul acesta importat din țările civilizate, este și arta grădinilor: spumă abundentă pe un fond amăgitor.

*

Vecinic senzaționalul „Cri de Paris" povestește o anecdotă relativă la ultima vizită a Regelui Eduard, la Biaritz. Vizitînd un magazin de cărți poștale ilustrate ar fi insistat să i se arăte cele mai plăcute și cu osebire figuri de femei. Comerciantul se execută și expuse o serie de ilustrate de așa natură încît adjutantul a trebuit să amintiască Regelui că nu mai este... Prinț de Wales.

Credem că e o simplă anecdotă.

*

Un țăran rus din stația Pliski, de pe linia ferată Moscova-Kiew, a inventat un aparat simplu de sburat, cu ajutorul căruia a intreprins un sbor deplin reușit, parcurgînd distanța de 16 verste într'o oră și jumătate.

Numai odată a fost nevoit să întrerupă călătoria, din cauza unei mici stricăciuni a aparatului.

Un redactor al unui ziar a vizitat pe aeronaut, examinîndu-i aparatul. Este construit în modul cel mai simplu posibil. Constă din mai multe arcuri și din pînză. Părțile principale ale aparatului se compun dintr'o învelitoare, care încinge corpul și două aripi puse în mișcare cu ajutorul picioarelor.

*

Am anunțat într'un număr precedent, că regele Leopold al Belgiei a vîndut o bună parte din valoroasele sale colecțiuni de pictură. In Belgia domnește o mare agitațiune pentru că s'au înstrăinat tesaurele artistice ele țărei și museele locale n'au căutat un mod de a le reține în țară.

In cercurile de la curte se explică, fapte Regelui, prin dorința lui de a se sustrage creditorilor fiicei sale operile de artă colecționate în palat.

*

Numărul 4 pe Aprilie al revistei „Archiva" cuprinde următorul sumar:

M. Straja.—Care e origina ideilor de timp, spațiu și cauzalitate.

Teodor T. Burada.—Teatrul în Moldova—Stagiunea 1851—1852.

Gordon.—Povesto de vară (versuri).

Dr. Th. Niculau.—Carbonatul și silicatul de mangan de la Șarul Dornei.

Eug. Revent.—In calea mea (versuri).

Vl. Mironescu—Note de călătorii făcute prin Bucovina, călăuzit de „Dicționarul geografic al Bucovinei" de Em. Grigorovitza profesor.

Dr. I. Naum-Inau.—Mijloacele de a împedeca cheltuirea peculului.

Arhim. Narcis Crețulescu.—Inssripțiile Mănăstirei Neamțu.

*

Statisticele știut este că aduc la iveală multe curiosități. O statistică din New York, ne arată că în uriașa Capitală sosesc în fie-care secundă cîte 4 călători, la cîte 42 secunde debarcă un emigrant la 52 secunde sosește un tren la cîte 3 minunte se arestează vre un om, la 6 minunte se naște un copil la 7 minunte intervine cîte un deces, la fie care 13 minunte... se căsătorește cîte o pereche, la 45 minunte intră în acțiune cîte o nouă întreprindere, la 46 minunte isbucnește un foc, la 47 minunte se în cepe o nouă chestie, la 48 minunte părăsește portul un vapor.

La fie-care 2 ceasuri se întîmpla un accident mortal pe stradă, la fie-care 8 ceasuri se devastează o pereche, la fie care 10 ceasuri se sinucide vre-un om.

Restaurantele încasează în fie-cure seară pentru dineuri și supeuri cîte 5 milioane lei.

Numărul locuitorilor sporește într'o așa un grad în urma emigrațiunei continue din provincie și străinătate î ncît populațiunea New-Yorkului va întrece în curînd cu mult pe acea a Londrei. De pe acuma sunt în New-York mai mulți irlandeji de cît în Dublin, mai mulți italieni de cît în Roma și de două ori atîția germani cît în Brema.

*

George Meredith, strălucitul prozaist englez, în vrîstă de 81 ani a încetat din viață în reședința sa cîmpenească din Boschill. El a fost unul din cei mai de frunte autori ai Angliei și în special mult apreciat în ultimele două decenii. Meredith și-a petrecut tinerețea in Germania și autorii germani Hoffman, Jean Paul au avut influență asupra felului său de a scrie.

Lucrările sale sunt cu totul originale, romanele, și nuvelele sale scrise într'un gen satirico-fantastic plin de o vervă scînteiătoare și descrierile sale psihologice dau dovădă de o măestrie superioară.

In Germania a devenit în special cunoscut prin romanul său „Comedianții tragici" în care Ferdinand Lsssale are un rol burlesc. Moartea bătrînului Meredith este o pierdere simțitoare pentru literatură engleză.

*

Profesorul Patrizi membru al facultății de medicină din Madena a examinat de aproape „forța corpului oratorului" și a făcut următoarelo comunicări asupra acestei chestiuni.

El a cîntărit mai mulți profesori înainte și după prelegeri și rezultatul a fost că după un discurs de 45 minute orataoul devenea mai ușor.

Pentru a stabili cantitatea de acizi consumați de orator, profesorul Patrizi a întreprins analise chimice, cari îi au arătat că în termen mediu se întreește cantitatea de acizi consumată chiar și în timpul cetitului cu voce tare, iar în timpul unui discurs animat în fața publicului a constatat că toate funcțiunile corpului ca bătăile inimei respirația etc. se intețesc.— Interesantele sale cercetări ar da desigur resultate mai uimitoare dar s'ar experimenta în parlamente.

Informații

❑ *A. R. Arabu, mare proprietar, s'a înscris în partidul conservator-democrat din Botoșani.*

In partidul din Neamț s'a înscris d. N. A. Cugler, membru în consiliul general al județului.

❑ Consistoriul spiritual al Mitropolie Moldovei și Sucevei a fost convocat pentru zilele de 10, 11 și 12 Iunie a. c cînd va judeca vre-o 5 procese clericale.

❑ Fabricele de țesătorie.—Am publicat nu de mult petițiunea fabricelor de țesătorie, prin care cereau prelungirea scutirei de vamă pentru importul materiilor prime, precum și avizul Comisiunii Industriale care opinează pentru acordarea scutirei. Iată acum considerentele pe care Comisiunea își bazează avizul:

„Avînd în vedere că aceste fabrici s'au înființat tocmai pe baza noului tarif vamal, dar la încheierea convențiunilor comerciale toate articolele privitoare la țesăturile de bumbac s'au modificat în defavoarea lor.

„Considerînd că din bilanțurile acestor fabrici de finele anului publicate în „Monitorul Oficial" se vede că aceste fabrici au încarcat mari perderi, Comisiunea este de părere să li se acorde și pe viitor scutire de vamă pentru materiile prime de cari s'au bucurat pînă în prezent.

Aceste avantagii vor fi acordate pînă la modificarea legei industriale sau cel mult pe termen de 5 ani.

Reamintim că acest aviz cum și decizia conformă a Ministrului Industriei urmează a fi supuse deliberării Consiliului de Miniștri.

❑ Astă-zi consiliul de revizie a început suprarevizia pentru tinerii din dispărțirea I a.

Consiliul de revizie își va termina operațiunile Vineri 15 Maiu a. c.

❑ Sîmbătă se va face la administrația financiară plata pensiilor civile și militare pe luna Maiu c.

❑ D. I. Constantinescu va fi suplinit la catedra sa de geografie de la liceul național, în tot timpul cît se va afla în excursie cu elevii școalei militare, de către d. Stamboliu.

❑ I. P. S. S. Mitropolitul Pimen Georgescu, care se află în Capitală, se va reîntoarce în localitate Joui sau Vineri dimineață.

❑ Revizoratul școlar a înaintat ministerului instrucțiunei publice un tablou de posturile de învățători ce se simte nevoia a se înființa pe ziua de 1 Octombrie a. c., în județul nostru.

❑ **Din Bucovina** — Din inițiativa mai multor profesori și mai multor învățători se vor pune în curînd bazele „asociației corpului didactic romîn din Bucovina" pentru a lupta ca învățămîntul public să înainteze mai departe pe calea indicată de autoritățile școlare, ca să poată avea cît mai curînd mult dorita școală națională". Scopul societății este:

a) Intrunirea tuturor elementelor cari sunt chemate și aplecate a conlucra la prosperare institutelor de educaație și instrucție și în genere pentru luminarea poporului romîn din țară; b) cultivarea științelor pedagogice, teoretice și practice; c) răspîndirea și popularizarea principiilor naționale de educație și instrucție în popor; d) reprezentarea intereselor școlii și ale corpurilor didactice.

Realizarea scopului se va ajunge: prin întruniri, în care se vor discuta toate chestiunile școlare, pedagogice, didactice afară de cele politice; prin înființarea unei biblioteci centrale; prin sprijinirea bibliotecilor școlare existente; prin cultivarea gimnasticii, musicii și cîntării; prin deșteptarea interesului la popor pentru școală și a plăcerii pentru îmbrățișarea meseriilor, a industriei și a comerciului; prin răspîndirea de cărți sau serieri corespunzătoare; prin sprijinirea talentelor; prin adunări ambulante; redactarea unei reviste, memorande și petițiuni în interesul promovărei scopurilor societății.

Asociația va reînvia revista „Școala" va organiza conferințe cu subiecte din istoria și literatura romînă, va organiza cursuri de Duminică cu aceliași subiecte și va organiza mare congres al dăsălimei romîne.

— Linia telefonică Cernăuți-Lemberg e deja construită și eri s'au făcut primile încercări de vorbire întăi cu Lemberg și apoi cu Kracau. Incercările de vorbire cu Viena se vor face zilele acestea.

— Eri s'a făcut la Huboca sfințirea nouei biserici ordodoxe de acolo. Sfințirea a fost făcută de I. P. S. S. Mitropolitul dr. Vladmir de Repta.

❑ De cîte-va zile orașul e lipsit de apă. Cele mai multe din haznale stau închise și aceasta numai din gustul suingiilor, care exploatează publicul.

In strada Albinetz și Sf. Haralamb, cișmelele nu mai curg de trei zile.

Așa e unde nu e stăpîn!

❑ Sîmbătă fiind „ziua morților", un parastas se va oficia la cimitirul „Eternitatea".

❑ Din județul Iași n'au fost înaintați pe loc de cît următorii învățători, care au reușit la examenul din anul trecut și care rămîn la posturile lor: Rîpeanu N. din comuna Bivolari, Titu Ioan din Epureni, Casaschi I. din Belcești i Racovitza Gr. de la Cioara.

❑ In diferite ocasiuni s'a atras atenția comunei în privința stărei deplorabile și de completă ruină în care se află imobilul din strada Eternitatea No. 58, fără a se aplica măsurile de dărămare, cu toate că atît circumscripția respectivă a raportat despre pericolul ce amenință cum și comisiunile numite de primărie au dat avizul pentru desființarea ei, cea ce a motivat înscrierea în tabloul cassor ce urmează să fie dărîmate, întru cît pe lîngă starea de ruină, este mult ușită în stradă.

E surprinzător că de și s'au îndeplinit de mult toate formalitățile prescrise, totuși nu s'a adus la îndeplinire dispozițiunile luate.

Semnalăm din nou cazul celor în drept în speranța că ne va dispensa să mai revenim.

❑ In urma unei ultime dispozițiuni, ziua de 10 Maiu s'a serbătorit în localitate, contrar uzului, foarte simplu.

Dimineața la orele 10 și jumatate, s'a oficiat la Mitropolie un Te-Deum, la care au luat parte autoritățile civile și militare, precum și d-nii consuli reprezentanți ai puterilor străine.

Onorurile au fost date de compania V-a din regimentul 13 Ștefan cel Mare, sub comanda d-lui căpitan Duca. N'a fost nici defilare, nici o paradă, nimic și publicul care nu știa de dispoziția ce se luase, se adunase în număr foarte mare atît pe strada Ștefan cel Mare cît și în Piața Unirea.

Dup amiaz, a avut loc la orele 4, în grădina Copou, serbarea școlară. Corurile școalelor secundare de băieți și de fete au executat bucăți ocazionale.

Seara n'a mai fost retragerea cu torțe. Edificiile publice și prăvăliile erau iluminate.

❑ Consiliul technic superior în ultima sa ședință, a aprobat planurile alimentărei cu apă a zonei superioare a orașului Iași.

❑ In cursul săptămînii viitoare se va deschide pe șesul abatorului iarmarocul anual, care ține cu ocazia sărbătoarei Sfinților Constantin și Elena.

❑ Ni se scrie din Vaslui că orășenii sufer de lipsă de apă, din cauză că primăria a cedat o bună parte a apei antrepenorului lucrărilor de reparații a spitalului „Donici", de și după contract, antrepenorul trebue să-și aducă apă de aiurea.

❑ Privitor la clădirea antrepozitelor, despre care s'a vorbit mult în timpul din urmă, aflăm următoarele: ministrul s'a convins de defectuozitatea clădirei și, mai ales, de următoarele: nu există scară de serviciu; că birourile nu comunică direct cu sala și că ferestrele sunt defectuoase.

D. Costinescu se va vedea constrîns să mai acorde un credit de vre o cinci zeci mii lei, pentru a se putea face toate aceste lucrări.

❑ Secția București a Ligei culturale a ales următorii delegați pentru congresul de la Iași:

I. Slavici, dr. C. Istrate, St. Lambru, maior Verzea, G. Bogdan-Duică, dr. H. Botescu, P. Grădișteanu, Athanasescu, dr. Ștefan Bogdan, G. Popa Lizeanu, A. Opedenaru, G. Băileanu Magnus, R. Cioflec, G. Ionescu, d-na Smara, Șt. Pop, I. Răducanu, G. Niculescu, I. Scurtu, I. Simonide, dr. Sterian, I. Enculescu și C. Leca.

❑ In cursul săptămînei viitoare elevii școlelor din localitate vor începe să facă excursiune.

❑ D. I. Balaban, noul director al penitenciarului central din localitate, și-a luat alaltă-eri postul în primire.

DIVERSE

— D. Victor Pantazopol a fost numit ofițer de sergenți cl. I-a în poliția Iași.

— Joi 7 Mai a. c. fiind patronul societății de binefacere „Jubileul Carol I" din Iași, cu ascestă ocasiune expediindu-se o telegramă M. S. Regelui, societatea a primit următoarea telegramă:

D-lui V. Thoma Thomescu
Președintele societății de binefacere
„Jubileul Carol I"—Iași

„Majestatea Sa Regele, mă însărcinează a vă mulțumi pentru urările ce I-ați adus cu ocasia serbărei a treia a existenței societății de binefacere „Jubileul Carol I".

Lt. Colonal-Adjutant (ss) *Baranga.*

— Azi dimineață la casele bis. Armenești, din strada Halei, s'a întîmplat o nenorocire.

Un zid al unor case ce se construesc acum, s'a surpat și a acoperit de dărămături pe doui lucrători. Din fericire ei au scapat ușor răniți.

— S'a perdut două librete a casei de economie: unul aparținînd elevului Horga I. Adrian cu No. 28313 și altul aparținînd elevului Horga L. Aurelian sub No. 28286.

Cine le va găsi, este rugat a le aduce la direcțiunea școalei primare de băieți „Carol I"—Toma-Cozma.

— Sîmbătă și Duminecă seara au avut loc la grădina Zimbru două frumoase serbări date de societatea „Redeșteptarea".

Serbările au fost bine reușite și a asistat, în ambele seri, o mare mulțime.

A fost diferite jocuri de artificii, bataie de flori și confeti și alte surprize. D-na Pruteanu și d. State Dragomir au spus versuri.

In prima seară s'a jucat „Bacalaureata" de către d-na Pruteanu și d-nii Dragomir și Demetrescu, iar eri seara s'a jucat Florin și Florica. Lumea a rămas pe deplin mulțumită.

D-soara Aneta Simionescu a fost aleasă regina serbărilor și a primit un frumos cadou.

— La Kișinău a avut loc eri căsătoria d-lui Constantin Zaczpceanu, impiegat financiar, cu domnișoara Sașa Mosanoff.

„VULCAN"

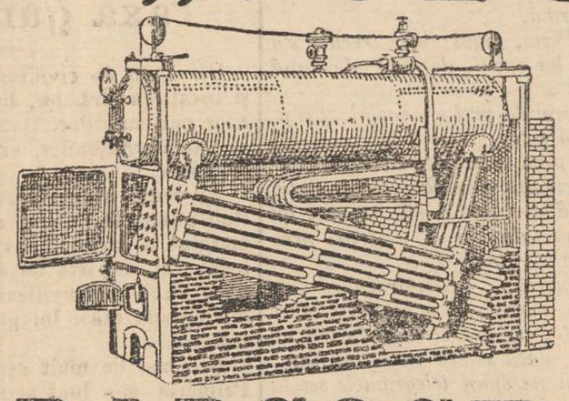

FABRICĂ DE MAȘINI
SOCIETATE ANONIMĂ
BUCUREȘTI
EXECUTA CA SPECIALITATE:
CAZANE
multitubulare cu circulațiune de apă și supraîncălzitoare
SISTEM ȘI BREVET
BABCOCK-WILCOX
LONDON
Curățitoare de apă brevet HALVOR BREDA, Transmisiuni de forță Economisoare
OFERTE ȘI PROSPECTE după cerere GRATUIT

Ultime informaţii

❑ **Astă-zi, Marţi, se ţine un consiliu de miniştri şi mîine se va ţinea un altul, acesta sub preşedinţia M. S. Regelui.**

Complectarea cabinetului se va face de această dată, cu siguranţă.

Noii miniştri vor jura Joi.

❑ *Guvernamentalii din Vaslui asigură că primul ministru va veni acolo, la jumatatea lunei, spre a încerca o împacare cu liberalii disidenţi*

❑ *In urma inspecţiei pe care ministrul finanţelor a făcut-o la clădirea antrepozitelor din Iaşi, architectul Susskind, care supraveghea lucrările, a fost revocat.*

In loc a fost angajat d. architect Burcuş, care va supraveghea şi conduce restul lucrărilor, în valoare de trei sute mii lei, şi va primi şase la sută din această sumă.

❑ *Demisiunile ce-au survenit la teatrul naţional din Bucureşti, ameninţă să descompleteze şi teatrul din Iaşi. Mulţi artişti de aci p'ănuesc să se angajeze, unii la teatrul naţional, alţii la teatrul condus de d. Davilla.*

D. R. Bulfinski, societar de cl. I, a şi fost angajat de direcţia generală din Bucureşti.

❑ *Numirea d-lui Aurel Procopiu, secretarul general al justiţiei, consilier de curte la secţia IV, a fost greşit făcută numai în ce priveşte data de la 1 Iunie, cînd d-sa, potrivit nouei legi, n'ar mai fi putut fi delegat secretar general.*

Suntem informaţi că d. Procopiu va fi numit din nou consilier într'una din zilele lunei curente şi alunci i se va da delegaţie de secretar general.

❑ *D Anton Suciu, consilier la Curtea de Apel din Iaşi, va fi delegat procuror general pe ziua de 1 Iunie, în locul d-lui N. Leonescu, care 'şi va relua locul de consilier.*

❑ D. Stelian nu vrea să spuie liberalilor din Iaşi pe cine va numi prim-procuror în locul vacant. A refuzat, d'asemenea, să numească în acel post pe un judecător ambulant, susţinut de fruntaşi liberali locali.

❑ D. C. Stere s'a întors astă-zi din Bucureşti. Dacă va intra sau nu în minister, nu ştie nici unul din liberalii locali.

❑ In vederea aplicărei nouei legi de organizare judecătorească, ministrul justiţiei a cerut informaţiuni de la preşedinţii tribunalelor asupra grefierilor şi ajutoarelor lor, cari urmează a fi clasificaţi de cl. I şi II.

❑ M. S. Regele a acordat cuvenitul exequator d-lui René Pierre Daubrée, uumit vice consul al Franţei în Iaşi, în locul d-lui de Prat, permutat.

❑ Un congediu de zece zile, începător de la 19 Mai, a fost acordat d-lui Iulian Teodorescu, judecător de şedinţă.

❑ Un tribunal impovorat.

Am vorbit de modul cum este împovorat tribunalul Bacău, care are numai o singură secţie. Am zis că un proces penal a fost înscris la 10 Mart *1910*. Adevărul este că **52 procese penale** au fost înscrise pentru acea dată indepărtată.

❑ Membrii consiliului de disciplină ai baroului din Iaşi, au fost convocaţi pentru mîine, Marţi, spre a expedia mai multe afaceri.

❑ D. procuror general Leonescu a plecat astă-zi dimineaţa la Roman, în inspecţie.

❑ Am avut prilej să înregistrăm părerea pe care d. profesor dr. Botez o are despre intendentul Spiridoniei, Patraşcanu.

D. Botez, cînd a zis intendentului că ie hoţ, a ştiut ce spune. In adevăr: d. prof. Botez este presidentul societăţei de economie a funcţionarilor şi ştie că, înainte de a fi numit d. Patraşcanu la Spiridonie, datora casei de economie 500 lei, iar acum are depusă acolo suma de *7000 lei*.

Cu privire la acelaşi intendent ni se scrie: „vă dau detalii asupra modului cum sunt hrăniţi bolnavii în spitalul Spiridoniei din Iaşi. O bolnavă operată a fost nevoită să mănînce pîine cu ridichi. Bolnavilor li se dă grisă fiartă cu apă, orez numai cu apă.

Nu crede epitropia că ar fi vreme să înceteze tirania interesată a intendendentului?

N'ar fi nimerit ca medicii şi internii să supravegheze şi să raporteze ce fel de mîncare se dă bolnavilor?

❑ Tribunalul a numit astă-zi pe d. avocat Efrem Mazlîm în consiliul judiciar al d lui George Rosnovanu, în locul d lui Ghica-Deleni, demisionat.

❑ Am vorbit despre escrocheriile ce le-au încercat unii indivizi la recrutările recente din Iaşi.

Sămbătă seara a fost depus numitul Moscovici, care, în loc de a presinta la recrutare pe tatăl unui sorţar, ca să dovedească că el nu este în stare să se hrănească singur, a prezintat pe bunicul acelui sorţar.

❑ E vorba ca membrii camerilor de comerţ, din ţară care se vor aduna în congres la Botoşani în zilele de 21 şi 22 Maiu a. c., să facă, după congres, o escursiune în Bucovina. La acest congres vor participa peste o sută de persoane.

❑ Am publicat în numărul precedent circulara ministerului instrucţiunei publice relativ la examenele elevilor preparaţi în particular pentru cursul primar.

Examenele după cum am anunţat, se vor începe la 13 Iunie. Printr'o nouă circulară, ministerul învită revizoratul de a pune în vedere institutorilor examinatori să dea toată însemnătatea probelor scrise pentru clasele a III-a şi a IV-a, care se vor da din limba română, aritmetică şi geometrie şi să se dea importanţa cuvenită religiei, mai ales la copiii ortodoxi care învaţă în şcoalele confesionale.

❑ Casa rurală a cumpărat moşia Oraşa, jud. Bacău, proprietatea d-lui Al. Busdugan, pentru suma de 221.000 lei.

❑ **Serbările de la Ciurea.**—Pentru sărbările ce vor avea loc Luni 18 Maiu la Ciurea, se face mari pregătiri.

I. P. S. S. Mitropolitul Pimen Georgescu al Moldovei şi Sucevei, va merge pentru a face sfinţirea frumoasei biserici din Ciurea.

Vor participa şi toate societăţile din localitate, care va depune cîte o coronă pe monumentul ce se va inaugura în acea zi. In afară de cele anunţate în program va mai fi şi un teatru de diletanţi.

D. M. Popovici, artist al Teatrului Naţional, va recita la monument versurile ocazionale datorite d-lui Gh. Bottez Gordon şi intitulate „In memoria eroilor din Ciurea căzuţi la luarea Griviţei".

❑ Elevii şcoalei superioare de comerţ din localitate, au reclamat ministrului instrucţiunei publice că ei n'au fost admişi la concursul de „oină".

❑ Joui 14 Maiu va avea loc pe platoul de la Copou, concursul de „oină" între echipele elevilor şcoalelor secondare din localitate.

Ministerul cultelor a dispus ca Joui, la şcoalele secondare din localitate să se supende cursurile.

❑ Trupa de operete a d-lui Alexandrescu continuă spectacolele în grădina Cuza Vodă.

In astă-seară se va reprezenta „Moştenitorii Veseli".

❑ Elevii seminarului „Veniamin Costachi", din cauza cîtor-va cazuri de anghină, din ordinul ministerului cultelor, n'au luat parte la sărbările în comun cu celelalte şcoli, de şi în prezent nu mai e nici un caz de boală în şcoală. Elevii au serbat ziua de eri în localul şcoalei.

Dimineaţă s'a oficiat un serviciu divin în capela seminarului, cu care ocazia elevul Zugravu I. din clasa VIII-a a ţinut o frumoasă predică.

La ore le 2 şi jum. p. m. a urmat în aula seminarului o audiţiune muzicală.

După ce corul a intonat „Imnul Regal" Păr. P. Savin, rectorul seminarului a ţinut o frumoasă cuvîntare ocazională.

A vorbit apoi elevul Isăcescu Alex. din clasa a VIII-a despre însemnătatea zilei de 10 Mai. Corul a mai intonat şi alte bucăţi frumoase, urmînd apoi recitări.

Serbarea s'a terminat cu „Deşteaptă te Romîne".

❑ **Universitare.**—D. d-raud N. Vasiliu Birlad, şi-a desvoltat astăzi în sala de curs a facultăţei, în prezenţa d-lui dr. Socor şi a colegilor, comunicarea sa despre Cataractă, întovărăşind-o de proecţiuni electrice.

— Inscrierile pentru examenele facultăţei de litere încep de mîne 12 Mai şi vor dura până la 25 Mai.

Nu se vor admite înscrierile studenţilor ce odată cu petiţia de înscriere nu-şi vor fi achitat taxele universitare.

— Comitetul profesorilor universitari, organizator al serbărei zilei de 14 Iunie, cînd se împlinesc douăzeci de ani de la moartea poetului Eminescu, a adresat astăzi o cerere comitetului teatral, spre a li se pune la dispoziţie pentru acea zi, la mod gratuit, sala teatrului naţional.

— D- profesor Gregore Demetrescu va ţine examenele cu studenţii săi la 1 Iunie.

— Mîne la orele 10 dimineaţa d. An. Gusti, doctor în drept de la Paris, îşi va trece equivalenţa diplomei sale, în faţa comisiunei compusă din d-nii A. D. Alexandrescu preşedinte şi C. Stere, V. Dimitriv, George Tabacovici şi Iulian Teodorescu, membri.

❑ Un mare incendiu a isbucnit astăzi la orele 10 şi jumatate la Galata, distrugînd casele perceptorului Zahariade

S'a cerut concursul pompierilor din Iaşi. Nu se ştie prin ce împrejurări a luat naştere focul, care cu mare greutate a fost localizat.

Pagubele sunt mari.

❑ La spitalul israelit local a fost ieri alegere în comitetul diriguitor, în locul decedatului Gelber.

A fost ales d. R. Langmantel.

❑ O d-nă din localitate a fost aseară victima unui accident.

Pe cînd trecea pe strada Lăpuşneanu în dreptul librăriei Orenştein, din cauza aglomeraţiei, a alunecat şi a căzut în şanţul canalizărei, căpătind mai multe leziuni.

❑ **Judiciare.**—Mai mulţi răzeşi din Parincea şi d. Taban, proprietar, se judecau cu d-na Adela Kogălniceanu, proprietara moşiei Parincea, revindicînd trei zeci şi cinci fălci din acea moşie.

Curtea s. I, admiţînd incidentul prescripţiei, a respins cererea revendicatorilor.

— Tribunalul Neamţ a condemnat la doi ani închisoare oorecţională pe M. Weinberg, învinuit de bancrută frauduloasă.

Afacerea se va judeca şi la Iaşi.

— Camera de punere sub acuzare a trimis în judecata Curţei cu juri din Dorohoi pe Gh. Istrati, un bătrîn de 73 ani, care a ucis pe D. Huţanu.

In judecata Curţei cu juri din Iaşi au fost trimişi numiţii V. Baciu, V. Beşleagă, C. Beceriu, şi I. Bela, cari au atacat la drumul mare pe mai mulţi evrei.

— Tribunalul a infirmat astă-zi mandatul de arestare a lui Moşcovici, implicat în escrocheriile de la recrutare.

❑ Joi 14 Mai a. c., are loc prima reprezentaţie de deschidere a teatrului Cinematografic Pathé Frères în grădina Chateau aux Fleurs.

Această serată de deschidere se va deosebi printr'un program special complect nou, şi va cuprinde frumoasa piesă teatrală a lui Victotorien Sardou „Tosca" interpretată de celebrităţile dramatice ale Parisului precum Cecile Sorel de la comedia Franceză (Tosca), care apare pentru întâiaşi dată pe pînza cinematografului, Le Bargy (Scarpia), Alexandre (Mario), Mosnier (Angelotti) etc. (Sujetul piesei se împarte gratuit).

Noul program cuprinde apoi: Spiritiştii, Sanatoriul de slăbire, Cum se construeşte un balon şi lansarea lui, Urşii în Rusia etc. etc.

Lucrările de amenajere ale grădinei Chateau aux fleurs sunt aproape pe isprăvite şi Joi 14 Mai a. c. această feerică pajişte de flori va fi redată ieşanilor în splendoarea ei de altă dată.

Intreaga grădină va avea aspectul unui teatru, sau arene construite terase cu poduri higienice izolatore, loje, amfiteatre etc. şi scenele înfăţişate pe pînză nu vor fi întru nimic impedicate pentru spectatori.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti, 10 Maiu

Intruniri

Bucureşti.—O întrunire a avut loc aseară la Slatina, a liberalilor din localitate.

D. Alex. Iliescu a spus că constată că situaţia partidului liberal din Olt nu e de loc mulţămitoare pentru că sunt foarte multe nemulţomiri. D-sa a adăugat că trebue ca toţi să conlucreze pentru restabilirea deplinei armonii.

D. N. V. Popp propune adunărei ca şefia partidului liberal din Olt să fie încredinţată d-lui Alex. Iliescu, ceia ce se admite.

Mai vorbeşte d. M. Vlădescu Olt, care afirmă că cu toţii au încredere în d-nul Alex. Iliescu.

La urmă s'a votat o moţiune.

Sf. Sinod

Bucureşti. — Sf. Sinod a ţinut azi o şedinţă sub preşedenţia mitropolitului primnt.

S'a discutat asupra conferenţelor păstorale.

Plecarea lui Enver-Bey

Bucureşti. — Enver-Bey eroul revoluţiei turceşti, care a stat cîte-va zile în Bucureşti, a părăsit azi dimineaţă Capitala plecînd cu trenul de 8 la Berlin.

Epidemiile la Mărăşeşti

Mărăşeşti.—Şi aci ca şi în alte oraşe se resimte mare neglijenţă din partea serviciului sanitar.

De la 20 Aprilie oraşul n'are medic şi epidemiile, în special scarlatina iau proporţi mari.

Incendii

Tulcea.—Un mare incendiu s'a declarat la magazinul d-lui Ivanciu Rostnitoff. Magazinul a fost distrus. Pagubile sunt mari.

Alt incendiu a isbucnit în strada Dorului, distrugînd două clădiri.

Manifestaţie socialiştilor

Paris.—Azi a avut loc la cimitirul „Père Lachais" manifestaţia anuală a socialiştilor revoluţionari, în faţa mormintelor federaţilor ucişi în 1871.

La eşirea din cimitir, o încăerare a avut loc între manifestanţi şi agenţi. Trei agenţi au fost răniţi.

Numire

Belgrad.—(Oficial). In locul consulului Leotic, scos din funcţie, a fost numit consul general la Salonic d. Balugcic.

Renunţare la mandat

Petersburg. — Polonezul Borowin Milewski, membru al consiliului imperiului, a renunţat la mandatul seu, în urma proectului supus desbaterilor Consiliului imperiului, tinzînd la modificarea sufragiului în 9 guvernăminte din vest.

Situaţia la Zaitun

Constantinopol.—Deputaţii armeni şi patriarchatul sunt îngrijoraţi de situaţia din Zaitun Vilaiatul Şlepului, de unde lipsesc de 4 zile ori ce ştiri, cu toate cererile telegrafice făcute.

Sunt temeri că populaţia musulmană din Zaitun şi împrejurimi s'ar fi înarmat, în urma dorinţei guvernului de a le lua armele.

Declaraţiile lui Churchil

Londra.—Ministrul Churchil, vorbind la Manchester de panica ce s'a încercat a se provoca prin svonurile despre vase de resboiu şi aeroplane de spionaj, zice: „Cu cît mai mult zgomot vor face cei ce respîndesc asemenea svonuri, cu atît mai mare trebuie să fie liniştea şi dispreţul cu care naţunea cea mai mare trebue să primească asemenea revelaţiuni cu privire la flotă. Aşi putea să just fie sporul de 3 milioane al budgetului marinei, dar nu aşi putea admira pe acei ce pledează.

Din Turcia

Constantinopol.—Ziarul „Tanim" află că ambasadorul Rusiei, d. Zinovew va fi înlocuit prin d. Ciarikow

Vorbind cu regret de retragerea d-lui Zinoview, care a lucrat tot-deauna pentru întărirea raportorilor ruso turceşti, „Tanim" află ca Mahmud Sefket, considerînd terminată sarcina sa la Constantinopol, se va înapoia în cursul acestei săptămîni la Salonic. Starea de asediu va fi menţinut ă însă pînă ce purificaţia va fi îndeplinită.

Se confirmă ştirea că Şefket va pleca la Salonic, dar pe scurtă vreme, în calitate de inspector general.

*

Constantinopol. — La Adana 130 mahomedani şi 95 nemahomedani au fost arestaţi în urma dezordinelor cunoscute.

O comisiune mixtă a plecat azi acolo.

*

Salonic.—In urma recentelor incidente din Djavova, numeroase persoane implicate ca reacţionare, au fost arestate şi aduse la Salonic.

Constantinopol.—Aseară s'a ţinut un consiliu de miniştri în care s'a discutat chestia căiei ferate, însă nu s'a ajuns la nici un rezultat

*

Constantinopol.—Cele două tribunale marţiale nefiind suficiente, s'a instituit un al treilea tribunal marţial.

*

Constantinopol.—Din ancheta făcută de tribunalul de război se constată vinovăţia în totul a fostului sultan Abdul Hamid.

Convenţie

Cetinge.— O convenţiune de comerţ şi navigaţiune a fost semnată între Bulgaria şi Muntenegru.

Austro-Ungaria şi Bulgaria

Sofia.— Ministerul Austro-Ungariei la Sofia, Conte de Thurn şi Valsaszina, a remis regelui scrisorile sale de acreditare cu ceremonialul obişnuit. In discursul său, ministrul a zis: Majestatea Voastră cunoaşte via simpatie şi interesul constant ce Augustul meu stăpîn şi guvernul său l'au purtat tot-deauna desvoltărei şi prosperităţei frumoasei ţări care sub domnia glorioasă şi graţie înţelepciunei luminate a suveranului ei, a făcut din timp de 20 ani progrese atît de mari pentru o frumoasă şi adîncă cultură ducînd cu o mînă sigură şi hotărîtă destinele viguroasei naţiuni ce-i au fost încredinţate. Majestatea Voastră a ştiut să cîştige eterna gratitudine a supuşilor săi, realizîndu-le dorinţa cea mai scumpă şi isbutind, pe o cale înţeleaptă şi pacifică, să facă să se recunoască în mod general independenţa regatului Bulgariei. Guvernul meu, convins că legăturile sincere de amiciţie, atît de fericit stabilite între regat şi monarhie şi atît de solid legate prin multiple interese comune între cele două state se vor consolida şi mai mult pe viitor. Mă felicit a fi chemat a asigura pe Majestatea Voastră de sentimentele de adevărata şi profundă amiciţie, care Majestatea Sa Apostolică n'a încetat nici odată a le avea pentru Augusta persoonă a Majestăţei Voastre.

Regele a răspuns: „Cu satisfacţiune am ascultat amabilitate de cuvinte prin care îmi transmiteţi pentru mine şi ţara mea, expresiunea interesului aratat strădoinţelor voastre spre progres de M. S. Imparatul şi de guvernul Monarhiei, în urma circumstanţelor istorice prin care a trecut Bulgaria şi care au consecurat în chip atît de fericit independenţa ei.

*

Această dovadă de simpatie a Augustului Vostru Suveran, unită cu asigurările reînoite ale sincerei sale prietenii, faţă de persoana Mea, însă e cu atît mai preţioasă că văd o nouă dovadă a dorinţei M. Sale de a restrînge pe viitor legăturile pe care multiple interese comune le-au stabilit între cele două state. Tin a vă face de asemenea cunoscut dorinţa Mea reciprocă în această privinţă, precum şi a vă asigura de bine voitorul concurs ce cu plăcere îl voiu pune întru realizarea sarcinei ce vă este încredinţată de Augustul Vostru Suveran.

Călătorie de Suverani

Berlin.— Suveranii Germaniei şi principesa Victoria Luiza au sosit la Wildparc azi dimineaţă.

Centenar

Nisa.—Centenarul bătăliei din Eslingen a fost celebrat eri.

Azi s'au dat serbări pentru a comemora pe Maszena, originar din Nisa şi care s'a ilustrat la Eslingen.

Te-Deum la Paris

Paris.—Un Te-Deum s'a oficiat eri dimineaţă la orele 11, în biserica romînească din Paris, cu ocazia zilei de 10 Maiu.

După Te-Deum o recepţie a avut loc la legaţiunea romînă.

Sporire de flotă

Washington.—Secretarul de stat la departamentul marinei a anunţat că flota pe 1911 va fi sporită cu 2 cuirasate tip „Dreodnought" şi 5 torpiloare.

LOTERIA

Bucureşti.— Astă-zi au cîştigat:

5,000 lei No. **4924**.

3,000 lei No. 38228, 4967, 17840, 38874

2,000 lei No. 58732, 16486, 17279, 29400, 50452, 3580.

1000 lei No. 639, 4880, 24503, 17664, 50319, 56550, 43633, 20735, 47470, 18170, 705, 36281, 3028.

500 lei No. 7781, 27317, 53026, 19260, 14278, 21203, 55336, 40741, 53704, 47560, 52900, 42457, 26049, 44594, 58787, 57966, 24748, 16713, 51032, 39442, 23669, 14169, 32233, 49364.

200 lei No. 901, 1445, 2894, 3255, 4260, 5377, 6358, 7250, 14219, 19895, 22231, 23000, 24377.

Circul Sidoli

Se închiriază pentru baluri în tot timpul verei, pentru ori ce zi a săptămînei, cu sau fără cinematograf.

Asemenea se pot ceda reprezentaţii cinematografice la grădina Chateau aux fleurs, societăţilor de binefacere, corporaţilor etc.

A se adresa la Circul Sidoli de la 5 6 seara.

100.000 lei, de daţi în ipotecă în moşie, primul rang, sau după Credit.

Detalii la administraţia ziarului.

De vînzare De ocazie se vinde eftin 2 cazane pentru aburi, orizontale şi 1 cazan vertical, cu întreaga lor armătură.

A se adresa: *Sedonius, Slănic (Moldova).*

Teodor Stoienescu

Fost procuror de Curte

AVOCAT

Iaşi 17, str. Vechie (prin poarta bisericei Bărboi).

O odae bine mobilată cu antret separat, e de închiriet în strada Arcu 12.

Se preferă un ofiţer.

A se adresa în ogradă.

De ale Modelor

Toate Noutăţile sezonului de Vară, se găsesc la Magazinul

LA „VULTUR"

Tuluri şi Laize cu cerculeţe albe şi culorile cele mai noui.—Ghimpe şi guleraşe pentru Rochiile Princesse Bluze de limon garnisite şi Jupoane elegante „Voillete Moderne" precum şi Ace fine de Pălării, Centure Directoire, Valanciene şi Torschone. — Sutaşuri, Nasturi şi aplicaţii de toate culorile.

Preţurile ştiute foarte modeste

E. HEROVANU

AVOCAT

S'a mutat în strada Golia 19

BYRRH CEL MAI BUN VIN TONIC ŞI APERITIF

PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906.

BYRRH Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (Thuir Franţa) De vînzare La toate magazinele de consum din ţară

1420 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele*, *Gastralgia*, *Sciatica*, *Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiŭ să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue să ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere: LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghiştii şi Farmacist i.*

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere—Str. de Sus

Fondată în 1852

Aduce la cunoştiinţa intinsei sale clientele şi în special D-lor

Antrepenori, Arendaşi şi Proprietari

că pentru campania de lucru s'a asortat cu mari depozit de

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Ţevi, Robinete

şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apă

Tablă, Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.

Maşini agricole şi Pluguri

accesoriile lor de la cele mai renumite fabrici.

CURELE DE TRANSMISIUNI, COCS CU ANTRACIT ŞI CARBUNI DE FORJA.

Toate cu preţurile cele mai convenabile

S'a convins toată lumea că la Prima boiangerie şi curăţătorie chimică

LA „PARIZIANU"

Se spală şi bluze ofiţereşti

care de la 23 Aprilie, s'a mutat în strada Veche No. 58, mărind fabrica şi aducînd lucrători speciali, cari au o deosebită cunoştinţă în această branşă şi făcîndtot posibilul ca la *hainele curăţite* **să nu mai reapară petele**, iar *cele bolte* **să nu se decoloreze**, asigurîndu şi prin această o clientelă distinsă din elita Iaşului, posedînd mai multe certificate de mulţumire.

Rog deci pe onor. clientelă şi pe onor. public a mă încuraja şi în viitor.

LA „PARISIANU"
Iaşi, Strada Veche 58.
(Visa-a-vis de strada Pomir)

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente *în VIENA fondată în anul 1858*

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atî gătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Gradina Chateau aux Fleurs

Joi 14 Mai 1909

Ora 9 1|4 seara

Prima reprezentaţie de deschidere

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program nou

Grădina complect reînoiată şi amenajată cu amfiteatre, terase higienice cu poduri izolatoare arene, etc.

Preţurile: Terasa 1 leu 25 b., Arena 1 leu, Amfiteatru 50 bani.

Bere „Luther", recoritoare etc.

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE Of 30c.

Raym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 6 f

Dr. A. Steuerman

Medic al Societăţii *Fraterna-Păcurari* şi al Tramvayului electric

Str. Golia No. 13

Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m

Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— Strada Golia 77 —

Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu

AVOCAT

— Str. Bărbei No. 19 —

Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa VI a Loteriei V

s'au pus în vânzare

Tragerea

De la 27 April—20 Mai

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţi-vă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua şi Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 20,00
1/4	Un sfert	Lei 40,00
1/2	Una jumătate	Lei 80,00
1	Loz întreg	Lei 160,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	3—lei	1/4	Un sfert	6—lei
1/2	Una jumătate	12—lei	1/1	loz întreg	24—lei

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Segarantează serviciu cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei

6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani

„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 724 Mercuri 13 Mai 1909

Dificultățile guvernărei liberalilor

Un fruntaș parlamentar liberal îmi spunea mai zilele trecute:

— Greșiți cînd credeți că suntem cramponați de putere. Dacă ne-ar fi posibilă retragerea, am face-o bucuroși și de îndată, căci guvernarea a devenit pentru noi de multă vreme un supliciu".

Și liberalul în chestiune, îmi istorisea, amărăciunile prin care trece tînărul lor șef, decepțiile ce le încearcă pe fie-ce zi, din partea amicilor săi, debandada ce domnește în rîndurile partidului adînc desmembrat și imposibilitatea aplanărei, la putere fiind, a neînțelegerilor ivite.

Mi-am reamintit de toate aceste spovedanii—cunoscute de alt-fel de toată lumea,—cînd am citit azi în ziare de o altă întrunire liberală din provincie: la Slatina.

Acolo, bătrînul liberal Al. Iliescu, care nu duce casă bună cu generoșii, a adunat pe toți adepții săi, și s'a proclamat șef al partidului din Olt, decapitînd, fără mult ceremonial pe d. Take Protopopescu, cu care de cîți-va ani își dispută în localitate dreptul de întâietate în conducerea partidului.

Bietul d. Ionel Brătianu, după dușul de la Pleșți, cu constituirea nouei grupări liberale, sub conducerea d-lui deputat Gogu Negulescu, primește un alt duș de la Slatina, cu organizarea partidului, prin excluderea formală tocmai o omului seu de încredere d. Take Protopopescu!

Și toate aceste constituiri sau organizări, se fac prin surprindere fără vr'o prealabilă înțelegere sau consfătuire cu șeful — care n'are altă chemare de cît de a primi telegrafic comunicarea faptului îndeplinit ca ori-ce fapt divers, ce n'ar avea nici o înrîurire asupra mersului și directivei partidului.

Astă iarnă, cînd d. Ionel Brătianu a primit de la Palat consacrarea de șef al partidului, înainte chiar de a o fi obținut de la partizanii săi, s'a zis că aceasta a fost singura ambiție ce a nutrit norocosul fiu al întemeetorului partidului liberal. Și totuși ambiția sa nu s'a oprit numai aci. A continuat să dețină puterea—să facă acte de mic dictator politic, împunîndu-și voința peste toate organizațiile liberale din țară și tratînd cu un suveran refuz pe toți acei cari i-au solicitat schimbarea situațiilor cîștigate de amicii săi prin diferitele județe.

Și rezultatul acestui autoritarism ridicol, îl vedem acum producîndu-și toate roadele prevăzute de noi.

Partidul se desface din toate părțile; se fracționează și se risipește după 5 luni de șefie Brătenistă, iar șeful partidului, este acuzat în plină întrunire publică, de către un fost ministru liberal, d. Stoicescu, de a fi autorul moral al tutulor desbinărilor ivite în partid.

Se înțelege dar pentru ce în asemenea condițiuni șederea la guvern a d-lui Ionel Brătianu înseamnă pentru d-sa și generoșii săi prieteni, un adevărat supliciu și pentru ce cu toții doresc a părăsi cu un moment mai de vreme puterea.

Dacă tînărul conducător al liberalilor și-a putut întări situația în fața tutulor adepților săi, prin neașteptata acordare de către Suveran a decretului de prezidențe a consiliului, îndată după retragerea d-lui Sturdza, asta nu înseamnă că Suveranul îl poate ajuta să-și întărească situația în partid, cînd îi lipsesc calitățile imperios cerute unui șef, și anume autoritatea morală deplină și energia politică desăvîrșită de a conduce partidul seu.

Și atunci e natural să prefere să se retragă în opoziție, de cît să facă dovada unei complecte slăbiciuni, cu rezultate funeste pentru propriul seu partid.

In asemenea împrejurări nu-i greu de înțeles pentru ce svonurile de schimbarea regimului pe fie-ce zi se acreditează tot mai mult și pentru ce, dacă pînă în present ele nu s'au confirmat pe deplin, totuși, nu sunt departe de a deveni o realitate.

Intrebarea ce se pune însă în mod serios în discuția celor ce se ocupă cu politica, nu e apropiata și inevitabila retragere a liberalilor, care printr'o minune nu s'a săvîrșit astă prima-vară, ci aceia de a se ști asupra cărora din cele două parte de opoziție va cădea sarcina alcătuirei guvernului de mîine?

Dar asupra acestei chestiuni de succesiune politică în conducerea treburilor Statului, ne vom ocupa în articolul de mîine.

Vespasian I. Pella

Scumpetea traiului

La București s'a ținut duminică o întrunire de protestare în potriva scumpetei traiului.

Oratorii cari au desbătut această chestie pe tot atît de nouă ca și veche, nu sunt cunoscuți lumei—și în special lumei politice.

Diferite nume obscure, apărute ieri la tribună pentru a dispare în aceiași zi, dar cari tocmai legitimează intrunirea de care ne ocupăm.

Au fost oameni săraci, împovorați de grele și mari lipsuri, pe cari scumpetea vieței i-a adus la disperare și cari au simțit nevoia să scoată în public strigătul fioros al mizeriei și al foamei de mâine.

Citind darea de seamă a ziarelor Bucureștene, despre întrunirea aceasta fără culoare politică; căci sărăcia n'are nici firma politică și nici culoare națională. rămîi înmărmurit de limpezimea de idei și soluții, pe cari iluștrii și efemerii oratori necunoscuți, le-au propus pentru eftenirea vieței.

— Să cadă cartelurile—au spus ei, căci acestea ne storc ultimul ban și ne aduc mizeria traiului,—și autoritățile constituite începînd cu comuna și sfîrșind cu statul, au datoria să restoarne aceste asociații de speculanți pe buzunarele istovite ale cetățenilor săraci.

Cartel la făină și la pîine, cartel la carne și legume, cartel la petrol și îmbrăcăminte, cartel la locuințe, cartel pretutindeni și peste toate, cartel pînă și asupra serviciului de pompe funebre, ceea ce în seamnă că nici la groapă nu te lasă să te duci fără specula cartelului!

Și la strigătul de alarmă al sărăcimei, care nu mai poate suporta excesiva scumpete a traiului, ce credeți că respunde Excelența Sa Domnul Emil Costinescu, vistierul statului?—S'a scumpit traiul, dar s'a eftinit banul!

Adecă, să avem pardon, ce înțelege d-sa prin eftinirea banului și de care ban vorbește milionarul Ministru de finanțe?

De cel din beciurile d-lui Carada? De cel din lăzile de fier ale creditelor și societăților financiare liberale? De cel ce e produsul vechilor acțiuni ale lui Strusberg răscumparate într'o bună noapte pentru a'l face pe d. Costinescu într'o singură zi avut? De cel ce se scurge pe fie ce zi din fabricele sale de cue și var ars?

Noi vrem să auzim din gura milionarului fost corector al „Romînului", saracului C. A. Rosetti—căruia în viață era să-i vîndă creditorii pînă și jețul pe care sta cînd scriea articolele la ziarul seu, vorbindu-ne de banul din buzunarele vecinic goale ale funcționarului mic și ale muncitorului istovit.

S'a eftenit banul acestuia?

Aceasta vrem s'o știm ca să putem combate financiarmente și cu succes pe resvrătiții cu intrunirile de scumpete a traiului!

Hrana bolnavilor

Budgetul casei Sf. Spiridon, cine și-ar da osteneala să-l citească, îți face impresia unui joc galopant al cifrelor.

La venituri ca și la cheltueli ele se urmează în mod vertiginos: miile, zecimele de mii, sutele de mii și milioanele dănțuiesc neobosite.

Toate aceste mii și sutimi de mii sunt mărturiile altor vremuri, mai mănoase, mai liniștite, vremuri în care oamenii buni aveau răgaz să se gîndească și alții.

Ne-am gîndit la acei oameni buni, donatori cari au dat ființă aproape celui mai însemnat așezămînt de bine facere din Orient, cînd am citit cum se hrănesc bolnavii al Spiridoniei.

Unei femei, istovită de greutățile operației, i s'a dat să mînînce ridichi, celorlalți li se dă alte asemenea curioase, pentru bolnavi, ingrediente.

Sistemul acesta, vegeterian nu va contribui la însănătoșarea bolnavilor și nu corespunde nobilelor intențiuni ale acelora, cari au testat legate însemnate, bani mulți și moșii, pentru a putea procura sănătate celor betegi, lipsiți de mijloace.

In tot cazul epitropia cheltuește bani pentru hrănirea bolnavilor, pentru hrană bună, firește, și este strigător la cer să se tolereze o stare de lucruri tocmai contrarie.

Nu stă în intențiunea noastră să declarăm războiu eforilor. Cunoaștem pe fie care în parte, cunoaștem gradul lor de capacitate și știm prea bine, că fie care în parte ie o aurită mediocritate.

Dar le putem pretinde să fie cu ochii în patru, cînd vorba este de caz grav, și să cerceteze, să vegheze, ca tirania unui itendent care este intendent fiind-că fratele său.. scrie la o revistă socialistă, ca acea tiranie, care are ca bază cea mai sîngeroasă batjocură, să iee sfîrșit.

Avem pretenție și cerem ca medicii respunzători, să controleze zilnic, ei și internii lor, felul și calitatea de mîncare ce se servește bolnavilor și să avizeze la mijloacele cele mai severe, atunci cînd vor constata asemenea grave abateri de la datorie.

E o chestie, care arlamează publicul și asupra căreia am dori să nu mai revenim.

De aceea am scris și sperăm.

Chestii școlare

Examenul de capacitate pentru fete

Programul anunțat pentru ținerea examenului de capacitate prezintă o parte originală, prin amăruntul che tiilor, ce s'au pus.

Baza programului e programa cursului superior de liceu, deși fie-care chestie comportă o tratare mai specială.

Posedarea în mod complect a materiilor de liceu prezintă ceva greutate pentru cele 4 serii de licențe cu care se prezintă candidatele. Licențiatele în istorie vor fi stînjenite la filosofie, și la filologia clasică și modernă.

In ori ce caz, cele mai nedreptățite vor fi licențiatele în filosofie, întru cît în programul analitic al examenului de capacitate, biata filosofie abia intră cu cîte-vachestii de estetică și acele formulate din punct de vedere al desvoltării artelor plastice în Romînia, în Bizanț și numai în slabă măsură cu desvoltarea lor în apus—locul clasic al artelor frumoase.

Licențiatele în filosofie vor avea în față 2 lucrări scrise din materii nefăcute la Universitate: Literatura Romînă și Istoria Romînilor.

Cele mai multe licențiate de la facultățile noastre de litere sunt în filosofie, nu că ar fi cea mai proprie pentru fete, dar e cea mai receptivă, și nu provoacă de cît lectura, nu muncă proprie.

Noi romînii, cari n'am prea ilustrat literatura filosofică cu adînci răsolitori ai gîndirei omenești, ci cel mult ne-am însușit felul de a gîndi al altora, fel care știm a-l expune mai mult sau mai puțin magistral, ne-am trezit de o dată îmbîcșiți cu o serie întreagă de studente în filosofie, cari nu sunt chemate cel puțin să-și arăte destoinicie, ci sunt puse să învețe materii nouă, cari n'au a face de loc cu filosofia.

In schimb autorii programului au pus înadins chestii nouă și la literatură și la istorie, cari ating chestii de sinteză, ce nu se face prin cărți, ci prin studii prizărite de reviste, fără să aibă valoarea totului nici chiagul sistemei.

De pildă, ce vastă lectură și cîte variații cere chestia pusă la literatura romînă: curentele literare din secolul al XIX, întru cît nu numai că cuprinde întreaga literatură a secolului al XIX, începînd cu înrîurirea curentului latinist, ci cere ca materia să fie tratată din punctul de vedere al evoluției genurilor și a înrîurilor literare externe.

Iar la istorie capitolele de artă națională, în raport cu arta bizantină, cu stilul gotic, și partea originală acestei arte, departe de a se găsi tratate în mod complect modern, trebue să se năcăjască candidatele a ceti studii diferite prin archeologii noștri vechi și noi, fără a prinde din aceasta vre-un fir conducător, de cît prin contradictorii, fără să se știe de ce părere se va ținea membrul din comisie, care va asculta.

Și cu toate acestea, candidate vor fi multe, căci cele două fabrici de licențe, din Iași și București dînd pe fie-care an cîte 4 serii de licențiate, au produs titluri de academie, nu în concordanță cu nevoile societății, ci cu scopul ce urmăreau de a produce titrate

***

CATE-VA NOTE

Confratele nostru *Ungaria*, care sufere de morbul că face politică cu helerii lui Kossuth, a început să ne onoreze iar cu schimbul.

De cînd n'am mai putut citi *Ungaria*, ea a început să publice și versuri. Poetul se numește Viorel—se alintă—și versifică precum urmează:

Dacă-a fost scris să ne-ntîlnim
Odată împreună
Și în etern se ne iubim
Cu-o dragoste nebună,

Dacă în jugu-i ne-a supus
Pe amîndoi iubirea —
Atunci pentruce s'a pus
La mijloc... despărțirea?!

A dracului și despărțirea; s'a pus drept la mijloc!

*

Acum una în proză tristă:

Că oare la Budapest cînd va veni, aceea nu se știe încă sigur. Veștile ce se publică în acest respect sunt pur și simple combinații volnice.

Astea's combinații volnice, nu ca la mijloc despărțirea, care, ori ce-ar spune *Ungaria*, este foarte nevolnică.

*

Apoi *Ungaria*, dîndu și subvenția de heleri în petec, exclamă la adresa Romînilor: „oare cînd au să lucre naționalitățile în unire cu Maghiarii, spre binele Țarei?"

Iar naționalitățile ar putea răspunde: „nu putem să lucrăm — la mijloc ie dispărțirea".

OAMENI ȘI LUCRURI

O GRĂDINĂ...

In ultimii ani Iașul a pierdut cîte-va din grădinile sale publice. Progresul aduce cu sine moartea verdeței; terenul și spațiul se scumpesc din cauza nevoiei de clădiri; aierul este sacrificat unui element mai solid și treptat-treptat orașul, modernizîndu-se, este ocupat de ziduri în locul copacilor sau a straturilor de flori, în locul peisagiilor sănătoase, dar nu îndeajuns de... rentabile.

Prin o neexplicabilă întîmplare a fost conservată—dacă nu chiar în toată mărimea ei de acum trei decenii—grădina „Château aux-fleurs", Nu o singură dată s'a putut ceti în treacăt: „locul de vînzare",—dar vînzătorii nu au apărut și astfeliu a scăpat de distrugere una din vechile și frumoasela grădine iașane,—una din „instituțiile" de artă ale Iașului de eri.

Căci grădina aceasta a fost mulți ani de-a rîndul esclusiv consacrată manifestărilor de artă și pe scena grădinei „Château-aux-fleurs" se produceau odinioară, în timpul lunilor de vară, trupele dramatice cele mai de seamă, între cari și acea a mult regretatului Manolescu.

Acolo și-au făcut debutul mulți din societarii de astă-zi ai teatrului național și rînd pe rînd la „Château" și la „Tivoli" aceasta din urmă aparținînd și ea grădinilor dispărute—alerga toată lumea iașană doritoare să audă teatru sau mai rar, vre-o trupă de varietăți—în anotimpul primă-verei și al verei.

Revăd, încă gardul, înalt care încunjură grădina „Château-aux-fleurs" și mă revăd făcînd parte din cîte o bandă de colegi și prieteni, mereu organizînd vre un îndrăzneț complot ca să pătrundem—fără bilete de intrare—înlăuntrul grădinei. Ce risipă de ingeniozitate și de îndrăzneală!

Une ori strategema contramărcilor false reușia; alte ori o simplă năvală pe care o puneam la cale la cassa de bilete permitea unei părți de bandă să se furișeze înlăuntru; altă dată în sfîrșit, nu ne rămînea de cît să sărim gardul, urcîndu ne cîte unul pe umerii celorlalți: cu rîndul fie-care în cîte o seară Apoi mai erau întrări pe stradela școalei de arte unde noi săpasem adevărate galerii subterane și ne vîram sub gardul grădinei, ducînd adeseori pe haine și pe mîni urmele luptelor eroice...

De aceea am revăzut cu emoțiune încingîndu se din nou vechea grădină, legată de atîtea amintiri ale anilor de nerăbdare și de îndemnuri artistice. De astă dată cinematograful—expresia progresului suprem în arta modernă—a salvat frumusețea grădinei și sperăm că grație lui se va conserva pentru totdeauna una din podoabele Iașului și una din strălucitele reminiscențe ale Iașului artistic de eri.

Rodion

Artiștii negustori

A trecut multă vreme de cînd H. Taine a scos acel strigăt de protestare că pictura franceză decade din pricină că pictorii nu lucrează după propria și adevărata lor inspirație, ci după gustul miliardarului american *sau boierului moldovean* care cumpără tablourile.

Poate că n'am prea crezut cuvintele lui Taine.

Era prea înrădăcinată în noi concepția cu totul superioară despre sufletul artistului și prea ne legănam în iluzia artistului-cetățean, ca să putem crede că artistul ar fi în stare de atîta meschinărie negustorească. Și apoi, în privința unuia din cei doi factori citați de Taine ca stricători ai picturii eram pe deplin lămuriți; noi știam că boierul moldovan nu prea se ruinează prin cumpărături de tablouri, pentru ca să fi ajuns, pe piața picturii, clientul visat,—iar în măsura în care cumpără știam bine că nu merge pînă acolo ca să'și impuie gustul, ci se mulțumește să fie la curent cu moda, adică cu gustul altora.

Deci, ne ziceam noi, dacă Taine greșește în privința boierului moldovan, poate că greșește și în privința miliardarului american, și poate că pictorii—firește era vorba de cei mai de seamă—lucrează tot după placul inimii și inspirației lor.

*

Iată însă că după atîta vreme găsim, într'o critică foarte interesantă a salonului deschis actualmente la Paris, următoarea observație:

Este izbitoare, în salonul societății naționale, lipsa aproape complectă a tablourilor religioase.

Știu bine: statul nu mai comandă nimic pentru biserici; episcopii și preoții n'au bani pentru artă; credincioșii dornici trebuie să-și păstreze toate mijloacele pentru întreținerea cultului și a servitorilor lui, dar asta nu este un motiv ca pictorii cari simt emoție religioasă, s'o înfrîngă pe aceasta și aă nu se mai lase inspirați de ea. Va să zică toate tablourile lor religioase de mai înainte nu porneau din impulsia lor internă, ci erau făcute de hatîrul comenzii?

Nimic din acele scene evanghelise n'a fost sincer? Nimic n'a izbucnit din sufletul artistului? Totul a fost meșteșug, totul calculat în bani?

Pictorii au răspuns la aceste întrebări prin aceea că în clipa în care au încetat comenzile au părăsit cu totul arta religioasă.

*

Observația aceasta este a lui Max Nordau. Și fiindcă acest filozof, cunoscut ca paradoxal, ar putea să ne inspire oarecum teama că am putea lua un paradox drept închegare adevărată, e bine să controlăm teoria de mai sus a lui Nordau. Și o putem controla prin alt fapt, relatat tot de dînsul, de la aceeași expoziție de pictură:

In anii din urmă, grație unui nou mod de-a privi lumea, și unei noui concepții etice, tablourile cu subiect războinic dispăruseră aproape în totul.

Ei bine, de astă-dată ele mișună. De ce? Statul a început să comanda asemenea tablouri, cu cari speră să combată mișcarea anti-militaristă a lui Gustave Hervé,—și iată-i pe d-nii pictori deveniți militariști!

Indoială nu se mai începe.

*

Cumpărați Bilete pentru Loteria VI Clasa 1 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 19 Iunie 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 12, - jumatate loz Lei 6- Un sfert de loz Lei 3. Una optime lei 1.50

...Și ce-ar fi dacă s'ar face o cercetare la fel în rîndurile celorlalte categorii de artiști: poeți, muziciani, comediani etc.? S'ar dovedi probabil, că toți acești eroi ai sufletului lucrează pentru... stomach, rămînînd stabilit că doar maiștrii artei *culinare* lucrează pentru... suflet. Probă: Vatel care s'a sinucis pentru că nu reușise să aranjeze cum se cade un prînz pentru Ludovic XIV. Va să zică, tot chestie de stomach, dar cel puțin vorba de stomachul altuia.

Liviu

Cauzele sinuciderei învățătorului N. Lupan

Ziarele au înregistrat la vreme faptul că învățătorul N. Lupan din comuna Mădei, jud. Suceava, ducîndu-se în București de Paști, pentru a lua parte la conferințele școlare s'a împușcat la hotel English, găsindu-i-se asupra lui cîțiva gologani, semn de mizerie și desnădejde.

Nu s'au aratat atunci cauzele sinuciderii, ci s'au dat pe sama istovirei lui nervoase. In adevăr era ceva anormal în acest fapt, întru cît N. Lupan abia avea 24 ani, fusese un elev distins al școalei normale „Vasile Lupu" și nu dăduse dovadă în școală că ar fi avut un sistem nervos sdruncinat, ci era țăran întreg la vorbă și gînd, ca mulți din elevii normaliști.

Astăzi se desvălue ceva din împrejurările, cari au silit pe N. Lupan să se împuște. Iată ce scrie un învățător din Suceava gazetei ce apare în Dămienești, jud. Roman „Dascalul Poporului" No. 12 din 1 Maiu a. c.

„Iarna trecută la școala învățătorului Lupan se isprăviră lemnele procurate de primărie. In repețite rînduri Lupan interveni la autoritățile în drept pentru a căpăta lemnele necesare, dar fără nici un rezultat. Pentru ultima oară, mai face un raport către administratorul de plasă, arătîndu-i că școala sufere din pricina aceasta și dintre altele scrise: *numai în plasa d-v se întîmplă lucruri de acestea.* Administratorul se supără foc pentru această pretinsă ofensă și veni în localitate hotărît a'și răsbuna.

Cum ajunge la primărie, trimete un vătăjel la școală, se cheme pe învățător. Acesta fiind în clasă cu elevii, refuză să se ducă la primărie înainte de a da drumul la copii. Administratorul chemă atunci pe jandarm și-i dete poruncă să se ducă *la școală și să aducă pe sus pe învățător la primărie.*

Jandarmul se execută, plecă la școală și fără multă vorbă, cercă a întrebuința forța.

Invățătorul în fața acestei călcări de lege, scoase un revolver gata a se apara. In fața armei Jandarmul renunța a-l mai lua cu forța și se întoarse raportînd administratorului.

Implinitorul de legi și împărțitorul de dreptate la sate, dresă un proces-verbal pe baza căruia dădu pe Lupan în judecată pentru rebeliune.

Justiția țărei condamnă la 15 zile închisoare. Bietul învățător amenințat a'și perde slujba făcînd închisoare, plecă la București cu gîndul că va găsi *dreptate.* Rezultatul speranțelor lui, îl cunoaștem. In odaia unui otel s'a împușcat.

Administratorul a triumfat. Rezbunarea e complectă și demnă.

Demnitatea acestui înalt personaj la sate trebuia satisfăcută în chipul acesta".

De și N. Lupan desgustat și-a făcut singur dreptate, credem că este în interesul stabilirei adevărului ca autoritățile în drept să ia cazul în cercetare, să vadă felul purtării administratorului de plasă; să cerceteze la fața locului purtările lui Lupan, și o dată pus pe calea adevărului, să stabilească care e partea personală a firei lui Lupan, și care e partea socială a faptului, întru cît justiția dîndu-și mîna cu administrația a împilat pe unul slab, ce și-a sburat creerii, numai să scape de urmările unei judecăți turcești.

Cerem dar anchetă și stabilirea adevărului.

* * *

Litere-Științe-Arte

Memorii.—August Bebel marele orator socialist al Germaniei s'a hotărît, se zice, a da publicității memoriile sale. Revista „armata și politica" culege în această privință următoarele informațiuni din cercuri parlamentare. Materialul pe care Bebel voește să-l, întrebuințeze în memoriile sale este colosal de mare, din această cauză revizuirea și alegerea materialului, va trebui să dureze încă multă vreme, mai ales că Bebel, fiind suferind, nu mai poate lucra acum cu viocinea de mai înainte.

Din acest motiv memoriile nu vor apare în publicitate pînă peste 3—4 ani. Prima parte a memoriilor va coprinde amintirile lui Bebel din anii de ucenicie în Brauveiler, după acea vor urma anii de călătorie și cei petrecuți ca maistru. Un capitol interesant în viața, deputatului de azi constitue amintirile din anul 1861, căci Bebel a intrat în anul acesta în partidul muncitorilor, începîndu-și oare cum cariera sa adevărată, acea de om politic. Povestirea evenimentelor din anii următori, în care a fost cu totul prins de politică va constitui ultima și cea mai mare parte a amintirilor sale. Prin înlănțuirea împrejurărilor, anii de activitate politică ai lui Babel concordînd cu desvoltarea social-democrației: memoriile lui vor constitui un adevărat istoric al social-democrației germane pînă în zilele noastre. Cercurile publicistice așteaptă cu nerăbdare apariția acestor importante „Memorii".

*

Conan Doyle, creatorul tipului Sherlock Holmes va serba a 50-a aniversare.

*

Profesorul Wilhelm Engelman succesorul lui Dubois-Raymonds la catedra de fisiologie din Berlin a încetat din viață.

*

Vechi pictori și sculptori studiau anatomia cu acelaș zel ca și medicii. Michael Angelo a studiat timp de doisprezece ani anatomia. Tintoretto, una din cele mai marcante personalități din timpul de strălucire a Veneției, asista de asemenea la cursurile de anatomie, ba a făcut de multe ori chiar el singur disecția mai multor cadavre. Tizian a studiat cu multă sîrguință cartea publicată de Andreas Vesalius în 1543 „De corporis humani fabrica libri septem", carte care tratează despre anatonomia corpului omenesc.

Dar nu numai pentru cunoașterea formelor exterioare ale corpului omenesc au studiat marii artiști anatomia, ci și de dorul de a cunoaște cît mai bine alcătuirea diferitelor organe interne ale omului.

Regina Victoria a Angliei păstra în Biblioteca sa un caet al lui Leonardo de Vinci, în care caet marele artist desemnase inima omului în anumite situații sufletești. In mare parte studiului anatomiei datoresc marii artiști succesul cel mare al operilor lor.

*

Artur Wellman fratele lui Walter Wellman a fost intervievat la Copenhaga în drumul seu spre Spitzberg asupra planurilor sale și a fratelui seu.

El spuse că a lasat pe fratele seu în Paris unde face pregătirile pentru un voiaj în balon la Polul Nord.

Artur Wellman se întîlnește la Spitzberg cu fratele seu și îi va ajuta la ultimele pregătiri de drum. Noul balon a fost construit după desemnul lui Walter Wellman, și prin forma lui se apropie foarte mult de tipul Zeppelin. Walter împreună cu alți doi inși pornesc la sfîrșitul lui Iulie sau începutul August la 717 mile de Polul Nord, ei duc cu dînșii 12 cîini, sănii și provizioni pentru un an.

Wellman pare a fi sigur de reușită. Dar nu vrea să se lase în voia hasardului. El nu va lansa baloanul pînă cînd imprejurările nu vor fi favorabile, e decis să aștepte cu răbdare momentul prielnic cînd aerul și vîntul vor fi favorabile.

*

Pentru monumentul lui Heine ce se erijează în Hamburg, s'a adunat în acest oraș 21.000 lei și în Berlin 24.000 pînă acum. Monumentul din Achilleion—Corfu cumparat de editorul Campe cu 10 000 de mărci a costat altă dată pe Impărăteasă Elisabeta suma de 200 000 de mărci.

*

Inspectorul Teatrului național din București, Teodor Petrescu, a încetat din viață.

*

Fiica unui decedat literat foarte cunoscut, a deschis o prăvălie de mode în mijlocul Parisului.

Noua modistă cunoaște bine „arta" sa și predă cursuri mult vizitate.

Cum tatăl ei a murit, voind să-și ajute surorile a deschis acest magasin.

Spirituala modistă adaugă la fiecare din dragalașele ei creațiuni, cîte un cuvînt de spirit; o primă pe care alta n'o poate acorda clientelei și care atrage multă lume în noul magasin de mode.

Informații

❑ *In urma vizitei d-lui N. Filipescu la Brăila, au demisionat din comitetul executiv al partidului carpist din Brăila d-nii Oancea Vasiliu, fost consilier comunal, Aristide Portocală, Danie Vasilescu și inginer Vrînceanu.*

Toți acești cetățeni ai Brăilei au cerut înscrierea în partidul conservator democrat.

După succesul d-lui Theodor Rosetti în alegerea din Capitală au demisionat 44 de membrii din clubul carpist din Brăila, după succesul discursului d-lui Filipescu, la Brăila, au demisionat 4. Nu se poate spune că activitatea d-lui Filipescu n'are succesul dorit.

De s'ar întruni cît mai des, la Brăila stimatul Filipescu!

❑ Ziarele liberale din București anunță unele înscrieri noui în clubul din Capitală. Intre înscrișii se află și d. Iosef Ochs, farmacist, originar din Iași.

D. Iosef Ochs, un tînăr foarte cum se cade, este evreu. Partidul liberal, gelos de laurii lui Iorga, cată să se naționalizeze și duce campanie înverșunată contra partidului conservator-democrat, în care se află înscrișii, în totul, vre-o 6 evrei.

In partidul liberal se află înscrișii mulți evrei, cei din București sunt toți membri în comitetele electorale.

In toiul naționalizmului l'au primit pe d. Ochs, al cărui nume, mîncătoarea de evrei *Voința* și anti-juiva *Indepedența*, îl tipăresc cu cursive.

Ca să se știe că naționalizmul acesta, ca și liberalizmul, ca și țărănismul sunt simple șarlătănii.

❑ In cursul săptămînei viitoare se vor întocmi comisiunile de examinare ale elevilor preparați în particular pentru cursul primar.

❑ După rapoartele prefecturei, în județul nostru se simte lipsă de ploaie; semănăturile de toamnă se prezintă bine iar cele de primavară se vor prăpădi dacă nu va ploua. Viile și pomii au suferit din cauza brumei. Fînețețe au nevoe de ploae.

❑ Elevii școalei superioare de Arte și Meserii, din localitate, au fost admiși și ei să ia parte la concursul de „oină", ce va avea loc poimîne Joi pe platoul de la Copou.

❑ Inspectorul sanitar Mihail s sosit ieri în Iași, în inspecția farmaciilor din localitate.

❑ Academia Romînă va ține Mercuri o ședință solemnă sub presidenția M. S. le Regelui.

In această ședință se va face recepțiunea noului membru, d. Dullin Zamfirescu secretar general al ministerului de externe.

❑ La congresul camerilor de comerț ce se va ținea la Botoșani, în zilele de 21 și 22 Mai a. c., vor participa din partea camerei de comerț și industrie din Iași 8 membri.

❑ Cu ordinul circular No. 43224 Direcția Căilor Ferate a făcut cunoscut șefilor de stație Azuga, București, Burdujeni, Brăila, Craiova, Galați, Ploești, Pitești, Sinaia, Tîrgoviște, Cîmpulung, Giurgiu și Iași,—că persoanele care se vor legitima cu carta de participare la *Serbările Jubileului de 25 ani al societății de gimnastică Turn-Verein* din Iași, vor beneficia de o redusere de 50 la sută ducere și la întoarsere.

Această reducere e valabilă pentru venirea la Iași în zilele de 14—16 Mai și pentru întoarcere în zilele de 16—18 Mai a. c.

Numitele serbări vor avea loc în zilele de 16, 17 și 18 Mai a. c. și după marile pregătiri ce se fac, promit a fi grandioase.

❑ D. de Prat, fostul vice-consul al Franței la Iași, a fost mutat în aceiași calitate la La Caragne.

❑ Examenele de fine de an la Conservatorul de Muzică și declamație se vor începe în ziua de 2 Iunie a. c.

❑ Elevii clasei a VII-a școalei fiilor de militari din localitate, vor pleca mîine, împreună cu cîți-va profesori în escursiune.

Ei vor pleca cu trenul de 9 și 5 mîine seara și se vor opri la Cerna-Voda. Dela Cerna-Voda se vor duce la Rachova, iar de acolo la Adam-Clisi spre a vizita vadurile de pe timpul Romanilor. Elevii se vor întoarce apoi la Constanța.

Escursiunea va dura 7 zile, după care elevii școalei militare se vor întoarce în Iași.

❑ Numirea încă a doui membri ai consistoriului spiritual al Eparhiei Moldovei și Sucevei se va face pe ziua de 1 Iunie a. c.

❑ In curînd I. P. S. S. Mitropolitul Pimen Georgescu al Moldovei și Sucevei va ținea o nouă consfătuire cu protoereii din Eparhia Sa, în vederea conferințelor pastorale.

❑ In ședința sa de eri, Sf. Sinod a hotărît ca alegerea celor 3 candidați pentru locul de Arhiereu cu titlul de Pitișteanu, devenit vacant prin moartea Arhiereului Melechisedec, să se facă în sesiunea de toamnă

Mîine dimineață va fi ultima ședință a Sf-lui Sinod.

❑ Camera de Comerț din Iași a intervenit pe lîngă ministerul de interne, direcția generală a serviciului sanitar ca abatorul din acel oraș să servească pe viitor pentru tăiatul vitelor destinate exportului.

Această intervenție Camera de comerț din Iași a făcut'o în vederea punerei în aplicare a convenției noastre comerciale cu Austro-Ungaria.

❑ Curtea cu Juri din Cernăuți a condemnat Luni la moarte prin spînzurătoare pe țăranul Alexa Grămăgioară, în vrîstă de 24 ani, din Cichermeșa (Bucovina), fiindcă într'o noapte din luna Octombrie anul trecut, a omorît pe Manase și Etel Pacht, din aceiași comună, și apoi i-a jefuit.

● Pentru *Serata Dansantă*, care va avea loc în seara zilei de *Duminică 17 Mai*, în sala Teatrului Circ Sidoli, și organizată de către Societatea *Unirea* a lucrătorilor-tipografi, comitetul organizator, își dă toată silința, ca această serată dansantă să întreacă așteptările tuturor vizitatorilor. E de prisos a mai înșira susprizele cari se pregătesc publicului vizitator.

❑ Joi 14 Mai a. c., are loc prima reprezentație de deschidere a teatrului Cinematografic Pathé Frères în grădina Chateau aux Fleurs.

Această serată de deschidere se va deosebi printr'un program special complect nou, și va cuprinde frumoasa piesă teatrală a lui Victorien Sardou „Tosca" interpretată de celebritățile dramatice ale Parisului precum Cecile Sorel de la comedia Franceză (Tosca), care apare pentru întâiași dată pe pînza cinematografului, Le Bargy (Scarpia), Alexandre (Mario), Mosnier (Angelotti) etc. (Sujetul piesei se împarte gratuit)

Noul program cuprinde apoi: Spiritiștii, Sanatoriul de slăbire, Cum se construește un balon și lansarea lui, Ursii în Rusia etc. etc.

Lucrările de amenajere ale grădinei Chateau aux fleurs sunt aproape pe isprăvite și Joi 14 Mai a. c. această feerică pajiște de flori va fi redată ieșanilor în splendoarea ei de altă dată.

Intreaga grădină va avea aspectul unui teatru, sau arene construite terase cu poduri higienice izolatore, loje, amfiteatre etc. și scenele înfățișate pe pînză nu vor fi întru nimic impedicate pentru spectatori.

DIVERSE

— Unul din cei trei lucrători peste care s'a prăbușit un zid din strada Capela Armeană, anume Dumitru Cojosariu fiind mai grav rănit, a fost internat în secția d-lui doctor Anghel de la spitalul Sf. Spiridon.

— Femeea Aglaia Cojocariu, din Fălticeni, fiind atinsă de alienație mintală a fost internată în Ospiciul de la Socola.

— Copilița Debora, în etate de 12 ani a femeei Rifca Mendel, din strada Gîrlei No. 5, jucîndu-se cu un cuțit și căzînd jos s'a rănit grav la mîna stîngă.

Ea a fost internată la spitalul Sf. Spiridon.

— Societatea „Moldova", își va serbători Luni 18 Maiu, împlinirea a 10 ani de la înființare. Cu această ocazie vor fi invitați, membrii anorifici d. C. Climescu și At. Gheorghiu, iar d. N. Cananău nașul drapelului va fi rugat a primi presidenția de onoare.

Singurul Parfum distins pentru gentlemeni

Eau de Cologne

No 4711

Aroma delicioasă și discretă.
Mijloc universal de toaletă.
Pentru rufe, vestminte, precum și o ingrijire specială a pielei.
Netedă este pielea după ras și o face fragedă.
VERITABILA numai cu inregistrata marcă
No 4711
pe etichetă albastră-aurie
Furnisorul multor Curți.
— Casă fondată 1792. —

Reprezentant: JACQUES METHSAFT—IAȘI.

MODE

NINETA GEORGESCU
1, STRADA SĂULESCU, 1
Noutăți pentru sezonul de vară

CELE MAI COMPLECTE

Analize Chimice și Microscopice

DE

Urină, Spute, Lapte,
Vinuri, Stofe de lână,
Bumbac și Matasă etc.

execută

Doctor A. RATIANU

Chimist diplomat de la Universitatea din Geneva.—Fost Chimist-Șef al Comunei Iași

— Laborator Special Str. Golia 46 —

CABINET DE CHIRURGIE
și
TEHNICA DENTARA
D-r S. EIGHER
— STRADA LAPUȘNEANU 23 —
Extracțiuni, plombe, denturi.
Lucrări în aur, cauciuc și porcelan

Teodor Stoienescu
Fost procuror de Curte
AVOCAT
Iași 17, str. Vechie
(prin poarta bisericei Bărboi).

Ultime informaţii

❑ **Firul telefonic Bucureşti, fiind întrerupt astă-zi, n'am putut convorbi cu corespondentul nostru.**

❑ *Un liberal fruntaş asigură ieri că în consiliul ministerial, care se ţine în Bucureşti astă-zi, Marţi, nu se va discuta decît despre mişcarea în corpul diplomatic.*

❑ Buletinul Stere.

Eri nu se ştia dacă d Stere va întra sau nu în minister. Buletinul de astă-zi asigură că d. Stere va fi ministru peste cîte-va zile.

❑ D. Iohan Zelinsky, directorul gimnaziului Anastase Panu din Huşi e pe cale de a fi schimbat. D-sa cerînd de la minister plata îndemnizării pentru locuinţă a fost pur şi simplu refuzat pe motivul că nu va mai fi director.

Disgraţiarea d-lui Iohan Zelinsky are cauze multe. D-sa s'a făcut imposibil şi ca profesor şi ca director prin atitudinea sa revoltătoare. A stărnit procese cu colegii, a provocat scandaluri în cancelaria şcoalei, a îndreptat conturi de gestiune şi cu tot creditul ce i s'a fost dat de la minister, a trebuit în urmă să fie sacrificat.

Naţionalizmul cîştigă prin ducerea d lui Iohan de la direcţia gimnaziului, căci ori ce spirit exagerat strică cauzei în loc să dreagă.

❑ Ministerul instrucţiei a acordat zece mii lei pentru facerea un deposit de apă la şcoala normală „V. Lupu" din Iaşi.

❑ Senatul universitar şi consiliul profesoral al facultăţei de ştiinţii, luînd cunoştinţă de raportul comisiunei însărcinată cu cercetarea lucrărilor candidaţilor la catedra de chimie technologică, de la facultatea de ştiinţi din Iaşi, a respins lucrările d-lor candidaţi Emil Severin şi St. Bogdan, nerecomandînd astfel pe nici unul.

❑ **Examenele de maior.**—Examenul căpitanilor aspiranţi la gradul de maior, se va ţinea anul acesta, pentru candidaţii din corpul IV de armată în tabăra Şipotele, pentru cei din corpul II la Dadilov, pentru cei din corpul III la Hagieni şi cei din corpul I la Balta verde.

Examenul căpitanilor din cavalerie se va începe în ziua de 29 Maiu a. c. La corpul IV de armată va examina comisiunea compusă din d-nii: general Tătărăscu, comandantul corpului 4 de armată, colonel Alex. Musteaţă, lt-colonel A Călinescu, lt-colonel Popescu şi Toplicescu.

La corpul II de armată comisiunea se compune din: A. S. R. Principele Ferdinand, colonel Bogdan şi colonel P. Grecescu.

❑ D. D. A. Teodor, secretar general al ministerului de instrucţie, a fost Duminică în Huşi, în vederea serbărei lui 10 Maiu.

De fapt a fost în vederea regulării unor afaceri şcolare cu directorul gimnaziului „Anastasie Panu" şi cu filiala librăriei Naţionale din Huşi.

Conferenţiar a fost rîduit d. Holban, profesor din Fălticeni şi de loc din Huşi şi pe care ministrul voeşte să-l aducă director la gimnaziu în locul d-lui Iohan Zelinsky, ce s'a făcut imposibil cu direcţia sa.

Cît despre filiala librăriei Naţionale va urma şi un proces pentru uzurpare de firmă comercială înscrisă la Tribunal.

❑ Un îndrăzneţ furt s'a comis în noaptea de 10 spre 11 Mai, locuinţa lui Strul Schor din Podul Iloaia.

Nişte hoţi, au stricat uşa hambarului, unde Schor avea o ladă de fier, în care ţinea nişte bijuterii.

Ei s'au introdus noaptea în hambar şi stricînd lada de fier, au furat: 8 inele de aur cu diamante mai multe linguriţe de aur, 30 şiraguri de perle, o pungă cu bani vechi şi diferite monede, un bold cu diamant, în valoare de 800 lei, precum şi alte obiecte de preţ.

Autorităţile din Podul Iloaia au arestat pe Iţic Goldman, care e bănuit a fi unul din autorii furtului.

❑ Direcţia serviciului sanitar a însărşi cu împlinirea serviciului de medic al spitalului din Mărăşeşti, pe d. dr. Tomitza medicul plasei Panciu.

❑ Tribunalul a declarat astă-zi în stare de faliment pe neguţitorul I. L. Kupermann, din Trg.-Frumos.

❑ D. I. Don a fost numit verificator de măsuri cl. III. pentru Tg.-Frumos şi P.-Iloaiei.

❑ Administratorii de plasă din judeţul nostru vor fi convocaţi zilele acestea la prefectură, spre a li se da mai multe lămuriri.

❑ In comuna Cotnari s'a ivit epidemia de scarlatină.

S'au luat măsuri pentru combaterea epidemiei.

❑ Autorităţile din Lemberg au cerut autorităţilor noastre urmărirea şi prinderea tînărului Isac Leinvald, un cunoscut escros, care a comis un asasinat şi a dispărut, luînd drumul spre Romînia.

❑ **Concursul corurilor** la Iaşi va avea loc în ziua de 18 c. Comisia de apreciare se va compune din domnii: Tănăsescu, inspector muzical: Teodorini, director Conservatorului şi Aspasia Sion profesoare.

❑ Autorităţile din Cotnari au înştiinţat parchetul că locuitorul Ioan Teodorescu, din satul Zeleşti, comuna Scobinţi, venind eri la primărie, a încetat subit din viaţă.

Neexistînd nici o bănuială, parchetul a încuviinţat înmormîntarea.

❑ **Serata muzicală „Domniţa Ruxanda".** — Serata ce a avut loc aseară în saloanele Jockey clubului, organizată de societatea *Domniţa Ruxanda*, a fost o serbare artistică desăvîrşită.

Toţi cei veniţi să asculte executarea programului, atît de atrăgător, cît şi cei ce venise numai pentru a-şi da obolul lor, au rămas *încîntaţi* cu totul dîndu-şi seamă că erau chemaţi să asculte nu diletanţi, ci artişti în toată puterea cuvîntului.

D-na Sterian, cunoscută în cercurile iubitorilor de muzică din capitală, a fost pentru noi, oropsiţii din provincie, o revelaţiune.

Intr'adevăr cînd o auzi cîntînd nu ştii ce să admiri mai mult, darul atît de preţios cu care a înzestrat-o natura, arta cu care ştie a-l mănui sau puterea emotivă ce ştie a comunica publicului.

Şi atunci nedumerit—te laşi fermecat de acest *„ensemblu"* de perfecţiuni, dorind parcă—ca vraja să nu mai ia sfîrşit.

— Unul din numerele cele mai apreciate de public, pare să fi fost şi duo cîntat de d-na Sterian şi d. J. Ernest bariton cu voce foarte simpatică şi pe care am regretat de a nu-l fi auzit şi mai bine într'un număr de so'o.

D-nul Moldrich foarte cunoscut şi de ieşeni, ne-a dat încă odată ocaziunea de a aprecia atît technica sa admirabilă cît şi frumuseţea arcuşului seu.

— Partea recitărilor nu a fost mai puţin reuşită şi numele d-lui R. Uhrinowschi şi a d-nei Drăghici erau mai mult decît o făgăduinţă pentru public.

D-na Drăghici atît de simpatică să'e —deşi cam emoţionată la început, a ştiut totuşi să pue atîta dulceaţă şi emoţiune în redarea inspiraţiilor lui *Leconte de Lisle* şi a lui Musset, în cît îşi captivase complect auditorul.

De un dramatism puternic a fost însă d. R. Uhrinovsky în recitarea fragmentului din *Hugo*.

E o fire de artist foarte variată—şi de şi personal îl apreciez poate mai mult, în recitările sale dramatice, publicul păzea fericit de ocazia ce i da cu monologul din Ver de terre de a-şi destinde nervii încordaţi de toată emoţia cu'easă în restul programului.

Dorind a rămînea sub această impresie de artă reală, şi numai de asta am părăsit sala înainte de a începe domnia —Terpsichorei—căci la noi în ţară—sau poate numai la Iaşi—tot entuziasmu pare că se termină printr'o închinare pe altarul ei.

❑ Revista teologică „Păstorul ortodox" apreciază ast-fel schimbările făcute la Mitropolie de Iaşi: „In schimb, însă, la Mitropolia de Iaşi *primeniri radicale*, mai nu ştim ce nu s'a schimbat. Cu toate acestea în afară de aducerea păr. Arhimandrit Munteanu, a păr. Ţincoca şi a d-lui Pârvu de la Dunărea de jos la Iaşi şi numirea confratelui Simionescu ca protoereu la Botoşani, nu ştim—pe cît cunoaştem pe cei bisericeşti, de putem saluta vre-una ca de bun augur pentru biserică".

❑ Ministerul instrucţiunei a comunicat tuturor direcţiunilor şcoalelor secundare profesionale, normale şi comerciale, că serbarea pentru încheierea anului şcolar care urma să se facă la 15 Iunie, se va face la 14 Iunie.

❑ **Universitare.**—Joi 14 Maiu, orele 9 jum. dimineaţă, d. M. Veiler îşi va susţinea lucrarea asupra dialogului „Politicul" de Plato; iar la cursul d-lui Petrovici, de Vineri 15 Maiu, orele 4 p. m. va avea loc conferinţa asupra „Doctrinei realizmului transcedental al lui Harthmann.

— D. Gh. Bogdan, rectorul universităţii a cerut primului procuror restituirea dosarului privitor la afacerea neorînduelelor de la 22 Februarie.

— Următorii studenţi au facultăţei de litere au fost scutiţi de plata taxelor universitare: N. Andreescu, d-ra Eugenia Musteaţă, Aurel Cupfer, Adolf Prales, I. Neculau, Ilie Hadescu, d-ra Cleopatra Lupu, A. Balaban, I. Popovici, I. Iordan, Iulius Rick şi C. I. Dimitrescu.

❑ **Judiciare.**—Procesul d'intre Zwiebel-Wohl-Tenoff, foştii arendaşi ai pădurei din Mălin, nu s'a terminat încă, după ce durează de 15 ani.

Domnii Zwiebel şi Wohl au intentat acum acţiune contra d-lor Schiel şi P. Ionescu, foşti experţi în însemnatul proces, pe cari i acuză că au primit a fi experţi, de şi ar fi fost creditori ai firmei în proces.

Afacerea se judecă la Bucureşti, la s. I a Curţei de Apel.

Termen la 16 c.

— Curtea de casaţie s. I are a judeca astă-zi divergenţa în însemnatul proces d'intre cassa şcoalelor cu erezii lui An. Başotă.

— Aceeaşi secţie va avea să judece la 27 c., recursul făcut de consiliul general din Kişinău contra deciziei s. II a Curţei de Iaşi, care n'a recunoscut pe acel consiliu ca moştenitor al defunctului Kalmuski, care a lasat două moşii în Dorohoi, în proprietatea cărora consiliul va putea întra abia după decesul fratelui lui Kalmuski.

Acesta va fi represintat în instanţă de d. Take Ionescu şi consiliul prin d. M. B. Cantacuzino.

— Curtea de Apel s II a achitat astă-zi pe d. Grancea, fost primar de Fălciu, care a fost condemnat de tribunalul Fălciu la trei luni închisoare pentru că ar fi calomniat pe inspectorul comunal Dinescu.

— La tribunalul Dorohoi se judecă astă-zi, în continuare procesul pe care d. Vernescu l'a intentat lui Froim Fischer pentru reziliarea contractului moşiei Ripiceni.

Pledează: d. A. A. Badareu pentru d. Vernescu şi d. M. B. Cantacuzino, pentru Fischer.

❑ D-na Elena I. Carp a donat spitalului Sf. Spiridon 13.000 lei şi fratele ei, d. D. I. Carp, fost grefier la Curte, a donat aceluiaşi spital 24.000 lei, cu condiţia să le servească o rentă viageră socotită şase la sută asupra capitalului donat.

❑ **Sinuciderea locot. Bottez.**—Locotenentul Gheorghe Bottez, din batalionul 4 vînători, şi-a curmat astă-zi la orele 2½ şi jumatate, firul vieţei, împuşcîndu-se.

Locotenentul Bottez locuia în casele din strada Păcurari No. 51, împreună cu cumnatul său d. locotenent Manolache, din acelaş batalion.

După ce stătu la masă, se retrase în salonaş, unde se aşeză întăi la masă şi citi un ziar. Nu trecu însă mult timp şi o detunătură se auzi din camera unde se duse Bottez. D. locot. Manolache, cumnatul acestuia, care se afla într'o cameră de vis-à-vis, atras de sgomotul detunăturei, aleargă spre salonaş. Aci insă găsi uşa zăvorită. In momentul cînd se încerca să forţeze uşa, o a doua detunătură urmă. Forţînd uşa, d. locotenent Manolachi reuşi să pătrundă înăuntru şi găsi pe cumnatul său, căzut jos lîngă măsuţă, cu faţa plină de sînge.

Bottez îşi trăsese două gloanţe de revolver calibru 8 în tîmpla dreaptă. In acelaşi timp trecea pe acolo şi d. sublocotenent Andrievici din vînători, care de asemeni, atras de detunătura armei, se duse înăuntru. Impreună cu d. locotenent Manolachi şi cu cei din casă încercară să'i dea ajutor, căci locotenentul Bottez încă nu murise. Incercările însă au remas zadarnice, căci după cîteva minute el sucombă.

La faţa locului au sosit imediat d-nii maior C. Petala, comandantul pieţei, căpitan Alex. Dimitriu, comisar regal, C. Costesu şeful siguranţei, V. Danu comandantul de sergenţi şi comisarul Stroian.

Din poziţia cum a fost găsit locotenentul Botez, rezultă că după ce scrisese ceva, căci lîngă masă se afla o călimară şi un condeiu, s'a rezimat de masă şi şi-a tras cele două gloanţe în tîmpla dreaptă.

Ordonanţa sa spune că puţin mai înainte, locotenentul Bottez a scris o scrisoare şi două cărţi poştale, pe care i le-a dat să le puie la cutia poştei. In momentul cînd ordonanţa a plecat, Bottez trase foreiberul de la uşa ce dă în antret şi în acelaş timp zăvorî şi uşa ce dă în camera unde se afla soţia sa cu cei doi copilaşi.

Se crede că Bottez, scrisese una din scrisorile ce le dăduse ordonanţei să le puie la cutie, tatului seu, d. Bottez, administrator de plasă la T.-Frumos.

Locot. Bottez hotărîse încă de mult să se sinucidă. Aşa, cel puţin, spun cei ai casei. De vr'o 6 ori, consecutiv, spusese soţiei sale că se va împuşca, Ba, odată scrisese nişte scrisori soţiei sale, în care spunea că se sinucide. Nimeni însă n'a luat insă în serios aceasta şi soţia sa îl mustra că'i face „asemenea farse".

In casă el nu mai avea nici un revolver şi cu atîta mai mult îndepărta bănuiala familiei de hotărîrea ce o luase, de a se sinucide.

Astă-zi însă el îşi cumpără un revolver calibru 8, pe care însă nu'l arăta nimănui. La percheziţia ce i s'a făcut, nu s'a găsit în buzunar de cît punga, în care nu mai avea nici un ban. Scrisori nu s'a găsit, cu toate că după cum am spus mai sus, lîngă masă, s'a găsit o călimară şi un condeiu, cu care probabil scrisese cele trei scrisori ce le dăduse ordonanţei.

D. comisar regal căp. Al. Dumitriu, a dispus transportarea cadavrului la morga spitalului militar, înştiinţîndu-se în acelaş timp şi comandamentul de armată.

Asupra cauzelor care l'au determinat pe locotenentul Bottez să recurgă la disperatul act, nu se poate şti de o cam dată nimic.

Locotenentul Gh. Bottez, de mai bine de un an era însărcinat cu serviciul aprovizionărei al batalionului 4 de vînători. De la 1 Aprilie, el fusese înlocuit de la acest serviciu. De două zile el începuse predarea pe samă a serviciului ce l ocupase.

Vila Grierul din Comuna Bucium situată pe dealul Repedea se dă cu chirie în apartamente şi în total, pentru vară; e şi de vînzare. Amatorii a se adresa la d-ra Sculli, vila Grierul.

E. HEROVANU
AVOCAT
S'a mutat în strada Golia 19

Ultima Oară

Vizită regală

Valencia.—Regele este foarte aclemat. A visitat vasele francezo şi engleze.

Călătoria Regelui Angliei

Veneţia.—Regele Angliei şi principesa Victoria au plecat cu un tren special spre Londra.

Congres

Roma.—Azi dimineaţă a avut loc în palatul capitolului inaugurarea celui de al doilea congres internaţional al medicilor, în privinţa accidentelor în timpul muncei, în prezenţa ministrului Rava şi a subsecretarului de stat la externe, d. Pompili.

Asistau numeroase notabilităţi ale ştiinţii, italieni şi străini.

Soldaţi atacaţi

Sinopoli (Reggio di Calabria)—2,500 de persoane s'au întrunit aci, pretextînd împărţirea de ajutoare de către municipalitate şi au aruncat cu pietre asupra carabinerilor, care încercau să'i potolească.

Aceştia fiind ameninţaţi cu focuri de revolver, au repostat, ucizînd 4 manifestanţi şi rănid 6 dintrînşii.

Situaţia la Valona

Constantinopole. — Situaţiunea la Valona s'a agravat în ultimele zile.

Şefii mişcărei în potriva junilor turci, au fugit. Până acum s'au făcut o sută de arestări, din cauza turburărilor anticonstituţionale.

Arnul Ahel Kiazim, guvernator la Kerkerk, fiind acuzatorul măcelurilor din Adana, a fost arestat.

Comandantul militar al jandarmeriei din Cesara a fost de asemeni arestat.

Noui cutremure

Messina.—Astă seară la orele 6 şi 21 s'a produs aci un puternic cutremur, urmat de sgomote subterane.

Greva poştarilor

Paris.—Uniunea poştarilor a pus astă noapte în circulaţie afişe, prin care acuză guvernul că nu'şi-a îndeplinit făgăduelile că provoacă noui greve şi că elimină pe funcţionari în masă.

Uniunea a rînduit o acţiune de ajutoare pentru poştari distituiţi.

Greva generală

Marsilia.—Cu tot eşecul grevelor din Havre, Toulon şi Dunquerque, înscrişii maritimi din Marsilia au votat azi dimineaţă greva generală.

Reformele din Turcia

Constantinopol.—Programul Camerei vesteşte mişcarea reacţionară şi evenimentele de la 13 Aprilie şi relevează meritele şi eroismul armatei şi d lui Şefket paşa, graţie cărora s'a restabilit regimul constituţional mai solid de cît înainte.

In ce priveşte tulburările dela Adania care sunt atribuite aceleiaşi mişcări provocătoare ca şi mişcarea reacţionară din Constantinopol, vinovaţii ori-cari ar fi ei, vor fi cu severitate pedepsiţi şi în mod exemplar.

Valiul din Adanio şi Muntesariful Djebeliberechet au fost revocaţi. Ordinea a fost restabilită obiectele rîpite vor fi înapoiate în mod dreptat. Şi acordă ajutoare medicale şi băneşti.

Programul anunţă trimiterea unei comisiuni-mixte. In ce priveşte situaţia financiară, deficitul care era la început de mai mult de 6 milioane, a fost redus, prin economii la 3.800.000 livre şi nu e cu putinţă a fi redus mai mult.

In ce priveşte cheltuielele însă, este posibil a spori încasările profitînd de sporul progresiv al unor venituri şi stabilind cel mai bun sistem de impozite. Marele vizir speră că nu va cere un nou împrumut şi anunţă că veniturile extrabudgetare vor fi afectate la perfecţionarea armatei şi marinei. Programul anunţă pentru mîine proectul relativ la serviciul militar, dar în cursul săptămînei proectul reorganizărei administraţiei şi mai ales reforma sistemului de recrutare a funcţionarilor. Marele vizir cere votarea legei presei, a întrunirilor şi a asociaţiilor Dînsul este partaş al libertăţei presei, însă nu a presei egoiste şi antipatriotice.

In ce priveşte politica externă zice: „Vom urma relaţiile noastre cu străinătatea pe temeiul unei absolute sincerităţi, păstrîndu-ne interesele şi drepturile noastre de azi, evitînd conflictele cu străinătatea.

După citirea programului cabinetului, un deputat musulman a cerut explicaţii asupra vinovaţilor din revoluţia de la 13 Aprilie.

Grecul Aussios a pronunţat un violent rechizitoriu în contra cabinetului, a ridicat afacerea Mitropolitului din Drama şi a cerut trimiterea cabinetului în faţa consiliului de resboiu. Preşedintele i-a luat cuvîntul, după care Camera a dat cabinetului un vot de încredere cu 191 voturi, contra 5.

Casa de Bancă
MORITZ WACHTEL,—IAŞI
—PIAŢA UNIREI—

Emite cecuri şi scrisori de Credit asupra tuturor oraşelor mari din ţară şi străinătate, în timpul sesonului de băi şi asupra staţiunilor balneare precum:

CARLSBAD
MARIENBAD
FRANZENSBAD
REICHENHAIL
WIESBADEN, etc.

de asemeni face ori ce operaţiuni de bancă, primeşte spre fructificare ori ce sume de bani în cont curent contra

SCRISORI DE CREDIT
şi
LIBRETE DE ECONOMIE.

Avansează asupra Trtlurilor, Mărfurilor şi altor garanţii.

Chei de la o ladă de fer

s'au perdut ieri seara între str. Albă, Goliei şi Primăriei.

Găsitorul, care va primi o recompensă, este rugat a le aduce strada Lozonski 4.

Dr. Suzana Wechsler
Boli de Femei.—Faceri.
Consultaţiuni 2—4 p. m.—

BAILE OGLINZI
TÎRGUL NEAMTZ
(PRIN GARA PAŞCANI)
Inceputul sezonului la 25 MAIU

Staţiune climaterică lipsită de curenţi cu un aer curat sănătos, situată la poalele munţilor Neamţului lîngă o pădure seculară avînd o poziţie pitorească.

BAILE SALINE cele mai concentrate similare băilor: Hall, Ischl, Reinchenhal, conţinînd clorură de sodiu, bromură de magneziu, iod, etc.

Inhalaţiuni moderne.—HIDROTERAPIE

Băi recomandate ca suverane contra: Reumatismului, scrofulozei, linfatismului; boalelor de femei şi copii; boalelor de piele, cloroză; rachitism, paralizie, motorite, salpngite, fiterome, etc.

HOTEL ŞI RESTAURANT EXCELENT
sub conducerea d-lui Max fostul director al Hotelului Binder din Iaşi

O ORCHESTRA VA DELECTA PUBLICUL

Masa în hotel table d'hôtes 4 l. 50 b. de persoană zilnic cuprinzînd şi cafeaua cu lapte: copii până la 10 ani plătesc 3 l. zilnic.

Angajamente pentru camere se fac chiar de pe acum trimiţîndu-se un acompt la Tg. Neamţ.

EFTIN ŞI FOLOSITOR

Pentru cei ce nu se pot deplasa recomandăm sarea extrasă din apa minerală de oglinzi, conţinînd toate elementele unei băi naturale. Se vinde la cerere a 1 leu 50 cutia de 2 kgrame sare neto. A se adresa Administraţiei.

Concesionar RUDOLF FRITZ

BYRRH CEL MAI BUN VIN TONIC ŞI APERITIF

PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906.

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (Thuir Franţa)
De vînzare
La toate magazinele de consum din ţară

1420 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele*, *Gastralgia*, *Sciatica*, *Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere: LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere—Str. de Sus

Fondată în 1852

Aduce la cunoştiinţa intinsei sale clientele şi în special D-lor

Antrepenori, Arendaşi şi Proprietari

că pentru campania de lucru s'a asortat cu mari depozit de

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Ţevi, Robinete

şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apă

Tablă, Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.

Maşini agricole şi Pluguri

accesoriile lor de la cele mai renumite fabrici.

CURELE DE TRANSMISIUNI, COCS CU ANTRACIT ŞI CARBUNI DE FORJA.

Toate cu preţurile cele mai convenabile

S'a convins toată lumea că la Prima boiangerie şi curăţătorie chimică

LA „PARIZIANU"

Se spală şi bluze ofiţereşti

care de la 23 Aprilie, s'a mutat în strada Veche No. 58, mărind fabrica şi aducînd lucrători speciali, cari au o deosebită cunoştinţă în această branşă şi făcîndtot posibilul ca la *hainele curăţite* **să nu mai reapară petele**, iar *cele boite* **să nu se decoloreze**, asigurîndu şi prin această o clientelă distinsă din elita Iaşului, posedînd mai multe certificate de mulţumire.

Rog deci pe onor. clientelă şi pe onor. public a mă încuraja şi în viitor.

LA „PARISIANU"
Iaşi, Strada Veche 58.
(Visa-a-vis de strada Pomir)

„ANCORA"
(ANKER)
Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI
Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia
LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:
a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.
e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi
Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Gradina Chateau aux Fleurs

Joi 14 Mai 1909
Ora 9 1|4 seara
Prima reprezentaţie de deschidere
CINEMATOGRAFUL
Pathé Frères -- Paris
Program nou

Grădina complect reînoiată şi amenajată cu amfiteatre, terase higienice cu poduri izolatoare arene, etc.

Preţurile: Terasa 1 leu 25 b., Arena 1 leu, Amfiteatru 50 bani.

Bere „Luther", recoritoare etc.

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Raymd **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES. les 100 mèt. 5f

Dr. A. Steuerman
Medic al Societăţii *Fraterna-Păcurari* şi al Tramvayului electric
Str. Golia No. 13
Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m
Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu
AVOCAT
— Strada Golia 77 —
Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu
AVOCAT
— Str. Bărboi No. 19 —
Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Cumpăraţi bilete de loterie
numai de la
NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA
Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn"
oferă publicului cele mai
Mari Şanse de Bogăţie
BILETELE
Clasa VI a Loteriei V
s'au pus în vânzare

Tragerea
De la 27 April—20 Mai

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de
Lei 900,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de
LEI 7.322.000 LEI
Şapte Milioane Trei sute doua-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţi-vă a cumpara
Lozuri Norocoase
de la
Noua si Principala Colectură Romană
Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 20,00
1/4	Un sfert	Lei 40,00
1/2	Una jumătate	Lei 80,00
1	Loz întreg	Lei 160,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	3—lei	1/4	Un sfert	6—lei
1/2	Una jumătate	12—lei	1/1	loz intreg	24—lei

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează serviciu cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. P. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 725.—Joi 14 Mai 1909

De ce d. Carp nu poate veni la putere

D. Petre Carp nu poate succeda liberalilor la cîrma statului, și în tot cazul nu poate forma singur guvernul de mîine.

Aceasta este convingerea tuturor bărbaților politici serioși, și ea se basează pe puternice considerațiuni.

Partidele noastre politice au guvernat țara, unele mai mult altele mai puțin, dar toate au avut ca normă continuarea și desvoltarea operelor de guvernămînt începute.

D. Petre Carp, vrea să răstoarne acest principiu de guvernare politică prin crearea unor instituțiuni în stat diametral opuse instituțiunilor actuale, și prin înjghebarea unor legi menite a preschimba, iar nu a perfecționa actuala legislație politică și economică a țărei.

Ast-fel în materie de administrație publică, d. Petre Carp a pus în fruntea programului seu de guvernare viitoare, instituirea *guberniilor*, împărțind țara în cîte-va provincii administrative puse sub autoritatea și conducerea exclusivă a cîtor-va representanți ai puterei centrale, întocmai că în autocratica Rusie.

La acest punct de program, intimii d-lui Carp spun că șeful lor nu renunță cu nici un chip, de-ar fi să și prelungeas ă la infinit șederea în opoziție, pentru că are convingerea că numai prin înființarea unui astfel de sistem de administrație și supraveghere publică se va pune ordine în toate și se va spulbera atmosfera de anarhie care domnește în țară.

Asemenea concepții de viitoare activitate politică, nu se împacă de loc cu spiritul liberal și cu moravurile sau deprinderile diferitelor noastre clase sociale, și ori cît ar fi socotite că sunt de natură să scoată administrația publică de sub influența nefastă a politicianismului, nu vor fi preferate instituției actuale a prefecților și a consiliilor superioare administrative, cari își găsesc ființa lor în actuala organizație administrativă a Statului.

Tot ast-fel și în chestia, veșnic de actualitate a reformelor agrare.

Șeful junimiștilor trecea pe vremuri drept un înfocat susținător al proprietății mici rurale—și un creator perseverent și implacabil al propietății mijlocii.

Vederile sale în asemenea importantă materie politico-economică, erau considerate mai liberale de cît a celor mai puri liberali, și era acuzat chiar că face socialism de stat.

Astă-zi însă, d. Carp, a trecut împreună cu trecerea vrîstei, la niște idei diametral opuse atît vederilor tinereților sale, cît și modului în care s'au format, dezvoltat și menținut în țara noastră, proprietățile rurale.

D. Carp a devenit, cel mai pasionat apărător al proprietății mari rurale, de ar fi să piară sau să înghită întreaga mică proprietate și chiar proprietatea mijlocie.

Nenorocitele evenimente agrare din 1907, ne-au pus pe d. Carp în fruntea marilor proprietari—și răsboinicul șef al junimiștilor nu s'a dat în laturi de a ne amenința cu o contra-revoluție a marilor proprietari în caz cînd reformele agrare liberale, ar avea drept scop satisfacerea deplină a pretențiunilor exagerate a clasei țărănești răsvrătite. D. Carp a reușit prin amenințările sale să modeleze întru cît-va reformele agrare liberale, după vederile sale, dar s'a angajat ca să desființeze complect întreaga legiuire liberală, și să dee satisfacție deplină clasei proprietarilor mari, atît de nedreptățită de liberali.

Prin urmare și în această chestiune, nu e vorba de perfecționarea unei legi, de găsirea unei soluții de mijloc sau a unei modalități de împăciuire sau reconciliare a intereselor ambelor acestor clase de proprietari, după cum vede partidul conservator-democrat și cari numai una prin alta se pot desvolta și rîdica economicește, rîdicînd și desvoltînd însăși viață economică și politică a Statului, ci e vorba pur și simplu de nimicirea celui mai important organ de existență a Statului.

D. Carp, s'a angajat de a nu accepta puterea în alte condițiuni de cît pentru a-și îndeplini și acest punct din programul seu—și imposibilitatea de a nimici pe deantregul această operă de guvernămînt a predecesoriior săi, îl va îndepărta pentru multă vreme de la putere.

Nimeni din noi n'a contestat imperfecțiunea din ce în ce mai vizibil manifestă a reformeler și legilor liberale din ultimul timp; dar principiul lor a fost recunoscut de toată suflarea democratică a țărei, ca fiind foarte bun și folositor și perfecționarea lor prin înlăturarea tutulor lacunelor și defectelor, a fost și trebue să fie unica preocupare a partidelor politice, ce vor urma la putere după liberali.

Or, tocmai acest principiu nu vrea să'l recunoască d. Carp, căci înseamnă renunțarea la întregul d-sale program politic, renunțare pe care nici vrîsta, nici temperamentul d-sale nu-i permit să-o facă.

Dar sunt și alte cauze, cari fac dificilă venirea d-lui Carp la putere și de cari ne vom ocupa.

Vespasian I. Pella

VISUL „VOINȚEI"

Se știe că amicii d-lui Brătianu sunt foarte dinastici... cînd sunt la putere; atunci ei nu se laudă numai cu dinasticizmul, ci sunt chiar foarte sinceri în profesarea *acestui sentiment.*

Ast-fel, Voința Națională *apărută de 10 Maiu își tradează sentimentele ei festive nu numai în articolele speciale privitoare la solemnitatea acelei zile, dar și în alte articole, cu totul streine de ea.*

De pildă: Voința *publică un articol în potriva d-lui Take Ionescu și a partidului conservator democrat. Și știți ce spune? De sigur că nu știți, pentru că n'aveți, ca noi, obligația de a citi* Voința. *Ei bine, iată ce spune: că seria succeselor noastre s'a isprăvit; că lumea nu ne mai dă nici o atenție; că d. Take Ionescu nici nu va mai îndrăzni să facă vr'o mișcare în capitală; și că în sfîrșit, chiar în provincie, cînd va porni vre-o campanie, aceasta nu va avea nici un răsunet. Și uite așa, ne-a îngropat de vii și pace!*

Ei bine, de unde nitam nisam acest strigăt de triumf, acum, *cînd nu ne aflăm în toiul luptei, cînd la ordinea zilei nu e nici o campanie și prin urmare lipsea ori-ce indiciu că situația s'a schimbat?*

Ei bine, esplicația e foarte simplă:

Fiind că e la putere Voința *e dinastică, și fiind dinastică a fost cuprinsă de o veselie sinceră într'o zi ca aceea. Iar omul cînd e vesel vede lucrurile foarte trandafiriu, și fără nici o proba pipăită, e convins că toate îi vor fi spre folos.*

De cît, dacă pe Voința *a amețit-o atît de tare numai gîndu-l care i-a fulgerat prin minte că ne-a și îngropat de abinelea,—ce amețeli or s'a cuprindă la cea dintîi ocazie, cînd se va convinge prin fapte că s'a înșelat profund!*

Sînt bune visele de fericire, dar e grozav cînd se prefac în cauchemar.

O DECLARAȚIE GRAVĂ

Ziarul *Tribuna Liberală* trece prin zile grele: el are de luptat cu sindicaliștii din Galați. N'avem să ne amestecăm în această luptă. Se știe că fondatorii *Tribunei liberale* sînt și fondatorii clubului socialist din Galați. Este vorba deci de o luptă de familie, în care noi n'avem ce căuta.

Găsim însă în *Tribuna Liberală* un argument care trece de cadrele acelei neînsemnate polemici și ia un caracter foarte grav.

Pornind de la maxima că „salvarea republicei este *cea mai* supremă lege", *Tribuna* zice:

„În fața existenței statului *ori-ce „lege cade* și trebuie dat lecțiune acestor „domni că mai întâi suntem romîni și „pe urmă sîntem internationali".

Nu vrem să știm ce sînt domnii de la *Tribuna* „mai întîi", și ce sînt dînșii „pe urmă"; găsim însă că e mai întîi îndrăzneț și pe urmă cinic, ca un ziar oficios să precizeze *căderea oricărei legi.* Noi credem că astăzi cînd generoșii s'au săturat de socializm, ei pot găsi *destule* legi pentru a-și combate foștii tovarăși, întru cît aceștia amenință în adevăr existența statului. Iar dacă nu sînt legi suficiente, au la dispoziție un parlament compus din trei sute de membri, cari n'au altă treabă de cît să făurească legile ce ar mai fi de lipsă.

Cînd *Tribuna Liberală* ia un aier atît de solemn ca să afirme că salvarea republicii este „cea mai" supremă lege, să nu uite că în ziua de azi maxima trebuie înțeleasă tocmai din contra: numai „cea mai" supremă lege poate fi salvarea republicei.

Este adevărat că toată discuția ar părea de prisos, căci ce importanță, mă rog, prezintă *Tribuna Liberală?* Dar este vorba de un flagrant delict în care prindem întreg regimul brătienist, căci ziarul gălățean a comis imprudența să trădeze cuvîntul de ordine general. Intenția principală este *căderea ori cărei legi,* fie sub pretext de sindicalizm, fie sub ori ce alt pretext. Și de alt-fel, am văzut în atîtea cazuri că sistemul se și practică. Așa a primit ordin d. Gussi, prefectul — și așa s'a făcut imprudența de a se scrie în ziarul d-sale...

Ori asemenea principii sînt ale d-lui M. G. Orleanu? Și în acest caz, manifestarea lor să fie în legătură cu zvonurile despre apropiata d-sale ministerializare?

Cerem lămuriri. Și nu le cerem *Tribunei,* le cerem oficioaselor mai mari. Să spuie *Voința* și *Independența*: este și al lor punctul acesta de vedere că—nici una, nici două — trebuie *să cadă ori ce lege* în fața existenței statului... la putere al regimului de azi?

CATE-VA NOTE

D. Dumitru Vasilescu este un vechiu negutitor în tîrgul Lașului. Lung șir de ani, în dughenile sf. Nicolai cel bogat, d. Vasilescu vinde trandafiri și alte mezeluri, ale căror calitate este apreciată în numeroasa clientală a domnului Vasilescu.

Dar în orele libere de cari dispuue d. Vasilescu, el este și autor. Cele economice și patriotice îl preocupă mult și mult se căznește d. Vasilescu să găsească soluții sănătoase.

Ultimul său uvraj, pe care l'a dat gata în ziua de 10 Mai, se intitulează: „Răspuns la starea țărei noastre romînești și a poporului din sînul ei".

In răspunsul acesta d. Vasilescu, după ce pleacă de la principiul că poporul țărei nu și-a făcut datoria către națiunea țărei, soluționează că poporul țărei trebue să se constitue în două soiuri de societăți: societatea pentru subținerea comerțului, agriculturei și mizeriei și societatea pentru subținerea religiunei.

Și o societate și cealaltă, d. Vasilescu ar voi să le vadă constituite pe acțiuni.

Din parte-ne urăm mult succes societăților pe acțiuni și ca și d. Vasilescu strigăm: „sfîrșit și lui Duumezeu laudă".

*

Conservatorul, fiind junimist, e dator să fie și de spirit.

Și iată cum își îndeplinește misiunea: zice că un învățător din Prahova, văzînd pe un domn sosit în satul său, l'ar fi întîmpinat ast-fel:

—La noi clima e atît de bună în cît în scurtă vreme veți ajunge *centenar.*

Am dori să ni se spuie numele acelui învățător—pentru că nu credem să avem un învățător atît de prost. Noi bănuim că e o „glumă" localizată—ca să nu zicem șterpelită—din cine știe ce *Journal amusant,* unde era vorba, probabil, de vr'un „garde-champêtre".

Și asta se sparge în capul învățătorilor noștri.

DOUĂ MASURI

La Roumanie comentează știrea ce a dat-o *Opinia,* că în procesul pentru călcarea legei trustului ce s'a intentat lui Fr. Fischer, acesta va fi aparat de d-nii M. Ferekide și M. B. Cantacuzino.

Am fost totdeauna de părerea, zice excelentul nostru confrate, că ori ce avocat este liber să pledeze, în ori ce proces, el singur avînd să aprecieze dacă pricina pe care a consimțit s'o susție este destul de dreaptă, spre a merita concursul său.

Nouă, din nefericire, ni se refuză aplicarea acestei doctrini. Ani de-a rîndul a fost hărțuit d. Take Ionescu, fiind-că a pledat, alături de Al. Djuvara, într'o daraveră de moștenire. Tot așa și d. Badareu: de cîte ori pledează el este înjuriat, calomniat și, în special, îl acuză că ar fi avocatul fraților Fischer, pentru care nu știu dacă a pledat de trei ori.

Acum într'un proces referitor la trusturi, Fischer este aparat de prezidentul camerei liberale și de prezidentul grupului junimist din Iași.

Noi nu vom formula nici un reproș la adresa celor doi avocați ai lui Fischer. Dar de ce două măsuri? De ce unii au dreptul sà pledeze pentru Fischer și alții sunt atacați numai pe închipuirea că pledează pentru ei?

OAMENI ȘI LUCRURI

CEI DE PRISOS....

Se anunță prin ziare, că într'o ședință recentă, consiliul comunal din Predeal, a luat deciziunea de a interzice pe viitor bolnavilor de tuberculoză de a se stabili în această localitate.

Nu știm sub ce formă anume se va executa această deciziune și întru cît se va avea siguranța că nu poate pătrunde nici un tuberculos în sanctuarul Predealului. Dar dispoziția însăși e de natură a inspira oare-cari comentarii și oare-care tristeță.

Nu este soartă mai nenorocită ca acea a tuberculoșilor care-și primblă osînda de moarte în văzul tuturor, în spaima tuturor: nu există bolnavi mai conștienți de primejdia care-i urmărește fără cruțare și fără alt sfîrșit—de cît sfîrșitul iremediabil. E drept; omul sănătos are cea dintâiu datorie de a-și apăra sănatatea sa proprie și a lor săi; el are dreptul de a proceda cu egoism și de a pune obstacole răului, din ori-ce parte s'ar ivi. Contactul cu tuberculoșii poate fi—de și nu este totdeauna—periculos și sanatoriile particulare destinate unor anumite stări și boli afișează adeseori ca reclamă în prospectele lor că „nu se permite intrarea bolnavilor de tuberculosă". Cu cît lumea devine mai luminată asupra pericolului de contagiune; cu cît știința propagă temerea de microbul lui Koch, cu atît devine mai grozavă situația socială a nenorociților atinși de acea afecțiune nemiloasă. Rînd pe rînd li se închid anumite localități, sanatorii, spitale, ba chiar intrarea în anumite orașe mari, cum sunt marile centra americane, cari au comisiuni de control pentru imigranți.. Nici una însă din aceste „drastice" măsuri n'a izbutit a împuțina nnmărul atît de imens al tuberculoșilor, iar cultura și progresul par din potrivă, factori cari favorizează lățirea cumplitei maladii.

Cu ce drept însă li se interzice oare intrarea în anumite localități? In virtutea cării legi sau a cărui principiu răpim dreptul de locuință, le tegăduim libertatea de a veni să respire aerul sănătos al munților, numai pentru că ne temem de molipsire? Iată o problemă chinuitor de grea și aproape cu neputință de dezlegat.

In lupta dintre bolnavi și sănătoși—aceștia din urmă au superioritatea și au victoria ușoară. Dar sentimentul de milă impune să înclinăm cu mai multă simpatie de partea celorlalți și să luăm partea lor în lupta tot mai acută pe care le-o declară oștirea prea din cale afară fricoasă a medicilor și a hipocondricilor: căci e, fără îndoială, multă hipocondrie și multă spaimă zadarnică în toată această hărțuială necontenită a nefericiților oftigoși din partea celor sănătoși. Lucrul ar putea într'adevar, cu oare-care exagerare să iee proporții de neomenie. Pedanții ar putea într'o bună zi să ceară exilarea desăvîrșită din orașe și din sate a ftizicilor, tot în interesul sănătății publicii amenințate și cum nici baloanele, nici sanatoriile plutitoare pe mare nu pot încă adăposti pe toți tuberculoșii pămîntului, ar urma să fie pur și simplu externimați.

Credem din potrivă ca localitățile cu aerul sănătos, cum e Predealul și atîtea altele, în loc de a fi rezervate esclusiv celor sănătoși—să servească drept azil celor bolnavi în general și celor tuberculoși în special. Ar fi mai logic, mai drept mai uman și mai cu folos. Lumea cunoaște tot feliul de viețuitoare, dar nu recunoaște categoria oamenilor de prisos..

Rodion

Arta dramatică în Orient

Umanismul.—Dramă sacră catolică.—Predica pe scenă.—Spectatorii în doliu.—Plînsul drept aplause.—Un rege care nu se amuză.—Obiceiuri persane.—Teatru gratuit.—Popor fără vanitate.

II

Venirea mîntuitoare a Umanismului, care curăță aerul de mulți aburi supărători, fu totuși dăunătoare acestui gen literar încă în germinație, unde tînăra plantă dădea cele dintâi flori, voiră cu sila să transplanteze tragedia cu structură și subiect clasic.

Drama sacră putu să reziste mai bine, să prindă rădăcină și să crească în sera catolicismului: Spania.

Aici Calderon de la Barca rîdică până la cea mai înaltă desăvîrșire materia de legende, întipărind-o cu propria sa pecetie. In Anglia barbaria minunată a dramaturgului genial trase tocmai din sînul legendei religioase monumentul uriaș al teatrului modern.

Un istoric ilustru, Sepet, întărește cu autoritatea sa această părere: „Le théâtre de Shakespeare—scrie el—est l'héritier direct du théâtre du Moyen âge, c'est le mystère religieux transformé en drame historique".

Reprezentația „Taziyei", se începe cu o predică—și pe aceasta o găsim în dramele liturgice medievale.

„Ruzeto-al" înaintează cel dintâi pe scenă, urmat de cele mai multe ori de doisprezece pichklans (un fel de tineri clerici) și se oprește aproape de „seku", care e un loc acoperit cu un covor și un scaun.

Stă pe gînduri cîteva clipe tăcut, apoi scoate un suspin, plînge, geme, gesticulează, se mișcă, își smulge hainele și părul, se svîrcolește ca lovit de epilepsie, cuprins de furia religioasă; apoi solemn pregătește sufletele pentru scenele dureroase ce vor urma și deștepta în ascultători milă pentru Hussein și pentru nenorocirea familiei sale și dispreț în potriva nelegiuitului Yazid. Urmează acțiunea condusă de mai înainte de un fel de predicator, care ne amintește pe „Corago" al tragediei grece: la un semn al său actorii se rîdică i vorbesc, apoi—tac la un semn al său.

Personagiile simpatice, Hussein, Ali, Fatima, cîntă partea lor într'o cadență monotonă; cele antipatice o declamă numai.

*

Privitorii, îmbracați în doliu, departe de strălucirea podoabelor lumești, asistă la reprezentații—se întîmplă să se dea cîte șase pe zi—afundați în gînduri și preparați de mai înainte, într'o atitudine solemnă; aceasta nu însemnează că trebue să sufere foamea și setea și să se lipsească de cea mai sacră instituție: luleaua. Din potrivă, spectatorii fumează, beau, cînd sunt beți nu vrea să zică că sunt veseli; ba încă sunt mai bine pregătiți pentru acea înfierbîntare de entuziasm ce trebue să isbucnească la sfîrșit—și mînîncă un fel de prăjitură, compusă din seminți de mei, despre care răutăcioșii zic eă are tăria de a grăbi secrețiunea glandelor lacrimale, cînd emoția spectacolului nu ajunge pentru a produce această funcțiune fiz ologică.

Acolo critica neputîndu-și exercita ascuțimea asupra autorilor, care de cele mai multe ori nu sunt cunoscuți—e încă un punct de atingere cu „Laudele" noastre, al căror autor rămînea in umbra devoțiunii mute—o exercită asupra publicului.

Nu se aplaudă, în Persia. Inaintea întîmplărilor de milă și de durere se suspină cînd e momentul, se plînge și lacrimele sunt culese cu un mototol de bumbac, de către un cleric care le stoarce a-

Cumpărați Bilete pentru Loteria VI Clasa 1 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 19 Iunie 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plată cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 12, - jumatate loz Lei 6- Un sfert de loz Lei 3. Una optime lei 1.50

noi în o amforă mică, pentru a le turna, balsam mîntuitor, în gura muribunzilor. Cum plînsul ține loc de aplauze, e obiceiul ca Regele să dea semnul; urmează un întreg potop de lacrimi, vărsate în cea mai mare parte de cei mai nestăpîniți în păcatul băuturii; cei mai zeloși își sfîșie carnea, își lovesc capul cu pumnii; se face o întrecere pentru a vedea care știe să se lovească cu mai multă înverșunare pe sine însuși; pentru a începe, ceia ce se înțelege de la sine, nu e nevoie ca să se aștepte pilda Monarhului.

*

Un alt punct asemănător este gratuitatea spectacolului. Pentru a asista la șase reprezentații consecutive, Persanii—fericiți muritori!—nu plătesc nimic.

Bieții autori sunt răsplătiți, drept orice mulțumită, cu un loc între fericiți. Nu erau mai pretențioși autorii vechilor noastre drame: ei nu poteau către Parnas ci către Paradis. Și gratuite erau de asemeni representațiile din veacul al patruspre-zecilea și al cincispre-zecilea. Se înțelege că dacă nu de la public, de la alții aveau autorii care care retribuții, dar mai puțin renamerative și magnifice decît cum se credea de obicei.

O singură deosebire există, și mă grăbesc să o însemn, sfîrșind conversația: ceia ce în reprezentațiile noastre sacre era fast, bogăție, pompă de pregătire scenică se reduce în dramă națională persiană la un cort, acoperit cu piază neagră umil și gol, cu un perete sound, a cărui împodobire există numai... în închipuirea privitorilor.

Ceia ce la curtea familiei de Medicis era un spectacol optic, în imperiul persan e încă expresiunea fanatismului religios. Viermele vanității nu a atins încă pe acel popor oriental.

Dar va face-o, suntem foarte siguri. In lume nu există de cît un imperiu universal: acela al zeiții *Vanitatea*.

Intre ministru și învățător [4]

Am arătat că învățătorul C. Pogor a fost înebunit cu dragostea, ce i-au arărătat'o d-nii Spiru C. Haret și I. G. Duca directorul Băncei Centrale din București.

Fastorul poștal rural a dus la Prigoreni și lăsat la destinatorul C. Pogor multe scrisori intime de la d-nii Haret și Duca, din care spicuim cîte-va pentru a se vedea tonul mai mult de cît curtenitor și bine voitor al celor de mai sus către învățătorul Pogor.

Scrisoarea I.

Stimate Domnule Pogor,

Am văzut într'un ziar din Iași ce mizerii înduri de la cei ce conduc astă-zi școlile. De și te știu destul de inimos ca să nu te lași să te abată asemenea lucruri, am crezut că sînt dator să te îndemn și aci să nu te descurajezi. Nimic bun pe lumea asta nu se poate face fără de necaz. Și eu cred că la lucrarea de rădicarea țărănimei, vor fi pe viitor de îndurat necazuri și mai mari din partea celor ce nu pot suferi ideia aceasta. Dar necazurile cari deboară pe cei slabi oțălește și mai mult pe cei energici.

Spiru C. Haret

Din scrisoarea II-a

Stimate Domnule Pogor,

...In ceia ce te privește pe d-ta ține-ți curajul și nu te lasa să fii doborît. Oamenii zdraveni numai la nevoe se cunosc".

Spiru C. Haret

Scrisoarea a III a

Domnule Pogor,

Cînd mi-a venit scrisoarea d-tale, Duca era plecat în concediu, de unde nu se întoarce de cît la Pași. De aceia nu i-am putut da urmare. Aibi răbdare; și mai îndură neajunsurile ce ți se fac. Sfîrșitul lor nu-i departe.

Spiru C. Haret

Scrisoarea a IV-a

Stimate Domnule Pogor,

De cîtva timp așa de tare m'am dezvățat de a mai primi vești bune, în cît cînd mai primesc cîte o scrisoare ca cea de la d-ta, mă încălzești pentru multă vreme. Să-ți dea D-zeu bine pentru binele ce faci și să te bucure văzîndu-ți cu ochii roadele muncii d-tale. De mizeriile ce ți se fac, nu te mai tulbura. Cred din contra că ar trebui să te bucure, pentru că dacă n'ai însemna nimic, nu te-ar băga nimeni în seamă. Urmează-ți treaba în liniște și cu stăruință pînă la vremuri mai bune.

Spiru C. Haret.

Scrisoarea a V-a

Iubite Domnule Pogor

Ai fost foarte nedrept față de mine. Cînd ai fost pe la mine, eu treceam printr'o grea criză sufletească, despre care vei afla odată. Mi-au trebuit sforțări uriașe ca să vorbesc și despre alte lucrari.

Să știi numai că orice s'ar întîmpla n'ai un prieten mai bun de cît mine.

Spiru C. Haret

Scrisoarea a VI-a

Domnule Pogor,

Am citit cu atenție scrisoarea d-tale, dar nu m'a convins că se cuvine ca pentru niște nesajunsuri mai mici de cît pe cele pe cari le-ai suferit în trecut. să părăsești lupta cea bună. Nu vezi că asta ar fi o deviație și că ar face tocmai pe placul celor cari urmăresc de atîta vreme desființarea băncei? Eu te îndem să rămîi la locul d-tale. Din parte-mi voiu face ce voiu putea să-ți dau ajutor.

Spiru C. Haret

Scrisoarea a VII-a

Domnule Pogor,

In urma înțelegerei avută cu dl. Ministru îți comunic că s'au luat deja măsuri ca d-ta să capeți satisfacția ce o meriți. Pentru aceasta însă se cere din partea d-tale răbdare și sacrificii. Satisfacția va întrece așteptări e. Lucrează dar cu aceiași dragoste pe calea începută și fi sigur că oamenii de bine nu te vor lăsa la disreția rău voitorilor.

Spiru C. Haret

Scrisoarea a VIII a

Stimate Domnule Pogor,

Să mă erți că nu ți-am răspuns mai curînd, dar îmi cereai un răspuns, pe care nu ți'l puteam da curînd, pentru că la Creditul Rural cancelaria era închisă, iar Protopopescu a fost dus la țară. Abia mai alaltăeri l'am văzut și i-am vorbit despre ce mi-ai scris. M.-a zis să-ți spun să fii liniștit și să nu te temi că Creditul îți va face vreun neajuns. El cunoaște greutățile cu care te lupți și scopul ce urmărești și te va ajuta.

Adam materialul pentru studiarea de aproape a acestei chestiuni, căreia trebue numai de cît să i se dea o soluție.

Al d-tale dovotat

Spiru Ç. Haret

Dar lanțul scrisorilor continuă, și le vom da pe rînd.

„Opinia" la HUȘI

Coresp. particulară a ziarului „Opinia"

Ziua de 10 Mai s'a serbat la noi într'un mod deosebit.

Am avut cinstea de a fi vizitați de dl. D. A. Teodor, secretarul general al Ministerului de Instrucție. Dl. Teodor e născut și crescut în Huși; e fiul d-lui Alex. Teodor, fost magistrat și apoi avocat și are numeroase neamuri în Huși. D-sa vizitează mai des orașul, acum, de cînd e secretar general, fie în dorul de a-și vedea orașul de naștere, fie în interesul de a-și găsi pe viitor un cerc electoral propriu sieși. D-sa ca fost socialist a ținut și ține să dea ascedent clicei generoșilor de la Huși și cît a fost prefect dr. N. Lupu, dl. Teodor a venit de 4—5 ori în Huși, a ținut conferințe publice în sala Teatrului, a făcut cerc în juru-i și n'a perdut nici o ocazie pentru a arăta că dorește ceva. D-sa e rudă de aproape cu dl. Irimia Gheorghiu, deputat și cum acțiunile politice ale proorocului Irimia sînt cam scăzute, ba chiar scăzute de tot, a mai venit să i le rădice cu ceva.

Mirare a fost pe Hușenii noștri că cum se face că de astă dată dl. Teodoru, n'a venit să vorbească, mai ales la Huși! D-sa care a mai vorbit la Piatra, la Bărlad, la Galați, la Ploești, la Buzeu, la Severin, la Craiova, la București, dar unde n'a vorbit, tocmai de 10 Maiu să nu vorbească la Huși; iată ce s'au întrebat cu toții.

Explicarea acestei părăsiri, pentru moment, a tribunei de Ateneu, stă că d-sa venea în Huși să reguleze 2 situații. Intăiu luăm pe cea politică. D-sa a ratificat deplina împăcăciune a generoșilor din Fălciu cu veteranul liberal dl. Nicu Cișman. Azi Conu Nicu plutește în pline ape generoase. Fostul socialist a binecuvîntaat această împacare. De cît în măsura în care a căznit treaba cu Cișman, a rupt'o cu Dobrenii, cu Alecu Rășcanu, și chiar cu Irimia Gheorghiu și C. Leonida.

Fi-va el Conu Nicu element electoral orășenesc, ear nu e de ajuns. Vom vedea pînă la ce măsură această împăcăciune va fi durabilă. Suparat Conu Nicu pe Dobreanu pentru Enea și Pavăl bărbierul, dați afară de la Primărie, se va împaca iarăși, cum s'a împăcat și cu Vericeanu, de-s bot în bot la fie-care ceas din zi și noapte!

Al doilea punem la rînd însărcinarea didactică. Dl. Teodor aduce la Huși un nou conferențiar pe d. Holban, profesor din Fălticeni, de loc din Huși. Potrivit circularei ministeriale, s'a înlesnit d-lui Holban să țină conferința de 10 Maiu la Huși. Și d. Holban e din Huși, are rude aici și i s'a dat perspectiva direcției la gimnaziu și un viitor generos în plus.

Pe dl. Ioan Zellea Codreanu l'a exoflisit. Ceruse întăiu omul nostru să țină conferința la Iași; i s'a refuzat; ceruse al doilea îndemnizare de locuință ca director, i s'a refuzat. Il convinsese și dl. Haret că directorul Codreanu, se făcuse nesuferit în capul gimnaziului.

De cînd el este director anchetele se țin lanț. Proces la tribunal, la consiliul permanent; dări afară de elevi, asmuțiri de uri și patimi naționale; era un viespar viața la gimnaziu și d. Haret s'a hotărît să 'l scoată. Il știau toți ca pe un cal breaz, s'a convins și secretarul general de zăticneala lui Codreanu. La serbarea de la 10 Maiu a pus pe 2 elevi de au recitat poeziile de d. O. Goga: *Zile rele* și *Cosașul* cu motiv revoluționar, ceia ce i-a atras reproș public din partea secretarului ca nepotrivite cu serbarea zilei.

D. Codreanu va fi scos din direcție.

Candidați sînt 3 profesori de la gimnaziu.

Mai mulți sorți însă pare să aibă d. Holban de la Suceava, care va fi adus la Huși, dîndu-i-se orele de Romînă, cari acum se găsesc împărțite pe la celelalte materii.

Cînd Codreanu va eși din direcția gimnaziului o colosală ușurare ar fi pe elevi și pe părinți; s'a dus... Codreanul!

— Dr. Romanescu medicul primar al comunei Huși a fost chemat din nou în judecata consiliului sanitar superior, pentru broșura ce a scos în chestia atacurilor ce a făcut clica generoșilor de la Huși. Cum acum consiliul sanitar e sa dea liberal se prea poate ca pentru aceleași fapte să fie admonestat, vechiul consiliu achitîndul în unanimitate.

Poliția de la Huși își face de cap și noul prefect nu ia nici o urmare.

Coresp.

Litere-Științe-Arte

Cîmpii electrizate.—Ce nu se va mai face oare pe acest pămînt prin intermediul electricității?... E vorba acum să se electrizeze pînă și cîmpiile arate! Se știe mai de mult că lumina electrică influențează asupra răsărirei și creșterei plantelor, dar că se poate întrebuința curentul electric pentru evoluarea mai grabnică a plantelor, este o observațiune științifică absolut recentă.

Profesorul Lemström din Helsingfors a început experiențele sale încă de acum 30 de ani și fisicianul *Oliver Lodje* le-a reînceput de curînd și a ajuns la rezultate satisfăcătoare. Prin perfecționarea aparatelor s'a reușit a se ținea cîmpul sub curentul electric fără de a stînjeni cu nimic lucratul pămîntului.

Pe un ast-fel de cîmp electrizat nu se observă decît cîți-va stîlpi de telegraf și cîteva sîrme de-a curmezișul la înălțime; dar întreagă pătură de aer din zona firelor electrice, este încărcată de electricitate, întocmai ca în timpul unei furtuni.

Unii oameni, mai sensibili au sub aceste fire o senzație de zăduf ca la adevărate intemperii.

Dar care or să fie acum rezultatele cîmpiilor electrisate?. Desvoltarea mai puternică a plantelor creșterea accelerată și recolta mai bogată.

Experiențele pe cîmpiile electrisate fiind demonstrată în fața mai multor agricultori aceștia au rămas surprinși de simplicitatea sistemului și au hotărît a-l pune în aplicare pe moșiile lor. Își poate ușor închipui cine-va nemăsuratul bine ce ar produce omenirei succesul și generalisarea acestui sistem, care ar asigura hrana tuturor oamenilor independent de capriciile naturei. Lucrul ne interesează pe noi cu deosebire, de oarece suntem o țeară „eminamente agricolă".

*

Cea mai nouă piesă a lui Bernard Shaw a fost interzisă de censură. Titlul piesei este „Demascarea lui Blanco Pasnet" și ar conține, după părerea censorilor, anumite passagii îndrăzmețe, la care autorul n'a voit să renunțe conform cererei censurei și astfel a fost interzisă.

*

Seniorul oftalmologilor germani, profesorul consilier medical dr. sir Lehender a serbat eri a 90-a aniversare.

Rectorul din Rostock—unde jubilarul se află actualmente—împreună cu cei patru decani și directorul clinicei de ochi universitare toți în ținuta de ceremonie au predat nongenarului felicitările universității,—„alma mater".

*

Zilele acestea s'a împlinit centenarul morții lui Iosef Haydn, genialul compozitor vienez, întemeietorul „muzicei vieneze".

Cu această ocaziune un biograf amintește că în timp ce Haydn era onorat de pretutindeni — începînd cu Institul de Franța, cu Academiile și asociațiile din Stokholm, Petersburg, Amsterdam și altele.—tocmai Curtea din Viena dădea mai puține semne de atențiune marelui artist. Universitatea din Oxford îi acordase titlul de „doctor în muzică".

*

După cum se vestește din Londra, în urma unei noi descoperiri, mașina de telegraf Murray, cu o capacitate de 120 cuvinte pe minut și considerată ca cea mai repede, a fost înlocuită cu una și mai perfecționată. Inginerul Delamy a construit o mașină „Telepost", care poate transmite 1000 cuvinte pe minut, așa dar 60.000 cuvinte pe oră.

Aparatul a fost pus la încercare în America. Cuvintele de transmis se înregistrează, la inceput, literă de literă pe o fâșie de hîrtie, care vine perforată la distanțe egale. Fâșia trece apoi prin mașină și poate trimite cu o mare iuțeală, în cîteva secunde, știri lungi.

Informații

❑ „Independența" anunță că ministrul Cultelor va alege din candidații recomandați de Sinod pentru cele două locuri de Archierei, pe P. C. S. Archimandritul Teodosie Atanasiu, pentru locul de Ploșteanu, și pe P. C. S. Archimandritul Nicodem Munteanu, pentru locul de Băcăoanul.

❑ Expoziția produselor școalelor de arte și meserii și școalelor de agricultură din țară, se va deschide la 1 Septembrie viitor, în Capitală.

❑ Ministerul de interne a dat o circulară prin care oprește cu desevîrșire jocurile de noroc la bilciuri, sărbări particulare, piețe publice etc.

❑ In caz cînd mîine Joui, timpul va fi defavorabil, concursul de „oină" al școalelor secondare din localitate, se va amîna pentru Duminică 17 Maiu.

❑ După cum am anunțat, în zilele de 17, 18 și 19 curent va avea loc în Iași, congresul anual al Ligei pentru unitatea culturală a tuturor Romînilor.

Membrii Ligei din Iași, împreună cu delegații din Capitală și celelalte orașe, vor face în ziua de 19 Mai o escursie la Suceava în Bucovina.

Toți membrii Ligei cari vor lua parte la acest congres și la excursie vor beneficia de o reducere de 50 la sută pe căile ferate.

❑ Casa bisericei a trimis protoereilor de județe o circulară, însoțită de un tablou al preoților licențiați în teologie și absolvenți ai seminarului superior, care urmează a fi trecuți în state, cu leafa cuvenită gradului de studii ce au.

Preoților cari dobîndesc o leafă mai mare și acelor cărora li s'a înscris acum gradațune li se va opri în trimestrul Aprilie curent, sporul retribuției pe o lună. Lefurile preoților și cîntăreților sînt aceleași ca și în trecut. Lefurile protoereilor și sub protoereilor fiind trecute în budget sub un singur articol, nu se vor face state separate, Observînd că unii dintre P. S. Protoerei cît și din sub protoerei obicinuesc a-și cere leafa trimestrial, făcînd însă state lunare și trimițînd trei rînduri de state, vă punem în vedere—spune circulara că aceia cari vor să'și primească leafa trimestrial să înainteze un singur rînd de state.

❑ Escursiunea în Bucovina, a studenților facultății de teologie din București, va avea loc între 18 și 22 Maiu a. c.

Ei vor vizita, împreună cu d-nii profesori dr. D. Boroianu, I. Mihălcescu și păr. Nazarie, Cernăuți, Putna și alte localități istorice.

❑ La Prefectura județului R.-Sarat s'a tras în ziua de 8 Maiu a. c. și în prezența autorităților, loteria tabloului oferit de d. Ștefan Popescu pentru fondul școalei din Răducești.

Cîștigătorul este d. locot. N. Chiriacescu din regimentul R.-Sarat No. 9, care a subscris numărul 250.

❑ Cadavrul locotenentului Gheorghe Botez, din batalionul 4 vînători, care s'a sinucis eri, la locuința sa din strada Păcurari, a fost transportat aseară la morga spitalului militar.

Ofițerii batalionului de vînători au depus o coroană pe catafalcul fostului lor camarad.

Inmormîntarea se va face mîine după amiază.

Autoritățile militare au deschis o anchetă, pentru a se putea stabili cauzele care l'au determinat pe Bottez să se sinucidă.

Una din scrisorile pe care Bottez le scrise eri cu puțin înainte de a se sinucide, o adresase tatălui seu, d. Botter, administrator de plasă din Tg. Frumos, și o alta d-lui maior Nădejde, din bat. 4 vînători.

❑ A apărut în „Biblioteca pentru toți" No. 448 *In fața Ghilotinei* de Turghenieff, traducere din rusește de dr. Duscian.

Turghenieff, marele scriitor rus, fiind la Paris a fost invitat să asiste la spectacolul îngrozitor pe care-l prezint un osîndit la moarte, în ceasul cînd merge la ghilotină. Spectacolul acesta l-a zguduit puternic pe marele scriitor rus care a scris zguduitoarea povestire: „In fața ghilotinei", și care prin puterea descripției și a evocărei ne face să asistăm îngroziți la agonia unui condamnat la moarte.

Această traducere este redată admirabil în romînește de dr. I. Duscian.

DIVERSE

— Tînăra Maria Căpățînă, din str. Carol a reclamat poliției că femeea Eugenia Ungureanu întîlnind-o azi dimineață pe str. Carol, a bătut'o într'un mod grav.

— La liceul Național este vacant postul de portar cu începere de la 15 Maiu curent. Salarul 48 lei lunar, locuință și lemne.

Doritorii să se adreseze direcțiunii, aducînd cu ei și adeverințele, unde au mai servit.

„VULCAN"

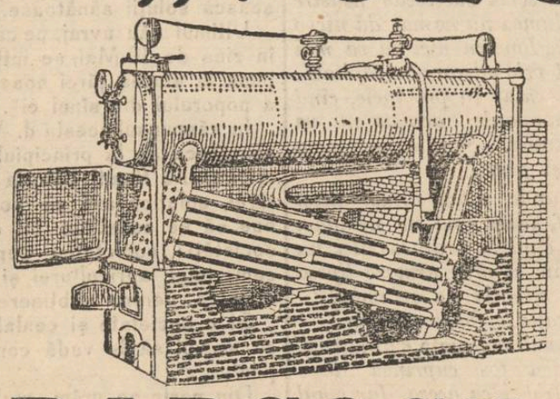

FABRICĂ DE MAȘINI

SOCIETATE ANONIMĂ

BUCUREȘTI

EXECUTA CA SPECIALITATE:

CAZANE

multitubulare cu circulațiune de apă și supraîncălzitoare

SISTEM ȘI BREVET

BABCOCK-WILCOX

LONDON

Curățitoare de apă brevet HALVOR BREDA, Transmisiuni de forță Economisoare

OFERTE ȘI PROSPECTE după cerere GRATUIT

❑ Poliția de siguranță a arestat pe un băietan Iți Segal, autorul mai multor furturi comise în orașul nostru, pe care el le-a mărturisit.

❑ Ploaia ce a căzut aseară a fost generală în județul nostru.

❑ Satul Suha, din județul Suceava, a fost deslipit de la parohia Văleni-Stănișoara și s'a alipit la parohia Mălini, de care se află în mai mare apropiere.

❑ Eruditul nostru istoric și profesor universitar, d. A. D. Xenopol, a început să publice în revista „Revue pour les Français", un frumos articol, intitulat „Paris vu de Roumanie" (Parisul văzut din România).

❑ Ministerul de interne a încuviințat ca județul Suceava să contribuie cu suma de 500 lei pentru școala de cîntăreți de pe lîngă Mitropolia din Iași.

❑ Mîne Joi 14 Mai, are loc prima reprezentație de deschidere a teatrului Cinematografic Pathé Frères în grădina Chateau aux Fleurs.

Această serată de deschidere se va deosebi printr'un program special complect nou, și va cuprinde frumoasa piesă teatrală a lui Victotorien Sardou „Tosca" interpretată de celebritățile dramatice ale Parisului precum Cecile Sorel de la comedia Franceză (Tosca), care apare pentru întâiași dată pe pînza cinematografului, Le Bargy (Scarpia), Alexandre (Mario), Mosnier (Angelotti) etc. (Sujetul piesei se împarte gratuit)

Noul program cuprinde apoi: Spiritiștii, Sanatoriul de slăbire, Cum se construește un balon și lansarea lui, Ursii în Rusia etc. etc.

Lucrările de amenajere ale grădinei Chateau aux fleurs sunt aproape pe isprăvite și mîne Joi 14 Mai această feerică pajiște de flori va fi redată ieșanilor în splendoarea ei de altă dată.

Intreaga grădină va avea aspectul unui teatru, sau arene construite terase cu poduri higienice izolatore, loje, amfiteatre etc. și scenele înfățișate pe pînză nu vor fi întru nimic impedicate pentru spectatori.

Ultime informații

❑ Intre casa bisericelor și moștenitorii def. colonel Rosnovanu a intervenit o transacție, cu privire la procesul ce există și care, la curtea de Iași, a fost cîștigat de moștenitori.

Moștenitorii vor plăti casei bisericelor 250.000 lei, iar dînșii vor lua domeniul Rosnov, din jud. Neamț, pe care l'au și vîndut d-lui Economos.

❑ D. R, Bulfinski, societar dramatic cl. I la teatrul din Iași, care fusese angajat la teatrul național din București, n'a primit acel anganjament, ci s'a angajat la teatrul de sub direcția d-lui Davilla.

❑ Luni 18 Mai se va oficia cu o deosebită solemnitate hramul bisericei „Sf. Treime" din Păcurari.

Tot în acea zi se va oficia hramul paraclisului de la spitalul Pașcanu, pendinte de epitropia sf. Spridon.

❑ Șoseaua Tg Ocna-Slănic va fi definitiv terminată la 1 Iulie a. c.

❑ D. general de brigadă în rezervă Constantin Iarca, fost comandant al corpului IV de armată, a fost avansat general de divizie, în rezervă.

❑ **Prețul islazurilor.**—Academia Romînă a vîndut pentru săteni terenul necesar pentru islazuri. Prețurile au fost acestea:

1) 333 Ha din comuna Munteni de sus (Vaslui) cu suma de 146630 lei, adică 440 lei ha.

2) 462 Ha din comuna Matca (Tecuci) cu suma de 231375 lei, adică cîte 500 lei ha.

3) 221 Ha din comuna Olteni (Tecuci) cu 132750 lei, adică cîte 600 lei ha.

❑ D. Vasile Voroneanu a fost numit comandant de sergenți, pe lîngă poliția din Tg.-Frumos, în locul d-lui Ștefan Dimitriu revocat.

❑ Cu începere de mîine orele de cancelarie la prefectura de județ vor fi de la 7 și jum. pînă la 12, și jumătate a. m.

❑ Ministerul de interne a cerut prefecturei de județ să 'i comunice numărul străinilor stabiliți în comunele rurale, cu începere de la 1 Aprilie a. c.

❑ Un incendiu a isbucnit eri în satul Sîrca, comuna Balțați, distrugînd cu desăvîrșire casele unde există mai înainte cîrciuma, proprietatea obștiei locuitorilor.

❑ Un congediu de două zile, cu începere de ieri, a fost acordat d-lui A. N. Gane, prezidentul tribunalului Iași, secția II-a.

❑ D. C. Grigorescu numit verificator de măsuri și greutăți în Iași, a depus astăzi legiuitul jurămînt.

❑ Negustorul Strul Hortopanu, care a fost declarat alaltăieri în stare de faliment, în lipsă, s'a prezintat astă-zi și a fost depus.

El a făcut opoziție, care se va judeca la 15 c.

❑ Comisia de pensiuni a casei Sf. Spiridon, întrunită ieri sub președinția d-lui I. Corjescu, primul-presidente al tribunalului, a regulat drepturile de pensie ale d lui Macridescu, fost medic primar al spitalului din Focșcani.

Comisia se întrunește din nou astă-zi.

❑ Din Vaslui ni se comunică că distinsul nostru prieten d. Dimitrie Donici, senator, se află din nou greu bolnav.

I dorim o grabnică însănătoșare.

❑ Ministerul Instrucțiunei Publice a trimes o circulară tuturor școlilor secundare, cerînd să-i raporteze de ce număr de bănci și catedre au nevoie și în ce dimensiune, spre a le pune la dispoziție sumele necesare.

❑ Azi s'a înaintat Ministerului tabloul de repartizarea orelor și claselor între d-nii profesori dela Liceul Național pentru anul școlar viitor. Dintre noii profesori putem cita pe dl. Ionescu N. Const, care va funcționa ca profesor de științi naturale la clasele IV, VII reală și VIII reală, plus 6 ore la școala normală Vasile Lupu.

❑ Ministerul instrucțiunei a luat decisiunea ca elevii dela Stat, cari vor să treacă examen de diferență și au trecut doi ani de întrerupere a școlarității, să fie considerați ca particulari.

❑ D-nilor membri din comisiunea pentru spreciarea jocului de oină: Maior dr. Vicol, dr Țăranu și Gr. Dimitrescu, profesor universitar, li s'a înmînat azi regulamentul jocului de oină.

Jocul de oină se va ținea pe platoul de la Copou, mîne Joi, orele 7 dimineața. Cursurile tuturor școlilor secundare a căror echipe iau parte la jocul de oină va fi suspend t mîne.

La acest concurs iau parte 7 școli secundare din localitate: Lic. Național, liceul Internat, Gim. Ștefan, Gim. Alexandru cel Bun, șc. Normală, V. Lupu, semin. Veniamin și seminarul pedagogic.

❑ **Universitare.**—D. Ilie Ghibănescu, doctor în litere și filosofie dela universitatea noastră, a cerut a fi abilitat ca docent pentru specialitatea sociologiei, pe lîngă facultatea de litere din Iași.

D. Ghibănescu a urmat cursuri speciale de sociologie în institutul Solvay din Bruxelles.

— In cursul acestei septămîni va fi convocat consiliul profesoral al facultății de litere spre a se pronunța asupra cererei d-lui Ilie Ghibănescu.

Tot atunci va rezolva și cererile d-rei Maria Ciucă și d-lui V. Rogalschi.

— Studenții tuturor facultăților care nu vor achita până la 20 c. taxele universitare, nu vor fi admiși a trece examenele în această sesiune.

❑ **Judiciare.**—Desbaterile în procesul d'intre d. C. G. Vernescu și Fr. Fischer, pentru realizarea contractului moșiei Repicenii, au luat sfîrșit, ieri seara la orele 7, la tribunalul Dorohoiu, care se va pronunța Marți.

— Consiliul de disciplină de Vaslui a condemnat la trei luni interdicție de a pleda pe apărătorul Motăș.

Cu apelul acestuia afacerea se judecă astăzi la s. II a Curței.

Curtea l'a achitat.

— Camera de punere sub acuzare a trimes în judecata Curței cu Juri din Dorohoiu, pe numiții Ungureanu, Morariu și alții, cari au atacat la drumul mare pe 2 evrei, furîndu-i 2000 lei.

❑ Cu prilejul supra reviziilor ce s'au făcut astă-zi în localul comisariatului disp. III, maiorul recrutor a fost viu apostrofat de prefectul poliției.

— Va-ți bătut joc de aceste recrutări a zis prefectul; ați recrutat orbi și gheboși, dar vă rog să nu uitați că eu sunt prefectul poliției.

Trebue să recunoaștem toată dreptatea d-lui Săndulescu și să recunoaștem că severitatea recrutorilor a întrecut ori ce închipuire.

● Pentru *Serata Dansantă*, care va avea loc în seara zilei de *Duminică 17 Mai*, în sala Teatrului Circ Sidoli, și organizată de către Societatea *Unirea* a lucrătorilor-tipografi, comitetul organizator, își dă toată silința, ca această serată dansantă să întreacă așteptările tuturor vizitatorilor. E de prisos a mai înșira surprizele cari se pregătesc publicului vizitator.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

București, 13 Maiu

LOTERIA

București.— Astă-zi au cîștigat:

3000 lei, No. 9219

2000 „ „ 21744, 47917, 54146, 30677.

1000 lei, No. 45200, 3481, 2429, 38970, 5613, 59792, 39650, 18153.

500 lei, No. 2658, 29743, 15972, 52812, 27626, 59771, 10060, 15257, 26054, 36280, 10041, 4138, 58680, 54624, 39107, 33312, 39258, 46555, 19616, 36084, 40405, 52794, 45964, 16435 25725.

200 lei No. 620, 1676, 2531, 3265, 4436, 5980, 6388, 7875, 8782, 9244, 10227, 13893, 14139, 15075.

❑ Biletele norocoase de loterie pentru clasa I-a se găsesc de vînzare la COLECTURA PRINCIPALA

TH. P. MAXIMOVICI

Agenția Theatrală „Thalia" Piața Unirei

Numire probabilă

București.—Se dă ca sigură numirea d-lui Procopiu ca ministru plenipotențiar la Constantinopol.

Ploile

București.—După relațiile sosite la ministerul de interne, aseară a plouat în toată țara, așa că starea semănăturilor se va îndrepta mult.

In special, a plouat foarte bine, în partea de nord a Moldovei.

Starea Regelui

București. — M. S. Regele se simte de cîte-va zile mult mai bine.

In general starea sănătății Suveranului este cît se poate de bună.

Declarațiile Mitropolitului Mețianu

Arad.—„Telegraful Romîn" publică o scrisoare a Mitropolitului Mețianu, care desminte știrea ce se răspîndise cum că el ar fi intrat în tratative cu guvernul în vederea alegerei de Episcop la Caransebeș.

Din camera italiană

Roma. — La cameră, subsecretarul de stat la externe, d. Pompili, răspunzînd întrebărei deputatului Rondani, în ceia ce privește schimbul de note diplomatice între guvernele italian și cel ungar, relativ la asigurările în contra accidentelor muncei, declară că imediat după ce guvernul italian a luat cunoștință de legile noui ale accidentelor muncei în Ungaria s'a făcut demersuri la Buda-Pesta, spre a obține pentru lucrătorii italieni beneficiul acestor drepturi pe baza reciprocității. S'a dat la timp instrucții ambasadei italiene din Viena și consulatului din Buda-Pesta, dar până acum nu s'a ajuns la nici un rezultat, fiind că guvernul ungar a trăgănat această chestie, spre a nu da un răspuns definitiv.

Greva

Marsilia. — Greva înscrișilor maritimi urmează, fără nici un incident. Două-zeci de vapoare și mai multe luntre de pescari sunt dezarmate.

DIN TURCIA

Constantinopol.—Ziarul „Tanin", organul tinerilor turci, vorbind despre știrile publicate de ziare în privința chestiunei Cretei, pretinde că ele sunt pe baza dovezilor autentice obținute, și că Grecia a rîdicat această afacere în urma sfaturilor date guvernului grec de fugarii reacționari. printre care deputații albanezi Ismail Kemal și Mufic.

Acelaș ziar anunță că se încearcă o campanie de agitație în Albania.

*

Constantinopol.—Se afirmă că mai multe dificultăți s'au ivit între puterea militară și comitetul tinerilor turci.

Din această cauză, Mahmud Șefket a amînat plecarea sa la Salonic.

*

Constantinopol.—După „Monitorul Oriental", sentința de moarte luată de consiliul de rezboiu contra Deswer-eunucului fostului Sultan, a fost sancționată. Cea privitoare pe eunucul Nada, a fost infirmată.

Numire

Petersburg. — Se asigură că d. Tsarikow, ajutorul ministrului de externe, ar fi numit ambasador la Constantinopol.

Congres

Viena.—Al III-lea congres muzico-științific, înființat de Societatea internațională de muzică, s'a deschis astă-zi.

A fost ales președinte Sir Mackenzie din Londra și vice-președinte don Amelli dela Monte Cassino (Italia).

Aproape toate statele au fost reprezentate.

Percheziție

Paris.—O percheziție a fost operată la domiciliul d-lui Dupont, directorul școlei de geniu maritim și la această școală.

D. Dupont a fost obiectul unei plîngeri din partea comisiunei de anchete maritimă, fiind acuzat că deține în mod ilegal un raport stabilind o încercare de mituire a unui controlor de marine, de către un furnizor.

✝

Jalniciii: Zenobia, Rodica și Georgeta Gh. Gh. Botez; Gheorghe, Fanny, Ioan, Emil, Maria, Eliza Gh. Botez; Amelia și Ioan Luca; Ecaterina și Locotenent Manolache; familiile Botez, Manolache, D. Gheorghiu, Cristea Nicolau, Emil Goldhamer, Florescu; soție, copii, părinți, frați, soacră, cumnați și prietini, au durerea a vă face cunoscut încetarea din viață a prea iubitului lor

Locotenent Gh. Gh. Bottez

în etate de 26 ani

decedat în ziua de 12 Mai ora 2 p. m., și roagă pe prieteni și cunoscuți a lua parte la ceremonia funebră, care va avea loc la cimitirul Eternitatea, în ziua de 14 Mai a. c. oara 3 jum. p. m.

Societate Anonimă Romînă-Italiană
A INDUSTRIILOR TEXTILE—IAȘI

Convocare

Domnii acționari ai acestei societăți, sunt convocați în adunare generală ordinară, pentru ziua de 17|30 Mai a. c., la oarele 3 p. m. la sediul societății în Iași.

Ordinea de zi este următoarea:

1) Raportul Consiliului de Administrație;

2) Raportul censorilor;

3) Aprobarea bilanțului și descărcarea Consiliului de Administrație de gestiunea exercițiului 1908;

4) Repartizarea beneficiilor și fixarea îndemnisărei censorilor pe anul 1908;

5) Alegerea membrilor întregului Consiliu de Administrație, conform Art. 13 din Statut;

6) Alegerea de trei censori și de trei supleanți.

Domnii acționari pentru a lua parte la această adunare, vor trebui să depună acțiunile lor pînă în ziua de 12|25 Mai inclusiv.

La Iași: în casa societății sau la Casa de Bancă Moritz Wachtel.

La București: la The Bank of Roumania Limited.

La Paris: La Société Générale de France.

La Milano: la Banca Commerciale Italiana.

Președintele Consiliului de Administrație

GH. RACOVIȚA

Chei de la o ladă de fer

s'au perdut ieri seara între str. Albă, Goliei și Primăriei.

Găsitorul, care va primi o recompensă, este rugat a le aduce strada Lozonski 4.

De vînzare De ocazie se vinde eftin 2 cazane pentru aburi, orizontale și 1 cazan vertical, cu întreaga lor armătură.

A se adresa: *Sedonius, Slănic (Moldova).*

De închiriet în strada Romînă No. 11 un apartament compus din 3 odăi și antret sus, una sufragerie, o odaie de slugi, bucătărie în subsol, și ogradă. Se predă din nou reparate și zugrăvite. A se adresa **d-lui Unter**, strada Ștefan cel Mare.

Vaccinări și Revaccinări
cu limfă proaspătă garantată
practică
Dr. A. Steuerman
Str. Golia 12

O odaie bine mobilată cu antret separat, e de închiriet în strada Arcu 12.

Se preferă un ofițer.

A se adresa în ogradă.

MODE

NINETA GEORGESCU
1, STRADA SĂULESCU, 1
Noutăți pentru sezonul de vară

De inchiriat Etaul un salon cu prețuri foarte convenabile, pentru **bal, nunți și logodne**. A se adresa d-lor Gh. Iane și Cristea Ioan vis a vis de Banca Agricolă str. Ștefan cel Mare.

Casa de Bancă
MORITZ WACHTEL,—IAȘI
—PIAȚA UNIREI—

Emite cecuri și scrisori de Credit asupra tuturor orașelor mari din țară și străinătate, în timpul sesonului de băi și asupra stațiunilor balneare precum:

Carlsbad
Marienbad
Franzensbad
Reichenhaill
Wiesbaden, etc.

de asemeni face ori ce operațiuni de bancă, primește spre fructificare ori ce sume de bani în cont curent eliberînd

SCRISORI DE CREDIT
și
LIBRETE DE ECONOMIE.

Avansează asupra Titlurilor, Mărfurilor și altor garanții.

BAILE OGLINZI
TÎRGUL NEAMTZ
(PRIN GARA PAȘCANI)
Inceputul sezonului la 25 MAIU

Stațiune climaterică lipsită de curenți cu un aer curat sănătos, situată la poalele munților Neamțului lîngă o pădure seculară avînd o poziție p torească.

BAILE SALINE cele mai concentrate similare băilor: Hall, Ischl, Reinchenhal, conținînd clorură de sodiu, bromură de magneziu, iod, etc.

Inhalațiuni moderne.—HIDROTERAPIE

Băi recomandate ca suverane contra: Reumatismului, scrofulozei, linfatismului; boalelor de femei și copii; boalelor de piele, cloroză; rachitism, paralizie, metorite, salpngite, fiterome, etc.

HOTEL ȘI RESTAURANT EXCELENT
sub conducerea d-lui Max fostul director al Hotelului Binder din Iași

O ORCHESTRA VA DELECTA PUBLICUL

Masa în hotel table d'hôtes 4 l. 50 b. de persoană zilnic cuprinzînd și cafeaua cu lapte: copii până la 10 ani plătesc 3 l. zilnic.

Angajamente pentru camere se fac chiar de pe acum trimițîndu-se un acompt la Tg. Neamț.

EFTIN ȘI FOLOSITOR

Pentru cei ce nu se pot deplasa recomandăm sarea extrasă din apa minerală de oglinzi, conținînd toate elementele unei băi naturale. Se vinde la cerere a 1 leu 50 cutia de 2 kgrame sare neto. A se adresa Administrației.

Concesionar RUDOLF FRITZ

BYRRH CEL MAI BUN VIN TONIC ŞI APERITIF

PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906.

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (Thuir Franţa)
De vînzare
La toate magazinele de consum din ţară

1420 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usureadă şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remediĭ.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere: LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere—Str. de Sus

Fondată în 1852

Aduce la cunoştiinţa intinsei sale clientele şi în special D-lor

Antrepenori, Arendaşi şi Proprietari

că pentru campania de lucru s'a asortat cu mari depozit de

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizĭ refractare, POMPE, Ţevĭ, Robinete

şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apă

Tablă, Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.

Maşini agricole şi Pluguri

accesoriile lor de la cele mai renumite fabrici.

CUREALE DE TRANSMISIUNI, COCS CU ANTRACIT ŞI CARBUNI DE FORJA.

Toate cu preţurile cele mai convenabile

S'a convins toată lumea că la Prima boiangerie şi curăţătorie chimică

LA „PARIZIANU"

Se spală şi bluze ofiţereşti

care de la 23 Aprilie, s'a mutat în strada Veche No. 58, mărind fabrica şi aducînd lucrători speciali, cari au o deosebită cunoştinţă în această branşă şi făcîndtot posibilul ca la *hainele curăţite* să nu mai reapară petele, iar *cele boite* să nu se decoloreze, asigurîndu-şi prin această o clientelă distinsă din elita Iaşului, posedînd mai multe certificate de mulţumire.

Rog deci pe onor. clientelă şi pe onor. public a mă încuraja şi în viitor.

LA „PARISIANU"
Iaşi, Strada Veche 58.
(Visa-a-vis de strada Pomir)

„ANCORA"
(ANKER)
Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI
Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia
LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:
a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.
e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi
Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Gradina Chateau aux Fleurs

Joi 14 Mai 1909
Ora 9 1|4 seara
Prima reprezentaţie de deschidere
CINEMATOGRAFUL
Pathé Frères -- Paris
Program nou

Grădina complect reînoiată şi amenajată cu amfiteatre, terase higienice cu poduri izolatoare arene, etc.

Preţurile: Terasa 1 leu 25 b., Arena 1 leu, Amfiteatru 50 bani.

Bere „Luther", recoritoare etc.

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE Of 30c.

Raymd **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

Dr. A. Steuerman
Medic al Societăţii *Fraterna-Păcurari* şi al Tramvayului electric
Str. Golia No. 13
Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.
Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu
AVOCAT
— Strada Golia 77 —
Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu
AVOCAT
— Str. Bărbei No. 19 —
Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Cumpăraţi bilete de loterie
numai de la
NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA
Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn"
oferă publicului cele mai
Mari Şanse de Bogăţie
BILETELE
Clasa VI a Loteriei V
s'au pus în vânzare

Tragerea
De la 27 April—20 Mai

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de
Lei 900,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de
LEI 7.322.000 LEI
Şapte Milioane Trei sute doua-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţi-vă a cumpara
Lozuri Norocoase
de la
Noua si Principala Colectură Romană
Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 20,00
1/4	Un sfert	Lei 40,00
1/2	Una jumătate	Lei 80,00
1	Loz întreg	Lei 160,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	3—lei	1/4	Un sfert	6—lei
1/2	Una jumătate	12—lei	1/1	lox întreg	24—lei

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează servicin cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 726 — Vineri 15 Mai 1909

Junimiști și schimbarea de regim

Analizînd ieri două din punctele programului politic al d-lui Petre Carp, am arătat că ele constituesc o piedică pentru șeful junimiștilor de a veni la putere, atîta timp cît va persista în ideia îndeplinirei lor. Deosebirea fundamentală ce există între aceste concepții politice și organizația noastră administrativă și economică—fac imposibilă schimbarea regimului politic liberal prin'r'un regim politic junimist, care să tindă la înlocuirea acestei legislații cu o viață și experiență de zeci de ani și potrivită felului de a fi a poporului nostru.

Această deosebire de vederi politice, a format și linia de demarcațiune dintre noi și partidul d-lui Carp, și a contribuit în primul rînd și în mod hotărîtor la separarea și alcătuirea noastră ca partid politic distinct, iar în al doilea rînd la îndepărtarea din ce în ce mai mult a d-lui Carp de frînele puterei, pe cari fără discuție le-ar fi avut de mult în mînă, dacă n'ar fi survenit ruptura din Ianuarie 1908.

Dar ni se va zice că d. Carp va fi silit din multe motive, să renunțe la toate angajamentele sale din opoziție și la toate principiile sale de guvernare viitoare, și va accepta puterea, numai pentru a sfîrși odată cu un echivoc care neliniștește și ține într'o continuă enervare și nesiguranță pe toți partizanii d-sale.

Lucrul acesta, ar părea cel mult surprinzător pentru temperamentul politic al șefului junimiștilor, dar în tot cazul n'ar fi fără precedent pentru viața noastră politică.

D. Carp, își poate furniza exemple fără sfîrșit din trecutul politic al partidului liberal, cu care trăește astă-zi în cea mai bună armonie, și care ori de cîte ori a fost chemat să succeadă la putere partidului conservator a trebuit să se angajeze de a menținea intact, dacă nu chiar de a complecta, diferitele reforme sau legiuiri pe cari în opoziție se angajase în mod solemn să le desființeze.

Așa a fost cu legea maximului, împotriva căreia liberalii au făcut mișcări de stradă, și pe care apoi venind la putere au complectat-o, extinzîndu-i taxele; așa a fost cu legea minelor, pentru cari minoritatea liberală, s'a retras din parlament, pentru ca apoi la putere fiind, să o aplice și să o și desvolte conform trebuințelor și mai simțite ale timpului; așa a fost cu legea jandarmariei, pentru care marele defunct Lascar Catargiu, autorul ei, a fost acuzat că introduce în țară reacționarismul muscălesc, pentru ca apoi liberalii să adauge la jandarmii călări, și pe cei pedeștri, ba încă și pe cei biciclești; și în fine atîtea și atîtea legi, pe cari liberalii le-au criticat, cu cea mai mare vehemență în opoziție, pentru a le menține cu cea mai mare perseverență, cînd au venit la putere.

S'ar putea deci, ca și d Carp, să se angajeze, sub presiunea amicilor săi, dornici de a se vedea cît mai curînd în fruntea treburilor publice, de a menține sau cel puțin a complecta pe ici pe colo reformele agrare și administrative liberale, pe cari pînă în momentul de față a declarat că vrea să le nimicească cu totul.

Acest act de neconsecvență politică, din partea șefului junimiștilor, a cărui singură mîndrie era tocmai consecvența actelor sale, — poate fi de natură să'l aducă la putere, cu organizația șubredă pe care o are astă-zi în țară partidul seu?

Ori de cîte-ori ne-am găsit în fața unei crize de guvern, menită a produce o schimbare de regim, Suveranul nostru, care este arbitrul situației, a avut ca principală preocupare nu numai schimbarea de nume sau firmă politică a guvernului, dar aducerea la cîrma statului a unui guvern, care să se poată menține la putere.

Cînd un guvern, părăsea istovit, puterea, se cerea în mod imperios înjghebarea unui guvern tare, care să facă față dificultăților și trebuințelor politice, pentru înlăturarea sau satisfacerea cărora cellalt nu mai avea forța necesară!

Apoi este posibil ca Regele nostru al cărui constituționalism și experiență de domnie, îl înnumără printre cei mai înțelepți și constituționali monarhi din Europa, să încredințeze puterea junimiștilor, cînd le lipsesc în primul rînd încrederea și legătura cu cele mai numeroase și puternice clase sociale ale țărei?

Suveranul nostru știe și vede prea bine că d. Carp separîndu-se de elementele democratice și progresiste din vechiul partid conservator și cari i-au dat marea putere de viață în guvernele din 1890—1895, 1899 și 1905 și-a rupt contactul și legăturile cu cele mai forte clase sociale ale țărei, fără de cari un partid politic nu poate trăi și în nici un caz nu poate alcătui un guvern durabil.

Și Suveranul nostru știe și vede în acelaș timp că toate aceste clase au rămas cu sufletele lor strîns unite—după cum s'a dovedit în alegerile parțiale din urmă—în jurul elementelor conducătoare din întreaga țară, cari formează puternicul stat major al partidului nostru și care constituesc ast-fel o piedică indiscutabilă a menținerei la putere a junimiștilor.

Iată pentru ce credem, și cu noi toată lumea politică, în afară de cea junimistă, că nu d-l Carp, și în nici un caz nu d-sa singur poate forma ministerul după liberali.

Vespasian I. Pella

IAR STRADELE

Ne tot îndeamnă cititorii, prin scrisori, să protestăm contra negligenței celor de la primărie, cari, cu toată furtuna de încriminări ce se rădică contra lor, nu iau nici-o măsură ca să se repare măcar stradele pe cari le-a devastat tramvaiul.

Noi răspundem: degeaba protestați voi, cetățeni, degeaba scrim noi, n'are cine face treabă.

Actuala administrație comunală a ajuns a fi recordul incapacității—și aceasta trebue să ne mîngâie. Să se știe, că nu un profesor oare-care, nu un biet avocat, nu un evaporat barbat politic, au chemare să conducă destinele unui oraș.

La ce să mai protestăm? Noi n'am dus campanie contra actualei administrațiuni comunale ca să facem operă politică. Din contra. Am trecut peste multe pacate ale edililor, am dat bună pace tuturor, crezînd că, macar la lucruri mari, la lucrări importante, vor deveni a cătărei.

Nu noi putem schimba lucrurile. Cînd incapacitatea a ajuns la apogeu, cînd cu toții vedem că toate protestările rămîn zadarnice, ar fi fost de datoria partidului liberal, a comitetului executiv, în primul rînd, să intervie și să schimbe o administrație rea.

Este chestie de orașul întreg, al cărui fizionomie se schimbă, care amenință să se transforme în rău și fiind că liberalii din Iași n'au fost importați de aiurea, ar fi fost natural ca ei, cei d'intîiu, să fi dat alarma și să aducă oameni la primărie.

Experiență destulă s'a făcut și ea a dovedit cu prisosință că la primărie tronează ridicolul și neputința.

Alt leac decît o schimbare radicală a oamenilor, cari conduc tîrgul—noi nu vedem.

D. Brătianu la Tîrgoviștea

D. Ionel Brătianu, se va duce Duminică la Tîrgoviște, unde va pronunța un mare discurs politic.

Ziarele din București, cari ne-au adus știrea, ne spun că șeful liberalilor va vorbi de activitatea politică a guvernului pînă în prezent și de opera lui viitoare.

De activitatea din trecut, înțelegem; dar de un program de viitoare guvernare, nu înțelegem și nici nu vrem să înțelegem.

D. Brătianu o știe prea bine, că în registrul de guvernare a țărei, nu mai are pagini de complectat de cît cel mult pînă la toamnă, și că pentru țară e indiferent de le va complecta cu cine știe ce neghiobii politice, sau le va lăsa goale!

A pretinde că va putea guverna mai departe—că ar putea trece, încă peste o sesiune parlamentară din actuala legislatură—înseamnă a pretinde ceva absurd.

D. Brăteanu va părăsi guvernul împreună cu întregul d-sale partid, cu siguranță după Septembrie, și deci a vorbi la Tîrgoviște, de pragramul viitoarei activități liberale. nu interesează pe nimeni, afară numai dacă nu va specifica că e vorba de activitatea viitoare opoziționistă a liberalilor, ceia ce înseamnă cu totul altceva.

Dar de opera făptuită de guvernul liberal—ce lucru nou și interesant poate spune tînărul șef al liberalilor.

Reformele agrare? moft!; reformele administrative alt moft! reformele judiciare încă un moft! reformele.... mă rog ori ce fel de reforme, toate s'au dovedit a fi mofturi de la un cap la altul, —marfă politică de faliment pentru a produce alt faliment!.

Va pretinde d Brătianu că țara merge bine după toate aceste reforme —mofturi?

Cel mult dacă va spune că dinastia brătenistă merge bine și atîta tot.

In această privință ne punem și noi de acord cu șeful guvernului și al dinastiei — și recunoaștem că în adevăr dinastia bratinistă mai cu seamă după înmormîntarea d-lui Sturdza merge foarte bine.

Și cum n'ar merge bine cu atîtea legi de constituire și încurajare de case rurale, fabrici de hîrtie, de chocolate, de rahat, etc etc — și pe deasupra și duhul sfînt al Caradalei din beciurile Băncei Naționale!.

Chestii locale

Meseriașii la d. P. P. Carp

In sfîrșit au răzbătut meseriașii și la d. P. P. Carp!

In mișcarea întreprinsă în București de meseriași contra scumpirei traiului, au crezut că e bine ca să se trimeată o delegațiune la persoanele marcante în politică.

Bine au făcut; numai că au nimerit'o ca Ieremia cu oișteа în gard.

La Primărie d. primar nu era acolo, căci de ce e d-sa primar ca să nu fie la primărie. Asta treabă are d. Vintilă Brăteanu? N'are el atîtea ajutoare? De ce ar mai sta și d-sa acolo, unde așa de bine îl înlocuesc ajutoarele!

S'au umplut de chirtiriță la primărie! S'au întors cum s'au dus!

La interne ministrul nu era, căci de ce doar e ministru d. Ionel Brăteanu ca să nu se ducă la minister, ci domnul minister să vină la el acasă. Și apoi credeți că de asta s'a făcut el ministru, ba încă prim ministru, ăl dintăiu ministru, ca să calce pe la minister? N'are el atîta buluc pe capu-i, cît stă acasă, dar încă să se mai ducă și pe la minister! Delegația s'a întîlnit cu d. Nicusor Săveanu, secretarul ăl general, și bine au făcut de l'au găsit, căci ce ar fi fost de nu-l găsiau și pe dumnealui, dădeau ochii numai cu ușierul, ăl cu galoane la mînă.

L'au văzut pe domnul secretar, au discutatăvă împreună și s'au dus tot cum s'au întors.

Unul va referi d-lui primar;
Altul va referi d-lui ministru;
Și numai vor referi!

In sfîrșit delegația o ia înainte, pe lînga strada Clementii, apoi o ia pe la judecătoria de Galbăn la Stînga, dă în Dorobanți, calcă pe lîngă statuea lui Lahovari; trece chioriș pe lîngă conu Take cu gînd hotărît de a-l ocoli. Adică de ce l'ar mai necăji și pe d-lui; nu-i destul el de năcăjit de pucioșii de boeri d'ă mari pi di o parti, și de ciocoii de liberali pi di alta;... și s'au tot dus, să nu se mai întoarcă, pușcă la conu Petrachi.

Au sfătărăă ei că conu Petrachi e acasă, întors de la sihăstria Țibăneștilor, cu mînele în manșon, și că mai stă și la biuron și scrie pentru țară, gîndește pentru țară, simțește pentru țară, voește pentru țară, dorește pentru țară, doar el e omul care a zis, pasă-mi-te, „totul pentru țară, nimic pentru noi".

Delegația fu primită; conu Petrachi ascultă, ascultă, delegația nu mai isprăvia.

La minister... va referi; la primărie... va referă; di la d-voastră așteptăm cuvîntul cel bun.

Aferim!

Și începe conu Petrachi: „Eu la putere nu sunt—și nici nădejde de speranță de a veni nu am, de cît doar de mă veți aduce voi. La voi e nădejdea. Liberalii nu vă pot face nimic, căci sunt la mijloc cu interesul lor și nu-și pot lăsa interesul lor, care e mai pre sus de cel al țării. Dacă tariful vamal scumpește traiul să-l doborîm, dacă liberalii scumpesc viața să-i doborîm, dacă...

Biata delegație a rămas mulțumită cănit acasă într'o bună zi și le-am strîns grămadă toate. Era iarnă și focul ardea în sobă și într'o minută am dat pradă flăcării tot ce am găsit scris, tot ce păstram de ani de zile prin saltare.

Stiu ce vrei să mă întrebi cu privirea. De ce am făcut-o? Că e păcat de unele lucrări cari au costat atîta muncă și poate oare-care talent? Tocmai într' aceasta e motivul. De cîte ori veneam acasă aveem, fatalmente, grija lor. Trebuia negreșit să mă apropii de vre-unul din saltare și să scot cîte-ceva din manuscrisele în chestiune. Ceteam, receteam, îndreptam, schimbam și prescriam.

Pentru toate aceste jertfeam zilnic multe oare de-arîndul, după care manuscrisele rămîneau din nou închise în cutiile lor, în saltarele lor, ca să reîncep a doua zi aceleași operațiuni care nu mă mulțămeau însă nici odată și care mi întrețineau o eternă nelinişte sufletească, o permanentă stare de grijă ca în fața unei datorii cu răspunderea grea.

Și iată că într'o clipă am pus capăt tuturor acestora: m'am liniștit și-mi caut de treabă, economisînd vremea care mi trebuiește întreagă spre a face față nevoilor"...

Cuvîntul din urmă ar fi fost de ajuns ca să înțeleg totul.

Nevoia, marea distrugătoare a răbdării, a luări aminte pentru preocupările platonice ale artei; nevoia—dușmana eternă a creăriil a anumite temperamente, nevoia care încet încet își strecoară otrava scepticismului în creerul gînditor și în sufletul simțitor; nevoia care arare ori inspiră, dar foarte adese-ori stinge inspirațiile impunînd sacrificiul tăcerei, sacrificiul morții morale dacă nu a celei fizice—în greaua luptă pentru traiu..

Rodion

Un jubileu al tipografiei

O jumătate de veac se va fi scurs la mijlocul lunei acesteia de cînd a luat ființă, în București, societatea tipografică *Gutenberg*. Acesta ie un jubileu la care nu vor participa cu entusiasm numai tipografii: ci toți, cari se hrănesc din tipografie—literați și ziariști—și publicul, care se luminează și află de toate grațiile tipografiei—toți trebue să salute importanta aniversare a societății *Gutenberg*.

Zețarul este un factor important în desvoltarea și progresul unei țări. El este un luptător pentru libertate și cînd vedem ce este arta tipografică, în România, după cinci zeci ani de la crearea societății Gutenberg, ne putem da seamă de enormele progrese ce le-a făcut.

Cu excepția Iașului, firește. A doua capitală nu știe nimic despre aceste progrese și cei iniați n'ar putea spune, care este osebirea între o tipografie de acum 50 ani și cea de astă-zi.

Ceea ce rădică tipografia, aproape pretutindeni, sunt ziarele. Nevoia de a servi publicul cît mai repede și nevoia publicului de a citi și a afla, ambele au rădicat tipografiile. Cînd, însă, asemenea nevoe nu există și nu există fiind-că publicul cititor n'are ființă de cît în număr ridicol, este natural ca tipografiile să fi rămas astă-zi aceleași ca și cu 50—60 ani în urmă.

Asachi, Codrescu, Goldner, dacă ar putea să vadă încă, și-ar recunoaște imediat mașinele, liniile de alamă și literile.

Nimic nu s'a schimbat și ie un eveniment cînd, la două-zeci ani o dată, curierul predă unei tipografii din Iași un colet cu cinci chilograme de litere.

Luați *Jurnalul*, care apărea în Iași cu patru-spre-zece ani în urmă și comparați cu *Opinia*, care se zețuiește în aceeași tipografie și veți vedea că litera e aceiași cu uzagiul, firește, care vine în dauna ziarului de astă zi.

N'avem tipografie în Iași, fiind că n'are pentru ce fi, fiind-că ziarele, clientele de seamă ale unei tipografii, au existență ridiculă...

Nu ne bucură, însă, mai puțin, extinderea ce-a luat-o tipografia în alte orașe ale țărei și cu colegială dragoste salutăm jubileul unei societăți, care marchează o însemnată epocă în analele țărei; o epocă de progres enorm.

OAMENI ȘI LUCRURI

SACRIFICII

... Pe la mijlocul convorbirii, profitaiu de un moment prielnic, ca să-i spun:

— Sunt sigur că posezi un oare-care număr de manuscrise gata de tipar, uitate poate în vre un saltar. Nu crezi că mi le ai putea ceda ca să aleg din vreme în vreme cîte ceva de servit publicului cetitor?

Publicistica e supusă și ea eternei legi de cerere și ofertă. Mereu se cuvine să fii înarmat și pregătit pentru a mulțumi gusturile variate ale clientelei de cetitori și mereu se cere să stai la pîndă, că doar—doar împrejurările îți vor da prilejul să obții ceva „nou". De aci practica egoistă de a deranja din cînd în cînd pe vre un cunoscut, pe vre-un prieten și de a-i „ataca" cerîndu-le colaborarea.

La propunerea mea, tovarășul meu de vorbă mă privi lung și straniu, ca și cum s'ar fi mirat, ori ca și cum ar fi vrut să scruteze adîncul gîndului meu. Era în acelaș timp o expresiune de sarcasm și de suferință în privirea lui și ca să nu-mi lase mult timp vre-o iluzie asupra cererei mele îmi zise numai de cît cu un accent liniștit, dar cu un ușor tremurat în voace:

„Manuscrise? Lucrări inedite? Lucrări gata de tipar? E drept că într'o vreme aveam de acestea toate, dar mi se pare mult, foarte mult de atunci. Am vecel puțin conu Petrachi nu mai referează. Adică își zicean între dînșii la toțora: Conu Petrachi n'are oare nevoe să mai referaze la conu Iorgu, că-i dînsul dînsul ăl mai mare!

— Taci măi, spuse altul, care auzise de la automobilul lui domnu Marghiloman, că acum nu e conu Iorgu ăl mai mare, ci e conu Petrachi ăl mai mare; deci conu Petrachi nu mai are nevoe să referaze, că a rifirat deja.

Și iată că traiul s'a eftinit cu două referări și un rifirat.

* * *

Un geniu al spaimei

După centenarul lui Edgar Poë.—Poetul groazei — Psihologia scriitorului.—Cît se plătiau scrierile lui.—Edgar Poë ambițiat și viațiat.—Teatrul lui Poë.—Artă și mizerie.

America a serbătorit de curînd centenarul lui Edgar Poë, a acelui mare povestitor a cărui bogată fantazie a alimentat atîta vreme spiritul lumei cetitoare.

Edgar Poë, e considerat ca un poet al spaimei, după cum cu drept cuvînt a fost supranumit de un spiritual cronicar francez, căci în operile sale se frămîntă situații atît de îngrozitoare, în cît ți se sburlește părul gîndind numai la pasagiile cetite cînd-va.

*

Adevărul e că acest neprețuit povestitor, a fost multă vreme nedreptățit de contimporanii sei, și a trebuit ca opera lui să facă înconjurul lumei, pentru ca odată cu împlinirea centenarului nașterei sale, americanii să-i rîdise un monument.

Edgar Poë, în tot timpul vieței, a trăit într'o lume special făurită de fecunda-i imaginație; lumea, așa cum o vedea el prin prizma viziunilor sale, era îngrozitoare; nu a fost însă poet, care să fie mai simțitor, de cît acest genial exagerator al sensațiilor și cu toate nedreptățile de care a avut a se plînge în cursul carierei sale literare, mare parte din contimporanii sei, au știut aprecia valoarea netăgăduită, și au făcut încetul cu încetul să se mărească legiunea admiratorilor lui.

*

Ca mai toți cugetătorii nenorociți Poë, a tîrît în tot cursul vieței, fatalele consecințe ale hereditității și ale impulsiunii. Viața-i, explică operele sale. Fiu al unui alcoolic, miseria lui cerea băuturei uitarea tristeței. El bea cu frenezie, nu cum bea Musset, ci cu toată brutalitatea unei firi nevropate.

Poë, bea ca un „barbar" după puternica expresie a lui Baudelaire, aruncîndu-se cu furie asupra paharului plin, ca și cum ar fi voit să găsească în el moartea. „Marele inamic al familiei noastre—zice el—a fost totdeauna butelia".

Orfan la vrîsta de trei ani, nepotul unui general care luptase alăturea cu Lafayete, fiul unui original înebunit de pasiunea teatrului și care se căsătorise cu o artistă engleză, ducînd o viață vagabondă în turneuri artistice, adresînd prin ziare „publicului carital" cereri de ajutor, „pentru ultima oară" acest nenorocit mai avea și o gloată de copii, care-i hrănea cu pîne uscată muiată în vre-o băutură.

Iată tatăl. Și implacabila ereditate va urmări neîncetat pe Edgar Poë.

Născut dint'un tată alcoolic, el va muri din cauza alcoolului. Poet al tenebrelor, el va cînta în fundul paharului un refugiu, tot-deauna sigur.

Cumparați Bilete pentru Loteria VI Clasa 1 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 19 Iunie 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 12, - jumatate loz Lei 6- Un sfert de loz Lei 3. Una optime lei 1.50

Și uniforma-i place. Se înrolează ca Soldat, dar nu pentru multă vreme, căci părăsind armata, devine ziarist, rimînd în orele libere, versuri stranii ce-i turmentau creerul.

„Ași da viața-mi întreagă, ca să pot „formula jumătate din ideile cari plutesc „în mine!"

La sfîrșit la Baltimore publică primul volum de versuri.

Era foarte prost plătit. Coloana de proză; era retribuită cu 6 dolari. Cărămașul de aur, aduce poetului 52 de dolari, adică 5 dolari de pagină, în timp ce azi, dacă ar mai scrie, i s'ar plăti 5 dolari de linie, dacă nu de cuvînt. Versurile le scria gratis.

*

Visător! Nu se putea ca un bolnav de trampa lui să nu fie ambițios și visător.

„Intreaga mea natură se revoltă la i„deia să în întreg universul există o fi„ință superioară mie", zicea el, în vreme ce își petrecea timpul făcînd orgii ne mai pomenite.

Văzînd mizeria neagră în care se sbătea, Edgar Poë se apucă de teatru. Autorul „Asasinatului din strada Morque" se apucă de făcut piese comice în genul celor de la Palais-Royal sau alte localuri de distracție.

Dar nici aceasta nu-i produse mare lucru, mai ales în patria lui. Revolta imensă ce simțea, era mai ales din cauza faptului că gloria-i m reu crescînd și faima numelui seu, venea mai ales din țări străine și nu din propria-i patrie.

Și viața pe care o duce e plină de chinuri și dureri. Unicu-i refugiu e la o bătrînă mătușă care îngrijește de el, și pe care o idealizează.

Istoria vieței acestui om e plină de învățăminte. El a făcut școală în domeniul fantasticului. Mai terribil ca fantasticul lui Hoffman, el anunță Horla a lui Maupassant, nevrosele lui Rollinet, visiunile lui Kipling, visurile lui Veil, casul „Domnului Valdemar" care „strigă: vă spun că sînt mort!

„Asasinatul din strada Morgue", această crimă misterioasă, feroce, atroce, care încurcă și dezorientează pe toți strămoșii lui Sherlock Holmes, și care e comisă de o momiță înarmată cu un brichiu, denotă că aceste teribile invenți ale spiritului lui Poë, sînt poate urmări ale vieței de misorie și nesiguranță la care e supusă de fatalitate.

*

După cîte-va deceniu, americanii i ridică o statuie la Baltimore, locul unde s'a născut, unde a dat la iveală primul lui volum și unde „eterna energie" a lui Poë, s'a sfîrșit într'un horăcăit de durere, urmat de un cuvînt de speranță.

Părintele învățătorimei (?)

Sunt vre-o cîteva luni de cînd un ziar conservator democrat din capitală a pus în evidență un sfert din meritele d-nului Haret spre a purta cu emfază epitetul de părinte al școalei rurale și învățătorilor. Acum voiu încerca a dezvăli al II-lea sfert de merite, iar alții mai apropiați de anturajul d-lui Haret vor complecta cealaltă jumătate, ca ast-fel posteritatea să glorifice pe acest mare salvator al cauzei învățătorești (!)..

1) Pentru a se manifesta ca promotor al cauzei țărănești a înglodat pe învățători în activitatea extrașcolară punîndu-le două spre-zece poveri în spate ca și cum ar fi un Hercule, care cu sabia lui misterioasă să siopîrțiască hidra cea cu 12 capete; iar din această luptă vor cădea cel puțin 25 la sută victima nepregătirei lor.

Ca încurajiare, în a se hazarda învățătorii într'o luptă fără arme, a stabilit o serie de așa zise recompense materiale și morale, care nu se decern de cît slugilor plecate, înregimentate în plutonul milogelii, lingăsirii și spionajului josnic.

Așa ca sperlă în ochi a înființat examenul de înaintare pe loc, pe care dela 1902 și pînă azi la schimonosit în șapte feluri: fruntea la coadă, coada la mijloc, mijlocul în frunte și viceversa pînă a ajuns ca atotputernicia revizorului să dea notă candidaților, care notă să valoreze îndoit ca cele de merit, cu alte cuvinte cine poate fi tîrător, slugarnic, mic de suflet sau mai pe scurt *de-ai noștri* succesul îi este asigurat.

Așa va fi în viitor dar și în trecut tot proptelele au preponderat meritele, probă că mulți înaintați se prezintă slab, foarte slab față de colegii clasificați mai la urmă îngîmfîndu-se că au avut pe cutare ori cutare puternic al zilei... Acest examen pune pe învățători în sdrunchin ca cheltueli luînd pîinea din gura copiilor și aruncînd'o hangiilor, libraililor, autorilor favoriți și statului ca transport, căci sgîrcenia nu îngădue, ca macar drumul să-l aibă gratuit; iar ca rezultat final soarta norocului, ori al hatîrului, sărăcia în casa și școala candidatului la înaintare reușit dar neînaintat.

Actualul ministru mai are deviza ca numai devotații, botezații, aghezmuiții să se bucure de prerogativa înaintării, ceiace a făcut să caseze concursul din 1907 și să îngîmfeze pe toți cei din 1903 deși mulți erau cu nota la limită (7), însă erau mulți corifei însemnați ca cei cu orariul pe jum. zi, care a făcut din școala rurală o adevărată spaimă.

Pentru concursul din 1908, dl. Haret nici de regulament n'a ținut socoteală căci în loc de 198 s'au înaintat numai 179, din 28 cu medii ca 8.18 au rămas expuși ponosului celor cu 7 din 1903. Au alergat bieții învățători au cheltuit pe drumuri, cu delegații, audiențe toate zădarnice, nu vrea dl. ministru nu vrea d. Haret; e un apanagiu al său face ce vrea și cum vrea.

Nu se îndupleca a crede că cei cu media superioară lui opt din 1908 sunt tot învățători pe teritorul țărei romînești ca și cei din 1903, ori poate aceia erau de pe alte tărâmuri, căci pe lîngă înaintare îi vedem controlori la băncile populare, revizori școlari etc. etc., iar cei 125 învățători reușiți în 1908 stau deprimați gîndind și blăstămînd anomaliile unui concurs al cărui hățuri le ține numai d. ministru Haret!

2) Ata perlă la diadema părintelui învățătorilor e și înființarea „Casei de economie și ajutor a corpului didactic" înființată cu un scop măreț a fi asigurați orpsații de soartă urmași ai dasalilor în cazuri grave, însă politica d-nului Haret a deviat scopul și a ajuns un fel de halima anapoda, căci se ajută, se acordă, se împrumută numa hatârul, dreptatea așteptînd ai veni rîndul, cînd vor avea gust d-nii conducători.

Regulamentul acestei case prevedea și chiar prevede și în prezent ca această instituțiune să întrețină două orfelinate (internate) pentru băeți și fete de ale dasalilor decedați ori împovorați peste puterile lor, ceiace s'a și făcut la Bistrița și Dobrovăț, unde casa a cheltuit sute de mii de lei cu restaurarea localurilor și îmbulbarea unui personal scăldat în apele politicii liberale.

De odată, ce-i trece prin minte d-lui Haret, le desființează rămînînd peste o sută de copii abătuți din rostul lor, mingîindu-i la alungare, că le va da cîte 20 lei lunar până la 19 ani.

Cîți vor fi din aceștia fericiți D-zeu știe! Mulți din părinți au mijlocit a-și interna copii în orfelinate nu numai din lipsă de mijloace ci și din alte motive. Sunt copii cu caractere abătute, sburdalnici, tenaci în îndreptare și cîte, cîte așa ca numai internatele și izolarea de dragostea părintească îi poate direcționa pe calea cea bună.

La locul acestor orfelinate s'au înființat un seminar la Bistrița și o școală de agricultură la Dobrovăț, care înapoiatu-s'au sutele de mii chiriile de casă spre a se da ca ajutor membrilor? Până acum nu se știe nimic, întrucît n'a eșit nici un comunicat nici din partea casei nici a ministrului.

Cînd dascălii au sacrificat din modestul lor salar, n'au făcut aceasta pentru a da *peșcheș* statului, ci pentru nevoile lor simțite! Da înțeleg dacă instituțiile înființate în locul orfelinatelor ar servi pur și simplu numai fii de ai corpului didactic!

La acordarea ajutoarelor troneazâ tot cruda nedreptate. Cine are cunoștință cu persoane sus puse în capitală, capătă ajutor fie și pe nedrept numai să întrunească niște condiții impuse de ministru, fie moșier ori bogătaș n'are a face, pe cînd cel adevărat constrins cheltuește zeci de lei pe certificate spre a-și stabili neajunsurile și ca drept rezultat primește din partea casei o adresă cu următorul suprins stereotip:

„Vi se face cunoscut, cu regret, ca cererea nu vi s'a aprobat". Iată cu ce se alege solicitatorul!... Cu 20—30 lei aruncați statului pe timbre și cereri, căci și la această Casă numai în timbru se lucrează!

S'a mai făgăduit la desființare că în locul orfelinatelor de curs primar se vor înființa altele de curs secundar, dar totul n'a fost de cît promisiune vagă, căci nu vedem barim proectul nesum realul. Amăgeli în ochii naivilor!

Dacă d. Haret ține la titlul acestui articol să repete precedent la precedent înaintînd pe toți învățătorii reușiți în 1908; să impună Casei de economie a corpului didactic reînființarea internatelor desființate fie și de curs secundar, ceasta ar proba că în adevăr ține la învățători. Dar cînd?...

Scipione

O jurisprudență a la „Magniaud"

1) Faptal de a lovi sau răni cu voință o persoană, pentru motivul că la rîndul ei a lovit pe o ființă scumpă inculpatului, constitue în penal o scuză.

2) Scuza, apără de pedeapsă pe inculpat pentru delictul de lovire prevăzut de art. 238 și 239 c. p.

Hotărîrea ce publicăm mai jos, este privitoare la cazul de bătae imputat inculpatului C. Șumuleanu, pentru faptul de a fi lovit cu voință pe femeia Eleonora Vasiliu, aflată în serviciul său, și care i-a produs incapacitate de lucru.

Considerentele de care a fost călăuzit Tribunalul de Iași secția I în pronunțarea sentinței de mai jos, merită a fi relevate—de oare ce crează o jurisprudență nouă, în privința calificării și absolvirei faptelor penale.

După tribunalul de Iași, scuza e considerată în penal de natură a distruge imputabilitatea înculpatului, iar nu a-i diminua gradul de culpabilitate, după cum prevede legea.

Iată cuprinsul acestei hotărîri:

Avînd în vedere apelul d-lui Prim-Procuror înregistrat la No. 1187 din 30 Ianuar 1909 contra cărței de judecată No. 111 a d-lui Jude ocol. I Iași, prin care se achită inculpatul Corneliu Șumuleanu de faptul de loviri grave aplicate pacientei Eleonora Vasiliu.

Avînd în vedere și motivele pe care se întemeiază acest apel și anume: că primul judecător nu a ținut seamă de constatările care rezultă din certificatul medicului dr. Grossi din 5 Ianuar a. c.; că a înlăturat declarațiunile unor martori din care reeșea că victima fusese bătută ast-fel că, chiar la cîte-va zile de la fapt păstra vănătaele căpătate în urma loviturilor; că, în fine, nu s'a luat în seamă declarația făcută de Șumuleanu, din care ar rezulta că lovitura s'au dat de către inculpat pacientei, de oare ce nimeni nu ar putea crede cele susținute de inculpat, că a vroit să lovească dar a fost oprit în gestul seu de soția sa, martoră în proces.

Avînd în vedere și apelul pacientei Eleonora Vasiliu din 28 Ianuar 1909.

Avînd în vedere că din declarațiunile făcute atît de partea civilă cît și de inculpat și numeroșii martori audiați la prima instanță, rezultă în fapt următoarele:

In seara de sf. Vasile a. c. C. Șumuleanu voind a ieși de acasă împreună cu soția sa, lasă copilița lor în îngrijirea pacientei, dar abia coboară scările și aud plînsete de copil. Se reîntoarce imediat și găsesc fetița plîngînd și ținîndu-se de obraji. La chestiunile puse de părinții săi, respunde că a fost lovită de servitoare, apelanta de azi. Inculpatul înfuriat la auzul acestor declarațiuni, se repede să lovească pe Eleonora Vasiliu, dar soția sa intervenind la timp, acesta nu poate da curs mîniei sale, mai cu seamă că pacienta fusese împinsă afară din odae.

Leonora Vasiliu merge în camera ei unde găsește pe soțul său Const. Vasiliu, care declară că a văzut pe pacientă grav bătută. Fapt cert este, că imediat inculpatul vine în camera slugilor și plătește 20 lei Leonorei peste aceia ce i se datora.

In aceaș noapte pacienta este văzută de martorii: Silvestru Șerbănuță servitor, și de Mihai Esenschi laborant la inculpat, ast-fel că mărturisirile lor trebuesc înlăturate ca și aceea a lui C. Vasiliu soțul pacientei, ca fiind interesate în cauză, ast-fel că remîne a se interpreta cele alte depoziții și anume: a lui C. Dimitriu, A. Vasiliu, C. Bottez subcomisar și Const. Stroian comisar.

Avînd în vedere că toți acești martori au observat la pacientă urmele unei vănătăi la ochi, a căreia provenienței Leonora Vasiliu o explică prin loviturile primite de la inculpat; că această vînătae s'a observat de către unii din martori, chiar în dimineața zilei de 2 Ianuar 1909; la cîte-va ore de la infracțiunea săvîrșită de inculpat; iar ceilalți au observat-o după 2 și 3 zile și în fine medicul Grossi o constată la 5 zile după fapt.

Avînd în vedere această serie neîntreruptă de depuneri, unită cu împrejurarea că inculpatul însuși declară că s'a repezit la pacientă pentru a o lovi, dar a fost împedecat de soția sa, că într'o altă ocaziune C. Șumuleanu **s'a mai făcut culpabil** *de o asemenea infracțiune, dar că împăcîndu-se cu victima, a putut împedica rigorile legei penale, că, în fine, dînd Leonorei Vasiliu 20 lei, în chiar seara incidentului, atunci cînd nu-i datora nimic, după cum declară d-na Șumuleanu, face pe această instanță să considere* **ca verosimile** *maltratările administrate de inculpat pacientei;*

Avînd în vedere că nu poate fi decît regretabil faptul că, un om de condiția socială a inculpatului se dedă la acte de violență, care obligă autoritățile judiciare să-l trimită în judecată pentru delictul de lovire;

Considerînd însă că pentru a cântări această culpabilitate este necesar a ne plasa chiar în momentul, cînd aceste violențe s'au produs.

Avînd în vedere că e necontestat că pacienta a lovit copilița inculpatului, cînd îi fusese lasată în grijă; că acest fapt este de natură a indispune pe un părinte care are afecțiune pentru copilul său, ast-fel că pentru a judeca în mod nepărtinitor acțiunea inculpatului, trebue să ne transportăm cu mintea în momentul cînd a avut loc agresiunea și să înțelegem toată durerea produsă unui tată care vede pe servitoarea sa maltratîndu-i pe micul său copil.

Avînd în vedere că, chiar dacă inculpatul s'a făcut vinovat de căi de fapt asupra pacientei, *că a depășit oare-cum dreptul de admonestare la care stăpînul are drept asupra oamenilor din serviciul său*; totuși, fapta Leonorei Vasiliu era de natură a provoca o asemenea agresiune, care dacă nu se justifică din punct de vedere al dreptului strict; **se scuzează** de îndată ce ne preocupăm de sentimentele de **înaltă echitate**, care trebue să călăuzească pe judecătorul penal.

Pentru aceste considerațiuni de fapt și **de drept**

Tribunalul, respinge etc.

(ss) **Iulian Teodorescu**
Gr. Kessim

Litere-Științe-Arte

Un pianist și un optimist.—Zilele acestea se discuta în presența lui Anatole France asupra „gloriei". Romancierul filosof se exprimă în modul următor. Dacă unul din vechii greci, spre exemplu Aeschilos ar reînvia, desigur că ar fi foarte puțin sensibil față cu felul nostru de a-l glorifica. Ii s'ar zice probabil: O, Aeschilos ești prea renumit între poeți.

Marea casă de editură din Teubner prepară o nouă ediție a tuturor operilor tale....

Un bătrîn filolog din Tubingen va publica în curînd studiu asupra aplicării Aoristului în corurile tale....

....Numele teu, o Aeschilos stă pe frontispiciul universităților noastre..

Eu cred adaogă France că marele Aeschilos plictisit de o astfel de glorificare s'ar grăbi să reîntre în liniștea mormîntului său.

Henri Bataille fără îndoială n'ar judeca așa de pesimist. Ziarul „Cri de Paris" ne povestește prin gura poetului, modul cum acesta compune dramele sale astăzi pline de actualitate la Paris. „Mă primblu pe subt ferestile apartamentului meu în „Allee du Bois" și în creerul meu personagiile viitoarei piese duc luptă asupra ideei psihologice a subiectului ce mi am ales. Se joacă în fața mea o dramă complectă, la care sunt doară un simplu spectator. Este ca și cînd în creerul meu s'ar pune în acțiune un al doilea „eu". Amintirile mele, siluetele și personajiile văzute în viața mea îmi apar involuntar înaintea ochilor, vorbesc, gîndesc lucrează, și se ceartă... pînă cînd piesa este terminată. Eu aștept sfîrșitul piesei și dacă îmi place, o scriu.

Nu este el oare un om fericit cîtă vreme poartă în capul seu un teatru de marionete care dansează de la sine?

E drept că Henri Bataille, autorul piesei zgomotoase „Le Scandale" e foarte departe genialul autorul al lui Crainquebille.

*

La mijlocul lui August se va deschide la Bergen în Norvegia congresul internațional despre lepră. Vor lua parte 140 de delegați, d'intre cari 38 de Germani. Koch va vorbi despre „Lupta în potriva lepei". Sînt delegați mulți din Franța, Anglia, Italia și din țeri neeuropene. Organizatorul e d-rul Hausen, doctor șef al spitalului de leproși din Bergen. El a descoperit microbul acestei molime în 1872.

*

Noua piesă a lui Bjoerneson are titlul: „Cînd spumegă vinul nou" și va fi reprezentată la Viena. Bătrînul scriitor, în vrîstă de 77 de ani se afli cam suferind în Berlin.

*

D-rul Scheiner de la conservatorul de astrofizică din Potsdam arată în „Naturwissenschaftliche Wochenschrift" că se credea, pînă acum 20 de ani, că Soarele ar fi cald, unii ziceau de 2000, alții de 10 mii de grade. Și toți se sprijineau pe experiențe! Acuma sîntem mai în stare a avea rezultate adevărate de pe cercetarea razelor. Instrumentele cu care măsurăm căldura soarelui se chiamă Pyrheliometre. După cercetările lui Scheiner făcute pe vîrful muntelui Gorner Grat, la la 3136 m. de înălț., căldura Soarelui ar fi de 6200°. Aceasta e căldura fotosferei, adică a părței luminoasă, micșorată cu ceea-ce pierde prin absorbire în atmosfera Soarelui. Această pierdere se poate socoti de pe deosebirea de lumină între centrul și mărgenile discului. Temperatura fotosferei ar fi de 7060°. Stelele galbene sînt cam tot așa de calde ca Soarele; cele albe ajung la 11000°, cele roșe sînt mult mai reci de cît Soarele.

Informații

❑ Trupele din garnizoana locală vor pleca, împreună cu cele două muzici, Duminică seara la Ciurea, unde a doua zi vor da onorurile cu ocazia inaugurărei monumentului celor căzuți în răsboiul independenței.

La serbări vor participa și corul Mitropolitan, precum și corul seminarului.

D. Kernbach, prefectul județului impreună cu d. lt.-col. Vrabie, comandantul regim. Ștefan cel Mare, va pleca a doua zi cu automobilul.

❑ **Fraudele de la vama București.**—In procesul acestor fraude trib. Ilfov, s. I-a a dat ieri următoarea sentință:

D. Isac Moisescu, proprietarul magazinului „Luvru", a fost condemnat, în lipsă la un an și jumătate închisoare.

D-nii Gherșin și Schiler, comisionari, la cîte un an închisoare.

D-nii Sămboteanu, Rizu și Domide, taxatori, la cîte 6 luni închisoare, iar taxatorul Simionescu, la 4 luni închisoare.

Fostul director al vămei, d. Teodor Ionescu, a fost achitat.

De asemenei au fost achitați taxatorii Stamate și Gh. Lazar.

Cei condemnați mai sunt obligați să plătească, în solidar, 11.700 lei despăgubiri, către ministerul de finanțe.

❑ Ministerul cultelor a pus în vedere revizorilor-agricoli școlari să stăruie că în grădinile școlare să se înființeze mici pepiniere.

❑ D. doctor C. Bacaloglu, agregat la facultatea de medicină din Iași, a dat la lumină o broșură intitulată „Sărata-Monteoru".

D. Bacaloglu s'a stabilit definitiv în Iași, str. Asachi. 10.

❑ O nouă încercare de sinucidere.

D. G. Bostan, funcționar comunal, tresînd astă-zi, în zor de zi, prin strada Albă, la locul viran al d-lui Brudea, a găsit o femee spînzurată la un copac.

D. Bostan, după se a deslegat lunia, a constatat că femeea trăia încă, să încercase să se spînzure din cauză că ar fi persecutată de stăpînul ei și că se numește Aneta Iftimie, servă.

Grație d-lui Bostan, nenorocita a putut fi salvată.

❑ Comitetul teatral a acordat gratuit sala Teatrului Național pentru serbările comemorative de 20 ani de la moartea poetului Mihail Eminescu.

❑ **Concursul de oină.**—Felul cum s'a căpătat deslegare de la minister asupra concursului de oină arată zăpăceala ce stăpînește cercurile oficiale de la minister.

Ordinul circular încuviința ziua ținerii concursului de oină să fie astăzi 14 Maiu, fără să spună dacă iau parte toate școlile în întregul lor sau numai echipele de *oinari*. Directorul Gr. Birsan, pentru a fi mai în vederile ministrului, a dispus să ia parte toată școala. Alți directori au dispus să trimată numai echipele de elevi. Alți directori au dispus să ia parte clasele superioare, iar cele inferioare nu.

Lipsa de unitate în hotărîre a produs nu mică zarvă între elevi, căci cei împedecați de a lua parte la jocul de oină au făcut tot posibilul a nu se ține elasă.

In loc ca școlile în ordine să ridiee doctul corpului, era o mișcare neregulată, ceia ce a tradat neînțelegerea între directori și stîngăcia celor de la minister

❑ Citim în *Secolul*:

După informațiunile ce avem, știraa publicată de noi pe lîngă alte ziare, asupra modului formărei comitetului teatral, nu este exactă.

❑ Citim în Epoca:

Amici, noștri din diferite județe au invitat pe fruntașii partidului să-i viziteze

Fruntașii conservatori au răspuns în sens afirmativ.

Boala această comică se trage de la Mavrodin.

❑ D A. D. Xenopol se va reîntoarce din Capitală la 29 Maiu.

❑ Cu începere de la 1 Iunie a. c. se vor întruni în piețele, oboarele și tîrgurile din țară, oficii publice ale statului, județelor, comunelor, etc, pentru cîntărirea exactă a mărfurilor ce se pun în comerț. In vederea acestor oficii se vor institui și un corp de cîntăritorii publici, drept care 'l vor capata acei ce vor trece un examen și vor obținea apoi o autorizație dată de ministerul comerțului și industriei.

Ei vor avea registre cu cotor pentru înscrierea operațiunilor de cîntărire și vor elibera clienților bilet de cîntărit din acest registru.

❑ Serviciul sanitar a fost înștiințat că în satul Zahorna s'a ivit epidemia de tusă convulsivă, iar în comuna Cucuteni epidemia de anghină difterică.

❑ D. M. Voluță a fost recomandat în postul de șef de biurou al serviciului administrativ de la prefectura de județ, în locul rămas vacant, prin demisia d-lui Lecca.

❑ La Anvers a încetat din viață astăzi, presum se anunță telegrafic, marele grînar Eduard Kirschen, originar din Iași.

DIVERSE

— Moașa Maria Cristea, din comuna Bălțați, județul Iași, a fost lasată în disponibilitate, pentru că a părăsit serviciul.

Incidentul Iorga—Dragomirescu

— Ministrul Haret desaprobă comisia de judecată, care a achitat pe d. Iorga şi-l execută pe acesta în mod sîn-geros. —

Ministrul instrucţiei se arată scandalizat de modul foarte bizar cum a fost judecat incidentul Iorga-Dragomirescu şi desaprobă tot felul de a fi al d-lui Iorga.

In cele ce urmează reproducem, în întregul ei, importanta rezoluţie pe care d. Haret a scris-o pe sentinţa achităţoare a comisiei de judecată, revoluţie în care festa d-lui Iorga este viu desaprobată :

In urma scandalului petrecut la Universitate, dacă ministerul ar fi ţinut ca numai de cît să se aplice o pedeapsă celor doi vinovaţi, ar fi putut uza de dreptul ce-i dă legea pentru a o aplica el însuşi, fără concursul comisiei disciplinare. Dar a voit ca măsura ce se va lua să fie mai presus de ori-ce bănuială, că ar fi pornită din motive personale, pentru ca să aibă o cît mai mare autoritate, pentru a pune capăt semnelor de sălbătăcie a moravurilor care au ajuns să pătrundă pînă şi în cuprinsul Universităţei.

Constat cu părere de rău că am greşit şi că procedura mea a ajuns la un rezultat opus acelui pe care-l urmăria.

Membrii corpului didactic, toţi fără de osebire, au îndatoriri deosebite de cari se poate dispensa alţi oameni, cari nu au onoarea de a fi chemaţi să serve de model şi de îndrumători ai tinerimei. Pentru asemeni oameni se poate recurge la substilităţi de procedură şi la distincţiuni meşteşugite, pentru a-i apăra de pedeapsa ce merită, cînd lipsesc de la datoria ce are ori-cine într'o societate organizată, de a nu eşi din regulele dreptului şi ale cuviinţei. Dar ca să se apere de ori-ce atingere, doi profesori şi încă profesori de Universitate, cari chiar în localul ei s'au făcut vinovaţi,—unul din ei în recidivă,—de un act aşa de barbar ca acela care este în cauză, aceasta ar creea pentru învăţămînt precedentul cel mai nenorocit şi mai periculos, dacă nici ministerul nu şi ar face datoria de a refuza să 'l admită.

Odată ce ministerul a remis afacerea aceasta în mîinile comisiei disciplinare, *el nu înţelege a reveni asupra hotărîrei ei* şi să aplice el în puterea dreptului său, vre-una din pedepsele de la art. 47 al. *a* şi *b*. din lege, vinovaţilor trimeşi în judecată.

Dar în virtutea dreptului şi datoriei ce are ministerul de a se îngriji, mai presus de toate, de educaţia morală a generaţiilor tinere, el nu poate admite *ca să rămînă stabilită tema că profesorilor universitari le pote fi permis a face lucruri pe care cea mai clementară regulă de cuviinţă socială nu le admite nici pentru oameni, cei mai de rînd.*

Deosebiri nu putem admite între membrii corpului didactic —Nu putem admite ca nervositatea să fie o scuză pentru acte condemnabile, precum nu putem admite încă ca deosebire de grad să permită unui profesor universitar să comită acte pentru care un profesor de liceu sau un învăţător este pedepsit cu cea mai mare asprime.

D. Iorga în memoriul seu formulează pretenţii, care *dacă ar fi admise şi de minister, ar revolta contra noastră pe toţi oamenii de bine.* D-sa pretinde că fiind că-şi face datoria ca profesor şi fiind că se ocupă de ştiinţă *să-i fie permis* ori-ce, şi refuză chiar de a recunoaşte autoritatea comisiei disciplinare, înaintea căreia nu vrea să se prezinte. După această teorie, *ce nu ar putea pretinde cine-va care ar fi profesor tot atît de conştiincios ca d. Iorga, şi care ar fi făcut ştiinţei şi ţărei servicii cu mult mai mari şi mai îndelungate de cît ale ale d-sale, după cum sunt atîţia ?*

Nu, ministerul respinge cu tărie această teorie, *demnă de alte vremuri.*

El pretinde că în faţa legei scrise şi a legei cuviinţei, cei doi vinovaţi profesori universitari, nu sunt întru nimic deosebiţi de cel mai modest învăţător de stat, şi precum acesta este pedepsit cu severitate cînd îşi permite să fie necuviincios cu un coleg al lui, să fie rău camarad, şi cu atît mai mult cînd îl loveşte cu mîna sau cu băţul, cu atît mai aspru *trebue pedepsit un profesor universitar* care are o altă educaţie şi trebue să aibă o mai înaltă concepţie de locul ce ocupă în lume, de cît modestul dascăl rural.

Privilegiile s'au desfiinţat de demult în ţara aceasta *şi nu eu voi admite ca regimul lor nefast să fie reînviat tocmai în învăţămînt* şi tocmai într'o împrejurare urîtă ca aceasta.

Până acum, pe cît ştiu, nimeni nu formulase încă pretenţia formulată acum de d. Iorga de *a fi pus mai presus de lege,* pentru un motiv sau pentru altul. Tot asemenea d. Iorga este primul care a avut şi prilejul *de a introduce* **bătaia în cancelaria Universităţei ca mijloc de discuţie academică.**

Tot d-sa este primul care a dat studenţilor spectacolul profesorilor universitari, **lovindu-se, înjurîndu-se şi tăvălindu-se pe jos**

Ar fi test bine ca asemenea apucături să fi fost stigmatizate *chiar de acei a căror demnitate a suferit o aşa de grea lovitură,* prin purtarea colegului lor. Dacă ei nu au făcut'o *ministerul îşi face datoria de a nu se solidariza cu acest fel de a înţelege datoria sa faţă de şcoala şi de tinerime.*

(*ss*) **Haret**

Ultime informaţii

❑ *Am anunţat la timp că comisiunea de aiari, a propus administraţiei comunale modificarea regulamentului abatorului, în aşa fel ca pe viitor grevele măcelarilor să poată fi evitate.*

Administraţia comunală a admis propunerea comisiunei de aiari şi de cîte-va zile s'a instituit o comisiune, care lucrează la întocmirea noului regulament.

Comisiunea se compune din d-nii : P. Fîntanaru, prim-ajutor de primar, X. Fraclide ajutor de primar, Leonida Gatoschi şi dr, E, Iliescu, din comisiunea de aiari, dr. A. Georgescu, directorul abatorului şi d-rul Buzenchi, medicul veterinar al comunei.

Noul regulament e aproape terminat şi el va fi supus consiliului comunal.

❑ D. C. Stere a plecat ieri seara la Bucureşti. Dacă plecarea stă în legătură cu remaniarea sau cu complectarea ministerului, nu ştie nimeni.

❑ **Concursul de oină.**—Azi dimineaţă, la orele 7, s'a început, pe platoul de la Copou, concursul de „oină", între echipele şcoalelor secondare din localitate.

La acest concurs iau parte următoarele şcoli: Liceul Naţional, Liceul Internat, şcoala normală „Vasile Lupu", gimnasiul Stefan-cel Mare", Seminariul pedagogic, şcoala superioară de Arte şi Meserii, şcoala superioară comercială şi gimnasiul Alexandru cel Bun.

Juriul se compune din d-nii: I. Bărbulescu, profesor universitar, dr. Ţaranu şi dr. Vicol.

Până la amiazi echipele au obţinut după cum urmează: Liceul Naţional 3 puncte bune şi unul rău; şcoala normală „Vasile Lupu" 3 puncte bune şi 2 rele; şcoala superioară comercială 3 puncte bune şi 3 rele; seminariul pedagogic 3 puncte bune şi 4 rele; liceul Internat 4 puncte bune şi 5 rele; gimnasiul Alexandru cel Bun 2 puncte bune şi 4 rele; şcoala superioară de Arte şi Meserii 1 punct bun şi 3 rele; gimnasiul Ştefan cel Mare 1 punct bun şi 6 rele.

Şcoala de Arte şi Meserii şi şcoala superioară comercială fuseseră respinse de la acest concurs, de conferenţa maiştrilor de gimnastică. Juriul numit de minister le-a admis la concurs, cu îndatorirea ca numitele şcoli să se conformeze regulamentului „oinei".

Concursul a reînceput la orale 2 după amiazi şi va dura până la orele 7.

Mîine dimineaţă se va ţinea concursul între cele două echipe care vor eşi azi învingătoare.

❑ La serviciul de percepere al comunei Iaşi s'au descoperit astă-zi mai multe falşuri de recepise, în sumă de cinci sute lei, făcute de funcţionarul Iuliano.

❑ Studenţii facultăţei de litere vor trece anul acesta examenul de limba şi literatura franceză—catedra d-lui Naum şi suplinită de d. Xenofon Gheorghiu, —cu d. A. D. Xenopol.

❑ D. G. Skarlet, locţiitor de prim-procuror, a cerut să i se acorde un concediu pe timp de 40 zile.

❑ Ministerul justiţiei a remis astă-zi Curţei şi tribunalului budgetul pe anul curent.

❑ I. P. S. S. Mitropolitul Pimen Georgescu al Moldovei şi Sucevei, care se află în Capitală, se reîntoarce în localitate poimîne Sîmbătă, cu trenul de 8 şi 30 dimineaţă.

❑ D. Vasile Iamandi, doctor în drept de la Paris, fost suplinitor al catedrei de drept comercial de la facultatea noastră a terminat interesantul său studiu comparat asupra „Vieţiei comerciale".

Lucrarea va apărea în două volume, în cursul verei aceesteia, editată la Socec.

❑ Această curioasă notiţă îşi are lămurirea în faptul, că, în comitetul teatral din Bucureşti, a fost numit d. Jean Miclescu, carpistul — antidinastic, fostul director al *Protestărei.*

❑ D. C. Nanu, fratele distinsului nostru prietin N. Nanu, a fost numit ministru plenipotenţiar la Roma.

❑ Alegerea unui archimandrit în locul rămas vacant prin decesul S. S. Melchisedek Pitişteanu, a fost amînat la toamnă.

❑ Curtea de casaţie, s. I, a amînat ieri pentru 22 Mai continuarea desbaterilor în procesul casei şcoalelor cu erezii Başotă.

❑ D. snb-locotenent Bendescu Constantin, din regimentul Ştefan cel-Mare No. 13, a fost mutat, în interes de serviu, în batalionul 4 pioniri.

❑ Din Kişinău ni se scrie că la oficiul de recrutare s'au descoperit mari fraude.

Contele Kaucrin, guvernatorul Basarabiei a plecat la Petersburg, în legătură cu ancheta asupra acestor fraude. Se crede că mai mulţi funcţionari superiori vor fi înlocuiţi imediat după întoarcerea guvernatorului.

❑ S'a dat ordin administratorilor de plasă să ia măsuri ca muncitorii străini aduşi pentru munca cîmpului, să aibă actele în regulă.

❑ In noaptea de 8 spre 9 Mai, nişte hoţi au spart magazinul d-lor Rotcopf şi Goldner din Bivolari, furînd o mare cantitate de fier.

Şeful de post I. Doroftei a reuşit să prindă pe autori, care au fost înaintaţi parchetului.

❑ Societatea academiei „Junimea" din Cernăuţi, a hotărît zilele trecute să pună baza unui fond pentru zidirea unui alumneu, în care să găsească adăpost membrii mai săraci ai acestei societăţi. Spre scopul acesta va fi întrebuinţat în prima linie fondul de rezervă al societăţei în suma de 12.000 cor. Pentru a strînge fondurile necesare, „Junimea" a lansat un călduros apel către Romînii din Bucovina.

❑ Soldaţii din regimentul 13 Ştefan-cel-Mare au început astă-zi să facă, la gară, exerciţii de îmbărcare.

❑ Consiliul de război al corpului 4 de armată va ţinea şedinţe în zilele de 28 29 şi 30 Mai a. c., cînd va judeca cîte-va procese militare, de puţină importanţă.

❑ Ministerul instrucţiunei publice a trimis o circulară şcoalelor secondare, prin care face cunoscut că afară de cazuri de forţă majoră, un profesor secundar nu poate părăsi şcoala—potrivit noului regulament—mai înnainte de a fi primit încuviinţarea concediului şi pînă ce euplinitorul nu va fi gata a intra în funcţiune.

In caz de forţă majoră, directorul va înştiinţa grabnic ministerul, arătînd şi motivul invocat.

Ministerul va aprecia acest motiv. In caz de nu-l îngăduie, concediul nu se acordă şi se face reţinere din salariu fără a se socoti şi alte măsuri disciplinare, care se pot lua în contra posesorului sau maestrului care ar fi părăsit şcoala în aceste condiţii.

❑ **De la societatea „Archiva".**—Şedinţa de a sară Mercuri, a fost destul de interesantă. S'au cetit 1) *Haiducul* versuri de d. C. Doboş. Poemul va avea 3 părţi şi va cuprinde viaţa haiducilor după istorie şi legendă.

2) Un nou mijloc de a se vindeca oftica prin inhalaţii de subacetit de cupru, comunicare făcută de d. dr. Leon Cosmovici.

3) Asemănarea între fondul popular romănesc în terminologia sa de ape, oraşe, lucruri şi între limba sanscrită de d. Belcic. Autorul se sileşte însă fără succes a face apropieri între 300 cuvinte romîneşti şi sanscrite. Autorul n'are nici o idee de legile fonetice nici de înrudirea de înţeles a cuvintelor, ci cetind pe Burnouf s'a mulţumit apropiind formula întîmplătoare asemănătoare. dar fără pic de apropiere de sens. 300 de apropieri dar fără nici o etimologie, şi nici un fenomen de femactică!

4) Apoi s'a hotărît că No. de Iunie să fie consacrat serbătorirei lui Eminescu, publicindu-se amintiri despre Eminescu. Se va publica şi o fotografie a lui Eminescu, de pe cînd s'a întors din Italia, şi care nu e cunoscută publicului.

Serbătorirea a 20 de ani de la înfiinţarea societăţii ştiinţifice şi literare se va face Duminică 7 Iunie a. c. prin o masă comună ce vor lua-o actualii membri colaboratori ai revistei.

❑ D. Haralamb Vasiliu a fost numit agregat definitiv la catedra de chimie agricolă, vacantă la facultatea de ştiinţe de pe lîngă Universitatea din Iaşi.

❑ După raporartele primite de prefectura de judeţ, eri a ploaut în abondenţă în următoarele comune din judeţul nostru: Bucium, Ciurea, Voineşti, Cucuteni, Mogoşeşti, Podul Iloaia, Popeşti, Erbiceni, Lungani, Belceşti, Cap'eniţa, Scobinţi, Băiceni, Audrieşeni şi Plugari.

A ploaut puţin în: Miroslava, Uricani, Galata, Aroneanu, Vlădeni, Holboca şi Tomeşti.

❑ Astăzi la orele 4 după amiazi, a avut loc înmormîntarea locotenentului Gh. Bettez, din batalionul 4 vînători, care s'a sinucis alaltă-eri împuşcîndu-se.

Cortegiul a fost urmat de mulţi ofiţeri şi de o companie din batalionul 4 vînători.

❑ Poliţia a aflat ca profesoara Cleopatra Atanasiu, care lipseşte de mult din I şi, şi asupra căreia circulă svonuri de sinucidere, s'ar fi găsit la rudele ei din Roşior de Vede.

Se ştie cu siguranţă că bagajele le-a trimes din Constanţa la Roşiori.

S'a telegrapat astăzi poliţiei de acolo.

❑ Ministerul Lucrărilor Publice, prin adresa No. 11314 a făcut cunoscut Societăţei „*Unirea*" a lucrătorilor-tipografi, că s'a acordat membrilor acestei societăţi o reducere de 50 la sută pe căile ferate, pentru escursiunea ce o vor face în zilele de 28, 29, şi 30 Iunie a. c. la Bucureşti.

❑ **Judiciare.**—Camera de punere sub acuzare a trimis în judecata curţei cu juri din Botoşani pe Marghioala Mihalache acuzată de pruncucidere şi în judecata Curţei de Suceava pe C. D. Roată, Catinca şi C. Toma, acuzaţi de crimă.

— La curtea s. II se va judeca Sîmbătă apelul făcut de procuror şi de I. Leff contra sentinţei trib, s. II, care l'a condemnat la 1.500 lei amendă, pentru faliment simplu.

— Tribunalul s. II, infirmînd mandatul de arestare al lui Virgil Ghelmegeanu, fost şef de secţie la administraţia financiară, numitul va fi pus în libertate.

Tribunalul s. I-a a reconfirmat astă-zi mandatul de arestare a lui M. Antoniade, băcan falit.

Judecătorul de instrucţie Sculi, a admis eliberarea lui St. Nedelcu, fost controlor financiar, pe o cauţiune de 1000 lei în bani sau 2000 lei în ipotecă.

● Pentru *Serata Dansantă,* care va avea loc în seara zilei de *Duminică 17 Mai,* în sala Teatrului Circ Sidoli, şi organizată de către Societatea *Unirea* a lucrătorilor-tipografi, comitetul organizator, îşi dă toată silinţa, ca această serată dansantă să întreacă aşteptările tuturor vizitatorilor. E de prisos a mai înşira susprizele cari se pregătesc publicului vizitator.

❑ Astă seară Joi 14 Mai, are loc prima reprezentaţie de deschidere a teatrului Cinematografic Pathé Frères în grădina Chateau aux Fleurs.

Această serată de deschidere se va deosebi printr'un program special complect nou, şi va cuprinde frumoasa piesă teatrală a lui Victotorien Sardou „Tosca" interpretată de celebrităţile dramatice ale Parisului precum Cecile Sorel de la comedia Franceză (Tosca), care apare pentru întâiaşi dată pe pînza cinematografului, Le Bargy (Scarpia), Alexandre (Mario), Mosnier (Angelotti) etc. (Sujetul piesei se împarte gratuit)

Noul program cuprinde apoi: Spiritiştii, Sanatoriul de slăbire, Cum se construeşte un balon şi lansarea lui, Urşii în Rusia etc. etc.

Lucrările de amenajere ale grădinei Chateau aux fleurs sunt aproape pe isprăvite şi astă seară Joi 14 Mai această feerică pajişte de flori va fi redată ieşanilor în splendoarea ei de altă dată.

Mîne Vineri a 2-a reprezentaţie la Bale, funcţionînd spre deplina mulţumire.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti, 14 Maiu

Insănătoşirea Suveranului

Bucureşti.—Ştirea cum că M. S. Regele a renunţat de a mai pleca la Carlsbad este confirmată în cercurile de la Palat.

M. S. va remînea tot timpul verei la Sinaia.

Ziua plecărei din Capitală încă nu s'a fixat: totul depinde de starea de sănătate a suveranului şi de afacerile urgente ce sunt de rezolvit.

LOTERIA

Bucureşti.— Astă-zi au cîştigat:

30,000 lei No. 20449.
20,000 lei No. 28699.
10,000 lei No. 59283, 51493.
3000 lei No. 53563.
2000 lei No. 35020, 39118.
1000 lei No. 3920, 38375, 45690, 2932, 6596, 42110, 41631, 38468, 23674, 28759 9793, 9836.
500 lei No. 15616, 29322, 56742, 12448, 58454, 43177, 24831, 24259, 42701, 59874, 570, 19296, 28662, 30572, 8376, 25078, 18032, 3416, 38590, 50420, 56852 2416, 28402, 3856, 57138, 50882, 5631,
200 lei No. 309, 441, 888, 29, 67, 113, 173, 729, 990, 690, 102, 207, 58, 108, 855, 861, 906, 649, 605.

Remaniarea s'a făcut ?

Bucureşti.—„Universul" care a apărut azi dimineaţă, anunţă că remaniarea ministerului s'a făcut şi că ar fi întrat în guvern d-nii Const. Stere şi Al. Constantinescu şi că astă-zi vor depune jurămîntul.

„Adevărul" controlînd ştirea a aflat că nimic nu e exact. Nu s'a ţinut aseară nici un consiliu de miniştri şi d. Toma Stelian a plecat azi dimineaţă cu A. S. R. Principele Ferdinand la Tîrgovişte, pentru a lua parte la alergările ce au loc acolo. De asemeni nu se adevereşte ştirea dată de „Universul" cum că d. ministru Anton Carp ar fi demisionat.

Un redactor al „Adevărului", găsind pe d. Alex. Constantinescu la palatul de justiţie, unde pleda, acesta i-a declarat că nu ştie nimic.

E foarte probabil însă că remaniarea se va face cît de curînd, şi în consiliul de miniştri ce se va ţinea mîine, se va decide definitiv asupra remaniarei.

Numirea d-lui Nanu

Bucureşti— S'a hotărît în mod definitivnumirea d-lui Nanu, ca ministru plenipotenţiar la Roma.

Bulgarii ocupă cu forţa o biserică

Salonic— *Bulgarii au luat cu forţa în posesie biserica Grecească de la graniţă.*

Preotul a trebuit să fugă ; un institutor şi primarul au fost maltrataţi şi au trebuit să fugă. S'au trimes trupe la graniţă.

PLOILE

Bucureşti.—O torenţială ploae, însoţită de grindină, a căzut eri în judeţul Roman.

Ploaia a cauzat mari stricăciuni la Cîrlig, Broşteni şi Tapilaţi.

Noul crucişetor aerian

Friedrichshofen.—Noul crucişetor aerian „Zeppelin Boem 2", şi-a făcut prima ascensiune azi la oara 4 p. m., manevrînd întîi deasupra locului Manzel, după o călătorie de o jumătate de oră, dirijiabilul s'a oprit

Scufundarea unui vaporaş

Strasburg.—Un vaporaş, în care se aflau 9 lucrători, s'a scufundat eri seara. Cinci tineri s'au înecat.

Cutremur

Chicago.—Un cutremur a fost simţit azi aci, precum şi în întreg llinezul nordul Misigamului, Visconsi şi Iova.

Furtuni mari

St. S bastien.—Vre-o 60 de bărci s'au scufundat din cauza furtunei de eri.

Se svoneşte că ar fi sutimi de victime.

PRIMARIA COMUNEI IASI

In ziua de 23 Mai curent oara 11 a. m. se va ţinea în Camera acestei Primării cu respectarea dispoziţiuuelor art. 72—83 din legea Comptabilităţei, licitaţie prin oferte închise pentru darea în întreprindere a construirei gheretelor din pieţele Nicolina şi Bădăreu.

Garanţie provizorie 500 lei în numerar sau efecte garantate de Stat.

Caetul de sarcini şi devizul se pot vedea în fiecare zi de lucru la Serviciul Administrativ.

No. 10025 din 12 Mai 1909.

100.000 lei, de daţi în ipotecă în moşie, primul rang, sau după Credit.

Detalii la administraţia ziarului.

Casa de Bancă
MORITZ WACHTEL,—IAŞI
—PIAŢA UNIREI—

Emite cecuri şi scrisori de Credit asupra tuturor oraşelor mari din ţară şi străinătate, în timpul sesonului de băi şi asupra staţiunilor balneare precum :

Carlsbad
Marienbad
Franzensbad
Reichenhaill
Wiesbaden, etc.

de asemeni face ori ce operaţiuni de bancă, primeşte spre fructilicare ori ce sume de bani în cont curent eliberînd

SCRISORI DE CREDIT
şi
LIBRETE DE ECONOMIE.

Avansează asupra Titlurilor, Mărfurilor şi altor garanţii.

Teodor Stoienescu
Fost procuror de Curte
AVOCAT
Iaşi 17, str. Vechie
(poarta bisericei Bărboi).

Vaccinări şi Revaccinări
cu limfă proaspătă garantată
practică
Dr. A. Steuerman
Str. Golia 12

Clinica boalelor de ochi
Doctor C. MICLESCU.
oculist operator.
CASELE FARMACIA CONYA
Str. de Sus No. 123

BYRRH CEL MAI BUN VIN TONIC ŞI APERITIF

PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906.

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (Thuir Franţa)
De vînzare
La toate magazinele de consum din ţară

1420 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiŭ să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua di: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe di.

A se cere: LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se pot găsi la toţi Droghiştii şi Farmaciştii.*

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere—Str. de Sus

Fondată în 1852

Aduce la cunoştiinţa intinsei sale clientele şi în special D-lor

Antrepenori, Arendaşi şi Proprietari

că pentru campania de lucru s'a asortat cu mari depozit de

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Ţevi, Robinete

şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apă

Tablă, Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.

Maşini agricole şi Pluguri

accesoriile lor de la cele mai renumite fabrici.

CUREALE DE TRANSMISIUNI, COCS CU ANTRACIT ŞI CARBUNI DE FORJA.

Toate cu preţurile cele mai convenabile

S'a convins toată lumea că la Prima boiangerie şi curăţătorie chimică

LA „PARIZIANU"

Se spală şi bluze ofiţereşti

care de la 23 Aprilie, s'a mutat în strada Veche No. 58, mărind fabrica şi aducind lucrători speciali, cari au o deosebită cunoştinţă în această branşă şi făcindtot posibilul ca la *hainele curăţite* **să nu mai reapară petele**, iar *cele boite* **să nu se decoloreze**, asigurîndu şi prin această o clientelă distinsă din elita Iaşului, posedind mai multe certificate de mulţumire.

Rog deci pe onor. clientelă şi pe onor. public a mă încuraja şi în viitor.

LA „PARISIANU"
Iaşi, Strada Veche 58.
(Visa-a-vis de strada Pomir)

„ANCORA"
(ANKER)
Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI
Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia
LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:
a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.
e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi
Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.
Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Gradina Chateau aux Fleurs

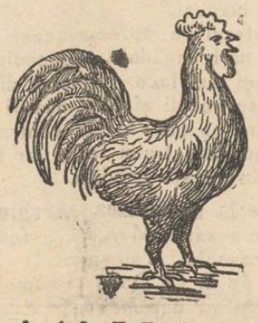

Joi 14 Mai 1909
Ora 9 1|4 seara
Prima reprezentaţie de deschidere
CINEMATOGRAFUL
Pathé Frères -- Paris
Program nou

Grădina complect reînoiată şi amenajată cu amfiteatre, terase higienice cu poduri izolatoare arene, etc.

Preţurile: Terasa 1 leu 25 b., Arena 1 leu, Amfiteatru 50 bani.

Bere „Luther", recoritoare etc.

GRILLAGES

Raym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS
BORDES ARTIFICIELLES, les 100 mètr. 5 f

Dr. A. Steuerman
Medic al Societăţii *Fraterna-Păcurari* şi al Tramvayului electric
Str. Golia No. 13
Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m
Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu
AVOCAT
— Strada Golia 77 —
Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu
AVOCAT
— Str. Bărbei No. 19 —
Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa VI a Loteriei V

s'au pus in vânzare

Tragerea

De la 27 April—20 Mai

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţi-vă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 20,00
1/4	Un sfert	Lei 40,00
1/2	Una jumătate	Lei 80,00
1	Loz întreg	Lei 160,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	3—lei	1/4	Un sfert	6—lei
1/2	Una jumătate	12—lei	1/1	loz întreg	24—lei

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează servicin cel mai Prompt şi conştincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 727 —Sîmbătă 16 Mai 1909

Succesiunea liberalilor

Am mai spus și în alte împrejurări că, de s'ar face sau nu complectarea ministerului, liberalii totuși nu pot guverna mai departe. Situația disperată a partidului lor și eșecul reformelor, le impun retragerea de la putere. De faptul acesta, ei cei dintîiu sunt convinși, și dacă mai dețin pînă la toamnă frînele puterei cauza e că o schimbare de regim cu efectuări de alegeri cu greu să operează în timpul verei.

După Septembrie, liberalii, se vor pregăti de opoziție, și nu vor avea altă preocupare, de cît să'și asigure o minoritate mai de seamă în viitorul parlament, chemat să îndrepte toate imperfecțiunile reformelor lor de la 1907 încoace.

Complectarea ministerului, n'are nici o importanță polică, nici chiar pentru situația partidului lor. Poate fi cel mult socotită ca o chestie de ambiție a d lui Brătianu, și tocmai de aceea se explică și dificultatea cu care ea se realizează. Suveranul cunoaște starea de slăbiciune a guvernului, vede că nu mai are autoritatea necesară, nici asupra țărei, nici asupra partidului—și consideră de cît-va timp și cu drept cuvînt, ca un provizorat șederea la putere a liberalilor.

Nu e pentru nimeni un secret că Regele nostru, aproape de un an de zile, și-a exprimat dorința de a vedea posibilitatea înjghebărei unui guvern tare și durabil, după liberali. Această dorință o cunosc cei mai mari fruntași ai partidelor de opoziție, cari au avut ocazie să vină în ultimul timp în contact cu Regele, și toți au văzut că dacă schimbarea de regim nu se poate fa e încă, este, că Suveranul nu este încă definitiv fixat asupra acelora cărora le trebue acordată succesiunea liberalilor.

De aceia, am spus în tot cursul anului expirat, că pentru noi, anul 1908, nu e numai un an de proprie constituire sau organizare de partid, dar că ceva mai mult, suntem siliți ca paralel cu organizarea noastră, să facem dovada și a forței noastre politice, pentru ca, în primul rînd Șeful Statului să vadă că are a face cu un partid puternic, care sprijinit pe încrederea tutuior păturilor sociale ale țărei, își poate lua în orice moment răspunderea unei situații politice.

Intîmplarea a făcut ca, toate colegiile electorale, cari reprezintă marea propietate fonciară, profesiunile libere și intelectuale, clasele mun itoare sau mica burghezie, și pătura țărănească, să fie chemată rînd pe rînd în cursul anului 1908, ca prin alegeri parțiale, să-și spună cuvîntul lor asupra încrederei ce trebuește acordată mai departe partidului liberal, și să-și arăte simpatia ce nutrește pentru partidele de opoziție. Și rezultatul s'a văzut ce-a fost. O înfrîngere desăvîrșită, un adevărat dezastru și pentru liberali și pentru junimiști, și un succes ne mai pomenit pînă acum în luptele noastre politice, pentru partidul conservator-democrat. Se părea că noi suntem la putere, că noi guvernăm țara, și că opoziția e reprezentată prin cele două partide cartelate. Aceste succese strălucite, Regele e cel dintîi care le are în vedere - pe care nu le poate nesocoti căci ar nesocoti o prețioasă indicație a țărei, pe care ori-ce monarh constituțional e dator s'o respecte.

Toate aceste considerațiuni ne dau dreptul să credem că puterea ni se cuvine nouă, după liberali, și că guvernul de mîine nu îl poate forma de cît șeful nostru, d. Take Ionescu.

Cît privește pe junimiști, porțile ambelor partide le sunt deschise; ei n'au de cît să și găsească locul. Noi, pe cei modești și harnici îi primim cu brațele deschise, căci un adevărat partid democrat trebue să primească în sinul seu tot ce este element de muncă pentru binele țărei.

Cei alți se pot prea bine adăposti sub cortul liberal, căci au făcut destulă practică în ultimii anii și s'au putut convinge că pot trăi foarte bine în acest partid.

Și apoi, nu e însuși d-l Carp, care a spus că pentru d-sa, chestia de existență a unui al treilea partid în țara asta depinde de faptul cui va încredința Regele puterea—și că dacă d. Take Ionescu va avea norocul acesta, mai toți partizanii junimiști vor îngroșa rîndurile noastre?

Suveranul are deci acum, pe lîngă indicația țărei și pe acea a d-lui Carp, și noi 'L rugăm ca cel puțin de data asta să-l iee în serios pe d. Carp și să țină seamă de indicația șefului junimist, căci s'ar clarifica o situație politică, care netăgăduit în împrejurările actuale nu interesează numai țara ci și tronul.

Vespasian I. Pella

REZOLUȚIA D-LUI HARET

Liberalii au îmbrățoșat cu căldură acțiunea nefastă și anarhică a d-lui Iorga. El s'a ales deputat al Iașului din ordinul primului-ministru de astă-zi; d. Haret, ca ministru al instrucției, a subvenționat toate scrierile acestui profesor; generoșii, în coloanele *Viitorului* **și în acelea ale** *Vieței Romînești*, **au vorbit despre d. Iorga cu toată delicatețа posibilă.**

Alaltăieri încă, în revista ziarului *Viitorul*, **privitor la chestia și la legile agrare, se polemiza foarte domol cu d. Iorga și i se arăta tot respectul. Eri, în același ziar, s'a publicat stigmatizarea d-lui Iorga, execuția lor de către d. Haret.**

D. Haret, ministrul școalelor, recunoaște, în fine, că prietenul seu d. Iorga a introdus bătaia în Universitate, că, în pretoriul Universității, el s-a înjurat și tăvălit pe jos; că nici oamenii de rînd nu se mai conduc astă-zi cum s-a condus profesorul de Istorie, care n'are dreptul să creadă că a adus cele mai mari servicii Romîniei.

De aceea Haret declară că nu se soldarizează cu sentința achitătoare a comisiei de disciplină.

Începutul este făcut. Se recunoaște. în fine, că d. Iorga este un grandoman exagerat, că acțiunea sa este funestă. Dacă comisia disciplinară ar fi știut că d. Haret gîndește ast-fel, nu l'ar fi achitat pe d. Iorga, nici n'ar fi iertat actul seu grandoman de a nu fi compărut în fața justiției școlare.

Dar trebuie să recunoaștem că începutul este făcut și să l salutăm ca un eveniment foarte fericit.

Iorgalismul este o burniană otrăvitore, care trebuie să dispară în interesul păcei interne a țărei și în interesul culturei. Căci a o lasa să se rădice, ar însemna să lăsăm să s aprindă spiritele, să rodim vrajba inutilă și să distrăm studențimea de la carte.

Nu incidentul de la Universitatea din București este singurul, care merită toată desaprobarea. Ci întreaga acțiune Iorgalistă: revista ei literatura ei, aderenții ei, sudălmile ei—totul este odios, inutil, periculos și nu trebue să existe.

Dacă există, aceasta nu se datorește unei nevoi. Protejată de liberali, protejată de anume junimiști acțiunea d lui Iorga a luat vînt și nu știe că, lasată la voia ei, va fi fost în două zeci și patru de ore.

Noi salutăm în rezoluția ministrului de instrucție un act de mare cumințenie și credem că este și o spovedanie și un regret pentru trecut.

Partid de bătăuși

Tînărul partid naționalist, are pînă acum trei bătăuși consumați sau mai bine, zis confirmați prin acte judecătorești: — șeful N. Iorga;—sub șeful A. Cuza și.... codașul, C. Șumuleanu!

Șeful bate la București—și anume în școala unde este chemat să dea cea mai înaltă învățătură studențimei.

Sub-șeful bate, cu o scară mai jos, pe stradele Iașului, iar codașul, ca ori ce codaș bate în casă și pe infundate.

Victimile au și ele rangul sau situația lor socială prin raport la cei care le bate.

Ast-fel șeful—fiind-că-i șef, bate un profesor Universitar—sub șeful mai negustorește bate pe un biet comerciant sau vînzător de uliță, iar codașul își bate propria slugă.

In afară de aceasta, cîte-și trei bătăușii, sunt oameni plini de noroc: nu pot fi condamnați de justiție.

Pe șef, consiliul disciplinar 'l achită, fiind că victima nu și-a perdut vr'un ochiu, sau cel puțin vr'un dinte, după urma bătăiei; Sub-șefului, ni se pare nici nu i s'au dresat acte de chemare la răspundere; iar codașului, judecătorii îi invocă principiile de înaltă equitate și judecata umană a lui Magniaud!

Atîta numai că—după cum s'a văzut prin ziare—ministrul Haret, nemîmpăcat cu considerentele judecătorilor șefului, îi trage în scris, pe referatul pus pe dosarul procesului, o morală, menită să-i cîștige cel puțin încă o sută de partizani; iar pe codaș judecătorii îl fac cu ou și cu oțet, bine înțeles cu oțet nu din acel scos din comerț după urma acidului salicilic!

Dar în definitiv, ni se va putea spune, ce are aface politica naționalistă cu bătăile de care vorbeam mai sus?

Are și prea are. Intăi pentru că s'a dovedit că pe calea principiilor și a discuțiilor de idei, nu se poate forma în țara această o convingere naționalistă à la Iorga — Cuza — Șumuleanu; că pentru a-și înjgheba un partid, care să întreacă toate partidele noastre politice, trebue să înlocuiască ideia, prin ciomag și vorba prin pumn.

Al doilea că, dacă pînă în prezent numărul partizanilor acestei frumoase trinități e redus la copii de școală și alte categorii de minori de azi înainte toți delicuenții de prin temnițe, condemnați la închisoare pentru bătăi mai mult sau mai puțin grave, au să fie de drept proclamați membri ai partidului naționalist.

O să te pomenești —Doamne ferește — că Nae Rasol, Cîrpă în nas, și Ghiță Bîrlec, vestiți bătăuși Bucureșteni, or să fie proclamați șefi în locul celor trei bătăuși, Iorga, Cuza, Șumuleanu; și or să le iee pînea din gură ca cei mai pricepuți în mănuirea pumnilor și a ciomagului.

Ar fi poate și mai drept și mai bun lucrul acesta.

In calte dacă partidul acesta e constituit pe bătae, să le facă loc adevăratelor merite!

INTRE HARET ȘI IORGA

Cît sînt de crude timpurile! Cum schimbă ele raporturile dintre oameni! Haret și Iorga! Iorga și Haret! Erau acești 2 oameni complectarea lor. Agitatori de meserie, ei se întregise în ce are mai rău sufletul omenesc Unul veninos, altul năbădăios și bătăios.

Azi Haret desaprobă pe Iorga, dar nu'l condamnă, căci își mai lasă o portiță. Și portița o dă *Viitorul*. Ziarul liberalilor democrați atacă pe Iorga, dar cu mănuși, îl cătnează că s'a rătăcit, dar îl îndeamnă să se pocăiască; această ținută în doi peri își are cîntecul ei. Rezerva mintală pentru mai de-apoi, cînd Iorga va fi necesar luptelor liberalilor în opoziție, căci orice s'ar zice Iorga este manta de vreme rea a liberalilor.

Că Iorga are raționament bolnav e de mult cunoscut în cercul judecăților sale. In excesul de încredere al persoanei sale a și formulat acest credo că un savant și erudit ca dînsul își poate permite ori ce, fără să fie supus vre unei pedepse. Bătăile, palmele, ghiontirile, chiar dacă sînt, fac parte din natura erudită a scriitorului și deci nu pot fi judecate aparte Acest privilegiu al omului de știință e ridiculizat aspru de ministrul Haret. Dar nu-l condamnă, ci-l desaprobă; nu-l pedepsește ci-l înfierează; nu-l amendează, ci-l ridiculizază.

Foarte hine! Iată un punct bun pentru d. Haret. O dată a nimerit'o bine și d. Haret. De cît această nimereală își va avea urmările ei politice.

Incidentul Iorga-Dragomirescu a fost judecat de o comisie de judecată. Acea comisie e numită de d. Haret, din profesori Universitari. Acei profesori au fiecare personalitățile lor, judecata lor, eul lor.

Ei bine, astăzi ministrul, care i-a numit, îi blamează o dată cu blamul dat lui N. Iorga. Comisia n'a judecat bine; a luat de bun raționamentul din Evul Mediu a lui Iorga. Universitatea a fost atinsă în prestigiul ei prin bataia dintre 2 profesori. Egalitatea înaintea legii s'a surpat; principiul modern al dreptului a fost atins.

Care va fi urmarea? Comisia trebue să-și dea demisia. Atît dl. Matei Cantacuzino, de la Iași, cît și dr. I. Cantacuzino de la București, cît și bătrînul d n Mărdărescu, cei 3 profesori care au judecat pe egalii lor trebue să se demită din situația dată de ministru, căci o zi nu se poate admite ca ei să lucreze supt Haret, cu Haret, în vederile lui Haret, cînd Haret public îi desaprobă, le atacă verdictul, îi înfierează opinia pablică, îi țintuește cu blamul rezoluției sale.

Dar acești profesori vor face o spărtură mare. Unul, dr. I. Cantacuzino, e directorul serviciului sanitar, e fruntaș liberal, din cercul d-lui I Brăteanu Apoi e un *factotum* la interne, la serviciul sanitar. O atingere adusă judecății d-lui dr. I. Cantacuzino, e o atingere adusă persoanei sale, situației sale în partid. Iată primul conflict. De nu-l va realiza, va arăta că dl. dr. I. Cantacuzino n'are simțul situației, că e un energumen al situației.

Cît despre dl. Matei Cantacuzino, care a judecat cum a judecat, el nu e ținut cu nimic de Haret. Atenția dată lui, s'a întors în blam de la Haret. El e șeful Carpiștilor de la Iași, are dar o situație politică escepțională. Inghiți-va blamul d lui Haret, nu credem.

Dar d. Haret care a uneltit cu Universitatea cînd cu legea Disescu, azi se pune în contra celor mai aleși profesori ai ei. Cum va eși d. Haret din acest impas!

Iar mai pe sus de toate e atins Iorga. El va răspunde, răspunsul lui va fi ori lung și deșirat, ca și persoana lui, ori scurt, concis și plin de dispreț.

Deci incidentul Iorga-Dragomirescu, a devenit azi incidentul Iorga-Haret, și va avea mari urmări.

***

OAMENI ȘI LUCRURI

NEVOIA CREATOARE?

O obiecțiune—lesne de prevăzut de alt-feliu—la cele scrise ieri în acest loc ne vine din partea unui cetitor.

— Cum? Are oare societatea obligațiunea de a pune pe scriitori la adăpostul lipsei materiale? Reînviați oare prejudecata subvenționării de către stat a oamenilor de talent? Sau crearea unui parasitism social sub cuvîntul unei mai întinse proteguiri sau încurajări a artelor și a literelor?

Și apoi—seria cunoscută și banală a exemplelor de scriitori pe cari tocmai mizeria i-a îndemnat și i a „ajutat" să și pună în evidență puterea de gîndire, în șușirile de originalitate și talentul pe care nu și-l bănuiau ei singuri.

Un Emile Zola, intrat băiat de prăvălie, concepînd și scriind primele sale lucrări menite a-i aduce în curînd celebritate și bogăție; un Maxim Gorki colindînd pe jos prin vastele stepe ale Rusiei și străbătîndu-le în lung și în lat, pentru a aduna—în chip inconștient—acea mare cîtime de observații și de impresii din care avea să răsară un talent enorm și foarte fecund. Un Eminescu chiar, tocmit ca suflеor al unei trupe dramatice dormind pe unde putea, cetind traducînd poate poezii de Schiller, într' un grajd.

Oare condițiunile de sărăcie izbutit—au să stingă marile lor talente în germene și să înnăbușe flacăra ce avea să izbucnească, luminătoare de gîndiri și de simțiri? Din potrivă!

Privită în lumina unor ast-feliu de exemple și de constatări—cari abundă în omenire și în toate țările—cetitorul critic—poate privi ca un gest de snobism, actul relatat aci al scriitorului care, în fața mizeriilor și a prozei de toate zilele, își distruge manuscrisele și.... renunță la literatură.

Poetul străbun care a scris nemuritorul hemistich „indignatio fe cit",—prezicea oare cum că revolta, indignarea, scîrba, pot fi factori de inspirație puternică și mizeria, cu atît mai mult... Cine contestă oare aceasta? Dar relatînd faptul, istoricește adevărat, am pus în relief și adevărul psihologic. La anumite temperamente atmosfera și grija literară sau preocuparea artistică împiedecă—în chip natural—preocupările de „afaceri" pe cari nevoile traiului zilnic le impun în mod imperios. Iar în această luptă să cer sacrificii și se petrec mari drame sufletești.

E de sigur imensă cătimea de producțiuni artistice pierdute în vîrtejul luptei pentru pîne și un temperament exclusiv de artist ca Eminescu, încă ne-a lăsat versuri ca aceste.

Dac'ai fi știut problema astei vieți cu cari lupt,
Ai vedea că am cuvinte pana mea să mi-o fi rupt!

Dar subiectul e prea vast și comportă încă multe reflexiuni. Ocazia pentru aceasta nu ne va lipsi.

Rodion

Un precursor literar

Literatură și știință.—Un prooroc.—Statuia lui Jules Werne.—O anchetă de actualitate.—Entuziești și sceptici.—Ce se datorește lui Werne.

Acum cînd văzduhul e pe cale de a fi cucerit în urma genialelor și îndrăzneț lor descoperiri tecnice; acum cînd literatura universală e nevoită se țină seamă de circulația aeriană ca de un important și obișnuit factor de progres, se cuvine să ne aducem aminte de scriitorul care—cel dintăi poate—s'a aventurat cu imaginația-i bogată în spațiile încă nestrăbătute și care a fost în această privință, un adevărat precusor El a făcut în literatură ceea ce nu făcuse încă fizicianii în știință. Vorbim de Jules Verne care a devenit de actualitate și iată cum:

Nu de mult s'a inaugurat la Amiens statuia lui Jules Verne.

O cunoscută revistă franceză a deschis, cu această ocaziune, o mică anchetă printre contimporanii cei mai cu vază, pentru a determina ceia ce se datorește celebrului autor al romanului *„Inconjorul lumei în opt-zeci de zile"*.

Mulți scriitori de seamă, reîmprospătînd amintirile din copilărie, au arătat romanele lui Julos Verne care i-au pasionat altă dată precum și influența ce acest scriitor a avut asupra lor.

*

Cel mai entuziast este căpitanul Ferber, aviator francez, care scrie într'altele:

Fii claselor bogate, cari altă dată se ocupau numai cu literatura și artele—se ocupă astăzi mai mult cu mecanica.

Jules Verne a americanisat națiunea. Datorită lui, înainte cu cinci-sprezece ani fiecare dorea să aibă o trăsură fără cai; datorită lui fiecare ar vroi să aibă astăzi un aeroplan.—Mașinariile, calculele lui Jules Verne mi-au dat gustul Matematicei; și profesorul meu a insistat pe lîngă părinți să mă trimeată la Politecnică. Acolo mi-am făcut studiile și lui îi datoresc ceia ce sunt.

Domnul Gentil, explorator în Congo, guvernator general al Coloniilor, scrie precum urmează.

Romanul lui Jules Verne care m'a pasionat mai mult e: *Aventurile a trei ruși și trei engleji*, fără îndoială fiindcă în această carte tînără mea imaginație a găsit exaltate energia, decisiunea, sîngele rece, aceste calități atît de prețioase și de esențiale pentru oamenii de acțiune.

D. Kopferer, proclama recunoștința sa ilustrului scriitor, „creatorul unei pleiade de ingineri cari și-au găsit vocațiunea în operile lui". Toate romanele l'au entuziasmat pentru că la fiecare pagină se vede „triumful energiei omenești asupra elementelor".

*

Să vedem cam ce răspund literații.

D. Brieux, cunoscutul autor dramatic, scrie că romanele lui Jules Verne, nu l'au emoționat nici odată.

Pe *Maurice Donnay* l'au pasionat romanele lui Verne pînă la cincisprezece ani; în special *Copiii capitanului Grant* l'au mișcat pînă la lacrimi.

Paul Adam scrie; *Doctorul Ox*, unde viața unui oraș întreg se schimbă în urma unei descoperiri, a influențat mult asupra dorinței mele de a studia psichologia mulțimei.

Jules Verne e de altfel, un scriitor admirabil, și pe nedrept i s'a contestat ori-ce merit artistic. E un mare poet.

Alfred Capus răspunde: Am fost un cetitor pasionat al romanelor lui Jules Verne. Impreună cu romanele lui Alexandru Dumas, ele corespund imaginațiunii oamenilor tineri și îndeosă-Unul a făcut cu știința ceia ce altul a făcut cu istoria.

Cît despre influența ce-o poate avea o operă asupra unui scriitor, cred că ea

Cumpărați Bilete pentru Loteria VI Clasa 1 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 19 Iunie 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plată cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 12, - jumatate loz Lei 6- Un sfert de loz Lei 3. Una optime lei 1.50

este inapreciabilă. Viața literară e formată din prea multe evenimente, influențe, aventuri. Pentru mine, eroii lui Jules Verne și ai lui Alexandru Dumas au încă farmecul amintirilor pe care vremea nu le îatunecă nici odată complect. De unde deduc că mi servesc totuși la ceva.

Mulți alți scriitori, romancieri de valoare ca: Paul Margueritte, Henri Bordeaux, Jules Haret, J.-H-Rosny, Paul Gaulot, etc., evocă cu înduioșare timpurile cînd citeau cu pasiune pe Jules Verne, își aduc aminte de paginile unde „explicațiunile științifice alternează cu drama" retrăind astfel emoțiunile din copilărie.

*

Mai puțin entuziaști s'au arătat Henry Bataille, Pierre Mille, și Maurice Maindron.

Ancheta se poate rezuma în aceste trei constatări :

Cele mai populare romane ale lui Jules Verne sunt *„Insula misterioasă"* și *„Două zeci de mii de leghi în fundul mării"*.

Printre romancieri ca și printre autorii dramatici sunt unii cari datoresc lui Jules Verne tot atît cît și unii aviatori sau exploratori.

In fine Jules Verne are inamici, nebănuți încă pînă acum, dar are încă foarte mulți admiratori în generația care l-a cetit și gustat cu atîta pasiune.

Intre ministru și învățător [5)]

Continuăm a da din scrisorile d-nului Haret. Cetitorul a văzut din primile scrisori tonul mai mult ca intim ce păstra fostul ministru al școlilor cu învățători ca C. Pogor. Acest ton de intimitate i-ar face cinste, de ar fi fost sincer. Urma a arătat contrarul.

Nu C. Pogor avea și are în el firea perversă a omului venal și ticălos. Dl. Spiru C. Haret, d. I. G. Duca avau cea mai bună idee; îl îndemnau, îl încurajau, îi făgăduiau tot sprijinul moral și material, până la un timp, cînd l'au lăsat să se sbată ca peștele pe uscat.

Tonul de adîncă intimitate l'a zăpăcit pe Pogor, l'a făcut să se creadă mai mare de cum este, mai tare de cît toți și l'a făcut să nu mai ceară sfat de la ai lui, și să-și ia capul lui singur de călăuză greșind.

Cînd un fost ministru se spovedește unui învățător—ori care ar fi el—că n'are alt prieten mai bun ca dînul că reg etă și-și cere scuze că era în o criză nervóșă, de care se va destăinui mai tîrziu, e natural ca învățătorul să turbe de aceasta, să turbe satul, să turbe obștia.

Și C. Pogor a turbat.

Dar alte scrisori.

Scrisoarea a IX-a

Stimate Domnule Pogor,

...Dl. I. Duca a promis că vine, dar să teme să nu i se ivească vre-o piedică până atunci ; D-ta însă ia măsuri ca la sosirea trenului să fie cine-va care să-l primească.

...Cu astă ocazie te rog din nou și pe d-ta să nu te descurajezi de toate neajunsuriie ce ți se pun în cale și să continui a lupta cu stăruință.

S'a început o lucrare minunată, care continuată bine am convingerea că va fi salvarea satelor; și ar fi grozav să văd că se pierde atîta muncă bună și cinstită din cauza unor oameni de nimic.

Adevărat că ai și vei mai avea supărări, dar fără supărări se poate face ceva bun pe lume?

Crezi, D-ta, că puține supărări am avut și eu cît am fost ministru! și cu toate acestea nu m'am lăsat să mă doboare amărăciunile! Imi pare rău mai ales că după toate silințele ce mi-am dat de a nu lăsa să se amestice politica în trebi unde nu are ce căuta, acuma văd ce zădarnice au fost silințele mele. Dar ce poți să aștepți de la unii oameni ?

Spiru C. Haret

Dl. Haret stăruise pe lngă Duca în chestia Pogor. Duca era dus în concediu. La întoarcere se grăbește a scrie lui C. Pogor următoarea scrisoare.

Scrisoarea X.

Domnule Pogor,

Intorcîndu-mă din concediu, găsesc scrisoarea d-tale și afla ce s'a întîmplat cu chestia concediului. Te rog să nu te descurajezi ; voiu căuta să aranjez toate. De altmintrelea văd că a-ți rămas pe moșie. Roata norocului se întoarce iarăși spre d-voastră.

Al d-tale, *Duca*

Dl. I. Gh. Duca stăruia pentru concediu. Și alții stăruiau pentru concediul de la școală, căci în ferbințeala lui Pogor pentru obștie, școala era părăsită cu totul. Luni întregi C. Pogor nu mai da pe la școală, suplinitor nu era, căci asta a fost urmarea exagerării a activității extrașcolare. C. Pogor a întins coarda până s'a rupt.

Pentru Pogor școala era a 5-a roată la căruță. Haret îl zăpăcise cu obștie, îl încurajase ; proprietara văzînd în Pogor omul cu așa înalte legături i-a dat tótă încrederea. Iar Pogor pe la școală nu mai călca.

Pentru concediul lui stăruiau toți: Haret Duca, Nenițescu și alții. Vodă chiar ar fi fost pus la mijloc, numai ca Pogor să ducă obștia la bun capăt.

Iată o scrisoare de la d. Sergiu Cujbă.

Scrisoarea a XI-a

Domnule Pogor,

Vă rog trimetiți o cerere în toată regula către ministerul școalelor ; și dl. D. Nenițescu se însărcinează pentru a vedea de se poate obținea concediul ; Tot odată să țineți în curent pe d. I. Duca...

Sergiu Cujbă

Revizorul dupe vremuri nu găsea pe Pogor la școală. Elevii nu învățau nimic. Clasa se perdea. Cauza culturei era compromisă la Prigoreni. Cînd era întrebat că de ce nu vine la școală, el răspundea că nu asta e treaba lui, iar cînd era întrebat cîte zile a lipsit, Pogor refera fără jenă că a lipsit 99 de zile, 25 de zile ; amenzile, avertismentele, reținerii din salariu urmau unul după altul.

Ideal, ideal, dar a-ți părăsi școala pentru bancă și obștie era din cale afară. Prietenia și încurajarea excesivă a celor mari l'au zăpăcit pe Pogor.

Singur el recunoaște că ministrul Vlădescu îl putea da afară din învățămînt, căci el lipsind 99 zile în șir de la scóală, era de 3 ori întrecut termenul legal de excludere, ți l'a păsuit, căci era la spate Haret, Duca, Nenițescu, deputat în camera și Cantacuzinist mai pre sus de toate.

Azi Pogor e la școală numai, dar rănit sufletește că a fost hrănit și rîdicat așa de sus de cei mari, pentru a cădea azi sdrobit și cu sufletul și cu punga pe băncile școalei, după 25 de ani de carieră.

Dar istoricul lui C. Pogor e interesantă de acum înainte.

Litere-Științe-Arte

Un album.—Actualmente găsește multă căutare în toată Italia un album care s'a pus în vînzare purtînd titlul „Messina și Regio" și cuprinzînd autografe prețioase. Vînzarea se face în folosul orfanilor rămași pe urma catastrofei.

Regina Marqueritta a scris primul autograf, iar Carmen Sylva pe cel de al doilea în următorul cuprins poetic : „Trebuie să ai o credință mai mai mare ca toți munții, mai adîncă de cît marea, mai aprinsă ca vulcanii, mai nesecată decît fluviile, mai generoasă decît roua, ca să nu pui la îndoială pe D-zeu, care a îngăduit să se peardă atîta creațiune a lui, înfrumusețată prin dragoste și geniu".

Din Franța au trimis autografe cei mai însemnați scriitori, artiști și compozitori. Defunctul Catulle Mendés are următoarea strofă scrisă cu cîteva zile înainte de a fi căzut el însuși victima unei catastrofe :

O Sicile de Théocrite
En proie aux fléaux sans remords
Nous t'adorons d'un double rite
Terre des Dieux, terre des morts

Foarte multe și interesante contribuțiuni literare la acest album istoric au venit din Anglia, din Germania, din Rusia, din Spania. Colecțiunea va rămînea o epică amintire pe urma celei mai grozave nenorociri ce a cunoscut omenirea vreo-dată.

*

La Academia Romînă a avut loc ieri recepția oficială a d-lui N. Gane ales în locul ilustrului Hajdeu.

In discursul seu de recepțiune, noul academician a adus mari laude operei multiple, complexe și bogate a predecesorului seu.

D. Negruți a răspuns, analizînd opera d-lui N. Gane.

*

„Un pesimist și un *„optimist"* era titlul notiței de eri. S'a tipărit, din eroare un *„pianist"*

*

Un hotelier german a făcut în Pampeii săpături pe propriul său compt și a descoperit o vilă de o rară splendoare și perfect întreținută și conservată în ciuda miilor de ani.

Diferitele camere sunt împodobite cu eleganța celui mai de seamă stil pompeian. In special frumoase sunt : sala de mîncare și triclinium ai cărui pereți au picturi delicioase, reprezentînd între altele pe Silan, Ariadna, Victoria.

Figurile sunt de o frumusețe neînchipuită ; expresiunea lor de vioiciune ; gesturile lor sunt ușoare și grațioase, iar culorile strălucitoare ca și cînd de abea ar fi fost proaspăt date.

*

Dr. Munch, directorul diviziunei pentru therapie experimentală la spitalul Hamburg Eppendorf, face în ziarul „Münch Med Wachenschrift" o comunicare care, dacă se adevereşte, va fi de mare importanță in psihiatrie.

Mueh a găsit un serum pentru bolnavii de creeri.

Descoperirea lui consistă în aceia că serumul bolnavilor care sufer de „Dementia praecox" sau de nebunie maniacă depresivă, este aplicat pentru injecțiuni la boli identice. Reacțiunea a produs în toate cazurile experimentate de Munch rezultate positive. Să rămînă oare lumea fără... nebuni ?

*

S'a constatat că în majoritatea cazurilor cîntăreții sunt scutiți să fie atinși de tuberculoză.

In genere oamenii nu știu cum se respire, mai ales aceia care duc o viață sedentară. Nefăcînd exerciții musculare, care să-i silească să respire mai adînc și deprinzîndu-se pe nesimțite să respire superficial, plămînii slăbesc de care ce din modul cum respiră, aerul nu umple tot plămînul, ci numai o parte din el.

In celelalte părți aerul rămînînd prea mult timp în acelaș loc, el se viciază.

Cîntăreții sunt siliți să facă o continuă gimnastică a aparatului respirator, care ventilează perfect plămînii.

*

Senatul statului american Kansas a votat cu 33 voturi contra 1 o lege prin care se interzice cu desăvîrșire, ori-ce uzagiu de alcool, fie chiar în scopuri medicale, științifice, ori industriale.

Numai de ar avea legea soarta pe care o merită !..,

*

Comitetul central al Ligei germane pentru combaterea tuberculozei, a organizat un muzeu ambulant. In turneele sale muzeul tinde a explica marelui public pericolele, mijloacele de profilaxie cum și tratamentul tuberculozei. Primul turneu va avea loc în provinciile rhenane.

*

Cunoscutul poet danez, Hermann Bang care se află de vre-un an la Berlin, își publică în ziarele daneze impresiile din Capitală.

Intr'una din scrisorile sale, Bang numește automobilul caracteristica berlinezului ; nici un polițist nu e în stare să tempereze fuga nebună a vehiculelor. Prin nimic nu poate fi berlinezul împedecat în progresul său neîntrerupt și febril. Barg scrie : Activ ca germanul din Berlin nu poate fi ori ce om.

Informații

❑ **Banchet politic.**—Ni se scrie din Focșani :

In ziua de 10 Maiu a avut loc un banchet politic dat de d. N. Teod. Odobeșteanu, la via d-sale în Odobești.

La acest banchet a luat parte un număr de peste 70 persoane fruntașe, reprezentînd, ca delegați, partidul conservator-democrat din jud. Putna.

S'a tuastat pentru șeful partidului, d. Tache Ionescu; pentru d-nii Fleva, Bădărău, etc.

Și cu această ocaziune manifestațiunea partidului conservator-democrat a fost grandioasă și impunătoare în același timp.

Un număr respectabil de persoane marcante, mari proprietari și de o distinsă considerațiune, cetățeni ai orașului Odobești, au onorat cu prezența lor banchetul, manifestînd pentru partidul conservator-democrat.

De către toți cei de față s'au subscris telegrame exprimînd iubire și devotament către șeful partidului și d-nii Fleva și Bădăreu.

Intr'un entuziasm de nedescris, în sunetul muzicei, s'a jucat „Hora"—o horă mare la care au luat parte toți comesenii.

❑ **Congresul învățătorilor.** După cum am anunțat, congresul general al corpului didactic din Romînia, organizat de asociația generală a învățătorilor și învățătoarelor, se va ține anul acesta la Iași în zilele de 3, 4 și 5 Iulie c.

Iată programul acestui congres :

3 Iulie.—Orele de dimineață. Te-Deum; Discursuri oficiale ; Alegerea Biuroului ; Citirea raportului asupra memoriilor presentate în chestiunea activității extrașcolare.

După amiază.—(Intrunire intimă), discuțiunea statutelor asociației și votarea lor.

In ziua de 4 Iulie de la 8—12. Ședință publică ; Activitatea extrașcolară a învățătorului.

Precisiuni: Cari sunt activitățile extra școlare, în cari rolul direct al învățătorului va rămîne permanent și care nu?

Cum s'ar putea organiza și întreține : Corul școlar, Atheneul rural, excursiunile, teatrul școlar etc.!?

— Ce rol să păstreze învățătorul în viitor în conducerea Băncilor populare, obștilor sătești, magazinelor de consum, lăptăriilor, exploatărilor de păduri, de cariere, etc.

De la 3—6. (Intrunire intimă). Votarea statutelor asociației ; Alegerea consiliului de administrație pe 1909—1911, votarea budgetului pe 1909—1910 și alegerea comitetelor de redacție pentru publicațiile asociației.

In ziua de 5 Iulie.—Ședința de dimineață. Raportul asupra dezideratelor ; votarea lor ; diverse propuneri asupra altor chestiuni școlare de actualitate.—Deziderate.

După amiază.—Vizitarea orașului Iași.

In ziua de 6 Iulie va avea loc excursiunea în Bucovina.

Congresiștii, cari vor să vorbească la congres, vor trimete memorii asupra celor ce vor susțiune d-lui D. Brezeanu, președintele asociației—Teișani, Prahova—cel mai tîrziu până la 1 Iunie.

❑ Membrii consiliului comunal au fost convocați pentru mîine Sîmbătă, la orele 4 p. m.

❑ Se știe, după cum am anunțat, că Sf. Sinod a amînat pentru la toamnă alegerea candidaților pentru locul de Archiereu, rămas vacant prin moartea Archiereului Melchisedec Pitești eanu.

Amînarea acestei alegeri are un cîntec: în una din ședințele Sf-lui Sinod, d. Haret, ministrul cultelor, a propus membrilor sf-lui Sinod, ca pentru locul de Piteșteanu să aleagă pe un anumit candidat, pe care'l vrea guvernul!

Drept orice răspuns însă, sf-tul Sinod a amînat alegerea pentru la toamnă!

❑ Duminică se va oficia, cu o deosebită solemnitate, hramul bisericei Curelari, din strada cu acelaș nume.

Serviciul divin va fi oficiat de un sobor de preoți.

❑ Consiliul de higienă al orașului va ținea ședință în astă seară, pentru a discuta mai multe chestiuni.

❑ Societatea de gimnastică „Turn-Verein" din localitate, își va începe mîine serbările jubileului său de 25 de ani.

Mîine dimineață, membrii societății, în frunte cu muzica, se vor duce la gară, pentru a primi invitații și delegații societăților similare din țară, care vin să ia parte la serbări.

Seara, la orele 8 și jum. va avea loc o petrecere intimă, cu probe de gimnastică și muzică, în localul societății.

❑ **„Oina".**—Eri, după amiazi, a continuat pe platoul de la Copou, de la orele 2 pînă la orele 7, concursul de „oină", între echipele celor 8 școale secondare din localitate

Au obținut după cum urmează :

Liceul Național 12 puncte bune și 2 rele, școala Normală „Vasile Lupu" 8 puncte bune și 5 rele, liceul Internat 9 puncte bune și 6 rele, seminarul pedagogic 5 puncte bune și 8 rele ; gimnaziul Ștefan cel Mare; 1 punct bun și 10 rele, școala de Arte și Meserii 3 puncte bune și 7 rele, școala superioară de comerț 5 puncte bune și 6 rele, gimnaziul Alexandru-cel Bun 5 puncte bune și 5 rele.

Concursul s'a început astă-zi la orele 3 după amiazi și va dura pînă în seară

Numai elevii care fac parte din echipele de joc nu țin clas.

❑ Primul-Președinte al Curței de Iași, a cerut să se deschidă un credit necesar reparărei mobilierului Curței.

❑ Pentru a doua oră un ziar local desminte o știre ce am fi publicat-o noi asupra cauzelor sinuciderei locotenentului Botez.

Desmințirile acestea noi nu le putem primi, întru cît n'am afirmat ceea ce susține ziarul local.

Halucinațiile nu se pot desminți.

❑ Lumina electrică s'a stins ieri la orele 9 și n'a funcționat vre-o zece minute.

❑ Societatea de gimnastică din Iași a trimis ieri o călduroasă felicitare d-lui N. Gane, presidentul ei, cu prilejul instalărei sale în Academia Romînă.

❑ Domnii Cristu Grecescu, consilier la Curtea de compturi și G. V. Buzdugan, consilier la curtea de Apel din București, au fost numiți membri în comisia disciplinară a ministerului de finanțe.

❑ La Viena a fost înmormîntat ieri tînărul Max Buch, proprietarul otelului *Europa* din Iași.

Buch era bolnav de mult timp de diabet. In ultima vreme plecase la Viena, unde fusese instalat în noul sanatoriu din Cotage.

Defunctul avea 32 ani.

❑ D. Simionescu, noul inspector financiar, inspectează de eri administrația financiară din Vaslui.

Zilele acestea va veni și la Iași.

❑ Șeful verificator, din localitate, d. Marinescu—despre a cărui purtare față de cei ce au nevoie să verifice măsuri, am mai vorbit, continuă a avea o atitudine revoltătoare.

In ședința de aseară a clubului meseriașilor romîni, s'au discutat noi plîngeri în potriva atitudinei, puțin cuviincioase, a d-lui Marinescu, și s'a decis a se interveni către Camera de Comerciu și Meserii pentru a arăta cauza Ministrului respectiv.

❑ De oare ce în ultimul timp s'a semnalat ministerului agriculturei, ivirea de insecte vătămătoare cari distrug rădăcina finețelor, ministerul a trimis o circulară tuturor prefecților de județe, în senzul următor: Imediat ce se va semnala prezența insectelor cari cauzează pagube de oare-care importanță, să trimeată de urgență ministerului și d lui dr. N. Leon profesor la Iași, un număr de insecte îndestulătoare pentru a se face studiile necesare.

❑ La Ploiești a apărut *Liberalul-Democrat*, organul importantei disidenți liberale din Prahova de sub conducerea d-lui Gogu Negulescu.

❑ De vre-o trei luni, în curtea caselor Szakmari, strada de sus, staționează o gramadă enormă de gunoaie, care a infectat curtea.

Și serviciul sanitar ?!

❑ Ministrul justiției a propus postul de prim-procuror al parchetului Iași d-lui jude-instructor Erbiceanu.

Acesta a refuzat, în vedere că, de la 1 Iunie, judecătorii de instrucție vor deveni inamovibili.

DIVERSE

— Din Dorohoiu a fost adus aseară și internat în institutul antirabic, locuitorul Neculai Dimitriu, care a fost grav mușcat de o vacă turbată.

— A fost internat la spitalul israelit Iancu Rantor, din strada Arapu No. 83, fiind grav maltratat de niște băietani.

— Mîne Sîmbătă, orele 4 jum. d. a. va avea loc la seminarul pedagogic universitar, discuțiunea lecțiunilor model ținute cu d. practicant Constantin Stamboliu—critic și Gr. Capșa raportor. Toți licențianții practicanți ai seminarului sînt chemați a participa.

— Doctorul în medicină și chirurgie Hortolomei T. N. recrutat în jud. Fălciu pentru clasa 1907 și repartizat regimentului 7 Rahova No. 25 a fost însumat ca medic ajutor la spitalul militar al corpului IV pe ziua de 16 Maiu 1909.

Representant : JACQUES METHSAFT—IAȘI.

Ultime informaţii

❑ **Preşedinţii curţilor cu juri.**—D. Prim-Preşedinte al Curţei de Apel a delegat astă-zi pe următorii domni consilieri cu prezidarea curţilor cu juri: Iaşi, Roman, Neamţ, d. Gh. Sturza; Vaslui, Bacău, Fălciu, d. Anton Suciu; Dorohoi, Botoşani şi Suceava, d. Savel Zăhărescu.

Cum judeţul Tutova, începător de la 1 Iunie, va întra în jurisdicţia Curţei de Iaşi, seziunea din Iunie a Curţei cu juri de acolo va fi prezidată de un consilier al Curţei de Iaşi.

A fost delegat d. consilier Al. G. Hinna.

❑ Eri Iaşii au fost vizitaţi de 2 inspectori şi un profesor pedagog.

Venise d-nii Lupu Antonescu, Chiriţescu şi Tatuc. Cum şcolile îşi suspendase cursurile în vederea jocului de oină, bieţii inspectori abia au găsit o şcoală unde cursurile nu se suspendase—şcoala de comerţ—şi la ştirea că directorii cu de la sine putere au ridicat ţinerea cursurilor, nu au rămas de loc mulţumiţi, întru cît—afirmă ei—în intenţia ministrului a fost ca numai echipele de oinari să ia parte la joc, iar nu şcolile întregi. Se ştie că cel care a dat tonul în suspendarea cursurilor a fost d. Bîrsan, directorul Liceului Naţional, şi că după Liceu s'au luat şi celelalte şcoli secundare, afară de seminar, unde era boală şi comerţul de gradul I.

❑ Furnisorii de lemne sunt înştiinţaţi că la cercul didactic din Iaşi va fi nevoe de cel puţin 30 vagoane lemne de foc, fag şi carpen, pentru membrii acelui cerc, cari s'au hotărît a-şi procura lemne de aceleaşi furnizor, oferind preţuri mai avantajoase.

Ofertanţii se pot adresa la preşedintele cercului didactic cel mai tîrziu până la 1 Iunie s. c. cînd se va fixa definitiv cantitatea şi preţul cel mai convenabil.

❑ Elevii clasei a VII a a şcoalei fiilor de militari, care se află în escursiune ştiinţifică, se va reîntoarce în localitate Miercurea viitoare.

❑ D. general Tătărescu, comandantul corpului IV de armată, se va duce săptămîna viitoare în tabăra Şipotele, pentru a inspecta seria II-a de trupe, ce s'au concentrat cu începere de azi acolo.

❑ Seziunea Curţei cu Juri se va deschide în Iaşi la 1 Iunie. Curtea va fi prezidată de d. consilier Sturza, asistat de domnii supleanţi H. Mîrzescu şi V. Iamandi.

❑ **Juraţii în Iunie.**—Iată numele juraţilor, cari vor compune juriul în seziunea, care va începe la 1 Iunie:

Dizem Const. avocat Trg. Frumos; Niculescu Ion, inginer; dr. Sumuleanu Corneliu, dr., Herdan Jean, Klein Carol, com; Neculau V. (disp. V.): Deleanu Const. pensionar; Grossu Savel; Brandia A. Alex. student; Stănilescu Gh. profesor; Popovici P. Alex. profesor; Roşculeţ St. chimist; Gheorghiu G. Gr. prof; Cocea Gh. lic. matem; Carare I. insitutor; Matei Neculai, proprietar; Popovici Const. institutor; Sava V. Const. inginer silvic; Andriescu Dim. pensionar; Tufescu Neculai farmacist; Tanasache V. pensionar; Blumenfeld Clement dr., Apostoliu Ion, inginer.

Suplinitori: Paraschivescu C. N. propr. Chirilă Const; Dima Grigore, profesor; Duduica Neculai comerciant.

❑ **O circulară.**—Ministerul de finanţe a adresat următoarea circulară administraţiilor financiare:

S'a constatat că uneori droghiştii şi farmaciştii pun în consumaţiune vinuri străine şi diferite alte băuturi spirtoase, aşa cum de obicei se vînd asemenea băuturi în comerţ, fără a fi transformate în medicamente sau droguri, făcîndu-se ast-fel posibilă de penalităţile prevăzute de legea licenţelor, întrucît nimeni nu poate vinde băuturi de ori ce fel şi calitate, de cît în puterea unui brevet şi plătind taxele de licenţe cuvenite.

„Justificarea ce ei aduc acestui mod de procedare—că multe vinuri străine sunt vinuri medicinale şi deci le pot vinde şi fără plata de licenţă—fiind neîntemeiată, vă punem în vedere că toţi farmaciştii şi droghiştii care ar vinde şi în viitor vinuri şi spirtoase de ori-ce fel, fără a fi transformate în medicamente sau droguri, contravin dispoziţiunilor legei licenţelor şi deci urmează a fi consideraţi ca contravenienţi.

„Ordinul de faţă s'a publicat în *Monitorul Oficial*, pentru ca cei în cauza să ia cunoştinţă de dispoziţiunile lui.

„De la data primirei lui, veţi dresa deci procese-verbale de contravenţiune, conform legii, acelora cari nu s'ar conforma acestei dispoziţiuni".

❑ Mîine fiind „Sîmbăta moşilor" se va oficia la cimitirul „Eternitatea", un parastas pentru pomenirea tuturor morţilor.

❑ Sf. Sa părintele Constantin Eftiime, directorul Episcopiei la Roman a demisionat din această demnitate.

❑ D. Gh. Mihailescu funcţionar al Epitropiei Sf. Spridon, a fost numit încasator la băile Slănic, pentru sezonul anului acesta, iar d-nii Butnărescu şi Antoniade, copişti la administraţia băilor.

❑ Inscrierile pentru examenul de capacitate pentru ocuparea catedrelor de contabilitate, de la şcoalele superioare de comerţ, se vor primi la ministerul cultelor până la 15 August a. c.

Concursul se va ţinea la 15 Septembrie.

❑ D. P. Gheorghiu, şef perceptor al comunei anchetează cazul agentului perceptor Virgil Georgescu, în sarcina căruia s'a constatat o lipsă de 500 lei.

Virgil Georgescu a fost revocat.

❑ **Scarlatina la Belceşti.**—In comuna Belceşti moare lumea cu zile. La şcoala primară din Belceşti s'a încuibat scarlatina, că până acum au murit 8 copii, chiar copii învăţătorului sînt bolnavi. Şi şcoala nu se închide. Medicul respectiv poartă aşa de puţin interes că a esasperat pe săteni Ni se raportează chiar că întîmpinat de un sătean a cărui copil murise de cu zi, doctorul i-ar fi răspuns iritat: „las să mai moară, că aveţi destui copii! mie cum mi-au murit doi copii!"

Atragem atenţiunea d-lui medic primar de judeţ să să ia măsuri de urgenţă, ca să se stingă boala şi să aducă liniştirea populaţiunii iritate din cale afară de nepăsarea serviciului sanitar. Dar dacă de la şcoală au murit 8 copii, cum de nu s'a închis localul şcoalei, întru cît chiar copilul învăţătorului e bolnav!

❑ **Consiliul de revizie al tinerilor clasei 1910** şi-a terminat astă-zi operaţiunile.

❑ Ministerul cultelor şi instrucţiunei publice a făcut cunoscut directorilor şcoalelor secundare că cu privire la absenţe suplinitorul este supus, potrivit noului regulament al învăţămîntului secundar la aceleaşi dispoziţii ca şi profesorii suplinitori de catedră.

Reţinerile ce se cade să i se facă vor atinge numai procentul legal din leafa care i se cuvine lui.

In caz de neprezentare suplinitorul se va înlocui şi dacă va fi cu neputinţă de a găsi un alt suplinitor, concediul se va revoca.

❑ Direcţia generală a serviciului sanitar, a intervenit pe lîngă ministerul instrucţiunei, de a pune în vederea învăţătorilor, să îndemne pe săteni să se ocupe şi cu cultivarea plantelor medicinale, cari le-ar putea aduce un frumos beneficiu material.

Aceste plante se importă azi din străinătate şi costul lor reprezintă o sumă destul de însemnată.

❑ Cantina şcoalei va da la finele lui Maiu mari serbări în Grădina Copou pentru sporirea fondului societăţii. Vor fi artificii, un balon, muzici militare.

Vom da la timp programul amănunţit.

❑ **Din Huşi.**—Duminică 17 Maiu societatea meseriaşilor romîni din Huşi îşi va serba 10 ani de existenţă prin o frumoasă serbare cîmpenească.

Preşedinte al societăţii e d. C. Pivniceru, unul din marii comercianţi din Huşi, secretar e d. M. Dimitriu, librar şi tipograf.

Un serviciu religios se va oficia la biserica Sf. Neculai, iar dejunul se va lua în pădurea dela Dobrina.

Capitalul Societăţii este de 5,263 lei, cu destinare pur filantropică.

❑ Suntem rugaţi a atrage serioasa atenţiune d-lui comandant al batalionului 4 vînători asupra unui fapt foarte regretabil, întîmplat eri la cimitirul „Eternitatea", cu ocazia înmormîntărei locotenentului Gh. Botez.

Un sergent de la muzica vînătorilor, de la toba cea mare, al cărui nume ne scapă, continuînd probabil „procedeurile" de la cazarmă, în momentul cînd rămăşiţile pămînteşti ale defunctului locotenent erau scoborîte în groapă, a dat o puternică lovitură în faţă cu ciocanul tobei, unui soldat, tot din muzică, pe care l'a înăbuşit sîngele. Cei de faţă, cu drept s'au indignat şi sperăm că d. comandant al batalionului va şti să ia măsuri pentru a face să dispară asemenea obiceiuri sălbatice.

❑ **Judiciare.**—La curtea s. II s'au ascultat astăzi martorii în procesul d'intre Lelia Panuş şi direcţia tramvaiului, pentru daune.

Pledoariile vor continua în ziua de 27 a. c.

— Băcanul falit Antoniade, al cărui mandat de arestare a fost reconfirmat ieri, a făcut apel la camera de punere sub acuzare.

— Procurorul a pus concluzii pentru eliberarea provizorie pe cauţiune a lui I. Hascalovici, deţinut pentru bancrută şi dare de foc.

— Prosurorul general a făcut apel contra jurnalului judecătorului de instrucţie de Neamţ, care a califisat numai de fraudulos, nu şi de simplu, falimentul lui M. S. Rosenberg.

A făcut opoziţie contra jurnalului judelui instructor, cabinetul II, din Iaşi, care a calificat de omor săvîrşit, dar neisbutit, crima ce au făptuit-o numiţii Aizig Şaraga şi L. Schnirer, zis şi Bercovici, asupra săteanului Gh Ungureanu şi jandarmului Irimia Grozea.

— Tribunalul a admis astăzi opoziţia lui Strul Hortopanu, declarat falit, în lipsă, şi a dispus punerea lui în libertate.

● Pentru *Serata Dansantă*, care va avea loc în seara zilei de *Duminică 17 Mai*, în sala Teatrului Circ Sidoli, şi organizată de către Societatea *Unirea* a lucrătorilor-tipografi, comitetul organizator, îşi dă toată silinţa, ca această serată dansantă să întreacă aşteptările tuturor vizitatorilor.

❑ Astă seară Vineri 15 Mai are loc la grădina Chateau aux fleurs a doua reprezentaţie cinematografică Pathé Frères.

Programul nou cuprinde scene care merită toată atenţiunea publicului.

Urşii în Rusia sunt vederi luate după natură, care ne reprezintă o vînătoare în toată realitatea. Piesa teatrală Tosca e deasemenea una din cele mai reuşite din toate cele văzute până acuma. Programul cuprinde apoi: Curioşii Parisului scene din marele centru european, Fabricarea şi lansarea balonului, cura de slăbire etc.

Seratele cinematografice au loc regulat în fiecare seară în grădina Chateau aux fleurs cu totul din nou amenajată şi reconstruită complect.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti, 15 Maiu

Consiliul de miniştri

Bucureşti.—Astă-zi la oarele 5 a fost convocat consiliul de miniştri, spre a se hotărî asupra complectărei cabinetului.

Se afirmă că d. Ionel Brătianu face din nou mari stăruinţi pe lîngă d. Emil Costinescu, să treacă la resboiu, spre a nu mai sacrifica pe d Carp.

In acest caz, se zice că d. C. Stere va lua portofoliul finanţelor, iar d. Alex. Constantinescu va lua portofoliul industriei şi comerţului, în locul d lui Al. Djuvara, care va lua externele.

ŞEDINŢA SF. SINOD

— Noii Arhierei —

Bucureşti.—Sf-tul Sinod a ţinut astă-zi din nou şedinţă. A asitat şi d. Spiru Haret, ministrul cultelor şi instrucţiunei publice.

D. Haret a comunicat pentru cele două locuri vacante de Archierei, a ales pe: P. C. S. Archimandritul Nicodem Munteanu, pentru scaunul de Băcăoanul şi P. C. S. Archimandritul Teodosie Atanasiu, pentru scaunul de Ploeşteanu.

Cu această şedinţă, seziunea de primavară a s-ftului Sinod, s'a închis.

Demisia d-lui d-r Creangă

Bucureşti.—Se afirmă că domnu d-r Creangă, secretarul general al ministerului industriei şi comerţului a demisionat.

LOTERIA

Bucureşti.— Astă-zi au cîştigat:

3000 lei, No. 54513, 11704.
2000 „ „ 19928, 53806.
1000 lei, No 47805, 53199, 4773, 57473, 57460, 28695, 35205, 59347.
500 lei, No. 38488, 9784, 16814, 38402, 17042, 30152, 11939 2997, 36522, 44807, 31984, 12908, 13537, 34405, 46882, 26968 7054, 54571, 14329, 6510, 31694.
200 lei, No. 321, 1906, 2914, 3568, 4060, 5734, 6660, 7080, 8742, 8777, 9980, 10130, 11491, 12312, 13125, 14786, 15716, 16729, 17940, 18104, 19225, 20789, 20413, 21489, 22109, 23775, 24940, 26515, 27216, 28950, 29758, 31789, 32633, 33435, 34730, 35215, 36919, 37900, 36919.

❑ Biletele norocoase de loterie pentru clasa I-a se găsesc de vînzare la COLECTURA PRINCIPALA

TH. P. MAXIMOVICI

Agenţia Theatrală „Thalia" Piaţa Unirei

Numire

Bucureşti.—D. Duiliu Zamfirescu, secretar general al ministerului afacerilor străiue, va fi numit membru în comisiunea europeană Dunăreană.

Un duel

Viena.—Comisiunea budgetară a adoptat budgetul ministerului de justiţie. In cursul şedinţei, deputatul german radical Malik a numit pe deputatul cek agrar Rolsberg „renegat". Se asigură că martorii au decis un duel.

Chestia liniei ferate orientale

Sofia.—Se asigură din loc competinte că consiliul de miniştri a decisă adreseze Porţei o notă protestînd în contra întîrzierii afacerei despăgubirei pentru căile ferate orientale, adăogînd ca guvernul bulgar, în cuz de o mai mare întîrziere, se va socoti dispensat de toate angajamentele sale şi va uza de dreptul de a lua măsurile ce va crede de cuviinţă în faţa atitudinei Poştei.

Noui cutremure

San-Remo.—Azi dimineaţă la orelo 6 s'a simţit în toată provincia o uşoară sguduitură ondulatoare.

Cutremurul a fost aproape nebăgat în seamă.

GREVA

Marsilia.—Două mii de de înscrişi au votat eri urmarea grevei.

Patru torpiloare au sosit pentru a face serbările poştale.

Sindicatul poştaşilor grevişti

Paris.—Comitetul sindicatului poştaşilor s'a pronunţat în favoarea intrunirei la un loc a noului sindicat.

Rezervişti bulgari

Sofia.—Ştirea lansată din Sofia despre amînarea liberărei rezerviştilor este greşită.

Este vorba de un vechiu obiceiu ca cele mai vechi contigente să fie în timpul verei, trimese 2 luni în congediu, pentru a se ocupa de munca cîmpului. Data libărărei a fost fixată pentru 14 Mai, însă ea a fost amînată pentru 20 Mai.

Declaraţiile lui Syr E Grey

Londra.—Syr E Grey, răspunzînd unei interpelări în privinţa nervositătei ce se observă în Europa, cînd este vorba de chestii de politică externă, zice: „In urma liniştirei recentelor complicaţii nu văd cea mai mică cauză de sporirea acestei nervosităţi. Syr E Grey se întreabă dacă această nervositate nu a fost mai mult cauzată prin discuţiile prea dese, de cît prea rare, din presa europeană, asupra relaţiilor reciproce. Actualminte nu există nici o chestie europeană, care să poată da loc la vre-un conflict între Anglia şi altă putere, sau vre-unui conflict european.

In ce priveşte chestiunea cretană cele 4 puteri nu şi-au schimbat părerea de a se retrage trupele.

Din Turcia

Constantinopol.—Azi dimineaţă au fost spînzurate 15 persoane condemnate la moarte.

Imprejurarea că printre cei spînzuraţi se aflau doui coloneli, primul eunuc al Sultanului detronat, funcţionari superiori ai statului şi redactori de ziare, face cea mai vie impresie aci.

*

Constantinopol.—La bursă au fost arestaţi numeroşi reacţionari, între care hogi şi softale.

*

Constantinopol.—Ordinul de zi al ministerului de răsboiu zice: „soldaţii din cele două clase cari au luat parte la revoltă, fără a fi aţiţători, nu mai sunt demni de a purta uniforma şi fi vor întrebuinţaţi trei ani la lucrările de drumuri.

*

Constantinopol.—In urma unei vii discuţii asupra afacerei Ismail Kemal, camera a decis să ceară curţii marţiale ca proba complimentară, depeşa semnalată, care lipseşte din dosar şi prin care Kemal ar fi impins pe Albanezi la revoltă.

Dacă depeşa nu aduce probe sdrobitoare, camera nu pare a fi dispusă să autorize urmărirea.

Prima Societate de Economie

din

URBEA IAŞI

CONVOCARE

Domnii membri ai Primei Societăţi de Economie din Urbea Iaşi, sunt convocaţi în Adunare generală pe *Duminică 17 Maiu 1909*, ora 1 jum. p. m., în localul propriu al Societăţii. din str. Ştefan cel Mare şi Palat No. 1.

La ordinea zilei sunt următoarele cestiuni:

1) Raportul Comitetului de Administraţie asupra mersului afacerilor Societăţii în lunile de la 1 Ianuarie pînă la 30 April 1909.

2) Raportul Comisiunii de control privitor la constatările făcute de dînsa prin verificarea registrelor de comptabilitate, precum şi a operaţiunilor efectuate în intervalul de mai sus.

3) Alegerea Comisiunei de control conform art. 29, 41 şi 47 din statute pentru verificarea gestiunei pe timpul de la 1 Maiu—31 August 1909 şi care comisiune va lua parte şi lucra la alegerea şi împărţirea dividendului pe anul curent social 1908—1909.

4) Chestiunea construirei unui alt imobil în locul celui actual.

5) Chestiunile ce se vor ivi în cursul şedinţei.

Preşedintele Comitet. de Ad-ţie

V. I. RADU

De vînzare O vie în comuna Vlădiceni, judeţul Iaşi, şi un loc în strada Hotin 9.
A se adresa d-lui Anibal Ciure, avocat, str. Muzelor 6.

Vila Grierul din Comuna Bucium situată pe dealul Repedea se dă cu chirie în apartamente şi în total, pentru vară; e şi de vînzare. Amatorii a se adresa la d-ra Sculli, vila Grierul.

Teodor Stoienescu

Fost procuror de Curte

AVOCAT

Iaşi 17, str. Vechie
(poarta bisericei Bărboi).

MODA LA IASI

PĂLĂRII ultimele creaţiuni ale modei **elegante şi convenabile în preţ** se găsesc în toate variaţiunile de forme şi culori moderne la

SALONUL DE MODE

„HÉLÈNE"

Iaşi, Str. Lăpuşneanu No. 30

Se vînd şi **Furnituri de Mode.**

Dr. Suzana Wechsler

Boli de Femei.—Faceri.

Consultaţiuni 2—4 p. m.—
Str. Anastasie Panu No. 43

DE VÎNZARE 400,000 de cărămizi de nisip, calitatea I-a, arse gata, la prima fabrică de cărămizi de la Frumoasa.
A se adresa d-lui A. Teitler str. de Sus 45.

BAILE OGLINZI

TÎRGUL NEAMTZ

(PRIN GARA PAŞCANI)

Inceputul sezonului la 25 MAIU

Staţiune climaterică lipsită de curenţi cu un aer curat sănătos, situată la poalele munţilor Neamţului lîngă o pădure seculară avînd o poziţie pitorească.

BAILE SALINE cele mai concentrate similare băilor: Hall, Ischl, Reinchenhal, conţinînd clorură de sodiu, bromură de magneziu, iod, etc.

Inhalaţiuni moderne.—HIDROTERAPIE

Băi recomandate ca suverane contra: Reumatismului, scrofulozei, linfatismului; boalelor de femei şi copii; boalelor de piele, cloroză; rachitism, paralizie, metorite, salpngite, fiterome, etc.

HOTEL ŞI RESTAURANT EXCELENT

sub conducerea d-lui Max fostul director al Hotelului Binder din Iaşi

O ORCHESTRA VA DELECTA PUBLICUL

Masa în hotel table d'hôtes 4 l. 50 b. de persoană zilnic cuprinzînd şi cafeaua cu lapte: copii până la 10 ani plătesc 3 l. zilnic.

Angajamente pentru camere se fac chiar de pe acum trimiţîndu-se un acompt la Tg. Neamţ.

EFTIN ŞI FOLOSITOR

Pentru cei ce nu se pot deplasa recomandăm sarea extrasă din apa minerală de oglinzi, conţinînd toate elementele unei băi naturale. Se vinde la cerere a 1 leu 50 cutia de 2 kgrame sare neto. A se adresa Administraţiei.

Concesionar RUDOLF FRITZ

BYRRH CEL MAI BUN VIN TONIC ŞI APERITIF

PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906.

BYRRH

Vînzare anuală **7 Milioane** BUTELII

VIOLET FRERES (Thuir Franţa)

De vînzare La toate magazinele de consum din ţară

1410 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usureadă şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă sa se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua di: 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe di.

A se cere: LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacist i.*

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

se a dresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere—Str. de Sus

Fondată în 1852

Aduce la cunoştiinţa intinsei sale clientele şi în special D-lor

Antrepenori, Arendaşi şi Proprietari

că pentru campania de lucru s'a asortat cu mari depozit de

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Tevi, Robinete

şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apă

Tablă, Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.

Maşini agricole şi Pluguri

accesoriile lor de la cele mai renumite fabrici.

CURELE DE TRANSMISIUNI, COCS CU ANTRACIT ŞI CARBUNI DE FORJA.

Toate cu preţurile cele mai convenabile

S'a convins toată lumea că la Prima boiangerie şi curăţătorie chimică

LA „PARIZIANU"

Se spală şi bluze ofiţereşti

care de la 23 Aprilie, s'a mutat în strada Veche No. 58, mărind fabrica şi aducînd lucrători speciali, cari au o deosebită cunoştinţă în această branşă şi făcîndtot posibilul ca la *hainele curăţite* **să nu mai reapară petele,** iar *cele albe* **să nu se decoloreze,** asigurîndu şi prin această o clientelă distinsă din elita Iaşului, posedînd mai multe certificate de mulţumire.

Rog deci pe onor. clientelă şi pe onor. public a mă încuraja şi în viitor.

LA „PARISIANU"

Iaşi, Strada Veche 58.

(Visa-a-vis de strada Pomir)

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Desembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia **Bucureşti**

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Gradina Chateau aux Fleurs

Joi 14 Mai 1909

Ora 9 1|4 seara

Prima reprezentaţie de deschidere

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program nou

Grădina complect reînoiată şi amenajată cu amfiteatre, terase higienice cu poduri izolatoare arene, etc.

Preţurile: Terasa 1 leu 25 b., Arena 1 leu, Amfiteatru 50 bani.

Bere „Luther", recoritoare etc.

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE Of 30c.

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. **5 f.**

Dr. A. Steuerman

Medic al Societăţii *Fraterna-Plăcurari* şi al Tramvayului electric

Str. Golia No. 13

Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.

Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— Strada Golia 77 —

Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu

AVOCAT

— Str. Bărbei No. 19 —

Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romin"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa VI a Loteriei V

s'au pus în vânzare

Tragerea

De la 27 April—20 Mai

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute douăzeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 20,00
1/4	Un sfert	Lei 40,00
1/2	Una jumătate	Lei 80,00
1	Loz întreg	Lei 160,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	3—lei	1/4	Un sfert	6—lei
1/2	Una jumătate	12—lei	1/1	loz întreg	24—lei

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează serviciu cel mai Prompt şi conştincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 728 — Duminecă 17 Mai 1909

Presa liberală și meseriașii

Ziarele liberale sunt supărate că delegația meseriașilor din Capitală a vizitat și consultat și pe șefii celor două partide de opoziție, în privința măsurilor de luat pentru combaterea scumpetei traiului.

Firește dreptul de a se ocupa de nevoile claselor orășenești aparține în această țară numai liberalilor. De la ei și numai de la ei trebue să pornească toate soluțiile pentru îndreptarea acestor nevoi. Este un monopol de acțiune și inițiativă, pe care doresc să și-l însușească liberalii, după cum doresc să monopolizeze chiar puterea!

Și ziarele liberale sunt supărate și de răspunsurile pe cari d-nii Carp și Take Ionescu le-au dat acestei delegațiuni.

De sigur, trimeșii meseriașilor trebuiau să se mulțumească cu declarațiunile d-lor Costinescu și Vintilă Brătianu, căci ce puteau să le spună mai mult d-nii Carp și Take Ionescu?

Egoismul liberalilor reese și de data asta la iveală. Tot ce se face în țara aceasta trebue să fie opera lor și partidele adverse n'au dreptul, nici să gîndească la rîdicarea vieței politice și economice a claselor muncitoare din această țară, necum să întreprindă vre-o operă în acest scop. Liberalii au rîdicat clasa țărănească și prin reformele agrare în ființă i-au asigurat de-apururea fericirea.

Sunt niște calomniatori aceia cari tăgăduesc caracterul salvator al legilor agrare actuale, față de țărănime. Fără liberali sătenii noștri ar fi perit de mizerie și cu ei ar fi perit și țara. Acum, cînd soarta bună a clasei țărănești e asigurată, a venit rîndul și oropsitei clase orășenești și tot liberalii sunt chemați să se ocupe de dînsa. Partidele de opoziție n'au alt rost de cît să dee concursul lor liberalilor în reformele ce fac și delegații meseriașilor s'au înșelat amarnic, cînd au putut nădăjdui ceva de la șefii acestor partide....

Cam acestea sunt cuvintele cu cari presa liberală a întîmpinat și comentat demersul meseriașilor noștri la d-nii Carp și Take Ionescu și din ele se degajează urîtul sentiment al invidiei, de care au dovedit totd'auna că sunt ei stăpâniți.

Dar să examinăm răspunsurile date de acești doi bărbați politici și comparîndu-le cu ale d-lor Costinescu și Brătianu să vedem cu ce s'a legitimat supărarea presei liberale.

Șeful nostru a fost foarte scurt; a recunoscut că este foarte dreaptă cauza pe care o susțin meseriașii și le-a declarat că va fi alăturea cu ei pentru a-i satisface.

Lucrul acesta a iritat ziarele guvernamentale.

Cum? d. Take Ionescu alături de meseriași? Dar alături de această clasă de oameni nu poate și nu trebue să stea de cît liberalii, iar dacă meseriașii nu-i vor pe liberali, îi vor liberalii pe dînșii!

Cît despre d. Carp răspunsul său a stricat pentru o săptămînă dulcea armonie jonimisto-liberală. Șeful junimiștilor le-a spus că în zadar umblă după liberali, căci nici o dată aceștia n'or să le facă ceva bun, scumpetea traiului fiind în legătură strînsă cu interesele liberalilor fruntași.

„Aduceți-mă la putere *cum puteți*, a încheiat d. Carp și vă voi satisface.

Că d. Carp vrea să se vadă cît mai curînd la putere o credem și noi, ca toată lumea. Bătrînul șef al junimiștilor este împins spre putere de partizanii săi și nevoit s'o solicite și de sus și de jos. Dar nu această dorință de putere a enervat presa liberală.

Ea a dedus din cuvintele d-lui Carp un îndemn la revoluție a burghezimei orășenești — pentru schimbarea regimului, așa cum d-sa îndemna acum un an pe marii proprietari. Și cum dl. Take Ionescu a declarat că va fi alături de meseriași, iată deci concluzia unei acțiuni comune a opoziției pentru răsturnarea guvernului.

Ei bine, lucrul acesta nu vor nici în ruptul capului să-l audă liberalii. Schimbarea regimului? De ce? Fiindcă adepții d-lui Carp s'au săturat de prea îndelungata opoziție?

Și apoi e nevoe de a se pune în mișcare stradele orașelor pentru a se schimba regimul?

Și presa liberală califică de oameni de desordine pe toți aceia cari s'ar permite să încurajeze o mișcare nenorocită a claselor orășenești pe tema nevoilor materiale în urma mișcărei țărănimei de acum doi ani. Nici nu s'a închis rana adîncă spune presa liberală provocată de revoltele agrare și acum o altă rană tot așa de periculoasă pentru țară vor s'o facă cu populația dela orașe. Țara are nevoie de liniște pentru a se putea îndrepta și rîdica și pentru aceasta liberalii trebue să continue a sta la putere?!!

Iată concluzia finală a puternicei argumentări liberale.

N'avem ce zice, frumoasă logică!

Dacă opoziția încurajează justa mișcare a păturilor sărace de la orașe atunci ese revoluția după cum a eșit cînd liberalii au încurajat mișcarea celor de la sate,—și dacă se face revoluție, liberalii trebue să șadă la putere ca s'o potolească, în cît ori cum ai întoarce chestia, ajungi tot la același lucru.

Meseriașii n'au dreptul să se adreseze altora de cît liberalilor, dacă vor să li se îndrepte soarta, ei fiind destinați să guverneze țara încă multă vreme. Partidele adverse n'au dreptul să promită nimic meseriașilor, pentru că sunt condamnate să rămînă veșnic în opoziție, iar liberalii au dreptul să spună și să îndrăsnească totul în țara aceasta, fiind că sunt conduși de dinastia brătienistă!

Vespasian I. Pella

Regretul bețivului

Fiind-că gazeta d-lui Filipescu n'are cititori, nimeni nu știe ce minune mare se întîmplase pe ziua de ieri: gazeta bucureșteană a d-lui Filipescu, în numărul ei de ieri, n'a scris o vorbă contra d-lui Take Ionescu, nici contra takismului.

Ne-am minunat și ne-am întrebat dacă nu cum va s'a descoperit leacul epilepsiei. Astă-zi suntem dumeriți. Știm că epilepsia a rămas o boală fără vindecare. Ziarul filipescian, într'o notiță fără rost, fără cap, nici coadă, asigură că d. Take Ionescu este omul politic cel mai neobrăzat.

N'a avut nici un motiv epilepticul ziar să facă această constatare: de ieri pînă astă-zi nici un junimist n-a trecut la democruți, nici un succes à la Brăila n'a avut de înregistrat d. Filipescu.

Dar fiind-că, prin o neiertată domolire a epilepsiei, ziarul filipescian nitase să-l înjure ieri pe d. Take Ionescu, i-a servit astă-zi porție dublă.

Acesta este și procedeul bețivilor de meserie; dacă într'o zi, prin cine știe ce fatală împrejurare, nu și-a făcut obiceiul alcoolic, a doua zi, cu adînc regret în suflet, bea porție dublă.

Ori cum fie, minunea s'a întîmplat ieri; d. Take Ionescu a fost scutit o singură dată de atacuri epileptice.

Dl. Costinescu și farmaciștii

D. Emil Costinescu, a isprăvit-o cu cîrciumarii și a luat o cu droghiștii și farmaciștii.

Ministrul de finanțe a făcut o mare descoprrire și anume că, droghiștii și farmaciștii vînd pure vinuri străine și indigene sub titlul de vinuri medicinale fără a plăti taxele de licență cuvenite statului. Și pentru a se împedica în viitor acest comerț care constitue o contravenție față de stat și o nepermisă concurență comercianților de băuturi spirtoase, Ministrul de finanțe printr'o circulară adresată administrațiilor financiare din întreaga țară și publicată în Monitorul Oficial, le atrage serioasa atenție asupra acestui fapt și le cere impunerea la taxele legale a tutulor droghiștilor și farmaciștilor găsiți în contravenție.

Iată'l dar, pe d. Costinescu că l'a ajuns mila și de cîrciumari. După ce i-a frecat de-a binele cu legea monopolului cîrciumelor, acum a găsit mijlocul să le îndrepte soarta. Comerțul de vinuri merge a reu nu din pricina legei draconice a d-lui Costinescu, ci din cauza concurenței oculte pe care o făceau farmaciștii sau droghiștii, bieților negustori de vinuri.

Pentru împiedicarea concurenței ministrul de finanțe găsește soluția impunerei la taxa de licență a farmaciștilor, cari de sigur vor fi siliți să renunțe la acest comerț îngăduit numai unei anumite categorii de negustori.

Nu știm de unde d. Costinescu o fi auzit și aflat de acest procedeu al farmaciștilor noștri. Știeam că lumea îi fericea pe spițerii noștri că fac din apă, lei noi —dar că pot să facă și din vinuri parale, pentru noi e un lucru nou. Dar din toată circulara d-sale, noi nu vedem de cît grija de interesele fiscului, iar nici de cum de interesele cîrciumarilor, căci ministrul nu se gîndește la mijlocul de a se împedeca cu ori ce preț vînzarea de vinuri curate, de către farmaciști, ci numai vînzarea dacă nu sunt plătite taxele de licențe.

Cu alte cuvinte comerțul de vinuri este permis și farmaciștilor, atîta numai, să plătească licența.

Un podgorean spunea într'o zi, cînd s'a votat legea cîrciumelor, că dacă d. Costinescu, ar avea pe lîngă fabricele de cue și comerț și un mare magazin de vinuri, n'ar fi făcut legea mizerabilă a cîrciumarilor—ci din potrivă ar fi venit cu o lege de încurajare a acestui comerț.

Ar trebui să se găsească mijlocul să se procure d lui Costinescu, o mare drogherie sau farmacie și atunci am vedea cum ministrul de finanțe ar permite vînzarea până și de cue și ciment în spițerii, fără a mai pretinde vr'o taxă fiscală!

Chestii politice

LIMPEZIREA SITUAȚIEI

Oltenii de la Olt au făcut'o lată de tot. Până acum se zicea în genere Oltean cu 24 de măsele; de acum va trebui să se zică Oltean de la Olt cu 24 măsele. Și de ce, mă rog? Pentru că Oltenii de la Dolj, săracii, n'au nici 20 de măsele; iar celor de la Mehedinți le lipsesc pe jumătate; pe cînd Oltenii de la Olt au dat dovadă nu numai de întregimea dinților ci și de a măsălelor.

Să ne explicăm faptul.

10 Maiu, zi celebră în analele istoriei noastre contemporane, va rămînea celebră și prin reorganizarea partidului liberal din Olt. Curat la 10 Maiu! Ce nu s'a făcut în ziua de 10 Maiu! Doar pentru asta se dau 101 tunuri, des de dimineață, ca să se știe că la 10 Maiu s'au săvîrșit cele mai multe fapte mari.

Așa și la Olt; în ziua de 10 Mai s'au adunat toți membrii partidului liberal local și prin proces-verbal „au declarat încredere și devotament d-lui Ionel Brăteanu", „au arătat că voesc să rămînă pe vecie vrednici soldați ai acestui partid sub conducerea falnică și patriotică a iubitului lor reprezentant d. Alexandru Iliescu, șeful" „care îi conduce pe căi sigure și cinstite".

Toate bune; căci nu e puțin lucru să declari sus și tare că *pe vecie*—in secula seculorum — vor fi soldați vrednici... laudă-mă gură! și că șeful lor, d. Alex. Iliescu singur îi conduce pe căi sigure și *cinstite*.

Iată ce n'a mai declarat nimene în țara Românească: statornicie pe vecie; dar ce nu-i cu putință la Dorohoi și Severin, e cu putință la Olt.

Dar partea interesantă începe de aici în colo. Până aici cei 202 membri ai partidului liberal din Olt declară dragoste pe vecie șefului lor local, care îi conduce sigur și cinstit; cînd însă vine vorba de a vesti d lui Ionel Brăteanu știrea aceasta politică, cei 202 iscăliți în procesul verbal spun lămurit acestea: „ferm hotărîți să limpezim situația politică din acest județ... vă rugăm să considerați acțiunea noastră menită a întări acest partid prin înlăturarea unor greutăți de natură să provoace neliniște."

Bate șeaua să se priceapă iapa. Tronc Măriică. Au nimerit'o și Oltenii de la Olt cu 24 de măsele tocmai ca Irimia cu oiștea în gard, căci ei singuri au venit să declare, cui? lui Ionel Brăteanu că în sfârșit îs ferm hotărîți să limpezească situația politică a județului Olt înlăturînd unele greutăți de natură să provoace neliniște."

Dar cine face greutăți? Ce fel de greutăți se făceau liberalilor din Olt? De ce natură erau ele? Cine le patrona? Ce rău aduceau acele greutăți? Nu era situația limpede mai înainte? Cine o tulbura? Ce rol are în partid acel ce turbura situația? N'avea el o acțiune cinstită?

Textul telegramei nu ne spune nimic; dar a trebuit să fie înțeleasă de cel ce a primit'o. Și primitorul a fost d. Ionel Brăteanu. Dînsul trebuia să știe de ce natură erau turburările din partidul liberal din Olt, ca să i se spună că prin șefia locală a d-lui A. Iliescu s'a limpezit situația.

Totul se învârte în jurul personalității politice a d-lui Take Protopopescu, membru din ocultă, cel mai ocult din ocultă, făcut Oculist din Oltist, căci la Olt a fost exoflisit; și prin exoflisirea sa de la Olt s'a limpezit situația, cu învoirea chiar a d-lui Ionel Brăteanu, care luptă pentru această limpezire și întărire.

Cread'o iscălitorii, țara n'o crede! Take Protopopescu pe care oculta l'a repus la credit contra voinței d-lui D. A. Sturza; Take Protopopescu, care și a căpătat cinstea personală prin Brăteni, să fie referat ca necinstit la Olt, în cuibul său politic, și ca element de turburare politică, iată ceia ce nu pot să ne convingă liberalii din Olt că au făcut proclamînd șef pe dl. Alex. Iliescu.

La Olt s'a rupt partidul, căci s'a schimbat direcția politică și nu cei 202 iscăliți contează, ci excluderea din organizarea partidului din Olt a d-lui Take Protopopescu, care e membru ocultist la centru.

Dacă în toate județele astfel se vor limpezi situațiile, apoi se adevărește vorba țiganului; că până la Hristos s'a dus pielea lui Bedros.

***

CATE-VA NOTE

Ziarul local „Ecoul Moldovei", care apare septămînal, se poate ocupa abia acum despre greva casapilor și soluționează, că singurul mijloc de a scapa de tirania casapului, ar fi să se întroducă *punctuația* cefalică.

De sigur. Dacă drăcia cea de punctuație deraiază zilnic prin ziare, și-ar putea încerca norocul la vite.

*

Acelaș ziar, într'un articol la modă asupra scumpetei traiului, asigură că statul romîn ar avea, între alte monopoluri, și pe acel al Peștelui.

Asta, dacă nu ie tocmai adevărat, conține, totuși, o idee :dacă statul ar introduce monopolul Peștilor?

Ceva pentru.. veterane.

*

Din București vine știrea că d. Al. Constantinescu s'a înbolnăvit de surmenajul remaniărei.

*

De mai multe zile ziarul carpist, nuanța Filipescu, din București, publică o reclamă intitulată *Vrăjitorul*.

„Vrăjitorul" ar fi un foileton de aventuri extra-ordinară. Acum se anunță că fruntașii junimiști au hotărît să întreprindă un turneu în țară, probabil ca să vrăjească pe cei din provincie, cari au început să piardă răbdarea.

Iată rostul reclamei cu *Vrăjitorul*.

OAMENI ȘI LUCRURI

IN ANUL 1950

In orașul natal al lui Jules Verne—precum s'a putut vedea într'un articol din „Opinia" de eri, s'a făcut apologia scriitorului cu fantazia bogată și îndrăzneață, prevestitorul atîtor progrese cari se păreau odinioară născociri fabuloase.

Lumea e în așteptare continuă; schimbări imense se îndeplinesc zi cu zi în jurul nostru așa încît cele proorocite de un alt roman, foarte cunoscut, pentru „anul 2000" după Christ e cu putintă să fie înfăptuite mult mai de vreme. Pînă în anul 2000, ori-cum, nimeni dintre noi nu va mai ajunge pentru a se convinge de acele schimbări prezise, căci viața omului e prea scurtă.

Un scriitor francez, dramaturgul Henri Kistemacker, dramaturg de mare talent se recrează de activitatea scenică și a publicat acum un volum cu titlul suggestiv de „Aèropolis", un roman comic din viața aeronauților.

Autorul zugrăvește lumea—văzută prin aeroplan—în 1950 și marile transformări întîmplate preste tot, în artă, în literatură, în industrie, în politică.

Bună oară: Germania a devenit o republică unde domnește absoluta libertate, după cum domnia înainte absoluta autoritate. In acel an sunt lucruri cu totul ciudate, de exemplu:

„Nu știu de cîtă vreme cuvîntul literatură se aplică exclusiv unui sport de probleme sociale. Expresia de „poet" e atît de exotică și de stranie cum era altă dată cuvîntul de „trubadur". Poetul este astă zi o fantomă legendară, ca Homer, despre care nimeni nu știe dacă a viețuit. Printr'o întîmplare am reușit zilele aceste să descopăr două cărți de ale unor poeți, din praful unui dulap de anticar.

Hîrtia cărților e așa de mizerabilă că se distramă la ori-ce atingere. Una din cărți era de Paul Hervieu, alta de Anatole France. Ce cărți frivole, imorale! Se vorbește numai de dragoste. Se vede că oamenii pe atunci practicau încă iubirea! Doamne, doamne—iubirea! Ce mai însamnă ea astăzi, în epoca marilor descoperiri și perfecțiuni!

Ce interesantă este în schimb literatura noastră de astă-zi. Iată cartea nouă a lui Marcel Prevost: „Scrisorile unei aeronaute". Totul este preciziune și claritate matematică. Dar piesele de teatru la ordinea zilei! La Comedie Française: „Destinația celulelor"; la Operă: „Fabricele de oțel din Phymont", cu un prolog și 20 de cînturi; la Opéra comique: „Architectura" comentar muzical, La Vaudeville: „Sindicatele" dramă; la Châtelet: „De la pămînt la Sirius", mare feerie astronomică.

Și așa mai departe. Dar autorul după ce a rîs de Hervieu și de France, cîntăreții iubirii, cade el însuși în spleen și regretă anii de altă dată:

„Trebuie să spun adevărul; am descoperit toate, dar ne lipsește un lucru. Suferim de prea multă claritate și știință. Ne lipsește literatura unei aventuri sentimentale și romantice. Cum ne ar distra puțină iubire, puțin lirism!

Rodion

DRAMA OTOMANĂ

Cîte-va personagii.—Sultanul Abdul-Hamid.—Vizirii sei.—Regimul liberal.—Comitetul ocult al unirei și progresului. Nici odată!—Tiranie și milă.—Prețul vieței.

Deși aproape dată uitării, drama politică și socială petrecută de curînd la mijlocul poporului lui Mahomed mai prezintă însă un deosebit interes azi, cu privire mai ales la diferitele personagii cari au participat la această puternică schimbare a imperiului otoman.

Dintre cele mai interesante figuri, e natural să detașăm în primul plan pe însuși Sultanul Abdul-Hamid, acela care deși timp de 30 de ani a căutat să adrunciae temeliile imperiului seu, nu a reușit să se sustragă la urma urmelor soartei ce-i era pregătită de posiția sa socială.

Dacă predecesorii lui au fost asasinați și el numai detronat, aceasta e o simplă circumstanță derivată din temperamentul și generositatea adversarilor sei; dar situația lui de azi mai, mai, echivalează unei totale dispariții. Ce vreți, nici corp de balet nu are bietul Abdul, și de!... numai viață nu poate fi asta pentru un despot oriental, fie chiar și pentru unul exilat din palatul său.

*

In timpul din urmă, Abdul-Hamid, era pare-se, foarte mulțumit. Se susține că tuturor celor ce-l înconjurau el le declara mereu: „sunt mulțumit, foarte mulțumit".

Era vorba de noul regim care funcționa sub ruina viguroasă a tinerilor turci. La fiecare ocaz e el repeta: văd acum abia, că timp de 30 de ani am fost victima batjocurei și a îngșelăciunii mizerabililor mei servitori".

Vre-un șambelan de se apropia cu vre-o hîrtie, de semnat, i se răspundea: „Nu! lasă-mă! Asuma am servitori buni cari se bucură de toată încrederea mea; du-le asta spre semnare"! Chiar ambasadorilor cari se presintau lui, le spunea cît e de mulțumit.

Și ambasadorii îl considerau din ce în ce mai mult, ca pe un mic bătrîn retras din afaceri bucurîndu-se de roadele muncei sale. Ce ironie! Cîtă deosebire între cei doi Sultani! Abdul-Hamid reacționarul și Abdul cel liberal!

*

In fie-care seară un tînăr turc dintre cei mai devotați lui, venea să-i declare că ziua se petrecuse fără nici un incident, în fie-care dimineață același „fidel" venea să-i garanteze liniștea completă și cînd padișahul îi amintea de numeroasele comploturi cari-i făceau nopți de insomnie, fidelul secretar răspundea: „legende! născociri de ale curtizanilor, cari voiau să aibă meritul de a salva în fie-care zi viața majestății voastre".

La 13 April, soldații au strigat în plin Stambul „Trăiască padișahul"! și au voit să-l vadă călare în mijlocul trupelor.

Aceasta era după cîte-va zile de la dispariția vechei Tursii! Și nu mult după asta, bietul Suveran e nevoit să părăsească traiul acesta de splendoare, pentru

Cumpărați Bilete pentru Loteria VI Clasa 1 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 19 Iunie 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plată cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 12, - jumatate loz Lei 6- Un sfert de loz Lei 3. Una optime lei 1.50

a se retrage ca un simplu rentier, spre a-i încasa bonurile, ca să aibă cu ce plăti cheltuelile micului harem ce i-a mai rămas.

Tristă soartă! Crudă ironie!

*

Regimul liberal, a schimbat în cîte-va luni o mulțime de viziri: Kiamil, Said, Hilmi etc., unul după altul cad; doi miniștri mor exercițiul funcțiunii; într'un cuvînt, portofoliile lunecau cu o ușurință de necrezut, fiesăruia fiindu-i frică de responsabilitatea ce încumbă sarcinei sale și de care nu putea da seamă.

Istoria ministerului lui Kiamil Pașa, care a durat mai bine ca 6 luni, e istoria unei puteri de răbdare fără seamăn. In fața tuturor evenimentelor și în timpul în care acest popor renăscut ar fi putut progresa atît Kiamil răspundea pe același ton la toate întrebările, la toate chestiile: „aștept Parlamentul".

*

In fine a sosit momentul! „De acuma, noi vom da iredeaua"! au spus conjurații de la Salonic.

In adevăr, timp de cîteva săptămîni, comitetul ocult al unirei, conduce ca un al doilea Abdul-Hamid trebile administrative și fu ascultat ca însuși califul. Dar Ahmed-Riza revine din Paris, înconjurat de toată gloria ce-și cîștigase și toate forțele se centralisează în mînile lui.

El vrea să elibereze Turcia de datorii. Dar „Unirea și Progresul" nu erau în tru nimic în afară de Constantinopol, și despre asta noi nu știm încă nimic. Ziua de mîni, ne va lămuri și aceste lucrări obscure încă pentru simplii muritori.

Cam aceasta era starea în care se găsea „pămîntul Majestății Sale", și greu trebue să-i fi căzut bătrînului padișah, gîndind că va părăsi atîtea bunătăți, pentru a merge să se retragă într'un colț tăinuit de lume, spre a făuri în umbră, intrigi peste intrigi, trăind în certitudinea că nici odată nu va mai putea zdruncina din temelii statul, în fruntea căruia soarta-i hărăzise locul. Grozavul cuvînt: nici odată!

*

Aceasta e soarta tiranilor, și ei n'au nici norocul de a se bucura de compătimirea lumei.

Cu toate aceste în momentul cînd Europa primi vestea că se proectează condamnarea la moarte a lui Abdul-Hamid, presa mare europeană fu unanimă în asfătui pe junii-turci ca să se arăte umani și generoși în fața tiranului căzut și pentru nici un cuvînt să nu tolereze înlăturarea lui prin moarte. Povețele aceste au avut influența dorită și astăzi Abdul Hamid trăește liniștit în exilul său. Ba încă e pe cale de a renunța la toată averea sa „particulară" în folosul statului otoman.

E poate prețul cu care și-a rescumpărat viața.

Mai știi!

„Opinia" în Provincie

DIN BACAU.—Adevărul asupra unui scandal petrecut la Piatra.Neamț.—Un advocat din Bacău arestat și dus la poliție ca și pungașii—Ce declară acel d. avocat.

Ziarele din București, au înregistrat mai zilele trecute amănuntele unui scandal petrecut în orașul P.-Neamț, —amănunte date probabil de o persoană străină de localitate și care a redat afacerea numai din auzite, căci numai așa se explică deosebirea ce există între descrierea acelui scandal, făcută de avocatul despre care se vorbea în acea corespondență, și relatarea faptelor în ziar.

Avocatul despre care s'a vorbit este d. Ion Dalban din Bacău și care voind să facă po erou unei aventuri galante cu o așa zisă domnișoară din P.-Neamț, care era în grațiile Directorului poliției de acolo, a fost victima unui exces de zel al unor sergenți de poliție, care au crezut că adus un mare serviciu șefului lor, făcînd pe cerberii locuinței acelei d-șoare.

Astfel cînd d. Dalban a intrat în casa fetei... cu prisina,—gazda,—o femee speriosă—a dat alarma strigînd hoții iar cei doi cerberi au năvălit în casă unde găsind pe d. Dalban îl întrebară ce caută acolo și cum se numește?

In primul moment d. Dalban, crezînd că lucrurile se vor reduce numai la întrebările ce i se făcuse, a declarat că se numește Jean Ionescu.

Dar cei doi păzitori ai ordinei publice, socotind probabil că au a face cu un pungaș—l'au înhățat și punîndu-i gabriolele la mîni l'au dus la poliție, pe jos, prin stradele cele mai principale și evident că la așa scenă nu a lipsit nici convoiul ce se formează în asemenea ocaziuni de curioșii casă gură.

Adus la poliție d. Dalban s'a explicat în față d-lui C. Manoliu directorul poliției, însă a crezut că să continue a'și da numele de Jean Ionescu, dar cum d-lui Manoliu i se părea cunoscut dar sub alt nume—căci fuseseră colegi de Universitate—Dl, Manoliu a crezut în primul moment că are de a face cu vre-un farsor sau un escroc și a ordonat să i se facă percheziție și să se telegrafieze la Bacău cerîndu-se lămuriri.

La percheziția corporală ce i s'a făcut găsindu-se asupra d-lui Dalban, însă, acte din care se stabilea cu prisosința identitatea d-sale, s'a revenit la telegrama dată la Bacău și lucrurile s'au explicat apoi pe cale pașnică ca între foști colegi de școală.

Afirmarea că ar fi fost bătut și torturat la poliție este cu totul gratuită, căci cele ce relatăm mai sus sunt exact declarația d-lui Dalban, care a negat și dezminți din primul moment chiar, cele scrise în ziare relativ la batae și tortură.

De alt-fel pe lîngă d. comisar al gărei locale I. Pihăl care aflîndu-se în gară în ziua cînd a venit d. Dalban de la Peatra,—la 2 ore după ce avusese loc acel scandal—d-sa a mai declarat și d-lui V. Pavli decanul bnroului, care a voit să cunoască adevărul asupra celor petrecute la Peatra spre a face o intervenție de protestare, însă i-a declarat chiar d. Dalban că faptul se reduce la proporțiile narate mai sus.

Credem că restabilind adevărul așa cum a fost facem un real serviciu atît celor interesați în cauză cît și publicului cititor.

Gerin.

Litere-Științe-Arte

Academician. — De trei zile d. N. Gane, primarul Iașilor, este academician în mod efectiv. Căci nu alegerea, ci solemnitatea recepțiunei oficiale deschide în realitate porțile înaltei instituțiuui și această zi—constituie marea emoțiune și prilejul marei publicități, legate de un atare eveniment.

La noi, ce e dreptul, inportanța și solemnitatea unei recepțiuni academice, avînd toate formele imitate după Academia franceză, sunt încă departe de a avea marea însămnătate literară sau științifică pe care o au în Apus. Proporțiile se păstrează ca de la imitațiune la original. Iar în cazul special al d-lui N. Gane se înregistrează fenomenul că s'a vorbit mai mult sau s'a vorbit numai de trecut, de un trecut relativ îndepărtat, pentru motivul simplu că figura sau activitatea literară a noului academician aparțin esclusiv acelei epoci, iar nu acelei de astăzi.

Sunt scriitori cari străbat în Academie în toiul activității și în apogeul reputațiunii lor. Ei ne dau impresiunea unor luptători cari au cucerit fortăreața cu armele lor proprii și infruntînd obstacole. Nu din categoria acestora este d. N. Gane, a cărui însemnătate literară și publicistică a mers scăzînd, deși—necontestat—a păstrat un loc remarcabil și a lăsat arme de seninătate și de simpatie, chiar dacă n'a fost un creator de opere epocale sau un cap de școală.

Cu alegerea primarului iașan în Academie s'a rostit ultimul omagiu unei epoce de activitate literară a Iașului de eri,—dispărutei „Junimi", unde d. Gane și-a cheltuit ce avea mai durabil din activitatea sa literară, cărei activități i-a supravețuit cu cel puțin două decenii....

*

După un număr de observații publicate de d-rul englez Davis în „Medical Record" automobilul ar fi contribuind la înmulțirea cazurilor de avort. Uneori opririle brusce ale mașinei, alte dăți cursele lungi și vertiginose duc la asemenea consecințe cu totul moderne și strîns legate de progresele tecnice. Afară dacă n'o fi vr'o ingenioasă reclamă a... fabricanților pentru a mări clientela automobiliștelor!

*

Marele cîntăreț Carus o, atît de împovărat de triumfuri, e împovărat acum și de o boală a coardelor vocale. El se află acum în Milano unde s'a supus unei cure medicale pentru a-și recăpata frumusețea și curățenia voasei care i-a fost atît de rentabilă.

*

Comemorarea primului om Adam, a avut loc acum în America, prin ridicarea unui monument de alt-fel destul de curios în felul seu Ideia ridicărei monumentului revine unui antreprenor Brady din Baltimore. Dar cum se cunoaște aspectul primului om; Brady l'a făcut un obeliss terminat printr'un ceasornic de Soare. Una din inscripții sună: „Sic transit gloria mundi" cea laltă indică al cui este monumentul.

Pe cînd un monument al Evei?—se întreabă trecătorii.

*

Sumarul numărului de mîne din **Noua Revistă Romînă** de sub direcțiunea d-lui C. Rădulescu Motru, este:

Noutăți: Compania dramatică Alexandru Davila.—Studenții bulgari în București.—Revista revistelor.

Chestiuni actuale: C. Rădulescu-Motru. Scriitorii monopolizați sau finanța literară.

Științe Sociale: N. Zaharia. Parazitul politic.—V, Vîrcol. Cum caracterizează Romînul neamurile cu cari a venit în atingere.

Cronica Literară: Il. Chendi. In jurul aniversării morții lui Eminescu.

Astronomia: Victor Anestin. Popularizarea Astronomiei.

Literatură: S. Gurev-Orenburgeschi. Prin piedici.

*

Noua piesă alui d'Annunzio: „Fedra" a fost reprezentată la Teatru Argentina din Roma fără succes. Frumusețea versurilor n'a putut acoperi lipsa de acțiune și banalitatea temei. d'Annunzio n'a fost chemat la rampă.

*

Zilele aceste se va judeca la St. Petersburg procesul intentat tolstoianului N. I. Selten care în complicitate cu Satkow a tipărit și răspîndit un număr de lucrări ale lui Lew Tolstoi. Satkow a dispărut și Selten apare sigur în proces fiind apărat de marele orator al Damei, Meklakow. Bătrînul scriitor Tolstoi a adresat justiției o scrisoare în care arată nevinovăția lui Selten, și cere ca el, Lew Tolstoi, să fie adus la bară pentru scrierile răspîndite și anume: „Să nu omori!" „Scrisoare către liberali", „Creștinism și patriotism.

*

Știința numără încă o victimă. Medicul militar englez, maiorul Hardy care făcea parte dintr'o comisiune însărcinată să studieze boala somnului în Africa Orientală, a murit la Ader, atins de această boală.

*

Intre numeroasele preparate medicale care au adus într'adevăr servicii imense omenirii, serum-ul antidifteric ocupă primul rang. Se anunță acum din cercuri științ fice că grație aceluiași serum se vindecă încă una din cele mai grave boli infecțioase, erysipelul. Un doctor romîn Apostoleanu, a făcut primele experiențe în spitalele din Capitală și a constatat eficacitate. Zisului ser în cazuri de erysipel.

Revistele medicale franceze din care luăm știrea cred foarte probabilă această afirmare.

Informații

❑ *In unele cercuri junimiste se afirma că d. Costinescu ar avea intenția să se retragă din guvern și să plece în străinătate.*

Se știe că noi, încă cu o lună în urmă, relevasem o scrisoare particulară a d-lui Costinescu către un prieten din Iași, în care ministrul finanțelor spunea:

— Am de gînd să mă retrag din guvern și să-mi reiau toată libertatea de acțiune.

*

Alaltăieri trebuia să aibă loc un consiliu de miniștri, care a fost contramandat.

Secolul, *care știe de ce s'a contramandat consiliul, dă ca motiv «o indispoziție a primului-ministru». Motivul adevărat, pe care* Secolul *îl cunoaște, este că, în dimineața zilei aceleia, d. Brătianu a conferit mult cu d. Ferekide, care s'a opus la întrarea d-lui Al. Coșonescu în minister.*

— Dacă intră acesta, a amenințat d. Ferekide, să vă căutați alt prezident de Cameră.

❑ Marile serbări de la Ciurea, ce vor avea loc Luni, promit a fi în adevăr grandioase.

Vor lua parte cîte-va mii de persoane. Medaliile cari dau dreptul la dus și întors, nu se mai găsesc de cît la farmacia Werner și la cofetăria Tufli, iar Luni dimineață la gară, la membrii comitetului.

Trupele care vor defila în fața monumentului, vor pleca mîine seară acolo.

O frumoasă surpriză se pregătește escursioniștilor, Luni, în timpul serbărilor, la orele 3 p. m., va apărea în pădurea de la Ciurea Gazeta societății, care va cuprinde darea de samă a serbărilor și numele participanților, discursurile etc., precum și numeroase ilustrațiuni luate la Ciurea.

❑ In ziua de 1 Iunie a. c., se va ține la prefectura de județ, licitație publică pentru vînzarea, spre exploatare, a cîtor-va păduri ale statului.

❑ D. S. Prodom a fost numit asistent la institutul chimic din Iași, în locul d-lui Al. Ionescu, trecut în alt post.

❑ In ziua de 1 Iulie a. c., se va ține la biroul de măsuri și greutăți din localitate, examenul pentru capacitatea dreptului de a exercita profesiunea de cîntăritor public autorizat.

❑ Următorii învățători, care au depus anul trecut examenul de înaintare pe loc înaintea comisiunilor din Iași, au fost înaintați pe loc:

Ripeanu Nic., învățător Bivolari, Iași. Bobîrnac Const., învățător Răcăciuni, Bacău. Solomon Constantin învățător Avrameşti, Tutova. Voiculeț Nic., învățător Cotești, R.-Sarat. Mancaș Dimitrie, învățător Miclăușani-Bistea, Roman. Titu Ioan, învățător Epureni-Glăvănești, Iași. Cojocaru Gh., învățător Dobreni-Neamțu. Simionescu Neacșu, învățător Cioara-Radu Vodă, Brăila. Popescu Gheorghe, învățător, Perieni-Bogești, Tutova. Cososchi Ion, învățător, Belcești, Iași. Mircea Gh., învățător, Trifești, Roman. Patriciu Enea învățător, Smulți, Covurlui. Racoviță Grigore învățător, Coarnele la Caprei, Fîntînele-Cioara, Iași.

❑ *Luni fiind sărbătoarea „Sfînta Treime" și atelierile tipografiei noastre fiind închise, viitorul număr al „Opiniei" nu va apărea decît Marți 19 Mai, la orele obișnuite.*

❑ Ziarul local al carpiștilor află că, alaltăori seara, vîntul a stins lampioanele electrice, iar lumina din alte lampioane a rămas în agonie".

Mitică celebrul, care cercase să-și aprindă țigara la un bec electric, a fost strivit de și vîntul, care, potrivit informației ziarului carpist, a stins lampioanele electrice.

❑ Cu ocazia înmormîntărei regretatului locotenent Bottez Gh. din batalionul 4 vînători, d. comandant al batalionului lt.-colonel Brănduș D-tru, a însărcinat pe d. locotenent Al. Cantuniari să ție la cimitir o cuvîntare de ocasie.

D. locot. Cantunieri a rostit următoarele:

„Cînd voința divină, a hotărît ziua aceia în care trebue să părăsești lumea... nu este nici o putere care să se opue ri... o aștepți, o vezi înainte-ți și cu toate acestea o stea lucitoare... te întărește,

E speranța.

Cînd însă „Fatalitatea" te aduce ca singur să cauți a apropia acea zi și chiar s'o hotărăști atunci:

„Nu cerceta aceste legi
„Căci ești nebun de le'nțelegi"

Desperarea

Locotenentul Bottez Gh. s'a născut la 14 Ianuarie 1883. La 1 Iulie 1903 a fost avansat la gradul de sublocotenent și la 10 Mai 1908 avansat locotenent.

Tînăr numai de 26 ani a căutat să ne părăsească și pentru totd'auna...

Vestea morții lui a străbătut ca fulgerul și a căzut ca trăsnitul.

Căci era iubit.

Caresterul său sincer și loial, camarad prin excelență, ofiser care a fost însărcinat și cu alte servicii de care s'a achitat într'un mod corect și cinstit către corp—a făcut dintr'nsul un om distins, iubit de șefi și camarazi.

In urma lui rămîn mulți nemîngîiați Părinți, copii, soție, rude, noi și toți cei ce l'au cunescut.

Corpul lui neînsuflețit intră în locașul de veci, sufletul se înalță către ceruri, amintirea despre dînsul va rămînea neștearsă în mintea noastră.

De aceia cu toți aci să spunem.

„D-zeu să-l erte"
Fie-i țărîna ușoară.

DIVERSE

— Societatea funcționarilor tramvailor electrice din Iași, pentru ajutor reciproc, fondată la 12 Maiu 1907, întocmind darea de samă generală anuală, a constatat că venitul societății în timp de un an, în care intră și capitalul net din anul trecut, este în sumă de 6296 lei și 0.56, din care scăzîndu-se cheltuelele din anul acesta în sumă de 1530 lei și 70 bani rămîne un capital net de 4765 lei și 35 bani, depuși la casa de economie din Tatarași.

— La secția jandarmi rurali din Podul Iloaei a fost arestat individul Petrache Farmogiu, autorul mai multor furturi de mărfuri din gara Podul Iloaiei. La el acasă s'au găsit 16 Căpestre de sînepă 4 botnițe pentru cai, 3 saci cu popușoi o cutie de ceai și alte mărunțișuri, toate furate din magazie prin chei potrivite.

El a fost prins chiar la ușa magaziei. Se cercetează de șeful secției C. Săvescu, care a-și descoperit furturile,—faptul s'a comis în noaptea de 11 spre 12 Maia. c.

GUY DE MAUPASSANT

TATAL LUI SIMON

NUVELA

I.

De abia sunase de douăsprezece. Poarta școlei se deschise și strengarii de copii se îngrămădeau ca să iasă mai repede. Dar de astă dată, în loc să se împrăștie și se să ducă acasă la masă, cum făceau de obiceiu, se opriră la cîți-va pași se grupară și începură să șopăcăiască între ei.

Toate astea le făceau, pentru ca Simion, fiul Blanchettei, venise pentru prima oară la școală.

Cu toții auziseră pe acasă vorbindu-se de Blanchetta, care cu toate că era bine primită pretutindeni, totuși mamele copiilor o priveau cu un fel de compătimire, plină de dispreț; această compătimire disprețuitoare fu inspirată și copiilor, dar fără să știe de ce și cum.

Pe Simon nici nu 'l cunoșteau, pentru că nu eșea din casă să hoinărească cu ei străzile satului, sau pe margieea rîului. Din cauza asta nu 'l puteau suferi și cu un fel de satisfacție plină de mirare aflaseră și își șopteau unul altuia aceste cuvinte, spuse de un strengar de băiat, de vre-o cinci sprezece ani, care clipea într'una din ochi, de ți se părea că trebuie să știe multe:

— Voi știți? Simon...n'are tată.

Iată că apare și Simon, fiul Blanchettei, pe pragul porței.

Era de vre-o șapte sau opt ani: cam mitocănos, dar foarte curat, rușinos de ți se părea că e o fată.

Voia să se întoarcă acasă la mamă-sa, cînd ceata camarazilor lui tot șopăcăind și tot privindu-l cu un aer plin de răutate crud, ca niște copii cari sunt pe cale de a face ceva rău, se rotiră în jurul lui pînă cînd îl înconjurară cu desăvîrșire în mijlocul lanțului lor.

Bietul copilaș rămase acolo pironit în mijlocul lor, zăpăcit și mirat, fără să știe ce vor cu el.

Dar băteanul acela care adusese noutatea, mîndru de succesul căpătat, îl întrebă:

— Cum te chiamă? Ai?

El răspunse:—„Simon".

— Simon? Ce e asta Simon?

Copilașul zăpăcit, tot repetă într'una:—„Simon".

Strengarul îi tot spunea „Simon se chiamă ceva...ăsta nu e nume de om.... Simon"!

Și el gata să plîngă, le spuse pentru a treia oară că îl chiamă Simon.

Strengarii de copii se puseră pe un rîs nebun. Băietanul ne mai putînd de bucurie, spuse mai tare: „Nu vedeți, că n'are tată".

O mare tăcere urmă. Copii rămaseră înmărmuriți de acest lucru ciudat, atît de imposibil, atît de înfiorător—un copil să nu aibă tată!—toți îl priveau ca pe un fenomen, ca pe o ființă supranaturală, și simțiau bine cum creștea și în ei acel simțimînt de dispreț, neexplicabil pînă atunci, al mamelor lor față de Blanchetta.

Simon se sprijinise de un arbore ca să nu cadă; era înspăimîntat ca de o pierdere, ca de un dezastru ireparabil.

Se încerca să le vorbească, să 'i lumineze, dar nu găsea nimic ce să le spună cu ce să desminți acest lucru dureros că el nu avea tată.

In fine, galben ca ceara de durere, le spuse la voia întîmplări: „Vă înșelați, eu am un tată".

— Unde este? îl întrebă strengarul cel mare.

Simon tăcu. Nu știa unde este. Copiii foarte însuflețiți rădeau. Acești copii de la țară, sufletește foarte apropiați de animale, simțeau în ei aceeași necesitate fioroasă, care împinge și pui de găină să iasă din cotețul lor, să tabere cu toții și să nimicească pe cel rănit dintre ei.

Simon își îndreptă ochii asupra unui copilaș vecin cu el, fiul unei văduve, pe care îl văzuse totdeauna singur, însoțit doar de mumă-sa întocmai ca și el:

Și tu nu e așa, îi spuse n'ai tată!

(Va urma).

De vânzare sau de inchiriet

Vila Căpitanului Tăutu, situată *la Copou Rondul al II-lea.* Avînd casă compusă din 6 odăi mari, bucătărie, cameră pentru servitori, pivniți, zemnic, 2 grajdiuri, 2 șuri, hambari, coșări, poeți etc., loc de arătură 3 jum. hectare și carieri de nisip.

Doritorii a se adresa proprietarului str. Cogălniaeanu 2.

Teodor Stoienescu

Fost procuror de Curte

AVOCAT

Iași 17, str. Vechie (poarta bisericei Bărboi).

De vinzare De ocazie se vinde eftin 2 cazane pentru aburi, orizontale și 1 cazan vertical, cu întreaga lor armătură.

A se adresa: *Sedonius, Slănic (Moldova).*

❑ **Rezultatul „Oinei“** .—Eri după amiazi a continuat pe platoul de la Copou, concursul de „oină“ între echipele şcoalelor secondare din localitate. S'a distins mult echipa liceului Naţional, care a reuşit întâia.

Au obţinut eri după cum urmează :

Liceul Naţional 16 puncte bune şi 3 rele ; liceul Internat 10 puncte bune şi 8 rele ; şcoala normală „Vasile Lupu“, 8 puncte bune şi 6 rele ; gimnaziul „Alex. cel Bun“ 8 puncte bune şi 5 rele ; şcóla comercială superioară 6 puncte bune şi 7 rele ; şcoala de „Arte şi Meserii“ 3 puncte bune şi 8 rele ; Seminariul pedagogic 3 puncte bune şi 8 rele; gimnaziul Ştefan cel Mare 1 punct bun şi 11 rele.

Echipa liceului Naţional, care a eşit învingătoare, va pleca la Galaţi la concursul general de „oină“.

Echipa învingătoare a liceului Naţional se compune din urmatorii elevi : Teodorescu, Borces, Popovici Cezar, Xenopol, Balif, Bogdan, Manoil, Popovici I., Petrescu, Manolescu, Chefneux şi Spiridoneanu.

Elevii celorlalte şcoli au făcut ovaţiuni şi au condus echipa liceului, în urale, până la localul şcoalei.

❑ Azi dimineaţă au sosit în localitate delegaţii pentru serbările jubileului de 25 de ani al societăţei de gimnastică „Turn-Verein“. Deseară la orele 8 şi jum. va avea loc, în localul societăţei, o petrecere intimă, iar mîine dimineaţă la 9 şi jumătate, membrii vor pleca în corpore cu muzica şi drapelul, din localul societăţei, berăria „Zimbru“, unde se va da un „Frühschoppen“ şi va avea loc fotografiarea în grup.

La orele 2 p. m. va avea loc în grădina Copou, reprezentaţie de gimnastică, la care vor lua parte şi echipa societăţii de gimnastică din Cernăuţi şi echipa soc. din Bucureşti şi cea din Iaşi.

In caz de ploaie reprezentaţia va avea loc la societate.

La orele 9 seara va avea loc banchetul festiv, în localul societăţii. După banchet vor urma producţiuni muzicale şi de gimnastică.

❑ D. D. Hoisescu a fost numit controlor, pe lîngă administraţia financiară din Iaşi, în locul lui Nedelcu suspendat.

❑ I. P. S. S. Mitropolitul Pimen Georgescu al Moldovei şi Sucevei s'a reîntors azi dimineaţă cu trenul de 8 şi 30 în localitate, venind din Bucureşti.

❑ Ministerul instrucţiei publice a trimis directorilor de şcoli private o circulară cu privire la examenele particulare din lunie, stăruind mai cu seamă asupra temelor scrise.

❑ O mare serbare veneţiană, în folosul *Cantinei şcolare*, va avea loc în seara de 30 Mai, în grădina Copou.

Muzica militară şi fanfara şcoalei normale „V. Lupu“, vor cînta tot timpul. Splendide focuri de artificii şi batae cu flori.

Multe surprize.

Ultime informaţii

❑ *Din Paris vine ştirea că starea sănătăţei d-lui Dim. Sturdza s'a înrăutăţit foarte mult.*

Fostul prim-ministru se află tot la Suresnnes.

❑ *Ministrul justiţiei a dispus ca seziunea Curţilor cu juri de Tutova să înceapă abia la 15 Iunie, în vedere că legea prin care acel judeţ intră în jurisdicţia Curţei de Iaşi, va intra în vigoare abia la 1 Ianuarie.*

❑ **Medici la Slănic.**—Au fost numiţi medici la băile Slănic, pentru seziunea curentă, d-nii : prof. dr. Russ, medic primar al băilor ; docent dr. Brăescu, medic primar la hidroterapie ; d-şoarele drn de Zoe Rojniţă şi Forescu, la hidroterapie ; d-na dr. Dochman la inhalaţii ; d. dr. Jocu, inspector al salubrităţei publice şi veterinar ; d-nii d-rzi Al. Popescu şi Gh. Vasiliu la hidroterapie.

❑ După cum am anunţat, membrii baroului din Iaşi, au fost convocaţi pentru astă-zi, spre a asculta darea de samă a socotelilor.

Socotelile se prezintă ast-fel : La 1 Aprilie 1907, data punerei în aplicare a nouei legi, se găsea în casă suma de 443 lei ; la 30 Martie 1908, reducîndu-se cheltuelile, se găsea în casă 1631 lei şi 55 bani. Situaţia pe anul expirat şi până astă-zi este următoarea : 6525 lei 75 bani la încasări, şi 5080 lei la cheltueli, rămîn în casă 1445 lei şi 75 bani.

❑ D. M. V. Mavrodin, avocat, aşa se numeşte, *en toutes lettres*, excelentul erou, care, la Brăila, îl rugase pe d. Filipescu să bine-voiască să-şi întoarcă privirile şi spre Moldova — d. M. V. Mavrodin publică un vehement articol, în care comentează importantul „discurs“ ce l'a rostit la „Monoment.“

D. Mavrodin pleacă de la principiul că cele două partide locale sunt „internaţionale“ şi ca atare d-sa a fost combătut cu „tot ce jargonul evreesc sau „dialectul calmuc“ are mai furios.

După cum vedeţi, oratorul de la Brăila se preface că ie victimă.

Il lăsăm. Important este că ştim că se numeşte M. V. Mavrodin, căci mulţi cu numele Mavrodin se rugau de noi să credem, că ei nu sunt identici cu oratorul de la Brăila, care a fost combătut cu dialectul balamuc.

❑ D. d-r Ştefănescu-Galaţi, a fost înaintat în corpul ofiţerilor sanitari de rezervă, la gradul de medic maior, la comandamentul cetăţei Bucureşti.

❑ D. I. Creangă, secretarul general al ministerului de industrie, a demisionat din acest post.

D. Creangă va fi numit ataşat comercial la legaţiunea din Roma.

❑ D. An. Gusti, doctor în drept de la facultatea din Paris, şi-a trecut ieri, cu desăvîrşit succes, examenul de echivalenţă, la Iaşi.

Juriul a felicitat călduros pe d. Gusti, care a făcut studii foarte serioase la Paris.

❑ Aflăm că juriul, care fusese numit de ministerul cultelor pentru jocul de oină, va face un raport ministerului asupra modificărei regulamentului acestui joc. In primul rînd, juriul va arăta că nu se va mai putea juca „oina“, dacă ministerul nu va lua dispoziţiunea să se construiască o arenă specială pentru „oină“, îngrădită şi cu un amfiteatru.

❑ Un grup de 50 de elevi ai şcoalei comerciale superioare din localitate, împreună cu d. St. Popescu, profesor de geografie, vor pleca mîine seară în escursiune la Constanţa, Brăila şi Galaţi.

Escursioniştii vor fi conduşi la gară de toţi elevii şcoalei, în Galaţi vor fi primiţi şi găzduiţi de colegii lor. Durata escursiunei va fi de 7 zile.

❑ Eri au sosit în tabăra de la Şipote regimentul 27 infanterie din Bacău şi regimentul 17 artilerie, pentru concentrarea de primăvară.

❑ Luni se va oficia cu o deosebită solemnitate, hramul paraclisului de la spitalul Paşcanu, pendinte de Epitropia Sf. Spridon.

Serviciul divin va fi oficiat de preoiii bisericei Sf. Spridon şi acompaniamentul va fi ţinut de corul aceleiaşi biserici.

❑ Mîine, cu ocazia sărbătoarei Rusaliilor, serviciul divin la Mitropolie va fi oficiat de I. P. S. S. Mitropolitul Pimen al Moldovei şi Sucevei.

❑ Astăzi, Sîmbătă, ora 2, are loc adunarea generală a membilor baroului din Iaşi.

Ordinea zilei : prezintarea socotelilor pe anul financiar trecut.

❑ Un tînăr din Iaşi, fiul unui profesor universitar, decedat acum doi ani, a plecat din Iaşi în tovărăşia unei femei de cafe chantant.

Poliţia din Ploieşti, descoperind pe amorezii în acel oraş, a vestit despre aceasta poliţia locală.

❑ La Academie are loc astăzi recepţia poetului Duiliu Zamfirescu.

La discursul acestuia va respunde d. Titu Maiorescu.

❑ S'a raportat prefecturei că eri a plouat în toate comunele din judeţul nostru.

❑ Un incendiu a isbucnit astănoapte în satul Bălteni, comuna Hermeziu, distrugînd cu desevîrşire casele locuitorului Constantin Mereuţă.

❑ Trupele din Piatra.-N. au sosit eri în tabăra de la Şipote, pentru Concentrarea de primăvară.

❑ In baza hotărîrei Sf. Sinod I. P. S. S, Mitropolitul Moldovei, a luat dispoziţia ca acelor copii care se nasc morţi sau care mor înainte de a fi botezaţi, să nu li se mai fasă serviciul înmormîntărei, cu preot.

❑ Sf.-Sa păr. Matasa, protoereul judeţului Neamţ, a fost însărcinată să ancheteze cazul preotului Mărculescu din comuna Bicaz, contra căruia s'au primit nişte plîngeri.

❑ Locuitorii din Prisacani au cerut prefecturei de judeţ să intervie pentru a li se îngădui să'şi pască vitele, în cursul lunei lunie, în pădurea statului Prisacani şi Moreni, de oare ce imaşul e uscat cu desevîrşire, şi vitele lor sunt ameninţate a pieri de foame.

❑ D-şoara Lucreţia Ionescu a fost numită învăţătoare suplinitoare la şcoala din Dumeşti, în locul vacant.

❑ La concursul corurilor şcoalelor secondare din localitate ce are loc la 24 Mai corul liceului va intona „Doina“ şi „Marşul lui Mihai Bravul“, două admirabile compoziţiuni, ale talentatului maestru d. Enrico Mezetti.

❑ Zilele acestea va apărea de sub tipar colecţiunea de 25 cîntece, compoziţie de d. Enrico Mezetti, aprobate de Ministerul cultelor şi instrucţiunei publice.

❑ **Judiciare.**—Procesul lui Gorănescu, fostul casier al băncei comerciale din Bacău, se va judeca la 29 Mai, înaintea acelui tribunal.

— Firma falită Becker şi Donenfeld a cerut să se facă un concordat.

Tribunalul a convocat pe creditorii acelei firme pentru ziua de 29 c.

— La secţia II-a a curţei urma să se judece astă zi procesul falimentului Leff. Nesosind dosarul fondului de la Galaţi, procesul s'a amînat.

— Aurel Baizan era acuzat că ar fi comis o serie de escrocherii, fapt pentru care fusese condemnat la şase luni şi o zi închisoare.

Curtea s. II, după ce a ascultat pledoaria d-lui T. Stoinescu, a achitat astă-zi pe Băizan.

❑ **Universitare.**—Eri la orele 5 a avut loc o şedinţă a senatului universitar în care s'a început discuţia asupra afacerei neorînduelelor provocate de unii studenţi, la 22 Februarie trecut.

Au luat parte la şedinţă d-nul rector dr. George Bogdan şi d-nii M. B. Cantacuzino, dr. Em. Socor, P. Bujor, Teohar Antonescu şi Em. Puşcariu lipsind d-lui A. D. Xenopol Dim. Alexandrescu, şi Aurel Mănescu decanul facultăţei de ştiinţi.

— Eri la orele 4—5 a avut loc seminarul universitar, critica lecţiunilor de geografie ale d-lui practicant Gheorghe Gheorghiu.

— Mercuri 20 Mai, orele 3 d. a. studentul Ioan Băjean, va ceti în prezenţa d-lui profesor dr. Rişcanu lucrarea sa „grecii şi origina lor“.

— Examenele la facultatea juridică se vor ţinea celor de economia politică de la 3—10 Iunie iar la drept comercial de la 14—24 Iunie.

— Consiliul facultăţei de litere convocat pentru Luni, 18 Mai orele 3 jum. spre a cerceta cererea de abilitare ca docent al facultăţei, de litere, în specialitatea sociologiei—făcută de d. dr. Elie Ghibănescu.

❑ Joi 21 Mai a. c., la orele 2 p. m., va avea loc în localul conservatorului de Muzică şi Declamaţie, o frumoasă producţiune, dată de elevii Conservatorului, cu un program foarte ales şi bogat.

Biletele şi programul se găsesc la Conservator.

❑ Astă seară Sîmbătă 16 Mai are loc la grădina Chateau aux fleurs a doua reprezentaţie cinematografică Pathé Frères.

Programul nou cuprinde scene care merită toată atenţiunea publicului.

Urşii în Rusia sunt vederi luate după natură, care ne reprezintă o vînătoare în toată realitatea. Piesa teatrală Tosca e deasemenea una din cele mai reuşite din toate cele văzute până acuma. Programul cuprinde apoi : Curioşii Parisului scene din marele centru european, Fabricarea şi lansarea balonului, cura de slăbire etc.

Seratele cinematografice au loc regulat în fiecare seară în grădina Chateau aux fleurs cu totul din nou amenajată şi reconstruită complect.

❑ Mîine seară Duminică 17 Mai, orele 9 seara are loc în sala Circului Sidoli *frumoasa sèrată dansantă* organizată de societatea „*Unirea*“ a lucrătorilor tipografi.

Corpul tipografic ieşan, îşi dă foarte multă silinţă ca această petrecere, să iasă din cadrul comun prin multele şi plăcutele surprize ce pregătesc şi prin numărul şi bogatul bazar de obiecte ce va fi aranjat cu această ocazie.

Venitul acestei serate este pentru sporirea fondului casei de ajutor a societăţei.

Scopul frumos pentru care s'a organizat serata dansantă de mîine 17 Mai va îndemna publicul să dea bine-voitorul său concurs pentru reuşita pe deplin a acstei serate.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei“ —

Bucureşti, 16 Maiu

Remaniarea nu s'a putut face

— Criza în guvern —

Bucureşti.—Eri la orele 5 p. m., după cum se ştie, consiliul de miniştri s'a întrunit pentru a discuta şi hotărî chestia remanierei sau a complectărei ministerului.

Consiliul de miniştri a durat 3 ore şi cu toate acestoa, nu s'a putut ajunge la nici o înţălegere.

Diccuţia a fost vie între d-nii Emil Costinescu, ministru de finanţe şi d. Ionel Brătianu, primul ministru. Ministrul de finanţe n'a vrut să cedeze stăruinţelor ce le punea d Brătianu, pentru a trece la răsboiu şi a lasa portofoliul seu, unui protejat al primului ministru.

Discuţia a ajuns în cele din urmă, furtunoasă, între primul ministru şi ministrul de finanţe.

La orele 8 seara consiliul s'a terminat, fără a fi luat vre-o hotărire.

Situaţia guvernului este, cum se vede, foarte încurcată.

*

D. Emil Costinescu a plecnt azi dimineaţă la Sinaia de unde nu se va reîntoarce de cît Marţi.

Plecarea d-lui Costinescu ar fi în legătură cu criza în care a intrat guvernul.

*

In unele cercuri liberale, se afirma azi dimineaţă că d. Emil Costinescu, în urma discuţiilor avute cu primul-ministru, şi faţă de încurcata situaţie a guvernului, şi-ar fi dat demisia.

Svonul însă nu se confirmat încă.

Totuşi se afirmă, că d. Ionel Brătianu ar fi declarat azi dimineaţă unui prieten al seu, că guvernului nu'i mai rămîne de cît să se retragă de la putere.

Junimiştii şi criza guvernului

Bucureşti. — Junimiştii, comentînd încurcătura în care se află guvernul pun în circulaţie svonul că M. S. Regele nu anmite d-lui Ionel Brăteanu nici un fel de complectare a guvernu'ul şi nici să facă remaniarea.

Ei afirmă că o schimbare de regim se apropie.

Ploi torenţiale

Cîmpina. — In urma tvrenţialelor ploi ce au căzut eri şi alaltăeri, rîul Prahova a venit mare şi s'a revărsat, inundînd linia ferată. Gara Cîmpina este înconjurată de apă.

Linia ferată a fost distrusă pe o distanţa de 30 m. Din această cauză trenurile nu circulă.

Debandada liberalilor din Olt

Bucureşti.—Se ştie că într'o întrunire ce s'a ţinut la Slatina, liberalii au proclamat ca şef local pe d. Al. Iliescu.

„Voinţa Naţională“ s'a şi grăbit să anunţe că liberalii din Olt s'au reorganizat.

In urma intervenţiei însă a d-lui Take Protopopescu, „Voinţa Naţională“ rectifică în numărul său de astă-zi, spunînd : „In numărul de Marţi prin eroare s'a strecurat o informaţie prin care se spunea că partidul liberal din Olt, s'a reorganizat“.

Nu mai e nevoie de nici un comentar.

Numire

Constantinopol. — Poarta a încuviinţat numirea d-lui Isaikow ca ambasador alRusiei în imperiul otoman.

DUMA

Petersburg.—După o vie discuţie, care a ţinut 3 zile, Duma a adoptat în prima citire, proectul pentru regulamentarea cîtor-va chestii de libertate religioase.

S'a admis dreptul de a înfiinţa comunităţi ortodoxe numai după baza notificărei obligatorii şi de asemeni dreptul preoţilor de a purta titlul de eclesiastici.

Libertatea de propagandă a fost admisă.

Sinucidere

Venezzia.—Astăzi la orele 8, dl. Dumitru Starry (?) secretar al legaţiei romîne din Constantinopole, s'a sinucis, trăgîndu şi un glonte de revolver în cap.

Cauza ar fi boala.

Mandat de aducere contra unui Mitropolit

Constantinopole.—După „Ittihad“ un mandat de aducere ar fi fost dat poliţiei, în contra Mitropolitului armean din Adania, actualminte aflător la Cairo, care este considerat ca unul dintre autorii ultimelor dezordine.

Bancă independentă

Buda-Pesta.—Comitetul central al tuturor asociaţilor din partidul independent a publicat un apel, spre a se ţine o mare conferinţă de partid privitor la înfiinţarea unei bănci independentă.

Conferenţa a fost hotărîtă pentru ziua de 6 lunie.

Jocurile olimpice

Berlin.—Comitetul congresului olimpic internaţional a hotărît ca viitoarele jocuri olimpice se vor ţine la Stokolm.

Uniunea poştarilor

Paris.—Comitetul uniunei generale a impiegaţilor poştelor şi telegrafelor a protestat în contra hotărîrei luate de sindicatul impiegaţilor poştali de a face parte din confederaţia generală a muncei.

Grevă într'o fabrică

Serajevo.—260 de lucrători din fabrica Wareck s'au pus în grevă, cerînd o reducere de muncă.

Activitatea normală a fabricei nu pare tulburată.

Flota franceză

Paris.—După hotărîrea consiliului superior de marină se va construi de la 1910 pînă la 1920, un număr de 23 cuirasate a 22500 tone şi va termina 6 cuirasate după tipul vasului „Danton“, precum şi 6 vase după tipul lui „Patrie“, aşa în cît flota franceză, în 1920 va numera 45 cuirasate, fie-care fiind prevăzut cu 12 tunuri de 30 m. m. şi 18 tunuri de 45 m. m. Cheltuelile totale se urcă la un miliard 450 milioane lei.

Duel între deputaţi

Viena.—Eri la amiazi a avut loc un duel cu pistolul între deputaţii Malik şi Rolsberg. După primul schimb de gloanţe martorii au oprit duelul şi i'au declarat terminat, din canza defectului pistolulue lui Malik.

Nimeni n'a fost rănit.

Moţiune Respinsă

Paris.—Camera a respins cu 338 voturi în contra 141 moţiunea propusă de socialişti şi cerînd reîntregrarea impiegaţilor de la poştă, care au fost revocaţi.

Ministrul lucrărilor publice, d. Barthou a combătut această moţiune şi a pus chestia de încredere.

Casa de Bancă

MORITZ WACHTEL,—IAŞI

—PIAŢA UNIREI—

Emite cecuri şi scrisori de Credit asupra tuturor oraşelor mari din ţară şi străinătate, în timpul sesonului de băi şi asupra staţiunilor balneare precum :

Carlsbad
Marienbad
Franzensbad
Reichenhaill
Wiesbaden, etc.

de asemeni face ori ce operaţiuni de bancă, primeşte spre fructilicare ori ce sume de bani în cont curent eliberînd

SCRISORI DE CREDIT
şi
LIBRETE DE ECONOMIE.

Avansează asupra Titlurilor, Mărfurilor şi altor garanţii.

On cherche une française instruite.
S'adr à la Typogr. H. Goldner Iassy

Dr. Benno Th. Stenner
fost asistent al clinicei Dermato-sifilitice din Iaşi şi medic al spitalelor Sf. Spiridon la secţia boalelor de femei şi a căilor urinare.
Consultaţiuni de la 12-3 p. m. şi 7-8 p. m.
Iaşi str. Muzilor No. 40

Contra arderei soarelui şi a musculiţilor supărăcioase pe timp de excursiuni e cel mai nimerit un voil de gaze mare şi lat care acopere toată faţa şi cît e de mare pălăria. se găsesc la Magazinul

LA „VULTUR“

care vinde aceste gazuri mari cu preţuri foarte mici, precum şi toate noutăţile sezonului de vară.

Vila Grierul din Comuna Bucium situată pe dealul Repedea se dă cu chirie în apartamente şi în total, pentru vară ; e şi de vînzare. Amatorii a se adresa la d-ra Soulli, vila Grierul.

Vaccinări şi Revaccinări
cu limfă proaspătă garantată
practică
Dr. A. Steuerman
Str. Golia 12

CEE MAI COMPLECTE
Analize Chimice şi Microscopice
DE
Urină, Spute, Lapte,
Vinuri, Stofe de lână,
Bumbac şi Matasă etc.
execută
Doctor A. RATIANU
Chimist diplomat de la Universitatea din Genève.—Fost Chimist-Şef al Comunei Iaşi
— Laborator Special Str. Golia 46 —

BYRRH CEL MAI BUN VIN TONIC ŞI APERITIF

PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906.

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (Thuir Franţa)
De vînzare
La toate magazinele de consum din ţară

PORTE-POTS
En FONTE INOXYDABLE
Prix: 0f50c.
Raymond GARIEL
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc
Envoi franco de l'Album sur demande

PONDOIR
DEPOSE
Prix..... 6f50
R. GARIEL
2ter, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

Instrumente Muzicale
de toate felurile în mare asortiment
Jul. Heinr. Zimmermann
Preţul-curent ilustrat gratis
LEIPZIG
Preţul-curent ilustrat gratis

1420 **NEVRALGIELE**
Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiŭ să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua di: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue să ia mai mult de cât 4 pe di.

A se cere : LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghiştii şi Farmaciştii.*

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame
etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere—Str. de Sus
Fondată în 1852

Aduce la cunoştiinţa intinsei sale clientele şi în special D-lor

Antrepenori, Arendaşi şi Proprietari

că pentru campania de lucru s'a asortat cu mari depozit de

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Ţevi, Robinete

şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apă

Tablă, Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.

Maşini agricole şi Pluguri

accesoriile lor de la cele mai renumite fabrici.

CURELE DE TRANSMISIUNI, COCS CU ANTRACIT ŞI CARBUNI DE FORJA.

Toate cu preţurile cele mai convenabile

„ANCORA"
(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI
Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia
LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:
a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.
e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi
Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Gradina Chateau aux Fleurs

In fie-care seară
CINEMATOGRAFUL
Pathé Frères -- Paris

Grădina complect reînoiată şi amenajată cu amfiteatre, terase higienice cu poduri izolatoare arene, etc.

Preţurile: Terasa 1 leu 25 b., Arena 1 leu, Amfiteatru 50 bani.
Bere „Luther", recoritoare etc.

GRILLAGES 1 m de haut. LE METRE 0f30c.

Raym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

Dr. A. Steuerman
Medic al Societăţii *Fraterna-Păcurari* şi al Tramvayului electric
Str. Golia No. 13
Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m
Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu
AVOCAT
— Strada Golia 77 —
Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu
AVOCAT
— Str. Bărbei No. 19 —
Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Cine vrea să cîştige la Loterie
să cumpere bilete numai de la
NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA
Th. P. Maximovici IASI
Debit oficial al Loteriei Statului
Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"
oferă publicului cele mai
Mari Şanse de Bogăţie
BILETELE
Clasa I a Loteriei VI
s'au pus în vânzare

Tragerea
la 19 Iunie 1909

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de
Lei 900,000 lei
Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de
LEI 7.322.000 LEI
Şapte Milioane Trei sute doua-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţi-vă a cumpara
Lozuri Norocoase
de la
Noua şi Princip la Colectură Romană
Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei	1,50
1/4	Un sfert	Lei	3,00
1/2	Una jumătate	Lei	6,00
1	Loz întreg	Lei	12,00

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal
Garantez serviciu cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 729 — Mercuri 20 Mai 1909

Ministrul Stelian și magistratura

Dacă am vrea să facem bilanțul păcatelor săvârșite de guvernul dinastiei brătienilor în scurtul timp al domniei și în potriva cărora se revoltă toată conștiința cinstită, n'am ști de la care să începem, ținînd să păstrăm ordinea gravității acestor păcate. Unul mai monstruos de cît altul, faptele comise de partidul acestei dinastii sunt vinovate și din punctul de vedere al moralei universalmente admise, și din punctul de vedere al omeniei elementare.

Sunt acte de-a dreptul necinstite, cari se judecă după normele stabilite de codul penal; sunt greșeli grave în potriva intereselor superioare ale țărei; sunt, în fine, infamii fără nume săvîrșite, pe cari le osîndește cu cea din urmă asprime sufletul omului alcătuit în condițiuni normale.

Nu vom vorbi astă-zi nici de știrbirea prestigiului acestei țări, nici de aspectul trivial pe care l'a luat partidul de cînd este condus cu tactul recunoscut al șefului său, de d. I. Brăteanu. Nu ne vom ocupa în acest articol nici chiar de afacerile lor veroase, rana rușinoasă care coptoroseşte organismul în descompunere al partidului liberal. Vom căuta numai pentru astă-zi să sfărâmăm o falșă legendă pe care voește să'și creieze cinicul ministru de justiție pe tema numirilor făcute în magistratură, numiri care în realitate nu au la baza lor, de cît cel mai odios calcul politic. Și vom arata astfel cum ministrul Toma Stelian a viețiat atmosfera din magistratura țărei tărînd'o în politică, păcatul cel mai negru din cîte a făptuit până acuma asociația aceasta de rău făcători, pentru care nici o pedeapsă nu ar fi destul de grea.

Gazetele liberale au îndrăsneala de a susține că la alcătuirea acestor numiri s'a avut în vedere numai meritele reale ale magistraților numiți sau avansați, și nici de cum motive și calcule politice, străine interesului magistraturei. Această legendă însă, care e făurită numai din minciună și îndrăsneală, trebue sfărâmată. Pe lîngă restabilirea adevărului, e și o cestiune de înaltă morală socială, ca asemenea legende falșe să nu se acrediteze și să se întărească, în dauna adevărului și a cinstei.

O analiză dar, a împrejurărilor în care s'au făcut aceste numeroase și importante numiri în magistratură, este necesară, credem, de a se face, punînd în evidență și cu această ocaziune incorectitudinea morală a liberalilor.

Vom dovedi, în rîndurile ce urmează, nu numai că la baza acestor numiri în magistratură rezidă cel mai odios și meschin calcul politic, dar ceia ce este și mai grav și mai neauzit în analele politice ale vre-unei țări, este ca ministrul Justiției să-și calce în interes politic, cu nerușinarea cea mai fenomenală, propria sa lege, votată abea cu o lună de zile înainte.

Și se știe, cît sgomot au făcut liberalii cu sgomotoasa lor lege de organizare a magistraturei. Cîte blamuri nedrepte aduse magistraturei, făcute numai în scopul de a'și justifica atacul și atentatul adus în contra inamovibilității ei. Și totuși, acei cari 'și bat joc cei dintăi de această lege, călcînd'o în modul cel mai flagrant, sunt însuși liberalii, în frunte cu cinicul din fruntea ministerului de justiție.

Ori cît de paradoxal s'ar părea acest fapt, totuși adevărul este acesta.

Vom lăsa la o parte, în aceste articole, încărcarea lipsită de cea mai elementară pudoare a bugetului, prin înființarea absolut nefolositoare secției a IV de la Curtea de apel din București, făcută numai în scopul unic de a'și mări cu șase, numărul consilierilor ce avea de numit. Fruntașul nostru d. A. A. Badareu în discursul seu de la Senat, a demonstrat în mod luminos inutilitatea acestei secții și risipa banului public, căci odată ce s'a mărit, în mod aproape exorbitant, competența civilă și penală a judecătoriilor de ocoale, în mod fatal s'au micșorat, cu o pătrime cel puțin, numărul afacerilor ce veneau în apel la Curte. Și în loc de a suprima, ministrul Toma Stelian creiază noui secții la curtea de Apel.

Dar acolo, unde ministrul acesta lipsit de pudoare, atinge culmea lipsei de respect și de demnitate față de el însuși și de bunul simț public, este atunci, cînd după cum am arătat mai sus, în chiar ajunul aplicărei legei sale de organizare judecătorească, își calcă cu nerușinare propria sa lege, în folosul și urmărirea unor meschine interese politice. Și atunci ce temei trebue să punem pe sinceritatea și corectitudinea sentimentelor ce acest ministru a avut la alcătuirea legei sale, cînd el cel dintăi își bate joc așa de îndrăzneț de propria sa operă.

Dar, să demonstrăm.

Principiul călăuzitor al legei d-lui Toma Stelian este de a sustrage magistratura de sub nefastele influențe politice, cari se susține, că i-au dăunat atît de mult pînă acum, din punct de vedere al prestigiului ei. In urmărirea acestui scop cardinal, legea d-lui Stelian, care de drept și în mod firesc, trebuia pusă în aplicare de la 1 Aprilie, noul an bugetar, alcătuește un *Consiliu superior* compus din înalți magistrați de-ai Curței de Casație și de apel, în sarcina căruia se dă formarea tablourilor de numirile și avansările în magistratură. Ce era mai firesc, mai logic și mai consequent principiului esențial al legei sale, ca d-l Toma Stelian să lase acestui consiliu superior sarcina numirilor și avansărilor ce trebuia să se facă, în locurile ce erau vacante în magistratură și care așteptau de atîta timp spre a fi complectate. Ce face însă d-l Stelian? Spre a contrazice de la început acest principiu esențial al legei, pe care cel dintăi era dator să'l respecte și să-l consacre aplicîndu'l d. Toma Stelian procedează cu aceste numiri făcute *in extremis* tot după sistemul vechei legi pe care o criticase, și face *personal* toate aceste numeroase avansări și numiri în magistratură. Și, pentru a'și atinge acest scop, nu se sfiește de a uza de procedeuri aproape incorecte din punct de vedere politic, aplicînd legea sa de la 1 Aprilie numai în ceia ce privește crearea secției a IV-a a curței de apel din București, spre a avea la îndămînă cele șase locuri libere, iar în ceia ce privește înființarea consiliului superior, cu rolul seu de numiri și avansări în magistratură, îi întârziază punerea în aplicare tocmai la 1 lunie, pentru ca în intervalul celor două luni, 1 Aprilie—1 lunie, d-sa să facă personal, și în disprețul propriei sale legi, acele numeroase și interminabilele numiri și avansări în magistratură. Și atunci ne întrebăm: au fost sincere și cinstite sentimentele ministrului, cînd el însuși, sub pretextul de a sustrage magistratura de sub influențele politice, înființează consiliul superior, în scopul de a lua din mîna ministrului numirile și avansările, cînd el singur dă cel mai îndrăzneț și mai flagrant exemplu de nesocotire a acestui principiu, prelungind cu două luni aplicarea normală a legei, și făcînd el singur, ministrul, în acest interval, acel lung șir de numiri și avansări? Cum rămîne cu principiul călăuzitor al legei sale, care tocmai voește să ia din mîna ministrului, omul politic prin excelență, omnipotența acestor numiri și avansări?

Și aci apare în toată aparența ei hidoasă și perversă, toată minciuna și necinstea liberală, erijată în sistem de guvernămînt: scopul politic, scuză imoralitatea și turpitudinea mijloacelor.

Dar n'am terminat încă.

In numărul viitor vom continua cu analiza unei alte contraziceri de principii comisă de d. ministru al justiției, și a unei noui și grave călcări a propriei sale legi făptuite de d-sa.

Lascar Antoniu.

O mare indelicateță

Dacă am judeca după situația de la Iași, demnitatea—ca să zicem așa—de membru al comitetului teatral, este pur și simplu ridicolă. In comitetul teatral din București, fiind că la București se face teatru nu politică; fiind că acolo actorul este actor, nu antreprenor al vestiarului teatrului, la București lucrul se schimbă.

Dar nici la București nu se face încă artă așa de distinsă ca numirea unui membru în comitetul teatral de acolo, să dee loc, cu oare-care dreptate scandalului, care a isbucnit prin publicarea unei scrisori a d-lui I. G. Miclescu, fost secretar general, junimist de marcă.

D. Miclescu a editat, acum cîți-va ani, ziarul *Protestarea*, **cu caracter antidinastic.**

Tot d. Miclescu, acum cîte-va zile, fu numit membru al comitetului teatral al d-lui Eliad. Ministrul instrucției, care urma să supună decretul respectiv semnăturei M. S. Regelui, și a adus aminte, grație comentăriilor ziarelor, că ar fi hazardat să supuie un asemenea decret Suveranului.

Și atunci, în loc să fi recurs la orice alt mijloc, să fi explicat, d-lui Miclescu, personal, cum stau lucrurile, i a scris d-lui Miclescu prin intermediul d-lui Eliad, și ceea ce s-a scris constitue o gravă lipsă de delicateță la adresa M. S.

S'a scris d lui Miclescu: „ministrul mi-a telefonat astă-zi, că decretele se subscriu de M. S și dacă „palatul regal“ ar semna un decret „în favoarea“ d-lui Miclescu, d. Miclescu N'AR PRIMI, SAU N'AR PRIMI BUCUROS UN DECRET REGAL.

După ce ministrul M. S. Regelui declară că Regele ar semna decretul, dar că d. Miclescu l'ar rupe sau l'ar primi cu desgust, adaugă la adresa d-lui Miclescu:

„Ministrul mă însărcinează să vă remit toate părerile sale de rău, *și nu păreri de rău oficiale, seci, neexistente, cum se exprimă în asemenea împrejurări, ci* **adevărate** păreri de reu însoțite de *încredințarea* **ADÎNCEI STIME în care „ie ținut“ d. Miclescu“.**

Vrea să zică: un sfetnic al Tronului scrie unui dușman al Regelui seu, că are pentru el adîncă stimă și adevărate păreri de reu.

In care țară s'ar tolera din partea unui ministru, asemenea amestec scandalos, infam fără pereche, a M. S. Regelui, într'o numire de membru în comitetul teatral?

In care țară ar fi posibil ca un ministru să fi dictat asemenea scrisori?

D. Haret, dacă are obraz, ar trebui să plece de la minister.

Chestii politice

Liberalism anglican

Formula politică pusă de *L'Indépendance Roumaine* **că guvernul liberal nu va cădea, de cît prin alegerile generale și că trebue să se prezinte așa, întreg țării ca să-i vadă pulsul, preocupă presa de partid.**

Ba mai mult încă, în dorul de a se zgrăpăna de putere se gîndește să ne asemene cu Anglia, unde guvernele cad prin alegeri generale, nu prin scăderi din alegeri parțiale.

S'a rîs cu hohot de această pretenție arhiridiculă. A importa anglicanism până și în alegeri politice e tot ce este mai deșanțat, mai deochiat. In nimica un popor nu-și păstrează caracterul său propriu ca în viața politică; și ar fi o naivitate să transpui sufletul politic al unui popor în pielea altui popor; mai ales sufletul poporului englez, care are o desvoltare politică alta, de cît a popoarelor de pe continent.

Că guvernul d-lui Ionel Brăteanu să nutrească această nădejde; să aibă acest ambiț, de a sta de vorbă cu alegătorii întregii țări, e lăudabil lucru. Să vedem însă dacă acolo unde e voință e în acelaș timp și puterință.

Voește și vei putea, era vechea deviză a lui C. A. Roseti și a *Romînului*; **nu era însă și deviza lui Ion C. Brăteanu, care a fost tipul oportunistului și a lăsat fiului doctrina oportunismului.**

Liberalii brătenești și guvernul liberal se fac a nesocoti rostul politic al alegerilor parțiale și par a formula chiar principiul că un guvern poate pierde toate alegerile parțiale și cu toate acestea el să rămînă la putere. Nimeni nu pretinde—de cît doar naivii—că de a doua zi după o înfrîngere parțială, guvernul să se retragă.

De pildă; noi credem că n'a fost guvern în țara romînească, care să primească duș politic mai mare și mai rece ca guvernul d-lui Ionel Brăteanu, a doua zi după proclamarea șefiei sale, cînd cu alegerile de la col. II de cameră!

Și cu toate acestea a rămas.

Alegerile parțiale sunt zgîlțîituri politice ce se dau guvernelor ca semn de slăbire. Ori cît ar fi colegiile noastre electorale bazate pe interese personale, totuși se desprinde din totalizarea acestor interese, un învățămînt politic, din care cel întâiu guvernul e chemat să țină samă.

Iar dacă guvernul d-lui Ionel Brăteanu se face ne-aude ne-a vede, cu atît mai rău pentru sine; e un *tănău* **atunci; și cu tănăii n'ai ce face; ori cît ai striga de tare ei nu surzesc, că sunt deja surzi,** însamnă avînd la ei cauze psihice, nu fizice.

Dacă am lua la depănat toate schimbările de regim de peste 20 de ani de viață parlamentară vom vedea că scăderile în alegeri parțiale sunt pentru guvern indicii de apropiată *retragere*, nu cădere. Și la noi e mai prudent lucru că guvernele se retrag, nu *cad* prin alegeri. O cădere prin alegeri generale a unui guvern, ar fi înmormîntarea definitivă a acelui guvern cu partid și cu șef cu tot. Retragerea e o prohodire de om viu; căderea prin alegeri generale ar fi curat o înmormîntare.

Voește guvernul d-lui Brătianu aceasta? Își dă samă de ce dorește el!

Pentru ca un șef de guvern să dorească acest lucru trebue ca guvernul ce-l prezidează să fie tare către partidul său. Cît de tare e acum guvernul d-lui Ionel Brăteanu față cu partidul său, e vedem cu toții; știe țara întreagă! Parlamentul a dat vot de blam la 2 miniștri; legi respinse, legi amînate. Vacanțe în guvern ce nu se pot completa. Prin județe partidul se rupe; se rupe la Brăila; se rupe la Ploești; e rupt la Giurgiu; se rumpe la Caracal; e nimicit la Vaslui; dar unde nu e sfîșiat partidul? Iar guvernul își duce o viață mizerabilă, fiind într'un hal fără hal.

Miniștrii caută să se știrbească unul pe altul; unul pe altul se invidiază; n'au încredere reciprocă; iar mai presus de toate șeful guvernului și al partidului îți rotunzește miniștrii să fie toți la fel, fără valori politice, cum și el este.

Cum crede guvernul d-lui Ionel Brăteanu, că fiind așa de ștersi și hărbuit față cu partidul, iar partidul așa de hrențuit față cu țara, că acest guvern și acest partid, rupt, istovit, sfîșiat, îmbucătățit, să mai aibă vlaga de a se prezenta curat, tare față cu țara, care după ce l'a ghiontit în toate alegerile parțiale, de i-au trecut ghionturile printrînsul, să mai aștepte și un bușaiu general electoral.

Prostul dorește bușaiul; căci e prost. Regele însă care are înalta chemare de a economisi vaza politică a partidelor, știe că e suficientă o brînză de cît un bușaiu, și că deci retragerea de la putere se impune pentru multe considerente, în loc de cădere.

* * *

OAMENI ȘI LUCRURI

FURTUNĂ SUB CUPOLĂ

Sub cupola pururi și prea liniștitei noastre Academii Romîne, a fost, pe neașteptate, puțină furtună. O, nu grozavă nici premejdioasă;—mai curînd o furtună într'un pahar de apă. Ocaziunea se cunoaște: a fost ziua recepțiunii noului nemuritor, poetul și romancierului Duiliu Zamfirescu.

Scriitorul acesta întrunește în personalitatea sa însușiri extreme: acea de visător care se afundă une-ori în blînde și pașnice meditațiuni asupra priveliștilor întristătoare ale vieței și acea a unei naturi combative, doritoare de luptă, purtînd un germene de ziarist și de pamfletar. Unul e poetul liric Duiliu Zamfirescu; altul e polemistul, tot-deauna în căutarea unei victime, prozatorul Duiliu Zamfirescu, gata să judece fie în cîte o prefață. fie chiar în pagini de roman, lucruri și împrejurări de actualitate, părăsind ast-feliu sfera de senină obiectivitate, care șade atît de bine unui scriitor și mai cu seamă unui scriitor, de foarte mare talent cum este noul membru al Academiei.

Că Duiliu Zamfirescu a avut o șarjă la adresa poporanismului, c'a avut o expresiune brutală față de un poet relativ nou ca Octavian Goga s'ar fi trecut ușor cu vederea în sinul înaltei instituțiuni literare. Dar săgeata poetului a țintit mult mai sus,—s'a încumentat să atingă o reputațiune clasică cum este acea a poetului, de-a pururea glorios și consacrat prin infinit de multe și mari succese —Vasile Alexandri—și atunci se născu sub Cupolă acel zvon de furtună. Căci a intervenit un alt Suveran, acel al criticei contemporane poeziei lui Alexandri, d. Titu Maiorescu. Era poate teama instinctivă că odată se va putea ridica în sinul aceleiași Academii vocea cutezătoare a vre-unui „judecător“ nou intrat și să supună unei analize severe activitatea sau măsura critică a zeului de altă dată.

Ori-cum gestul poetului Duiliu Zamfirescu va fi comentat în diferite chipuri.

Unii îl vor aplauda: alții vor regreta în d-sa pe visătorul cari suspină odinioară înduioșat de soarta „Paulei harpiste“.

.... Vii tu din Miramare
Unde—ai cîntat un duo cu întristata mare

Alții în sfîrșit își vor aduce aminte că Duiliu Zamfirescu a fost unul din acei puțini poeți pe care o zodie fericită i-a cruțat de grele lovituri, de lupta pentru existență. D-sa, ca și Alexandri odinioară, a făcut carieră în diplomație, îmbrățișat și favorizat pretutindeni, cu deosebire că Alexandri a avut o epocă eroică, a participat la glorioasa activitate a acelor care au făurit Romînia modernă, a fost un cîntăreț optimist care a glorificat vitejia sub toate formele și a dat strălucire unei generațiuni, după ce i-a făurit o limbă literară aproape clasică.

... Avea dreptate, fără îndoilă, d. Maiorescu să spunăcă în sinul Academiei Alexandri va găsi totdeauna un glas care să-l apere, mai cu seamă în contra poeților, cari îi datoresc totdeauna cîte-ceva din ceea ce sunt.

Rodion

A. D. HOLBAN

— O AMINTIRE —

Sunt unii oamenii senini și blînzi cari împrăștie în jurul lor o atmosferă de bunătate, ce te farmecă și te cîștigă cu fiecare vorbă, cu fie care gest al lor; iar alții cari te resping de la început și față de cari nu știu ce simțimînt tainic îți dă de stire să te ferești.

Unul dintre aceștia din urmă este și veteranul om politic A. D. Holban, o interesantă figură a Iașului din alte vremuri.

Mi-am adus aminte de dînsul, citind într'un ziar recent reflecțiile sale pline de răutate la adresa artiștilor noștri de astăzi.

Il cunosc de cînd eram copil; pot zice că m'am trezit cu el în casă, căci cât timp a trăit tatăl meu, nelipsit a fost din casa și de la masa noastră.

In anii din urmă însă îl pierdusem din vedere aproape cu desăvîrșire; glasul lui par'că amuțise în larma uriașă ce o fac luptele zilelor noastre cu alte aspirații, cu alte idealuri, cu altă pornire de muncă. Arar doar ca un clopot degit îl mai auzeam, cînd mă abăteam prin Iași, discutînd și aruncînd diatribe vehemente comesenilor lui dela glorioasa cofetărie a lui Tufly; arar mai citeam cîte un articol imund prin vre-un ziar, în care ca o sepia mînioasă își arunca din cînd în cînd norul de cerneală, ca să se dea din nou afund pentru cine știe cîtă vreme.

Nu m'a surprins deci noua lui isbucnire, dar mi-a evocat toată copilăria mea. Il revăd ca pe un căpcăun hămesit cu osotura puternică, livid ca un spectru, cu fălcile enorme, cu ochii mascați veșnic de ochelarii negri, încălecați pe un nas cărnos, cu nările răsfrînte, din cari țîșneau necontenit două șuvoaie de fum.....

Nimic nu era destul de bun pentru el; mîncările cele mai scumpe *paté*-urile celе mai alese, brînzeturi, fructe, dispăreau ca într'o prăpastie în gura lui enormă; regretata pivniță a tatălui meu, garnisită cu cele mai prețioase vinuri de marcă, nu avea nici un secret pentru dînsul.

El mînca, el bea, el vorbea.

Nimănui nu-i era îngăduit să-l întrerupă, nimeni n'avea voe să emită o părere personală în fața acestui etern musafir, la ceri se uitau toți ca la o spaimă a vremei.

La noi în casă era o veșnică perindare de oameni politici, oameni de afaceri, samsari și paraziți.

Veneau boeri scăpătați, relicvii de neam cu apucături patriarhale din vremea lui Vodă Sturdza, în general oameni simpli, modești, nelustruiți de cultura apusană... In mijlocul acestui bizar amestec, el trona, și nici unul din cei pe cari obiceiul, întîmplarea cau cine știe ce interes îi aducea la masa noastră, nu scăpa de fulgerile lui... Toți îl temeau și-l tolerau, fără să-l poată suferi, văzînd în el un viitor „om mare“.

Tatăl meu avea o adevărată slăbiciune pentru el. Intr'un moment dat chiar îi pusese la dispoziție o casă alătures de a noastră, unde într'o bună zi s'a instalat cu arme și bagaje.

Mi-aduc aminte încă de vălmășagul ciudat de lucruri ce l-am văzut în acea locuință. O neorînduială de om care par'că veșnic sta să pribegească și o lipsă de temeinicie ce contrasta cu gospodăriile așezate de pe atunci.

Vrafuri enorme de cărți, foi despărechiate, teancuri de jurnale prăfuite, revărsate în toate părțile. „Monitoare“ vechi, tratate de agricultură, rămășiți din timpul cînd era elev la școala din Grigon, toată literatura lui Paul de Kok Gaborian, vagi manuale de economie po-

Cumpărați Bilete pentru Loteria VI Clasa 1 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 19 Iunie 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI Str. Lăpușneanu No. 35

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 12, - jumatate loz Lei 6- Un sfert de loz Lei 3. Una optime lei 1.50

litică, fascicole obscure, broșuri politice, scrisori răvășite, cartoane cu desenuri și caricaturi, toate zăceau vraiște aruncate una peste alta pe birou, pe scaune pe podele.

In pereți panoplii cu arme vechi, trombloane vincesteruri, iatagane, pistoale de duel și alte obiecte cari fac bine în casa unui polemist...

E incontestabil că printre această lume simplă de burgheji blajini, acest om veșnic irascibil și vehement era o figură aparte.

Pentru el se punea mînă de la mînă și se scoteau jurnale, ca „Darabana", „Capitala Bandei Negre", „Patria", în cari el putea să-și canalizeze prisosul de venin, combătînd „regimul nefast" al lui Ioan Brătianu. Articolele, înainte de a fi așternute pe hîrtie, erau trimbițate în timpul mesei cu atîta convingere aparentă, încît eu, în mintea mea de copil, văzînd pe acest căpcăun, uscat gesticulînd cu mîinile lui uriașe și osoase, cu unghii fioroase de animal apocaliptic, și aruncînd pe scări cele două necontenite șuvoae de fum odată cu torentul de invective cari-i curgeau din gură, îl priveam cu răsufletul oprit, crezîndu-mă veșnic în ajunul unui cataclism.

Aceasta a ținut ani de zile. Ani de zile a știut, cu o dibăcie diabolică să creeze și să hrănească în jurul său, atmosfera asta de agitație, în care putea să țîte vîlvă în jurul numelui său. In întrunirile „opoziției unite" era așteptat ca să spue cuvîntul decisiv care să răstoarne pe „sanguinarii cari domneau în capitala bandei negre".

Celebritatea lui creștea și nimeni nu se îndoia că acest om va fi într'adevăr un viitor „om mare".

Și anii au trecut, s'au dus bătrînii, unii după alții, banii burgheji blajini și sinceri, s'au risipit părinții noștri, casele vechi s'au înstrăinat, și multe lucruri s'au prefăcut de atunci în lașul copilăriei mele. Turnul Goliei a scăzut, cel din poarta Tresfetitelor s'a dărămat, pereții îndurători ai sălei de latruniri *Pastia* repercutează astăzi ecoul altor glasuri chemate să strige în deșert durerile poporului, redacțiile adăposteac alte celebrități... și numai cel predestinat să ajungă un „mare om" durează încă, cu legenda lui... Bătrînețea i-a mai pus o leacă de carne pe oase, l'a rotunjit, i-a nins pe cap și pe barbișon, i-a mai umplut proeminența fălcilor,—i-a mai îngreuiat gesturile inutile... Pe el singur l-a cruțat timpul, l'a păstrat răutatea, ca un elexir și l-a osîndit să-și ducă mai departe viața zădarnică de pîn'acum, ca un Cain ce n'a avut stofă. Zadarnic mi-a înfiorat copilăria, 'și-a amăgit o generație întreagă. Nu era nimeni după ochelarii aceia negri, nimic îndărătul vorbelor răsunătoare, nimic în această uriașă întrupare, desît un stomac și-o pungă de fiere...

Astăzi, cînd arar mai dau cu ochii de acest nume, care tot mai caută să iasă la suprafață în vîrtejul grăbit al zilelor noastre, rîd, cum probabil ar rîde și artiștii noștri dacă ar ști ca mine cine e moșneagul acesta care-i insultă.

Pentru ei am zugrăvit acest portret.

„Ordinea" **D. Anghel**

Scandalul judecătoresc din Bărlad

— Un supleant care refuză să judece în ședință publică. Insultă adusă baroului avocaților. —

Vineri, 14 a. c., s'a judecat la Tribunalul din Bărlad procesul înscenat de administrația locală inginerului Ardronescu, pentru abuz de încredere, săvîrșit în calitate de inginer șef al județului. Tribunalul era compus din prezidentul tribunalului d. Bălășescu și din supleant d. Bontaș; iar apararea susținută de d-nii T. Emandi și Georgescu-Bărlad.

Asupra faptului s'au ivit divergințe între prezident și între supleant, care este un cunoscut agent electoral și care avea ordin de la prefectul județului, ca să condamne sau să impiedice judecarea procesului cu ori ce preț.

Orele fiind înaintate ședința s'a amînat pentru Sîmbătă 15 a. c., cînd, Tribunalul s'a complectat cu judecătorul de instrucție d. Pantazi. Imediat după deschiderea ședinței, apararea a prezentat concluzii scrise recuzînd pe d. Pantazi, pe motiv, că în calitate de fost procuror dăduse rechizitorul și făcuse instrucția acestei afaceri.

La judecarea recuzărei judecătorului de iustrucție s'a ivit iarăși divergînți de opiniuni, între președinte și între supleantul Bontaș. Atunci Tribunalul s'a complectat cu d. avocat N. Budu, ca fiind cel mai vechiu și în ordinea alfabetică. Ast-fel complectat Tribunalul a admis cu majoritate de voturi, cererea de recuzare.

Văzînd supleantul că nu-și poate ține promisiunea dată prefectului de a face să se condamne inculpatul, într'un moment de nechibzuință, în ședință publică, în prezența d-lui procuror, a prezidentului, a d-lui Budu, în calitate de membru al Tribunalului și a întregului barou, d-sa se rîdică și declară că refuză să judece procesul alăturea de un avocat și apoi se retrage din ședință.

Această faptă nesocotită a supleantului politician și servil a produs o indignare generală, fiind considerată ca un refuz de serviciu și ca o ofensă adusă baroului.

După cererea apărărei Tribunalul a încheiat imediat un proces-verbal despre cele petrecute și care va fi adus la cunoștiința ministrului justiției. Baroul s'a întrunit luînd hotărîrea de a protesta în contra ofensei ce s'a adus corpului avocaților de supleantul Bontaș. D. procuror Mălărescu a declarat de asemenea în ședință că va raporta cazul procurorului general, iar inculpatul va cere darea în judecata Curței de Apel a d-lui Bontaș, pentru refuz de serviciu.

In oraș lumea este indignată de această faptă urîtă a supleantului, care se zice că are promisiunea prefectului, că va fi avansat magistrat inamovibil, ca și colegul seu, d. Dimitriu, avansat de curînd președinte de Tribunal la Fălticeni.

Iată în ce hal a ajuns magistratura din cauza politicei meschine și pătimașe a prefectului Gr. Vasiliu, care a umplut magistratura (ca și poșta, ca și poliția) cu tot felul de agenți electorali, compromițînd-o.

Cutia cu scrisori

Domnului director al ziarului „Opinia"

Vă rog să bine voiți a da publicității următorul caz, care pune în evidența modul cum sunt pregătiți funcționarii administrației socialiste a guvernului liberal: In ziua de 14 Maiu cor. un fiu al meu găsește pe un locuitor țaran din Voinești cu boii pe finațul meu, de aci a rezultat ceartă și loviri reciproce; fiul meu reclamînd administratorului de plasă, acest funcționar găsește cu cale a mă chema pe mine, personal, la telefon, amenințîndu-mă că pentru acest caz mă va trimite la parchet.

Or, este un lucru elementar cunoscut și unui gendarm de sat (Dar pe care d-sa administrator licențiat în drept, nu'l cunoaște) că faptele de insulte și simple loviri constituesc o contravenționne, și ca atare se constată de către organele administrative și se judecă la Judecătoria de pace, iar amenințarea sa cu trimiterea la parchet, implicînd o depunere provizorie, nu privea de cît o crimă sau un delict grav ceia ce în specie nu a fost.

Nu Judec intențiunele, întru cît această amenințare nu s'a pus în executare, țin numai să se cunoască cît de bine sunt pregătiți în cunoașterea și aplicarea legilor, administratorii de Plasă creați de guvernul d-lui Ionel Brăteanu, cari în raporturile cu cetățenii trebue să fie foarte circumspecți, și modești spre a nu se lovi de rigorile art, 147 din Codul penal.

Nu am altă pretențiune, de cît că rău să se mărginească aci, și că administratorul de Plasă de la Voinești, om de altfel tînăr și nou numit în funcțiune să'i servească aceasta de lecție pentru viitor.

Mulțumindu-vă d-le Director pentru bine voitoarea d-voastră atențiune vă rog să bine voiți a primi expresiunea recunoștinței mele. **George Kucu**

Șef forestier Voinești—proprietar în Iași

Litere-Științe-Arte

Nume proprii.—De oare-ce numele d-lui Duiliu Zamfirescu e la ordinea zilei, e locul să făcem următoarea observațiune. In cel mai nou roman al d-sale—cuvîntul de „roman" nu e tocmai potrivit aci—intitulat „Indreptări", d-sa introduce inovația de a face să figureze nume proprii și anume ale unor oameni politici în viață, aparținînd diverselor grupări. Găsim numele șefilor de partid, găsim — cu alte cuvinte — nume pe care suntem obișnuiți a le întâlni în ziarele cotidiane și asupra cărora literatura nu are încă chemarea de a se pronunța.

Obiceiul e absolut nou și exemplul nu este, credem, dintre acele vrednice sau practice de imitat, deși nu există o notă de personalitate. Există scrieri „cu cheie"; există pretutindeni în operele literare aluziuni la fapte și figuri de actualitate; dar în genere se evită pe cît posibil asemănarea numelor cu acele existente. De ce oare a găsit d. Duiliu Zamfirescu cu cale de a inova în această privință? Care este avantagiul literar al acestui procedeu? Credem că mai curînd este un „lapsus calami" pe care l'a comis talentatul scriitor aplecat spre o notă polemică, în proză și totdeauna în căutare de elemente nuoi. Istoria literară nu-i va fi însă recunoscătoare.

*

Poetul D'Annunzio a trimis o scrisoare locotenentului Calderara, rugîndu-l să-l anunțe cînd va fi din nou gata de plecare aeroplanul acestuia. D'Annunzio și propune ca să facă voiagiul în aer împreună cu dînsul și să ofere pentru o călătorie cît mai lungă ca să poată culege impresiuni în vederea odei pe care are intenția s'o scrie sub titlul: „Zborul omului".

Calderara a scris poetului că propunerea e acceptată cu deosebită plăcere.

*

Marcel Prévos a fost ales membru al Academiei în locul rămas vacant în urma morței lui Sardou.

Intre concurenții noului Academician, se afla și Drumont, directorul cunoscutului ziar „Libre Parob", el a obținut trei voturi.

*

In cursul acestui ani se vor împlini o sută de ani de cînd Lord Byron a pus piciorul pe pămîntul Greciei.

Grecia se pregătește a serba cu multă pompă acest jubileu.

Intre altele va apare o ediție jubilară conținînd toate producțiunile poetului, relative la Grecia traduse în limba greacă.

In acest scop statul a făcut apel la cele mai bune forțe literare ale Greciei, cari vor participa prin concurs la această lucrare.

Se prevede cu siguranță că volumul jubilar va conține traduceri strălucite ale versurilor sublimului poet al Britaniei.

*

D. Bela Szörny publicist și doctor în drept, ne anunță că traduce în ungarește piesa „Manasse" a defunctului Ronetti Roman.

Serbările de la Ciurea

Plecarea din Iași.— Delegațiile.— La Ciurea.— Sfințirea bisericei.—La monument.— Solemnitatea — Cuvîntările.—In pădurea „La doi nuci".— Petrecerile.— Alergările.—Reîntoarcerea.

De la punerea pietrei fundamentale a monumentului

După cum era și de așteptat, sărbările de eri de la Ciurea, au fost grandioase. Și, nici nu putea fi alt-fel, cînd sărbările erau organizate de societatea de gimnastică, sport și muzică din Iași.

Ieșenii au răspuns în mare număr la invitarea făcută de societate și de dimineață pe la orele 7 peronul gărei era înțesat de lume. Trenul special al escursioniștilor, compus din 15 vagoane, e insuficient pentru cele cîte-va mii de persoane, care mergeau să asiste la sărbările de la Ciurea. In tren au luat loc și elevii școalei militare, în frunte cu muzica reg. 13 Ștefan-cel-Mare și elevii școalei normale „Vasile Lupu". La orele 7 și jumatate, trenul pleacă, în urale și în sunetul muzicei, și peste 18 minunte ajunge în gara Ciurea.

Aci să așteaptă trenul de București cu care au mai sosit un mare număr de persoane din Vaslui și din alte orașe, iar cu trenul de Iași, pornit la 8 și 35 au sosit congresiștii Ligei Culturale, care au luat loc în trenul special. La ora 9 trenul se oprește la canton și excursioniștii se îndreaptă spre frumoasa biserică, a căreia sfințire se făcea. Serviciul religios a fost oficiat de I. P. S. S. Mitropolitul Pimen Georgescu al Moldovei și Sucevei, care a venit cu automobilul împreună cu prefectul județului d. Kernbach. I. P. S. Sa a fost asistat de P. C. S. Archimandritul Nicodem Munteanu, păr. Țincoca protoereu, păr. Vartic, diaconii V. Marțian și Varlam, precum și de un mare număr de preoți, acompaniat de corul seminarului „Veniamin" din Iași.

După sfințirea bisericii, înaltul cler împreună cu numeroasa asistență și foarte mulți veterani, s'au dus la monumentul ce s'a rîdicat de către sătenii din Ciurea și soc. de gimnastică, pentru cei trei viteji din Ciurea căzuți în războiul independenței. Gh. Cojocarin, Topșa Dumitru și Sîrbu Ștefan, pentru a se face desvălirea.

I. P. S. S. Mitropolitul Pimen a oficiat un Te-Deum locazional și un parastas pentru odihna sufletelor celor căzuți în răzdoi.

I. P. S. S. Mitropolitul a ținut apoi o frumoasă și patriotică cuvîntare, arătînd că astăzi s'au săvîrșit două acte mari: unul religios și altul istoric. I. P. S. Sa vorbește de vitejia eroilor noștri din resboiul independenței, a cărora memorie va rămînea eternă și spune că poporul romînesc trebue să fie și de acum gata pentru a nu desminți vitejia strămoșilor.

D. *N. Gane*, primarul Iașului și președintele soc. de gimnastică și al comitetului organizator al serbărilor, amintește în cuvinte foarte frumoase, peripețiile resboiului din 1877, în care eroii, cărora li se rîdică monumentul, au căzut pe cîmpul de luptă. Descrie vitejia romînilor și glorifică domnia M. S. Regelui Carol. D-sa predă apoi monumentul primarului din Ciurea.

D. *D. Rottă*, învățător din Ciurea, unul din inițiatorii rîdicărei monumentului, glorifică și d-sa vitejia din răsboiul independenței, și zice că monumentul rîdicat are menirea să ne fie nouă și urmașilor noștri un semn de pioasă amintire și recunoștință pentru mucenicii neamului nostru. Mulțumește societății de gimnastică pentru concursul ce a dat pentru rîdicarea monumentului și glorifică armata și pe marele ei căpitan. (Muzica militară intonează imnul regal).

D. locot.-col. Rennescu, ca veteran din resboiu, amintește de vitejia romînilor, arătată în răsboiul cu turcii, în care toate corpurile de armată s'au distins, și în special reg. al 13-lea de dorobanți.

D. maior C. Petala, vorbește în numele armatei și spune că monumentul de față va spune tuturora că într'o seară de la sfîrșitul lunei August 1877, al 13-lea regim. de Dorobanți, porni la asaltul redutei Griviția și a învins. Aduce mulțumiri în numele ostașilor aflați în viață, inimelor generoase, pentru răsplata bine meritată ce se face acelora care și-au sacrificat viața pentru patrie. D-sa termină zicînd: „Și acum, înainte de a ne despărți și a părăsi acest monument, se cuvine să ne împrospătăm angajamentul să: atunci cînd țara va avea nevoie de noi, vom ști la rîndul nostru să ne facem datoria tot așa cum și-au făcut acești eroi.

D. M. Popovici, artist societar al Teatrului Național, citește o odă ocazională, făcută de d. Bottez-Gordon, pentru eroii din Ciurea, cărora li s'a ridicat monumentul.

După ce mai vorbește d. Iorga, care zice că țara n'a fost recunescătoare pentru țarani, deși ei au făcut acte de vitejie și acum ca și în timpurile lui Ștefan cel Mare, îi îndeamnă să fie și de acum buni patrioți, apoi d-na Smara citește versurile „Hora Horilor".

S'au expediat și două telegrame: una M. S. Regelui și alta A. S. Regale Principelui Ferdinand.

După aceia, școala militară și trupele din Iași, au defilat înfața monumentului și înaintea autorităților și a veteranilor.

Serbarea s'a sfîrșit la orele 12 într'uln mare entuziasm, I. P. S. S. Mitropolitul și autoritățile s'au dus la primărie și au luat masa, iar escursioniștii, în sunetu muzicei militare, s'au dus, în care cu boi împodobite cu ghirlănzi, în pădurea de la „Doi meri", unde au urmat sărbările de după amiază.

Cîtă veselie n'a domnit, în tot timpul serbărilor, în pădurea, numită „la doui meri"! Membrii comitetului de organizare și-au dat tot interesul pentru ca toți să petreacă bine și nimeni să nu fie neglijat.

In primul rînd, d. Vasile Teodoreanu, neobosit și veșnic cu grija ca fiecare să fie mulțumit; nu mai vorbim de d-șoara Tinca Teodoreanu, și d-șoara Marie Ciudin, care știu să te veselească și să petreci, chiar cînd ești în cele mai rele dispozițiuni!... Studenții au format cor, muzica militară a cîntat pînă în seară, fanfarele și alte muzici deasemeni. S'au înseins hore, s'a dansat; alergările de cai ca și cele de biciclete au distrat mult publicul. Intr'un cuvînt s'a petrecut de minute. La orele 11 noaptea, escursioniștii s'au întors cu trenul special la Iași, după ce s'a mai petrecut, împreună cu țaranii, în Ciurea.

Ne-ar fi imposibil să facem un conte rendu exact, căci erau cîte-va mii de persoane.

Din foarte numeroasa asistență remarcăm în fugă pe:

I. P. S. S. Mitropolitul Pimen, Archim. Nicodem Munteanu, Nicu Gane, Gheorghe Kernbach, Vasile Teodoreanu, Colonel Cristodulo Georgescu cu d-na, Col. Vrabie cu d-na și d-rele, Maior Engherliu cu d-na, Maior Liciu cu d-na și d-rele, Maior Vicol cu d-na. Căpitan Chesais cu d-na, D. Bădulescu, Costescu, C. Pop dirig. of. telegrafic, Maior C. Petalla, E. Sinigaglia, V. Negrutzi, R. Tuffli, inginer Potter, M. Vioreseu, Petru Constanțius cu d-na, dr. Țaranu, Osv. Racoviță, Nicu Petriceanu, Nicu Racoviță, I. V. Praja, C. Praja cu d-na, Iulius Raimche, Căp. Mihailescu, C. Șumuleanu, A. C. Cuza, A. D. Atanasiu, Pîrvu, Borcea, Maiorul Flexi, căpitan Constantinov C. Grigoriu, V. Costin, State Dragomir' C. Dobrovici, Nicu Popa. George Rober' D. Popa, Mitică Minea, I. Zosin, T. Berescu, Bejan, păr. Savin, Econ. Stavrof, D. Popa, păr. Țincosa pretoereu, Ulrich, G. Stamatopol, Colonel. Ioan Renescu. Dim. Dimitriu, Păun, Butac, M. Stănescu Locot. Negrei, Bancov, Veselli, Gotcu, Vlahopol, Vizanti, Gheorghiu, Popazu, Cantuniari, D. Istrati, Dobreanu, Locot. Teodorescu cu d-na, Ionescu Darzeu, D. Ionescu sub-șeful stației Iași, Păr. Carp, L. Tărăbuța, Maior Manolescu Mladian, Andreescu telegrafist, Căp. Lecca cu d-na Căp. C. Stavăr com. jend. rurali, Căpit. Ionescu cu d-na, Alex. Constantinescu cu d-na, Căp. Balmez, Subloc. Mărgăritescu, Andrievici și Antoniu, Maria avocat Miclescu, Iov cu d-na, Caracaș Gheorghe, Ciomag Grigore, Cr. Konya, C. Buchman, D-rele Florescu, D. Istrati, Gh. Calmuschi, Căp. Bancov, Căp. Drăgulănescu cu d-na, Col. Brăndus cu d-na, d-ra Tinca Teodoreanu, d-ra Marie Ciudin, M. Bartolomeu, Vuza, N. Nistor, Scorpan, A. Dimitriu, Popescu, D. Rotta, Gh. Drăghici, șeful stației Ciurea, Foca șeful stației Scînteia cu d-na, General Scheletti, d-ra Popp, d-rele Popescu, Sublocot. Popp, d-rele Negrutz, Ianca Gheorghiu cu d-na, Gh. Croiteru comersant cu d-na, M. Miereanu ziarist, Botez Gordon, Al. Artina cu d-na, Jean Venograschi cu d-na, Răcilă, Doboș, D. Haluș, Stoianovici, Tufescu, Dimitrie Voinescu cu d-na, Karasaș elev liceu, Căp. Cotescu, Loc. Bijulescu cu d-na, S. Goldenberg, Stroescu cu d-na, sub-locot. Coteu, sub-l. Popp, locot. Borcescu, maior Arion, Al. Teodoreanu cu d-na, Osv. Teodoreanu, Babeș, locot. Vlăduți, Paul, dr. Nimereanu, Liteanu, T. Berescu, Borcea, V. Costin, Contu, dr. Manicatide, Iorga, ing, Cristodula, păr. Popovici, Gall, Lărgeanu, căpitanul Caimacan cu d-na, M. Popovici artist, Vrînceanu, Bantas, Ionescu, lt. Negrei, lt. Varodin, căp. Flor, lt. Bujulescu, d-na și d. Const. Chirilă, I. Tufescu, D. Ioan, căpitanul Prunou, căpitanul Vivoschi, Neculau, Popescu, Braunștain, Waiss, Paker, Vasiliu, dr. Vereanu, Zippa, locot. Bogdan cu d-na, familia Rohr, prof. Popescu, Grigoraș, I. Zosin, C. Moțet, d-na Burghelea cu d-ra, d-rele Nebuneli, Grigoriu, Georgescu, Apostol, subloc. Andrievici, D. și d-na Werner, I. Popescu grefier cu d-na, lt. Teodorescu, Lecca, Crizanvscki cu d rele, dr. A. Georgoscu, Boncescu, păr. Florescu, păr. Vartic, Petrovici, Stoianovici, Ștefănescu, Alexandrescu, Guțu, R. Obreja, G. Mihăilescu, Buzdugan, căp. Duca cu d-na, V. Buțureanu, d-ra Canta, Drăghici, Leatris, Carp prof., Al. Ionescu, Constantinescu, păr. Apolon Andrieș, Iamandi, diaconul V. Marțian, diac. Varlam Arghirescu, Ghiorghiu Filaret, D. Brudea, Dumbravă, Popadopol, Dumitriu N., Botezatu, col. Manolescu, Mavrodin cu d-na, etc. etc.

Fotografii Weiss și Paker au scos diferite grupuri de la aceste sărbări.

Informaţii

❑ **Congresul Camerilor de comerţ.**— In zilele de 21 şi 22 Mai, se vn ţinea la Botoşani congresul Camerilor de comerţ din ţară. Congresul se va ţinea în sala „Popovici". Iată programul congresului:

Ziua I, Joi 21 Mai, orele 9—12 a. m. Deschiderea congresului. Proectul de regulament pentru congresul Camerelor de comerţ şi industrie din Romînia.

Orele 2—7 p. m.—Organizarea comerţului de exportaţiune al cerealelor.—Organizarea comerţului interior de cereale.

La orele 8 jum. seara, d-nii congresişti sunt rugaţi a lua parte la marea Serbare populară, dată de către Corporaţiile de meseriaşi din Botoşani, în onoarea congresiştilor celui de al X-lea congres al Camerilor de comerţ şi industrie, în grădina Belvedere.

Ziua II, orele 9—12 a. m.—Chestiunea navigabilităţii Prutului.—Dezvoltarea relaţiunilor noastre comerciale cu orientul. Orele 2—4 p. m.—Amestecul statului în comerţ şi industrie. — Alegerea oraşului pentru al XI-lea congres.—Comunicarea chestiunilor pentru viitorul congres.

La orele 5, d-nii congresişti se vor fotografia, la grădina Belvedere. La orele 8 jum. seara, va avea loc în sala „Popovici", banchetul oferit de Camera de Comerţ din Botoşani, în onoarea d-lor membri ai Congresului. Banchetul va fi prezidat de dl. Alexandru Djuvara, Ministrul Industriei şi Comerţului.

❑ Trupele din Neamţ au sosit alaltăeri în tabăra de la Şipote pentru concentrare.

❑ D. dr. C. Papadopol a fost numit medic comunal provizor la Iaşi.

D. dr. V. M. Bottez, a fost numit medic secondar, în mod provizor.

❑ Eri d. căpitan dr. veterinar Scarlat Gheorghiu din Bucureşti, reîntorcîndu-se din Rusia, unde a fost pentru rechiziţionarea unor remonţi, şi descinzînd la hotelul Trajan, i-a venit rău.

D. Gheorghiu a fost transportat la spitalul militar.

❑ D-nii sub-locotenenţi Em. Bottez şi Zalomir, din regimentul 14 Roman, au fost mutaţi în batalionul de pionerî din Focşani.

❑ Joui 21 Maiu, cu ocazia sărbătoarei Sfinţilor Constantin şi Elena, se va face sfinţirea bisericei din Vlădiceni

Sfinţirea va fi făcută de Sf. Sa părintele Ţincoca, protoereul judeţului.

❑ Joui se va oficia cu o deosebită solemnitate hramul bis. Nicoriţa.

Serviciul divin va fi oficiat de către un sobor de preoţi.

❑ Eri societăţile de bine-facere „Frăţia", a meseriaşilor creştini şi „Moldova", şi-au serbătorit patronul, cu o deosebită solemnitate.

Membrii societăţei „Frăţia" avînd, în frunte 8 arcuri de flori purtate de copii au parcurs străzile Lăpuşneanu şi Păcurari, până la biserica sf. Treime, unde a avut loc serviciul divin.

In urmă a sosit şi societatea „Moldova".

La biserică, a vorbit d. Botez preşedintele societăţei Moldova şi d. Comarnischi, preşedintele societăţei „Frăţia", care printr'o caldă şi frumoasă cuvîntare a arătat meritele şi scopul societăţei şi nevoia ca fie-care meseriaş să facă parte din organizaţiunile de binefacere.

A mai vorbit d. N. V. Stefăniu, preşedintele clubului, respunzînd d-lui Comarnischi pentru atenţiunea dată şi de aceste frumoase cuvinte ce i le-a adresat cu această ocazie.

La ora 12 a avut loc o agapă în grădina Zimbru, unde au participat toţi membrii societăţei „Frăţia".

❑ O biată femee, servitoare, avea un bordei pe care voia să-l lase moştenire unei nepoate a ei. Pentru acest sfîrşit, femeea merse la secţia de notariat şi acolo dădu de un excroc, care în loc să-i facă testament, făcu act de veşnică vînzare a bordeiului.

Afacerea ie la parchet.

DIVERSE

— David Leibovici, din Vaslui, venind eri în vizită la d. Löbel din strada Lăpuşneanu, a încetat subit din viaţă.

— Făcîndu-se nişte săpături, în apropiere de biserica sf. Voevozi, s'au găsit nişte oseminte.

— Societatea Cooperativă Romînă de Economie, ajutor şi bine-facere Sf. Treime a poporului muncitor din suburbia Tataraşi avînd ca comitet pe persoanele: Lazăr Stati preşedinte, Dim. Basiu şi Iordachi Popovici, vice-preşedinţi, Iosub Stuparu casier, Nicolai N. State ajutor casier, Petru Munteanu secretar, Gheorghe Hristea, Ioan Nicolau, Gh. Luca, Manole Luca, Gheorghe Luca II, Const. Popovici Vasile Gheorghiu membri în comitet, Neculai Ancessu, Mihai Popovici şi Ilie Stanciu în comisiunea de control, şi-a serbat patronul său în ziua de 18 Mai, sf. Treime, la biserica sf. Voevozi; iar în ziua de 22 Iunie sf. Apostoli Petru şi Pavel va avea loc sfinţirea drapelului la biserica sf. Treime din Păcurari, avînd ca naşi pe Iosub şi Tasia Stuparu, dînd societăţei una sută lei.

❑ Expoziţia de bărci-automobile, organizată luna trecută la Monaco, a fost înregistrată de cinematograful Pathé Frères şi pe pînza teatrului din Grădina Chateau aux fleurs toate acele vederi sunt exact redate.

Prinţul Albert al Monaco-ului vizitînd acea expoziţie, palatul expoziţiei, lansarea bărcilor-automobile, cursele de întrecere ale acestor miraculoase vehicule sunt fidel reproduse şi le vedem ca şi în natură. Cu acest prilej spectatorii pot vedea fermecătorul Monaco pe coastele mediteranei, scaldat de valurile mărei.

Programul foarte bogat, cuprinde patru părţi mari de scene comice, teatrale, sportîve, educative etc. şi mai rulează astă seară Mercuri 20 Mai, de oare-ce mîne Joi va fi reprezentată o nouă serie de vederi.

Pentru ca şi copii şi elevii să nu fie lipsiţi de aceste spectacole distractive şi instructive, direcţia cinematografului anunţă că matineurile vor urma regulat la Circul Sidoli în fiecare Duminică de la 5 ore p. m.

Se aduce deci la cunoştinţă că Duminică 24 Mai a. c. are loc primul matineu, la circul Sidoli, cu preţurile pe jumatate ca de obiceiu şi reprezentaţia compusă tot din patru părţi, începe la 5 ore p. m.

Ultime informaţii

❑ *Am insistat asupra faptului, că din cauza dificitului de 2 milioane, de la direcţia generală a serviciului sanitar, personalul medical, precum şi moaşele şi agenţii n'au fost achitaţi pe lunile trecute.*

In urma protestărilor ziarelor, direcţia generală a trimes o circulară tuturor medicilor primari din ţară, făcînd apel la ei ca să insiste pe lîngă personalul neplătit, ca să mai îngăduie până în luna August, cînd lefurile vor fi achitate.

Asupra acestui apel vom reveni.

❑ *E vorba ca la marile alergări de cai, pe care le organizează Jokey-Club, pentru zilele de 14 şi 24 Iunie, să vie să asiste şi A. A. L. L. R. R. Principele Ferdinand şi Principesa Maria.*

In astă seară comitetul clubului Jokey se va întruni pentru a lua mai multe dispoziţiuni cu privire la marile alergări.

❑ *In urma rezoluţiei pe care ministrul Haret a pus-o pe sentinţa achitătoare a consiliului de disciplină al profesorilor în afacerea Iorga—Dragomirescu, d. M. B. Cantacuzino, membru în acea comisie, şi a înaintat demisiunea, motivînd'o pe faptul că hotărîrile ce le dau profesorii n'au a fi cenzurate de miniştri.*

❑ **Concurs de călărie şi alergări.**— In zilele de 20 Mai, ora opt dimineaţa, în curtea regimentului 7 Roşiori şi 21 Mai, ora trei după prînz, pe platoul Copoului, vor avea loc alergări cu obstacole şi concurs de călărie, organizate de corpul IV de armată.

La concursul de călărie, în ziua de 20 Mai, vor lua parte două spre zece grade superioare, treisprezece plutonieri şi sub-ofiţeri reangajaţi şi douăzeci şi şase sergenţi, brigadieri, şi soldaţi.

La alergările de vănătoare, în ziua de 21 Mai, vor lua parte treisprezece ofiţeri şi 57 grade inferioare.

La alergările cu obstacole pentru, ofiţeri, cu cai proprietate sau de serviciu, vor alerga opt ofiţeri, şi la aceleaşi alergări cu cai proprietate, vor alerga opt ofiţeri.

Diferite premii, în bani şi obiecte vor fi acordate.

❑ Lucrările de săpături la clădirile ce se fac la Slănic, s'au terminat. Lucrările de temelie vor începe Joui.

Sfinţirea apei se va face la 21 Iulie de către I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei.

❑ *Senatul Universitar a achitat pe toţi studenţii inplicaţi în scandalurile de la 22 Februarie.*

❑ Intre noii pensionari figurează: fostul Mitropolit al Moldovei, I. P. S. S. Parthenie cu 1600 lei lunar şi d-na Cleopatra Atanasiu, profesoară cu 302 lei.

❑ Intendentul Spiridoniei Patraşcanu, a fost—în fine—poftit să demisioneze.

S'a convis şi d. Pennescu, marele protector al cinstitului, că nu şeade frumos ca d. Patraşcanu, care a întrat sărac la Spiridonie, să-şi fi replantat, şi îngrădit via şi să aibă bani mulţi daţi cu procent.

❑ Mîine începe la „Seminarul „Veniam Costachi" examenul de absolvire al elevilor din clasa a VII-a.

Comisiunea de examinare se compune din d-nii profesori: N. Dobrescu preşedinte; păr. I. Gotcu, pentru ştiinţele religioase, I. N. Popovici pentru limba romînă, V. Bude pentru limba germană şi I. Popescu-Muşaţa pentru limba elină.

Pentru examenul de diplomă a elevilor clasei a VIII-a de la seminar, comisiunea se compune din d-nii: N. Dobrescu, preşedinte, păr. P. Savin, I. N. Popovici, Gh. Gheorghiu, şi păr. I. Gotcu.

Acest examen se va începe la 1 Iunie.

❑ Congresiştii Ligei culturale au plecat azi dimineaţă cu trenul de 6 şi 10 să facă o excarsiune în Suceava (Bucovina).

❑ La casa de economie din Tataraşi s'a procedat eri la alegerea unui membru în consiliul de ad-ţie şi a comisiunei de control.

Au fost realeşi toţi vechii membrii.

❑ Toţi membrii camerei de comerţ din Iaşi, afară de d-nii: Ermacov, Lupescu şi Gustav Ulrich, care sunt reţinuţi de afaceri, vor pleca mîine la Botoşani pentru a lua parte la congresul camerilor care se ţine mîine şi poimîine.

❑ Din Cernăuţi ni se scrie că Sîmbătă se va întruni acolo în adunare generală, comitetul naţional al partidului romîn din Bucovina, spre a lua deciziuni cu privire la organizarea naţională, precum şi asupra altor chestiuni importante.

❑ Firma manufacturieră Marchusohn şi Schwarz, care se aranjase cu creditorii sei, a făcut eri declaraţie, că nu se poate ţinea de angajament.

O altă firmă manufacturieră, cu un pasiv de peste un milion, a încetat plăţile.

❑ **Congresul învăţătorilor.**—Congresul general al Corpului Didactic Rural din România, organizat de Asociaţia generală a învăţătorilor şi învăţătoarelor, se va ţine anul acesta la Iaşi în zilele de 3, 4 şi 5 Iulie c. cu următorul program:

3 Iulie. — Orele de dimineaţă. Te-Deum; Discursuri oficiale; Alegerea biroului; Citirea raportului asupra memoriilor presentate în *cestiunea activităţei extra-şcolare.*

După amiazi.—(Intrunire intimă), discuţiunea statutelor asociaţiei şi votarea lor.

In ziua de 4 Iulie, de la 8—12. Şedinţa publică; *Activitatea extra-şcolară a învăţătorului.*

Precisiuni: Carii sunt activităţile extraşcolare, în cari rolul direct al învăţătorului va rămîne permanent şi cari nu?

Cum s'ar putea organiza şi întreţine: Corul şcolar, Ateneul rural, excursiunile, teatrul şcolar etc.?

— Ce rol să păstreze învăţătorul, în viitor, în conducerea Băncilor populare, obştiilor săteşti, magazinelor de consum, lăptăriilor, exploatorilor de păduri, de cariere, etc.

Dela 3—6 (Intrunire intimă), votarea statutelor asociaţiei; Alegerea consiliului de administraţie pe 1909-1911, votarea budgetului pe 1909-1910 şi alegerea comitetelor de redacţie pentru publicaţiile asociaţiei.

In ziua de 5 Iulie. (Sedinţa de dimineaţă). Raportul asupra dezideratelor; votarea lor; diverse propuneri asupra altor chestiuni şcolare de actualitate:

— Deziderate.

După amiază. Vizitarea oraşului Iaşi.

In ziua de 6 Iulie va avea loc excursiunea în Bucovina. Congresiştii, cari vor să vorbească la congres, vor trimite memorii asupra celor ce vor susţine d-lui D. Brezeanu, preşedintele asociaţiei—Teisani,—Prahova—sel mai tărziu pînă la 1 Iunie.

❑ **Judiciare.**—S'a cerut declararea în stare de faliment al neguţitorului Strul Pincu Zeida.

— Hascalovici, deţinut pentru dare de foc şi bancrută, a fost admis a fi eliberat pe cauţiune pe sumă de trei mii lei. Contra cuantumului a făcut apel la Camera de punere sub acuzare.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti, 19 Maiu

Remaniarea

Bucureşti. — Chestia remanierei a ajuns atît de banală, că svonurile ce se lansează nu mai sunt crezute de nimeni.

Brăteniştii afirmă acum că cel mult în două zile, adică Joui sau Vineri, chestia remanierei va fi definitiv tranşată. Ei mai spun că d. Stere va lua portofoliul industriei şi comerţului, general Hîrjeu războiu, Alex. Constantinescu domeniile şi Djuvara externele.

D. Anton Carp va trece la banca naţională.

Sunt însă mulţi ce se opun la intrarea d-lui Stere în guvern.

Intrunirea de la Cîmpul-Lung

Cîmpul-Lung.—Alaltă-eri s'a făcut aci inaugurarea clubului conservator-democrat. A luat parte şi d. Take Ionescu.

La întrunire au vorbit d-nii general Gianoglu, preşed. clubului, Ionescu, institutor, col. Spiroiu, Popescu-Muscel şi căp. Culea.

D. N. Fleva explică motivele pentru care a demisionat din postul seu de la Roma şi s-a înscris în partidul conservator-democrat, singurul partid de viitor din ţară. Dovada e d. Take Ionescu al cărui trecut arată viitorul frumos al partidului.

D. Take Ionescu, spune că ziua de 17 Mai, e una din zilele cele mai importante din istoria partidului conservator-democrat. Muscelul era ultimul judeţ, în care lipsea o organizare a partidului conservator-democrat; astăzi însă Muscelul are acea organizare. Inaugurarea de astăzi e o adevărată sărbătoare.

După ce face istericul partidului conservator democrat d-sa arată că acest partid nu are alt scop, de cît de a lupta pentru interesele generale ale ţerii, zeflemeseşte pe junimişti, care se laudă veşnic că vor veni la putere şi tot în opoziţie sunt.

Noi nu profetizăm ca dînşii şi cu toate aceste vom veni la putere.

Călătoria Suveranului

Bucureşti.—M. S. Regele va face o o călătorie la Curtea de Argeş, proba bil după vizita arhiducelui Ferdinand al Austro-Ungariei.

Suveranul va sta acolo cîte-va zile. Data plecărei nu s'a fixat.

Archiducele Franţ Ferdinand

Bucureşti.—După toate probabilităţile archiducele Franţ Ferdinand va sosi în Bucureşti li 18 Iunie stil vechi.

CIUMA

Petersburg.— Trei cazuri de ciumă bubonică siberiană şi 2 cazuri de lepră au fost constatăte la Amay.

S'au mai constatat şi cîteva cazuri de holeră. Ciuma bubonică bîntuie în diferite localităţi din China meridională şi mai ales la Amay, unde sunt zilnic cîte 50 de victime.

Situaţia de la Taeibris

Petersburg.—Agenţia Westnik află din Taebris că şefii naţionalişti, Sattar Kan şi Baja Khan, cari s'au refugiat la consulatul turcesc, au încercat, prin oamenii lor să închidă bazarele din Taebris. Această tentativă n'a izbutit.

Partizanii lui Sattar Khan au respîndit svonul că trupe turceşti înaintează prin Maragha şi Sandjbalog, spre Taebris.

Accidentul balonului Zeppelin

Goeppingen.—Balonul Zeppelin ce se afla pe un teren accidental, extrem defavorabil pentru coborîre.

Vîrful balonului a izbit pămîntul, iar mijlocul s'a îndoit în sus, pe o înălţime de 20 m., din cauza terenului accidentat.

Pagubele aerostatului sunt atît de grave, în cît Zepelinul nu va putea continua călătoria de cît mîine. Un detaşament de pioneri a sosit pe locul accidentului. Aerostatul, cu concursul mulţimei a fost întors pentru a'i da o poziţie aparată de vînt.

*

Goeppingen.—Iată amănunte cu privire la cauza accidentului balonului Zeppelin:

Proviziunea de benzină isprăvindu-se cu totul, s'a hotărît coborîrea balonului într'o livadă, lîngă Goeppingen. Pilotul n'a bagat de seamă un pom în ramurile căruia vîrful aerstatului a întrat.

Carapacea de aluminiu s'a spart, turtindu-se pe o întinderé de 30 m. Cîrma a fost distrusă.

Actualminte se construeşte un vîrf provizoriu, pentru repararea balonului, eare îşi va continua călătoria înainte de amiazi.

Contele Zeppelin s'a dus la Friederichssen.

Ciclon

Daclas— 30 de persoane au fost ucise de un ciclon în oraşul Zephir.

Un incendiu a isbucnit; din cauza ciclonului au continuat ravagiile.

Numire

Paris.— D, Louis a fost numit ambasador la Petersburg. D. Bompard a foat numit ambasador la Constantinopol.

Teatrul Naţional din Iaşi

Anunciu

Duminică, 31 Mai. ora 11 a. m., se va ţine licitaţie, cu oferte închise, în cancelaria Comitelului Teatral, pentru furnizarea a 700 m. c. lemne de stejar şi carpăn, necesare încălzitului teatrului.

IMPORTANT pentru fie care

Hotărînd a **liquida magazinul** meu din Piaţa Unirei, vînd cu **PREŢURI REDUSE** toate mărfurile de **coloniale, delicatese şi băuturi** precum champagne, cognacuri, romuri etc.

Mihail N. Alexieff

Iaşi, Piaţa Unirei.

La cofetăria „Comercială"

De inchiriat Seral un **salon** cu preţuri foarte convenabile, pentru **bal, nunţi şi logodne.** A se adresa d-lor Gh. Iane şi Cristea Ioan vis a vis de Banca Agricolă str. Ştefan cel Mare. 37

MODE

NINETA GEORGESCU

1, STRADA SĂULESCU, 1

Noutăţi pentru sezonul de vară

DE VÎNZARE 400,000 de cărămizi de nisip, calitatea I-a, arse gata, la prima fabrică de cărămizi de la Frumoasa.

A se adresa d-lui A. Teitler str. de Sus 45.

On cherche une française instruite.

S'adr à la Typogr. H. Goldner Iassy

VIZITAŢI ATELIERUL

DE

Fotografie Artistică WEISS

IAŞI—PIAŢA UNIREI

LEI 5—12 FOTOGRAFII MIGNION—5 LE

100.000 lei, de daţi în ipotecă în moşie, primul rang, sau după Credit.

Detalii la administraţia ziarului.

MODA LA IASI

PĂLĂRII ultimele creaţiuni ale modei **elegante şi convenabile în preţ** se găsesc în toate variaţiunile de forme şi culori moderne la

SALONUL DE MODE

„HÉLÈNE"

Iaşi, Str. Lăpuşneanu No. 30

Se vînd şi **Furnituri de Mode.**

CELE MAI COMPLECTE

Analize Chimice şi Microscopice

DE

Urină, Spute, Lapte,

Vinuri, Stofe de lână,

Bumbac şi Matasă etc.

execută

Doctor A. RATIANU

Chimist diplomat de la Universitatea din Geneva.—Fost Chimist-Şef al Comunei Iaşi

— Laborator Special Str. Golia 46 —

BYRRH — CEL MAI BUN VIN TONIC ŞI APERITIF — PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. **BYRRH** — Vînzare anuală 7 Milioane BUTELI — VIOLET FRERES (Thuir Franţa) — De vînzare La toate magazinele de consum din ţară

PORTE-POTS En FONTE INOXYDABLE Prix: 0f 50c. Raymond GARIEL 2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS — GRILLAGES, etc. Envoi franco de l'Album sur demande

PONDOIR pâtes Prix..... 6f 50 R. GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie, PARIS — Abreuvoirs pour Poules et Faisans — RATELIERS A LAPINS — Envoi franco de l'Album sur demande

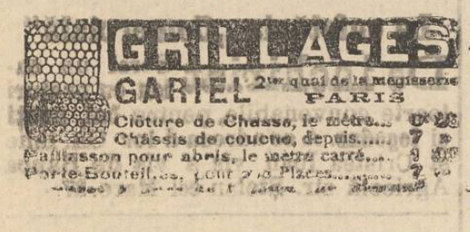

GRILLAGES GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS — Clôture de Chasse, le mètre... 0f 28 — Châssis de couche, depuis..... 7 » — Paillasson pour abris, le mètre carré.... 9 » — Porte-Bouteilles, pour 20 Places.... 7 »

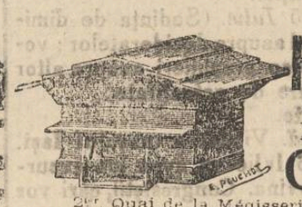

RUCHE à Cadres mobiles Prix: 20f Gariel 2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS — GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à 0f 20

1420 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiŭ sa se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua di: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe di.

A se cere: LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potu găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere—Str. de Sus

Fondată în 1852

Aduce la cunoştiinţa intinsei sale clientele şi în special D-lor

Antrepenori, Arendaşi şi Proprietari

că pentru campania de lucru s'a asortat cu mari depozit de

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Ţevi, Robinete

şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apă

Tablă, Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.

Maşini agricole şi Pluguri

accesoriile lor de la cele mai renumite fabrici.

CURELE DE TRANSMISIUNI, COCS CU ANTRACIT ŞI CARBUNI DE FORJA.

Toate cu preţurile cele mai convenabile

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureştipentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46/100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" incheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Gradina Chateau aux Fleurs

In fie-care seară

LA 9 1/4 ORE

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Programul se schimbă Luni şi Joi

Grădina complect reînoiată şi amenajată cu amfiteatre, terase higienice cu poduri izolatoare, arene etc.

Preţurile: Terasa 1 leu 25 b., Arena 1 leu, Amfiteatru 50 bani.

In fie-care Duminică, **MATINEU** la Circul Sidoli, preţurile pe jumătate şi începutul la 5 ore p. m.

GRILLAGES 1 m de haut. 15 METRE 0f 30c.

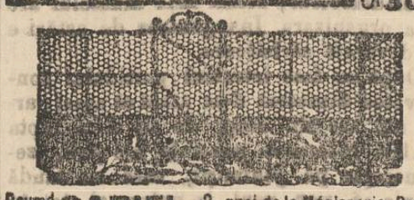

Raym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris — CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS — *RONCES ARTIFICIELLES*, les 100 mèt. 5f

Dr. A. Steuerman

Medic al Societăţii *Fraterna-Păcurari* şi al Tramvayului electric

Str. Golia No. 13

Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m

Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— Strada Golia 77 —

Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu

AVOCAT

— Str. Bărboi No. 19 —

Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa I a Loteriei VI

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 19 Iunie 1909

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Princip. la Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale:

1/8 Una optime	Lei	1,50
1/4 Un sfert	Lei	3,00
1/2 Una jumătate	Lei	6,00
1 Loz întreg	Lei	12,00

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Garantez serviciu cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 730 — Joi 21 Mai 1909

Ministrul Stelian și magistratura

II

In articolul precedent am arătat cum d. T. Stelian prin numirile și înaintările ce a făcut în ultimul timp în magistratură, și-a călcat singur propria sa lege de organizare judecătorească, al cărui principiu era cel dintăi dator să'l respecte, renunțînd de a face d-sa personal aceste numiri și lăsîndu-le suveranității și aprecierei consiliului superior al magistraturei înființat de d-sa. După cum a lăsat vacante timp de luni întregi o serie de locuri de consilieri de Curte,—locul d-lui Donici de la Casație l-a ținut mai bine de un an vacant; al d-lui Buicliu peste patru luni; al d-lui Georgescu, de la Craiova peste șase luni,—tot așa, pentru respectul ce datora opiniunei publice și propriei sale legi, putea sau să amîne încă cu două luni mișcarea în magistratură, lăsînd ca ea să fie făcută de acel consiliu superior, despre a cărui utilitate și valoare morală s'a vărsat atîtea torente de ipocrită elocvență în parlamentul liberal. Dar minciuna și necinstea liberală a trebuit să triumfe și aci, iar d. Ministru al justiției, cu o seninătate ultra-olimpiană, și-a călcat și batjocorit încă dela început propria sa lege.

In articolul de astă-zi vom vorbi despre o altă contrazicere de principiu și o nouă calcare gravă a propriei sale legi, făcută de d. Ministru al justiției. In scopul meschin și evident politic, de a face patru numiri în plus de consilieri la Curțile de Apel, precum și o numire în plus la Curtea de Casație, d-sa, de și desființează prin noua sa lege de organizare, legea d-lui A. A. Badareu, prin care procurorii generali ai Curților de Apel deveniseră inamovibili prin delegarea consilierului în plus ce era înființat pe lîngă fie-care Curte de Apel, totuși d-sa, de și nu mai avea de cît o lună pînă la punerea în aplicare a legei sale, menține legea d-lui Badareu care'i convenea scopului urmărit, și numește alți patru consilieri noui pe care îi deleagă procurori generali. Spre a fi consecinte legei sale, care declară pe procurorii generali *amovibili*, d-sa trebuia să suprime din mulțimea locurilor vacante de consilieri ce avea la Curțile de Apel, patru locuri ale celor patru procurori generali inamovibili, care prin noua sa lege deveneau amovibili. Tot așa trebuia suprimat un loc de consilier și la Curtea de Casație, motivele fiind aceleași. Inconsequența și lipsa de pudoare a d-lui Ministru de justiție, este de o evidență care sare în ochi, iar calcarea propriei sale legi este invederată. Și apoi să te mai încrezi în sinceritatea sentimentelor acestui ministru de justiție, si de pretinsul interes ce susținea că pune pentru înălțarea justiției și a prestigiului magistraturei! Frazeologie liberală și uricioasă demagogie politică!

Dar mai avem încă un caz de calcare flagrantă a propriei sale legi făcută de d. Toma Stelian. Și aci nu e vorba de o lege ce se va aplica în viitor, cum e legea de organizare judecătorească, ci de o lege aparținînd tot d-lui Stelian, și care a împlinit anul de la aplicarea ei. E vorba de calcarea unei dispozițiuni clare, precise și categorice, din legea judecătoriilor de ocoale, calcare făcută cu ocaziunea nouilor numiri în magistratură.

Voind să cazeze în înalta magistratură pe secretarul seu general d. Aurel Procopiu, fratele deputatului de Romanați Ion Procopiu, așa zisul director al ziarului „*L'Indépendance Roumaine*", d-sa numește pe acest fost membru de sedință la tribunalul Ilfov, nici mai mult nici mai puțin de cît consilier la Curtea de Apel din București. D. ministru făcînd această numire plină de favoare și evident politică, nesocotise dispozițiunile art. 19 din propria sa lege a judecătoriilor de ocoale, care cere anume condiții pentru ca cine-va să fie numit consilier de Curte, condiții ce nu îndeplinea d. Aurel Procopiu. Acest text cere ca condițiune *sine qua non*, că cei aflați în afară de magistratură în momentul aplicărei legei,—d. Procopiu era atunci secretar general și neasimilat în grad de magistrat, după cum se decretează prin noua lege de organizare, — nu pot fi numiți consilieri de curte, de cît dacă au fost cel puțin doui ani judecător de ocol, din care cel puțin un an ca judecător rural. Și d. Procopiu nu avea nici o zi de judecător de ocol.

După ce a făcut această numire ilegală, d. ministru observînd că se face caz că a călcat propia sa lege, a trebuit să anuleze numirea d-lui Procopiu, care de alt-fel era nulă de drept. Un lucru însă se degagează din acest fapt îndrăzneț și insolit al d-lui Ministru de justiție: nepăsarea și disprețul de lege și de opinia publică, nepasare și dispreț, care sunt de alt-fel caracteristice demagogiei liberale.

Am terminat cu enumerarea acestor trei flagrante contrazicери de principii și grave călcări de lege, făptuite într'un mod așa de cinic de d. Ministru al justiției, asupra propiilor sale legi. Ele marchează și pun într'o urîtă lumină, mentalitatea specific colectivistă a partidului socialist-anarhic ce ne guvernează astă-zi.

Lascar Antoniu.

D. Carp în Iași

Junimiștii se pun pe treabă.

Rideau pînă mai ieri de faptul că partidul democrat necontenit se pune în contact cu masele și cu partizanii.

D. Carp nu voia să-și părăsească sihăstria de la Țibănești, iar ceilalți se mulțumiau cu sudălmi prin ziarele lor de nimeni cutite.

Acum s'au pus pe treabă. Au să facă turneuri, au să se coboare în provincie. Inceputul are să fie la Iași. Domnii Carp și Marghiloman vor sosi aci în cursul săptămânei viitoare.

La Iași junimiștii se înjură cu Greceniștii: aceasta e situația pe care fruntașii au s'o găsească aci.

Greceniștii s'au grupat în jurul d-lui A. D. Holban, un suflet excelent, un exhumat politic.

Junimiștii sunt contra d-lui Holban și de aceea gruparea greceniștilor în jurul seu.

D. Carp este contra naționaliștilor. De aceea greceano-holbaniștii au mare simpatie pentru acțiunea d lui Iorga și d. Cuza stă mai bine la ziarul Carpist decît la *Neamul* d-lui Iorga.

D. Carp va mai afla în Iași că partidul seu n'a făcut progrese. In totul vre-o douăzeci aderenți noui: nu junimiști, nici greceniști, nici holbaniști, ci nemulțumiți democrați.

De sigur, șeful nu va pleca amărît. El s'a deprins cu insuccesele în politică. Dar ceea ce va constata, va fi, că, cu toată lupta ce s'a dat contra democraților ieșeni în special, partidul nostru a mers progresînd. iar junimismul altoit cu grecenismul, cantacuzinismul etc., a rămas nimic, va fi nimic, a fost nimic...

O DEMISIE

Din cei trei profesori cari au compus juriul de judecată a incidentului Iorga-Dragomirescu, unul s'a simțit mai jignit de rezoluția d-lui Haret și s'a demis din consiliul în care a fost numit, nu de mult, pe timp de șase ani.

D. M. B. Cantacuzino, profesor la Iași este acela și este interesant să discutăm, nu demiterea sa, dar motivul ce-l dă, a nume acela că nu vrea ca ministrul să poată cenzura sentințele profesorilor.

D. Haret este un poligraf. Nu credem să mai existe om în țara romînească, cu atîta vehementă iuțeală la condeiu: nu credem să mai fi existat ministru așa productiv în circulări, toate inutile, toate ridicole, ca actualul ministru al școalelor.

In cazul special, însă, în cazul sentinței ce au dat-o cei trei profesori,—o cenzură din partea ministrului a fost binevenită.

Achitarea cu regrete a juriului prea a fost hazardată; bataia între profesori. în cancelaria facultății, prea este lucru urît și prea a intrecut marginile grandomaniei acel profesor, acuzat în proces, care a declarat că nu este de demnitatea sa să fie judecat de profesorii.

Acest complex de fapte l'a atins pe d. Haret—minune mare că l'a atins—și atuncea a scris acea pagină, care l'a arătat pe d. Iorga așa cum este și prin care ministrul a declarat, că nu se solidarizează cu judecători.

Că domnii doctori Cantacuzino și Mălărescu n'au demisionat se explică prin politica ce o fac: că d. Cantacuzino, de la Iași, s'a supărat—ne miră.

D. Cantacuzino este un adversar al sistemului Iorga; d-sa este om de legi, care știe că oamenii sunt la dispoziția justiției, că un citat—mai ales un implicat—trebue să se prezinte, că achitările în absență aproape nu există.

Altfel s'a condus, însă, d. Cantacuzino, și a meritat observația ministrului, tocmai fiindcă prestigiul Universității era în joc și prea a fost judecata de oaie.

Și în loc să tot judece astfel și să contribue—el, omul de legi și judecătorul—la o mai solidă întronare a anarhiei în Universitate, mai bine ie să demisioneze; bine a făcut că a demisionat.

Mai bine încă ar face ministrul să-i primească demisia.

CATE-VA NOTE

Viața Romînească,—cine ar fi crezut?—aduce deslușiri, și încă umoristice, asupra remanierei ministeriale.

Că sunt umoristice acele deslușiri, n'ar trebui să se mire nimeni, întru cît numărul pe Aprilie al citatei reviste, nu cuprinde de cît cinci bucăți comice: 1) poezia d-lui Leca; 2) Miscilanea; 3) Caleidoscopul lui Mirea; 4) Cronica Veselă de Botez și 5) Cronica fantezistă a d-rului Urechia.

Această de pe urmă cronică, cu reușite clișee în text, ne spune că „domnul ministru Brătianu vine în toate zilele la Iulia Poloneza, care i ghicește de remaniare".

Mai zice: chiestia ie mai misterioasă ca afacerea din stația M. B mai misterioasă chiar ca remaniarea I. B. (paginele 107 și 108 din „V. R.").

In aceeași cronică este executat și ministrul Haret, care ar pune pe portarul ministerului să facă distribuția medaliilor Bene-Merenti.

N'avem să comentăm.

Chestii actuale

Liga piedestalul politic al d-lui N. Iorga

Liga națională a ținut un congres în Iași.

De ce l'a ținut Liga acest congres, nu știm! De ce și-a ales Iașii iarăși nu știm! Ne-am pomenit din senin cu congresul Turn-Vereinului nemțesc, cu serbările de la Ciurea, cu liga națională!

Trebue să fim noi Ieșenii prea răi Romîni, trebue să fi pierdut noi în noi înșine cea mai mică picătură de sînge romînesc ca să nu știm de ce a venit liga în congres la Iași!

Iașii, orașul tuturor sacrificiilor mari! Iașii leagănul tuturor ideilor generoase și de progres!

Iașii a fost sorocit să primească și un congres al Ligei; și congresul s'a ținut...!

Știe cineva cine sînt iluștrii membri ai Ligii?

Atîta știm că sînt buni romîni, și ca buni romîni ne sînt dragi, ne sînt scumpi, și bine au făcut de au venit la noi la Iași să ne vadă ca buni romîni, Dar nu ca ligiști.

Dar explicarea s'a dat lesne. Liga a venit în congres la Iași, pentru ca aici i-a mînat secretarul ligii, d. N. Iorga, deputat de Iași.

Secretarul i-a adus la sine acasă; și d. N. Iorga a ținut să arăte Iașilor ce a făcut d-sa ca secretar la Ligă.

D. Nicolae Iorga a făcut un *exposeu* național. Isvolsky a făcut expozeul său panslavist; d'Aerenthal a făcut expozeul său diplomatic; marele vizir a făcut expozeul său de politica tinerilor turci; și d. Nic. Iorga a făcut expozeul său de naționalism la ligă.

Iatăiul punct: *organizarea;* pe secretarul ligii îl doare *organizarea* ligii; și în acest punct pune toată rîvna sa politică.

Iorga plutește în atmosferă. Ori cît de puternică i-ar fi personalitatea sa; ori cît de productiv ar fi el; ori cît de superior s'ar crede taturor în toate, știe însă și Iorga că nu se poate trăi în lumea asta, fără un organism dat și că în viața politică trebue, înainte de toate, *organizarea*.

El care stă printre partide, cu ramificări însă mari liberale, vede că nu se găsește bine la nimene. Iorga nu se împacă de cît cu sine; de aceia a căutat să pună mîna pe ligă; și a pus'o.

Și N. Iorga nu știm dacă ține samă de ce scriu și cum scriu Ardelenii de el, de felul cum îi primesc sprijinul și sfatul. El știe însă una și bună, că ori cît ar fi de nepopular dincolo de hotare, la el acasă să fie tare prin chestia națională.

Noi credem că avem prea vrednice și prea oțelite mîni în Ardeal pentru a duce la bun capăt viitorul neamului. Mai credem că nu s'au topit frații noștri într'atîta, că nu mai au nevoe de noi; ei sunt mai culți ca noi, mai maturiți ca noi, mai bogați ca noi.

Viața politică chiar așa rea cum este, cheamă și va chema mai multe elemente cu vlagă romînească de cît chiar la noi în Regat.

Dar în ligă urmărește N. Iorga un pedestal politic în țară. După cum fluturele are nevoe să se fixeze de o creangă să'și facă gugoașa lui, așa și N. Iorga crede că i-a sosit timpul să se fixeze de ceva; și creanguța și-a găsit-o în ligă.

Supt forma altruismului și donațiilor, N. Iorga e adeptul moralei politice a lui la Rochefoucault.

Prin ligă Iorga crede să circule în toată țara prin anumite organizări, va ținea catastif de nume, de adrese și la un negustor politic listele de adrese constitue un mijloc de reclamă.

Cît va ținea însă această cărdășie! Noi credem însă că chestia românismului n'are nevoe de inșii de la ligă, și de comitetul d-lui Iorga pentru a se trezi și crește. Tot ce e suflet romînesc, cult, cuminte și sănătos știe să coprindă în pervazul său inima de Romîn, iar organizările politice pe această temă ori cît de zgomotoase fi-vor înlăuntru istoriei neamului, căci mîța cu clopoței șoareci nu prinde, ci... rădică pe N. Iorga.

* * *

OAMENI ȘI LUCRURI

CALEA DREAPTĂ

Mai zilele trecute, în tăcerea amurgului, am privit cum scoboară și urcă, rînd pe rînd, de a lungul unui fir invizibil,—un păinjen. De mărime mijlocie, fără să presinte vre-un interes deosebit, banalul viețuitor ademenit de tăcerea ce domnea împrejur, se pusese în urmărirea cine știe cării insecte pe care o simțea în apropiere și țesuse acel fir lung întinzindu-l de la rețea în jos și pe care se plimba cu o iuțeală vertiginioasă, întrerupîndu-și cursa din cînd în cînd, de par'că ar fi stat să asculte vre-un zgomot suspect ori să simtă mai bine încontro a dispărut prada căutată.

Admiram și repegiunea cu care se suia și se pogorà de alungul firului; admiram fenomenala ușurință, cu care neînsemnatul viețuitor, de o ingeniozitate fără seamăn, își întocmise canavaua fixă în unghiul de sus al zidului și din care își desprinsese acest fir izolat, unic spre a-și organiza lupta pentru traiu în feliul cerut de condițiile firii sale; admiram cu deosebire răbdarea extra-ordinară cu care făcea cursele în sus și în jos, acum zburînd ca săgeata, acum oprindu-se locului, ca și cum ar fi încremenit într'o inerție mortală; contemplan arta și tecnica puse în lucru pentru a da o formă absolut geometrică țesutului de păinjeniș, cu drept cuvînt admirat de atîția cîntăreți în oare de meditare, de liniște și de răbdătoare reverie. Căci te predispune într'adevăr spre calmă visare priveliștea aceasta și s'ar putea face din ea un serios element instructiv. Tenacitatea cu care painjenul își ajunge ținta, o egalează numai liniștea cu care își execută acțiunea: nici un sunet și nici un geamăt; dar în același timp nici o abatare. Firul e întins și drept, iar pe această cale își urmează animalul mult răbdătoarele și une-ori primejdioasele sale încercări. Cu cît le privești mai mult în liniștea odăii, cu cît îți sungerează mai mult ideea unei neobosite și neînfrîntate energii, a cării expresiune esențială este persistența și răbdarea. Cu drept cuvînt Carmen Sylva evoca de curînd amintirea luptătorului Robert Bruce care se odihnia, biruit și descuragiat, într'un grajd. Acolo a văzut painjenul agățîndu-se de sute și sute de ori de alungul unui fir, ca să ajungă într'un punct—și în fața acestui tablou a reluat curagiul, a recîștigat eroizmul prin răbdare..

Din vechiul testament se știe povestea cum a scăpat viteazul David de prigonirile Regelui Saul, grație unui painjeniș...

Cu toate aceste puține animale sunt atît de disprețuite și nebăgate în seamă ca neînsemnatul viețuitor care ne dă exemple admirabile de răbdare și tărie și care fugind de alungul unui și aceluiași fir, totdeauna al său propriu, ne învață că singura cale de a ajunge și de a izbuti este calea dreaptă, fără zig-zaguri, fără abateri și fără zadarnică larmă.

Rodion

Gimnastica Suedeză

La anul 1813 nemuritorul P. H. Ling prin intervenirea guvernului, a înființat în Stockholm, un institut central de cultură fizică.

Scopul. Scopul acestei școale e de a forma profesori de gimnastică pentru școale și armate.

Principiile. Principiile gimnasticei suedeze sunt: ca profesorul să cunoască foarte bine valoarea fie cărui exercițiu și rațiunea lui de a-l aplica, ea să convie tuturor persoanelor fără excepție, după vrîstă, forță și sanatate. Profesorul însărcinat cu predarea lecțiunilor de gimnastică, să aibă o cultură generală egală celorlalți profesori de liceu, să fie absolvent al Institutului Central de gimnastică din Stockholm.

Cursurile școalei. Cursurile școalei sunt împărțite în trei ani, și după cum urmează:

Anul I *Cursurile tereotice sunt:*

1) Anatomia și disecția. 2) Fisiologia. 3) Gimnastica pedagogică în școale. 4) Gimnastica militară.

Cursurile practice sunt:

1) Exerciții practice de gimnastică. 2) Exerciții practice de gimnastică militară. 3) Lecțiuni practice ținute cu elevii școalelor. 4) Mănuirea armelor.

In acest an se pregătesc instructorii militari și profesorii de gimnastică pentru școalele secundare inferioare.

Anul al II-lea. *Cursurile teoretice sunt:*

1) Anatomia cu disecții. 2) Fisiologia. 3) Higiena. 4) Mecanica mișcărilor. 5) Gimnastica pedagogică si militară. 6) Curs de pedagogie, teoretic. 7) Gimnastica medicală aplicată în special la copii cu defecte fisice.

Cursurele practice sunt:

1) Exerciții practice de gimnastică pedagogică și militară. 2) Lecțiuni cu elevii scoalelor. 3) Clinica de gimnastică medicală, tratarea bolnavilor.

In acest an se pregătesc profesorii de gimnastică pentru cursul superior de liceu, asemenea pentru armată și marină.

Anul al III-lea. Acest an este special pentru gimnastică medicală. Acest an nu are legătură strictă cu ceilalți doi ani precedenți, însă acei ce urmează numai acest an, devin numai medici gimnastici, și pentru care motiv în acest an sunt primiți studenții în medicină.

Cursurile teoretice ale anului al III-lea sunt:

1) Anatomia cu disecții. 2) Fisiologia. 3) Higiena. 4) Gimnastica medicală, terapeutica. 5) Studiul boalelor care pot fi tratate prin gimnastică. 6) Gimnastică pedagogică.

Cursurile practice sunt:

1) Tratarea bolnavilor. 2) Lecțiuni practice făcute cu copii. 3) Exerciții practice,

Această secțiune este un isvor de venituri pentru școala din Stockholm, de oare se un mare număr de bolnavi din toată lumea vin și se vindică asi.

Personalul școalei se compune din trei directori: unul pentru partea militară, altul pentru pedagogie, și un medic. Pe lîngă acești trei directori mai e și un președinte numit de rege, care supraveghează bunul mers al școalei. Directorii sunt aleși din cei trei profesori principali ai secțiunilor și sunt numiti de rege pe un period de cinci ani, cînd se poate realege.

Corpul profesoral se compune din trei profesori secundari, asemenea dintr'o institutoare de gimnastică propriu ziă, și o alta de gimnastică medicală.

Toți profecorii și directorii sunt numiți numai dintre absolvenții institutului central de gimnastică din Stockholm.

Anul școlar este împărțit în două semetre, și ține de la 15 Sept. până la 25 Maiu.

Elevii care au terminat toți trei anii, capătă titlul de directori de gimnastică, acei care au terminat doi ani sunt numiți profesori, iar cei care au făcut numai un an se numesc instructori.

Budgetul școalei este anual de 100,000 lei (una sută de mii lei).

Cumpărați Bilete pentru Loteria VI Clasa 1 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 19 Iunie 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI Str. Lăpușneanu No. 35

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 12, - jumatate loz Lei 6- Un sfert de loz Lei 3. Una optime lei 1.50

In institutul central din Stockholm unde primiți în fie-care an mulți tineri trimeși de guvernele diferitelor state culte; asemenea școala e vizitată de mulți oameni celebri din toată lumea.

La fiecare doi ani se organizază serbări generale de gimnastică, în diferite centre, și care au un mare răsunet în *toată Suedia.*

*

Care sunt acele persoane cu cultura generală egală ori cărui profesor de liceu, și care trimes fiind de guvernul romîn, a terminat complect școala suedeză de gimnastică, așa după cum se vede descrisă mai sus? Dacă sunt, nu putem decît să-i aplaudăm și vom merge cu dragă inimă la București, ne vom pierde frumosul timp al vacanției bucuroși, în interesul de a ne lumina.

Un lucru însă ne îngrijorează mult: In luna Februarie a. c. s'a ținut în București, un caraghios de examen de capacitate pentru gimnastică, Tineri studenți universitari și absolvenți ai școalei de gimnastică din Iași, au fost găsiți incapabili, și trîntiți la examen, nereușind absolut nici unul. Eu am mai văzut examen, unii căzînd alții reușind, însă această clasificare dacă nu era făcută de persoane superioare, cel puțin egale în cultură cu candidații, dacă nu mai în cultură, macar în titluri. Dar la gimnastică nu e oare o batae de joc, cînd vezi că o comisiune fără cultură, chiar fără titluri numiți maeștri, după legea de la 48, să-i vezi făcînd pe teribilii și înjosind tinerii universitari, superiori lor.

Eu am auzit o poveste, și mi-ar părea foarte bine să rămie o poveste, însă tare mi-e frică să nu se adevărească.—Cică e un oare care om, de mare valoare în București, și să acest savant e singurul trimes de D-zeu pe pămîntul țărei romînești, ca să pue chestia educațiunei fisice pe acelaș plan cu cea din Suedia... fără însă să fi fost pe acolo. Și în acest scop domnia sa va înființa o școală la București, la fel cum a făcut Ling în Suedia și că tot pentru acest scop ar fi ponegrit și reușit să sdrobească o școală de gimnastică de la Iași, pe motivul că ar fi înființată de oameni inferiori domniei sale. Și drept culme, tot acest știutor de toate, fără să fi învățat, va face cursuri de gimnastică suedeză în timpul vacanției tuturor maeștrilor la București. Ascultînd această poveste am rîs din toată inima, și mi-am zis lucrul nefiind serios, nu poate fi realizabil, și Domnul Ministru îi va mai da acestui tip încă o sfîrlează, după cum i-a mai dat'o, casînd examenul de gimnastică.

La viitorul examen va pune președinte al comisiunii o persoană serioasă, și cu cultură superioară candidaților. Iar cu banii ce s'ar risipi chemînd maeștrii la București și plătind lefi degeaba, pentru moment ar fi mai necesari, să se trimeată trei tineri absolvenți de liceu, ca să urmeze cursurile școalei din Suedia, unul pentru pedagogia gimnasticei, altul pentru medicina în gimnastică, și un militar. Aceștia reîntorcîndu-se, ne ar putea face comunicări suficiente cu ocazia unui congres, sau prin publicațiuni amănunțite de tot ce a învățat acolo.

Prin aceasta pe lîngă ca s'ar face un lucru serios, dar ne-ar scuti pe noi oameni familiari să stăm cu lunile prin București, și să ne mai cheltuim din puținul ce-l avem.

Un maiestru

Intre ministru și invățător [6)]

C. Pogor, învățătorul de la Prigoreni, slujește ca pildă de înălțarea și căderea învățătorului în lupta pentru rădicarea alor săi din starea de azi rea, în o stare mai bună.

Sprinten a prinde partea bună a unei mișcări, C. Pogor, s'a insuflețit de o dată la opera împinsă cu atîta putere de Spiru C. Haret. Incunjurat de atenție, de bună voință și de prietenie din partea celor mari și de sus, C. Pogor era cel mai harnic purtător al gîndului ministrului de Culte, și în anul 1901 a izbutit să slujască ca pildă la alți 37 colegi, cari au înființat bănci populare. Singur spune că fiind cu încredere în cuvîntul celor de sus, a prins curaj, a cheltuit din averea-i proprie, s'a luptat și a fost în culmea izbînzii până la o vreme.

Dus și de firea lui impulsivă, dar și de încrederea ce i-au dat'o cei mari, Pogor apucase cîmpii. Intinzînd coarda a abuzat de credit și trecut putința operațiunilor financiare ale băncii și obștiei pe propria sa răspundere.

Pentru C. Pogor consiliul de administrație el era; censorul băncii și obștiei el era; președintele el era; alergătorul el era; plătitorul el era; în toate și la toate el era Pogor, și nime altul nu-l putea înlocui. Căci care altul ar fi avut recerea lui Pogor către cei mai mari, el fiind prietenul celor mari, răzbătătorul la cei mari, căutatul celor mari.

Că în asemenea cazuri C. Pogor să fi trecut limita, să fi călcat formele, să fi nesocotit legile, să fi abuzat chiar de toate, o credem. Singur el o spune. Pogor făcea parte din inițiatorii lucrării, anteriori oricărei legiferări, și în care persoanele jucau rolul întâiu și nu legile.

Dacă unor asemenea oameni, li se contestă valoarea, cinstea, încrederea, priceperea, toată opera lor se reduce la praf. Așa a fost cu Pogor; și dacă li se ia totul de odată, se reduce la nimic toată munca lor.

Pogor în memoriul său No. 2 discută chestia autonomiei băncilor față cu Casa Centrală, și rolul învățătorilor în această mișcare economică, nu de a fi struniți cu severa lege a contabilității, ci de a fi sfătuiți și corectați în lipsurile de formă ce le-ar fi săvârșit, toate acestea izvorînd nu din reaua intenție de a frustra, ci din năzuința de a izvodi binele.

Dacă ar fi fost luați la controlat toți inițiatorii băncilor populare din punctul de vedere al formelor legale, erau de sigur mai toți depuși. Lipsurile de forme erau urmarea inerentă a inițiatorilor, oameni luați de la plug și puși să administreze banul public, fără să știe nici o boabă de lege financiară.

Și Pogor a fost dintre aceștia; și are toată dreptatea. De cît ai lui, care l'au cunoscut, în casa căruia au mîncat, s'au ospătat, găzduit, l'au dat de gît, temîndu-se mai mult, de cît invidiindu l.

Și coadă de topor s'a găsit în persoana îmbuibatului inspector Dumitrescu-Bumbești.

Acest Bumbești, Gorjan de loc, e omul care în istoricul băncilor populare are mare rol. Intronat la direcția băncilor acest învățător și-a uitat de școală, ca și alți mulți și s'a făcut burghez inpector al băncilor.

Bumbești a fost prieten cu Pogor, a stat de multe ori la el în casă, s'a ospătat, adăpostit; există o serie de scrisori de ale lui la Pogor, în care își arată sufletul lui și dorul de a se rădica; ocărește pe frații Patrășcoi din Gorj, crezîndu-i că ar putea să le ia locul. In caetul No. 2, C. Pogor aduce o scrisoare a lui Bumbești; prin care îndeamnă pe C. Pogor să răspundă prin *Cronica* la un articol a lui Pătrășcoi.

Ei bine iată ce spune un învățător în o scrisoare trimeasă lui C. Pogor, după ce i-a cetit memoriile:

„Eu îl cunosc bine pe acest Bumbești, exploatator al unei idei sfinte, care cînd s'a văzut om mare a căutat să facă stare și să trăiască la București ca un bimbașa, uitînd idealul de adineoară; cum să nu-l uite, cînd la rădăcina iubirei lui pentru ideal era ideia de speculă în viitor."

Intre Haret și Pogor s'a interpus Bumbești și ori dus de gîndul că un Pogor ar putea pe baza prieteniei celor mari să-l răpue, ori pentru a dobori un emul l'a dat pe Pogor pe bete.

C. Pogor fiind la banca lui un factotum, a făcut operațiuni riscate. Singur el le spune, el singur se acuză. Dar acuzarea lui pornește din indignarea omului, care a riscat fără să fie ajutat nici de oameni, nici de D-zeu.

„La 1904 cînd a fost seceta cea mare, m'a silit să împrumut de la Casa Centrală 10000 lei ca să procur nutreț la vite, căci dacă nu făceam acest împrumut nu puteam salva banca."

Operațiunea cu fănul a eșit rău. Banca a perdut. Ca să salveze banca Pogor, care era totul, dă ideia înființărei obștiei, ca să ia în 1905 moșia Găneștii a d-nei Ioanid în arendă. „Lovitura ce se da atunci băncii era așa de mare că alt chip de salvare a ei nu era de cît luarea în arendă a moșiei." Am constituit obștea așa cum m'am priceput și am luat moșia; dar îndată mi-am dat samă că am făcut un pas prea îndrăzneț, întru cît moșia era ipotecată la Credit și cu creditul nu se glumește."

Aici atît dl. I. Duca cît și Spiru Haret îi făgăduesc tot concursul. Tare pe acest concurs făgăduit C. Pogor a întins coarda operațiunilor riscate și fiind descoperit cu Creditul a pierdut totul.

Anul a fost rău; garanția s'a sechestrat; creditul a sechestrat recolta și aici Pogor s'a încurcat. Singur zice: „de ce am luat din bancă acești 4000 lei garanția moșiei fără nici o formă? Sigur că motive foarte puternice."

Pe noi nu ne interesează istoricul acestor operațiuni comerciale. Pogor dacă nu s'ar fi fost crezut așa de sigur pe făgăduielile date n'ar fi riscat, n'ar fi periclitat banii oamenilor, și ar fi fost lăsat să scoată la bun sfîrșit opera lui. Dar așa după ce ministrul l'a îmbătat cu dragostea, după ce d. Duca l'a amețit cu atenția, el apoi s'a afundat din vis în vis, că a rămas pe drumuri.

Sistemul d-lui Haret exagerat de C. Pogor l'a făcut să calce legea învățămîntului și să fie pe pragul eliminării, ba să meargă până acolo ca să răspundă prin adresă că lipsește de la școală fără concediu *99 de zile!!!*

Deci din greșală în greșală; din călcare în călcare de legi și toate acestea din cauză că vinovatul cel mare era sus, sus de tot.

Că însuși d. Haret credea și crede că el e vinovatul, iar Pogor trage ponosul e că azi tace și nu răspunde nimic învățătorului, care ori cît ar fi socotit că e un maniac, că e stăpînit de mania persecuției, totuși își dă samă că o parte a răspunderii o are dînsul.

Pentru ca cetitorul să vadă aceasta vom relata lucruri extraordinare, ce le are d. Haret în ghiozdanul său de ministru și cu toate acestea le înghite, și le va înghiți căci nu-i dă mîna să vorbească.

Litere-Ştiinţe-Arte

Ubi bene. — Intemeiarea nouei trupe dramatice la București sub conducerea d-lui Davila, fostul director al teatrului național din Capitală a adus la ordinea zilei oarecare surprinderi. Un număr de artiști, societari sau gagiști ai teatrelor naționale le-au părăsit pe acestea pentru a încheia angajamente cu direcția nouei întreprinderi, exprimîndu-și astfel ncrederea în temeinicia ei și în succesul ei.

Cariera de artist dramatic este de sigur dintre cele mai ingrate. De aceea nu trebuie să ne mire prea mult asemenea dezertări, în vederea unei situațiuni materiale — și poate și artistice — mai bune, cu atît mai mult cu cît speranțele artiștilor de a li se asigura prin lege condițiuni mai bune au fost de o cam dată amînate pe la... toamnă.

Dintre artiștii iașani d. R. Bulfinschi, a încheiat contract cu teatrul d-lui Davila. Titlul de societar clasa I a fost mai puțin ademenitor decît un angajament favorabil la Teatrul liric, salariul fiind îndoit decît al unui societar la Iași. Prietenia strînsă care leagă pe d. Bulfinschi—un excelent artist și o atracțiune pentru publicul iașan,—de directorul teatrului iașan, nu l'a împiedecat de a-și da seamă de situația ce se crează nenorocitei instituțiuni iașane și de aceea d-sa s'a decis repede pentru schimbarea scenei. Actorii sînt artiștii care decînd lumea urmează mai mult ca alții dictonul: ubi bene, ibi patria. Ci pentru aceasta nu-i va osîndi nimeni—mai cu seamă cînd schimbul e între două capitale ale unei aceleiași patrii.

O carieră atît de ingrată ocupă nestatornicia.

*

Știrea despre o expozițiune de sculptură a maestrului francez Auguste Rodin este dezmințită acum în mod cert.

*

Familia lui Victor Hugo are intenția de a transporta rămășițele mortuare ale acestuia la cimitirul Père-Lachaise, de oarece marele poet vroia să fie înmormîntat aci și să aibă un mormînt accesibil tuturor admiratorilor săi.

In „privința" Pantheonului mormîntul popularului cîntăreț e absolut inaccesibil. Se crede că familia Hugo nu e încîntată nici de vecinătatea lui Emile Zola, ale cărui rămășițe au fost așezate dăunăzi alături de ale lui Victor Hugo.

*

D-na Zexnab-Noury, foastă damă de Harem, aceeași care a servit drept eroină lui Pierre Loti în romanul său „Les Desenchantées" publică în ultimul număr din „Neue Freie Presse" un studiu biografic și psihologic asupra lui Abdul-Hamid.

*

Locotenentul Shokleton, care a stabilit polul Sud magnetic și s'a apropiat mai mult de cît ori-care de polul geografic va ține la 28 Iunie în „Royal Geographical Society" din Londra o conferință asupra voiajului seu în fața regelui și reginei Angliei.

El va atinge în special chestiunea vulcanilor și depositelor de cărbuni descoperiți.

*

Am anunțat că editorul Campe din Hamburg a cumpărat cu 10,000 de mărci statuia lui Heine din palatul Achilleion, în Corfu.

Statuia va fi așezată pe platoul vilei pe care o posedă casa Campe în Blankeneze, pe malurile Elbei.

Inălțimea pedastalului va fi mare, așa că statuia va putea fi văzută de toți călătorii cari vor face călătoria cu vaporul pe fluviul Elba.

Malurile Rinului ar fi surîs de sigur mai mult poetului Heine.

A apărut No. 4 din „*Viața Romînească*" de sub direcția d-lor C. Stere și doctor I. Cantacuzino cu următorul sumar:

M. Sadoveanu.—Un om singuratic.
N. Nanu.—Sentințe (Poezie).
N. Petrescu-Comnen.-Ascidentele muncii.
Octavia Goga.—Graiul apelor... (La mal Aeternitas; Furtună; Mama Venerii eterne; De profundis; Scirocco).
Radu Rosettii—In jurul unui hrisov. (Despre împrejurările în care a fost dat hrisovul din 30 Septembrie 1777 al lui Grigore III Ghika, pentru adăogirea boereseului).
Haralamb G. Lecca.—Păcate (Poezie).
C. Sandu-Aldea.—Ape mari.
Matilda Poni.—Messina (Poezie).
I. Agirbiceanu. — Norocul lui Florea Drăgan.
Mihail Codreanu. — Concert simfenic (Poezie).
Izabela Sadoveanu.—Cronica Literară (Profiluri femenine: Amalia, Rosseli).
Em. Triandafil.—Cronica Științifică (Aparatele de zburat mai grele decît aerul).
I. G. Duca.—Cronica Externă (Evenimentele din Turcia).
A. Mirea.—Cronica Veselă (Caleidescop: Fantezie de Sft. Gheorghe.
Ioachim Botez.—Cronica Veselă (Sunt lacrima rerum).
Dr. A. Urechia.— Cronica Fantezistă (Misterul din strada Diaconeselor)
D. Anghel.—Mașină (Poezie).
D. Anghel și St. O. Iosif.— Carmen Saeculare (Partea a II-a).
Un Bucovinean.—Scrisori din Bucovina.
P. Nisanor & Co.—Miscellanea (Comemorarea lui Eminescu; D. Iorga; „De la critică la hartă; D. Iorga și Abdul-Hamid.
RECENZII: Titu Maiorescu „Critice" (3 vol.)—H. S.—A Vlăhuță „File rupte". I. S.—Per. Papahagi. Scriitori aromîni în secolul al XVIII-lea,—Cavalioti, Ucuta, Daniil"—G P.—Dr. Pierre Janet. „Les névroses".—O. B.—A. Croiset. „Les démocraties antiques".—M. J.—Maximilian Sanielevici, „Noțiuni despre asigurări".—J. N.—M. Chisanovici. „Die Wahrheit". (No. 36)—I. N.

Revista Revistelor: Convorbiri literare, Convorbiri critice, Luceafărul, Revista politică și literară, Junimea literară, Arhiva, România, La nouvelle Revue, Mercure de France, „La Revue du Mois", Nuova Antologia, Rivista d'Italia, Deutsche Revue, Deutsche Rundschau, Sozialistische Monatshefte, The Contemporary Review, The North American Review, Satuzday Review.

Mișcarea intelectuală în străinătate.

Informaţii

❑ **Demisia d-lui Cantacuzino.**—După cum am anunțat ieri, d. M. B. Cantacuzino, în urma rezoluției pe care ministrul Haret a pus-o pe sentința referitoare la incidentul universitar din București, a demisionat din comisia de judecată a corpului didactic superior și secundar.

Iată textul acelei demisii:

Domnule Ministru,

Nu am a justifica față de d-voastră modul cum comisiunea din care am făcut parte s'a pronunțat în judecata privitoare la incidentul ivit între d-nii profesori Iorga și Dragomirescu.

Sper că acei cari vor judeca cazul fără patimă și mai pre sus de ori-ce considerațiune personală sau convențională vor găsi în hotărîrea comisiunei dovada unei preocupări de justiție mai profundă și a unei aprecieri mai delicată a prestigiului învățămîntului de cît aceea ce ar fi rezultat din soluția pe care v'ați crezut în drept să o afirmați prin rezoluțiunea ministerială pusă pe hotărîrea comisiunei.

Nu-mi aparține de almintrelea să discut legalitatea criticei nici oportunitatea considerațiunilor conținute în acea rezoluție.

Ceea ce rămîne însă în limitele dreptului meu este de a nu admite ca modul cum înțeleg a mă achita de sarcina de judecător ce mi s'a încredințat să fie supus controlului și cenzurei ministrului și în consecință de a mă demite de o funcție în îndeplinirea căreia independența și demnitatea mea ca judecător nu 'mi sunt asigurate.

Vă rog, deci, să bine voiți a primi demisiunea mea din funcțiunea de membru în comisiunea de judecată a corpului didactic secundar și superior.

Primiți, vă rog d-le ministru, asigurarea înaltei mele considerațiuni.

M. B. Cantacuzino
Profesor universitar din Iași

16 Maiu 1909

❑ Mîine cu ocazia sărbătoarei Sf. Constantin și Elena, după cum am anunțat, se va face sfințirea bisericei din satul Vlădiceni.

Biserica e construită de d. Gheorghiu, comerciant din Bucium.

❑ *Din cauza sărbătoarei Sf-ților Constantin și Elena, „Opinia" nu va apărea mîine.*

❑ După-cum am mai anunțat, la mănăstirea Cetățuia, se va înființa, din inițiativa I. P. S. S. Mitropolitul Pimen, un atelier de pictură bisericească.

Acest atelier va începe să funcționeze probabil de la toamnă.

❑ Duminică 24 Mai a. c. se va face la Mitropolie, sfințirea de Archiereu a P. C. S. Archimandritului Nicodem Munteanu.

Va oficia I. P. S. S. Mitropolitul Pimen Georgescu al Moldovei și Sucevei. Au fost invitați să ia parte Episcopii și Archiereii sufragani.

Noul Archiereu va lua titlul de Băcăoanul.

❑ D. profesor doctor Russ a fost delegat de consiliul de administrație al spitalului „Caritatea" să plece la Ruginoasa, unde, presum se știe, urmează să se instaleze spitalul de copii „Cuza Vodă".

D. profesor doctor Russ, se află de două zile acolo, împreună cu d. Vrabie, casier, ca să vadă ce amenajemente trebuesc făcute, la palatul lui Cuza-Vodă, unde va fi instalat spitalul.

❑ Ministerul de interne, in urma intervenirei direcțiunei generale a serviciului sanitar, a luat dispoziționea ca toți agenții sanitari să fie scutiți pe baza ce trebuia să o facă în comune.

❑ Ministerul de interne a trimis prefecturilor de județe o circulară prin care le pune în vedere ca sumele prevăzute pentru cult și instrucțiunea publică se vor vărsa ministerului de instrucțiune publică ca subvenție, iar ministerul va plăti direct cheltuelile cultului și instrucțiunei după a sa chibzuință.

❑ **Carnetul Sf. Constantin și Elena:** *Joui 21 Maiu 1909.*—D-nii Constantin Disescu, fost ministru, senator (București) Const. Cantacuzino-Pașcanu, Const. Ghica-Deleni, Const. Crigoriu magistrat, Const. Climescu, Const. Buzdugan magistrat, Constantin Chirilă, Const. Leonida (Huși), Const. P. Constantiniu, Const. Lițica (București), Constantin Meissner, dr. Constantin Enășescu, Const. Langa, părintele Constantin Știubeiu, Constantin B. Pennescu, Const. Negruzzi, dr. Constantin I. Tudor, Constantin Catargi, Constantin Buțureanu, Constantin Tabacovici căpit. Constantin Mihailescu, dr. Constantin Bottez, Constantin Mavrocordat, Constantin Prasa, Const. Gheorghiade, Constantin Irimescu, maior Const. Petala, preot Constantin Păun, Const. B. Penel, maior dr. Constantin Miclescu, Orest. Tăutu, dr. Constantin Thiron, Const. Popp, Const. Ivașcu, Constantin Paraschivescu, Const. Motăș, Constantin Velea, Costea Botezatu, Constantin Roiu, Constantin Zaharia, Const. Moțet, Constantin Ciohodariu, Const. D. Papana, Const. Popovici, Constantin Rusovici, Constantin Andriescu, Constantin Lipan, maior Const. Neculau, Constantin Paladi, Const. Jornescu, Constantin Buznea, Const. Dafinescu, părintele Const. Dinescu, Constantin Florian, păr. Const. Georgessu, Const. Ionescu, artist, căp. Constantin Pilescu, Constantin Chiriac, Constantin Raicu, Const. Tincu, Const. Werner, Constantin Groholschi, Const. Vereanu, Constantin Stoianovici, păr. Constantin Stamati, Const. Sofian, Constantin Lambrino, Const. Băicoianu, dr. Constantin Mărzescu, Const. Ernescu, Constantin Rîșcanu, Constantin Cortez, Const. Cumpătă, Constantin Gheorghiu, Const. Recht, Constantin Faur, Const. Gioseanu, Constantin Hociungescu, Constantin Idriceanu, Constantin Lateș, Constantin Momuleanu, Const. Morțun, Const. Pavelescu, Const. Stan, Constantin Munteanu, Constantin Vasiliu, Constantin Ferderber, Constantin Voluță, Constantin Onuță, Constantin Simionescu, Const. Teodorescu, Constantin Voinescu, Const. Alistar, Const. Popescu, Const. I. Alexandrescu, Constantin Romano, Const. Berbecu, Const. Cubelca, Const. Cîrlig, Constantin Zavalide, Economu Constantin Găucă, Constantin Brăescu, Const. Radovici, căpitan Const. Miclescu, Costel Galeriu.

D-nele: Elena Ghyka, Elena Vidrașcu, Elena G. Mărzescu, Elena Rallet, Elena Meisner, Elena C. Chirilă, Elena Zarifopol, Elena Herovanu, Elena Petit, Constanța Ghyka, Elena Brandia, Elena Poni, Nora Niculescu (Marinescu), Elena Volenti, Elena col. Mihăiță, Elena dr. Riegler, Elena Iamandi, Elena Várgoliei, Elena Corjescu, Elena Ureche, Elena R. Suțu, Elena maior Dimitriu, Elena C. Dinescu, Elena Dima, Elena Apostolescu, Elena Pastia, Elena Sion, Elena Bujulescu, Elena Comarnescu, Elena dr. Băltesanu, Elena N. Ștefăniu, Elena Popovici, Elena Folescu, Elena Constandachi, Constanța Arenovici, Elena Vartic, Elena Bottez, Elena Albinetz, Olga Fotty, Elena Deleanu, Elena Grecu, Elena I. Dinescu, Ella Negruzzi, Elena dr. G. Bottez, Constanța Constantius, Elena Calciu.

D-rele: Lina Brandes, Elena Greceanu, Elena P. Gideiu (Huși), Elena Raicu, Elena Prasir, Linuța Minea, Elena Teodorescu, Elena Vasiliu, Elena Rober, Elena Drăgulănescu, Elena Lupu, Elena Ciurea, Elena Racovița, Olga Stoianovici, Elena Pascu, Elena Florescu, Constanța Neculau, Elena Pantazi, Elena Petrovici, Elena Ștefănescu, Elena Mancaș, Eleonora Hasievici, Constanța și Elena Stere, Elena Dragariu, Elena Gheorghel, Elena Manoliu, Elena Alexandrescu, Elena Lucreția Stroici, Ella Nicolau.

❑ Eri s'a ținut la prefectura de județ licitația publică pentru aprovizionarea cu lemne de foc a școalelor secondare din Iași.

Licitația a fost prezidată de directorul prefecturei d. C. Moțet, cu toate că aceasta e contra legei, întru cît d-sa nu avea delegație specială.

❑ Ştirea că, în fine s'a cerut demisia intendentului Patraşcanu de la spitalul Sf. Spridon, a fost primită cu bucurie.

Patraşcanu are la activul seu o mulţime de fapte, care au revoltat chiar şi pe cei din clubul al cărui agent este. Se zice că se va cere şi intervenţia parchetului, pentru a se explica unele afaceri.

❑ P. C. S. Archimandritul Nicodem Muuteanu, care va fi hirotonisit Archiereu, va fi numit Egumen al bisericei Sf. Spridon, pe ziua de 1 Iunie a. c.

❑ Mîine se va oficia cu o mare solemnitate hramul Mitropoliei din Bucureşti.

Cu această ocazie, I. P. S. S. Mitropolitul Primat va hirotonisi ca Archiereu pe P. C. S. Archimandritul Teodosie Atanasiu, actual vicar al acelei Mitropolii şi fost Egumen al bisericii Sf. Spridon din Iaşi şi al bisericei Precista Mare din Reman.

❑ Toţi tinerii, cari sunt recrutaţi pentru formarea contingentului 1910 şi doresc să fie trecuţi ca biciclişti, vor trebui să facă cereri comandamentului de regiment după cea mai întăi vor fi încorporaţi, adică după 4 Noembrie.

Cererile făcute de acum vor fi puse la dosar.

❑ S'a acordat medalia „Bene Merenti" cl. I d-lor: Em. Bardasare, directorul şcoalei de Belle-Arte şi Ath. Teodorini, directorul conservatorului din localitate.

❑ Expoziţia de bărci-automobile, organizată luna trecută la Monaco, a fost înregistrată de cinematograful Pathé Frères şi pe pînza teatrului din Grădina Chateau aux fleurs toate acele vederi sunt exact redate.

Prinţul Albert al Monaco-ului vizitînd acea expoziţie, palatul expoziţiei, lansarea bărcilor-automobile, cursele de întrecere ale acestor miraculoase vehicule sunt fidel reproduse şi le vedem ca şi în natură. Cu acest prilej spectatorii pot vedea fermecătorul Monaco pe coasteleMediteranei, scaldat de valurile mărei.

Programul foarte bogat, cuprinde patru părţi mari de scene comice, teatrale, sportîve, educative etc. şi mai rulează astă seară Mercuri 20 Mai, de oare-ce mîne Joi va fi reprezentată o nouă serie de vederi.

Pentru ca şi copii şi elevii să nu fie lipsiţi de aceste spectacole distractive şi instructive, direcţia cinematografului anunţă că matineurile vor urma regulat la Circul Sidoli în fiecare Duminică de la 5 ore p. m.

Se aduce deci la cunoştinţă că Duminică 24 Mai a. c. are loc primul matineu, la circul Sidoli, cu preţurile pe jumatate ca de obiceiu şi reprezentaţia compusă tot din patru părţi, începe la 5 ore p. m.

Ultime informaţii

❑ **Ştiri pozitive asupra remanierei. D. Stere s'a întors ieri din Bucureşti şi ştie pozitiv că nu va intra în minister. Foarte mulţi liberali s'au opus la întrarea d-lui Stere, arătînd d-lui Brătianu, că ea ar da un colorit guvernului, care ar produce mare perturbare, mai ales la Senat.**

Atunci steriştii, la rîndul lor au început să se opuie la intrarea în minister a d-lui Constantinescu, care nu este un militant politic, ci un politician care profită de prilej şi se vîră în toate consiliile de administraţie.

S-a convenit ca remaniarea să se facă cu d. V. Missir şi cu generalul Hîrjău.

❑ *Domnii Carp şi Marghiloman şi-au anunţat sosirea în Iaşi pentru Dumineca viitoare, ca să mai încălzească lucrurile în partidul local.*

Între acestea, însă, d. Marghiloman s'a îmbolnăvit de o afecţiune oculară şi a plecat astă-zi dimineaţă, cu Orientul, la Viena.

❑ *D. Take Ionescu va sosi Sîmbătă dimineaţă în Iaşi, într'o daraveră profesională. In aceeaşi zi, cu trenul de 5 55 p. m., şeful nostru va pleca la Roman, unde va participa, a doua zi, la un dejun la d. C. Cantacuzino-Paşcanu. Din Roman d. Take Ionescu va pleca, cu automobilul, la Bacău şi de acolo va lua trenul spre Galaţi.*

Dumineca viitoare, 31 Mai, şeful nostru va fi la Dîmboviţa, cealaltă Dumineca la Alexandria şi la 15 Iunie la Braila.

❑ *La Universitate a domnit astă-zi mare fierbere într'o parte a studenţimei, din cauză că d. Iorga a fost oprit să calce pe teritoriul austriac.*

Doi funcţionari ai consulatului austriac local erau acuzaţi de a fi raportat la Cernăuţi sau la Viena despre sosirea d-lui Iorga şi că ast-fel s'a oprit întrarea lui în Austria.

Unii studenţi opinau pentru o manifestaţie înaintea consulatului austriac.

❑ *Evreii din Iaşi se vor hotări să boicoteze tramvaiul.*

Dumineca trecută, cu prilejul unei înmormîntări evreeşti, conductorul unui vagon de tramvai n'a voit să oprească, spre a lasa să treacă cortegiul.

Trei representanţi ai comunităţei israelite prezintîndu-se astă-zi directorului tramvaiului, ca să ceară pedepsirea conductorului, ar fi fost refuzaţi şi bruscaţi.

In urma acestora manifeste vor fi publicate, cerînd ca evreii să boicoteze tramvaiul.

❑ Comisia de judecată a institutorilor şi învăţătorilor se va întruni Duminecă, 24 c., spre a proceda la alegerea unui preşedinte, în locul d-lui C. Climescu.

Ministrul a numit membru în locul d lui Climescu pe d. Stravolga.

❑ D. N. Cananău, deputat, a fost proclamat preşedinte de onoare al societăţei de binefacere „Moldova".

❑ Pentru pregătirea congresului studenţesc, care va avea loc în August, în Iaşi, comitetul organizator local a hotărît să se întrunească, de aci înainte de două ori pe septămînă.

❑ Consiliul facultăţei de litere, care urma să se întrunească luni seara, s'a amînat sine die, mai mulţi profesori lipsind din oraş.

❑ Elevii liceului naţional din Iaşi, cari au luat premiul I la concursul de oină şi elevii liceului internat, cari, anul trecut, luaseră acel premiu, vor pleca în astăseară la Galaţi, spre a participa, mîine, 21 Maiu, la concursul general de oină.

Ministrul şcoalelor şi secretarul general vor asista la concurs, care se va ţinea pe platoul din faţa grădinei publice.

Concursul va dura de la orele opt jumătate la unsprezece jumătate dimineaţa şi de la orele trei la şease seara.

❑ **O Sinucidere.**—Astăzi dimineaţă, un bătrîn muncitor, anume Vasile Mititelu, în vîrstă, se zice de 102 ani, şi-a curmat firul vieţei, strangulîndu-se.

El locuia într'o căsuţă din parcela nouă—mahalaua Ţicău şi o ducea într'o mare mizerie.

Azi dimineaţă, un vecin a dat peste el, găsindu-l strangulat şi înştiinţînd poliţia.

Vecinii spun că de mai mult timp Mititelu spunea că are să se sinucidă, căci s'a săturat de viaţă.

Cadavrul a fost transportat la morga spitalului Sf. Spiridon.

❑ Mîine se va serba cu mare solemnitate hramul bisericei Nicoriţă,—sf. Ioan cel nou de la Suceava; soborul va fi compus din preoţii: C. Dinescu, Dim. Popa şi Vasiliu, şi diaconii Săvulesca şi Bobulescu.

Serviciul divin va fi acompaniat de un cor, compus din 30 persoane. Păr. C. Dinescu va ţinea o frumoasă predică cu această ocaziune.

❑ Mîine Joi, la ora 2 jum. p. m., va avea loc, în sala Conservatorului de Muzică şi declamaţie, o producţiune, dată de elevele şi elevii Conservatorului. Se vor executa diferite bucăţi de piano, violină, instrumente de coardă etc., precum şi recitări.

Venitul net ce va rămînea se va împărţi elevilor lipsiţi de mijloace. Biletele şi programul se află la conservator.

❑ Din închisoarea centrală din Bacău a evadat numitul Iancu Lefteriu, condemnat pentru un omor comis la Constanţa.

❑ Parchetul Putna anunţă dispariţia numiţilor Sava Bruzi şi Nestor Tardea, acuzaţi de incendiare şi distrugere.

❑ Doamna Adela Kogălniceanu a primit o scrisoare anonimă, prin care i se spune că va fi otrăvită de un om din anturajul ei, în scop de a o prada şi a-i fura bijuteriile.

Afacerea se instrueşte la cabinetul d-lui Jude instructor Erbiceanu.

❑ La cursele de biciclete, ce au avut loc cu ocazia serbărilor de la Ciurea, curse care au fost aranjate de d. R. Toflă profesor, încă unul care a lucrat foarte mult pentru buna reuşită a serbărilor, au luat: premiul I d. Michail Brill, iar premiul II d. Păstorel Teodoreanu.

La curse pe jos de viteză, au luat: pr. I elevul Zăgănescu de la şcoala militară, pr. II elevul Ionescu de la liceul Naţional şi pr. III Borisov.

La tir: pr. I d. Ciulei de la şcoala militară, pr. II d. Veselli, pr. III Ionel Teodoreanu.

La cursele de fond: pr. I Cătuneanu, pr. II Ionescu, pr. III Miclescu.

❑ D. Const. I. Munteanu, fost primar la Sculeni, a fost numit notar cl. I a.

❑ Astă-zi la orele 12 a plecat în Podolia (Rusia) comisiunea compusă din d-nii: X. Eraclide ajutor de primar, P. Cujbă ofiţerul stărei civile şi dr. veterinar Buzencki, pentru a cumpara caii necesari comunei.

Judiciare.—Tribunalul Dorohoi s'a pronunţat ieri în procesul intentat de d. C. G. Vernescu lui Fr. Fischer, pentru reziliarea contractului moşiei Ripiceni.

Tribunalul a respins cererea de reziliare, dar a condemnat pe Fischer să plătească d-lui Vernescu 9000 lei daune şi 4000 lei cheltueli de judecată.

Ambele părţi au declarat astă-zi apel la Iaşi.

— Camera de punere sub acuzare a respins astă-zi apelul făcut de bacanul falit Antoniade, în contra reconfirmărei mandatului de arestare.

A respins, de asemenea apelul lui Hascalovici contra cuantumului de trei mii lei fixat de judele instructor pentru eliberarea provizorie a numitului.

— Pentru evaluarea mărfurilor firmei Fischer, care a cerut moratoriu, tribunalul a numit astă zi expert pe d. N. Ostapovici.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti 20 Maiu.

O sîngeroasă luptă între ofiţeri şi civili

La Giurgiu s'a dat o luptă între militari şi civili; un mort şi cîţi-va răniţi.

Giurgiu.— Oraşul nostru a fost aseară, pe la orele 8, teatrul unei sîngeroase încăierări între nişte militari şi civili.

Iată cum s'au petrecut faptele:

Avocatul Anghel Rădulescu avusese acum cîtva timp o ceartă, cu tînărul ofiţer Foscarina, din regimentul 10 roşiori. Cearta se iscase de la motivul că numitul ofiţer avusese o purtare nedelicată faţă de sora avocatului. Un schimb de vorbe urmă între cei doui, acum cîteva zile în faţa caselor cumnatului avocatului, din strada Ţepeş-Vodă.

La un moment dat ofiţerul trase sabia şi dădu o lovitură în cap avocatului Anghelescu, rîndindu-l. Acesta a scăpat cu viaţă numai refugiindu-se în locuinţa cumnatului său.

Avocatul Angelescu reclamă cazul autorităţilor militare şi parchetului; iar d. colonel Cernătescu a fost însărcinat a face ancheta.

Aseară la orele 8 avocatul Rădulescu se întorcea cu trenul de la Bucureşti, unde fusese să reclame cazul ministrului de război. Abia intrat în sala de aşteptare avocatul Rădulescu se vede întimpinat de mai mulţi ofiţeri, în fruntea cărora se afla sub-locotenentul Foscarina.

Acesta a pus piedică avocatului care căzu jos. In momentul acesta ofiţeri se năpustiră asupra lui, lovindu-l cu cravaşele şi picioarele.

Avocatul se refugi acasă, în timp ce lumea, care era adunată la cofetăria Stănescu, din centrul oraşului comenta dezaprobînd purtarea ofiţerilor.

La un moment dat trecu pe acolo grupul de ofiţeri ce făcuse scandalul de la gară, şi publicul îi huidui.

Se născu ceartă şi sosiră la faţa locului procurorul Brătăşeanu, prefectul Poenariu şi întregul aparat poliţienesc care somă pe ofiţeri să se retragă.

Ofiţerii s'au dus la cazarmă şi în scurt timp au eşit în piaţă cu două plutoane de roşiori.

Somaţiile prefectului rămaseră zădarnice. Militarii scoţînd săbiile se năpustiră asupra mulţimei, care năvălise în cofetărie. In învălmăşeală mai multe persoane au fost rănite. La un moment dat se aud două detunături de armă în cofetărie, şi subloct. Foscarina căzu rănit de moarte.

Sosi la faţa locului d. col. Caribolo, comandantul reg. 10 roşiori, care declară că n'a dat nici un ordin pentru scoaterea trupelor. Numai d-sa reuşi a retragă trupele.

Din ancheta făcută se constată că avocatul Rădulescu fu acel care a descărcat arma asupra ofiţerului.

El a fost arestat şi contra lui s'a lansat mandat. El declară că a descărcat patru focuri de revolver.

O parte din ofiţeri precum şi funcţionarii de la gară interogaţi au declarat la instrucţie că în adevăr ofiţerul Foscarina a fost provocatorul la gară.

Transportat la spital sub-locotenentul Foscarina, după scurt timp încetă din viaţă.

Primul ministru precum şi d. Stelian, ad interim la război, care au fost înştiinţaţi, au avut astă noapte o lungă convorbire telefonică cu d. general Căpitanovici, comandantul garnizoanei. D. Stelian a comunicat cazul A. S. R. Prinţului Ferdinand, comandantul corp. II de armată care a ramas foarte afectat de întîmplarea dela Giurgiu ordonînd o severă anchetă.

LOTERIA

Bucureşti.—Astăzi a fost ultima zi de cîştigare a loteriei regatului romîn. Au trăgut:

25,000 şi 200 lei No. 10479, 5260, 27372, 19594, 22805, 40769, 10443, 12481, 2017, 40859, 59788, 22983, 39762, 58324, 25424, 3651, 50182, 36469, 56735, 15742, 56854, 17718, 1485, 2945, 10479, 5260, 27372, 19514, 22805, 40769, 48416, 18964, 33074, 57849 15656, 24112, 552, 50878, 55781, 28876.

3000 lei No. 8485.

2000 lei No. 16245.

1000 lei No. 54515, 40181, 20557, 48894, 39985, 36376.

500 lei No. 33204, 35734, 54677, 22603, 21915, 58856, 42727, 27729.

200 lei No. 552, 1134, 10318, 17935, 20152, 23140, 29597, 34159, 39188, 45307, 48730, 54212, 58324.

❑ Biletele norocoase de loterie pentru clasa I-a se găsesc de vînzare la COLECTURA PRINCIPALA
TH. P. MAXIMOVICI

Chestia Cretei

Constantinopol.— Chestia Cretei ocupă foarte mult cercurile politice şi presa de aci.

Ziarul «Tanin» publică o scrisoare din Creta cu titlul „atrocităţile din Creta", care semnalează svonul care se răspîndeşte printre creştini că dacă insula Cretei nu va fi încorporată Greciei, creştinii vor măcelări pe mahometani.

Accidentul balonului Zeppelin

— AMĂNUNTE—

Goeppingen.—Balonul Zeppelin 2, cu prora reparată, s'a ridicat din nou pe la 3 şi 20 d. a. Contele Zeppelin a urmat balonul său în automobil.

După cea dintăi hotărîre balonul trebuia să facă călătoria cu prora înapoi, dar mai pe urmă s'a hotărît să facă cu prora înainte.

*

Biberach.—Balonul Zeppelin s'a coborît, fără incident, la 9 seara, lîngă Schemmerberg, pe linia căiei ferate de la Laupheim la Biberach.

Contele Zeppelin a sosit aci tot la 9 cu automobilul său. El a declarat că balonul reparat a făcut numai 13 km. şi manevra e grea.

Probabil că balonul nu va pleca, de cît mâine după ce se va umfla din nou.

*

Friederichshafon.—Cînd a sosit la Berlin ştirea că balonul Zeppelin 2 se reîntoarce înapoi, Imparatul Wilhelm a trimes contelui Zeppelin o telegramă exprimîndu-şi părerea de rău şi cea a întregei familii Imperiale ca şi a populaţiei din Capitală, din cauza întoarcerei neaşteptate.

Fiindcă Contele Zeppelin anunţase sosirea sa în Capitală, batalionul aerostaţierilor fusese comandat de serviciu. Impăratul relevă bucuria publicului şi entuziasmul soldaţilor sosiţi cu toată serbătoarea de azi şi termină exprimîndu-şi speranţa că în curînd Capitala va vedea sosirea balonului Zeppelin 2.

Contele Zeppelin a răspuns Impăratului exprimîndu-şi mulţumirile sale. El spune că n'a avut nici odată intenţia să viziteze acum Berlinul şi cere să se facă o anchetă spre a stabili cine a falşificat telegrama aerostaţierilor, care a provocat atîta confuzie.

Contele Zeppelin a hotărît să se reîntoarcă în urma pierderilor neprevăzute.

Din Turcia

Constantinopol.—Cabinetul a depus azi un proect de lege asupra secretarilor de stat, sub forma unui articol, stabilind că mandatul de deputat se potriveşte cu funcţiile de secretar de stat.

In privinţa noului conflict care s'a ivit între Camera şi Senat, aceasta din urmă a refuzat să admita maximul pensiilor de disponibilitate şi de retragere stabilite de Camera.

*

Constantinopole.—Misiunea însărcinată cu notificarea urcărei pe tron a plecat astăzi.

Evenimentele din vilaelul Konya, par a fi foarte exagerate; au fost numai doi morţi şi cîţi-va răniţi. Ordinea este restabilită, de asemenea foarte exagerate sunt ştirile publicate despre starea din Liban.

Chestia liniei ferate orientale

Sofia.—Nota bulgară privitoare la căile ferate orientale a fost trimisă astă-zi Porţei. Această notă protestează în termeni foarte moderaţi, în contra întârzierei de a se da Bulgariei, o hotărîre în ceia ce priveşte calea ferată orientală. Din loc competent se crede că în urma notei Bulgare, Poarta va ajunge în curînd la o înţelegere cu administraţia căilor ferate orientale.

Serbia se înarmează

Belgrad.—Ministerul de resboiu a invitat pe mai mulţi armurieri să facă oferte pentru o furnitură de 87,000 de puşti cu repetiţie şi 80,000,000 cartuşe.

Se asigură că în curînd guvernul sîrb va cumpara şi 20 de tunuri de mare calibru, trei baterii de obuzieri şi trei baterii de montieri.

Accidentul regelui Alfons

Madrid.—Regele Alfons şi-a scrintit un picior, în mod uşor, jucînd polo.

Organizaţie anachistă

Paris.— Organizaţia anarhistă a hotărît să se taie numeroase sîrme de la telegraf şi telefon, în împrejurimile Parisului.

Bandele bulgare

Salonic.— La Virtze, districtul Tikpisch, o bandă bulgară a fost prinsă şi capturată. Şefii erau Athanas şi Kotscho.

Casa de Bancă
MORITZ WACHTEL,—IAŞI
—PIAŢA UNIREI—

Emite cecuri şi scrisori de Credit asupra tuturor oraşelor mari din ţară şi străinătate, în timpul sesonului de băi şi asupra staţiunilor balneare precum:

Carlsbad
Marienbad
Franzensbad
Reichenhaill
Wiesbaden, etc.

de asemeni face ori ce operaţiuni de bancă, primeşte spre fructificare ori ce sume de bani în cont curent eliberînd

SCRISORI DE CREDIT
şi
LIBRETE DE ECONOMIE.

Avansează asupra Titlurilor, Mărfurilor şi altor garanţii.

Vila Grierul din Comuna Bucium situată pe dealul Repedea se dă cu chirie în apartamente şi în total, pentru vară; e şi de vînzare. Amatorii a se adresa la d-ra Sculli, vila Grierul.

De vînzare O vie în comuna Vlădiceni, judeţul Iaşi, şi un loc în strada Hotin 9. A se adresa d-lui Anibal Ciure, avocat, str. Muzelor 6.

Contra arderei soarelui şi a musculiţilor supărăcioase pe timp de excursiuni e cel mai nimerit un voil de gaze mare şi lat care acopere toată faţa şi cît e de mare pălăria. se găsesc la Magazinul

LA „VULTUR"

care vinde aceste gazuri mari cu preţuri foarte mici, precum şi toate noutăţile sezonului de vară.

De vânzare SAU DE inchiriet

Vila Căpitanului Tăutu, situată *la Copou Rondul al II-lea.* Avînd casă compusă din 6 odăi mari, bucătărie, cameră pentru servitori, pivniţi, zemnic, 2 grajdiuri, 2 şuri, hambari, coşări, poeţi etc., loc de arătură 3 jum. hectare şi carieri de nisip.

Doritorii a se adresa proprietarului str. Cogălniaeanu 2.

Vaccinări şi Revaccinări
cu limfă proaspătă garantată
practică
Dr. A. Steuerman
Str. Golia 12

De închiriet în strada Romînă No. 11 un apartament compus din 3 odăi şi antret sus, una sufragerie, o odaie de slugi, bucătărie în subsol, şi ogradă. Se predă din nou reparate şi zugrăvite. A se adresa **d-lui Unter,** strada Ştefan cel Mare.

Dr. Benno Th. Stenner
fost asistent al cliricei Dermato-sifilitice din Iaşi şi medic al spitalelor Sf. Spiridon la secţia boalelor de femei şi a căilor urinare.
Consultaţiuni de la 12-3 p. m. şi 7-8 p. m.
Iaşi str. Muzeor No. 40

DE VÎNZARE 400,000 de cărămizi de nisip, calitatea I-a, arse gata, la prima fabrică de cărămizi de la Frumoasa.

A se adresa d-lui A. Teitler str. de Sus 45.

100.000 lei, de daţi în ipotecă în moşie, primul rang, sau după Credit.

Detalii la administraţia ziarului.

VIZITAŢI ATELIERUL
DE
Fotografie Artistică WEISS
IAŞI—PIAŢA UNIREI
LEI 5—12 FOTOGRAFII MIGNION—5 LEI

CABINET DE CHIRURGIE
şi
TEHNICA DENTARA
D-r S. EIGHER
— STRADA LAPUŞNEANU 23 —
Extracţiuni, plombe, denturi.
Lucrări în aur, cauciuc şi porcelan

S'a deschis în strada Păcurari 15
(vis-a-vis de Tuffi colţ cu Rîpa galbănă)
Atelierul de spălătorie şi călcătorie pentru lengerii de lux

Execută în timpul cel mai scurt şi cu preţuri moderate. Se primesc trousouri, lengerii de lux şi diverse albituri. Curăţenia cea mai perfectă.

Müller

BYRRH — CEL MAI BUN VIN TONIC ŞI APERITIF — PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. — **BYRRH** — Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII — VIOLET FRERES (Thuir Franţa) De vînzare La toate magazinele de consum din ţară

PORTE-POTS
EN FONTE INOXYDABLE
Prix 0f50c
Raymond GARIEL
2me, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc
Envoi franco de l'Album sur demande

PONDOIR
DÉCORÉ
Prix 3f50
R. GARIEL
2me, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

GRILLAGES
GARIEL 2me quai de la Mégisserie PARIS
Cloture de Chasse, le mètre 0f20
Châssis de couche, depuis 7f
Paillasson pour abris, le mètre carré 3f
Porte Sur-clôture, pour 2 à 3 Places 3f

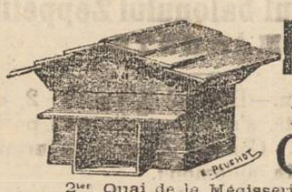

RUCHE
à Cadres mobiles
Prix : 20f
Gariel
2me, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à 0f20

1620 **NEVRALGIELE**
Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâia să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Da-á bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere : LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghiştii şi Farmaciştii.*

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere—Str. de Sus

Fondată în 1852

Aduce la cunoştiinţa intinsei sale clientele şi în special D-lor

Antrepenori, Arendaşi şi Proprietari

că pentru campania de lucru s'a asortat cu mari depozit de

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Ţevi, Robinete

şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apă

Tablă, Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru cladiri etc. etc.

Maşini agricole şi Pluguri

accesoriile lor de la cele mai renumite fabrici.

CUREALE DE TRANSMISIUNI, COCS CU ANTRACIT ŞI CARBUNI DE FORJA.

Toate cu preţurile cele mai convenabile

„ANCORA"
(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Înaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia
LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,223 10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţii peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" incheie asigurări :
a) Caz de viaţă pentru un capital su resultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.
e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor la caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi
Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi :
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Gradina Chateau aux Fleurs

In fie-care seară
LA 9 1/4 ORE

CINEMATOGRAFUL
Pathé Frères -- Paris
Programul se schimbă Luni şi Joi

Grădina complect reînoiată şi amenajată cu amfiteatre, terase higienice cu poduri izolatoare, arene etc.

Preţurile: Loc rezervat 1 leu 25 bani. Terasa 1 leu 25 b, Arena 1 leu, Amfiteatru 50 bani.

In fie-care Duminică, **MATINEU** la Circul Sidoli, preţurile pe jumătate şi începutul la 5 ore p. m.

GRILLAGES 1m de haut. 1m extra 0f30c

Raym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, TONNELLES, POULAILLERS
BORDURES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f

BROSSE A TAPIS
Prix : 14 fr.
R. GARIEL
2me, quai de la Mégisserie
PARIS
Envoi franco du Catalogue

Dim. G. Longinescu
AVOCAT
— *Strada Golia 77* —
Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu
AVOCAT
— *Str. Bărboi No. 19* —
Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa I a Loteriei VI

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 19 Iunie 1909

Se poate cîştiga in caz fericit cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322,000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Princip la Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale :

1/8	Una optime	Lei	1,50
1/4	Un sfert	Lei	3,00
1/2	Una jumătate	Lei	6,00
1	Loz întreg	Lei	12,00

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Garantez servicia cel mai Prompt şi conştincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant omp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 731 — Sîmbătă 23 Mai 1909

D. Take Ionescu la Cîmpu-Lung

Șeful nostru, d. Take Ionescu, a fost Duminecă la C.-Lung și a prezidat solemnitatea inaugurărei clubului conservator-democrat din Muscel.

Cu această ocazie, d-sa a rostit un important discurs, care interesează actuala politică a țărei.

Șeful nostru a vorbit de succesiunea liberalilor, la care Carpiștii aspiră, înaintea noastră, lăudîndu-se cu promisiunea Regelui, de a-i aduce la putere.

„Regele—a declarat d. Take Ionescu, de 43 de ani nu a spus nimănuia că îl va aduce la putere, fiind-că Regele nu este un Sultan sau un Șah al Persiei, ca să facă ce vrea.

„El pune urechea, ascultă și desleagă problema, după cum se indică de națiune.

„Dacă Carpiștii, n'ar spune lucrul acesta, n'ar exista.

„Mie Regele nu mi-a spus nimică, fiind-că nu l'am întrebat și nici nu 'L voiu întreba.

„Nu este greu să vii la putere, ci este greu să te menții!

„Eu afirm un lucru, că noi putem guverna, chiar contra coaliției liberalo-junimiste și că vom eși la alegeri!

„Și atunci, cine trebue să vină la putere? Negreșit aceia cari pot guverna singuri!

„Atunci, de ce să se mai schimbe firma? Dacă ar veni junimiștii, ar guverna tot liberalii! Țara nu vrea lucrul acesta. Țara vrea mijloace noi de guvernămînt.

„Dacă este vorba ca liberalii să rămînă să guverneze din opoziție, asta este un caraghioslîc, asta este o păcăleală, și asta nu se poate tolera cu nici un chip"!

. . . . . .

Declarațiunile acestea ale șefului nostru, rostite cu acea convingere, care ți-o dă cunoașterea exactă a unei situații politice, au turburat mult liniștea sufletească a celor două partide adverse, și prin presa lor atît de generoasă în injurii s'au năpustit iarăși în potriva șefului nostru.

Liberalii se simt atinși pentru că d. Take Ionescu, le vorbește de o succesiune politică ce nu este încă deschisă, iar junimiștii pentru că le tăgăduește posibilitatea luărei de către dînșii a acestei succesiuni.

De toate să le vorbești liberalilor, dar numai de o apropiată retragere de la putere, nu.

De toate să le spui junimiștilor, dar numai de o imposibilitate a unei guvernări junimiste, nu.

Și unii și alții uită, că puterea nu poate fi apanagiul unui singur partid politic, și că Statul nu se poate guverna de partide slabe fără autoritate și simpatie în țară.

Dar mai cu seamă și unii și alții uită, că Șeful Statului, arbitrul suprem al situațiilor politice, a fost totd'auna protivnic unei guvernări prea îndelungate a liberalilor,—după cum deja a afirmat'o prin memoriile Sale, și că în constituționalismul Seu conștiincios n'a voit să aibă la putere guverne în potriva voinței țărei!

Din aceste considerațiuni de înalt ordin politic, șeful nostru, d. Take Ionescu, a tras concluziunile de mai sus asupra inevitabilei retrageri a liberalilor, și a venirei noastre după dînșii la putere.

Guvernul d-lui Brătianu este istovit; el a perdut ori-ce credit în fața țărei, și cu nimic nu i se poate prelungi existența. Hărțuit de proprii săi partizani, și repudiat de țară prin ultimele alegeri parțiale, el va fi nevoit a remite în mîinile Regelui, frînele puterei, iar Suveranul, uzînd de înaltele Sale prerogative, va fi chemat să le încredințeze acelora pe cari i-a indicat deja țara.

In acest acord de voinți, strîns legate între ele, rezidă principiul constituțional al alcătuirei guvernelor în țara noastră, și pe care Suveranul nostru l'a transformat în cel mai înțelept sistem de conducere a Statului.

Dar nici liberalii nici junimiștii nu se pot împaca cu acest sistem atîta timp, cît este contrar intereselor lor politice. Ei știu că Regele nostru și-a făcut un criteriu de conducere a Statului, de a contopi totd'auna în voința națiunei, voința Sa, și de a respecta și executa ca un drept și o datorie sacră acestei voinți, ori de cîte-ori a fost la mijloc chestiunea schimbărei regimului.

Ci, astă-zi această voință a Națiunei și care nu poate fi, și nu trebue să fie, de cît și voința Regelui, este ca partidul liberal să părăsească puterea, iar în locul lor să urmeze conservatorii-democrați.

Și fiind-că șeful nostru, d. Take Ionescu, a demonstrat apropiatul deces al guvernului liberal și imposibilitatea venirei junimiștilor și unii și alții îl atacă cu caracteristica lor sălbătăcie.

Dar de ce le-e frică, n'au să scape și d. Take Ionescu cu toată împotrivirea adversarilor noștri, va veni și se va menține la putere, pe dată ce liberalii vor părăsi guvernul.

Vespasian I. Pella

Incidentul de la Giurgiu

Toată lumea va fi de acord să dezaprobe actele desperate petrecute la Giurgiu, între militari și civili, și să constate, tot odată, cu mulțumire, că asemenea incidente în Romînia, au loc foarte arare ori. Civilii cu militarii armonisează perfect, fiind-că militarii nu formează o castă a parte, ci, din contra, în viața de toate zilele, ne întîlnim și suntem, așa cum o cere civilizația de și în țările mai vechi în civilizație, se petrece tocmai contrariul, suntem buni prietini, oameni la fel.

De la Giurgiu, însă, a pornit un exemplu contrar, o pildă de sălbătăcie, care trebuește considerată ca un eveniment cu totul izolat, căci militarii sunt alături de noi să dezaprobe urîta și sîngeroasa întîmplare.

De sigur, menirea soldaților nu este să intervie pentru mai marii lor în chestiuni pur personale și dacă, cum este cazul special, un civil n-a tolerat ca un ofițer să-l facă pe primăvaratecul pe lîngă persoana surorei sale, nu trebuia el—ori cît de necăjit ar fi fost să scoată armata pe stradă și s'o facă să șarjeze

Mult mai violentă de cît se cădea, chiar pentru o faptă extrem de gravă, acel ofițer și-a luat răsplata

Acum fierul roșu ar trebui să lucreze pentru toți ceilalți, fie militari, fie civili, care au provocat enormul scandal.

Noi voim ca o judecată foarte repede, extrem de energică, să stabilească toate vinovățiile, toate răspunderile; voim ca ertarea să fie exclusă și ca deasupra dreptății făcute, să se închidă, cît mai repede, enorma ticăloșie de la Giurgiu.

Să se închidă și să se uite. Să rămîie ca un vis urît, iar realitatea să zugrăvească, precum pînă acum, excelentele relații d'intre militari și civili

Răspuns „INDEPENDENȚEI"

Versatila „Independența" se crede în drept să răspundă amicului nostru Lascar Antoniu și să apere pe cinicul ministru de justiție pentru inconsequenta mișcare din magistratura inamovibilă.

D-l Stelian ar putea să spună citind articolul din „Independența". că o asemenea apărare complectează de minune acuzațiunea amicului nostru, și că cel mai bun serviciu care i l-ar fi putut aduce oficiosul francez ar fi fost să păstreze o înțeleaptă tăcere.

Căci, ce spune altceva ziarul liberal de cît tocmai ce i a imputat ministrului, amicul nostru Antoniu și anume că a făcut numirile după legile existente și cu o lună înaintea punerei în aplicare a propriei sale legi de organizare a justiției.

Și, „Independența" se întreabă în mod naiv, dacă, d. Stelian avea dreptul să le facă, ca și cum i s'ar fi contestat de cineva legalitatea numirilor.

Singura numire ilegală și pe care prietenul nostru a relevat-o în cel de-al doilea articol al său, a fost aceea a d-lui Procopiu, de oare ce decretul de trecerea sa ca membru al Curței de apel din București pe ziua de 1 Iunie, nu se putea face fără avizul Consiliului superior al Magistraturei. Și cel d'intîiu care a recunoscut această ilegalitate și s'a grăbit a o îndrepta și bine înțeles tot în scopul politic de a nu servi pe secretarul său general cu o numire anulabilă, a fost însuși ministrul de justiție.

Amicul nostru a imputat d-lui Stelian, că atît în alcătuirea legei de organizare, cît și în mișcarea din magistratura inamovibilă, a fost dominat de cel mai urît și josnic politicianism și a demonstrat faptul acesta cu propriile fapte ale ministrului.

La această dreaptă și severă imputare, ziarul liberal nu răspunde nimic și de aceea apărarea ce-i face ministrului e mai mult de cît rîdicolă.

D. Stelian avea ocazia fericită să probeze sinceritatea principiilor d-sale, experimentînd prin cea mai bogată mișcare în magistratură, noua sa lege de organizare judecătorească.

Cînd, în expunerea de motive a proectului și în discursurile rostite în parlament, ministrul justifica stîrpirea abuzului făcut de puterea executivă, prin deferirea către consiliul superior, a dreptului de recomandare în numirile și avansările din magistratură, dator era și moralminte și politicește d. Stelian ca să aștepte cu încredere și satisfacțiune, ca numirile în chestiune să se facă la 1 Iunie, cu avizul acestui consiliu. Dar d sa s'a grăbit să complecteze toate vacanțele din magistratura inamovibilă, după interesele sale politice, dînd un vot de neîncredere consiliului judecătoresc și nesocotind propria sa lege.

Dar „Independența" adaugă că numirile d-lui Stelian pe lîngă că sunt legale sunt și excelente.

Recunoaștem că sunt tot așa de legale, fiindcă au fost făcute cu 30 de zile înainte de inmormîntarea vechei legi, cum sunt de excelente din punct de vedere al intereselor partidului liberal.

Judecate după criteriul prestigiului justiției și al equității față de ceilalți magistrați, aceste numiri în mare parte sunt odioase. Căci numai un ministru inconsequent putea să nesocotească la Casație doi presidenți de secție și alți înalți consilieri mai bătrîni, și cu mai multe drepturi la avansări, pentru ca trecînd peste ei toți, să facă prim-president pe liberalul Bagdat.

Nu mai vorbim de numirile de la Curțile de Apel și Tribunale unde pînă și agenții electorali au fost făcuți inamovibili.

Intr'un singur punct are dreptate „Independența", cînd menționează tonul violent din articolele prietenului nostru Antoniu.

Foaia franțuzească spune, că nu vrea să ne plătească cu aceeași monedă, generositate, pe care ar fi trebuit s'o recomande d-lui Stelian. Toată lumea știe cît de cutezător a fost acest ministru în parlament, cînd a vorbit despre d. Bădăreu.

Ori cît de energici am fi noi totuși nu vom putea nici odată întrebuința invectivele de care adesea s'a servit acest veni nos politician impotriva fruntașilor noștri. Este o mare deosebire între tonul energic și demn al limbagiului amicului nostru Lascar Antoniu față de un ministru atît de pătimaș și între cuvîntările sale pline de falșitate și aroganță, ori de cîte ori a fost silit să-și apere actele sale, impotriva dreptelor noastre critici

Chestii politice

TURNEUL CARPIȘTILOR

Carpiștii au căutat prilej de a se întruni la Tîrgoviștea pe calea Voevozilor și a benchetui întru proslăvirea șefului local, d. C. Olănescu, cel mai combativ membru al grupării junimiste. Cine n'a auzit de d. C. Olănescu, fostul președinte al Camerii? Doar inginerii să nu fi auzit de dînsul, el, ministrul, care le-a făcut legea excepțională a erarhiei inginerilor și lefurile exorbitante de mari.

C. Olanescu, proprietarul Găeștilor, omul de echilibru în partid a fost dat să deschidă seria turneului politic al partidului d lui Carp.

Pe calea Voevozilor! Cît nu spune acest nume în istoria Tîrgoviștei. Cum te scobori în vale supt Curtea domnească, se deschide o alee de plopi seculari, ce leagă mănăstirea Dealul cu vechea Capitală a Munteniei. Rari locuri au un așa trecut istoric ca această vale a Voevozilor! Cîte alaiuri de domnii nouă! Cîte convoiuri funerare n'au întovărășit pe Voevozii, ce și-au găsit mormîntul la mănăstirea Dealul!

Ei bine pe această istorică vale fost-a dat partidului d-lui P. P. Carp să deschidă focul luptelor politice, în ajunul venirei la putere... a cui? Ce? nu știți? a d-sale și a partidului d sale! Nici nu se putea mai poetică și istorică vale pentru un partid așa de istoric! Ce adică, poate pretinde cineva să se asemene cît de cît cu partidul d-lui Carp supt raportul istoricității sale?

Cei mai mulți din fruntași au început viața politică înainte de 1870, de cînd memoria noastră a istorlanți nu se ridică așa de sus, sau cum ar zice anonimul Notar: *terra Blachorum terra Bulgarorum existisse fertur!*

Și în adevăr că a fost istorică întrunirea, istorică și masa, de pe vremea lui Dabija Vodă, care bea vin din oală de lut, nu din păhare, căci unul din meseni s'a ridicat cu graiul pănă la cronicarul Miron Costin, care zicea lui Cantemir Vodă „mai rar cu păharele și mai des cu orînduelile."

Chiar așa! Ce nu s'a vorbit la masa din valea Voevozilor! S'a proslăvit șeful local de cei veniți de la București; s'a pus rămașag că dînșii vor veni la putere... *in vino veritas.* Și mă rog! de ce n'ar veni? N'au cu ei pe cel mai vechiu ministru, care a întrupat în lunga carieră politică ideia conservatoare? N'au ei cel mai abitir șef de partid? N'au ei pe cei mai desinteresați oameni? N'au ei pe cei mai încercați și văzuți oameni? Nici unul nu găsești supt 50 ani, tot oameni maturiști, care cu podagră la picioare, care cu dureri de șale, de cap, de ochi, de urechi, dar tari de memorie, sobri în inteligență, atentivi și harnici la bunul public, oameni care au îmbătrînit în slujba țării!

Cum ar fi mers țara asta a noastră fără dînșii, cînd din cei 14 ani de viață politică ei au cărmuit gîndirea romînească *6 luni*, ei, da! 8 luni, adică 244 zile, 5876 minute, secundele nu le mai socotim; e o datorie ca acești oameni încercați așa de mult timp în așa de scurt interval să ia pe mănecă diriguirea intereselor acestui oropsit popor! Iar suveranul, care știe cumpăni și distribui rolurile nu va putea trece peste acești încercați stîlpi ai țării, cum a trecut la 1904, căci doar de ce e Rege constituțional!

Din valea Voevozilor, Carpiștii vor sui în cabinetul Regelui, slujind Măriei Sale ca sfetnici luminați și inspirați de focul sacru al țării din cel mai clasic loc al țărei noastre!

E semnificativ lucru, pentru *Beizadelele bezumnii* ale Țarigradului să-și deschidă drumul la domnia nouă mergînd prin calea Voevezilor!

Dar de la Calea Voevozilor poți ajunge și la Cetatea Poenari a lui Țepeș Vodă, dacă e vorba să ne adîncim în istorie, acum în ajunul venirei la putere a junimiștilor, ca încheere a turneului abia început cu atîta fast istoric!

Adevarat turneu istoric, nu politic!

***

OAMENI ȘI LUCRURI

CEARTĂ DE CUVINTE

Sunt puțini care-și mai aduc aminte de oare-cari expresiuni și cuvinte foarte la modă în literatura curentă și foarte norocoase, acum vr'o 15 ani: artă pentru artă, artă cu tendinți, artă imperso nală, și alte cîte-va cu totul dispărute astăzi în negura uitării.

Au venit apoi o serie de alte cuvinte cari luară locul și celebritatea: poporanism, artă poporanistă și altele. Iar o expresiune cu totul recentă, care e pe cale de a cuceri popularitatea este aceea de: „scriitor monopolizat".

Reproducînd o convorbire—nu un „interview"—ce am avut cu repezentantul unei publicațiuni însemnate, am relevat nu de mult tendința revistei în chestiune de a avea un număr de scritori ai săi propri, sintetizînd acea tendință prin expresia—cam brutală inventată pentru ocaziune de „monopolizare". Cuvîntul pare c'a fost dintre acele „norocoase" și a făcut încunjurul multor organe de publicitate.

Cu toate aceste, e vădit lucru; o ceartă de cuvinte și nimic alta. In toate epocile noastre literare s'au grupat cîte un număr de scriitori în jurul unei sau unor personalități și sub o formă ori sub alta, mai curînd ori mai tîrziu, scriitorii au fost răsplătiți.

Că nu mai suntem în periodul de patriarhală și idilică bohemă literară de acum 30 de ani, e firesc. Odinioară un volum de poezii de ale lui Eminescu nu-și scotea spesele de tipar; prima ediție la Socec ori la Haiman, a pieselor lui Caragiale a ieșit aproape cu deficit. Cine regretă oare *acele* vremi?

Avem netăgăduit, o serioasă mișcare literară astăzi, coincidînd în același timp cu obiceiul firesc de a se plăti și produsele scriitorilor, așa cum se plătesc și ale pictorului, ale sculptorului, ale compozitorului, ale inginerului. Cînd poetul Vlăhuță scria:

... Munca de artist e crudă
Și e mic'a ei răsplată.

după ce marele Eminescu, salariat la „Timpul" ne lssase ca un testament aceste cuvinte de foc: „Scriu, scriu mereu, scrie-mi-ar numele pe mormînt!"—însemna oare că ne aflam în epoca „de aur" a literelor romîne? Erau oare așa de „frumoase" timpurile și moravurile? N'au fost oare nevoiți oamenii politici cu vază să găsească „recompense" materiale pentru cei mai mari scriitori, numind pe unul bibliotecar, pe altul director de teatru, pe alții iar, la cîte o arhivă, ori la vr'o instituțiune, în posturi sau așa zise „sinecure".

Un element de imoralitate ar constitui bună oară, dacă în schimbul unei anumite plăți bănești, ai impune scriitorului un anumit mod de a scrie, anumite teme ori tendințe. Dar a „conrupe" pe scriitorul de valoare numai ca să te onorezi a adăposti produsele lui artistice fără nici un control, fără vr'o cenzură sau restricțiune literară, a-i asigura pînă la un punct existența din ceea ce dă—în schimb—contingentul *lui* de cetitori e de sigur tot așa de puțin imoral cum era silința de altă dată de a asigura o catedră sau un alt post oficial unui scriitor din jurul unei publicațiuni literare cu mare vază și chiar cu trecere politică.

Toate celelalte considerațiuni variante pe aceeași temă sunt mai mult ori mai puțin—jocuri sau certe de cuvinte..

Rodion

INTRECERI AERIANE

Pe apă și în aier.—Catedre ad-hoc.—Al cui va fi spațiul?—Rivalitate franco-germană.—Sport, știință și snobism.—Zmee și baloane.—Automobile zburătoare.—Avertismente necesare.

Neputîndu-se consola de supremația navală engleză, se observă că Germania imprimă un viguros elan inarmărilor sale aeriane. „Liga Aeriană" din Berlin a decis înființarea unei școli de piloți pentru dirigiabile. Direcțiunea acestei școli a fost încredințată unui general. Un număr de orașe germane—Göttingen, Dresda etc., au înființat catedre de „navigație aeriană".

Celui din urmă „Zeppelin", construit la Friedrichshofen, îi s'au înlocuit motoarele recunoscute ca slabe, cu altele mai puternice.

Un „Zeppelin" german posedă în adevăr o deplasare aproape înpătrită a tonajului unui „Republique" francez. Dar o mare parte a acestei superiorități este mai mult aparentă de cît reală, fiind-că încărcătura de aluminium, care constitue scheletul baloanelor „Zeppelin", e prin sine însăși o greutate moartă, ce trebuie să dispară. De unde ar rezulta că un „Zeppelin" n'ar putea să ție piept aierului mai mult timp de cît ori-care dirijabil francez, în virtutea volumului său. E vorba aici de o superioritate de netăgăduit, asemănătoare cu aceia a cuirasatelor moderne de 18—20000 tone, față de modelele auterioare numai de 14—15000 tone.

*

In Franța ministrul de resboiu a pus la concurs un model de dirijabil de 6000 m. c., adică aproape jumătatea unui „Zeppelin", care are 10000 m. c.

Forma lungreață, ca o țigară de fruntă cu vîrful înainte, e comună tuturor dirijabilelor. Toată lumea își dă seama că această formă ușurează deplasarea aerostatului, micșorînd rezistența pătrunderei. Ceia ce nu se știe, dar care nu-i mai puțin însemnat, e rolul ce-l joacă permanența rigurosă a formei în aerostatică. Pentru ca baloanul să conserve maniabilitatea sau ușurința de a fi condus, flexibilitatea evoluției, trebuie ca forma întregului corp și, mai ales, a vîrfului dinainte să rămîie într'o strictă neschimbare. Fiind-că îndată ce se mișie vîrful prin vre-o micșorare a presiunei interne, se formează găuri sau brăzdături pe învelișul balonului, care, treptat, începe a-și perde maniabilitatea. El încetează de a se supune exact la diferite mănuiri și recapătă supărătoarea sa independență și nu-și va mai face datoria pînă ce nu-i se va reda forma sa primitivă.

Baloanele franceze datoresc această prețioasă rigiditate unei supresiuni interne provenită din acțiunea unui ventilator, care suflă aer într'un balonaș ascuns în pîntecele dirijabilelor.

Acest proceden e excelent cel puțin atîta vreme cît dirijabilul nu trece peste

Cumpărați Bilete pentru Loteria VI Clasa 1 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 19 Iunie 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI Str. Lăpușneanu No. 35

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plată cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 12, - jumatate loz Lei 6- Un sfert de loz Lei 3. Una optime lei 1.50

lungimea de 60 m. Pe cînd la un „Zeppelin", care are 100 m. lungime, nu va fi de ajuns.

*

In Franța mișarea aeronautică este azi în toiul ei. E foarte probabil ca în aceste interesante descoperiri Franța să aibă și ultimul cuvînt, după cum l'a avut și întâiul cu fratu Montgolfier, datorită cărora s'a putut prepara germanilor la asediul Parisului o frumoasă surpriză: o pasere fără aripi, care nu e pasere—o ființă oare-care fără picioare și fără ochi, care nu e ființă, și—totuși—sboară!

Aceste întreceri între națiuni și indivizi depășesc ori ce limită a închipuirei. Și oamenii chemați și oameni nechemați, cel mai modest meșanic și cel mai obscur meseriaș, care, mă rog, n'are azi în occident sistemul său de aeroplan în stare de proect sau chiar gata în fundul atelierului său?

Până și la noi, unde ori ce activitate serioasă de asemenea natură, este cu totul ștearsă, apare pe ici pe colo—cel puțin prin ziare—cîte un inventator de baloane...

Acei cari n'au aspirațiuni înalte, se mulțumesc în Franța cu perfecționarea unui soiu de zmău, pentru care un colonel din armata franceză a instituit un premiu de 1000 lei.

Se crede că acest modest aeroplan, care pare a fi un fel de avorton al dirijabilului, ar putea aduce însemnate servicii în atacul și apărarea localităților și a coastelor.

Zmăul n'are nevoe de motoare și e un avantaj mare pentru pungile mici. Motoarele sunt scumpe. Iar cele bune, chiar dacă există, sunt rare, pentru că toemai în motor constă greutatea problemei. Nici o experiență, nici un progres, fără un bun motor.

Și chestiunea motoarelor mai este și în afară de competența multor cercetători, fiind-că aparține specialiștilor, adică mecanicianilor. De mecanician prin urmare depinde dezlegarea.

Progresul aviațiunei e legat de căutarea celui mai ușor motor, după cum și progresul automobilismului a fost legat la început tot de ușurința motorului. De la motorul greu și nepractic al primelor automobile, s'a ajuns, prin perfecționare, mai repede la cel ușor, pentru că aici cercetarea nu era legată de atîtea primejdii ca la baloane.

Cu toate aceste omul, care posedă atîta putere de voință, care pune atîta puțin preț pe viața sa cînd e vorba de a zmulge vre-o nouă taină din mîna zgîrcită a naturei, în cel mai apropiat viitor, va învinge desigur și acest obstacol.

Putem spune deocamdată că „atmosfera pare încărcată", că „în aier miroase a ceva". Căci în curînd va cădea o ploaie bine-făcătoare—ploae de aeroplane, de baloane, de dirijabile și de zmeie... De aceia, spre a le descoperi va trebui să mai umblăm și cu ochii în sus.

Dar acest avertisment firește, nu-l dăm poeților.

UN MAGISTRAT „excelent"

— Supleantul trib. Tutova —

Pentru ca lumea să-și facă o idee exactă despre valoarea magistratului d-lui Stelian, care a provocat scandalul judecătorului la tribunalul de Tutova, vom face astăzi libretul d-lui Bontaș, agregatul actualului ministru de justiție.

Cine a fost d. Bontaș? D. Bontaș și-a făcut apariția în județul nostru în precedenta guvernare liberală. Nefiind apt pentru altceva i s'a încredințat revizoratul școlar, deși nici o idee n'avea de școala primară, de scopul și menirea ei și de atribuțiunile ce avea de îndeplinit. A fost o adevărată pacoste pentru școală și pentru învățători; în schimb însă a făcut partidului liberal, servicii de agent electoral.

După cîtva timp îl găsim profesor suplinitor de liceu; fiind însă slab pregătit și căzînd mereu la examene, a fost înlocuit. Incapabil ca profesor s'a înscris ca avocat dar mai ales ca agent electoral sub protecția liberalilor din localitate. In această din urmă calitate a desfășurat o activitate desgustătoare, dar foarte prețuită de corifei liberali din localitate în tot timpul perioadei electorale din 1907. Recompensa a fost locul de supleant de la tribunal, care deși devenit vacant pe ziua de 1 Mai 1907—în ajunul alegerilor—prin mutarea d-lui Panu, locul se ținu vacant până la 25 Iunie 1907 (după alegerile generale) cînd i se dădu acestui vestit agent pentru serviciile aduse partidului, în special pentru discursurile ditirambice ținute în întrunirile publice etc.

D. Botanș ca magistrat. Numit supleant, d. Bontaș a și intrat în vacanție (ca prezident de vacanță) și prima grijă a acestui magistrat a fost să facă petiții de înscriere în listele electorale la colegiul II, pe care apoi tot el să le rezolve ca magistrat, înscriind în liste, diverși indivizi cunoscuți cu simpatii pentru liberali. In al II an, adică în vara anului 1908, magistratul d-lui Stelian, a cerut în calitate de supleant, înscrierea la colegiul II a o mulțime de persoane, fapte cari se pot stabili ori cînd.

In oraș d. Bontaș nu se sfiește să declare față cu toată lumea că d-sa face politică pentru a-și aranja situația politică în viitor; că d-sa nu-i pentru magistratură, că'și va da demisia și altele. Ca o dovadă că magistratul d-lui Stelian e consequent de ce spune, este faptul că a luat parte la banchete politice cum a fost banchetul d-lui George Diamandi deputat, unde a și vorbit chiar în numele tinerimei liberale, față fiind și ceilalți magistrați din localitate, ai d-lui Stelian și asigurînd pe șefii politici liberali, de devotamentul lor nețărmuit.

In lucrările de tribunal s'a arătat fățiș partinitor pentru amicii politici, pentru a le atrage atenția asupra sa, dînd cîștig de cauză acolo unde nu era și călcînd legea. „Așa a lucrat în afacerea fraților Kefală, în favoarea d-lui Th. Ioan, șeful liberalilor din Bîrlad". „Așa în afacerea falitului Leibovici căruia i-a dat drumul de la arest călcînd toate regulile, pentru ca să avantajeze pe amicul său avocatul N. Simionescu (ajutor de primar)". „A favorizat pe falitul Rășcanu (liberal și rudă cu d-sa) prin diferite acte, lucrînd de acord cu famosul judecător G. Dimitriu (alt agent liberal), care și-a primit deja răsplata, fiind avansat prezident la Fălticeni". Mai sunt încă și alte afaceri cunoscute, de care lumea e scandalizată ca să tolerează și cari la nevoe s'ar putea dovedi dacă ar vrea integrul ministru Stelian.

Dar unde această creatură a d-lui Stelian a atins culmea nerușinării, este atitudinea ce o are în afacerile în cari partidul liberal a luat angajamente—prin luptele de opoziție—să aducă acuzații de necinste, diferitelor persoane din partidul conservator. Aici a găsit ecoul în ajutorul ce d. Bontaș oferă cauzei în calitatea lui de judecător, producînd manifestațiuni și chiar scandaluri pentru ca să se arăte servil și devotat cauzei liberale. Așa e cazul recent cu inginerul Andronescu.

Acum dacă ne întrebăm pentru ce toate aceste fapte arbitrare și scandaloase, răspunsul e ușor de ghicit. Desigur d-nul Bontaș e în așteptarea vre-unei avansări, dată fiind era avansărilor d-lui Stelian. Probabil supleantul politician așteaptă avansarea chiar în locurile ce se țin vacante la tribunalul de Tutova.

Cînd un magistrat se dedă la acte politice de felul acestora pentru ca să parvie, cînd ministrul nu vrea sau nu se interesează să le vadă, atunci întrebăm: Asupra cui trebue să cadă răspunderea scandalurilor cari se petrec, dacă nu asupra celora ce sunt datori să îngrijească pentru asigurarea mersului regulat al justiției și a încrederii ce lumea trebue să aibă în ea?!...

Cînd ne gîndim că d. Stelian acuză pe d. Bădăreu de numirea de magistrați din cluburile politice, ne întrebăm de unde a recrutat d. Stelian, acest soiu de magistrați cari pîngăresc nobila misiune de judecători sub ochii și auspiciile actualului ministru de justiție?

Așteptăm să vedem ce măsuri se vor lua și vom reveni.

Litere-Științe-Arte

Un neajuns.—Presa franceză obicinuește să dee cea mai întinsă publicitate discursurilor de recepțiune la Academie. Cele mai mari ziare, ca „Le Temps" și „Les Debats" publică suplimente mari cu această ocaziune; mai multe reviste însemnate scot edițiuni speciale ocazionale, în scop de a pune întreg publicul francez în contact cu importantele manifestări intelectuale ce se produc cu ocazia recepțiunii de noi „nemuritori."

In ultimul timp au avut loc la noi primiri destul de importante în sinul Academiei Romîne. Cea din urmă, a d-lui Duiliu Zamfirescu, a fost chiar senzațională și cetitorii noștri cunosc împrejurările, de oarece au fost ținuți în curent, precît posibil. Precît posibil,—pentru că există un mare neajuns, un neajuns fundamental și care, împiedecă lumea de a cunoaște exact ceea ce caracterizează împrejurarea unei recepțiuni academice; discursul de primire. Intr'adevăr asemenea discursuri ar trebui publicate în extenso pentru a fi cunoscute de toată lumea ce se interesează de atari evenimente; biroul înaltei instituțiuni s'ar cuveni să dee, la timp, note stenografice presei, lucru care nu se întîmplă. Mult interesanta cuvîntare a d-lui Zamfirescu abundentă mai ales în teme de polemic a fost redată de fiece ziar în alt mod, în genere cu totul incomplect așa că a fost aproape imposibilă o discuțiune fundamentală,—pînă la apariția lui în analele Academiei: la calendele grecești!

*

In notița: „ubi bene" trebuia cetit ultima frază: „O carieră atît de ingrată *scuză* nestatornicia."

*

Locotenentul Bilse, autorul romanului „Intr'o mică garnizoană" a scris acum un nou roman cu titlul: „Scumpă țară!"

Acest roman a fost confiscat de poliție „Scumpă țară fii în pace!

*

Profesorii universitari: dr. Hans Virchov consilier medical și dr. Bona Baginski vor serba jubileul de 25 ani de profesorat la Universitatea din Berlin.

*

Opera din New-York angajează de pe acuma, artiști de primul rang pentru viitoarea sesiune.

Cu toate că bilanțul Operei pe anul trecut a indicat un simțitor deficit, cheltuielele n'au fost de los restrînse ba chiar mărite considerabil.

Astfel după comunicaroa directorului de la „Metropolitan" direcția a subscris până acum angajamente pentru opt milioane lei numai cu soliști; ne putem deci închipui la ce sumă se vor urca celelalte cheltueli dentru orchestră, iar, decoruri, mașinării, balet, precum și pentru numerosul personal necesar unei astfel de instituțiuni.

Direcția a angajat în total 60 de cîntăreți și cîntărețe de prima forță pentru viitoarea stagiune.

Caruso, tenorul idol al americanelor, va primi cîte 8000 lei pentru fie care seară cînd va cînta.

Sesiunea din New-York a fost redusă la 20 septămîni, restul sesonului trupa va juca în Broock yin, Baltimore-Philadelphia și Boston.

*

Prima catedră universitară pentru navigație aeriană s'a înființat nu de mult în Göttingen, în urmă catedra din Sturttgart, și acum s'a înființat în Dresda la școala technică superioară încă o catedră pentru navigație aeriană.

*

Museul din Bruxelles a cumpărat de la regele Belgiei pentru suma de 150,000 lei un tablou de Wan Dick cu portretul sculptorului Duguesnoy.

Regelui îi se oferise de un comerciant 240,000 lei pentru acest tablou.

*

In „Biblioteca pentru toți" a apărat poemul d-lui Ludovic Daus, „Blestemul No. 455".

Noua scriere a puternicului scriitor pe care-l avem în d. L. Daus, e povestirea tragică a unei familii din Moldova în timpul eteriei grecești. Scene reprezentate puternice, pline de poezie și un umanitarism care înduioșează până la lacrimi, acapără de la prima pagină pe cititor și-l face să vibreze de durerile și nenorocirile strămunilor noștri atît de asupriți sub jugul greu al fanarioților.

Rară scriere mai înălțătoare, și cu pasagii atît de frumoase ca „Blestemul". Numeroșii cititori ai „Bibliotecei pentru toți" sîntem sigur că vor primi acest nou volum cu un deosebit entuziasm.

Informații

❑ La marele alergări de cai, ce vor avea loc în zilele de 14 și 21 lunie a. c. la hipodromul de lîngă abator, se va institui un premiu al „subscriitorilor". Se vor face 400 de subscrieri a 5 lei și suma de 2000 lei se va da premiu calului care va învinge.

Calul învingător va deveni proprietatea Jokey-Clubului, și acesta va face tragerea la sorți a subscriitorilor și numărul care va eși va cîștiga calul.

❑ D. Charles Chaigneanu fost inginer șef al comunei Iași, a fost numit pe ziua de 1 Iulie st. n. directorul fabricei Crezuot la Constantinopol.

❑ La concursul general de oină ce s'a ținut ieri la Galați, premiul a fost deceraat școalei Normale din Cîmpu-Lung.

Elevii liceului național și liceul internat din Iași, cari au participat la concurs, s'au reîntors astă-zi în Iași.

❑ D-na Maria Dafinescu din Iași a fost autorizată să predee limba franceză în clasa I-a liceală a liceului de domnișoare Humpel din Iași.

❑ Eri s'a făcut la Mitropolia din București hirotonirea ca Archireu al P. C. S. Archimandritul, Teodosie Atanasiu, cu titlul de Ploeșteanu.

Hirotonisirea a fost făcută de I. P. S. Mitropolitul Primat, asistat de Episcopii de Argeș și Rîmnic.

❑ Comitetul organizator al congresului studenților romîni, din toate țările ce se va ținea la Iași în luna August, în ultima ședință a hotărît ca durata congresului să fie pe trei categorii: conferințe, disncțiuni, și partea artistico-culturală.

Seara se vor da sărbări culturale artistice.

❑ Duminică după cum am anunțat va avea loc la Teatrul Național, concursul corurilor școalelor secondare de băieți și de fete din localitate.

Dimineață va fi concursul pentru școalele de fete și după amiazi la ora 2, pentru școalele de băieți.

❑ Preotul din comuna Cepleniță a reclamat autorităților în drept că Duminica trecută a fost bătut, în timpul cînd oficia serviciul divin în biserică, de către un arendaș.

S'a orînduit o severă anchetă.

❑ Duminică se vor face rugăciuni de ploaie și procesiuni în comunele rurale din județul nostru, unde se simte o mare lipsă de ploaie.

❑ Eri s'a oficiat cu o deosebită solemnitate hramnl bisericei Nicoriță.

Cu această ocaziune, părintele C. Dinescu a ținut o frumoasă predică. Ae asistat un foarte mare număr de credincioși.

❑ Mercuri seara elevii clasei a VII-a a școalei militare din localitate, au plecat în excursiune la Cernavoda și Adam Clisi.

Escursiunea va dura 7 zile.

❑ **Două circulare.**—D. general de divizie Crăiniceanu, inspectorul general al învățămîntului militar, a dat două ordine circulare, relativ la concentrarea plutonierilor.

Intâiul ordin sună astfel:

Pentru executarea dispozițiunilor prevăzute de art. 4, al. III din legea ofițerilor de rezervă, am onoarea a vă ruga să binevoiți a dispoza ca, în acest an să fie chemați pentru stagiul de 2 luni, pe timp de la 15 Iulie până la 15 Septembrie a. c., plutonierii proveniți din tinerii cu termin redus, cari au dreptul a deveni ofițeri de rezervă și cari nu au fost concentrați anii trecuți din diferite motive.

Examenul pentru obținerea gradului de sub-locotenent în rezervă, se va da la școala tinerilor cu termen redus (Ploești), odată cu elevii acelei școale, în a 2-a jum. a lunei Septembrie.

In ceeace privește pe tinerii cari au urmat școala tinerilor cu termen redus, se vor avea în vedere prescripțiunile art. 54 din instrucțiunile relative la funcționarea acelei școale (decizia ministerială No. 10 M. O. p. r. din 19 I. 09).

Al doilea ordin circular:

Pentru executarea dispozițiunilor prevăzute la art. 4, al. VIII din lege ofițerilor de rezervă și la art. 10 din regulamentul acelei legi și ca complectare a ordinului circular al ministerului de resboiu No. 4,640 din 5 lunie 1908, am onoare a face cunosent că subofițerii reangajați, cari, la eliberarea lor îndeplinesc condițiunile prevăzute la art. 13 din legea pentru reangajarea gradelor inferioare în armată din 1906, și doresc a deveni ofițeri de rezervă (combatanți sau asimilați), vor trece în acest an examenul practic la școala tinerilor cu termen redus (Ploești), în a doua jumătate a lunei Septembrie.

❑ Elevii școalei comerciale superioare s'au reîntors eri din excursiunea ce au făcut'o. Ei s'au dus întâi la Constanța, unde au visitat lucrările noi din port, elevatorile și lozele; s'au dus apoi la Brăila, unde au fost primiți de uniunea absolvenților școalelor comerciale și unde au vizitat docurile și porturilor.

După ce au vizitat Lacul Sarat, elevii s'au dus la Galați, unde au vizitat portul și unde li s'a făcut o frumoasă primire de către colegii locali, iar de acolo s'au reîntors la Brăila.

Eri la orele 1 și 40 s'au reîntors în localitate.

❑ Eri după amiază, la orele 3, a avut loc, în sala conservatorului de Muzică și Declamație, o frumoasă și bine reușită producțiune. dată de elevele și elevii conservatorului.

Elevii care s'au produs s'au distins mult,—păcat că a asistat lume puțină.

In numărul viitor vom face o dare de samă.

❑ Aflăm cu plăcere că eri a avut loc la Podul-Iloaia celebrarea căsătoriei religioase a drăguței d-șoare Elena Lăzăreanu, fiica părintelui Lăzăreanu, din P. Iloaia, cu d. Mihail Isăcescu.

Felicitări.

DIVERSE

— O frumoasă petrecere a avut loc eri la Ciurea, petrecere organizată de sătenii din acea comună și la care au fost invitați să ia parte d. Vasile Teodoreanu, organizatorul frumoaselor serbări de Lunea trecută, presum și membrii comitetului organizator. Din Iași au luat parte d-nii: V. Teodoreanu, locot. Bijulescu, N. Popa, Bantaș și Rober. Sătenii le-au făcut o frumoasă primire și în special d-lui Teodoreanu. După ce s'a oficiat un Te-Deum de către păr. N. Popovici, acompaniat de corul sătesc, a urmat o masă țărănească, la care au luat parte și autoritățile comunale, care au mulțumit d-lui Teodoreanu și delegaților din Iași. D. Teodoreanu a tuoastat, mulțumind, în cuvinte mișcătoare, sătenilor și autorităților, pentru frumoasa primire.

Au mai tuoastat d-nii: Vuza, primar, Rotta învățător, păr. N. Popovici, Bogdan veteran, locot. Bijulescu, Popa, Leahu, Harhas, N. Bartolomeu, Cunciuc și alții.

După masă s'a încins o mare horă, după care apoi sătenii au petrecut cu urale pe delegații din Iași.

— D. Ioan Crețu a fost numit păzitor regional în județul Iași, în locul d-lui V. Teodoritu, demisionat.

— D. G. Stejărescu, absolvent al școalei superioare de comerț din Iași, impiegat auxiliar cl. I în serviciul exterior al creditului agricol, a fost numit impiegat auxiliar cl. I, în administrația centrală a R. M. S.

— Ministerul instrucțiunei a dat autorizarea d-nei Maria Dafinescu, pentru a preda limba franceză în cl. I-a liceală de la institutul „Humpel", din localitate.

— Eri dimineață măcelarul Constantin Popovici, din strada spitalul Pașcanu No. 10, fiind turmentat, a încercat să omoare pe concubina lui Maria Toni, descărcînd un foc de revolver asupra ei. Glontele însă n'a nimerit'o. Popovici a descărcat un foc și asupra lui, dar a ricoșat.

„VULCAN"

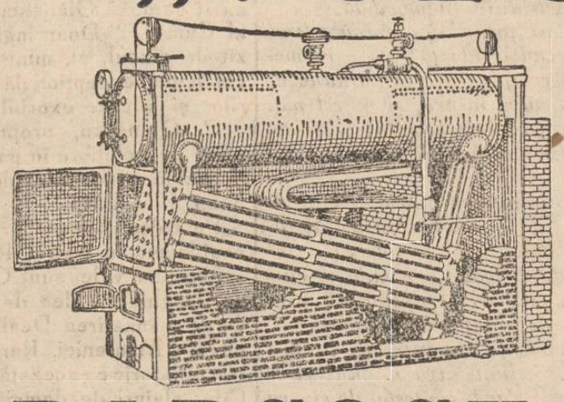

FABRICĂ DE MAȘINI

SOCIETATE ANONIMĂ

BUCUREȘTI

EXECUTA CA SPECIALITATE:

CAZANE

multitubulare cu circulațiune de apă și supraîncălzitoare

SISTEM ȘI BREVET

BABCOCK-WILCOX

LONDON

Curățitoare de apă brevet HALVOR BREDA, Transmisiuni de forță Economisoare

OFERTE ȘI PROSPECTE după cerere GRATUIT

Ultime informaţii

❑ **Sinuciderea tînărului Porfiriu.**— Direcţiunea hotelului Belvedere din Nissa a înştiinţat ieri pe d. Porfiriu, distinsul consilier al Curţei de Apel din Iaşi, că fiul său, George Porfiriu, student în drept în Iaşi, aflător în Nissa, din mijlocul lunei Martie s'a sinucis prin împuşcare.

George Porfiriu, după ce şi-a isprăvit voluntariatul, a cerut tatălui său să-i elibereze partea sa de moştenire, în sumă de vre-o trei zeci mii lei, ce-i se cuvenea de la mama sa, defuncta, născută Brăiescu.

D. Porfiriu, care ştia că fiul să n'avea pregătirea necesară să-şi administreze singur averea, refuză să elibereze moştenirea pînă ce tînărul Porfiriu, sfătuit de falşi prietini, chemă pe tatăl său în judecată pentru restituirea moştenirei.

D. Porfiriu, văzînd că n'are încotro, remise moşteniren fiului său, care de îndată începuse se ducă traiul larg şi nesocotit al celor cari n'au noţiunea valorei. In scurt timp, în tripouri şi în societatea unei femei cu moravuri sprintene, George Porfiriu cheltui trei părţi din averea sa şi, cu restul de vre-o 9000 lei, plecă la Nissa unde perdu bani în joc de cărţi şi la ruleta din Monte-Carlo.

D. consilier Porfiriu, căruia i adresăm sincerele noastre mîngăieri, a telegrafiat la Nisa, cerînd ca să nu se facă înmormîntarea pînă nu va sosi d-sa în localitate.

In baza unui congediu de 10 zile, pe care l'a obţinut de la primul preşedinte al Curţei, necăjitul părinte va pleca astăzi seară, Vineri, la Nissa.

❑ D-nii S. Haliţa, inspector general al învăţămîntului şi D. Sachelarescu inspector şcolar, au plecat aseară în Capitală, în interes de serviciu.

❑ Pentru solemnitatea hirotonisirei ca Archiereu a P. C. S. Archimandritul Nicodem Munteanu, a fost invitaţi toţi Episcopii şi Archiereii.

❑ D-nii căpitani Liciu, Checais şi Arabu, din regimentul 13 Ştefan cel Mare, vor pleca în escursiune de stat major, pe timp de 5 zile, de seară, în judeţul Roman.

❑ De cît-va timp cazurile de tusă convulsivă se înlănţuesc printre copiii din localitate.

Un mijloc de propaganda boalei e şi acela că medicii recomandă copiilor cu tusă convulsivă, aer curat şi le recomandă în primul rînd grădina Copou. Or, copii sănătoşi vin acolo în contact cu bolnavii şi epidemia se întinde.

Ar fi bine să se ia măsuri.

❑ **Incercare de sinucidere.**—Numita Mina Walter, de 21 ani, domiciliată în strada Florilor 3, a încercat să se sinucidă, bînd o cantitate de spirt denaturat. A fost internată la Spiridonie, secţia d-lui profesor Russu, unde i s'au făcut spălături stomacale.

Mina Walter avusese ieri ceartă cu concubinul ei, I. Costăchescu, bărbier, strada Zugravilor. Concubinul ei a maltratat-o şi atunci ea a încercat să se sinucidă.

❑ Vagonul de tramvai No. 22, coborînd ieri seara valea copoului, a derait la curba din dreptul clubului Jockey, fără a produce vre-un accident.

Patru pene de fer au fost găsite puse între şine şi ele au provocat deraiarea.

❑ **Accident mortal.** — Un copil de patru ani al lui Vasile Păncilă, ramas singur în casă, a luat să se joace cu chibrituri, cari s'au aprins şi au ars pe bietul copil. Transportat la spitalul israelit, nenorocitul fu pansat şi trimis apoi la Spiridonie unde a sucombat.

❑ Ieromonachul Ianuarie, starețul schitului Măgura, a fost transferat la mănăstirea Bogdana, din judeţul Bacău.

❑ La concursul general de „oină" ce s'a ţinut eri la Galaţi, între echipele şcoalelor din întreaga ţară, a eşit învingătoare echipa şcoalei normale din Cîmpulung, căreia i s'a dat ca premiu o statuetă, iar şefului echipei un ceasornic.

❑ Astă-zi pe la orele 12 jumatate muncitorul Dimitrie Ion, din Păuleni, care se afla în gara Iaşi, voind să traverseze a fost calcat de maşina No. 781, care manevra. Maşina i-a tăiat picioarele şi într'o stare foarte gravă, nenorocitul, în viaţă fiind încă, a fost transportat la spitalul sf. Spiridon, unde a fost internat.

❑ Publicul care a asistat la producţia de eri a elevilor conservatorului de muzică şi declamaţie a rămas nemulţumit de schimbările aduse în programul producţiunii. Bucăţile zise şi cîntate în grabă nu se prezintă bine nici ca formă nici ca fond; şi în special nu ştim pentru ce şi cum s'a îngăduit ca în faţa unui public de doamne şi d-re să se zică—cu foarte multe lipsuri—o poezie ca *Dalila* de Eminescu, cea mai nepotrivită bucată zisă de o elevă în faţa elevelor.

Insuşi profesorul respectiv a protestat contra acestei nesocotite alegeri şi producţii.

❑ Preţurile vinurilor, în urma dezastrului suferit de vii în iarna trecută şi din prima-vară, s'au urcat la 10 lei decalitru alb şi roş, recolta 1908.

Tendinţa spre urcare.

❑ Alegerea noului decan al baroului de Iaşi, se va face în sala de şedinţă a Trib. Secţ. II Iaşi, în ziua de 3 Iunie a. c.

❑ Ministerul instrucţiunei publice a decis ţinerea unei conferenţe pentru profesorii de ştiinţi naturale, care predau şi fizico-chimice, pentru zilele de 5—20 Septembrie a. c., la Bucureşti. Se va discuta îndemănarea pentru experienţele şi demonstraţiile practice care trebue să însoţească lecţiile.

❑ In Kişinău, unde se stabilise în ultima vreme, a încetat din viaţă alaltăieri d. S. Schiller, fost, altă dată, unul din cei mai mari neguţitori ai Iaşului.

❑ Judecătorul de instrucţie Erbiceanu a ascultat astă-zi o altă serie de citaţi în cazul scrisorilor de ameninţare primite de d-na Kogălniceanu.

Toate acele scrisori au fost trimise doamnei Kogălniceanu din Bucureşti, recomandate, şi poartă diverse iscălituri, toate cu terminaţii în escu.

❑ Un congediu de patru zeci zile, pînă la 1 Iulie, a fost acordat d-lui procuror Skarlet.

❑ Iată numele absolvenţilor şcoalei normale „Vasile Lupu", care încep examenul de capacitate de la 1 Iunie a. c.

Ciubotaru V. Gr., Condrea I. Dimitrie, Coteanu V. Alex, Danielescu S. Gavril, Dăscălescu Gh. Ioan, Dimitriu C. Alex, Duzinschi I. Ioan, Enăşescu V. Const., Georgescu Gh. Th., Gheorghiţă A. V., Harnagea P. M., Holban C. Gh., Ibănescu V. Gh., Mihailovici F. D., Mihalciuc I. Gh., Munteanu C. Nic., Niculescu D. Const., Pîntea Gh. Const., Popovici Gh. Mihai, Robu I. Sozonţ, Scobai T. Gheorghe, Străchinescu C. Gh, Tanasă V. Const, Tanasă V. Ioan, Tiron I. Alex. Toma Gh. Petru, Ţiţaru V. Gh, Vidrighin N. Nic.

❑ Duminică, 7 Iunie, membrii societăţii literare „Arhiva" vor serba 20 de ani de la înfiinţarea societăţei ştiinţifice şi literare din Iaşi. Serbarea se va face strîngînd la o masă cîmpenească, la viaţă lungă, pe membrii şi colaboratorii actuali ai *Arhivei*.

❑ **Judiciare.**—La secţia a II-a a Curţei urma să se judece astăzi apelul în chestia călcărei legei trustului. Unul din implicaţi, Fr. Fischer, a declarat că-şi retrage apelul. In proces a ramas d. Prilogeanu, care a depus nuoi acte, ale căror comunicare le-a cerut procurorul. Din această cauză şi pentru aducerea unui dosar de la tribunalul Dorohoi, procesul s'a amînat.

— Domnii profesor dr. Bogdan, docent dr. Zossin şi dr. A. A. Lambrior, însărcinaţi cu constatarea facultăţilor mintale ale d-lui Virgil Ghelmegeanu, conchid, în raportul lor, la constatarea că facultăţile mintale ale numitului sunt slăbite.

— La secţia I-a a Curţei de Casaţie se judecă astăzi, în continuare, importantul proces d'intre casa şcoalelor cu cesionarii erezilor lui An. Başotă.

Este probabal că se va trage la sorţi un alt consilier în locul d-lui Leonţianu, care este suferind.

— Fiul lui Kuperman din Tr.-Frumos, care a fost declarat în stare de faliment, a făcut contestaţie contra aplicărei de sigilii pe averea sa, pe care judecătorul a luat-o drept averea falitului.

Falitul însu-şi a făcut apel contra declarărei sale.

❑ Suveranii Italiei Victor Emanoel III şi Helena au fost admirabil cinematografiaţi de trimişii speciali ai Casei Pathé Freres. Pe pânza Cinematografului din Grădina Chateau aux fleurs, Regele şi Regina apar în cîteva rîduri la ceremoniile lansării vasului de resboiu Roma. Abilul operator-cinematograf a ştiut să înregistreze cu aparatul său cele mai principale scene ale grandioasei serbări la care a asistat perechea regală. Sunt interesante şi pe atîta de grandioase aceste rare vederi cari merită toată atenţia noastră.

Cinematograful din asta seară Vineri 22 Maiu ne conduce apoi prin deşerturile Saharei în pustiul cel lung şi aproape fără margeni, unde africanii, copiii stepelor, au întitluit cu caravanele lor o oază şi sub un arbore secular ei fac rugăciuni şi popas.

Apoi, ca prin farmec, miraculosul aparat ne conduce prin feericele locuri ale Nizzei, căreia natura i-a dat cu atîta abondenţă cele mai încîntătoare privelişti de pe faţa pămîntului.

Programul din astă seară Vineri, care cuprinde mai mult călătorii interesante, merită să fie văzut de ieşani.

Pentru ca şi copii şi elevii să nu fie lipsiţi de aceste spectacole distractive şi instructive, direcţia cinematografului anunţă că matineurile vor urma regulat la Circul Sidoli în fiecare Duminică de la 5 ore p. m.

Se aduce deci la cunoştinţă că Duminică 24 Mai a. c. are loc primul matineu, la circul Sidoli, cu preţurile pe jumatate ca de obiceiu şi reprezentaţia compusă tot din patru părţi, începe la 5 ore p. m.

Vila Grierul din Comuna Bucium situată pe dealul Repedea se dă cu chirie în apartamente şi în total, pentru vară; e şi de vînzare. Amatorii a se adresa la d-ra Sculli, vila Grierul.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti 21 Maiu.

Mişcarea în magistratură

Bucureşti.—Pe ziua de mîine va apărea o mişcare în magistratură.

Mişcarea va cuprinde şi înlocuirea procurorului din Giurgiu, cari n'ar fi luat măsuri la timp pentru a aplana sîngerosul conflict din acel oraş.

Curtea Regală

Bucureşti.— Curtea regală va pleca la Sinaia şi va relua reşedinţa de vară la castelul Peleş, în ziua de 30 Maiu anul curent.

Conflictul de la Giurgiu

Giurgiu.—Instrucţia şi ancheta în afacerea sîngerosului conflict dintre militari şi civili, au fost terminate.

Se zice că regimentul 10 roşiori va fi transferat din Giurgiu la Tecuciu, iar la Giurgiu vor fi aduse alte trupe.

Directorul prefecturei de Vlaşca, întrebat asupra conflictului, a declarat că poliţia are cea mai mare vină, căci n'a luat nici-o măsură.

Avocatul Anghel Rădulescu, întâiul care a fost atacat de ofiţeri şi care e arestat, primeşte numeroase telegrame de felicitare şi încurajare, din ţară.

D. general Căpitanovici, comandantul garnizoanei, întrevievat, a declarat că ofiţerii au făcut o mare greşală şi că întîmplarea trebuie scuzată, date fiind tinereţa şi avîntul lor.

Medicii romîni şi congresul

Bucureşti.—Se ştie că corpul medical din Romînia a refuzat să mai participe la congresul medicilor ce se va ţine la Budu-Pesta, — aceasta ca o protestare contra şovinismului ungar.

Medicii romîni vor face cunoscut colegilor lor din străinătate această abţinern a lor, printr'un memoriu.

Congresul Camerilor de comerţ

Botoşani.—In şedinţa de eri a congresului camerilor de comerţ, s'a pus în discuţie proiectul de regulament pentru congresul de comerţ şi industrie.

In urma discuţiunilor ce au avut loc şi la care au luat parte d-nii: Gh. D. Şerban (Iaşi) Pragher, (Bucureşti) Tănăsescu (Brăila), Brancovici (Constanţa) Brunea şi Trancu (Galaţi), regulamentul se votează, suprimînduse art. 6, 7, 8, şi 9, iar art. 11 se modifică în senzul vederilor d-lui Gh. D. Şerban, că chestiunile mai urgente se pot pune la deschiderea şedinţei în discuţia congresului.

Celelalte articole rămîn după cum urmează:

Art. 1.—In fiecare an, în luna Mai, se va ţine un congres al Camerelor de comerţ şi industrie din ţară.

Art. 2.—Congresul se va ţine, pe rînd, în fiecare din oraşele de reşedinţă ale Camerelor de comerţ şi industrie, desemnat cu un an înainte chiar de Congres.

Art.—Congresul are de scop:

a) De a strînge relaţiunile de prietenie şi de interese între membrii Camerilor de comerţ şi industrie din ţară;

b) De a discuta şi exprima deziderate în privinţa măsurilor de luat pentru propăşirea comerţului şi industriei.

Art. 4. — La Congres sunt admişi a participa membrii activi şi corespondenţi ai Camerei de comerţ şi industrie, secretarii acestor instituţiuni, precum şi delegaţii Ministerului Industriei şi Comerţului de pe lîngă Camerele de comerţ şi industrie.

Art.—Biuroul Camerei unde se va ţine Congresul va avea grija de a interveni pe lîngă Ministerul Industriei şi Comerţului, să desemneze un delegat în congres.

Art. 6.—Şedinţele Congresului sunt publice.

Art. 7.—Nu se pot discuta în Congres de cît chestiunile puse la ordinea zilei şi asupra cărora s'a prezentat la timp, raporteele întocmite de Camerele de comerţ şi industrie.

Art. 8.—Aceste rapoarte vor cuprinde dezideratele Camerei de comerţ şi industrie cu privire la chestiunea înscrisă în ordinea de zi. Dezideratele vor fi precedate de o expunere de motive.

Art. 9.—Raporteele vor fi imprimate în broşură, formatul 8 | 12 cu caractere garmond corp 10 cu linii, pentru expunerea de motive, şi cu caractere garmond cursiv corp 10 cu linii, pentru deziderate.

Art. 10.—Raporteele alcătuite vor fi înaintate spre studiare tuturor Camerilor de comerţ şi industrie în atîtea exemplare cîţi membri compun fiesare Cameră, cel mai tîrziu până la 1 Aprilie a fiecărui an.

Art. 11. — Neprezentarea raporteelor până la timpul hotărît, atrage după sine ştergerea chestiunei din ordinea de zi a Congresului.

Art. 12.—Raporteele întocmite în conformitate cu art. 11 din acest regulament, vor fi cetite potrivit cu ordinea de zi, de către un membru sau de către secretarul Camerei de comerţ şi industrie, care a întocmit raportul.

Art. 13.—Discuţiunile asupra fiecărei chestiuni încep după cetirea raportului sau raporteelor, relative la această chestiune.

Art. 14.—Nimeni nu poate vorbi în aceiaşi chestiune de cît de trei ori, cincispre-zece minute prima oară, iar a doua şi a trsia oară cîte 5 minute.

Art. 15.—Votarea se va face prin aclamaţiuni sau prin apel nominal.

Art. 16.—Fie care membru al congresului are un vot deliberativ, afară de membrii corespondenţi ai Camerelor de Comerţ, de delegaţiii Ministerului Industriei şi comerţului de pe lîngă aceste instituţiuni, care au vot consultativ.

Art. 17.—Deciziunile se iau cu majoritatea voturilor.

Art. 18.—In urma cererei a cel puţin cinci camere de comerţ şi industrie, cerere exprimată prin preşedintele sau locţiitorul său, votul se va face pe Camere de comerţ şi industrie. Această cerere, pentru a fi valabilă, se va face înainte de începerea votului.

In acest caz, fie-care cameră va hotărî votul de dat, care se va exprima prin preşedintele sau locţiitorul său.

Art. 19.—Biuroul congresului se compune din Biuroul Camerei de comerţ şi industrie, la reşedinţa căreia se ţine congresul.

Art. 20.—Se institue un comitet permanent, compus din: preşedintele şi secretarul Camerei de Comerţ şi industrie în a căreia veşedinţă urmează să se ţie Congresul; din preşedintele şi secretarul Camerei de Comerţ şi Industrie în a căreia reşedinţă s'a ţinut ultimul Congres, şi din preşedintele şi secretarul Camerei de Comerţ şi Industrie din Bucureşti.

Art. 21.—Sediul comitetului permanent va fi în Bucureşti, în localul Camerei de comerţ şi industrie din acea localitate.

Art. 22.—Comitetul permanent are următoarele atribuţiuni:

a) Să prepare lucrările necesare pentru ţinerea Congreselor:

b) Să întervie pe lîngă autorităţile în drept comunicîndu-le lucrările şi dezideratele Congreselor, şi să stăruie în limitele posibile pentru aducerea lor la îndeplinire.

Art. 23.— Pentru regulata lui funcţionare, comitetul îşi va constitui singur biuroul, compus dintr'un preşedinte şi un secretsr.

Art. 24.—Comitetul permanent este obligat, la începutul şedinţei fiecărui Congres şi înainte de a se intra în ordinea de zi, să facă o Dare de seamă amănunţită de rezultatele obţinute, din demersurile făcute pentru aducerea la îndeplinire a dezideratelor Congresului.

Această comunicare nu sufere nici o discuţiune. **M.**

Ciuma şi holera

Petersburg.—S'au declarat aci 3 cazuri de ciumă bubonică siberiană şi cîte-va cazuri de holeră.

Descoperirea unui complot

„Morningleader" află din Rusia că poliţia inspectînd linia ferată spre Poltawa, unde Ţarul trebuia să asiste la nişte serbări, a operat mai multe arestări.

Se urzise planul de a atenta contra trenului imperial.

Arestările sunt ţinute în secret pentru moment.

Deces

Baden-Baden.—Fostul deputat Teodor Sarth a încetat din viaţă.

Tulburări sîngeroase

Filadelfia.—Cu ocazia tulburărilor survenite eri în cursul grevelor amploianţilor de la tramvay, poliţia a tras asupra manifestanţilor şi a rănit un mare număr. Cinci vagoane de tramvay au fost complect distruse.

Călătoria Impăratului Wilhelm

Berlin.—Agenţia Wolf află că Imparatul Wilhelm, în urma invitaţiei Ţarului, va merge în Iunie în partea septentrională a mărei Baltice, pentru a se întîlni acolo cu Ţarul.

Un asasinat

Salonic. — Hagi Gheorghe, şefu comunităţei bulgare din Crama, a fost asasinăt eri.

Bulgarii pretind că grecii au comis acest asasinat.

Manifestări ostile

Constantinopole.—Se asigură că mai multe garnizoane din Asia Mică şi cîteva trupe care ocupă fortăreţe din Bosfor şi Dardanele, ar fi manifestat hostil cu privire la noul regim turc.

Fostul Sultan

Constantinopole.—In urma svonurilor care au circulat in timpul din urmă, un ministru turc a declarat astăzi unui diplomat că fostul Sultan Abdul Hamid va rămînea în Salonic.

Chestia liniei ferate orientale

Constantinopole.—O apropiere s'a făcut între Poartă şi administraţia drumurilor de fer orientale.

Se speră că se va face o înţălegere. Directorii drumului de fier oriental aşteaptă instrucţiuni de la consiliul de administraţie.

Misiune otomană

Viena.—Misiunea otomană specială însărcinată să notifise Curţilor europene urcarea pe tron al noului Sultan Mehmet al V-lea, a sosit aseară aci. Ea a fost primită la gară de un escadron de onoare şi de personalul ambasadei turce.

Această misiune a fost condusă direct la Hofburg, unde membrii vor fi găzduiţi ca oaspeţi ai Impăratului.

Prima Societate de Economie
DIN URBEA IAŞI

Convocare

Domnii membri ai Primei Societăţi de Economie din Urbea Iaşi, sunt convocaţi în adunare generală pe *Duminică 24 Maiu 1909*, ora 1 jum. p. m., în localul propriu al Societăţii, din str. Stefan cel Mare şi Palat No. 1.

La ordinea zilei sunt următoarele cestiuni:

1). Raportul Comitetului de administraţie asupra mersului afacerilor Societăţii în lunile de la 1 Ianuarie până la 30 April 1909.

2). Raportul comisiunei de control privitor la constatările făcute de dînsa prin verificarea registrelor de comptabilitate, precum şi a operaţiunilor efectuate în intervalul de mai sus.

3). Alegerea comisiunei de control conform art. 29, 41 şi 47 din statute pentru verificarea gestiunei pe timpul dela 1 Maiu—31 August 1909 şi care comisiune va lua parte şi lucra la alegerea şi împărţirea dividendului pe anul curent social 1908—1909.

4). Chestiunea construirei unui alt imobil în locul celui actual.

5). Chestiunile ce se vor ivi în cursul şedinţei.

Aceasta fiind a doua convocare, adunarea poate lua decisiuni obligatorii pentru toţi membrii Societăţii cu majoritatea voturilor asociaţilor prezenţi, conform art. 53 din statute.

Preşedintele Comitetului de Administraţie

V. I. RADU

Epitropia Spitalului de copii
„CARITATEA" din Iaşi

PUBLICAŢIE

Se aduce la cunoştinţa generală, că în ziua de Mercuri 10 Iunie a. c. orele 8 seara, are a se ţinea licitaţiune publică în camera acestei Epitropii, din strada 40 de sfinţi No. 2, pentru darea în antrepriză a aprovizionărei spitalului cu 440 m. c. lemne pentru foc—cum şi pentru aprovizionarea spitalului cu carnea, pîinea şi laptele trebuitor pentru nutrimentul bolnavilor şi personalului din Spital pe timp de un an.

Condiţiunile se pot vedea la cancelaria Epitropia în toate zilele.

Concurenţii vor trebui să depună garanţiile legale socotite de 10 la sută.

EPITROPIA

No. 51
1909 Mai 20

Teatrul Naţional din Iaşi
Anunciu

Duminică, 31 Mai. ora 11 a. m., se va ţine licitaţie, cu oferte închise, în cancelaria Comitetului Teatral, pentru furnizarea a 700 m. c. lemne de stejar şi carpăn, necesare încălzitului teatrului.

IMPORTANT pentru fie care

Hotărînd a **liquida magazinul** meu din Piaţa Unirei, vînd cu **PREŢURI REDUSE** toate mărfurile de **coloniale, delicatese** şi **băuturi** precum champagne, cognacuri, romuri etc.

Mihail N. Alexieff
Iaşi, Piaţa Unirei.

MODA LA IASI

PĂLĂRII ultimele creaţiuni ale modei **elegante** şi **convenabile în preţ** se găsesc în toate variaţiunile de forme şi culori moderne la

SALONUL DE MODE
„HÉLÈNE"
Iaşi, Str. Lăpuşneanu No. 30

Se vînd şi **Furnituri de Mode.**

BYRRH — CEL MAI BUN VIN TONIC ŞI APERITIF

PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906.

BYRRH — Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (Thuir Franţa) De vînzare La toate magazinele de consum din ţară

PORTE-POTS en FONTE INOXYDABLE Prix 0f50c.
Raymond GARIEL 2me Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc
Envoi franco de l'Album sur demande

FONDOIR DRESSÉ Prix..... 6f50
R. GARIEL 2me, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

GRILLAGES GARIEL 2me quai de la Mégisserie PARIS
Clôture de Chasse, le mètre... 0f 85
Châssis de couche, depuis..... 7 »
Grillagen pour abeis, le mètre carré... 1 »
Porte-Bouteilles, pour 100 Places..... 7 »

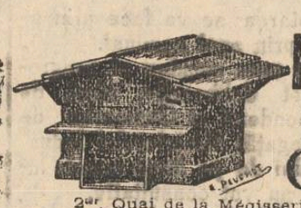

RUCHE à Cadres mobiles Prix : 20f
Gariel 2me, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à 0f20

4430 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele*, *Gastralgia*, *Sciatica*, *Afecţiunile reumatismale acute şi dureroase* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiŭ se ia 3 hapuri: unul dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ţi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ţi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, *cari se pot găsi la toţi Droghiştii şi Farmaciştii.*

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere—Str. de Sus

Fondată în 1852

Aduce la cunoştiinţa intinsei sale clientele şi în special D-lor

Antrepenori, Arendaşi şi Proprietari

că pentru campania de lucru s'a asortat cu mari depozit de

Traverse de toate dimensiunile. Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Tevi, Robinete şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apă

Tablă, Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.

Maşini agricole şi Pluguri

accesoriile lor de la cele mai renumite fabrici.

CUREALE DE TRANSMISIUNI, COCS CU ANTRACIT ŞI CARBUNI DE FORJA.

Toate cu preţurile cele mai convenabile

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Decret Domnesc No. 1934 din 19 Desembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Desembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46/100 şi fr. 1,144,223 10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Gradina Chateau aux Fleurs

In fie-care seară LA 9 1/4 ORE

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Programul se schimbă Luni şi Joi

Grădina complect reînoiată şi amenajată cu amfiteatre, terase higienice cu poduri izolatoare, arene etc.

Preţurile: Loc rezervat 1 leu 25 bani. Terasa 1 leu 25 b, Arena 1 leu, Amfiteatru 50 bani.

In fie-care Duminică, **MATINEU** la Circul Sidoli, preţurile pe jumătate şi începutul la 5 ore p. m.

GRILLAGES 1m de haut à partir de 0f30

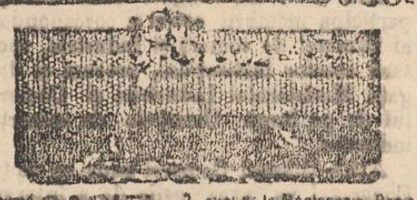

Raym. GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLÔTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
BORDURES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 8f

BROSSE A TAPIS Prix : 14 fr. R. GARIEL 2me quai de la Mégisserie PARIS Envoi franco du Catalogue

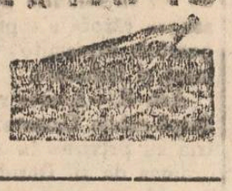

Dim. G. Longinescu
AVOCAT
— *Strada Golia 77* —
Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu
AVOCAT
— *Str. Bărbei No. 19* —
Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35—Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa I a Loteriei VI

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 19 Iunie 1909

Se poate cîştigă in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zèci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei	1,50
1/4	Un sfert	Lei	3,00
1/2	Una jumătate	Lei	6,00
1	Loz întreg	Lei	12,00

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Garantez serviciu cel maĭ Prompt şi conştîncios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant omp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei

6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani

„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 732 —Duminecă 24 Mai 1909

Tristele incidente de la Giurgiu

Pe cine n'a impresionat dureros nenorocitele incidente întîmplate Marți seara la Giurgiu?

Cînd ne-au venit primele știri, nu le puteam da crezămînt, atît ni se păreau de grave faptele petrecute în acel oraș.

La primul moment aproape toată lumea a fost cuprinsă de o mare îndignare, în potriva celor cinci ofițeri, iar crima săvîrșită de avocatul Rădulescu asupra sărmanului sublocotenentul Foscalina, a fost socotită ca în totul justificată.

Dar după trecerea primelor momente de emoție și revoltă, cînd judecata rece și nepărtinitoare începe să ia locul celor dintîiu impresii; drama de la Giurgiu capătă cu totul alt colorit și alt caracter.

Nu mai este vorba de o nenorocită luptă între militari și civili pornită dintr'un absurd spirit de castă, cu aspre imputări armatei și autorităților locale;—ci de reducerea lucrurilor la adevărata lor proporție, adică la un simplu diferend între două persoane, cari datorită temperamentelor lor irascibile i-au dat o așa de mare extensiune acestui incident.

Și de aceea ne pare foarte bine că n'am căzut în păcatul — fie-ne îngăduit a-o spune — celorlalți confrați, de a analisa și comenta trista întîmplare într'un mod prea unilateral.

Pentru noi, vina este de ambele părți, cu circumstanțe ușurătoare și de o parte și de alta; iar mai presus de tot o nenorocită fatalitate a urmărit de o potrivă pe ambele victime ale acestei drame.

Cu aceeași compătimire plîngem pe nenorocitul ofițer, care a plătit cu tînăra sa viață, faptul de a fi maltratat în gară pe avocatul Rădulescu, cît și pe acesta, care își ispășește acum în temnițele din Giurgiu actul impulsiv al unei nesocotite răsbunări.

Iar dacă este vorba să acuzăm numai pe ofițerul Foscalina, pentru că a recurs la sprijinul a patru camarazi tot atît de tineri și impetuoși ca și dînsul, pentru a brutaliza în corpore pe acest avocat; cum trebue să judecăm conduita lui Rădulescu, care ajutat de servitorii săi smulge sabia ofițerului, lucru extrem de grav pentru onoarea și demnitatea unui militar și refuză a o restitui cu toată rugămintea ofițerilor și intervenția șefului lor de corp?

Foscalina era bănuit—noi spunem chiar dovedit — că urmărea pe una din surorile avocatului, lucru pe care Radulescu nu-l putea cu drept cuvînt tolera. Acest fapt singur constitue o vină pentru ofițer, dacă fapta sa era de natură să desonoreze familia avocatului și Rădulescu avea tot dreptul să o prevină, dar nu în felul cum se știe că a procedat. Ofițerul a fost oprit în stradă de avocat și i-a smuls sabia lăsîndu-l să plece fără ea.

Din acest moment incidentul ia un caracter grav și el nu putea fi considerat ca sfîrșit de cît atunci cînd s'ar fi redat sabia ofițerului. Pentru Foscalina chestia recăpătărei sabiei devine o chestie de viață și de moarte, iar gradul său nu mai avea nici o valoare, atîta timp cît era privat de sabie.

Așa se justifică surescitarea prea mare a ofițerului, cînd a văzut că nu poate nici prin rugăminți, nici prin amenințări să reîntre în posesiunea săbiei sale și explică dacă nu scuzează actul de violență săvîrșit de Foscalina și camarazii săi la gară, asupra avocatului.

Dacă avocatul în urma maltratărei suferite s'ar fi mărginit a se plînge șefilor erarhici ai ofițerilor și autorităților respective, de sigur că toată simpatia și dreptatea ar fi fost cu dînsul, iar scandalul s'ar fi terminat aci, agresorii săi luîndu-și toată pedeapsa. Dar el se îndreptează spre oraș, se înarmează cu două revolvere și adunîndu-și prietenii și neamurile în centrul orașului, așteaptă pe ofițerii ce se întorceau de la gară, pentru a le opune solidarităței (?) lor militărești, *solidaritatea civilă* (?!).

Dacă am fi avut a face cu niște militari experimentați, cărora experiența vieței și a carierei să le impună o judecată mai calmă a împrejurărilor, de sigur că aceștia ar fi ocolit sau în tot cazul ar fi trecut indiferenți pe lîngă grupul de cetățeni, ce manifestau în chip ostil împotriva lor.

Din nenorocire ei au avut în potriva lor proria lor inexperiență și pe deasupra fatalitatea de a nu se fi găsit în acele momente de uitare de ei, vre-un camarad de arme mai mare în grad ca dînșii, cari să-i fi oprit de la pasul nenorocit ce au făcut prin scoaterea din cazarmă a semi-plutonului lui Foscalina, pentru a-l năpusti asupra cetățenilor manifestanti.

Aci afacerea capătă toată gravitatea si angajează întreaga răspundere a ofițerilor față de severele legi militare.

Și tocmai de aceea noi îi deplîngem mai mult, căci vor trebui să plătească cu cariera lor, clipele nesocotite prin care au trecut.

Ce au făcut soldații și autoritățile pentru a mări sau micșora scandalul, n'are pentru noi importanță din punctul cum tratăm chestiunea.

Importanță are faptul descărcărei armei si impușcărei ofițerului.

In plină mulțime, ofițerul e ochit și răsturnat mort la pămînt, iar autorul omorului este chiar avocatul Rădulescu.

Iată și aci un moment cu adevărat nenorocit pentru acest tînăr, care-și îngreuiază conștiința sa pentru toată viața, cu distrugerea unei vieți de om, tot pentru că fatalitatea a făcut să nu se găsească o mînă care să-l desarmeze, înainte de a fi dat curs răzbunărei sale.

Anchetele începute se vor termina sperăm cît de repede și vinovații vor fi fără îndoială pedepsiți, dar tocmai această pedepsire, ne strînge inima de părere de rău, cu cît recunoaștem necesitatea pedepsei.

Căci în definitiv, s'a văzut din ce lucru de nimic a pornit această nenorocită afacere, pentru ca să ajungă să ia asemenea proporții și să creeze atîtea victime: un avocat aruncat în zidurile temniței, un ofițer mort și alți cinci cu cariera aproape distrusă.

Și aceasta datorită numai naturilor lor prea impulsive, iar nici de cum spiritului de castă, după cum greșit a fost interpretată la început fapta lor și care interpretare este de natură să suggereze idei de vrajbă între militari și civili, cari spre binele țărei și al neamului trebuesc să trăiască într'o perfectă armonie.

Vespasian I. Pella

ȘEF și SOLDAȚI

Aproape de la constituirea partidului conservator-democrat, ziarele liberale fac într'una haz de faptul că șeful nostru se pune mereu în contact cu partizanii sei.

Hazul acesta ie de necaz. Căci faptul că noul șef al partidului liberal nu s'a deplasat niciodată ca să vadă cu ochii halul în care, pretutindeni, se găsește partidul seu, nu este spre lauda d-lui I. Brătianu, nici nu dovedește că d-sa este șef de calitate primă.

D. Brătianu lasă să se dărâme partidul seu, d. Take Ionescu într'una îi poartă de grijă; unul se crede de-asupra partidului, celalalt este de avizul că partidul face pe șef, nu șeful face partidul.

De sigur, d. Brătianu n'a recurs la plebiscitul partidului liberal, nici macar la avizul comitetelor executive, ca să devie șef. D. Brătianu, după ce prin nume ajunse ministru, prin nume s'a făcut șef.

Nici nu s'a sfătuit cu partidul; nici nu-și sfătuește partizanii să se liniștească, să nu se mai certe. D. Brătianu, om de mîna a doua, zice că el este partidul și consideră ca o zeflemea de mîna a doua faptul, că șeful unui alt partid, are vederi contrarii

Dar și roadele unei asemenea politici d. Brătianu le vede foarte lămurit: partidul liberal se află la un moment foarte critic; partidul democrat merge din succes în succes, din victorie în victorie.

Să rîdă deci ziarele liberale. Dar la urmă, așta ie sigur, nu iele vor rîde.

Dinasticismul d-lui Filipescu

Nu cunoaștem în țara această un politician, la care sentimentele de dinasticism și antidinasticism să fi fluctuat mai mult ca la d. Nicu Filipescu. Firea d sale irascibilă—și adeseori chiar iresponsabilă, poate fi luată drept un barometru politic pentru constatarea fazelor de dinasticism și antidinasticism prin care trece cu o oare care regularitate partidul junimist.

Drugostea și stima d-lui Filipescu pentru persoana Regelui nostru, stă în strînsă legătură cu ideile ce și le face despre apropiata sau îndepărtata venire la putere a partidului seu.

Ori de cîte ori i se pare patronului „Epocei", *ca suveranul nostru are mai multă atențiune pentru alți barbați politici, de cît pentru cei cari formează strălucitul (?) Stat major al junimiștilor, sentimentalismul antidinastic al d-lui Filipescu este în urcare și crește cu atît mai mult cu cît în creerul vecinic aprins al acestui politician, se formează ideia că Regele este vinovat că junimiștii nu pot veni și ședea la puture.*

Cînd însă, începe să întrevadă, posibilitatea, schimbărei de la put re a unui regim politic, sentimentalismul antidinastic al D-sale este în descreștere, și se transformă chiar într'un dinasticism slugarnic cînd această idee capătă caracterul unei convingeri că junimiștii vor fi aceia cari vor succeda fostului guvern.

D. Filipescu, are o abilitate nemai pomenită în desfășurarea acestor sentimente

De la vestita Protestare *în care întreaga familie regală era calomniată în modul cel mai nedemn, și pînă la cele mai scîrboase articole de dinasticism, știe să treacă cu o ușurință de suflet uimitoare. In cît adeseori din acuzatorul cel mai implacabil al Regelui prin puterea transformismului seu trece pînă a da și lecții de dinasticism altora.*

Chestiunea cu numirea d-lui Miclescu în comitetul teatral, poate fi dată ca cel mai proaspăt exemplu de statornicia sentimentelor dinastice ale acestui periculos politician.

Prin ziarul seu, găsește ca D. Haret a fost necuviincios cu Regele, pentru că a renunțat la numirea d-lui Miclescu și ca atare condamnă cu asprime această conduită a Ministrului școalelor.

Este extraordinar să vezi tocmai pe patronul celei mai detracate campanii de antidinasticism din 1906, cînd cu ziarul Protestarea, făcînd pe moralistul și dînd lecții de cuviință față de Rege, altora, cu viință pe care mai adeseori n-a cunoscut-o nici față de Suveran cu atît mai puțin față de adversarii săi.

Chestii actuale

Bogăție de subiecte

Nici nu se simte că sîntem în vacanță! Presa care duce greu cu vacanțele are norocul că i s'a dat prilej de vorbă cu turneul politic al Carpiștilor la Tîrgoviștea. Cu cît citesc mai mult seria ideilor spuse la acel banchet de pe Valea Voevozilor, cu atît apar mai irozi toți frun tașii junimiștilor..

Unuia i s'a clătit ochiul stîng și a lipsit de la masă; ne-am scutit și noi de proza lui combativă. Altul, uitîndu-și de bogăția mesei de pe valea Voevozilor s'a dus cu mintea la sărăcie și între pahare pline, a luat hotărîrea să lupte contra sărăciei. Dau ei liberalii războiu contra bogăției *altora*, noi vom lupta contra sărăciei *altora*.

Aici oratorul era în materie. El a luptat cel mai mult contra sărăciei, plătindu-și agenții de scandal, și hățuind după voe nevoile oamenilor!

Alt fost ministru de culte vede luptele politice actuale ca o carte fără prefață Ei bine, masa din valea Voevozilor e prefața victoriei de mîne. Scurt!

Victoria de mîne, așa vorbește d. C. Arion. Victorie la junimiști... *rara avis!* După ce au învins la Vaslui, după ce ne-au sdrobit la Iași, după ce ne-au risipit la Craiova, după ce ne au mîncat fripți la București, după ce ne-au prăpădit la Ploești, după ce în sfîrșit au izbutit la Senat col. I din București cu cele 113 voturi liberale, azi d. C. Arion scrie prefața victoriei de mîne.

După natura victoriilor de eri, vom ști și soiul prefeței de mîne! Un mare fiasco politic!

Dar la junimiști profețiile sînt la modă Au doar nu e d. Delavrancea, celebrul autor al prefeții discursurilor d-lui Gh. Gr. Cantacuzine, ăl mai mare orator al timpurilor moderne! Au doară n'au compromet prefața d-lui Delavrancea valoarea intrinsecă a fondului discursurilor celebre? Așa și d. C. Arion va scrie o prefață la niște victorii à la Pyrrhus! Cele 4 victorii junimiste (Iași, Vaslui, Craiova, București), merită o prefață scrisă de d. C. Arion!

Dar paharele au desghețat chiar gura d-lui C. Olănescu și l'au făcut să fie agresiv chiar, combativ. Inginer mecanic și astronom, d. C. Olănescu s'a rădicat contra *meteorilor* și a *cometelor*, căci pentru oameni bigoți ca el apariția unui comet sau meteor e un lung prilej de sdruncinări nervoase. Și se vede că partidul conservator-democrat l'a scos din sărite și pe d. C. Olănescu!

La o masă din valea *istorică* a Voevozilor, nu se putea să nu se spună o vorbă *istorică* de un partid *istoric!* In constelația politică a partidelor din țară, partidul conservator democrat e un meteor, iar șeful o cometă, adică o stea cu coadă!

Da în adevăr; Take Ionescu era singurul ministru cu coada mare; coada lui azi e partidul întreg, căci în fața țării ideia conservatoare n'a avut și nu are reprezentant mai autorizat ca Take Ionescu.

Cu toate svîrcolirile dușmanilor, cu toate figurile retorice întrebuințate, țara a fost de la început cu Take Ionescu! Și pe zi ce merge numărul sporește, căci elemente noi, neînscrise încă în partide, își găsesc cel mai nimerit loc în rîndurile luptătorilor pentru democrație.

Iată de ce nu ne plîngem de vacanță. Un pas numai au făcut junimiștii și au spus atîtea junimisme—adică prostii, că cu cît le citești cu atît ți se deschid prilejuri de vorbă.

***

CATE VA NOTE

Tramvaiul electric, căruia i se datoresc stradele deteriorate și hîrbuite, a suferit, de la început, de boala boicotatului: n'avea cine se urca în el. De aceea afacerile mergeau prost și societatea berlineză, care aflase greșit cifra populației Iașului d'intro geografie scoasă din uz—ar fi voit, nu o dată, să-și lase și gospodăria și garanția și să înceteze a da Iașului alurile unui oraș modern. Dar fiind-că nu voia să se facă de rîs, direcția a recurs la toate imposibilitățile ca să inspire gust publicului pentru tramvai: a dispus ca vagonul să poată fi oprit de pasageri, la urcat și coborît, ori unde. Așa că, la Iași, „cum strigi" să stăi colo birjar sau pst.... oprește, birjar", la fel poți face și cu tramvaiul. Apoi a coborît prețurile, a întrodus abonamente. A deraiat de multe ori, dar a plătit și despăgubiri.

Și acum, cînd direcția a reușit să mai dreagă mersul treburilor, să trezește cu un nou boicot al evreilor.

Tramvaiul, care oprește ori cînd, n'a voit să oprească cu prilejul trecerei unei înmormîntări evreești.

De aci boicotul. Cum va deraia—vom vedea, în tot cazul boicotul acesta ie interesant.

OAMENI ȘI LUCRURI

PE ALTARUL JOCULUI

In seria întristător de lungă a sinuciderilor iașane, a figurat eri și una cu totul modernă,—sinuciderea unui tînăr iașan la Monte Carlo.

Numele acesta suggerează numai de cît întreg complexul tragico-romantic pe care-l cunoaștem din literatură. Este psihologia specială a acelor „disperados" sociali, a acelor nenorociți „ratés" cari pleacă într'o bună zi cu un teanc de bancnote, într'un buzunar și cu revolverul în celălalt—sau cel puțin cu gîndul ascuns ca să nu se mai întoarcă de cît bogați, milionari, poate miliardari! Căci mentalitatea acelei categorii sociale speciale are poezia ei și în imaginația ei se înfățișează lumea înfrumusețată și înălțată, văzută numai prin prizma unei imense bogății căpătată într'o clipă, prin tr'un joc al întîmplării,— căci întîmplarea, firea—divinitatea dacă vreți—sunt doară reprezentantele uneia și singure forțe supreme a universului: Jocul.

Mica republică europeană Monaco, patria jocurilor, are negreșit cel mai interesant cimitir din cîte sunt în lumea întreagă.

Acolo este cartea cea mai mare și bogată unde se pot ceti pagini de un interes captivant, unde se poate ghici soarta acelor sute de eroi cari și au făcut seama printr'un gest suprem și brutal, după ce și-au încercat în zadar norocul la marea bancă din Monte-Carlo.

Firește, ca și toate țările lumei moderne, posedăm și noi în acea tristă colecțiune de cimitir numeroase figuri de dispăruți și de disperați.

Acel mai recent mărește numai lista cea neagră a lor și nu va fi—vai!—nici cel de pe urmă, căci dintr'o catastrofă nimeni nu învață minte, iar roata norocului va continua să atragă încă multe, multe victime, îmbătîndu-le dintru întâiu cu miragiul unui cîștig ușor pentru a le azvîrli apoi în prăpastia dezastrului.

Lucrul acesta a ajuns atît de banal, în cît literatura cea mare a romanelor sau cea mică a ziarelor aproape nu se mai preocupă de asemenea perderi. In schimbul numeroaselor jertfe cîte am plătit și noi republicei Monaco nu ne-a rămas măcar un dram de literatură, drept.. recompensă. Cei cari joacă și pierd nu-și aștern emoțiunile. Observatorii obiectivi ocolesc locul, fugind, cum fuge călătorul de glasul sirenei pe mare.

O frumoasă pagină ne-a dăruit acum cîți va ani în revista „Epigonii" colegul nostru care știe să prindă atît de bine „cîte-va note" din toate aspectele vieței, în tristețea și în ridicului lor. Ne-a zugrăvit funebra tăcerea ce domnește în halele acele imense, de par'că ar prevesti prin solemnitatea ei moartea celor fără noroc,—a celor „decavați" a acelor rataţi care și-au pierdut în joc ultima speranță.

Figurile lor stinse contrastînd cu viața înfloritoare a naturii dimprejur, unde domnește o vreme caldă și superbă, un farmec nespus, o aromă imbătătoare de flori, o abundență de portocali și de curmali, atîtea frumuseți care însă nu pot mîngâia disperarea și atît de adese ori nu pot scăpa de moarte pe cei definitiv osîndiți cari se duc neplînși de nimeni, nepetrecuți de nimeni spre mormînt.

Rodion

Amorul lui Carlyle

Scrisori postume.— O stranie pereche.— Carlyle și Jane Welsh.—Iubire și gelozie. — Detalii inedite.— Un menagiu nenorocit.

Numele popularului scriitor și filosof englez e din ce în ce mai popular. Mai zilele trecute poetul nostru Al. Vlahuță evoca, într'un articol superb, opera măreață a lui Carlyle, «cîntărețul tăcerei» —căruia i-ar fi stat atît de bine să rămînă la adăpostul divulgărilor senzaționale ale presei.

Dar nici Carlyle nu poate fi cruțat de soarta oamenilor mari; numele lui a venit la rînd pentru a alimenta cîtva timp cronica iubitorilor de senzațiuni picante și iată în ce împrejurări anume.

Deși Carlyle nu autorizase divulgarea scrisorilor sale amoroase schimbate cu Jane Welsh (viitoarea lui soție) ele au fost publicate acum și apariția lor au produs o adevărată senzație în Anglia.

„Scrisorile amoroase ale lui Carlyle și ale Janei Welsh" conțin începuturile picante ale acestei legături, bogată în certuri și neînțelegeri care trebuia să ducă la... căsătorie după atîția ani de furtună.

In 1822 Carlyle se gîndi să scrie un roman în colaborare cu Jana; comunicîndu-i aceasta ea îi răspunse cu entusiasm:

„Aș dori mai presus de toate să creez eroi cum lumea nu a văzut încă". Romanul remase nescris, dar Jana continuă timp de cinci ani a pune la încercare eroismul poetului nostru torturîndu-l prin mijloacele rafinate ale unei cochetării infernale.

Era o apariție foarte seducătoare acea drăcoasă Jane Welsh, care poate fi Beatrice.

Dar vai! Carlyle n'avea nimic din Benedict afară de devoțiunea sa și o predisposilie nenorocită de a face poesie la ori ce ocasiune.

Intre ei lupta fu inegală.

Prin lipsa lui de spirit, discreție și eleganță prin ridicului manierelor sale, Carlyle și-a mărit în mod inconștient obstacolele fericirei sale.

*

El a făcut cunoștința Janei introdus de Preving cu ocaza unei recepțiuni la d-na Welsh și imediat se aprinse văpaia dragostei în pieptul înflăcăratului poet.

Patru zile mai tîrziu el adresă Janei... o enormă listă de lucrări istorice însoțită de un bilet ast-fel redigat:

„Trebue cu ori ce preț să te văd cît de curînd, altmintreli mă voiu ramoli. Dar dacă voi veni s'o văd pe „Jeana" în mod deschis ce vor zice oare amicele Janei? *Addio dama mia cura!*

Cele mai respectuoase salutări pentru

Cumpărați Bilete pentru Loteria VI Clasa 1 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 19 Iunie 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI Str. Lăpușneanu No. 35

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 12, - jumatate loz Lei 6- Un sfert de loz Lei 3. Una optime lei 1.50

mama dumitale așa pe ospitalieră.Ași fi în stare s'o iubesc pentru că dînsa mai ales este și mama d-tale".

Pe cît era de obicinuită cu omagiile intempestive ale adoratorilor, își poate cine-va ușor închipui că „Jane Welsh" s'a grăbit a pune la locul lui pe presumpțiosul Carlyle, al cărui martiriu începu. La demonstrațiile sale tumultoase ea opuse multă vreme reserva cea mai glacială.

Dar în zadar! Carlyle o asediază cu declarațiunile și scrisorile sale lirice. El se face mic, umil și restabilește distanțele după ce le sărise. Invinse, Jana se decide în fine, a-i acorda... amiciția sa. Amiciția! cu toată răbdarea și tenacitatea lui, Carlyle fu scos din răbdări.

„Imi ceri să-ți scriu ca un amic! Trebue să-ți arăt adevărata stare a sentimentelor mele, cînd îți scriu; căci altfeliu a-și scrie ca un imbecil. După indiciile ce am putut să capăt asupra caracterului d-tale și după onoarea la care m'ai admis,ași fi cel din urmă dintre oameni, dacă ași putea să degenerez până într'atîta, în cît să devin eea ce numești un amic.

*

Cu toate acestea „Miss Welsh" iubea de pe acum pe omul pe care-l făcea să sufere atîta.

După ce-i declarase că nu va deveni nici odată fomeea lui, cu toată admirațiunea ce-i inspira inteligența lui superioară, de ar fi atît de bogat ca Cresus și atît de celebru precum va fi odată cu siguranță, subtila noastră cochetă aluneca pînă la mărturisirea sentimentelor ei reale. Dar după ce-i scrisese „Pot numai să vă iubesc și aceasta o fac din toată inima", ea se resgîndi numai de cît și-i trimise un amusant bilet de reproș. „El n'a înțeles'o. De ce persistă el oare a o considera nu ca pe o amică sau o soră, ci ca pe o femee care la un moment dat va putea să-i devină ceva mai mult?

Ea caută să mărească obstacolele unirei lor și îi scrie că e mai de mult logodită, iar față cu încredințatea lui Carlyle ea îi vorbește de pasiunea ce o are pentru autorul ei, Irving, pasiune căpătată la vrîsta de 11 ani)! De astă-dată răbdătorul amorez ia glama în serios și nu dă semn de viață timp de trei septămîni. Fu prima dată cînd în duelul ce-l ducea de atîția ani el avu o licărire de spirit și din scrisoarea ce urmează se vede fericitul resultat:

„Domnule Carlyle, ai oare intenția de a mă omorî? E just oare să mă lași atîta vreme în nesiguranță? Nemulțumirea d-tale am meritat-o, disprețul d-tale, —poate, dar desigur n'am meritat această teribilă tăcere.

Scrie-mi, pentru numele lui Dumnezeu și cu bunătate dacă poți, căci sunt atît de deprimată precît nu ți-ai putea închipui.

Dacă ași avea putere, ași veni să te văd încă astăzi, și cînd te voiu ținea în brațele mele, și cînd vei vedea lacrimile mele, vei uita totul, afară de dragostea mea. Ah! te iubesc amicul meu, în fața întregei lumi, nimeni pe lume nu mi-a fost așa de scump precum îmi ești; nimeni, nimeni; vrei care să-mi rupi inima?

*

Mai bine decît toată priceperea unui om de spirit rebdarea și sinceritatea filosofului a triumfat asupra artificiilor cochetăriei. Ei se căsătoriră în scurt timp după aceasta, dar conflictele cari precedase logodna lor, făceau să se prevadă cicnirile vieței lor conjugale. Inchinați amîndoi spre exagerarea sentimentelor și ideilor lor, literatura luă în căminul lor aluzia unei răzbunătoare Nemesis...

„Opinia" la HUȘI

(Coresp. particulară a ziarului „Opinia")

Rînd pe rînd se deșteșe șirul de infamii și abuzuri, ce le-a osrotit și făurit prefectul dr. N. Lupul. Rară administrație prefectorală a fost mai abuzivă și personală ca a dr. Lupu! Viața, cinstea și averea oamenilor au fost puse la grea încercare supt năbădăile furiosului nevropat.

Cine va aduna de-a fir'a părul toate siluirile, toate abuzurile de putere, toate samavolniciile va face un frumos studiu de patologie politică, care numai la Huși s'a putut petrece cu prefecți ca dr. N. Lupu. Procese scandaloase, sesbestre judiciare stricate, polițiști și acto de ipotecă rupte, execuțiuni suspendate, apoi manevrarea banului public à la dr. Sion; cît despre debandada politică rar județ a dat aspect mai hîdos ca Fălciul! Impărecheri și desimpărecheri fără rost; uri și prietenii fără calcul, nervosități revoltătoare, deziceri azi de ce a zis eri, totul a mers halandala, ca după tipul prefectului de tristă amintire.

Cînd a încercat să se atingă de bunul altuia i s'a dat peste mînă, cum a fost cazul cu locul proprietății, pe care începuse a clădi local de școală la Gușiței! Cînd s-a atins de onoarea oamenilor s'a găsit Tribunal ori Curte care să demascheze neobrăzarea prefectului.

Cazul cu dr. Romanescu e tipic; urît de moarte de poliția d-lui Lupu, toată această poliție a primit bobînracul de la consiliul sanitar superior.

O nouă palmă s'a dat administrației dr. N. Lupu cu verdictul Curței de Iași în procesul Aurel Băisan. Se urzise de administrația dr. Lupu un proces de escrocherie d-lui Aurel Băisan și avocat Gh. Damaschin, că ar fi luat cîte 10 lei de la Uagurenii din Cotroceni să le dea pămînt de la stat. Paralele s'au fost imrasat și pămînt nu li s'a dat. Așa s'a colportat de agenții dr. N. Lupu și martori din norod s'au putut găsi după poruncă, căci de aceasta e norod ca să se preteze la toate îngerințele.

Tribunalul de Fălciu supt ferbințeala presiunilor s'a oprit la un verdict negativ pentru avocatul Damaschin, dar afirmativ pentru Aurel Băisan, care fusese condemnat la 6 luni și o zi.

S'a fost făcut apel și la 16 Maiu a. c. Curtea de Iași a judecat din nou procesul. Toate arătările depuse la Huși au fost dovedite false; răutatea instigatorilor dată pe față și Curtea în unanimitate l'a achitat de orice penalitate.

Ce triumf nu era pe capul prefectului, cînd parchetul de Fălciu în graba dorinței prefectului a depus pe cei 2 acuzați; iar Tribanalul a dat un verdict de condemnare, măcar în parte. Se arăta prefectul în culori de adevăratul prieten al poporului, pentru că s'au găsit cîți-va locuitori din Cotroceni să arăte că au dat parale pentru a li se da în schimb pămînt!

S'a aruncat o tristă lumină asupra administrației prefectului N. Lupu, cum și asupra mentalității subalternilor săi, căci a răscolit în județ toate patimile urîte cari însă se vor sparge la urma urmei tot în ca pul lui. Coresp.

Litere-Ştiinţe-Arte

Mistral.—După cum am comunicat mai înainte serbările jubilare ale lui Frederic Mistral, poetul provensal, autor al superbului poem național „Mireille" au avut loc în Orles.

Sărbările au fost deschise prin inaugurarea „Museonului Orlaten." Mistral a prezidat în persoană ceremonia inaugurărei ținînd un discurs în care o mulțumit tuturor în numele provensalilor, tuturor acelora cari au ajutat la înființarea „Museon"-ului, pentru care Mistral a dăruit premiul Nobel conferit lui. La inaugurare a asistat și un reprezentant al institutului Nobel. După discurs „Emma Calve", de la „Opera comică" a cîntat mai multe cîntice în limba provensală, și refrenul fu repetat în cor de întreaga adunare.

A doua zi avu loc în arena din Orles reprezentarea scenelor dramătizate din Mireille, iar a treia zi, sărbările se încheiară printr'o luptă cu taurii, aranjată special în onoarea lui Mistral. Numele și activitatea lui Frederic Mistral—celebrate la aceste sărbări și de către literatul Cantacuzino în numele Carmen Silvei—sunt în strînsă legătură cu manifestări literare românești din epoca trecută a lui V. Alexandrii, Ureche și ceialalți.

*

Sumarul numărului de mîine din **Noua Revistă Romînă** de sub direcțiunea d-lui C. Rădulescu-Motru este:

NOUTAȚI: Literatura poporanistă înaintea Academiei; Revista revistelor.

POLITICA: N. Cosăcescu. — Romînii față de criza politică din Ungaria.

N. Ștefănescu-Iacint. — Eludarea legei învoelilor agricole.

CHESTIUNI SOCIALE: A. Leroy-Beaulieu.—Socialismul în străinătate.

ISTORIE: Vasile V. Haneș.—Din trecutul cultural al Bucureștilor.

CRONICA PEDAGOGICA: Z. Bădeanu.—Fapte și idei.

LITERATURA: Alfred Tennyson.—Lacrimi, zadarnice lacrimi.

I. Chiru-Nanov.—Măgura lui Ovedenie.

Note și discuțiuni: Gr. Aelan.—Din mișcarea filosofică.

Memento.—Un titlu și o broșură.

Gh. A. Lefteriu. — Congresul socialist de la St. Etienne.

*

Clubul alpinist din Caucaz, înființat de ruși, ridică acum pe Elbrus, la 12,000 picioare deasupra mărei o nouă stațiune meteorologică care va ține resordul înălțimei.

*

Prințul regent de Bavaria e deschis expoziția artisică internațională din München în palatul de sticlă.

Mai mulți principi, miniștri și diplomați au asistat la ceremonia deschiderei precum și mai mulți delegați ai celorlalte state.

Profesorii Haberman și Petersen au ținut cuvîntări arătînd dragostea de artă a casei Wittelsbach.

*

In lumea literară pariziană s'a lansat ideea ridicării unui monument defunctului Catulle Mendès.

In fruntea inițiativei, se află Sarah Bernhard, foarte devotată memoriei lui Mendès care a făcut atît de mult pentru gloria ei.

Se va organiza o reprezentație a lui Cirano de Bergerac, iar Sarah va juca rolul lui Cirano în travesti!

*

In locul brutalului „tatuagin" așa de mult la modă altădată, s'a inventat acum sistemul fotografiei pe... piele.

E un sport care va lua curînd o enormă dezvoltare.

*

Ministerul de instrucțiune al Franței a conferit cu ocazia inaugurării museului din Arles, legiunea de onoare grad de ofițer poetului Fredoric Mistral.

*

Paradoxalul Bernard Shaw, căruia censura îi a interzis reprezentarea nouei sale piese „Demarcarea lui Polanco Pasnets" acuză pe regele Eduard pentru această asprime a censurei engleze. „Hotărîrea definitivă asupra moralității pieselor și admiterea reprezentărei stă în mîna lui. Eu nu posed încrederea „regelui" ne spune Shaw fără înconjur într'un apel adresat ziarelor londoneze.

El mai susține că piesa interzisă nu conține nemic indecent și spre convingere povestește subiectul cum urmează: Ni se înfățoșează o mică comunitate de oameni sălbatici neștiutori, avizi de sînge, trăind în mijlocul pădurei.

In rîndul lor se arată însă „un ce necunoscut" pe care ei îl numesc Dumnezeu, care îi îmblînzește și-i supune".

Piesa oprită va fi jucată la New-York și va apare în volum. „In ciuda cenzorilor—mai scrie Shaw—voiu face să se reprente piesa pe toate scenele din lume.

*

Informaţii

❑ D. D. Vidrașcu, inspectorul agricol al județului Fălciu, a demisionat.

D. Dimitrie Vidrașcu era rău văzut la București, din cauză că d-rul Lupu ține morțiș să pună inspector pe d. Dinescu, directorul prefecturei de Fălciu, care, dacă va fi numit, va reîntrona anarchia la Fălciu.

Ca să se scape de d. Vidrașcu, i s'a inventat un proces înaintea consiliului permament superior. Atunci d. Vidrașcu, prezentîndu—se ministrului de interne, i-- zis:

Mi ați inventat procesul ca să mă siliți să demisionez. Eu vă fac pe plac.

D. Vidrașcu demisionă și darea în judecată fu anulată.

❑ In cursul exercițiului 1909—1910 vor fi date circulației mai multe linii ferate, între care: Ploești—Slobozia, București—Oltenița, Giurgiu—Blegești, și Pucioasa—Moreni.

Linia Podul-Iloaei—Hîrlău va mai întîrzia, din cauză că, după-cum am anunțat, consiliul județian a refuzat să voteze o noua sumă pentru niște lucrări suplimentare.

E probabil că în cursul viitorului an se vor începe lucrările pentru a uni linia Iași—Dorohoi cu o rățea ferată spre Bucovina.

❑ O explozie de... rachete a avut loc ieri în prăvălia comerciantului Petru Bet, 50 str. Golia.

D. Bet gătise confecționarea a șase zeci rachete, cînd una luă foc aprinzînd pe toate celelalte. Nu s'a întîmplat nici un accident, numai d. Bet s'a ars puțin la mînă.

❑ Arta la Iași.

Produsul brut al producțiunei elevilor conservatorului, în ziua de 21 c., a fost de *trei zeci lei*, iar cheltuelile de *patru zeci doi lei*.

Atît.

❑ In ziua de 31 Mai, pe platoul Copoului, va avea loc un concurs de gimnastică, la care elevii se vor putea produce atît în grupuri, cît și în mod individual.

❑ D. Mihail D. Bîrcă a fost numit verificator ajutor, definitiv, la Iași.

❑ Două societăți mari din orașul nostru, ale căror drumuri sunt deosebite, dar ale căror scopuri sunt aceleași: de a cultiva educația și sănătatea romînilor, purtîndu-le în cercul idealului național; anume societatea școalei de țăsături naționale „Domnița Ruxanda" și societatea de gimnastică, secția turistică (în beneficiul adăpostului Doshia, de pe muntele Ciahlău), s'au unit pentru a da în zilele de 6 și 7 Iunie, la Copou, cele mai grandioase serbări ce au avut loc vreodată în Iași.

Până ce să publicăm întregul program al serbărilor, putem deja comunica cititorilor noștri că numerile de spectacol și de distracții ale acestor serbări, sunt așa de multe și de variate, în cît e nevoe ca să se distribue în întreaga grădină, iar nu numai pe obișnuita alee centrală.

Priveliștea grădinei împodobită și luminată astfel peste tot, nu va putea fi de cît feerică.

Serbările vor fi de seară (Sîmbătă 6 Iunie și Duminecă 7 Iunie) și de ziuă (Duminică, la orele 4 p. m. pe umbroasele alei laterale și în boschete).

Cele dintâi, cu spectacol variat în cele 2 zile, au programul încarcat cu peste 50 puncte (teatre diferite, toate deschise, chioșcuri multe, grupe și care alegorice, coruri etc. etc.), care vor scoate cu totul aceste serbări din rîndul banalelor serbări cu trei steaguri și o muzică de care s'au săturat Iașii. Serbarea de ziuă va fi o reducere a marelui Corso de la Nisa —ceea ce nu s'a mai văzut la Iași—însoțită de sporturise cele mai distinse și o bogată parte amuzantă.

Pentru toate acestea nu se va cere nici o altă plată de cît numai biletul de intrare în grădină (1 leu Sîmbătă seara și Duminecă ziua; 50 bani Duminecă seară; pentru copii, elevi și militari inferiori pe jumătate) și nu se va face nici o vînzare silită de flori, țigări sau ori ce alta.

Indemnăm publicul nostru a nu lipsi de la aceste mari și unice serbări, unde ar avea atîtea de văzut pentru un preț atît de mic! Căci absolut toate spectacolele vor intra în prețul biletului de intrare în grădină.

In afară de cele anunțate mai sus, vor fi și curse cu lampioane, pentru care se vor acorda premii în bani și în medalii. Cursele vor fi aranjate de d. R. Tuffli profesor.

❑ După informațiunile luate de la serviciul sanitar al județului, relativ la epidemia de scarlatină din comuna Belcești, se desminte informația strecurată în „Opinia de la 16 Mai a. c. Nu exi tă actualmente nici un caz de scarlătină în comuna Belcești.

Epidemia ce a bîntuit această comună, grație măsurilor luate s'a stins încă de la 2 Mai. In timpul cît a durat epidemia toți bolnavii au fost izolați și tratați la infirmerie, toate locuințele infectate de scarlatină au fost amănunțit desinfestate. Școala a fost închisă cît era necesitate și desinfecțiunea i s'a făcut de însuși d. medic primar al județului, în prezența d-lui diriginte, medicul circumscripției și agentului sanitar. Copii învățătorului n'a fost nici unul bolnav de scarlatină, iar din copiii din școală n'a murit de cît unul de scarlatină în etate de 7 ani și nu opt copii după cum se spunea în acea informație. Medicul respectiv s'a făcut conștiincios datoria și ca dovadă e încetarea epidemiei.

❑ Suveranii Italiei Victor Emanoel III și Helena au fost admirabil cinematografiați de trimișii speciali ai Casei Pathé Freres. Pe pânza Cinematografului din Grădina Chateau aux fleurs, Regele și Regina apar în cîteva rînduri la ceremoniile lansării vasului de resboiu Roma. Abilul operator-cinematograf a știut să înregistreze cu aparatul său cele mai principale scene ale grandioasei serbări la care a asistat perechea regală. Sunt interesante și pe atîta de grandioase aceste rare vederi cari merită toată atenția noastră.

Cinematograful din asta seară Sîmbătă 23 Maiu ne conduce apoi prin deșerturile Saharei în pustiul cel lung și aproape fără margeni, unde africanii, copiii stepelor, au întitluit cu caravanele lor o oază și sub un arbore secular ei fac rugăciuni și popas.

Apoi, ca prin farmec, miraculosul aparat ne conduce prin feericele locuri ale Nizzei, căreia natura i-a dat cu atîta abondență cele mai încîntătoare priveliști de pe fața pămîntului.

Programul din astă seară Simbătă, care cuprinde mai mult eșlătorii interesante, merită să fie văzut de ieșani.

Pentru ca și copii și elevii să nu fie lipsiți de aceste spectacole distractive și instructive, direcția cinematografului anunță că matineurile vor urma regulat la Circul Sidoli în fiecare Duminică de la 5 ore p. m.

Se aduce deci la cunoștință că mîne Duminică 24 Mai a. c. are loc primul matineu, la circul Sidoli, cu prețurile pe jumatate ca de obiceiu și reprezentația compusă tot din patru părți, începe la 5 ore p. m.

DIVERSE

— D. Ioan Atanasiu a fost numit agent încasator și controlor la corporația constructorilor și la corporația metalurgică din localitate.

— La 21 Mai s'a săvîrșit la P-Iloaei căsătoria religioasă a d-rei Elena Lăzărescu, cu d. M. Isăcescu.

Filicitări.

CELE MAI COMPLECTE

Analize Chimice și Microscopice

DE

Urină, Spute, Lapte,
Vinuri, Stofe de lână,
Bumbac și Matasă etc.

execută

Doctor A. RATIANU

Chimist diplomat de la Universitatea din Genève.—Fost Chimist-Șef al Comunei Iași

— Laborator Special Str. Golia 46 —

No. 4711.

Eau de Cologne

Predomină saloanele lumei distinse

No. 4711 Eau de Cologne posedă acea aroma discretă, excelent răcoritoare, ce nu agită supărător.

E cea mai bună pentru teint și piele.

Veritabilă numai cu inregistrata marcă

No. 4711

pe etichetă albastră-aurie

Furnisorul multor Curți.

— Casă fondată 1792. —

Representant: JACQUES METHSAFT—IAȘI.

Ultime informaţii

❑ *D. Take Ionescu, a pledat astă-zi în procesul dintre d. Mavroiani cu creditul funciar din Iaşi, la secţia I a Curţei.*

Cu trenul de 5.55, şeful nostru a plecat la Roman.

❑ Liberalii desidenţi din Iaşi vor ţine în astă-seară o consfătuire, la d. N. Nicolaide acasă.

❑ Primul preşedinte al trib. a plecat eri seara la Bucureşti, în vederea mişcărei în magistratură.

❑ Se afirmă că d. A. N. Gane, va fi numit preşedinte al Trib. Roman iar d. Grigore Kesim prim procuror la Iaşi.

❑ După cum am anunţat, mîne se va face la Mitropolie hirotonisirea ca Archiereu a P. C. S. Archimandritului Nicodem Munteanu, care va lua titlul de Băcăoanul.

Azi la orele 4, cu ocazia vecernei s'a oficiat „epopsifiana"; iar mîne la orele 9 dimineaţa se va face sfinţirea ca Archiereu.

Vor asista mai mulţi archierei.

La orele 12 va urma în palatul mitropolitan, o recepţie şi un dejun oferit de noul Archiereu, la care au fost invitaţi capii autorităţilor civile şi militare, şi cîţi-va fruntaşi cetăţeni.

❑ **Manevre de garnizoană.**—Azi dimineaţă, a avut loc pe platoul de la Şorogari, manevre de garnizoană, la care au luat parte: regim. Ştefan cel Mare No. 13, batalionul 4 vînători şi regimentul 7 roşiori.

Un batalion din regim. 13 Ştefan cel Mare, cu batalionul 4 de vînători şi un divizion de roşiori, sub comanda d-lui colonel Brănduş a ţinut ofensiva, iar restul sub comanda d lui maior Engherliu defensiva.

Preşedintele luptelor a fost d. colonel Al. Musteaţă, comandant de brigadă.

❑ **Examenul de maior.**—La 14 Iunie a. c. se va începe în tabăra Şipotele examenul de maior, al căpitanilor de infanterie.

Se vor prezenta la acest examen d-nii căpitani; Gheorghiu T., Gheorghiu Miltiade şi Frunză, din regimentul 14 infanterie Roman, Arabu Anibal, Lecca V., din regim. Ştefan cel Mare No. 13, Balmez şi Dumbravă din batalionul 4 vînători şi 2 căpitani din regimentul 12 Cantemir.

❑ In ziua de 1 Iunie a. c., se va ţinea la prefectura de judeţ, licitaţia publică, pentru vînzarea spre exploatare a 9 păduri ale Statului.

❑ Parchetul de Brăila a cerut autorităţilor noastre urmărirea şi prinderea inginerului G. Besseriani, dispărut din acel oraş.

❑ Autorităţile din comuna Aroneanu au făcut cunoscut parchetului că nişte hoţi au pradat eri noaptea stîna de pe şesul satului Cîrligi a locuitorului Gh. Florea.

❑ Cu începere de poimîne Luni, orele de cancelarie, la primărie, vor fi numai dimineaţă, de la orele 7 şi jum. până la ora 1.

❑ Pentru ca serbările grandioase ce se vor da în zilele de 6 şi 7 Iunie a. c, de societăţile Domniţa Ruxanda şi Gimnastică, muzică şi sport din Iaşi, să aibă cel mai desăvîrşit succes sîntem pozitiv informaţi, că se va organiza un splendid „corso" ne mai văzut în Iaşi, la care va participa peste 20 atelaje, minunat împodobite cu flori şi verdeaţă.

Va fi un concurs de antrenaj din cele mai atractive, amuzante şi pasionate; doamnele din juriu, vor decerne premii trei baniere.

❑ La Tîrgovişteа are loc mîine un banchet, la care primul-ministru va rosti un „important discurs".

Suntem informaţi că primul-ministru va face declaraţie, că liberalii vor sta încă patru ani la putere.

La banchet vor lua parte şi delegaţiuni din provincie. Din Iaşi vor pleca în astă-seară d-nii: C. Climescu, vice-preşedintele Senatului; C. Stere şi C. B. Pennescu, deputaţi.

❑ Elevii cursului superior al liceului naţional vor face Duminică o excursiune ştiinţifică în împrejurimile Iaşilor, sub conducerea d-lui profesor de ştiinţi naturale Luca.

❑ Senatul universitar se va întruni în cursul acestei săptămîni pentru a alege comisiunea care va cerceta lucrările candidaţilor la catedra de oftalmologie dela facultatea de medicină din Bucureşti.

La această catedră candidează d-nii doctori G. Crăiniceanu, Al. Atanasiu şi G. Stănculeanu.

❑ Astă-zi cu trenul de Paşcani de 11 şi 20, delegaţii camerei de comerţ din localitate, care au luat parte la congresul din Botoşani, s'au reîntors în Iaşi.

❑ O groaznică sinucidere s'a petrecut astă-zi în Bacău:

Soţia plutonierului V. Mititică, în urma unei certe avută cu barbatul ei, şi-a turnat peste trup un bidon cu gaz, şi apoi şi-a dat foc.

Pînă au sărit vecinii să'i dea ajutor, nenorocita a încetat din viaţă.

❑ In satul Larga comuna Movileni, s'a declarat epidemie de anguină difterică.

❑ Din Comăneşti a dispărut astă-zi agentul perceptor Simion Mazilu, după ce a delapidat suma de 5000 lei din casa percepţiei.

❑ **Crima din Voineşti.**—O oribilă crimă s'a sevîrşit azi dimineaţă la orele 8, în satul Slobozia, comuna Voineşti.

Locuitorul Grigore Guzgan, a omorît pe soţia sa Zoiţa, cu lovituri de cuţit.

Grigore avuse de mai mult timp o ceartă cu Zoiţa, pe care o bănuia că'l înşală cu un flăcău din sat. Aseară cearta a isbucnit din nou, iar azi dimineaţă cearta a degenerat. La un moment dat, Grigore Gazgan a pus mîna pe un cuţit mare şi repezindu-se la soţia sa, i-a aplicat mai multe lovituri în piept şi în faţă. Nenorocita femee a căzut jos în nesimţire, iar după puţin timp, în chinurile cele mai grozave, a încetat din viaţă.

Jandarmii au arestat pe criminalul soţ. El a mai comis şi altă crimă, pentru care a fost condemnat.

Guzgan va fi adus mîne la Iaşi şi înaintat parchetului.

❑ In cursul verei aceştia se va clădi la Belceşti, jud. Iaşi, un local pentru şcoala de agricultură.

❑ D. Mihail D. Bîrcă a fost numit ajutor verificator de măsuri la Iaşi.

❑ Examenul de cotari anunţat că se va ţinea la Iaşi şi la Galaţi, se va ţinea numai la Galaţi în ziua de 29 Mai.

❑ Am vorbit acum cîte-va zile despre medicul veterinar maior Georgescu, care reîntorcîndu-se din Rusia, unde a făcut recepţia unor cai şi descinzînd la hotelul Trajan, i-a venit rău, căzînd în nesimţire. Georgescu a fost transportat la spitalul militar.

Eri numitul maior a încetat din viaţă. Corpul lui va fi transportat în astă-seară la Craiova.

❑ D. Tănăsescu, inspectorul muzicei, a sosit azi dimineaţă în localitate, în vederea concursului corurilor şcoalelor secondare din localitate, care au loc mîine.

D. Tănăsescu este preşedintele juriului.

❑ Zilele acestea vor sosi de la ministerul cultelor şi instrucţiunii publice, comisiunile care vor examina pe elevii preparaţi în particular, pentru cursul primar.

❑ Invăţătorii din judeţul Dîmboviţa vor face, în cursul lunei Iunie a. c., o escursiune, în judeţul Iaşi.

Ei vor vizita oraşul, monumentele, instituţiile şi fabricile, iar apoi se vor duce în judeţ.

❑ **Universitare.**—La seminarul pedagogic universitar va avea loc Luni 25 Maiu, orele 2 jum. p. m. discuţia lecţiunei practice de limba romînă, ţinută eri de d. practicant Ioan Manoliu. Critic va fi d. Radu Manoliu, iar raportor Ioan Drăgan.

La 26 Mai, orele 7 jum.—9—dimineaţă va avea loc lecţia practică a d-nului Gregore Capşa—la Geografie. Critic va fi Cr. Gh. Gheorghiu iar raportor d. C. Stamboliu.

— Studenţii facultăţei de ştiinţi vor vizita după 1 Iunie Ferma Loza, de oare-ce pînă la acea dată avu loc inspecţiuni acolo.

— Pentru examenele de licenţă în litera s'au înscris pentru sesiunea de Iunie următoarele candidate şi candidaţi. Maria Munteanu specialitatea Istorie, Elise Severin—filologie modernă, Virginia Boldescu—Istorie, d. Ioan Derin—Istoria, d-ra Natalia Burada—filosofie, Const. Stamboliu—Istoria, Liliana Rosler—filosofie, Lucreţia Rădulessu-Preavatz—Istorie, Natalia Grigoriu—filologie modernă, d. I. Verbutza—filologie modernă.

❑ **Judiciare.**—Seziunea Curţei cu Juri se va deschide la 1 Iunie, cînd se vor judeca două procese: primul este privitor la D. N. Tomiţa, pentru contopire de pedepse.

Se ştie că Tomiţa a fost condemnat la 5 ani pentru că a ucis pe cumnatul seu Ciohodariu şi la un an pentru delapidarea ce-o făcuse în calitate de casier la casa de bagaje din gara Iaşi.

Al doilea proces va fi privitor la Gh. N. Mititelu, care s'a făcut vinovat de un delict electoral în comuna Holboca.

In ziua de 2 Iunie se va judeca procesul lui N. Radu Cavaleru din Bacău pentru contopire de pedepse.

— La secţia I-a a Curţei de casaţie s'a amînat eri pentru ziua de 25 Maiu, procesul dintre casa şcoalelor cu erezii lui Anastasie Başotă.

— Luni se va judeca la secţia II-a a Curţei procesul fraudelor de la recrutările militare din Bacău.

Procesul a venit la Iaşi prin apelul procurorului contra achitărei d-rului căp. Popescu-Cernica, şi apelului a minima contra lui Rapaport şi a altor 10, care au fost condemnaţi la pedepse variind între 6 luni şi 15 zile.

— Primul procuror a făcut apel la camera de punere sub acuzare, contra scoaterei de sub urmărire a numiţilor Popovici, Lăzărescu şi Chibrit implicaţi în ultimul furt din Tg.-Frumos.

❑ La examenul de locot. comandori se vor prezenta la 1 Iunie următorii căpitani de marină: Ciulin C., Combori Aristid, Oprişan Emil, Miclescu Constantin, Munteanu G., Stoianovici C., Păun C., Ionescu Nicolae şi Alfons Sion. Afară de cei doi d'intăi, toţi ceilalţi sînt ieşani.

❑ La 23 şi 24 c., are loc la Teatrul Sidoli representaţiile marelui transformist *Ottone Francardi* care a sosit de eri în oraşul nostru venind din Rusia cu automobilul său.

Presa rusască e plină de dări de seamă care mai de care mai elogioase la adresa lui Francardi. Iată ce zice despre el ziarul *Petersburgai Gazeta*: „In sara zilei de 4 Mai a avut loc în teatrul „Passage" representaţia transformatorului *Ottoni Francardi*, iuţeala cu care se transformă este de necrezut. Ca Ventrilog induce publicul în bănuială. Mulţi credeau că este o trupă compusă din mai multe persoane care joacă.

Bun *dramaturg*, excelent *comic*, admirabil *cîntăreţ*, de aceea cu drept cuvînt se poate numi „Regele Transformiştilor."

Biletele pentru reprezentaţiile anunţate se găsesc la Libraria Iliescu.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti 22 Maiu.

Mişcare în armată

Bucureşti.—D. locot. Carol Stefan, din reg. 3 Dîmboviţa No. 22, a fost mutat la consiliul de rezboiu al corpului II de armată.

D. locot. Ordăreanu din reg. Matei Basarab 35 a fost mutat la comandamentul brigăzei infanteriei.

Călătoria prinţului Nicolae

Constanţa.—A. S. R. Principele Nicolae, care se află aci de mai multe zile, a plecat aseară cu vaporul „Imparatul Trajan", la Alexandria (Egipt). A. S. R. e însoţit de d. dr. Romalo.

M. S. Regina mai rămîne cîte-va zile la Constanţa.

Congresul camerilor de comerţ

Botoşani.—In şedinţa de eri după amiazi, după propunerea d-lui Gh. D. Şerban, s'a decis ca chestia înfiinţărei unui birou de informaţii în Orient, să fie trimeasă, spre studiare, comisiunei permanente a congresului.

S'a hotărît ca viitorul congres să se ţie la Focşani.

La orele 4 şedinţa se ridică şi se declară congresul închis.

La ora 5 congresiştii se duc în grădina publică, unde se fotografiază în grup.

Preşedinţii camerilor de comerţ au luat eri dejunul la d. prefect al judeţului, iar secretarii camerilor lu d. primar Ursianu, la care au luat parte şi d. dr. Creangă, secretarul general al ministerului comerţului şi industriei.

Aseară la orele 8 şi jumătate a avut loc banchetul congresiştilor.

A luat parte şi secretarul general d. dr. Creangă.

S'a servit următorul *Menu*:

Rachiu Anisonat—Mastică—Ţuică
Icre negre tescuite
Jambon de Botoşani—Sarcele
Bulion cu pastete
Pui cu mazere verde
Conopidă a la Polonaise
Friptură de pui
Friptură de Muşchiu
Salate { Sparanghel / Castravate verzi—Lăptuci
Brînzeturi { Penteleu, Ementhaler / Roequefort
Fructe—torturi îngheţată
Cafe—Cognac
Vin alb de Odobeşti şi roş de Nisoreşti
Champagne Mumm

La banchet au luat parte toţi congresiştii, iar ca invitaţi au fost toţi demnitarii botoşăneni.

D. Vasiliu, preşed. Camerei de comerţ din Botoşani, a tuoastat pentru M. S. Regele şi pentru d. ministru al comerţului.

D. dr. Creangă, secretar general al minist. comerţului tuoasţează pentru M. S. Regele, arătînd sporul ce l'am făcut sub domnia Regelui Carol şi mulţumeşte botăşănenilor pentru frumoasa primire ce au făcut'o congresiştilor.

D. Gh. D. Şerban, preşedintele camerei de comerţ din Iaşi mulţumeşte botoşănenilor pentru aspilitatea ce au dat congresiştilor. D-sa arată că congresele devin din ce în ce mai importante, prin modul sum se discută şi dezideratele ce se iau.

Vorbeşte de ministerul comerţului şi industrie, din nou creat de curînd, de la care se aşteaptă mult şi zice că speră în concursul ministerului resolvirea tuturor chestiilor economice, pre cum şi îndeplinirea dezideratetor ce se iau în congres.

Inchină pentru prosperitatea congresului şi al industriei.

D. Mavrocordat, prefectul judeţului zice că se simte încîntat că congresul s'a ţinut la Botoşani, şi că s'au discutat chestiuni foarte importante. Bea pentru congreşişti. De asemenea şi d. Urseanu primarul oraşului, bea pentru congresişti.

D. Jelle închină pentru reprezentanţii guvernului şi personalul ministerului comerţului.

Mai toastează d-nii: Butculescu pentru botoşăneni, I. Gheorghiu, Nicolau, pentru congresişti.

D. Trancu spune că unul din fruntaşii comerţului ţărei noastre este d. Ch. D. Serban, preşedintele camerei de comerţ din Iaşi şi că d. Şerban e un adevărat economist,—dovadă că toate părerile sale au fost apropate în congres. Bea pentru d. Şerban.

D. Lazăr Teodoru tuoastează pentru congresişti şi mulţumeşte autorităţilor locale pentru concursul dat congresului.

D. Vasiliu mulţumeşte congresiştilor, pentru buna voinţa ce au avut'o de a lua parte la congres, precum şi autorităţilor.

Banchetul a luat sfîrşit la ora 11 şi 45 minute.

Misiunea otomană la Viena

Viena.—Imparatul a primit în audienţă solemnă misiunea otomană, care i-a remis o scrisoare autografă a Sultanului.

In onoarea misiunei turceşti s'a dat aseară la Schoenbrun un prînz, la care pe lîngă ambasadorul turcesc, şi personalul ambasadei, mai erau invitaţi baronul de Aehrenthal, ministerul de răsboiu şi alte persoane oficiale.

DUMA

Peterburg.—Duma a discutat proectul de lege privitor, la schimbarea confesiunei din creştină în necreştină, după dorinţă.

La începerea discuţiunei, d. Stolypin a luat cuvîntul relevînd că în ultimele 2 secole, toate actele legislative, reglementînd raporturile bisericei dominante cu celelalte confesiuni, s'au efectuat pe calea ordinară de legislaţiune.

Fără îndoială, a zis primul-ministru, biserica trebue să fie autonomă în chestiunile dogmatice şi canonice, dar în ceea ce priveşte raporturile dintre biserică şi stat, aceasta trebue să-i se păstreze libertatea.

Ruperea acestor relaţiuni ar provoca neîncredere şi ar pune capăt alianţei din care biserica şi statul îşi trag forţele reciproce, nu e mai puţin adevărat însă că statul nu trebue să se amestece în chestiunile canonice şi dogmatice ale bisericei, nici să se atingă de autonomia legislaţiunei bisericeşti în chestiunile eclesiastice; este datoria statului însă de a-şi pastra libertatea.

La raporturile dintre biserică şi stat cît pentru ceia ce priveşte libertatea de a trece de la confesiunea creştină la cea necreştină, proclamarea unei atari libertaţi printr'o lege, provoacă cele mai marscrupule. Istoria evoluţiunei tuturor legislaţiunilor în Europa de apus, arată că pretutindeni principii al libertăţei de conştiinţă acordă concesiuni, credinţe şi tradiţiunilor poporului, dar trebue oare să înscrim în legislaţiunea noastră, principii care în ochii poporului ar echivala cu egalitatea drepturilor ortodoxei şi creştinismului cu necreştinismul? s'ar putea ca unul din caracterele principale ale unui stat creştin să dispară în statul nostru riguros ortodox? Mi s'a spus că proectul privitor la confesiuni, a fost pus la ordinea zilei de dumă, din motive politice. Declar că guvernul nostru nu poate devia nici la dreapta nici la stînga (mişcarea generală). Aţi uitat că nu poate urma de cît o singură cale: acea indicată de ţară.

Sarcina noastră este de a realiza înaltele principii promise în ukazul din 17 Aprilie şi în manifestul din 17 Octombrie. Sarcina noastră nu este de a acomoda ortodoxia taevrei abstracte a libertăţei conştiinţă. Bine voiţi deci a nu încarca proiectul nostru cu o sarcină străină care nu poate fi înţeleasă de popor. Cîndiţivă că această lege trebuie să aibă fiinţă în statul rusesc, că trebuie să fie sancţionat de Ţarul Rusiei, care a fost şi va fi Ţarul ortodox peste 100 milioane oameni (aplause prelungite la dreapta şi în parte la centru.

Chestia Cretei

Constanlinopol. — Chestia cretană continuă a ocupa presa.

„Tanin" respinge ideia de compensaţii financiare, relevînd necesitatea de a salvgarda suveranitatea otomană şi susţine că Poarta trebue să pregătească tererul diplomatic pentru trimeterea unei flote şi a trupelor turceşti.

«Tachydomos» zice că misiunile otomane trimise pentru a vesti oficial suirea pe tron a Sultanului ar fi însărcinată să facă puterilor comunicări şi în chestia Cretei.

Călătoria Regelui Bulgariei

Semlin.—Regele Ferdinand al Bulgariei a sosit azi dimineaţă aci şi şi-a continuat, cu un tren special, călătoria spre Buda-Pesta.

Studenţii romîni la Sofia

Sofia.—S'a instituit un comitet de studenţi bulgari, în vederea primirei studenţilor „romîni" care au decis a înapoia vizite studenţilor bulgari.

Cabinet demisionat

Lima (Peru).—Cabinetul a demisionat. Liniştea cea mai perfectă domneşte.

Banca agrară din Bosnia

Viena.—Camera discută de eri moţiunea de urgenţă privitoare la privilegiile băncei agrare din Bosnia.

S'a adoptat cu unanimitate urgenţa pentru moţiune.

In amintirea independenţei Bulgariei

Sofia.—Pentru amintirea proclamărei regatuiui Bulgar independent, s'a creat un nou ordin, care va ocupa rangul intăi printre ordinele bulgare şi se va conferă în ocaziuni rare, pentru servicii mari aduse patriei şi tronului.

Noul patriarch

Constantinopol.—Arhiepiscopul de Sucirna Tarian, afost ales patriarh armano-Gregorian.

Acţiunea anarchiştelor

Paris.—Se continuă în provincie a se distruge de anarhişti liniile telefonice şi telegrafice.

Ast-fel s'a făcut lîngă Hâvre şi Arnieus.

4000 **Decalitri vin**, recolta anului trecut, de vînzare. A se adresa domnului C. Kirilă. Sf. Atanasie Iaşi.

S'A PERDUT 2 brăţare

Una compusă din 8 lire turceşti de aur şi două monede de aur de o sută de lei. Una franceză şi alta jubiliară română.

Şi o brăţară cu un smarald mare cioplit şi 24 de briliante mari.

Persoana care le-a găsit sau are cunoştinţă de găsirea lor, este rugat a se presenta la d-na Proca, în Iaşi, Bulevard Ferdinand No. 4, unde va primi o recompensă de 200 lei.

PRIMARIA COMUNEI IASI

Se aduce la cunoştinţa publică că de la 25 Mai a. c. şi până la noui dispoziţiuni oarele de cancelarie pentru serviciile interne ale acestei Primării vor fi numai dimineaţa de la oara 7½ dimineaţa până la 1 p. m. Serviciul Casieriei păstrează oarele actuale de la 11 a. m. până la 4½ p. m.

Accesul publicului prin biurouri nu va fi permis de cît de la oarele 11 a. m.

No. 10765 22 Mai 1909

S'a deschis în strada Păcurari 15
(vis-a-vis de Tuffi colţ cu Rîpa galbănă)

Atelierul de spălătorie şi călcătorie pentru lengerii de lux

Execută în timpul cel mai scurt şi cu preţuri moderate. Se primesc trousouri, lengerii de lux şi diverse albituri. Curăţenia cea mai perfectă.

Müller

Contra arderei soarelui şi a musculiţilor supărăcioase pe timp de excursiuni e cel mai nimerit un voil de gaze mare şi lat care acopere toată faţa şi cît e de mare pălăria. se găsesc la Magazinul

LA „VULTUR"

care vinde aceste gazuri mari cu preţuri foarte mici, precum şi toate noutăţile sezonului de vară.

De vînzare O vie în comuna Vlădiceni, judeţul Iaşi, şi un loc în strada Hotin 9. A se adresa d-lui Anibal Ciure, avocat, str. Muzelor 6.

Casa de Bancă
MORITZ WACHTEL,—IAŞI
—PIAŢA UNIREI—

Emite cecuri şi scrisori de Credit asupra tuturor oraşelor mari din ţară şi străinătate, în timpul sesonului de băi şi asupra staţiunilor balneare precum:

Carlsbad
Marienbad
Franzensbad
Reichenhaill
Wiesbaden, etc.

de asemeni face ori ce operaţiuni de bancă, primeşte spre fructilicare ori ce sume de bani în cont curent eliberînd

SCRISORI DE CREDIT
şi
LIBRETE DE ECONOMIE.

Avansează asupra Titlurilor, Mărfurilor şi altor garanţii.

BYRRH CEL MAI BUN VIN TONIC ŞI APERITIF

PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906.

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (Thuir Franţa)
De vînzare
La toate magazinele de consum din ţară

Instrumente Muzicale
de toate felurile în mare asortiment
Jul. Heinr. Zimmermann
Preţul-curent ilustrat gratis — LEIPZIG — Preţul-curent ilustrat gratis

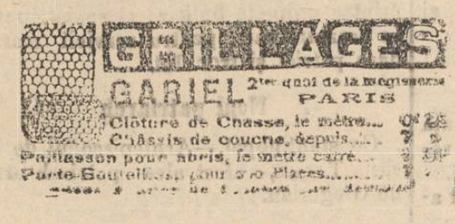

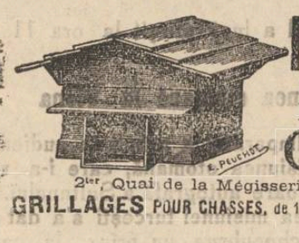

1420 **NEVRALGIELE**
Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâia sa se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere: LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

OPINIA
Organul partidului conservator-democrat
Cel mai raspîndit ziar din Moldova
Primeşte anunciuri, reclame
etc. pentru pagina III şi IV-a
Se primesc şi inserţii la
MICA PUBLICITATE
a se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

SALOMON WACHTEL
Magasin de incredere—Str. de Sus
Fondată în 1852
Aduce la cunoştiinţa intinsei sale clientele şi în special D-lor
Antrepenori, Arendaşi şi Proprietari
că pentru campania de lucru s'a asortat cu mari depozit de
Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Tevi, Robinete
şi toate accesoriile pentru
Instalaţiuni de conducte de Apă
Tablă, Fier şi Otel divers
Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.
Maşini agricole şi Pluguri
accesoriile lor de la cele mai renumite fabrici.
CURELE DE TRANSMISIUNI, COCS CU ANTRACIT ŞI CARBUNI DE FORJA.
Toate cu preţurile cele mai convenabile

„ANCORA"
(ANKER)
Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI
Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia
LEI 6,547,500
Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 48/100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.
S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" incheie asigurări:
a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.
e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi
Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.
Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Gradina Chateau aux Fleurs
In fie-care seară
LA 9 1/4 ORE
CINEMATOGRAFUL
Pathé Frères -- Paris
Programul se schimbă Luni şi Joi
Grădina complect reînoiată şi amenajată cu amfiteatre, terase higienice cu poduri izolatoare, arene etc.
Preţurile: Loc rezervat 1 leu 25 bani. Terasa 1 leu 25 b, Arena 1 leu, Amfiteatru 50 bani.
In fie-care Duminică, **MATINEU** la Circul Sidoli, preţurile pe jumătate şi începutul la 5 ore p. m.

GRILLAGES 1 m de haut. en extra 0f30

Baym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, NOISERIES, POULAILLERS
BONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 6 f

BROSSE A TAPIS
Prix : 14 fr.
R. GARIEL
2me, quai de la Mégisserie
PARIS
Envoi franco du Catalogue
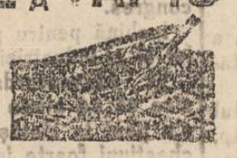

Dim. G. Longinescu
AVOCAT
— Strada Golia 77 —
Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu
AVOCAT
— Str. Bărbei No. 19 —
Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Cine vrea să cîştige la Loterie
să cumpere bilete numai de la
NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA
Th. P. Maximovici IASI
Debit oficial al Loteriei Statului
Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"
oferă publicului cele mai
Mari Şanse de Bogăţie
BILETELE
Clasa I a Loteriei VI
s'au pus în vânzare
Tragerea
la 19 Iunie 1909
Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de
Lei 900,000 lei
Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de
LEI 7.322.000 LEI
Şapte Milioane Trei sute doua-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara
Lozuri Norocoase
de la
Noua si Princip la Colectură Romană
Th. P. Maximovici.—Iaşi
Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei	1,50
1/4	Un sfert	Lei	3,00
1/2	Una jumătate	Lei	6,00
1	Loz întreg	Lei	12,00

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal
Garantez serviciu cel mai Prompt şi conştiincios
PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant omp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 733 — Marți 26 Mai 1909

D. Brătianu la Tîrgoviştea

După discursul strălucit al șefului nostru, rostit săptămîna trecută la C. Lung, și care îmbrățișa întreaga situație politică a țărei, trebuia să urmeze și discursul primului ministru.

In acest scop, dl. Ionel Brăteanu, a profitat de solemnitatea punerei petrei fundamentale a lucrărilor de alimentare cu apă a orașului Tîrgoviște pentru a se duce eri în acea localitate și a'și expune și d-sa vederile asupra situației politice.

Ne pare bine, că în același număr în care publicăm in extenso, importantul discurs al d-lui Take Ionescu, ne putem ocupa și de cuvîntarea șefului partidului național liberal, așa că cititorii noștri vor putea compara mai bine, valoarea politică a ambelor cuvîntări și sinceritatea și claritatea de vederi și soluțiuni ce se degajează din fie-care.

Dl. Brăteanu, a tratat la Tîrgoviște toate chestiunile de actualitate, care interesează politica țărei; d-sa a îmbrățișat și politica internă și politica externă, desfășurată de partidul liberal, în cursul acestor 2 ani de cînd deține puterea, și toate acestea pentru a ajunge la concluzia că guvernul liberal, se găsește în plină activitate, și că nici un motiv sau împrejurare nu militează pentru retragerea sa de la putere.

Vom examina rînd pe rînd toate obiecțiunile d-lui Brătianu, formulate la Tîrgoviște în scopul de a demonstra necesitatea continuărei unei guvernări liberale,—mai ales că primul ministru a luat poziție hotărîtă față de ambele partide de opoziție, pe cari de pe înălțimile vechei capitale Domnești le-a sfidat să stea de vorbă cu d-sa asupra acestei chestiuni.

Deocamdată, ne vom mărgini să constatăm ca întreaga cuvîntare a șefului partidului liberal, nu se sprijină pe nici un argument puternic, care l'ar angaja să se crează în stare de a mai sta multă vreme la putere, în afară de vechea tradiție a partidului și reputația numelui care îl poartă, și pe cari le învoacă ca ceva sfînt în ori-ce adunare politică.

Și mai mult de cît atît, vom demonstra că mai toate declarațiunile primului-ministru, au un mare fond de neadevăr, și sunt spuse numai în interesul de a masca situația nespus de critică, prin care trece partidul seu și în fața Tronului și a țărei.

Cu două zile înainte de a'și rosti discursul, intimii d-lui Brătianu șopteau pretutindeni că șeful lor va face la Tîrgoviștea niște declarațiuni de o mare importanță, cari vor indica o orientare nouă în politica țărei.

Acum însă constatăm, că tot ce a vorbit in acel oraș, nu sunt de cît reproducerea vechilor sale clișee cu care ne asurzește de cît-va timp și cari nu spun nimica serios și util pentru țară.

Ast fel d. Brătianu a spus că partidul seu e sănătos, că guvernul pe care îl conduce e tare, că prin nimic nu se află în regres, sau cu autoritatea morală știrbită.

Vorbe și iar vorbe, cari dacă ar fi să le examinăm am vedea că spun tocmai contrariul, și că primul-ministru e nevoit să le repete în fie ce ocazie pentru a ascunde starea de slăbiciune și decădere morală în care se sbate de un an de zile guvernul și partidul liberal.

D. Brătianu a vorbit de opera de pacificare a țărei din 1907, pe care o revandica întregă pentru partidul liberal.

Este o lipsă de modeste și o îndrăzneală nepermisă, de a-ți însuși o faptă atît de recent săvîrșită, cînd ori-ce suflare romînească știe că pacificarea, este opera țărei întregi, a tuturor claselor noastre sociale, în colaborare cu însuși șeful statului!

D. Brătianu a mers și mai departe cu îndrăzneala, și și-a revendicat pentru partidul său meritul de a fi trecut fără nici o dureroasă atingere interesele externe, ale țărei, în timpul dificultăților europene de astă iarnă.

Dar toată lumea știe că mai presus de partidele noastre, este Regele, care supraveghiază dacă nu lucrează la desfășurarea celei mai înțelepte opere de politică externă, și că bunele noastre raporturi cu statele Europene se datoresc aproape în totul înrăurirei plină de prudență pe care șeful statului, a însuflat-o și exercitat-o în toate împrejurările.

Din potrivă, dacă ar fi să judecăm politica externă după pornirele d-lui Brătianu am vedea ca în ambiția sa de a ajunge ca un moment mai vreme șef de partid nu s'a da în lături, să creeze țărei serioase conflicte cu Austria cari cît p'aci era s'o pună astă iarnă într'o foarte delicată și dificilă situațiune.

Dar și această chestiune ca și toate cele alte și pe cari le am enunțat în parte vor forma obiectul unei analize mai complecte,—și pe cari avem datoria s'o facem tocmai spre a invedera că primul ministru afirmînd tăria partidului, și guvernului său, a consfințit toate arătările noastre, că schimbarea regimului liberal este iminentă.

Vespasian I. Pella

Lacrimi frățești și adînci regrete, pornite ambele din profundă convingere, însoțesc călătoria de veci a lui Dimitrie Donici, fostul șef al conservatorilor-democrați din Vaslui.

O viață apururea bogată în fapte frumoase. în acte de patriotism, în cinste și abnegație s'a încheiat, după lungi chinuri, cu decesul fruntașului om politic, conservator convins, o ilustrație a partidului nostru.

Din falanga entuziaștilor lui Lascar Catargi făcuse parte Dimitrie Donici și un mare succes insemnase rînduirea sa în partidul condus de Take Ionescu.

Figură politică distinsă, stejar d'intre acei falnici, cari stau drept și nu se incovoaie înaintea nimănui, Dim. Donici nu ezitase. la zile grele, să vie intre democrați și lui i-a fost dată cinstea să deschidă, primul, marșul triumfal al partidului conservator-democrat.

Căci Dimitrie Donici, prin marele triumf ce l avuse în ziua de 20 April 1908 la alegerea coleg. I de Senat din Vaslui, a brăzdat calea florilor partidului nostru: alegerea sa insemnase un fericit prolog în cartea vieței abea începută a partidului conservator democrat.

Firește, numele lui Donici, imensa sa popularitate în ținutul Vasluiului, întregul seu trecut—au contribuit în bună parte la acel succes, care se obținuse, de un partid abea format, în fieful d-lor P. P. Carp și Neron Lupașcu.

Dim. Donici n'a putut veni nici o singură dată la Senat. Boala îl țintuise la pat mai bine de un an, pînă veni moartea să-l elibereze de chinuri.

Suntem cu inima și cu gîndul la prietenii vasluieni, cari asistă astăzi la coborîrea în pămînt a resturilor pămîntești ale șefului lor și fruntașului partidului nostru. Pe amicii Vasluieni îi rugăm să primească salutul nostru frățesc și expresia caldelor noastre păreri de rău.

Iar la mormîntul neuitatului să strige cu toții: „șeful ie mort, trăiască șeful". Căci cea mai pioasă amintire de păstrat lui Donici nu poate fi alta de cît ca, cu rînduri strînse, cu entuziasm, să se continue opera începută de el pentru implantarea democratizmului în Vaslui.

Guvern—cvintet

Unii pretind că la Tîrgoviștea nu se va vorbi despre remaniare, alții că ea va fi anunțată acolo pentru la toamnă. Cînd scrim acestea, n'avem încă rezumatul marelui discurs al primului-ministru, dar în ce privește remaniarea știm că ea nu va mai fi făcută acum.

Ceea ce mai știm este, că sezonul de băi va descomplecta și mai mult guvernul: la începutul lui Iunie d. Costinescu va pleca la Plombières și d. Haret va pleca pentru *două luni*, chiar înaintea ministrului finanțelor.

Plecarea d-lui Haret, care nu s'a deplasat nici odată pentru așa lung timp, este o dovadă că rana de d'inainte de Paști nu s'a închis, iar cui lasă d-lui interimatul - și anume d-lui Morțun — lămurește întreaga situație caraghioasă a guvernului.

Dar în afară de aceasta, plecarea celor doi cei mai bătrîni miniștri în situația de față a cabinetului și reducerea miniștrilor la cinci, dintre cari trei cu interimate—guvernul ajuns dar, după atîta luptă pentru complectare, la o desfacere totală și existînd, totuși, încă asemenea guvern, asta ie o minune

Va fi fost foarte la locul seu d. Brătianu, dacă, în adevăr, va fi făcut declarația că guvernul acesta, așa cum este, o va duce încă patru ani. Căci nu mai suntem în fața unui guvern, ci avem înainte un fenomen, ceva fermecat, de nepătruns.

Poate vom ajunge la un guvern compus numai din secretari generali și la alte încă minuni—nu ne vom mai mira.

Un lucru ie sigur: guvernul liberal, care a isprăvit-o de mai bine de un an, crede că misiunea sa isprăvită va mai dura încă patru ani.

CATE VA NOTE

Czontos era gardian la Steinhof, unul din cele mai de seamă ospicii de nebuni din Austria.

Gardian de nebuni diferă cu totul de celelalte profesiuni: fie-care om are, dacă nu pentru totdeauna, pentru un timp oare care, pasiunea profesiei sale. Un gardian de nebuni este, de la început, adversarul clienților sei, fiind-că, dacă oamenii cuminți se urăsc între ei, cum să nu se urască cuminții cu nebunii.

Și Czontos, într'una din seri, plictisit de aiurările unui nebun, l'a ucis. Viena s'a arătat foarte alarmată de acel fapt—divers banal. Ziarele, înainte de proces și acum, după proces, publică, după sistemul nemțesc, lungi articole, foiletoane, studii medicale...

S-a aflat că un gardian a ucis pe un nebun. Dar cîți au fost uciși pînă acum și nu s'a aflat. Și la noi se face larmă mare cînd la ani odată, se află despre schingiuirea unui individ în beciurile poliției.... Tot la noi, acum vre-o cincisprezece ani, cînd Spiridonia trimitea bolnavii nebuni la mănăstirea Neamțului, fusese numit mai mare acolo fostul subcomisar Contovici. De îndată ce un bolnav țipa mai tare, „specialistul" punea să-l lege de un trunchiu de stejar și dă Doamne... hidroterapie.

Vedeți că sistemul persistă și astă-zi chiar în „Apusul Europei.

Chestii didactice

Cursul de gimnastică suedeză

Maiștrii de gimnastică vor fi strînși pe vară în București să facă cîte o lună cursuri de perfecționare de gimnastică suedeză.

Așa a hotărît d. Spiru Haret, și așa se vor supune toți maeștrii, cum și candidatele de gimnastică.

In seria monopolurilor ce le-a inaugurat d. Haret în învățămînt, este și acesta nou al monopolizărei învățămîntului gimnasticei în țară. Fără ca statul să aibă o școală a sa de gimnastică, fără ca să cheltuiască un ban macar cu pregătirea maeștrilor de gimnastică s'a trezit dintr'o dată ca să concentreze în mîna unuia singur, a d-lui D. Ionescu, inspectorul de gimnastică.

Dl. Ionescu e autorul celui mai caraghios program analitic ce s'a comis vre-o dată, scris în limbă păsărească și impus școlilor ca atare. Cine vrea să se distreze puțin, să rîdă mult, să crape de rîs n'are de cît să citească programul analitic de gimnastică și va rîde cu hohot. Cu toate observările aduse de colegii în profesie, maeștri de gimnastică, cu toate criticile aduse prin presă, programul a rămas așa spre a caracteriza toată activitatea d-lui Haret.

Dl. D. Ionescu a redactat o revistă de gimnastică, a reușit să asvîrle cu șperlă în ochii autorităților școlare, și iată-l azi monopolizînd în mîna sa întreaga educație tehnică a maeștrilor de gimnastică. Căci în Octombrie fiind examenul de capacitate pentru gimnastică, toți candidații vor trebui să treacă prin furcile caudine ale inspectorului Ionescu.

De cît un cusur are această măsură pripită. Toți maeștri de gimnastică protestează contra siluirii de a urma niște cursuri, ce n'are cine să le facă; căci dl. Ionescu numai a auzit de școala suedeză, dar nu-i știe nici economia ei, nici spiritul ei.

Și apoi prin această măsură se lovește în Iașul, pe care d. Haret ține așa de mult să-l decapiteze. După ce s'a luat prin lege putința de a se ținea examene de capacitate și la Iași, azi îi rădică Iașilor și putința de a pregăti pe candidații la examene de capacitate.

Există în Iași o societate de gimnastică, una din cele mai bine organizate. Cu local propriu, cu instalație admirabilă, recunoscută apoi de persoană morală; societatea de gimnastică căpătase autorizarea de a deschide un curs teoretic și practic de gimnastică; elevi și eleve s'au înscris, ș'au dat examene; s'au făcut și se făcea un mare serviciu culturei profesionale prin aceste cursuri teoretice și practice.

Astăzi cînd pe toți trebue să-i treacă la București să asculte cursul d-lui Ionescu, căci altfel nu îi înscrie la examenul de capacitate, este îndirect o nouă scădere a Iașilor ce o face d. Haret.

Am sfătui întâiu pe d. Haret să trimeată pe dl. Ionescu să învețe gimnastica suedeză, să urmeze cursurile acestei școale, să se pătrundă de economia sa și apoi să ia inițiativa creării unui mare institut de educație profesională gimnastică; până atunci încercarea ce o face d. Haret e un nou monopol ce-l aruncă pe școală, din care iese o nouă ingenunchiare Iașilor.

* *

Discursul d-lui TAKE IONESCU

—rostit cu ocazia inaugurărei clubului conservator-democrat din Câmpulung în ziua de 17 Mai 1909—

— După notele stenografice —

Domnilor,

Ziua de astăzi este o zi însemnată în istoria destul de scurtă ca vreme a partidului conservator-democrat, dar bogată în izbînzi. Este o zi însemnată pentru că în singurul județ în care lipsea organizațiunea partidului nostru, în Muscel, de astăzi înainte, de la inaugurarea acestui club, există o organizațiune și nu ne rămîne de cît să-i dorim succes. (Aplauze prelungite și îndelung repetate, ovațiuni, urale).

D-lor, cîtă vreme un partid nu se întinde în țara întreagă, el nu este un adevărat partid de guvernămînt.

S'au văzut adesea mișcări foarte puternice, dar cari au rămas pur locale, ele nu s'au înălțat la demnitatea unui partid putînd să ia răspunderea conducerei țărei și să supravețuiască cauzelor care le-au creat.

Așa s'a întîmplat în această țară cu diferitele dizidențe pe cari le-a înregistrat istoria politică. (Aplauze prelungite și îndelung repetate).

Așa a fost fracțiunea independentă cunoscută numai într'o parte a Moldovei, așa a fost centrul, cunoscut numai în cîteva județe ale Munteniei, așa a fost gruparea lui Vernescu care nu avea aderenți de cît în patru, cinci județe, așa a fost gruparea junimistă care nici măcar în zece județe n'a avut o organizațiune serioasă.

Știți bine că junimiștii nu existau ca factor politic de cît în cîteva județe grație influenței preponderente a cîte unui om, și în altul unde un cerc literar se transformase cu vremea în cerc politic.

Toate acestea au fost și mișcări isolate și trecătoare, nu partide politice, căci partidele, organe ale vieței Statului capabile să răspundă nevoilor țărei, nu sunt de cît atunci cînd sunt generale, cînd se întind pe toată suprafața țărei, cînd cu drept cuvînt se pot numi naționale. (Aplauze prelungite și îndelung repetate).

De aceea astăzi cînd inaugurăm clubul politic al partidului conservator-democrat în cel din urmă județ a țărei în care nu fusese până acum, putem zice că s'a închis opera de organizare a partidului conservator-democrat, că această întâie parte a muncii noastre este sfîrșită. (Apl. prelungite și îndelung repetate, ovațiuni, urale).

Dar, d-lor, mă veți întreba poate, de ce s'a întîrziat cu acest ultim act în organizarea partidului nostru?

Vă spun drept. Nu m'am zorit, nu sunt zorit. Nu se zorese de cît aceia cari se miră de ce li se întîmplă. Aceia cari sunt convinși că ceea ce se întîmplă nu este de cît urmarea firească a lucrurilor, aceia n'au pentru ce să se pripească. (Aplause prelungite).

Eu știam că nu este cu putință ca Muscelul să rămînă în afară de mișcarea țărei întregi, eu știam că nu are pentru ce Muscelul să rămînă izolat în politica romînească, Muscelul care stă între Argeș și Dîmbovița, două centruri în cari partidul conservator-democrat este atît de puternic. Nu se putea să rămînă os mort într'un trup viu. (Aplauze prelungite și îndelung repetate.

Nu m'am pripit d-lor, pentru că știam că mulți dintre cei cari rămăseseră dincolo, că mulți dintre acei cari și acum sunt dincolo pentru că nu 'și au dat încă seamă de cauzele rupturei și de înțelesul nouei formațiuni, își au toate simpatiile, toate dragostele, toate privirile lor la noi. (Aplauze prelungite).

Cîți dintre aceia cari poate mîne vor iscăli depeși dincolo, cînd se întîlnesc cu mine nu'mi spun: toată simpatia mea e cu voi, dar m'am legat. Unii zic ne-am legat, alți ne-au legat.. (mare ilaritate), dar și unii și alții în realitate simt ca noi. (Aplauze prelungite și îndelung repetate, ovațiuni nesfîrșite.

Și acest sentiment d-lor vi'l explicau unii din oratorii cari m'au precedat. Partidul conservator așa cum era înaintea rupturei, în cea mai mare parte a lui se născuse din puternica mișcare începută acum vre-o douăzeci de ani și care a dat roade mai ales în cei din urmă zece ani, și care pornea din această ideie: în față de partidul liberal care nu mai era în stare să răspundă dorințelor țărei, trebuea să creeze ceva, și fiindcă se găsea un cadru deschis, partidul conservator, mișcarea s'a alăturat de acest partid și i-a dat o viață nouă, o viață nouă, o viață pe care de mult nu o mai cunoscuse. (Aplauze prelungite, ovațiuni).

Aceasta este istoria adevărată a genezei partidului conservator, așa cum există el acum doi ani de zile. Cum era dar să nu cred eu că numărul cel mare din acel partid, în ceasul în care partidul s'a rupt și s'au ales două direcțiuni, din cari una vrea să șteargă tot ce s'a cîștigat de douăzeci de ani încoace, și cealaltă dimpotrivă, să sporească cîștigul din vremurile din urmă, nu va veni cu noi; cum puteam să'mi închipuiesc eu că Mușcelul va rămîne cu acei cari stau pironiți în vederile lor spre trecut? (Aplauze prelungite și îndelung repetate).

Le cunoașteți deviza. Unul dintre dînșii spunea unui junimist cu mult înainte de ruptură că a venit vremea să rămînă singuri deșendenții vechilor conservatori fiindcă acum au învățat meșteșugul politic și nu mai au nevoie de cei cari 'i au învățat. (Aplauze prelungite și îndelung repetate, ovațiuni nesfîrșite).

Să'i ferească Dumnezeu să rămînă singuri!

Vai celor singuri! spune biblia, și eu le spun: să-'i ferească Dumnezeu să rămînă singuri, nu numai pentru că ar fi striviți dînșii, dar pentru că ar pierde ideia conservatoare, căci nimeni nu ar mai susține-o dacă ar confunda-o cu dînșii. (Aplauze prelungite și îndelung repetate).

Și știți pentru ce d-lor?

Pentru că neîncrederea pe care o inspiră și antipatia pe care o răspîndesc, ar face insuportabile chiar ideile sănătoase pe cari le-ar apăra ei. (Aplauze prelungite și îndelung repetate).

Ideile d-lor nu se pot presinta în lume singure. Pe ele le duc ființele omenești nu'ți inspiră încredere dacă nu te simți atras către dînsele, dacă le ghicești tendințele de a se ține departe de tine, de a nu vroi să aibă contact real cu tine, atunci fiți siguri că niei ideile nu ar mai putea să prindă în societatea această romînească așa cum a plămădit-o evoluțiunea din cei 60 de ani din urmă. (Aplauze prelungite și îndelung repetate).

De aceea eram eu sigur că ne va veni și Muscelul, de aceia mă mulțumesem să încă de la început cîți-va, ca Ionescu, Vlădescu, Năstăseanu, Culer, se declaraseră pentru noi. Cînd însă a trebuit să complectăm organizațiunea, am chemat pe generalul Geanoglu care nu făcuse politică nici odată, care de abia părăsise armata, care nici nu e om ambițios, cu care nu avusesem niciodată a face, și am îndrăznit!—îndrăznește partidul nostru—să fac apel la el, să'i cer să vie aci. Cînd l'am chemat, generalul era la Iași unde are un copil în școală, dar a venit imediat, și fără multă explicațiune, l'am rugat să se pună în fruntea mișcărei conservator-democrate, și atît 'i am spus: „Inainte d-le general!"

D. general Geanoglu. Așa este!

D. Take Ionescu. Nici o vorbă despre ce a fost, nici o vorbă despre ce are să fie, nici o făgăduială, nici un angajament, nimic! Și a primit ca și cum ne-am fi cunoscut de o sută de ani, ca și cum am fi făcut politică împreună din cea mai fragedă tinerețe. (Aplauze prelungite și îndelung repetate, ovațiuni, urale nesfîrșite).

D. general Geanoglu. Aceasta dovedește farmecul pe care îl inspirați tuturor care vă cunoaște.

D. Take Ionescu. Nu domnule general! Aceasta dovedește altăceva. Aceasta dovedește că este o minciună că partidul acesta conservator-democrat ar fi opera

unui singur om. Aceasta dovedeşte că acest partid este eşit din nevoile tuturor, şi că dumneata chiar erai conservator-democrat cu mult înainte de a te fi chemat eu. (Aplauze prelungite şi îndelung repetate).

Şi cîţi mai sunt domnilor, şi cîţi trebuie să mai fie aceia, pe cari noi nu îi ştim că sunt conservatori democraţi, unii cari poate nici ei nu ştiu că sunt conservatori democraţi, dar cari aşa sunt în sufletele lor. (Aplauze prelungite şi îndelung repetate, ovaţiuni).

De aceea eu în campania noastră nu cer oamenilor decît un singur lucru; să se uite drept în conştiinţele lor şi să urmeze după glasul conştiinţei, şi atunci nu au nici o îndoială că am fi aproape unanimitatea ţării. (Aplauze prelungite şi îndelung repetate ovaţiuni).

De aceea sunt sigur că veţi creşte şi aci la Muscel.

Vă mulţumesc dar d-lor de tot ce aţi făcut şi vă urez izbîndă, fiindcă nu mă îndoiesc de bărbăţia d-voastra! (Aplauze prelungite şi îndelung repetate, ovaţiuni nesfîrşite).

Ştiu d-lor ce piedică veţi găsi în drumul d-voastră. Veţi găsi ecoul vorbelor junimiste: „Venim la putere, ce căutaţi în clubul acela cînd noi venim la putere? Regele a spus că va aduce pe Carp la putere!".

Cînd, cum şi cui a spus, aceasta nu se arată. Şi observaţi d-lor, nimeni nu spune că Regele i-a spus lui, dar fiecare spune că Regele a spus cui-va. Tot aşa auzi: Ion 'mi-a spus că Vasile 'i-a spus, că Regele 'i-a spus... (Mare ilaritate, aplauze prelungite şi îndelung repetate).

Iar dacă îi întrebaţi cum se poate ca Regele după o domnie de 43 de ani, să facă pentru ei ce n'a făcut pentru nimeni. şi să le spună lor ce n'a spus nici odată, nimănui, ei nu vă răspund nimic, dar iar vă şopteşte, că Regele a spus. (Mare ilaritate, aplauze prelungite).

Or, d-lor, eu ştiu că Regele nu a spus nici odată nimănui, ce are să facă cînd va avea să deslege o criză de guvern. Iarăşi ştiu, că nici nu poate să spună Majestatea Sa ce are să facă. Căci Regele nostru nu este un patentat oriental, un şah al Persiei, care chemînd guvernele la putere după fantezia sa, poate să-şi anunţe dinainte hotărîrile sale.

Regele îşi pleacă urechia la glasul naţiunei, Regele ţine socoteală de manifestările opiniunei publice. Regele judecă puterile şi aptitudinile oamenilor, Regele cîntăreşte împrejurările şi în fie care caz dă o deslegare pe care o crede cea mai bună.

Să poate ca Majestatea, Sa să înşele dar în convingerea Sa, el în totdeauna dă deslegarea cea bună, şi de aceea nu poate să se lege către nimeni în privinţa deslegărei pe care are s'o dea la o criză politică.

Iar dacă junimiştii borborosesc despre ce a spus Regele, aceasta o fac fiind că ei ştiu că nu le-ar mai rămîne nimeni dacă nu le-ar repeta într'una că peste 3 săptămîni vin la putere. Şi cum săptămînile trec cîte trei, cîte trei, şi la putere tot nu sosesc, acum mă fac pe mine vinovat că nu dau un asalt disperat guvernului liberal, ca să-i impedic pe dînşii să nu fie profeţi mincinoşi!

(Aplauze prelungite şi îndelungate repetate).

Ei, bine d-lor, dacă noi suntem o cantitate neglijabilă, în viaţa politică a ţărei aceştia, dacă e sigur că nu însemnăm nimic şi că de aceea nu putem veni nici odată la putere, de ce nu trîntesc ei guvernul liberal şi de ce fac apel la noi să-l trîntim pentru ei? (Aplauze prelungite şi îndelung. repetate, ovaţiuni nesfîrşite, mare entuziasm.

Iertaţi-mă, d-lor că insist. Mie Regele nu mi-a spus nimic, şi vă adaog, nici eu nu l-am întrebat nimic. Iar dacă Majestatea Sa mă va mai primi în audienţă, iarăşi vă afirm că nu-l voi întreba nimic, cum iarăşi sunt sigur că nu 'mi va spune nimic! (Aplauze prelungite şi îndelungate repetate).

Ştiu şi eu însă ceva în privinţa succesiunei la guvern. Ştiu că nu este atît de însemnat cine vine la putere, cît este cine poate sta la putere. De aceea eu vă spun, ştiu că noi putem guverna în contra coaliţiei liberalo-junimiste (plauze prelungite) şi mai afirm că noi putem izbîndi în alegeri în contra unei alianţe între liberali şi junimişti (aplauze prelungite şi îndelung. repetate. ovaţiuni şi cu aceeaşi siguranţă mai afirm, şi nici liberalii nu ar putea face alegeri în contra noastră şi a junimiştilor, şi cu atît mai puţin junimiştii nu ar putea reuşi în alegeri în contra noastră şi a liberalilor. (Aplauze prelungite şi îndelung. repetate ovaţiuni).

Şi atunci d-lor, nu trebue filosofie multă ca să judec după capul meu, nu esta aşa, cine trebue să vină la putere? Eu cred că trebue să vină la putere acel partid care este în stare să guverneze în contra tuturor opoziţiunilor. (Aplauze prelungite).

Ei bine, junimiştii singuri mărturisesc că nu aşa înţeleg ei să vină la putere, Junimiştii singuri mărturisesc că gîndul lor este să guverneze cu concursul liberalilor în contra noastră. Ei bine, ţara nu înţelege lucrurile aşa.

Da nu cere să se schimbe doar persoana lui Costinescu prin Carp, sau a lui Morţun prin Olănescu, ea nu cere să se schimbe doar numele miniştrilor şi în realitate tot partidul liberal să guverneze ţara şi după schimbarea de guvern, însă să o guverneze sub masa junimistă. (Aplauze prelungite şi îndelung repetate).

Ţara vrea alt-ceva. Poate vrea chiar mai mult de cît o schimbare a întregului personal de guvernămînt, ea vrea schimbarea şi a mijloacelor de guvernămînt. (Aplauze prelungite şi îndelung, repetate ovaţiuni fară sfîrşit).

Dacă ar fi ca lucrurile să se reducă nici măcar la o schimbare de guvernămînt, dacă ar fi ca partidul liberal să rămînă la putere pe băncile opoziţiunei schimbînd doar locurile cu junimiştii, atunci credeţi-mă, că ţara va spune că toate caraghiozlîcurile trebuie să aibă un sfîrşit, şi că ori cît de îndurătoare este o asemenea păcăleală nu poate îndura nici chiar această ţară prea mult îndurătoare. (Aplauze prelungite şi îndelung. repetate ovaţiuni fără sfîrşit).

Iar dacă e vorba d-lor, de cele locale, credeţi-mă, cînd va spune d. Mihail Vlădescu că d-sa va veni la putere, puteţi să-i spuneţi cu siguranţă că chiar dacă d. Carp ar succeda d-lui Ion Brătianu, d: Vlădescu nu va fi la putere.

Pot să vă adaug, că nici odată Vlădescu nu va fi fost mai puţin la putere de cît cînd d. Carp ar fi prim-ministru. (Aplauze prelungite şi îndelung, repetate, ovaţiuni fără sfîrşit).

Nu d-lor, la putere ar fi d. Griguţă Cantacuzino, şi atunci chestiunea se schimbă. Atunci ţărănimea din Muscel, burghezimee din Muscel, are să aleagă între democratismul nostru şi democraţia d-lui Griguţă Cantacuzino.

Democraţia d-lui Griguţă Cantacuzino o cunoaşteţi. Ori cît de neînsemnat ar fi d-sa în politica ţărei,—ca să faci bucluc nu trebuie treabă mare,—să ştiţi că a jucat un rol în tendinţa, care a dus la ruptură partidul conservator de acum doi ani că a jucat un rol în tendinţa de a împărţi partidul în gazde şi musafiri şi de a întoarce România spre o oligarhie moartă pentru totdeauna. (Aplauze prelungite şi îndelung. repetate).

Cînd problema se va pune aşa sunt sigur că Muscelul va şti să aleagă şi că vom fi tot aşa de tari şi aci cum suntem în tot restul ţărei. (Aplauze prelungite şi îndelung repetate).

Nu-mi mai rămîne d-lor de cît să vă mulţumesc şi să vă spun că aştept cu încredere veştile ce îmi veţi trimite despre mersul nostru în acel judeţ. Vă repet, că nu trebue să vă preocupe prorocirile, căci astă zi nici vremea nu se mai proroceşte cu siguranţă, necum desfăşurarea evenimentelor politice. Să vă rămînă însă în totdeauna de călăuză acest adevăr fundamental: „în totdeauna şi pretutindeni au dirijat cei tari, nici odată slăbănogii!" Aplauze prelungite şi îndelungate repetate, ovaţiuni nesfîrşite şi entuziaste urale.

Cumparaţi Bilete pentru Loteria VI Clasa 1 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 19 Iunie 1909

de la Noua şi Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAŞI Str. Lăpuşneanu No. 35

Dacă voiţi să fiţi CONŞTIINCIOS servit la toate clasele şi să primiţi plata cîştigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat şi până acum.

Un Loz întreg Lei 12, - jumatate loz Lei 6- Un sfert de loz Lei 3. Una optime lei 1.50

Ştiinţa romînă la Paris

Gazetele din Paris ne aduc ştirea despre o nouă descoperire făcută de d. Dr. Hurmuzescu, distinsul profesor al Universităţei noastre, în admirabilul său laborator şi comunicată Academiei de Ştiinţe din Paris.

Iată cum se exprimă marele ziar francez *Le Figaro* din 2 Iunie c., stil nou, rezumînd comunicaţiunile din ultima şedinţă a acestei înalte societăţi:

D. Lippmann prezintă o notă a D-şoarei Litchky, elevă a D-nei Curie, asupra radio-activităţei mineralelor şi expune o lucrare a **D-lui Hurmuzescu,** *profesor al Universităţei din Iaşi, asupra unei noui metode pentru măsurarea rezistenţelor electrice. D. Hurmuzescu, aparţine acelei falangi de învăţaţi romîni, de cari Franţa poate şi trebuie să fie mîndră, căci elevi ai universităţilor noastre, au dus cu ei în ţara lor,* **„sora noastră latină"** *din orient, spiritul ştiinţei noastre şi a descoperirilor noastre. Ei fac de altmintrelea cinste profesorilor lor.*

Aparatul d-lui Hurmuzescu consistă într'un condensator, de capacitate variabilă, şi a cărei variaţiune dă posibilitatea măsurărei cantităţei căutate.

Inregistrăm cu adevărată mulţumire şi mîndrie acest nou succes a muncei necontenite a distinsului profesor ieşean; de altmintrelea reputaţiunea sa în streinătate de eminent fizician este complect stabilită; de aceea nu este o manifestaţiune ştiinţifică în această ramură fără ca numele său să nu figureze.

Astfel face parte din cele mai înalte societăţi ştiinţifice şi acum în urmă a fost ales membru în comisiunea permanentă a unificărei măsurilor—*Asociation Internationale du froid,* cu sediul la Paris.

I s'a propus a face parte din comitetul de patronare şi iniţiativă a Congresului de Radiologie ce se organizează pentru anul viitor la Bruxelles, unde, de sigur, va prezenta nuoi lucrări asupra razelor X.

Litere-Ştiinţe-Arte

Cum scriem.—Mai mult decît de la dascalii din şcoli, scrisul trebuie învăţat de la acei chemaţi a făuri limba literară, —de la scriitori într'un cuvînt. Ei sunt adevăraţii, ei sunt singurii dascăli adevăraţi şi de aceea ei resimt adevărată mîhnire cînd constată greutatea cu care îşi face drum corectitudinea în stil şi în limbă. Iată din cea mai nouă cronică literară a maestrului Caragiale un pasagiu vrednic de reţinut şi de meditat.

De cinzeci de ani scriem cu litere latine. Limbi străine, de alte familii decît familia noastră romanică, au ajuns demult să fie scrise perfect, logic şi sistematic, cu literele noastre—limbi slave şi limbi germanice; maghiara chiar, atît de deosebită de toate limbile indo-europene!... iar limba noastră, de cinzeci de ani ne tot batem capul şi nu reuşim s'o scriem cu literele străbune cum se cade... De ce oare?... Numai şi numai, fiindcă ne-a intrat în cap să o ştim scrie, fără a învăţa s'o scriem... Dormi în pace, alături cu nuielusa ta, binefăcătorul meu dascăl!

Auzi dumneta! cuvinte romanice, patrimoniul la care avem drept sfînt ca toate limbile de aceiaşi familie, să le luăm noi, romînii, în forma şi cu accentul caracteristic al limbilor germanice!

„Senzaţie, senzaţional, univerz, universal seziune, conceziune, penziune, perzecuţiune, perzeverenţă, furnizor, benzulă" că te apucă plînzul!

Pe urmă: „femeile însuşi, noi însuşi, eu şi tu şi voi însuşi"; şi: „femeia aceia, şi oamenii aceea" şi „instrucţiunei, obligaţiunei, seziunei"... Puţin ne mai trebuie, să ajungem a ceti: băiatul *mamăi* şi fata *tatăi*".

Să nu mai vorbim de aceia cari sunt în stare a scrie: „prefer mai bine", sau: „mai superior", „mai inferior"; „foarte suplim"; şi „reclamă" în loc de reclamaţie; „denunţ" în loc de denunţare, şi „complect" şi „complectare"...

*

Intre manuscriptele chineze ce-a adus Sven Hedin sînt unele vechi din împrejurimile lacului Lop-Moor. De mii de ani stau în năsip uscat, neschimbate. Limba în care sînt scrise o discîlcesc anevoie şi mandarinii cei mai învăţaţi. Acuma se află la Berlin pe mîinile celor mai buni specialişti. Putem spune că Suedia are cea mai bogată şi mai aleasă colecţie de scrieri vechi chineze şi japoneze. Multe le-a adus răposatul N. A. C. de Nordenskjöld, care trecînd cu Vega din Oceanul îngheţat pe lîngă Iaponia, s'a oprit mult timp şi-a făcut acolo cercetări. Iaponezii în zorul lor de a se europeniza i-au vîndut sau dăruit lucruri de cea mai mare însemnătate. Iar Nordenskjöld, foarte priceput în chestii de cultură asiatică resăriteană, a ştiut ce să aleagă. Acuma n'ar putea căpăta cineva asemenea lucruri din Iaponia. Unele sînt din veacul al 14—18-lea, dar altele tocmai de pe vremea dinastiilor mangiu şi a şogunilor.

Nordenskjöld a adus la 8000 de lucrări mari.

*

Cu ocazia celei de a 50-a aniversări de cînd Roma a fost proclamată capitala Italiei, un comitet ad-hoc va organiza în anul 1911 frumoase serbări şi în acelaşi timp o expoziţie internaţională de artă şi etnografie.

Arhitecţii cei mai abili vor rivaliza, pare-se în organizarea acestei expoziţiuni.

*

E gata harta fotografică a Cerului, la care lucrează de 22 de ani 18 observatori: din Greenwich, Paris, Potsdam, Roma, Catania, Helsingfors, Oxford, Bordeaux, Toulouse, Alger, San Fernando (Spania), Tacubaya (Mexico), Santiago de Chile, Cordoba (Argentina), Perth (Australia), Cap, Sidney şi Melbourne.

S'au făcut 22054 negative, iar 2200 s'au trecut pe plăci de aramă. Harta arată cinci milioane de stele până la mărimea a 12-a şi 50 de mil. până la a 14-a.

Astronomii se vor aduna în curînd în congres internaţional, supt preşedenţia lui M. Bailau, directorul Observatorului din Londra.

*

Paul Lindau iubitul literat german, a fost sărbătorit de către teatrul Schiller din Charlottenburg prin representarea piesei sale: „Un succes".

Septagenarul a intercalat în piesă ca o indicaţie autobiografică următoarele cuvinte: „A călătorit mult, s'a culcat tîrziu, a avut amici buni şi duşmani aprigi şi tot mai trăeşte încă!".

Succesul piesei a fost, mai mult de cît puternic. Paul Lindau se află încă în deplină şi fecundă activitate publicistică.

*

A apărut şi se găseşte de vînzare la magazinul de muzică al Conservatorului, din strada Lăpuşneanu, frumoasa romanţă pentru voce şi piano „Impresion d'été", de Jean G. Ernest, cuvintele de M. Donnay, dedicată de autor, d-nului Enrico Mezzetti.

Informaţii

❑ *D. A. A. Badareu a plecat la Vaslui spre a lua parte la înmormîntarea regretatului D. Donici.*

Clubul conservator-democrat din Vaslui se va întruni mîine, spre a alege un preşedinte.

❑ Eri dimineaţă s'a făcut la Mitropolie, cu o deosebită solemnitate, hirotonisirea de Archiereu a P. C. S. Archimandritului Nicodem Munteanu, pentru scaunul de Băcăoanul.

Sămbătă seara d. Ovid Muşuleanu, directorul sf. Sinod, la vicernie, a dat citire decretului prin care P. C. S. Archimandritul Nicodem e întărit pentru a fi ales archiereu.

La solemnitatea de eri, a oficiat I. P. S. S. Mitropolitul Pimen Georgescu, asistat de P. P. S. S Episcopii Gherasim Saferim al Romanului şi Conon Arămescu Donici al Huşilor, Archimandriţii Gherasim Miron, Ilarion Mircea Archimandritul de scaun al Episcopiei de Roman, Visarion Puiu Archimandritul de scaun al Episcopiei Dunărei de Jos, precum şi de mai mulţi preoţi şi diaconi, din localitate şi din Galaţi.

Erau de faţă reprezentanţii autorităţilor civile şi militare din localitate.

După serviciul divin, a urmat o recepţie, în palatul Mitropolitan.

❑ Zilele acestea d. general Tătărăscu, comandantul corpului 4 de armată, va inspecta trupele din tabăra Şipote.

Actualminte în tabăra Şipote se află următoarele trupe: regimeutul 15 Resboeni, regimentul 27 infanterie Bacău, regimentul 8 roşiori din Botoşani, regim. 17 artilerie din Bacău şi o secţie de geniu din Focşani, care face exerciţii de telegrafie fără sîrmă.

❑ **Un magistrat excelent.**—Pentru a pune în evidenţă modul cum magistratul I. Bontăş, de la tribunalul Tutova, îşi face datoria, vom cita următorul caz, care e suficient — dacă se respectă legile acestei ţări—pentru a'i atrage destituirea.

Este delegat de Tribunalul Tutova pentru autentificarea testamentului unei d-ne Elena Stefănescu, care îşi lasa averea d-nei Triandaf; d. Bontăş se transportă la domiciliul Elenei Stefănescu şi, în loc de a încheia atunci cuvenitul proces-verbal de autentificare, şi de a pune pe avocat să iscălească pe testatoară care nu ştia carte, aşa după cum cere legea autentificărilor, pleacă fără a îndeplini aceste forme. Peste noapte testatoarea moare, iar magistratul care instrumentase închee procesul-verbal de autentificare *trei zile după moartea testatoarei.* Şi atuncea deşteptat de reclamaţia avocatului Atanasiu şi cererea lui A. Pogonatu, care cerea să iscălească pe Elena Stefănescu, cînd deja ea nu mai avea voinţă. De aci un proces între moştenitorii colaterali şi d-na Triandaf.

La Tribunalul Tutova, d. preşedinte Bălăşescu a făcut divergenţă, însă fiind 2 magistraţi liberali care căutau să acopere pe colegul lor. D-na Triandaf a cîştigat procesul. La Curtea de Apel din Galaţi însă, magistraţii în unanimitate au anulat testamentul. Decisia acestei Curţi e un adevărat rechizitoriu pentru magistratul care a instrumentat această afacere.

Aducem acest caz de negligenţă şi încapacitate vădită, la cunoştinţa d-lui Ministru de justiţie pentru a se şti în ce mîini se încredinţează averea şi onoarea cetăţenilor.

Aflăm că d-na Triandaf va face acţiune recursorie cerînd conform legei destituirea acestui magistrat şi dispăgubirile ce i se cuvin.

❑ Elevii liceului internat vor face în cursul acestei veri o excursiune ştiinţifică, în judeţul Gorj, întovărăşiţi de d. profesor Velea.

DIVERSE

— Pe lîngă depozitele şi chioşcurile existente, depozitarul nostru d. E. I. Brumer, din Iaşi a mai înfiinţat următoarele depozite noi.

1) Ecaterina Popovici, debit de tutun str. Sft. Lazăr No. 83.

2) Profira Dascalescu, debit de tutun str. Socola No. 37.

3) Paraschiva Emanoil, debit de tutun str. Socola No. 66.

4) F. Rubins, Magazin de sticlărie str. Nicolina No. 32.

5) Soituz, cîrciumar, vis a vis de Abatorul de vite.

6) H. Drubici, cîrciumar, str. Cuza-Vodă No. 52.

7) Gh. Balcan, debit de tutun strada Palat No. 46.

8) L. Hagiu, debit de tutun str. Anastasie Panu No. 48.

9) Maria Alexandrescu, debit de tutun str. Anastasie Panu No. 21.

10) Margareta Maticiuc, debit de tutun str. Veche No. 63.

11) H. Leonte, debit de tutun, capela Armeană No. 4.

— In ziua de 3 Iunie a. c. se va ţinea la prefectura de judeţ licitaţie publică pentru darea în întreprindere a aprovizionărei cu petriş de Siret, necesar impetruirei din nou şi a întreţinerei şoselei vicinale Lungani-gara, Sîrca-Şoseaua naţională, şoseaua com. Lungani-Goeşti şi şoş. vicinală Sineşti-Popeşti-Podul-Iloaia.

— Societatea „Fraterna-Păcurari" şi-a serbat ieri, în propriul ei local din str. Ghica-Vodă, a 35-a aniversare de existenţă.

S'a hotărît crearea unui ambulator şi a unui spital de copii.

— Familia def. antreprenor Goldştein ne roagă să anunţăm, că sunt luate din aier zvonurile că ar fi cerut desgropărea cadavrului defunctului, sub motiv că Goldstein ar fi fost îngropat de viu.

Familia desminte categoric acele zvonuri fantesiste.

— D. doctor Ştefan Cassian a fost cutit de plata diplomei.

BAILE OGLINZI

TÎRGUL NEAMTZ

(PRIN GARA PAŞCANI)

Inceputul sezonului la 25 MAIU

Staţiune climaterică lipsită de curenţi cu un aer curat sănătos, situată la poalele munţilor Neamţului lîngă o pădure seculară avînd o poziţie pitorească.

BAILE SALINE cele mai concentrate similare băilor: Hall, Ischl, Reinchenhal, conţinînd clorură de sodiu, bromură de magneziu, iod, etc.

Inhalaţiuni moderne.—HIDROTERAPIE

Băi recomandate ca suverane contra: Reumatismului, scrofulozei, linfatismului; boalelor de femei şi copii; boalelor de piele, cloroză; rachitism, paralizie, metorite, salpngite, fiterome, etc.

HOTEL ŞI RESTAURANT EXCELENT

sub conducerea d-lui Max fostul director al Hotelului Binder din Iaşi

O ORCHESTRA VA DELECTA PUBLICUL

Masa în hotel table d'hôtes 4 l. 50 b. de persoană zilnic cuprinzînd şi cafeaua cu lapte: copii până la 10 ani plătesc 3 l. zilnic.

Angajamente pentru camere se fac chiar de pe acum trimiţîndu-se un acompt la Tg. Neamţ.

EFTIN ŞI FOLOSITOR

Pentru cei ce nu se pot deplasa recomandăm sarea extrasă din apa minerală de oglinzi, conţinînd toate elementele unei băi naturale. Se vinde la cerere a 1 leu 50 cutia de 2 kgrame sare neto. A se adresa Administraţiei.

Concesionar RUDOLF FRITZ

❑ In astă-seară se va expedia la Vaslui patru frumoase coroane, pentru a fi depuse pe cosciugul regretatului Dim. Donici, senator. Coroanele sunt din partea: d-lui Take Ionescu, a clubului conservator-democrat din Iaşi, a prefecturei judeţului Vaslui şi din partea d-lui dr. V. Roşculetz, medicul primar al judeţului.

La înmormîntare va asista mîine o delegaţie din partea clubului conservator democrat din Iaşi.

❑ D. Gh. Drăghici, şeful staţiei Ciurea, a fost permutat în aceiaşi calitate la Secueni.

❑ D. Vasile Ianculescu a fost numit copist în gara Iaşi; d-nii Horhotă V. şi V. Pretorian au fost numiţi la biroul telegrafic de la gară.

❑ D. Dimitrie Cădere, profesor de şt. fizico-chimice, a fost numit membru în comisiunea examinatoare a elevilor preparaţi în particular, din oraşul Bacău, iar d. I. Paul, prof. de l. germană în comisiunea din Bârlad.

❑ Parchetul a fost înştiinţat că nişte tigani au excrocat alaltăeri, în comuna Zagavia, prin sistemul cu apa de aur, pe locuitorul Vasile Zamfirache, cu o însemnată sumă de bani, iar apoi au dispărut.

❑ In cursul lunei Aprilie a. c., au fost în oraşul Iaşi, 226 naşteri şi 208 decese.

❑ I. P. S. S. Mitropolitul Pimen Georgescu al Moldovei şi Sucevei, va plea mîine în inspectarea Mănăstirelor din Eparchia Sa.

❑ Ministerul industriei şi comerţului a dispus ca să se acorde băi gratuite ofiţerilor veterani inferiori, la băile statului, iar ofiţerilor veterani superiori cu preţul pe jumătate.

Ei vor beneficia şi de o reducere de jumătate la C. F. R., din reducerile făcute deja.

❑ **Starea podgoriilor.**—Starea actuală a podgoriilor din ţară ar putea fi, după comunicaţiunile oficiale, clasificată astfel:

In Moldova de sus compromisă de tot.

Regiunea Panciu, care stetea mai bine ca Odobeşti, până la căderea grindinei de acum 9 zile, se află acum în stare inferioară Odobeştilor, adică sub mediocru.

Odobeştii, mijlociu.

Drăgăşani binişor.

❑ D. căpitan Velciu Anghel, a fost numit instructor militar pentru şcoala comercială, şcoala normală din Iaşi şi clasele superioare din licee.

Ultime informaţii

❑ *Inmormîntarea regretatului D. Donici are loc astă zi, Luni, ora patru, la Vaslui. Delegaţi conservatori-democraţi din Iaşi, Bîrlad, Fălciu, şi Roman, au sosit să ia parte la înmormîntare.*

Vor ţinea discursuri, d-nii: P. Gorgos A. A. Badareu, Fr. Botez.

❑ D. C. Climescu, vice-preşedintele Senatului, care urma să plece la Tîrgovişte, la aghiazma colectivistă de Duminică a renunţat să mai plece.

D. Climescu este unul dintre liberalii nemulţumiţi.

❑ D. Delavrancea va sosi mîine Marţi în Iaşi, spre a pleda în procesul fraudelor de la recrutările din Bacău.

❑ Consiliul de război al corpului IV de armată va judeca Sîmbătă procesul intentat căpitanilor Celibidachi, din artilerie şi Guriţă, din administraţie ambii din Roman, învinuiţi de abuz de putere şi falşuri în acte publice.

❑ Trei zeci şi cinci studenţi ai facultăţei noastre juridice vor vizita, în cursul lunei Iulie, penitenciarele: Ocnele-Mari, Bucovăţ, Văcăreşti, Doftana Mislea şi Plătăreşti.

S'a intervenit pentru acordarea parcursului gratuit pe C. F.

❑ La 10 Iunie la facultatea de litere din Iaşi va avea loc concursul de agregaţie pentru ocuparea catedrei de Istorie medie şi modernă, vacantă la facultatea din Iaşi.

Decanul a delegat în comisia examinatoare de d-nii A. D. Xenopol, P. Rîşcanu şi Al. Philippide, rămînînd ca ministrul să mai numească încă doi membri şi să desemneze şi pe presidentul comisiei.

Nu va candida de cît d. I. Ursu.

❑ Muncitorul D. Ioan, care a căzut victima unui accident la calea ferată, a încetat astă-zi din viaţă.

❑ D. Wulff, vice-consulul rus din localitate, va fi detaşat la legaţia rusă din Bucureşti, pe tot timpul vacanţei.

❑ Termenul de înscriere la examenul elevilor preparaţi în particular s'a fixat pînă la 1 Iunie. De la această dată nu se vor mai primi cereri.

Pentru o singură clasă cererea trebue adresată revizoratului şcolar pentru 2 şi mai multe clase la minister.

❑ Consfătuirea liberalilor desidenţi, anunţată pentru Sîmbătă seara, n'a putut avea loc, mulţi din desidenţi lipsind din oraş.

❑ Ministerul instrucţiunei publice a făcut cunoscut direcţiunilor şcoalelor normale că seminariştii şi vechii absolvenţi care vor cere să fie înscrişi la examenul de capacitate, să fie examinaţi după actualul regulament al şcoalelor normale.

❑ Primăria Iaşi a cerut, conf. art. 50 din legea de organizarea comunelor urbane, tuturor societăţilor de bine facere din localitate, să trimeată contul gestiunei pe anul precedent, iar pentru anul curent şi pe viitor budgetele şi conturile de gestiune a operaţiunilor societăţilor şi statutelor.

❑ **Comisiunile particularilor.** — Iată comisiunile examinatoare ale elevilor preparaţi în particular, din Iaşi:

Cursul superior şi cl. IV: Preot Andreescu religia, G. Scobai l. romînă, Bratu l. latină, Al. Ionescu l. franceză, V. Bude l. germană, M. Jacotă l. elenă, Sibi l. engleză, N. Mazăre geografia, St. Popescu matematica, T. Vasiliu Istoria, P. Bogdan şt. fizico-chimice, M. Tomida şt. naturale, Octavian Botez filosofia, dr. Miller higiena, Gr. Dima muzica, C. Scorpan desemnul, Berescu gimnastică.

Clasele I, II şi III D Ciolan religia, V. Bogrea l. romînă, B. Patrognet l. franceză, Gr. Bîrsan l. germană, preot. Iordăchescu l. latină, V. Botez, istoria, Popescu Neagoe geografia, C. Popovici matematica, C. N. Ionescu şt naturale, V. Cocuz şt. fizico-chimice, Crudu desemn, D. Ionescu muzica, G. Burghelea gimnastică.

❑ La 14 Iunie va avea loc la liceul internat producţia elevilor acelei şcoli.

❑ D. V. Bogrea licenţiat al facultăţei de litere din Iaşi, actual sub-director al liceului internat a eşit întâiul la examenul de capacitate, specialitatea principală, limba romînă.

❑ **Un fraticid.**—Pe teritoriul comunei Cucuteni, în dreptul satului Cogeasca-Nouă, s'a întîmplat aseară o crimă, în următoarele împrejurări:

Fraţii Dumitru şi Gavriil Ferariu, ambii din comuna Ciurea, s'au pornit eri spre Podul-Iloaia, unde aveau nişte afaceri. Cei doui fraţi, împreună cu alţii, s'au pus la „cinste" şi la un moment dat Dumitru Ferariu şi cu Gavriil s'au luat la ceartă.

Cearta a degenerat şi Gavrlil repezindu-se cu un cuţit la fratele său Dumitru, îi aplică mai multe lovituri.

Dumitru Ferariu, aşa cum se afla, în dureri mari, se porni spre casă, luînd drumul spre Cucuteni.

Ajuns în dreptul satului Cogeasca-Nouă, Dumitru Ferariu căzu jos şi nu mai putu să'şi continue drumul.

El se refugie într'o colibă, unde muri. Făcîndu-se cercetări, s'a aflat că el a fost omorît de fratele său Gavriil, care a mărturisit crima şi care a fost arestat.

❑ Eri a avut loc la Teatrul Naţional concursul corurilor şcoalelor secondare din localitate.

Cei în drept n'au avut delicateţa de a invita şi presa şi din această cauză nu putem face o dare de samă.

❑ Senatul şi consiliul facultăţei de medicină au fost convocate pentru 29 Mai ora 5 jum. p. m., spre a cerceta titlurile şi lucrările candidaţilor la catedra de oftalmogie, vacantă la facultatea de Bucureşti.

❑ In satul Larga, comuna Movileni, s'a declarat epidemia de anghină difterică.

❑ Consiliul de resboiu al corpului IV de armată va ţinea şedinţe, Joui, Vineri şi Sîmbătă.

In ultima zi se va judeca un proces interesant.

❑ D. Constantin Ernescu, grefierul penitenciarului central din localitate, un fórte abil şi priceput funcţionar, a fost transferat pe ziua de 1 Iunie, în aceiaşi calitate la Pîngăraţi.

In locul d-lui Ernescu, care lasă regrete, a fost permutat d. Antoniu, actual grefier al penitenciarului din Pîngăraţi.

❑ Eri la concursul corurilor, la care presa n'a fost invitată, a ieşit primul la clasificaţie Seminarul „Veniamin".

❑ D. Tănăsescu, inspectorul muzicelor, a asistat astăzi la o producţie a corului mitropolitan.

❑ Anuarul Universităţei Iaşi, va apare la începutul lunei viitoare.

❑ **Universitare.**—Vineri 29 Maiu, la orele 3. d. a. studentul Băjean îşi va citi în prezenţa d-lui profesor P. Rîşcanu, lucrarea sa „Mitul şi religia la Greci.

— Inscrierile la examenele facultăţii de drept au fost prelungite pînă la 26 Iunie.

— D. profesor de drept roman Gregore Demetrescu va ţinea examenele cu începere de la 1 Iunie. Vor trece examenul de drept roman II, la orele 9 dimineaţa d-nii Dima Cristea, Rîşcanu Victor, Soroceanu C-tin, Sturdza Mihail, Triandafil Ernest şi Popovici H. A.

La 2 Iunie, 9 dim. Kirculescu Const. Hinţescu, Elie, Răileanu Eugene, Sion Florea, N. Stoianovici, Popovici Ioan, Justin Vîrlănescu.

La 3 Iunie, vor trece examenul de drept roman I, d-nii Buţureanu C. Gregoraş N. Gheorghiu Pahomie, Marino Emil, Mitru I. C. preot, Rîşcanu Albert, Teodoru V. V., Ţaicu Dimitriu, Stupcanu Nic.—Iar la 4 Iunie, examenul de drept roman II d-nii: Mardare Em., Rîşcanu August Teodor, Rosin Ioan, Soresca N. Gh., Tăutu Const., Tiron Constantin, Petrescu Gheorghe—Şi la 5 Junie d-nii Ţintă N. Veiner Ernest, Georgescu N. N. Grigorescu Const. şi Tănăsescu.

❑ **Judiciare.**—La secţia I-a a Curţei se judecă astăzi, în continuare, procesul d'intre d. Mavroyani din Galaţi cu Creditul Urban din Iaşi.

Speţa constă în următoarele: Creditul întrînd în posesia moarei fosstă Milas din Galaţi, a închiriat-o d-lui Mavroyani, care se obligase să instaleze toată maşineria, a cărei valoare urma să fie scăzută din arendă, timp de 7 ani.

In primul an al arenzei, arde moara şi toată maşinăria şi Creditul încasează despăgubirele, refuzînd să remită d-lui Mavroyani partea maşinelor.

De aci proces, care a fost cîştigat la tribunal, acum 2 ani, de d. Mavroyani, căruia i s'a recunoscut o despăgubire de 76.000 lei.

In apel pledează: domnii Take Ionescu Pavel Macri şi V. Dimitriu, pentru d. Mavrayani şi domnii G. Nicoleanu şi M. Cantecuzino, pentru Credit.

— Prosurorul de Bacău a făcut apel la Cameră contra ordonanţei de neurmărire dată în cauză lui S. Bachmann, acuzat de falşuri şi bancrută.

— La secţia I-a a Curţei de Casaţie se judecă astăzi procesul d'intre casa şcoalelor cu Alice Nanu.

❑ D. Dim. Porfiriu, consilier la Curtea de Apel, a fost numit preşedinte al comisiei de judecător a institutorilor şi învăţătorilor, în locul d-lui C. Climescu, demisionat.

❑ La 12 Iunie, va începe concursul pentru ocuparea catedrei de drept Roman, vacantă la facultatea juridică din Iaşi.

Facultatea a delegat în comisia examinatoare pe d-nii: D. Alexandrescu, I. Burada şi M. Cantacuzino. Ministerul n'a desemnat pe delegaţii sei, d-nii Gr. Demetrescu, Aurel Zeuleanu şi V. Buşilă, s'au înscris candidaţi.

❑ Două scrieri teatrale sunt cuprinse în noul program de astă seară Luni 25 Mai al cinematografului Pathé Freres din grădina Chateau aux Fleurs. Cea dintâiu e o dramă întitulată Crima unui medic şi a doua „Doamna visează" sau „un dineu parizian". Ambele aceste piese sunt interpretate de artişti pariziani de valoare, printre cari apar: Charlet de la Porte St. Martin, d-ra Fontenay de la Gymnase, d-ra Mistinguett, d. Brunet de la Chatelet etc. etc.

Publicul ieşan, care vizitează seratele cinematografice, cunoaşte deja de la piesele anterioare, incomparabila interpretare ce dau artiştii pariziani acestor scrieri, compoziţii speciale pentru cinematograf ale celor mai mari autori francezi.

Programul nou de astă seară Luni mai cuprinde sujete de pe natură şi de călătorii, precum un voiaj în China, Expoziţia colonială din Paris, comedii nouă foarte reuşite etc.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti 25 Maiu.

Numiri şi permutări de stagiari

Bucureşti. — D. P. Vrabie, stagiar la Războieni (Neamt), permutat în aceiaşi calitate la ocolul Piatra, în locul d-lui Crivăţ, demisionat, d. D. Petrescu de la ocolul Măciuca, transferat în locul d-lui Vrabie; d. Ştefan N. Culiano, licenţiat în drept, numit stagiar la Mihăileni (Dorohoiu), în locul d-lui G. Vasilovici, neprezentat la post; d. G. Laur numit ocolul Herţa, în locul d-nului C. Ionescu, pormutat; domnul Neculai Georgescu, stagiar la Lespezi, transferat la Fălticeni în locul decedatului G. Atanasiu; d. Const, Moţet, de la ocolul Roşieşti, la ocolul Lespezi; d. Adam Antonescu, numit la Roşieşti; d. Const. Simionescu, de la ocolul Dămieneşti, la ocolul Roman, în locul d-lui Cr. Vizu, mutat la Dămieneşti; d. Dim. Colea la Puieşti; d. Panainte Botez la Drănceni (Fălciu), d. V. Fişie, de la ocolul Botoşani la Medgidia; d. C. G. Ionescu, de la Herţe la Botoşani; d. Demetrescu-Buzeu de la Răchiţeni la Ghergani (Dîmboviţa); d. Al. Costin de la Dorohoi, la Piteşti; d. Simion Pop, de la Botoşani la Dorohoi, d. I. Nicolescu, de la Scărişoara la Romanaţi; d. Magearu de la Voineşti (Dîmboviţa) a fost destituit.

HOLERA

Petersburg. — In ultimile zile s'au constatat 9 cazuri noui de holeră, din care două mortale.

Inmormîntarea lui Dim. Donici.

Vaslui.—Astă-zi s'a făcut, cu o deosebită solemnitate, înmormîntarea regretatului Dumitru Donici, senator. La locuinţa defunctului se afla multă ume, autorităţile, precum şi societatea „Valea Rachovei", soc. meseriaşilor, camera de comerţ, consiliul judeţean şi consiliul comunal.

De asemeni au sosit delegaţi din Bîrlad d-nii: Gr. Patriciu, St. Drăgănescu, Em. Ghinescu, Ilie Vasiliu şi Georgescu; Iaşi d-nii: Al. A. Badareu, maior Flexi şi L. Sadoveanu; Huşi d-nii: Iorgu Constantinescu, căpit. Mardari şi Em. Buznea.

Pe cosciugul regretatului defunct erau depuse numeroase coroane dintre care ale d-lor:

Take Ionescu, general Lambrino, primăria Vaslui, Soltana şi V. Miclescu, clubul conservator democrat din Vaslui, clubul conservator democrat din Iaşi, dr. V. Roşculetz, funcţionarii prefecturei judeţului Vaslui, familia Calimach Papadopol, judeţul Vaslui, Georges Sturza familia Baron etc., etc.

In momentul cînd telefonez cortegiul a pornit de la locuinţa defunctului.

Vor vorbi d-nii: P. Gogos şi François Bottez.

Banii fostului Sultan

Constantinopol.—Toţi banii de pe la băncile străine depuşi de Abdul Hamid, au fost rîdicaţi,—comitetul tinerilor turci silindu-l să iscălească cecurile.

Se afirmă că tinerii turci ar fi decis să ia măsuri ca fostul Sultan să fie ucis.

Călătoria lui Ismail Kemal

Roma.—Ismail Kemal va sosi în curînd aci, venind din Neapole, unde se va consfătui cu şefii albanezi asupra situaţiei din Turcia.

După aceasta, el va întreprinde o călătorie prin Europa.

Chestia Cretei

Constantinopol.—Astă-zi s'au îmbarcat pe un vapor turcesc 2 regimente de artilerie, pentru a fi transportate la Candia (Creta), unde după cum se ştie, insurecţia a luat avînt, în vederea pretenţiilor Grêciei.

Ploi torenţiale

Neapole.—In partea de sud a Italiei, au căzut ploi torenţiale, care au cauzat inundaţii şi stricăciuni foarte mari.

Ciocnire de trenuri

Petersburg.—O ciocnire de trenuri s'a produs eri în apropiere de Nowgorod. 25 de vagoane au fost sfărâmate.

Sunt mulţi morţi şi răniţi.

Condemnare la moarte

Petersburg. — Tribunalul marţial din Varşovia, a condemnat la moarte prin spînzurare, pe doi socialişti, pentru atentate contra unor poliţişti.

Linie telefonică

Sofia.—E vorba ca să se unească Sofia, prin fir telefonic, cu Belgradul.

Linia telefonică va trece prin Niş.

PRIMARIA COMUNEI IASI

In ziua de două-zeci (20) Iunie a. c. oara 11 a. m., se va ţine în camera acestei Primării licitaţie publică orală pentru vînzarea valului de lîngă şanţul oraşului din Mahalaua Frumoasa. Licitaţia va începe de la 30 bani de metrul patrat.

Garanţia provizorie 100 lei.

Condiţiunile de licitaţie se pot vedea în fie-care zi de lucru la Serviciul Administrativ.

Dispoziţiunile art. 72—83 din legea Comptabilităţei sunt aplicabile acestei licitaţiuni.

No. 10502 19 Mai 1909

4000 Decalitri vin alb şi roş ravac, recolta anului 1908, de vînzare. A se adresa domnului C. Kirilă strada Sf. Atanasie No. 16, Iaşi.

ANUNCIU

Caetele de cursuri (litografiate) de Istoria Românilor predate la facultatea de litere din Bucureşti de d. profesor Dim. Onciul şi caetele de limba şi literatura română ale d-lui profesor Ovidiu Densuşeanu, se dau cu împrumut.

A se adresa la administraţia ziarului sub G. N.

S'a perdut Duminică eşind de la Teatru un săcuşor verde conţinînd o pereche ochelari, o batistă şi cîţi-va lei. Găsitorul este rugat a'l aduce strada Rallet 7 la d. Locot.-Colonel C. Vrabie, primind bună recompensă.

S'A PERDUT 2 brăţare

Una compusă din 8 lire turceşti de aur şi două monede de aur de o sută de lei. Una franceză şi alta jubiliară română.

Şi o brăţară cu un smarald mare cioplit şi 24 de briliante mari.

Persoana care le-a găsit sau are cunoştinţă de găsirea lor, este rugat a se presenta la d-na Proca, în Iaşi, Bulevard Ferdinand No. 4, unde va primi o recompensă de 200 lei.

De vânzare sau de inchiriet

Vila Căpitanului Tăutu, situată *la Copou Rondul al II-lea.* Avînd casă compusă din 6 odăi mari, bucătărie, cameră pentru servitori, pivniţi, zemnic, 2 grajdiuri, 2 şuri, hambari, coşări, poeţi etc., loc de arătură 3 jum. hectare şi carieri de nisip.

Doritorii a se adresa proprietarului str. Cogălniaeanu 2.

Vaccinări şi Revaccinări
cu limfă proaspătă garantată
practică
Dr. A. Steuerman
Str. Golia 12

Teatrul Naţional din Iaşi
Anunciu

Duminică, 31 Mai. ora 11 a. m., se va ţine licitaţie, cu oferte închise, în cancelaria Comitelului Teatral, pentru furnizarea a 700 m. c. lemne de stejar şi carpăn, necesare încălzitului teatrului.

La cofetăria „Comercială"
De inchiriat Seral un salon cu preţuri foarte convenabile, pentru **bal, nunţi şi logodne.** A se adresa d-lor Gh. Iane şi Cristea Ioan vis a vis de Banca Agricolă str. Ştefan cel Mare. 37

Dr. Benno Th. Stenner
fost asistent al clinicei Dermato-sifilitice din Iaşi şi medic al spitalelor Sf. Spiridon la secţia boalelor de femei şi a căilor urinare.
Consultaţiuni de la 12-3 p. m. şi 7-8 p. m.
Iaşi str. Muzeor No. 40

DE VÎNZARE 400,000 de cărămizi de nisip, calitatea I-a, arse gata, la prima fabrică de cărămizi de la Frumoasa.

A se adresa d-lui A. Teitler str. de Sus 45.

Representant: JACQUES METHSAFT—IAŞI.

BYRRH — CEL MAI BUN VIN TONIC ŞI APERITIF — PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. **BYRRH**

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII — VIOLET FRERES (Thuir Franţa) — De vînzare La toate magazinele de consum din ţară

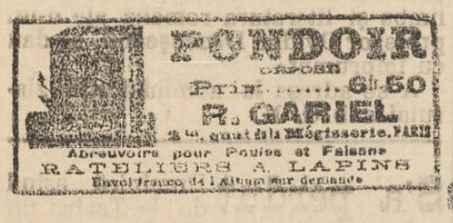

PORTE-POTS en FONTE INOXYDABLE Prix : 0f 80 c. Raymond GARIEL 2me, quai de la Mégisserie, PARIS GRILLAGES, etc

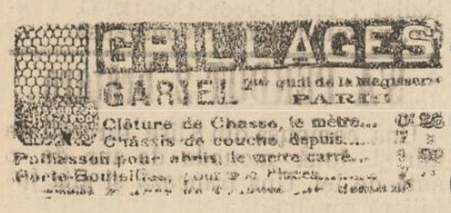

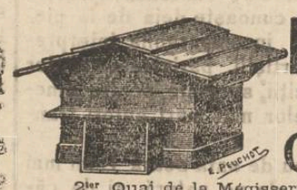

RUCHE à Cadres mobiles Prix : 20f Gariel 2me, Quai de la Mégisserie, PARIS GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à 0f 20

1420 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureroase* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiŭ să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ţi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ţi.

A se cere : LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere—Str. de Sus

Fondată în 1852

Aduce la cunoştiinţa intinsei sale clientele şi în special D-lor

Antrepenori, Arendaşi şi Proprietari

că pentru campania de lucru s'a asortat cu mari depozit de

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Ţevi, Robinete

şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apă

Tablă, Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.

Maşini agricole şi Pluguri

accesoriile lor de la cele mai renumite fabrici.

CURELE DE TRANSMISIUNI, COCS CU ANTRACIT ŞI CARBUNI DE FORJA.

Toate cu preţurile cele mai convenabile

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,228.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia **Bucureşti**

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Gradina Chateau aux Fleurs

In fie-care seară LA 9 1/4 ORE

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Programul se schimbă Luni şi Joi

Grădina complect reînoiată şi amenajată cu amfiteatre, terase higienice cu poduri izolatoare, arene etc.

Preţurile: Loc rezervat 1 leu 25 bani. Terasa 1 leu 25 b, Arena 1 leu, Amfiteatru 50 bani.

In fie-care Duminică, **MATINEU** la Circul Sidoli, preţurile pe jumătate şi începutul la 5 ore p. m.

GRILLAGES le mètre 0f30c

Raym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris CLOTURES DE CHASSE, VERGERS, POULAILLERS RUCHES ARTIFICIELLES, les 100 mètres 65 f

BROSSE A TAPIS Prix : 14 fr. R. GARIEL 2me, quai de la Mégisserie PARIS Envoi franco du Catalogue

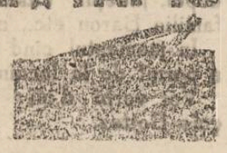

Dim. G. Longinescu
AVOCAT
— *Strada Gelia 77* —
Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu
AVOCAT
— *Str. Bărbei No. 19* —
Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa I a Loteriei VI

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 19 Iunie 1909

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale :

1/8	Una optime	Lei	1,50
1/4	Un sfert	Lei	3,00
1/2	Una jumătate	Lei	6,00
1	Loz întreg	Lei	12,00

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Garantez serviciu cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner Iaşi Strada Primăriei No 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant omp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 734 —Mercuri 27 Mai 1909

Pe ruinile Tîrgoviștei

Cele 2 partide și-au spus cuvîntul lor asupra politicei actuale cu prilejul vizitării Tîrgoviștei.

Vechea capitală a Munteniei, Tîrgoviștea, orașul ruinilor istorice, a auzit depănîndu-se din guri autorizate firul politicei de azi. Iar dacă au venit și cîntăreți, cari să cînte vechile ruine, dacă s'au ciocnit pahare în Valea Voevozilor, aceasta a fost numai prefața de viitoare lupte, îndemn de izbănzi nouă.

Se înaugura de primăria locală punerea pietrei fundamentale, pentru aducerea apei la Tîrgoviștea. Din o petrecere locală, primul-ministru a crezut nimerit să facă o întrunire politică. Numai îndemnul acesta din partea șefului guvernului arată că nu-l ducea chestia aducerei apei, ci că guvernul avea nevoe să se descarce față cu țara de atmosfera cea grea politică ce-și crease.

Și prilejul l'a găsit în serbătorirea aducerii apei la Tîrgoviște. Fie și așa! S'a prevenit chiar, că șeful guvernului va vorbi și că va vorbi politică de actualitate. Și Ionel Brătianu a vorbit de toate, ba și de gluma de la Giurgiu, de antagonismul dintre civili și militari și de multe altele.

Ca datorie către partid șeful guvernului a dat asigurarea, că va mai sta la putere cu încrederea țării. Și în urmare nu s'a ferit de a afirma, că țara e încă cu partidul și guvernul liberal, fără să amintească o iotă despre succesele colosale ale guvernului la ultimele alegeri parțiale.

Partea asta a discursului premierului a fost primită cu răceală de asistență, căci departe de a fi o asigurare, era o ocolire a adevărului adevărat. Toți cei presenți știau, că în cele 8 sau 9 alegeri parțiale, guvernul și partidul liberal n'au întrunit nici o treime din numărul voturilor—cu toată zestrea guvernamentală, și că dar, cînd un guvern are pentru sine sufragiile numai a unei treimi de alegători, nu se poate vorbi de încrederea țării.

Noi credem că nici însuși oratorul n'a crezut gogorița, ce a debitat'o; dar a zis'o.

Deci guvernul liberal va mai dăinui la putere, cît timp va avea încrederea țării și a partidului.

Acum ce fel de încredere dă partidul acestui guvern liberal prezidat de d. Ionel Brătianu? Putea spune ceva nou în aceasta d. Ionel Brătianu? Putea chiar d-sa să mărturisească adevărul adevărat? Nici de cum. Partidul de mult nu mai are încredere în guvern și în miniștrii ce-l compun. Doi din miniștri au fost puși în minoritate la Cameră și Senat, și cu toate acestea rămîn; cele 2 vacanțe din guvern șeful nu le poate umplea, căci nu se pricepe cum. Așa e de omogen partidul, așa de omogen e guvernul, că cei 7 nu se înțeleg asupra împlerii vacanțelor și interimatele continuă.

Dacă partidul ar avea încredere în guvern, și mai ales în șef i-ar da mîna liberă să împle golurile cum va crede; dar așa nici șeful nu îndrăznește să facă, nici partidul nu poate să-i dea credit.

Nu e adecă aceasta, o slăbire morală în ochii țării? Nu are de urmare adică, îngenunchierea intereselor țării în convenția cu Austria, lipsa unui ministru de externe cu o leacă de suprafață politică? Nu are adecă urmare, lipsa unui ministru de rezboiu scandalul de la Giurgiu? Trebue să fie cine-va orb, să nu vază că, cu cît se zăboveste complectarea cabinetului cu atîta se discreditează întregul guvern în ochii țării.

Dar șeful guvernului poate s'o zică? Nu; el mai de grabă o face, dar de zis n'o zice.

In politica externă îngenunchiare; în politica internă desorientare. Cu un șef de guvern, care nu merge, ci se tărie; care nu șede ci se tolănește, cum pot merge bine trebile înlăuntru! Chiar în departamentul d-sale de tîrîre și tolăneală se torturează mii de oameni din lipsa a 2 milioane lei, fondul sanitar, și stau agenții sanitari neplătiți din Decembrie, cu credit făcut de medicii de spitale și cu doctorii lipsă. Dar cum poate ge cam bine supt orientala administrare de tărire și tolăneală a d-lui Ionel Brătianu? Un ministru care iscălește hîrtii stînd cu genunchii la gură pe scaun, nu se pot expedia de urgență afacerile, și deci departe de a vedea în politica externă și internă motive de rămănere la putere, tocmai acestea sunt indicii suficiente pentru iminenta retragere.

S'a vorbit în sfîrșit și de remaniare. Cele 701 articule ale *Adevărului* și-au avut confirmarea totală în vorbele premierului. Remaniarea se va face, dar *cînd* va crede d-sa și *cum* va crede d-sa. Ba bine că nu! Cine a zis alt-fel. Atîta însă e de știut că pînă acum d. Ionel Brătianu nu știe încă nici *cînd* s'o facă nici *cum* s'o facă! Tot tîrîire și tolăneală!

Iar sărmana apă, care va curge din belșug la Tîrgoviște a rămas pe al doilea plan. Țara a eșit de la discursul șefului guvernului și mai nedumerită asupra putinței de a mai rămînea la putere a partidului liberal.

Pe ruinele Tîrgoviștei, șeful partidului a cîntat ruinile guvernului.

Gh. Ghibănescu

Afacerea Foscalina

„Cel mai tînăr prim-ministru și șef de partid din Europa"—singura caracteristică a d-lui Brătianu, a profitat de... alimentarea Tîrgoviștei cu apă, ca să pronunțe un mare discurs politic, primul discurs mare de cînd a luat șefia partidului.

Faptul că s'a făcut atîta reclamă acelui discurs, că delegați de pretutindeni au venit la serbarea de la Dîmbovița: faptul că miniștrii au fost acolo și că ziarele liberale publică bogate dări de seamă asupra evenimentului politic, toate dovedesc că tînărul prim ministru a socotit să dee o mare lovitură politică.

Și nu știm zeu, care este partea senzațională din marele discurs al d-lui Brătianu? Nu trebue să fii adversar al seu ca să recunoști că d. Brătianu a fost extrem de banal; că din discursul seu, pe care după sistem modern, l'a rostit în provincie, nu rămîne nimic de reținut, nici o notă de seamă, nici un moment politic, nici o notă originală.

D. Brătianu, după ce a declarat că remaniarea ministerială nu privește opoziția că—remaniarea—fiind o chestie internă, s'a oprit mult asupra afacerei Foscalina de la Giurgiu. Partea aceasta, oratorul a introdus-o în urmă în discursul seu, căci cînd a conceput „marea lovitură", nu se ivise încă afacerea de la Giurgiu.

Se va întreba lumea, care poate fi motivul serios, care l'a făcut pe d. Brătianu' ca, la inaugurarea lucrărilor edilice dela Tîrgoviștea, d-sa să fi vorbit de o afacere civilo-militară, de o afacere care n'are nimic comun cu politica?

Adică ce-ar fi fost dacă, în Franța, cu prilejul desvelirei statuei lui Mistral—vorbim de un fapt recent—ministrul ar fi vorbit de greva poștașilor?

D. Brătianu a găsit cu cale să ție un mare discurs politic cu prilejul unor lucrări hidraulice. Și tot atunci a crezut nimerit să exhumeze tratatele lui Charles Leroy și să vorbească—în zeflemea—de mentalitatea militară și de mentalitatea cazonă, să vorbească despre afacerea lui Foscalina, cînd este mare nevoe să se vorbească cît mai puțin despre asemenea evenimente regretabile.

D. Brătianu a dovedit, încă odată, că este pedepsit pe unde a păcătuit: a luat, cu forța, șefia unui partid puternic. A luat-o cu mult înainte de vreme.

Asta se vede zilnic.

† DIMITRIE DONICI

Acum cînd s'a stins cel mai bătrîn reprezentant membru al vechii familii Donici, ramura Moldovenească din stînga Prutului, să amintim cîteva schițe genealogice, așa cum ni le-a dat însuși D. Donici despre înaintașii săi.

Aceste mărturisiri n'am avut vreme nici a le complecta, nici a le verifica, lucru ce se poate ușor cu notele biografice asupra lui Alex. Donici fabulistul și Alecu Russo născut tot Donici.

D. Donici a avut 3 surori: *Felicia* căsătorită cu D. Rosetti Răducanul; *Eliza*, căsătorită cu M. Cantacuzino, din cari trăesc 2 copii în Rusia, și *Elena* căsătorită cu Iorgu Ghica general, fără copii.

Soția lui D. Donici a fost fica lui C. Iamandi de la Bîrlad.

Părinții lui D. Donici au fost Scarlat Donici și Smaranda născută Rosetti.

Scarlat Donici a avut 2 frați, Iordachi și Neculai Donici, trăitori la Chișinău, și o soră Zamfira, căsătorită cu D. Rusu.

Iordachi Donici are de copii pe Maria, căsătorită Catargi, Ionică Donici, Neculai Donici și Manolachi (știr).

Neculai Donici are de copii pe Gh. Donici maresalul noblimei din Basarabia și Neculai Donici.

Din Ionică Donici e Donici de la Roman; iar din Neculai Donici avem pe Eugen și Nelu Donici de la Bacău.

Scarlat *Donici*, era fiul lui Manolachi Donici, iar acesta a fost fiul lui Darie Donici nepotul marelui logofăt de supt Mihalachi Racovitza.

Deci D. Donici era urmașul în linie dreaptă a lui Darie Donici, care era deja primul ministru al țării supt Mihalachi Racoviță și boerul care a aparat cu persoana lui pe însuși Vodă Racoviță în lupta încinsă cu căpitanul Ferent, cum spune inscripția de pe crucea lui Ferent de la Nicolina.

Gh.

CATE-VA NOTE

Louvre și *Au bon Marché*, enormele prăvălii pariziane, fac parte din cunoștințele noastre cele mai apropiate. Dacă am fost la Paris sau nu le cunoșteam prin multele cataloage prețuri curente, anunțuri de ziare.

Dacă venim la Paris, mergem să le vizităm, indiferent dacă cumpărăm ceva sau nu, în haosurile acelea de mărfuri multe și diferite.

Louvre a fost creat de Chauchard, mort zilele acestea, cu vre-o zece ani mai tărziu de cît concurenta sa de la Bon Marché doamna Boucicaud.

După ce, în viață fiind, Chauchard dăduse multe din milioanele sale pentru opere caritabile, a lăsat toată averea sa socotită la peste două sute milioane, tot pentru asemenea opere, iar enorma sa galerie de tablouri a testat-o muzeului Louvrului, situat peste drum de prăvălia sa, care a îmbogățit enorm pe Chauchard, făcînd din casa sa particulară de pe Champs-Elysées, în locul de întîlnire a tuturor fruntașilor artei.

Ne gîndim și la neguțitorii noștri. Și ni se pare că citim banala frază: „s'a cerut declararea în stare de faliment"... sau „tribunalul a declarat astă-zi falit pe..."

Chestii geneologice

Ultimul vlăstar

Cu moartea lui D. Donici, fost senator de Vaslui, și fost în atîtea rînduri prefect de Vaslui, se stinge în linie masculină una din vechile familii moldovenești, cari au înscris atîtea pagini glorioase în istoria politică a țării și a dat și scriitori de valoare, ca legistul Andronachi Donici, autorul condicei de la 1814, cu putere și astăzi în Basarabia, și Alexandru Donici, fabulistul, La Fontaine al României.

D. Donici a fost om politic și era veteranul prefecților din țară. In vrîstă de peste 80 ani, D. Donici a văzut supt ochii lui, renăscînd viața modernă a României și de și reprezentant al altor generații, D. Donici era totdeauna în curentul ideilor timpului și a fost cel dintăiu să se alipească la politica democrată a șefului nostru, dîndu-i tot concursul cu vechea sa experiență de trebi și oameni, și legînd prin persoana sa firul tradiției conservatoare în politica democrată a d-lui Take Ionescu.

Doniceștii apar de mult în istoria Moldovei. Nume izolate vin mai des în satul Oboroceni, unde găsim Donicești și în secol. al XVI-a și al XVII-a.

Cel întăiu Donici aratat la spiță ar fi un *Andrei Donici* fiul lui *Donici cel bătrîn* (1500). Acest Andrei Donici a avut 2 copii pe vist. *Nicoară Donici* și pe Moise Donici. Se cunoaște fiul lui Nicoară Donici, *Andrei Donici Vornicul* pe la 1600. Acesta e tatăl lui *Neculai Donici vel logofăt* supt Duca Vodă și des amintit de cronicari. Neculai Donici a avut 2 rînduri de copii din cele 2 soții ale sale, pe Gavril Donici, și pe *Darie Donici vornicul*. Acesta e trunchiul tuturor Doniceștilor cunoscuți în istorie. Căsătorit cu fata vist. Mavrodin a avut de fii pe Ion Donici jitnicer, pe *Constandin Donici spătar* și pe Smaranda căsătorită cu M. Sturdza vornic. Din căsătoria cu Maria fata lui Gavril Miclescul, C. Donici a avut 4 copii. Nastasia căsătorită cu Jora, banul St. Donici, Andrei Donici și *Darie Donici* banul. Darie Donici a avut 4 copii: Zamfira căsătorită cu ruda sa Andronachi Donici log., Smaranda căsătorită cu Tomița Rusul, Raliță căsătorită cu Gr. Rășcanul ban și *Manolachi Donici spătar*.

Din căsătoria acestuia cu Ileana Roset Roznovanul se născură 6 copii: Zamfira, Smaranda Negre, Ruxanda Roset, Neculai Donici, Iordachi Donici agă și *Scarlat Donici agă*.

Scarlat Donici agă e tatăl lui *D. Donici*, decedatul de astăzi; mort fără urmași.

Dacă ne uităm la seria Doniceștilor vedem că se perindează 9 generații de Donici, avînd urcări și scoborîri în seria lor, de la vel logofăt și vel vornic, la agă și bani, purtînd pe umerii săi această familie scăderile și suișurile politice ale vremilor.

Cei 409 ani de vechime a celor 9 generații de Donicești sînt destulă chezășie, că chiar ramura basarabeană a Doniceștilor poartă pe umerii săi răspunderea de neam în instrăinatele meleaguri ale instrăinatei Basarabii.

* * *

OAMENI ȘI LUCRURI

CUCERITORII CERULUI

Intre Impăratul Wilhelm al Germaniei și bătrînul conte Zeppelin a avut loc de curînd un extrem de interesant schimb de telegrame.

Intîmplarea se cunoaște. Pentru o anumită zi și oară, nava aeriană a lui Zeppelin,—celebra „Zeppelin II—era anunțată și așteptată la Berlin, după ce își făcuse apariția în diverse orașe mari germane, ca Lipsca, Dresda și altele, ținîndu-se cu rigoare de un program dinainte fixat, îndeplinit în chip punctual.

Berlinul însă, se pare nu e ca ori care alt oraș al Germaniei: el nu se cucerește atît de ușor și după cum altă dată Francejii se entuziasmase zadarnic în strigătul emfatic: „A Berlin, à Berlin!" tot ast-feliu de astă dată, Germanii însuși au scos în zadar aclamațiile entuziaste, nerăbdătoare: „La Berlin!".

Intrarea lui Zeppelin în Capitală ar fi fost un spectacol ne mai văzut.

Cine a cetit detaliile pregătirilor ce se făcuse acolo pentru primirea contelui, își poate lesne închipui ce nemai văzut triumf ar fi serbătorit inventatorul „cîrmei balonului",—dacă expresia nu e prea hazardată sau prea timpurie pînă acum.

Lupta constă într'aceasta. Intre marile națiuni ale lumei,—Germania, Anglia, Franța, Statele-Unite e o rivalitate pasionată și în același timp o luptă de înalte interese. Care din ele va izbuti să posede, cea dintăiu, marele secret de a stăpîni văzduhul; care din acele națiuni va da omenirii exemplul unei libere și desăvîrșite circulațiuni în aer, fără teamă de primejdii, de vînturi de furtuni și în posesiunea absolută a cîrmei? Cu întreprinderea recentă a marei excursiuni aeriane a lui Zeppelin se părea într'adevăr că Germania va putea rosti istoricul „Eureka!"—am găsit!—și de aci nespusa încordare de atențiune, neasemănata nerăbdare cu care din moment în moment se aștepta sosirea la țintă. Dar vînturile contrarii au izbutit încă o dată, să mai întîrzie triumful și să abată pe modernul Iurus.

Impăratul încunjurat de nenumăratele forțe militare pregătite pentru a da succesului acel caracter războinic care impune mai mult—s'a retras în cort ca și Achille altă dată; iar semeții care amintesc expresia doctorului Faust de „Himmelstürmer"—au suferit o dezamăgire, dar nu chiar o înfrîngere care să i facă a dezarma.

Așteptările unui întreg popor, mîndru de cultura și civilizația sa, vorbea prin telegramele Impăratului, exprimînd speranța că Germania—și nu altă națiune!—va fi cea dintăiu pe scara izbînilor aeriane. Aceleași ambițiuni și succese de interese și le exprimă și alte popoare.

Iar în acest moment istoric lupta și rivalitatea se angajează nu pe tărîmul artei sau al culturii proprii zise, ci în jurul acestei unice probleme de a stăpîni aerul și de a cuceri cerul, prin o mai ușoară apropiere de dînsul.

Rodion

UN VIRTUOS AL HOȚIEI

Psihologia unui tip.—Arta de a fura.—O carieră ca ori care.—Un virtuos fără virtuți.—Nu de nevoie, ci de dragoste. Școala temniței.—Internationalism.—Un compatriot.—Hoție și poezie.

Mărturisirile sincere făcute de pungașul internațional Desider Scheiber, colaboratorului unui ziar din Buda-Pesta, ne permit a arunca o privire asupra vieței sufletești a unui interesant tip de criminal. Acest om reuși să scape printr'o abilitate extraordinară din închisoarea din Buda-Pesta.

Incurajat de succes, el nu se sfii să facă din acest oraș centrul operațiunilor sale. Fu însă prins din nou și acum își face pedeapsa—ceea ce nu l-a făcut să-și piardă humorul și nici iubirea pentru „*arta*" sa.

*

Față de redactorul ziarului, Scheiber nu s'a arătat de loc cinic, ce i-a vorbit ca un virtuos despre arta sa. El o prețuește mai mult de cît totul pe lume. Casele de corecțiune n'au nici un efect asupra lui, căci ca și toți criminalii, el n'are conștiința de a comite vre-o faptă rea, cînd fură. Viața ar pierde tot farmecul ei, dacă ar trebui să-și aleagă altă carieră.

Scheiber zice despre sine, că este o natură combativă. El trăește într'o continuă revoltă contra justiției și contra societății.

Mai e pe lîngă aceasta atît de tolerant, în cît recunoaște societății dreptul de a se apăra de el. Dacă reușește poliția să-l prinză, el nu opune nici o rezistență. N'ar fi corect din partea lui să se servească de revolver sau de cuțit; căci poliția trebue să-și facă datoria ei după cum el și-o face pe a sa. Scheiber, chiar ca hoț, are ambițiune de a fi un gentleman.

*

Mulți hoți se consideră pe sine ca niște jertfe sau victime ale relei stări sociale.

Ei acusă ordinea socială că i-ar sili să comită crime. Scheiber din contra e hoț din dragostea sa către această carieră, din convingere; el pretinde că în vinele sale curge sîngele marilor aventurieri.

Pentru el, numai atunci e viața demnă de trăit, cînd subsistă din hoții, și cînd e vecinic în primejdie. De treizeci și patru de ani Scheiber se întreține numai din furt, dintre cari douzeci și doi i-a petrecut prin temnițe. In cei doisprezece ani, cînd a urmat... vocațiunei sale a chelguit multe milioane și a dus o viață de mare seigneur.

Cei săraci n'aveau nici o teamă din partea lui; el îi ajuta chiar de multe ori. Pentru cei bogați însă era fără cruțare; le lua cea de pe urmă monedă.

*

La vrîsta de 14 ani, Scheiber disprețui, după cum mărturisește însuși, toate legile și așezămintele sociale. O invincibilă impulsiune îl silea să treacă peste toate. El fură de la stăpînul său niște lucruri de mică valoare și fu închis. La eșirea din închisoare el urmă obicinuta odisee a deținuților.

Nimeni nu voia să-l primească, însăși părinții îl alungară.

El comise un al doilea furt și trebui să stea doi ani în temniță. Inchisoarea din Oedenburg nu fu pentru el o casă de corecțiune, ci o școală unde învăța arta hoției. Acolo el fu inițiat în toate secretele artei și 'și însuși o abilitate pe care o puse în urmă la probă asupra publicului nebănuitor.

*

Perfecționarea sa Scheiber o datorește pungașilor americani, englezi și italieni. După ce învăță diferitele ramuri ale acestei meserii, după ce încercă cu succes cîte-va spargeri, el se specializă în arta pungășiei. Această ramură îi se părea cea mai nobilă și mai rentabilă. El practică pungășia nu după felul primitiv al hoților ordinari, cari profită de o mare aglomerație pentru a întinde mîna în buzunarul unui individ; ei încet, neobservat, el se apropie și'ți scoate iute și prevăzător portofelul din buzunar.

De la Americani el învăța cum se fură în călătorii.

Intr'un foarte elegant costum de voiaj, el intră într'un vagon de clasa întăia. După ce a comis furtul, se scoboară la prima stațiune, își schimbă imediat hainele, așa că ori cît de multe cercetări s'ar face, nu poate fi recunoscut.

Italienilor le datorește un instrument special pentru a tăia surtucul și jileteca și în același timp să scoată toate hârtiile de valoare ce se găsesc în buzunar cu

Cumparați Bilete pentru Loteria VI Clasa 1 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 19 Iunie 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI Str. Lăpușneanu No. 35

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 12, - jumatate loz Lei 6- Un sfert de loz Lei 3. Una optime lei 1.50

ajutorul unui cleşte ascuţit.

Şi în acest domeniu fiecare naţiune îşi are particularitatea sa. Un mare virtuos însă ştie să întrunească specialităţile tuturor naţiunilor să creeze un tip complex şi interesant, un tip vrednic de studiat de către amatori şi de către psihologi.

*

Detalii analoage cu acele de mai sus rezumate după declaraţiile faimosului Desider, se cunosc de altfeliu şi din celebrele Memorii ale unui celebru compatriot al nostru, Manolescu Lahovary.

Nu mai încape nici o îndoială. Tălhăria sau hoţia constitue pînă la un punct o „artă" în felul ei şi nu cere numai inteligenţă şi îndrăzneală, dar şi aptitudini serioase, talent special, geniu chiar, cîte-odată. Va veni poate o vreme cînd se va zice ceea ce s'a zis şi despre... poeţi: că hoţii se nasc, nu se fac.

Intre ministru şi învăţător[7)]

C. Pogor, învăţătorul din Prigoreni în daraverile sale de bancă şi obştie a făcut ca Arvinte cu surtucul său; voind să se dreagă mai rău s'a rupt şi a luat din poale să dreagă coatele.

Văzînd că banca merge rău, din cauza secetii şi împrumutului de 10000 lei periclitat, cînd cu finaţul vitelor, s'a aruncat în obştie, şi ia din fondul băncii 4 mii lei să depue garanţia obştiei, aşa fără socoteală.

Increzător în vorbele largi şi umflate ale d-lor Haret şi Duca, că creditul îi va acorda tot ajutorul, forţînd nota creditului, C. Pogor s'a afundat în goluri nejustifisate, dar nu izvorîte din rău gînd sau din nepricepere, ci din operaţiuni riscate şi provocate.

Creditul funciar l'a sechestrat; recolta compromisă, creditul rîdicat, poliţi neachitate, concediu de la şcoală rîdicat şi iată-l pe Pogor adus pe pragul de a fi depus, judecat, condemnat şi îndepărtat şi de la bancă şi de la obştie. Vestitul Gh. Dumitrescu Bumbeşti i-a luat locul în administraţie şi s'au înfundat amîndouă!

Liberalii din Iaşi, dintre cari C. Pogor făsea parte, au văzut impasul greu în care a căzut C. Pogor şi l'au ajutat după putere, fără să-l scape, şi ei cari l-au vîrît în asemenea operaţiuni riscate, i-au bănuit de la început sinceritatea şi corectitudinea. Toţi cei cari l'au îndemnat s'au dat de-o parte şi l'au lăsat pe C. Pogor singur să lupte cu nevoia.

Şi a căzut.

Că aşa s'au legat lucrurile în mintea celor de atunci şi că dar vina căderii lui C. Pogor trebue căutată în cei de sus, şi în special în d. Haret ne-o dovedeşte părerea însăşi a proprietăresii moşiei, d-na Sofia P. Ioanid, a cărei interes era să-şi vază moşia asigurată şi desi în caz cînd ar fi fost el vinovatul, el Pogor, ea proprietăreasa l'ar fi dat pe bete, interesele fiind în luptă.

Iată ce scrie d-na Sofia P. Ioanid:

Stimate d-le Pogor,

Recunosc că ai făcut tot ce un om cu inimă, inteligenţă şi iubire de ţărani poate face, dar nu e totul. Numai cu vorbe frumoase nu se plăteşte costul unei moşii.

Şi nici cu nici Creditul Rural nu se va putea mulţumi cu expresiile platonice ale trimeşilor Casei Centrale. Nu voiesc să intru în noi datorii, şi ca proprietară mă gîndesc că dacă Centrala nu voeşte să plătească acum pentru ţărani, cînd are atît de puţin de plată, cine-mi garantează că va plăti mai tărziu, cînd suma va fi mai mare, iar ca om mă gîndesc că dacă ţaranul nu poate plăti acum căştiul de Octombrie, cu ce-l va plăti pe cel de Martie!

Eu consider în cazul acesta ca o nenorocire, ideia de a lua în arendă moşia pentru ţarani, cînd nu are cine să-i sară la timp în ajutor. Şi mai bine e să renunţi la frumoasele şi desinteresatele d-tale idei, de cît să avem în fiecare an neplăcerile, ce le-am avut în toamna aceasta.

Te rog primeşte salutările mele şi crede că mă doare destul nereuşita de care ne izbim. Dar vina să o căutăm în alte părţi —*la cei de sus*, nu la noi; cu toate că noi vom fi aceia cari vom duce povara şi vom suferi consecinţele greşalelor şi neprevederii celor de sus.

Cu toată stima *Sofia P. Ioanid.*

Cînd proprietara care ştia legăturile strînse între învăţătorul C. Pogor şi ministrul Haret, afirmarea sa că vina cade *pe cei de sus*, căci ei l'au împins pe Pogor pe povîrnişul căderii, ştia ce zice. De aceasta simte şi d. Haret, că el e vinovatul, de aceia tace tăcere de mormînt în jurul afacerei Pogor. Mai degrabă i-ai scoate un ochiu de cît să crîsnească ceva în chestia Pogor.

Un caz tipic de raporturi personale între un ministru al ţării şi un biet învăţător, care strigă se svărcoleşte,—se sbate cerîndu-şi dreptate, şi toată şleahta celor de sus surzi la toate acestea!

Ministrul Haret a trimes asta vară cîte un caet gros de chestionar la învăţători să răspundă. Imita d. Haret în aceasta pe d. M. Vlădescu—ceva încă mai anarhic, punînd pe copii să răspundă învăţătorilor dacă părinţii sunt beţivi, cartofori, ştengari şi altele!

Ei bine Pegor n'a răspuns luni întregi Cel din urmă hărţuit a trebuit să, răspundă. Cum însă a răspuns Pogor! Cine i-a cetit răspunsul lui Pogor! Ce a răspuns ministrul Haret învăţătorului său! Toate acestea formează caetul al 3-a al afacerei C. Pogor, şi ne vom ocupa de cuprinsul răspunsului căci e clasic şi unic în felul său.

Litere-Ştiinţe-Arte

Meredith,—marele romancier englez mort nu de mult nu a putut fi înmormîntat alăturea cu Dickens şi Thacheray în cimitirul naţional din Westminster. Decanul „Westminsterului", atotputernicul păzitor al stăreţiei refuză cu încăpăţinare un loc romancierului mult apreciat. Toată insistenţa admiratorilor sei, intervenţiunile personale ale primului ministru Asquith, precum şi un apel adresat regelui nu l-au putut face să-şi schimbe hotărîrea.

Spiritile sunt foarte agitate din această cauză şi reprezentanţii cei mai însemnaţi ai tuturor partidelor politice vor să adreseze în comun o petiţiune archiepiscopului, cerîndu-i să retragă „Dean"-ului din Westminster dreptul de a hotărî în mod absolut, asupra celor indicaţi şi vrednici de a intra în Westminster.

Se cunoaşte pînă acum un singur caz cînd voinţei „Dean„-ului a trebuit să se încline voinţei poporului: cînd decanul Westminsterului a vroit să introducă acolo pe prinţul Louis—Napoleon care murise glorios subt glonţii Cafrilor.

Atunci opiniunea publică se opuse la aşezarea prinţului francez în „Pantheonul" englez şi camera comunelor împiedică îndeplinirea voinţei decanului printr'o deciziune contrarie.

Reuşi-va oare de astă dată, „voinţa poporului" să asigure lui Meridith onorurile Westiminster-ului, contrar voinţei „Dean" ului? Iată o problemă care preocupă astăzi multe spirite în Anglia.

*

No. 462 al „Bibliotecei pentru toţi" coprinde cunoscuta scriere a lui Chamisso, *Petru Schlemihl* sau *Omul care şi-a perdut umbra.*

Petru Schlemihl e un tînăr sărac care-şi vinde umbra necuratului, pentru o pungă de aur veşnic plină. Om bogat în felul acesta, Schlemihl este totuşi cît se poate de nenorocit, fiindcă nimeni nu voeşte să aibă legături cu un om fără umbră. In zadar se fereşte să meargă sub lumina soarelui ori a lunei, căci sfîrşeşte pururi prin a fi văzut de lume că n'are umbră. Copii îl urmăresc pe stradă, servitorul îl lasă şi-l păreşte la toată lumea. Până şi iubita Mina, e gata să-l părăsească din aceiaşi cauză. Pretutindeni insuflă o cauză neînvinsă. Necuratul îi propune să-i înapoeze umbra în schimbul sufletului. Sclemihl nu se lasă a fi ispitit, şi preferă mai bine să ţie ori cît de nefericit pe lumea asta trecătoare, decît să piardă fericirea vecinică. Pentru a rupe orice legătură cu spiritul necurat, Schlemihl îi aruncă punga, şi rămîne dintr'o dată şi sărac şi fără umbră. Spre norocul lui, găseşte acum cizmele de... şapte leghe cu cari străbate lumea, găsind odihnă şi mîngăere în priveliştea naturei şi a minunilor ei.

Povestirea aceasta, scrisă pentru a amuza copiii şi nevasta unui prieten, a avut ceva mai mult decît un succes de familie, căci în curînd a fost tradusă şi răspîndită în toate limbile culte conţinutul ei simplu e dezvoltat cu o artă minunată şi întrupează un simbol caracteristic de o semnificaţie morală adînc omenească.

Redarea ei în româneşte s'a făcut cu multă pricepere de d. Barbu Constantinescu.

*

Regele Leopold al Belgiei nu a vîndut numai colecţiunea de pictură, ci mai toate operile artistice ce posedă.

Se svoneşte acum că el voeşte să vîndă până şi porţelanurile de familie, moştenite sau transmise încă dela primul rege al Belgiei.

Regele în curent cu furtuna ce a deslănţuit în popor prin înstrăinarea operilor de artă a dat ocazional următoarele explicaţii asupra procedeului său: „Se vorbeşte mult despre împrăştierea colecţiunilor mele în străinătate.

Dar cum ar figura oare cu succes operile artistice într'un cadru care ar fi putut fi măreţ dar care a fost mutilat printr'o curioasă încăpăţinare? Eu am emis planuri mari pentru înfrumuseţarea oraşului, însă toate mi-au fost ştirbite.

In toate celelalte oraşe mari se fac lucrări publice, demne de măreţia ideei. Eu am vîndut galeria mea de tablouri, fiindcă în Bruxelles nu s'ar fi găsit într'un cadru demn.

De altfel un ziar din Ostanda analizînd gustul artistic al regelui, rezultatul a fost puţin măgulitor pentru inclinaţiunele cale estetice.

Astfel că el nu poate fi considerat în nici un caz ca un Mecena al ţărei sale. Asemenea pretenţiuni n'are de sigur nici însuşi Suveranul atît de capricios.

*

Cu ocazia jubileului de 70 de ani al scriitorului şi ziaristului berlinez Paul Lindau, organizatorii festivităţii i-au prezentat iubitorului un album de autografe în care figurează şi Carmen Sylva.

Intre primii cari au felicitat telegrafis pe Lindau găsim şi pe d. Titu Maiorescu căruia „Freie Presse", în dărea de seamă, îi zice din eroare „ministrul romîn".

*

D. G. Manolescu din Miroslava—Suceava ne roagă să facem cunoscut că a pierdut pe stradă originalul poeziei intitulată „Eminescu, Tua memoria, Romanorum gloria", destinată publicităţii în albumul comemorativ.

Această înştiinţare îsterzice ori-cui de de a se folosi cumva de manuscrisul în chestiune.

*

A murit la Paris bătrînul Chauchard întemeietorului magazinului Luvrului. Era în vrîstă de 88 de ani şi lasă toată averea sa—de peste 200 milioane—pentru scopuri artistice.

El poseda, personal, un bogat muzeu de obiecte de artă.

*

Până ce juraţii pariziani să-şi rostească verdictul în faimoasa afacere Steinheil, massa poporului e cultivată prin producţiuni de artă,—artă de bulevard bine înţeles.

La teatrul Molière—care nu e comedia franceză, se întâlege—se joacă melodrama: „Nu! Nu e vinovată!". La „Bouffes parisiennes" se joacă „Crima din fundătură Rousin", avînd de obiect aceeaşi dramă pasională.

La urma urmei d-na Steinheil va deveni încă o eroină populară, dacă nu chiar o... sfîntă!

*

Un american ar fi avut de gînd să încerce a zbura peste oceanul Atlantic. Meteorologul american Henry Clayton zice că lucrul e nu numai cu putinţă, dar chiar lesnicios, avînd în vedere curentele atmosferice.

La înălţime e un curent neîncetat de la Apus spre Răsărit. Un balon, urcîndu-se în Statele-Unite la 3000 de metri, s'ar vedea luat de acel gulf stream aerian şi, în patru zile, ar ajunge în Anglia sau Franţa.

E de mirat de ce nu s'a făcut mai întâiu încercarea de-a călători astfel de la San Francisco la New-York, adică pe deasupra ussatului.

Bine înţeles e vorba de baloane fără motor. De cînd cu balonul care din Anglia a ajuns în Siberia, lucrul nu ne-ar face să ne mirăm.

Fraţii Wright ne-au dat o lecţie pe care n'ar trebui s'o uităm.

Informaţii

❑ *Duminică, 31 Mai, orele 3 p. m., va avea loc, în sala Pastia, o mare întrunire publică în chestia scumpirei alimentelor, organizată de Clubul meseriaşilor Romîni din localitate.*

La această întrunire, vor lua cuvîntut, pe lîngă meseriaşii din Iaşi, şi o delegaţie a clubului meseriaşilor din Capitală, compusă din d-nii: Gh. Stănescu, I. S. Rădulescu, Gh. Darie, Acelenescu şi alţii, cari vor sosi Duminică dimineaţă, la ora 8.25.

❑ **Rezultatul concursului corurilor.**—La concursul corurilor şcoalelor secondare ce s'a ţinut Duminică la Teatrul Naţional, Seminarul „Veniamin Costachi" în primul rînd şi liceul Naţional au avut partea lor de distincţie, prin modul admirabil cum au executat bucăţile.

Din sorginte sigură, aflăm că şcoalele vor fi clasate ast-fel:

1) Seminarui „Veniamin Costachi" şi Liceul Naţional, apoi Liceul Internat şi şcoala Normală „Vasile Lupu"; 2) Gimnasiul Ştefan cel-Mare; 3) Gimnaziul Alexandru-cel-Mare.

Şcoale de fete vor fi ast-fel clasiticate: Externatul secondare de fete; 2) şcoala normală de fete şi 3) şcoala profesională Sf. Sava.

❑ **Starea semănăturilor.**—După ultimile rapoarte oficiale, starea sămănăturilor este bună în judeţele; Mehedinţi, Gorj, Dolj, Vîlcea, Romanaţ, Olt, Argeş, Muscel, Putna, Covurlui, Neamţ, Roman, Vaslui, Iaşi, Suceava, Botoşani, şi Dorohoiu; e mediocră în judeţele: Teleorman, Vlaşca, Dîmboviţa, Prahova, Ilfov, Buzeu, R.-Sărat, Tecuci, Tutova, Bacău şi Fălciu.

In judeţele: Ialomiţa, Brăila, Constanţa şi Tulcea, starea agricolă este proastă şi în multe părţi nu mai e nici o speranţă.

❑ Eri d. dr. I. Agapi, care a fost numit medic provizor la spitalul din Hîrlău a depus legiutul jurămînt la Epitropia Sf. Spiridon.

❑ Comitetul societăţei de gimnastică, sport şi muzică s'a întrunit astă-seară, discutînd asupra concursului de gimnastică ce va avea loc Duminică 31 Maiu pe platoul de la Copou.

❑ Ministerul instrucţiunei, printr'o circulară invită revizoratul şcolar de a face cunoscut învăţătorilor, cari au organizat cursuri de adulţi, să ţină odată pe săptămînă cîte o şedinţă, în care să practice cu adulţii vre-una din specialităţile de lucru manual.

❑ Revizoratul şcolar a fost invitat ca imediat după terminarea examenului de absolvirea cursului primar rural din judeţ, să facă inspectoratului general un raport amănunţit asupra modului cum au mers examenele.

❑ D. Dimitriu, profesor de muzică din localitate, a fost numit în comisiunea de examinare a elevilor preparaţi în particular din P. Neamţ. D. E. Severin pentru ştiinţi fizico-chimice în aceiaşi comisiune.

❑ D. Tănăsescu, inspectorul învăţămîntului muzicei, a asistat eri la cursul de muzică de la seminar.

Asară d-sa a plecat în Capitală.

DIVERSE

— Dumitru Hosman, din strada Ciric No. 11, pe cînd scotea nisip dintr'o nisipărie din partea locului, s'a năruit malul peste el, rînindu-l.

— Băietul Firid Iţic Avram, din strada Nicolina No. 23 a fost arestat, pentru că a sărit asupra mamei sale cu un cuţit.

— Următoarelor persoane din judeţul nostru li s'a acordat dreptul de a vinde produsele monopolizate de stat:

Teodor Dobriceanu din comuna Şipote şi Gavril Frunză din comuna Rediul-Mitropoliei.

❑ **Inmormîntarea lui Dimitrie S. Donici.**—Din Vaslui ni se scrie:

Inmormîntarea a fost anunţată pentru ora 4 p. m. Incă de la ora 3, strada Dimitrie State, unde era locuinţa defunctului şi unde era expus corpul, era înţesată de lume, din toate clasele sociale, vizibil afectată de dispariţiunea omului care timp de 50 ani făcuse faţă oraşului şi judeţului Vaslui.

Onerurile militare au fost date de un batalion de infanterie, comandat de maiorul Pelizu.

Doliul era condus din partea familiei de d-nii general şi căpitan Lambrino, dr. Roşuleţ, d. şi d-na Lucien Daham.

La orele 4 fără un sfert sosesc în corpore membrii clubului conservator-democrat din localitate, împreună cu membrii delegaţi ai cluburilor din Iaşi, Fălciu şi Tutova.

La orele 4 corpul defunctului a fost scos şi pus pe cavoul mortuar în sunetul mişcător al gorniştilor cari au dat semnalul prezentărei armelor.

Cordoanele au fost ţinute de d-nii: Neron Lupaşcu, Pavel Gorgos, Sandu Răşcanu şi Gr. Stavăr.

Cortegiul a scoborît în piaţa palatului Prefecturei. Aci frunteşul nostru d. Paul Gorgos, a ţinut o cuvîntare, pe care o vom publica-o în numărul de mîine.

De la Palatul Prefecturei, cortegiul parcurgînd stradele Cogălniceanu şi Olarilor, a ajuns la cimitir. Aci s'a oficiat prohodul, după care, prietenul şi fruntaşul nostru d. François Botez a ţinut următoarea cuvîntare:

Jalnică adunare

Indeplinim o pioasă datorie să spun un ultim cuvînt lîngă rămăşiţele pămînteşti ale mult regretatului nostru Dimitrie Donici.

Cu el dispare unul din puţinii colaboratori remaşi ai marelui Lascar Catargi. Cu el se stinge un ilustru reprezentat al unei vechi şi străluciite familii boereşti din Moldova.

Coborîtor din Darie Donici, care a fost mare voinic în ţara Moldovei în veacul al XVII-ea, rudă cu logofătul Andronachi Donici, autorul legiuirei ce-i poartă numele şi care are şi astăzi tăria de lege în Basarabia, se înrudea şi cu Alexandru Donici, cunoscutul fabulist.

Dimitrie Donici, era fiul spătarului Scarlat Donici, mare proprietar în judeţul nostru şi s'a născut pe la 1835; a făcut studiile în Franţa, în o şcoată privată din Paris. A fost aghiotant domnesc al lui Vodă Cuza şi în această calitate a însoţit pe Domnitor la Constantinopol, cu ocazia vizitei făcute Sultanului.—In 1866, puţin timp după venirea domnitorului Carol în ţară, a fost numit prefect al jud. Vaslui şi a ocupat această demnitate în 6 rînduri, sub toate guvernele conservatoare care s'au perindat la cîrma ţărei în aceşti 43 ani de domnie a Regelui Carol.—A fost prefect şi la 1866, cînd a venit Domnitorul în ţară şi la 1906 cînd M. S, Regele şi-a serbat jubileul de 40 ani de domnie.—In totul mai bine de 17 ani D. Donici a fost în capul administraţiunei judeţului nostru.

In răstimpuri a ocupat şi alte demnităţi: prefect de Iaşi, Inspector administrativ, Preşeointe al consiliului judeţian, Primar al oraşului Vaslui etc.

A fost de multe ori şi reprezentantul judeţului nostru în parlament, atît în Cameră, cît şi în Senat. De trei ori a fost ales şi în opoziţie: la 1876, la 1897 şi în anul trecut.

Ca prefect al judeţului nostru, D. Donici a contribuit în o largă măsură la îndrumarea spre progres şi transformarea în mai bine a stărei în care ne găsiam cu 40 ani în urmă.

In timpul prefecturei sale s'a construit palatul administrativ local; lui se datoreşte înfiinţarea gimnaziului Cogălniceanu în Septembre 1890, clădirea teatrului din localitate, spitalul din Negreşti etc.

Fire aleasă, de o cultură remarcabilă, profund cunoscător de oameni şi fapte, sociabil în înalta acceptiune a cuvîntului, corect, blînd, îndatoritor, de-o ama-

◆ „VULCAN" ◆

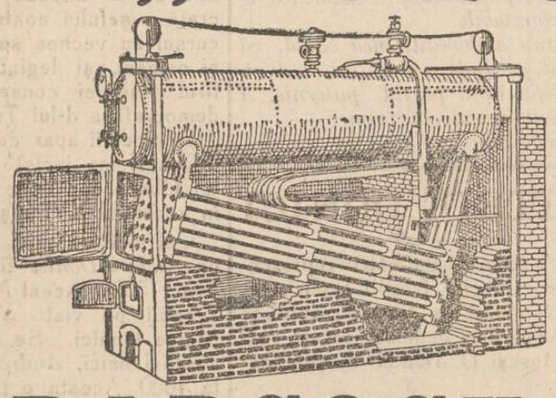

FABRICĂ DE MAŞINI

SOCIETATE ANONIMĂ

BUCUREŞTI

EXECUTA CA SPECIALITATE:

CAZANE

multitubulare cu circulaţiune de apa şi supraîncălzitoare

SISTEM ŞI BREVET

BABCOCK-WILCOX

LONDON

Curăţitoare de apă brevet HALVOR BREDA, Transmisiuni de forţă Economisoare

OFERTE ŞI PROSPECTE după cerere GRATUIT

bilitate extremă cu toţii—prin aceste înalte însuşiri sufleteşti a ştiut să cîştige inima tuturor acelora ce l'au cunoscut. De aceia şi astă-zi pe drumul din urmă, spre locaşul de veci e urmat de o atît de mare mulţime de lume, fără distincţie de treaptă socială şi nici chiar de culoare politică.

A fost şi bun şi darnic D. Donici, de-o dărnicie de a'şi da pănă şi cămaşa de pe el! Şi moare sarac, firește, acest om de bine, mare iubitor al semenilor sei. Şi moare ca un adevărat martir, răpus de o boală cumplită, după luni nesfîrşite de suferinţi neîndurate.

Familia pierde în D. Donici pe un ilustru al său reprezentant care prin propriile sale însuşiri a dat o nouă strălucire numelui său istoric.

Noi partizanii sei politici pierdem în D. Donici un şef nepreţuit, înzestrat cu superioare calităţi sufleteşti, cu o atît de vastă experienţă ce nimic nu o va putea egala; perdem un vrednic conducător ce lasă un mare gol nu numai în rîndurile noastre ci şi în inimele noastre.

Oraşul şi judeţul întreg, pierd în Donici un bun cetăţean şi un fiu de elită al judeţului nostru.

Ţara şi neamul întreg pierd în el un bun romîn, un vechiu luptător din vremurile apuse ale regenerărei ţărei noastre.

Cu adîncă durere în suflet şi cu glasul înecat de lacrimi ne luăm un ultim rămas bun de la această măreaţă figură ce dispare pentru veci din mijlocul nostru.

Să-i fie ţărîna uşoară.

Ultime informaţii

❑ *D. Stelian, care vrea să munteniseze parchetul de Iaşi, a hotărît să aducă prim-procuror pe d. T. Adam-Bercea, care a debutat prin a fi copist la ministerul domeniilor, unde a ocupat şi alte posturi; a fost judecător de ocol la Rachova şi procuror la Tecuciu şi Brăila.*

N'avem nimic contra acestui domn Bercea, de fiinţa căruia am luat ştiinţă astă-zi Liberalii locali au pus stăruinţi pentru alţii, mai vechi în magistratură ca d. Bercea, mai aproape de Iaşi, şi de aceia d. Stelian a ajuns tocmai la necunoscutul Bercea.

❑ *Ploaia de aseară a fost torenţială în unele părţi. In oraş, din cauza ploaei, s'au prăbuşit, în mai multe locuri şanţurile de canalizarea oraşului. In mahalaua Broscăriei au fost inundate cîte-va case.*

Intre Cotnari şi Băiceni, apa a doborît la pămînt mai mulţi stîlpi de telefon, din care cauză comunicaţia telefonică cu acele comune s'a întrerupt.

Pe teritoriul comunei Corneşti a căzut grindină, cauzînd mari stricăciuni semănăturilor.

In schimb, în unele părţi, cum a fost în partea de răsărit a judeţului, n'a plouat de loc.

❑ *Dezbaterile în însemnatul proces d'intre casa şcoalelor cu erezii lui An. Başotă, s'au terminat ieri la secţia I-a a înaltei Curţi de Casaţie.*

Decizia se va pronunţa luni, 1 Iunie.

❑ *Aflăm cu plăcere că d. P. G. Şerban, fiul fruntaşului nostru prieten, d. G. D. Şerban, a trecut cu mare succes primul examen de doctor în drept la Paris.*

❑ **Alegerea comitetului executiv la Vaslui.**—Eri la orele 5 jum. a avut loc o întrunire la clubul conservator democrat din Vaslui.

In această întrunire s'a procedat la alegerea comitetului executiv al partidului din localitate.

In unanimitate a fost ales următorul comitet: preşedinte d. A. Badareu şi vice-preşedinţi d-nii: Pavel Gorgos şi Sanda Rîşcanu fost primar, foşti deputaţi; secretar d. F. Botez, membrii d-nii Iorgu Motăş, fost deputat, Ion Buşilă fost maior, Neculai Pogonat mare proprietar, Costică Motăş fost magistrat, Daniil Donciu, comerciant, preşedintele camerei de comerţ, fost ajutor de primar, Al. Vasiliu fost preşedinte al consiliului judeţian, Aurel Rîşcanu mare proprietar, Theodor Mandrea fost magistrat, avocat, Iacob Buzatov, Victor Dimitriu fost revizor şcolar, C. Manolescu institutor, Eugen Balş proprietar, agricultor.

D. Bădăreu, cu aprobarea adunărei, a dat d-lui Pavel Gorgos delegaţiunea permanentă pentru a conduce clubul în lipsa d-sale din localitate.

S'a hotărît convocarea din nou a tuturor membrilor partidului pentru Duminică, 7 Iunie ora 4 jum. p. m. cînd se va proceda la instalarea noului comitet, la luarea de măsuri pentru a spori acţiunea partidului şi probabil, chiar la desemnarea candidatului pentru colegiul I-iu de Senat, rămîn vacant prin moartea regretatului şef local Dimitrie S. Donici.

Alcătuirea noului comitet a produs foarte bună impresie în oraş imediat ce a fost cunoscută. Dovadă, o avem în faptul că chiar în seara acelei zile, mai mulţi alegători fruntaşi din judeţ printre care d-nii Alecu Ciocan şi Costache Ciocan, proprietari şi foşti militanţi în partidul liberal, au cerut înscrierea în clubul conservator democrat.

❑ D. Victor Vrînceanu va fi numit supleant al tribunalului Neamţ.

❑ D. Grigore Demetrescu, fost supleant al tribunalului Iaşi, demisionat în luna Decembrie, va fi numit judecător de şedinţă la secţia III-a a trib. Iaşi, în locul d-lui E. Leppadatu, înaintat preşedinte.

❑ Un accident s'a întîmplat astă-zi în curtea seminarului pedagogic. Elevul Leon Ionescu, jucîndu-se cu mingea în ograda şcoalei, a lovit calul de la docarul d-lui avocat St. Drăghici şi calul speriindu-se a calcat pe elev, contuzionîndu-l.

D. Drăghici a urcat pe elev în docarul seu şi la dus la spitalul Sf. Spiridon, unde a fost pansat de d. dr. Anghel.

❑ Astă-zi a sosit în Iaşi d. Popescu Pasăre, inspector muzical bisericesc. A ţinut clas cu elevii claselor V şi VI ai şcoalei normale „V. Lupu".

❑ Primim la redacţie discursul de recepţiune rostit de d. N. Gane la Academie şi răspunsul d-lui Iacob C. Negruzzi.

❑ Mişcarea în magistratură, care se va face pe ziua de 1 Iunie, va cuprinde, între alte numiri şi doi ajutori de judecători, în locul d-lor Crupenscki şi Mavrocordato, cari nu s'au prezintat la concurs.

❑ D. Gh. N. Dimitriu a fost numit copist în cancelaria serviciului administrativ, din prefecturu judeţului Iaşi.

❑ Sf. Sa păr. Victor Gervescu, supranumerar la biserica Sf. Ioan din Piatra-Neamţ, a fost numit preot paroh la biserica din comuna Bisaz.

❑ Mîine, după cum am spus, I. P. S. Sa Mitropolitul Pimen va pleca în inspectarea bisericelor şi a mănăstirilor din Eparchia Sa.

I. P. S. S. va începe cu inspecţiile în judeţul Neamţ.

❑ Grigore Guzgan, care a asasinat pe nevasta sa la Voineşti, a fost adus la parchet.

Dosariul a fost repartizat la cabinetul I al judelui instructor Souli.

❑ D. Ştefan Culiano, copist-grefier la camera de punere sub acuzare, fiind numit stagiar la Mihăileni, se va publica concurs pentru ocuparea locului de copist-grefier.

❑ Comisia compusă din ajutorul de primar, consilierul Cujbă şi medicul veterinar Buzenchi, însărcinată să cumpere cai în Rusia, a cumpărat un număr de 20 cai de la Bălţi.

Astăzi comisia se va întoarce în Iaşi.

❑ **Din Bucovina.**—Astă-zi Marţi se judecă înaintea tribunalului din Cernăuţi, procesul contra studenţilor romîni, care au demonstrat contra baronului Wasilko, cu ocazia alegerilor comunale de astă-earna.

— Joia trecută a încetat din viaţă d-na Brighiţa Grigorovici, născută Comarnitchi, originară din Basarabia, soţia d-lui dr. Epaminonda Grigorovici, secretar de finanţe.

Defuncta era presidenta filialei societăţei doamnelor romîne din Cimpulung.

— Comitetul executiv al partidului naţional romînă din Bucovina şi-a amînat şedinţă ce urma s'o ţină Vinerea trecută, din cauză că deputaţii din acest club, trebuind a lua parte la dezbaterile camerei, n'ar fi putut participa.

❑ D. profesor Briul a fost numit director financiar al fabricei de trisotaje *Moldova* din Iaşi.

❑ Studenţii din Bucureşti vor pleca la Sofia în zina de 24 Iunie, spre a întoarce vizita studenţilor bulgari.

❑ In satele Perieni şi Şătrăieni s'a ivit epidemia de scarlatină.

S'au luat măsuri de combatere.

❑ Joui 28 Maiu s. c. se va serbători la catedrala catolică, din localitatea, cu solemnitatea obişnuită „Joia Verde".

Va oficia Episcopul Iosif Nicolae Camilli.

❑ In urma anchetei pe care inspectorul financiar Cîrlova a făcut-o în Iaşi, impiegatul auxiliar Sc. Miţioara, invinuit de falşuri, a fost lasat în disponibilitate.

❑ Alegerea decanului şi consiliului de disciplină la Iaşi, se va face în ziua de 7 Iunie.

❑ D. locotenent Iulian Marinescu, de la liceul militar din Iaşi, a fost numit ajutor de comandant de companie la jandarmii rurali, post creat prin noul budget.

❑ Două scrieri teatrale sunt cuprinse în noul program de astă seară Marţi 26 Mai al cinematografului Pathé Freres din grădina Chateau aux Fleurs. Cea dintăiu e o dramă întitulată Crima unui medic şi a doua „Doamna visează" sau „un dineu parizian". Ambele aceste piese sunt interpretate de artişti pariziani de valoare, printre cari apar: Charlet de la Porte St. Martin, d-ra Fontenay de la Gymnase, d-ra Mistinguett, d. Brunet de la Chatelet etc. etc.

Publicul ieşan, care vizitează seratele cinematografice, cunoaşte deja de la piesele anterioare, incomparabila interpretare ce dau artiştii pariziani acestor scrieri, compoziţii speciale pentru cinematograf ale celor mai mari autori francezi.

Programul nou de astă seară Marţi mai cuprinde sujete de pe natură şi de călătorii, precum un voiaj în China, Expoziţia colonială din Paris, comedii nouă foarte reuşite etc.

❑ **Judiciare.**—La secţia II a Curţei urma să se judece astăzi procesul fraudelor de la recrutările din Bacău. In acest proces sunt implicaţi: Lebell L. Wolf, Israel Calmanovici, L. I. Şmil, H. Michel. H. Grimbesg, Lebel Avram, A. Aron, Oscar Feierştein, pentru că prin fraudă şi uneltiri au cercat a fi scutiţi de serviciul militar; Avram Rapaport, pentru că în numele său şi al medicului recrutor, a cerut şi luat bani de la cei de mai sus; şi medicul maior I. Popescu-Cernica, inculpat de procurorul trib. Bacău, pentru delictul de mituire.

Inculpaţii s'au prezentat, asistaţi: maiorul dr. prin d-nii B. Delavrancea şi Lascar Antoniu, iar ceilalţi de d-nii: Nicolaide, Stoenescu, Osv. Teodoreanu şi alţii.

Cum procedura nu era îndeplinită pentru unul din inculpaţi, judecarea cauzei s'a amînat pentru ziua de 17 Septembrie.

— Tribunalul a acordat moratoriul cerut de firma I. şi N. Tischler.

— Camera de punere sub acuzare a hotărît astăzi următoarele:

A trimes în judecata curţei cu juri din Bacău pe P. M. Sandu şi N. T. Ciubotariu, invinuiţi de asasinat; a admis opoziţia procurorului general şi a calificat şi de bancrută simplă falimentul lui M. S. Rosenburg, din Neamţ; a admis opoziţia primului procuror din Iaşi, trimeţînd în judecata ocolului Tg. Frumos pe numiţii: Popovici, Cardaş şi Chibrit inculpaţi pentru furtul din magazinul gărei Tg. Frumos.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti 26 Maiu.

O lovitură a d-lui Haret

Bucureşti.—Se ştie că între loviturile ce le dăduse Senatul, în ultimile zile ale seziunei trecute, a fost şi respingerea proectului, votat de Cameră, privitor la instituirea unei comisiuni istorice pe lîngă ministerul instrucţiunei publice.

D. Haret a reuşit însă, prin căi piezişe, să institue acea comisiune, pe care o publică Monitorul Oficial, fapt care a produs mare senzaţie în cercurile politice din Capitală.

D. Haret, întrebat în această privinţă, a spus că posturile au fost înscrise în budget şi prin urmare are dreptul să facă numirile trebuincioase.

Noua mişcare în magistratură

Bucureşti.—Pe ziua de azi s'a făcut următoarea mişcare în magistratură: D. Adam I, Bercea, actual Judecător de instrucţie la Rîmnicul-Sarat, a fost numit Prim-procuror la Trib. Iaşi în locul vacant; d. Eugen Donat, jud. de şedinţă trib. Covurlui, a fost numit prim-procuror al acelueaşi tribunal; d. M. N. Davidescu a fost numit Jude de instrucţie la Rîmnicul-Sarat; d. I. Gh. Manu a fost numit Jude de instrucţie la trib. Ialomiţa, în locul d-lui Anastasiu; d. Al. Budişteanu, procuror la trib. Ilfov, a fost numit jude-instructor la acelaşi tribunal în locul domnului Ionescu—Dolj; d-nul Victor Stamatopol, procuror la R.-Sărat, a fost numit jude-instructor la trib. Tutova în locul d-lui Pantazi, trecut în alt post; d. G. Ionescu, actual ajutor de grefier la Casaţie, numit grefier în locul d-lui Protopopescu; d. I. Marinovici, jude la ocolul Bucureşti, jude de şedinţă la tribunalul Ilfov; d. Ionescu Dolj, jude instructor la Ilfov, jude de şedinţă la acelaşi tribunal; d. C. Horia Rossetti, jude ocolului Bucureşti, jude de şedinţă tribunalul Ilfov; d. Gr. Dimitrescu a fost numit jude de şedinţă la Iaşi, în locul d-lui Lepadatu, înaintat; d. I. Pîrvulescu, numit judecător de şedinţă la trib. Covurlui; d. Gr. Conduratu, jude ocolului Galaţi jude de şedinţă la acelaşi tribunal; d. I, Bălteanu, jude ocolului T.-Severin, jude de şedinţă trib. Mehedinţi; Gh. Petrescu-Dîmboviţeanu, procuror trib. Roman, jude de şedinţă la Tutova; d. Gh. Sturza supleant trib. Constanţa, jud. sindic la acelaşi tribunal, d. Cezar Antoni Parteni, judecător ocol Podul-Iloaiei, procuror la tribunal Ilfov, în locul domnului Budişteanu; d-nul C. Măldărescu, procuror trib. Tutova, mutat la Roman; d. A. Pantazi, judecător de şedinţă Tutova, procuror la acelaşi tribunal; d. Moise Bunescu, procuror Ialomiţa, în aceiaşi calitate la R. Sărat; d. I. Lecca, jude ocolului Bilciureşti, procuror tribunalul Dîmboviţa; d-nul Racoviceanu, procuror la Tulcea, mutat la Vlaşca, în locul d-lui *Traian Brătăşanu destituit.* (Această destituire ie motivată de drama de la Giurgiu). Dl. Traian Alexandrescu, supleant Roman, numit procuror la Tulcea; d. N. Stănescu a fost numit substitut trib. Neamţ în locul d-lui Marinceanu.

Chestia Cretei

Constantinopol.—Cercetîndu-se din partea Greciei, svonurile cu privire la trimeterea de trupe în Creta, de către Turcia, s'a răspuns că asemenea intenţiuni există numai în cazul cînd mahometanii cretani ar fi atacaţi.

„Stambul" publică un interview cu marele vizir, care a zis, că nu crede că Grecia ar vrea să anexeze Creta. Turcia nu va permite nici-odată să se violeze integritatea teritoriului ei; a dat totdeauna dovadă de iubirea ei de pace şi mai dă o atare dovadă chiar acum negociind cu puterile o soluţiune cît mai bună, a chestiei cretane, fără a schimba modul de administraţie autonomă a Cretei. Turcia reclamă drepturile de suveranitate şi control.

Călătoria Regelui Ferdinand

Viena.—Regele Ferdinand al Bulgariei a sosit aci azi dimineaţă la ora 2, venind din Fiume.

Regele călătoreşte strict incognito.

Acordul Porţei în chestia căilor ferate

Constantinopole. — Acordul între Poartă şi societatea căilor ferate orientale s'a stabilit pe următoarea bază: Poarta plăteşte pentru linia din Rumelia de est două zeci milioane fr., Poarta să plătească; în virtutea unei sentinţe arbitrare 1 şi jumătate milioane şi să conceadă în plus căiei ferate un spor al cotei părţi din venitul de 55—70 la sută odată ce trec de 10.333 franci.

Şef de bandă asasinat

Sofia.—Ştiri din Kinstendil spun că Zapnajanov, şef de bandă macedoneană, a fost asasinat în acea localitate cu trei focuri de revolver ieri seară. Asasinul a scăpat; el este partizan al lui Sandanschy, contra căruia Zaprjanov încercase acuma un an, atentat neizbutit. Se crede că atentatul de ieri s'ar fi făptuit din ordinul lui Sandanschy.

Vase atacate de piraţi

Salonic.—In apele insulei Samotraki, două vase cu pînză, greceşti, au fost pradate de piraţi. Oamenii echipagiului au fost ucişi împreună cu comandantul lor.

Tratat de împrumut

Londra.—Agenţia Reuter află din Peking că s'a semnat acolo tratatul unui împrumut pentru calea ferată anglo-francă. Imprumutul este amortizabil în 25 ani cu 5 la sută.

Catedră de istoria romînă la universitatea din Cernăuţi.

Viena.— Comisiunea budgetară a Camerei din Wiena discută budgetul instrucţiunei. Deputatul Onciul propune o rezoluţiune privitoare la crearea unei catedre de istoria română la universitatea din Cernăuţi, crearea caselor româneşti la colegiul din Rădăuţi şi o divisiune naţională la şcoala normală din Cernăuţi.

Din Rusia

Petersburg.—Uzinele statului fac pregătiri pentru construirea a 4 noi cuirasate de tipul „Dreadnougt".

Spre a aplana divergenţele dintre Duma şi Reichsrat, care a votat creditele necesare respinsă de Duma s'a numit o comisiune mixtă.

Flota Franţei

Paris.—Echo de Paris" află că consiliul superior al marinei întrunindu-se azi sub preşedenţia d-lui Falieres, a hotărît să menţină, în întregime programul, hotărînd construirea a 45 cuirasate până în 1919 şi care vor costa aproximativ trei miliarde.

Epitropia Spitalului de copii „CARITATEA" din Iaşi

PUBLICAŢIE

Se aduce la cunoştinţa generală, că în ziua de Mercuri 10 Iunie a. c. orele 8 seara, are a se ţinea licitaţiune publică în camera acestei Epitropii, din strada 40 de sfinţi No. 2, pentru darea în antrepriză a aprovizionărei spitalului cu 440 m. c. lemne pentru foc—cum şi pentru aprovizionarea spitalului cu carnea, pîinea şi laptele trebuitor pentru nutrimentul bolnavilor şi personalului din Spital pe timp de un an.

Condiţiunile se pot vedea la cancelaria Epitropia în toate zilele.

Concurenţii vor trebui să depună garanţiile legale socotite de 10 la sută.

EPITROPIA

No. 51
1909 Mai 20

Doamnă, în etate bună, conditie şi încredere, caută loc menajeră domn singur. Cunoaşte gospodăria. Preferă la ţară.
La adm. ziarului sub M. S. C.

Intreaga clientelă uită de grijele crizei, cîng vizitează Magazinul

LA „VULTUR"

unde cu adevărat se găsesc toate Noutăţile sezonului.

Bogat asortiment în articolele de mai jos: Bluze de vară, Voilette de gaze mari, Tuluri şi Broderii, Valanciene torschone, se vînd acum cu preţuri foarte reduse.

Ornamente noui pentru Coifure şi Cache-Corsete de linon pentru Dame.

Doi Comptoirişti sau Comptoiriste

Se caută de Societatea Textilă.

Se cere de la primul cunoscinţi de comptabilitate şi de al doilea stenografia germană şi română iar de la ambii o scriere frumoasă.

Se preferă români sau naturalizaţi.

Ofertele se primesc la biroul societăţei din Copou în fie-care zi de lucru între oarele 3 1/2—5 p. m.

MODE

NINETA GEORGESCU
1, STRADA SĂULESCU, 1
Noutăţi pentru sezonul de vară

De închiriet în strada Romînă No. 11 un apartament compus din 3 odăi şi antret sus, una sufragerie, o odaie de slugi, bucătărie în subsol, şi ogradă. Se predă din nou reparate şi zugrăvite. A se adresa d-lui Unter, strada Ştefan cel Mare.

CELE MAI COMPLECTE
Analize Chimice şi Microscopice
DE
Urină, Spute, Lapte, Vinuri, Stofe de lână, Bumbac şi Matasă etc.
execută
Doctor A. RATIANU
Chimist diplomat de la Universitatea din Genève.—Fost Chimist-Şef al Comunei Iaşi
— Laborator Special Str. Golia 46 —

BYRRH CEL MAI BUN VIN TONIC ŞI APERITIF

PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906.

BYRRH Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (Thuir Franţa) De vînzare La toate magazinele de consum din ţară

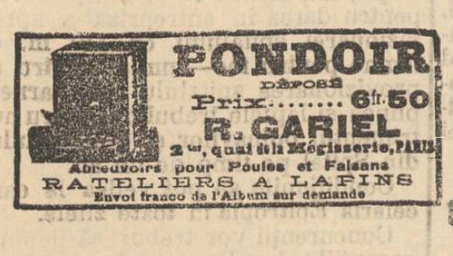

PONDOIR DÉPOSE Prix..... 6fr.50 R. GARIEL 2 ter, quai de la Mégisserie, PARIS Abreuvoirs pour Poules et Faisans RATELIERS A LAPINS Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS En FONTE INOXYDABLE Prix : 0f 50c. Raymond GARIEL 2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS GRILLAGES, etc. Envoi franco de l'Album sur demande

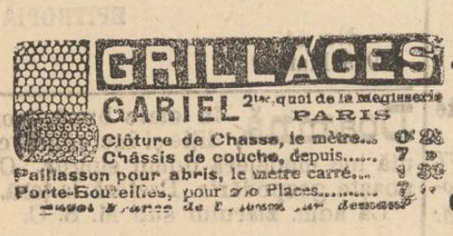

GRILLAGES GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS Clôture de Chasse, le mètre... 0f 25 Châssis de couche, depuis..... 7 » Paillasson pour abris, le mètre carré... 1 50 Porte-Bouteilles, pour 200 Places..... 7 » Envoi franco de l'Album sur demande

RUCHE à Cadres mobiles Prix : 20f Gariel 2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à 0f 20

1420 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua di: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe di.

A se cere : LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere—Str. de Sus

Fondată în 1852

Aduce la cunoştiinţa intinsei sale clientele şi în special D-lor

Antrepenori, Arendaşi şi Proprietari

că pentru campania de lucru s'a asortat cu mari depozit de

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Ţevi, Robinete

şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apă

Tablă, Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.

Maşini agricole şi Pluguri

accesoriile lor de la cele mai renumite fabrici.

CURELE DE TRANSMISIUNI, COCS CU ANTRACIT ŞI CARBUNI DE FORJA.

Toate cu preţurile cele mai convenabile

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări :

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

c) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferitě alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi :

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Gradina Chateau aux Fleurs

In fie-care seară LA 9 1/4 ORE

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Programul se schimbă Luni şi Joi

Grădina complect reînoiată şi amenajată cu amfiteatre, terase higienice cu poduri izolatoare, arene etc.

Preţurile: Loc rezervat 1 leu 25 bani. Terasa 1 leu 25 b, Arena 1 leu, Amfiteatru 50 bani.

In fie-care Duminică, **MATINEU** la Circul Sidoli, preţurile pe jumătate şi începutul la 5 ore p. m.

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Raymd GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS *RONCES ARTIFICIELLES.* les 100 mèt. 5f.

BROSSE A TAPIS Prix : 14 fr. R. GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS Envoi franco du Catalogue

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— Strada Gelia 77 —

Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu

AVOCAT

— Str. Bărbei No. 19 —

Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa I a Loteriei VI

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 19 Iunie 1909

Se poate cîştigà in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zèci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale :

1/8	Una optime	Lei	1,50
1/4	Un sfert	Lei	3,00
1/2	Una jumătate	Lei	6,00
1	Loz întreg	Lei	12,00

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Garantez serviciu cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant omp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 735 — Joi 28 Mai 1909

D. Brătianu și politica externă

De toate a vorbit d. Brătianu la Tîrgoviște;—de starea sănătoasă și demnă de pildă a partidului național liberal, de situația durabilă a guvernului, de primejdia socială din 1907 și opera de pacificare întreprinsă și reușită; de criza europeană și politica externă a statului nostru, de popularitatea partidului seu, de exploatarea credulității meseriașilor în chestia scumpetei traiului, de învrăjbirea de către partidele de opoziție a claselor noastre sociale, de chestia petrolului, de încurajarea muncei și economiei naționale, de remaniarea ministerială, și în fine, pînă și de nenorocita dramă civilo-militară de la Giurgiu!

Un așa discurs, mai rar are cineva ocazia să audă! E o întreagă înșirare de chestiuni și fapte, cele mai multe fără de nici o legătură între ele, spuse ca o lecție pe din afară și cu o lipsă de modestie nimitoare.

Luat în ansamblul seu, discursul acesta apare ca un confuz amestec de fapte și teorii politice, pe cari primul-ministru le abordează cu sau fără rost și cu o extra-ordinară impetuozitate numai în scopul de a arăta lumei că e cel mai pregătit barbat de stat pentru a rezolva toate problemele politice, de cari are nevoe țara noastră.

Dar, cînd deșiri una cîte una, tot ce a spus tînărul șef al liberalilor, vezi că toată cuvîntarea sa se reduce la o împerechere de fraze goale și banale, pe cari le-auzi rostindu-se de obiceiu pe la ori-ce întrunire politică de mahala sau culoare, de către politicieni de a zecea sau a doua-sprezecea mînă!

Dar fiind-că nu examinăm aci valoarea personală a primului-ministru —mai prejos de mediocritate—ci calitatea în care a vorbit și tratat situația politică a țărei, vom lua pentru azi partea privitoare la *politica externă* a statului nostru, pentru a vedea pe ce fond de adevăr își sprijină d. Brătianu afirmațiunile sale, cînd pretinde că grație numai înțelepciunei guvernului liberal, statul nostru n'a eșit slăbit din marea criză europeană de astă iarnă.

Cînd primul-ministru afirmă un asemenea lucru, este dator să ne arăte în același timp ce interese mari și imediate avea statul nostru în joc în timpul acestei crize europene, pentru ca grație abilității și patriotismului încercat al bărbaților de stat din guvern, să nu i se stingherească cu nimic statului din prestigiul seu.

Nu este suficient să spui că statele europene, au trecut prin dificultăți mari, pe cari în mod înțelepțesc și pașnic le-au rezolvat, pentru ca să faci lumea să creadă că la acea operă de împăciuire internațională, ai contribuit și tu. Trebue anume să arăți ce chestiuni sau pretențiuni de înalt ordin politic extern, s'au pus din partea statului nostru în timpul crizei europene și ce satisfacție ni s'a dat de aceste state.

A afirma numai, că a fost o criză europeană, și că statul nostru n'a eșit slăbit din această criză, și a atribui acest merit,—pe care nimeni nu'l vede,—priceperei guvernului liberal, înseamnă cu drept cuvînt a face o operă de fanfaronadă politică, desgustătoare și mincinoasă.

Toată lumea știe, în jurul căror chestiuni s'a învîrtit întreaga criză europeană de astă iarnă: Independența Bulgariei în paguba Turciei, și anexarea Bosniei și Herțegovinei de către Austria în paguba Serbiei.

In special această din urmă chestie a provocat o mare protestare din partea Serbiei și a Muntenegrului, și toate statele mari au luptat să împedice pe ori-ce cale isbucnirea unui conflict de arme între Serbia și Austria. Romînia n'a avut absolut nici un amestec și nici un interes în acest diferend dintre aceste două mici state balcanice și imperiul Austriei—și dacă diferendul s'a rezolvat în mod pașnic, întru cît Excelența sa d. Ionel Brătianu, a contribuit la aceasta?

Un singur lucru s'ar putea spune, și pe această chestie am sta și am discuta cu dragă inimă, și anume, că d. Brătianu, văzînd dificultățile prin care trece imperiul vecin din cauza supărărei Serbiei, a profitat și d-sa de această situație, pentru a trage oare-cari foloase pentru statul nostru din partea Austriei.

Dar vorbit-a ceva la Tîrgoviște d. Brătianu în această chestiune? Și slava domnului avea și ocazia și era și timpul să vorbească, căci tocmai am încheiat convenția comercială cu Austria, și primul-ministru avea chiar datoria să facă țărei cunoscute avantagiile economice și politice, pe care statul nostru a știut să le obțină în mod excepțional din partea Austriei, tocmai din pricina crizei europene, și a mult lăudatei destoinicii, cu care guvernul liberal pretinde că a condus, în acest timp, politica externă a statului nostru.

Dar d. Brătianu a tăcut; s'a lăudat numai că a servit de pildă străinătății, prin politica sa de sînge rece, și nu de impulsiuni, și atîta tot; dar ce foloase, ce cîștiguri am tras noi de pe urma acestei politici prea de *sînge rece*, nici un cuvînt, nici o mărturisire!

Apoi n'avem dreptul să pretindem că primul-ministru, se împodobește cu pene de păun, cînd își atribue meritul de a fi trecut nemicșurat prestigiul statului nostru în timpul crizei europene, cînd la potolirea dificultăților știute, d-sa n'a contribuit cu nimic?

Și n'avem dreptul, cu atît mai mult să spunem, că în afară de frazele bombastice și caracteristice eloquenței acestui tînăr șef de partid, în tot ce privește chestia politicei externe, noi nu avem și nu putem avea nimica bun de ales?

Ba dacă am voi să scoatem ceva la iveală din activitatea politicei externe a d-lui Brătianu din ultimul timp, am scoate cîte-va lucruri, de cea mai mare slugărnicie și șantaj politic și cari nu-i fac de loc onoare.

D. Brătiauu, a asmuțit de astă toamnă și pînă în luna Decembrie, cetele desmățate ale partizanilor săi din țară, pentru a provoca manifestațiuni turbulente în potriva Austriei, numai în scopul de a urca cît mai repede treptele șefiei partidului și a lua conducerea guvernului.

Lucrurile acestea le-am dovedit în deajuns printr'o serie de fapte cari puneau într'o foarte urîtă lumină figura primului ministru.

De la sîngele cel mai înflăcarat de astă toamnă în ce privește convenția cu Austria, cînd d. Brătianu, era un ministru de resort, și pînă la sîngele rece, rece de tot, de cînd a devenit șef de guvern și de partid, d. Brătianu a făcut un mare, un gigantic pas spre progres.

Cît pentru țară, să facă bine să ne vorbească cel puțin de convenția cu Austria și atunci vom pune și noi crezămînt pe vorbele d-sale de la Tîrgoviște că și țara noastră a cîștigat ceva de pe urma înțeleptei politice externe a guvernului liberal.

Vespasian I. Pella

Indrăzneala instigatorului

N'are absolut nici o semnificație dacă țara are sau nu o comisie pentru păzirea monumentelor istorice. Senatul, însă, fie că a socotit prea luxoasă și costisitoare o asemenea comisie, fie că, nervos cum este, găsise prilejul să facă în ciuda ministrului instrucției, Senatul respinsese, în Martie, proiectul referitor la instituirea acelei comisii.

D. Haret, însă, care a reușit să vîre țara toată în foc, a găsit repede mijlocul să eludeze votul Senatului și a instituit, pe cale de decizie ministerială, comisia aceea, după care ardea foc, fiind că are să căpătuiască prin ea cine știe ce anarhiști de ai lui.

Dar procedînd ast fel, ministrul destrucțiunei publice n'a făcut un act în ciuda Senatului, ci s'a făcut vinovat de o calcare fragrantă a Constituției și de calcarea legilor, cari sunt categorice în privința anulărei sumelor inscrise în budget, cînd rostul acelor sumi n'ar fi fost aprobate de corpurile legiuitoare.

D. Haret a inscris în budget 25000 lei pentru cheltuelile comisiei, dar acea sumă n'a mai avut ființă, de și inscrisă, din momentul ce proiectul special a fost respins.

Instigatorul sătenilor a făcut aci un act de crasă samavolnicie, fără pereche în istoria îndrăznelilor colectiviste.

Și nu se poate tolera ca un sfetnic al Tronului să calce în așa mod legi și constituție, pentru o ambiție personală și pentru meschine interese personale.

De aceea cerem ca să se revie asupra actului îndrăzneț și ca litera constituției să nu fie calcată de un ministru fără seamăn de îndrăzneț.

Chestiuni „interne"

D. Brătianu a fost chiar și umoristic în discursul seu dela Tîrgoviștea A persiflat, cu toată cruzimea omului de spirit distins, amestecul opoziției în chestia remanierei ministeriale. Remaniarea cabinetului, a declarat premierul, este o chestie pur internă, pur intimă—ar fi putut zice —și, deci, ea nu privește de cît familia, iar opoziția se face vinovată de nedelicateță, dă dovadă de rea creștere, amestecîndu se, interesîndu-se și întrebînd: „de ce nu vă remaniați"?

Firește remaniarea nu este o chestie externă. Dar nici nemulțumirile din guvern, nici cele din partidul liberal, nici supărarea d-lui Haret, nici imposibilitatea de a găsi un ministru de războiu—nici una din aceste chestiuni nu sunt în afară de intern.

Guvernul se va remania cînd va avea poftă—iată răspunsul. A intreba de ce nu se remaniază sau, mai ales, a preciza de ce nu se poate remania, astea sunt chestiuni din acelea pe cari englezii le numesc shocking.

Situația guvernului nu va putea deci fi adusă înaintea Parlamentului; asemenea interpelare ar fi considerată ca neparlamentară, căci situația guvernului este iarăși o chestie internă!

Firește, argumentația d-lui Brătianu tradează întreaga lui lipsă de chemare acolo unde se află, un șef de partid, unul adevărat, nu vorbește astfel.

Dar d. Brătianu n'a putut altfel și a zis ceea ce gîndește. El gîndește că asemenea ridicule argumente vor prinde, că vor atenua relațiile în partid și că vor mulțumi pe al-de domnul Constantinescu.

Are să se convingă că a făcut foarte rău, că a vorbit—cum a vorbit—la Tîrgoviștea.

Chestii actuale

Ilegalitățile d-lui Haret

Ministrul care merge din boroboață în boroboață și din nelegiuire în nelegiuire e d. Haret. După ce a întronat la ministerul de instrucție camarile și clice, după ce a dat în exploatare ministerul acoliților săi; după ce a împănat toată administrația cu toți cei nechemați, după ce a vîrît vrajba și ura unită cu setea de răzbunare în sinul corpului didactic; acum a venit să-și bată joc de parlament, de legi, de ordinea stabilită în stat.

Ministeriatul acestui strică-tot, ca să dreagă-tot; și drege-tot ca să fie stricătot va fi de pilduit urmașilor. In dorul de a ghiftui pe cîțiva nechemați, care departe de a fi duși de dorul muncei științifice, vreau să-și biurocratizeze știința lor, s'a gîndit într'o bună zi să înființeze *prin lege* o comisie permanentă istorică pe lîngă ministerul Instrucțiunei publice. Ideia în sine nu e nici bună nici folositoare. Academia Romînă posedă secția istorică cu 12 membri activi, ea stăpînește toate manuscriptele și în fiecare an publică studii și memorii. Ministerul subvenționează Academia cu zeci de mii de lei pe an; și Academia a publicat o serie de texte vechi: Psaltirea Scheiană, Codicele Voronețian, pe tot Dosoftei, Cuvinte din Bătrîni, pe tot Cantemir; V. A. Ureche ne-a dat pe Miron Costin; Emil Picot pe Grigore Ureche; apoi monografii mai mici, cari arată un vădit spor; I. Bianu publică în corp doc. romănești cele mai vechi. I. Bogdan *ne va da (?)* diplomațiea lui Stefan cel Mare. Trebue să te cheme Haret să nu știi ce a publicat Academia, de și e membru al Academiei.

Toți acești harnici culegători și publiciști n'au așteptat nici diurne, nici lefuri fixe, ci au fost mînați de dorul muncii.

La legea prezintată de dl. Haret parlamentului, Camera i-a contestat utilitatea, iar Senatul pur și simplu i a respins legea.

Ei bine! de aici începe anarhia d-lui Haret și nerespectul său de legi.

In loc ca să-și pună cenușe pe cap și să se demită din putere după bobîrnacul de la Senat și blamul de la Cameră, d-sa acum se erige mai sus de Cameră și Senat și institue permanentizarea comisiei istorice. Adică cum? O comisie istorică cu caracter permanent nu se poate face prin decisie ministerială. Ori vrea d. Haret să-i dea caracterul unei comisii examinatoare, a unei comisii de cercetarea cărților didactice, da; e liber; dar o dată prezentată legea la Parlament ministrul nu poate înființa un lucru legal, întru cît legea de organizare nu există. Dar mentalitatea bolnavă a ministrului a trecut peste acest lucru capital în materie de instituții. Iar dacă ministrul a înebunit, nu cred să se găsească profesor cuminte, publicist de samă, om de caracter, care să primească din mîna d-lui Haret o numire nelegală într'o societate nelegală.

Ființa unei asemenea comisii e condemnată de la început. Dacă ministrul Haret a crezut că poate plăti 12 lefuri, o poate face; țara însă, în criza prin care trece, trebue să știe că ministrul Haret rîsipește banul public plătind pentru 30 coli de tipar numai lefuri 10000 lei pe an plus 6000 lei tiparul, ceia ce arată că o coală de tipar costă pe *stat 500 lei*. Dar ce-i pasă ministrului de asta! Lipsit de obraz față de parlament, e fără obraz în făptuirea legilor sale.

* * *

CATE-VA NOTE

Voința Națională a reușit să descopere adevăratul motiv al dramei de la Giurgiu: articolele *Adevărului* asupra ororilor inutile au pricinuit acea dramă.

Aci nu se poate spune sinon e vero.. Ci este cazul de a repeta banalul adevăr: stupidă ești—Voințo,

*

Același ziar tranșează scandalul judecătoresc de la Bîrlad; presidentul tribunalului Tutova ie takist; avocatul care a pledat în procesul care a provocat scandalul—ie takist; avocatul Budu—care avea să complecteze tribunalul—ie takist.

De aceea fapta ilegală a magistratului Bontaș, fost redactor la o gazetă colectivistă, a rămas nepedepsită de fiorosul Stelian.

OAMENI ȘI LUCRURI

CEI DINTÂIU...

Astă-zi dimineață ne-a dăruit grădinița cea mai plăcută surprindere: pe triunchiurile plăpînde și legănate de un vînt ușurel rîdeau cei dintâiu trandafiri.

Roșii ca focul, aprinși, ca buzele lacome de sărutări, îmbujorați cu obrajii dornici, contrastînd cu verdele deschis al frunzelor și cu verdele proaspat al ierbei dimprejur, dădeau par'că aierului reflexe, cum s'ar fi desprins din flacăra, unui amurg. E de sigur o simplă iluzie. Trandafirii nu aprind nimic, afară doară de dorințile inimelor în așteptare, afară doară de pasiunile tinereților, afară doar de sunetele cîntărilor,—căci toate se unesc la olaltă și dau un imn de slavă închinat primăverei, toate reînvie ca prin un îndemn ascuns și datorite numai subitei aparițiuni a trandafirilor înfloriți, căci toate au dorit pe semne să revadă externul simbol al frumuseței și al dragostei;

In Mai cînd rozele 'nfloresc..

Atunci, spun poeții, tresaltă toate simțirile; atunci ele dobîndesc putere nouă, vigoare necunoscută; atunci natura învață pe om să adore frumusețea pentru ea însăși să-și umple sufletul de cît mai mult farmec, de cît mai mult dor, de cît mai multă plăcere; să se folosească de scurta sa trecere, pe pămînt pentru a face din el pămîntul făgăduinții, iar nu al suferinții.

Și natura-i le spune toate aceste prin schimbarea repede pe care și o dă ea însăși, schimbare pe care o simbolizează cu deosebire florile trecătoare, florile cu frumusețea, atît de scurtă în durată, și i o spune graiul trandafirilor în primul rînd. Trandafirii, pentru care versul trist al poetului a scris de mult epitaful:

Rose, elle a vécu
Ce que vivent les roses,—
L'espace d'un matin.

Da, o dimineață: atîta trăește, propriu zis, trandafirul pe care-l admir acum, proaspăt deschis, pe mlădița tînără care-l poartă și-l leagănă în ritmul zefirelor. O dimineață numai; dar în durata acestei dimineți va împrăștia atîta grație, atîta încîntare atîta parfum, atîta poesie, atîta ispitire, în cît va putea muri cu mulțumirea că o trăit o veșnicie; iar pe moartele petale pe foile risipite de vînt — ca mîne—va fi scrisă o întreagă epopee: va fi epopeea binelui pe care l'a făcut, a farmecului pe care l'a revărsat în scurta existență, a plăcerei curate pe care a dat o tuturor acelora care l'au privit, cari și-au oglindit în culorile lui întreaga lor dorință de a trăi și de a sorbi mulțumiri senine.

De aceea, tu, întâia dimineață și întâia ploaie care ne a-ți dăruit încîntătorii trandafiri, fiți de-a pururi bine cuvîntate, căci a-ți fost mult bine făcătoare și a-ți turnat mult balsam, peste amărăciunile vieței și multă speranță în suflete lipsite de mîngâieri!

Rodion

SPRE CASĂ

Ori cît e de bine în casa lui Ion cel mai cuprins gospodar din Vîrful Cîmpului, tot mi-i stîngă inima, că n'am răsbit acasă. Aveam un dor covîrșitor să fiu de Crăciun acasă. Scrisesem tatei să mă aștepte, și acum a treia zi de Crăciun stau tot în Vîrful Cîmpului, unde am ajuns în seara de ajun în tovărășia vărului meu Gheorghe.

Nimic nu-mi poate micșora mîhnirea, ce mă urmărește de trei zile, nici curcanii rumeni, care stau pe masa întinsă de la prînz la miezul nopții, nici stăruința moșului meu, tatăl lui Gheorghe, care ne poftește mereu la masă, să gustăm din bucatele pregătite de mătușa mea, apoi prin cîte-va pahare de vin mă face să uit dorul de casă.

Cei de acasă nu știu unde sunt. Imi pusesem în gînd ca mîne dimineață să fiu negreșit acasă, adormind în cîntecul cocoșului. Se pare că gîndul, cu care adormisem va avea în sfîrșit ființă.

Cum deschid ochii, sar din pat. Soarele scîntee prin zăpadă. Mă îmbrac repede și es repede pe ușă. Moș Ion caută zadarnic să mă încredințeze, că vremea nu-i potrivită pentru plecare, nefiind drum de sanie.

La urmă se învoește și el; voiu pleca cu și cu vizitiul călare. Și-mi vine și acum să rîd, cînd văd calabalîcul pe care mi-l aduna pe lîngă mine, mătușa Maria mama lui Gheorghe. Moș Ioan îmi spuse că îmbrăcămintea cu care eram îmbrăcat, e un fel de moft, bun de umblat pe ulițile lașului. Sunt nevoit să-i ascult.

Imbrac peste manta blana cea mare de săeac, lungă pînă în pămînt, a lui moș Ioan. Imi înfășoară picioarele pînă de asupra genunchilor cu cîte o bucată de lăicer de lînă și mi le leagă de mijloc ca să nu cadă. Imi ridică gulerul de miel pînă peste căciulă și-l sprijină cu un șal al mătușei, pe care mi-l trece pe subsiori și-l înoadă la spate; iar mînele mi le vîră cu mînuși cu totul în alte mănuși cu un deget.

Apoi moș Ioan mă cercușește cu o frînghie peste blană. Cu bună seamă așa cum sunt îmbrăcat, aș putea călători și la polul nord. Infine încalec eu și cu vizitiul și pornim la drum. Cam cu greu ridicăm coasta satului căci viscolul astupase toate drumurile. Cînd pe culme trăgea un vînt așa de subțire încît dacă n'ar frige obrajii nici n'ași ști că-i vînt. Sunt silit să închid ochii pe jumătate, pentru că ard și izvorăsc lacrămi.

— Vezi d-ta? spune vizitiul, aista-i ger nu șagă; e ho! cîte geruri ea astea m'au bătut pe mine: Insă îmbrăcați suntem, cai voinici avem halal de noi.

— Eu cred moșule, zic eu, că n'o să răsbim în două ceasuri, tocmai sara o să ajunge înapoi.

— Dă, de-e, spune unchiașul, dînd din cap, vorba ceea, cînd pleci știi dar cînd te întorci, nu! Sănătate să fie voi ajunge cu și înapoi.

In jurul nostru pretutindeni o mare de zăpadă fără margini ridicîndu-se cioburi de buruieni d'asupra zăpezei.

Acum drumul intră în arături, unchiașul se oprește privește împrejur și bodogănește.

— De aici e greu! nu se mai cunoaște drumul! zice el, ridicîndu-și căciula de pe ochi.

O luăm dea-dreptul: unchiașul înainte.

De cum am trecut dealul, mi-am luat nădejdea de a da cai în trap Peste tot zăpada trece de genunchi. In fata noastră se arată pădurea care o să ne încurce la ajungerea mai degrabă acasă. Inotăm mereu și înotăm din greu prin pădure. De odată calul unchiașului se oprește în loc

Cumpărați Bilete pentru Loteria VI Clasa 1 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 19 Iunie 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI Str. Lăpușneanu No. 35

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plată cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 12, - jumatate loz Lei 6- Un sfert de loz Lei 3. Una optime lei 1.50

și sforăe. Un fior de groază îmi trece prin inimă! Se vede că a simțit o haită de lupi. Un chiot al unchiașului îmi înghiață sîngele în mine. Calul se ridică în două picioare și s'azvîrle într'o săritură de epure peste o scursură adîncă netezită de zăpadă. Cînd văd că se repede și calul meu să sară, mi se păru că mă prăbușesc cu el în vr'o prăpastie fără fund și chiar sunt încredințat că s'a isprăvit cu mine, cînd simt zăpadă pe tot obrazul.

Am căzut jos, mă scol repede să-mi scutur genele de omăt.

„Da ce făcuși, d-le, de căzuși!" întrebă unchiașul descălicînd.

— „S'a rupt chinga" îi răspund eu. Unchiașul vine șuerînd a rău, căci într'adevăr se rupsese chinga. Asta-i mai slută de cît toate! N'o să am vreme să mă 'atorc deseară! Unchiașul își desleagă funia cu care era încins peste cojoc și'mi închingă din nou calul. Imi ajută să mă încalic și plecă să se încalece și el. Ne pornirăm din nou la drum dar numai D-zeu știe însotro mergeam, căci prin acea pădure nu mai trecusem de cît o singură dată și nu cunoșteam locurile.

De la o vreme, cînd văd că soarele caută pe la rădăcina copacilor, începu să mă muncească gîndul, că poate rătăcim prin pustia asta de pădure, care acopere peste 4000 de fălci. Cu toate că-mi luasem inima în dinți strig fără să vreau.

Moșule! rătăcim moșule!

— Văd și eu, d-le! răspunde el.

Unchiașul se oprește, după ce mai făcu vre-o cîți-va pași, și se uită amărît după un epure, care a sărit chiar de sub nasul calului.

— Asta nu-i a bine, zice el descălicînd. Trebue să mai odihnim caii. Atunci moșneagul îmi spune să ne întoarcem îndărăt să nu mai tăem drumul epurelui.

După ce ne odihnim puțin noi și caii, poanim înainte. Moșneagul pe jos ca să-și mai desmorțească picioarele. Un sfert de ceas călători moșneagul meu pe jos. Apoi încălică zicînd: „Dumnezeu știe în care parte a pădurii vom fi".

De o bucată de vreme mi se păru că pădurea se rărește. Mă opresc în loc. Caii fumegă din nădușală macar că se aud crengile stejarilor plesnind de ger. Mustățile mi-au ajuns un singur sloi din aborul, care îngheța îndată ce eșia din gură. Nu putem întoarce capul nici într'o parte.

In sfîrșit dăm de marginea pădurei! Ne oprim din nou, să ne sfătuim unde suntem și încotro să apucăm. Nici eu, nici unchiașul nu cunoaștem locul unde ne aflăm. Inaintea noastră aceași mare de zăpadă scînteitoare de ger și de lună. Incălicăm și ne pornim înainte urcînd dealul ce se afla înaintea noastră.

Cînd am ajuns d'asupra dealului, ne-am lămurit unde suntem. Moșneagul îmi zise: Va să zică ne-am chinuit o zi întreagă și o jum. de noapte ca să nimerim în Pomîrla și cînd colo unde ne aflăm?

Acolo de unde am plecat adică am ajuns iarăși în Vîrful Cîmpului.

Ajungem iarăș la Moș Ioan. Cînd ne-a văzut el și cu mătușa Anica și-a făcut cruce. După ce i-am istorisit cîte am pățit m'au desbracat și m'au pus în pat, adormind adînc uitînd despre tată și despre mamă.

D. Theodorescu.

†DIMITRIE DONICI

— Discurs rostit de d. P. Gorgos —

Intristată adunare,

Petrecem la ultimul lăcaș pe unul din cei mai vechi și mai fruntași dintre cetățenii acestui județ. Dimitrie Donici a fost fiul lui Scarlat și Smaranda Donici, de la Ferești, născut la 1835. Și-a făcut studiile în Iași și apoi la Paris, de unde întorcîndu-se în țară, s'a înrolat în armată și cu gradul de ofițer, a fost aghiotant a căimacanului Vogoride și apoi al marelui Domnitor Alexandru Cuza, în care calitate a însoțit pe Vodă la Constantinopol, cînd s'a presetnat Sultanului.

Cîțiva ani mai în urmă s'a retras la moșia sa Valea Rea din acest județ, iar în 1866 este numit prefect până la 1867 și de la 1869 și până la Martie 1876 sub diferite guverne a funcționat tot ca prefect, mai ales sub marele minister a neuitatului Lascar Catargi.

In primavara anului 1876, făcîndu-se alegerile de deputați, colegiul I din județul nostru 'l alege în opoziațiune și din toată țara numai Dimitrie Donici representa partidul conservator în cameră.

De la 1888 și până la Octombrie 1895 Dimitrie Donici a fost numit prefect la Vaslui, apoi permutat la Bacău, Iași și în urmă s'a numit inspector administrativ.

In anul 1897, Dimitrie Donici fiind în opoziațiune este ales senator de colegiul I, iar în 1899, viind partidul conservator la cîrma țărei, este numit prefect al județului Vaslui și stă în această calitate până la căderea partidului; la finele anului 1904 este pentru ultima oară numit prefect, însă această din urmă funcțiune i'a adus multe nemulțumiri, totuși părăsind postul, cetățenii vaslueni, l'a recompensat alegîndul primar al orașului Vaslui, iar colegiul I de senat în anul trecut 'l trimete în maturul corp ca representant al său în opoziațiune.

Nimeni altul din tot județul, nu a fost mai de multe ori, ales în opoziațiune, atît în representațiunea națională, cît și în consiliul general a județului, pe care l'au representat și în comitetul permanant.

Nimini nu a fost mai mult timp prefect ca el, dar prefectura cea mai rodnică, a fost acea de la 1888, căci atunci s'a clădit Palatul Administrativ și de justiție în fața căruia stăm acum; Gimnaziul Cogălniceanu, teatru, monumente mărețe care fac podoaba orașului nostru. Tot în timpul lui s'a construit mărețul spital din Negrești.

Noi cu toții perdem un cetățean de mare valoare, dar partidul conservator-democrat perde pe cel mai influent membru al său, perde pe veneratul său președinte, pe care ne este cu neputință a-l putea înlocui.

Te plîngem, însă dacă corpul, dacă ființa ta ne lipsește din mijlocul nostru, spiritul tău va fi veșnic printre noi și ne va călăuzi în lucrările noastre, căci ai fost un caracter constant, representînd fără șovăire și fără îndoială ideea conservatoare.

Omul ca iarba, zilele lui ca floarea cîmpului așa vor dispare, din țărînă ai fost luat, în pămînt te întorci, așa este, așa ne spune sfînta Scriptură; dar dacă materia se duce la materie, spiritul rămîne, amintirea lui Dimitrie Donici, în întreaga lui ființă, va fi gravată în inimele prietinelor și corelig onarilor săi politici.

Nu te vom uita, pentru că ai fost unic în felul tău, cu corpul bolnav de ani de zile, stors de suferințe în fiecare moment, mintea 'ți era limpede. Tu ai resturnat zisa: „mens sana in corpore sano".

Cu tine dispare din societatea, țara perde ultimul vlastar al familiei Donici, care s'a ilustrat în diferite ramuri ale activității omenești.

Cu inima strînsă de durere 'ți spunem ultimul adio.

Litere-Științe-Arte

„Arendaș de talent"—In discursul de recepțiune rostit de noul academician, d. Duiliu Zamfirescu nu era vorba numai de poporanism și de literatură, ci și de valoarea unora dintre scriitorii tineri, mai „en vogue". Dintre aceștia cel mai maltratat a eșit poetul Octavian Goga, asupra căruia s'a concentrat poate întreaga antipatie pe care o nutrește noul academician în contra Ardelenismului în general și a celui literar în special. In căutarea unui epitetcare să rînească și să caracterizeze în acelaș timp d. Duiliu Zamfirescu a numit pe Goga—un „arendaș de talent". Presa a dat puțină atențiune acestui epitet, de sigur pentru a nu mai învenina polemica. Adevărat e că expresia, în afară de brutalitatea, nu zice nimic, pentru că alăturarea cuvintelor de „arendaș" și de „talent" nu suggerează nici contrastul, nici ridiculul pe care de sigur va fi vrut să le releveze scriitorul.

Dar asupra acestei teme se cuvine să mai insistăm.

*

Operele complete ale lui Charles Dickens au apărut acum într'o edițiune dela care este o adevărată minune.

Sunt 130 volume tipărite pe pergament și fiecare pagină este bogat împodobită cu litere pictate, miniature etc., în stilul evului mediu.

Volumele sunt legate în piele de diferite culori și aur, operile complete au costat pe editor bagatela de 560.000 pentru edițiune de... 15 exemplare.

Aceste cinci spre zece exemplare au fost imediat cumpărat de 15 miliardari americani.

Tipăritul acestei extraordinare edițiuni a durat 6 ani și au conlucrat la apariția ei 800 lucrători tipografi, sculptori, pictori poleitori, legători de cărți etc.

Primul exemplar apărut și l'a apropiat miliardarul Pierpont-Morgan.

*

A apărut „Invățătura poporului" de C. Brudariu, broșură dedicată d-lui A. Vlăhuță cuprinzînd un studiu social de actualitate.

Vom reveni asupra conținutului.

*

Impăratul Germaniei, a făcut un șir de prețioase daruri departamentului ost-asiatic, al muzeului german din Berlin.

Donațiunea e compusă din 11 tablouri picturi și numeroase țesături artistice.

Dintre cele mai de seamă picturi este „Furtuna" a chinezului Wu-l'sau, și un tablou al filosofului Sastse pictat de maestrul Kano Matonobu din Kejato.

Obiectele industriale donate sunt de mare valoare artistică și mai toate de origine chinezească.

Se crede că obiectul cel mai de valoare ar fi un dulap în șase colțuri, lăcuit negru încrustat cu perle; obiectul este probabil din secolul al XII sau al XIII-lea.

*

No. 32 al Bibliotecei „Minervei" a apărut „Spre Pol" de Fr. Nansen.

Traducătorul d. N. Pandelea, ne dă în aceste pagini vestita călătorie a exploratorului norvegian.

Tainele pustiului polar, și grozava luptă cu elementele, ca și cu lipsurile de tot felul, fac din descrierea lui Nansen o lucrare palpitantă și veșnic de actualitate.

Cartea are pe lîngă numeroase ilustrații după fotografii luate în acele îndepărtate regiuni, și o hartă foarte utilă pentru orientarea cititorilor.

*

Miliardarul scoțian-american Carnegie, a donat republicei franceze, cinci milióne lei fond care să se întrebuințeze: pentru răsplătirea faptelor eroice.

Drept mulțumire, universitatea din Paris îi a preparat o primize grandioasă în Sorbona.

Cu această ocaziune, învățatul francez Liard, ținu o interesantă cuvîntare glorificînd faptele marelui donator. El adresă următoarele cuvinte lui Carnegie: Dumneta ai știut să împreunezi filosofia cîștigului cu filosofia datului în mod excelent" cită apoi următoarele cuvinte ale lui Carnegie este datoria învingătorului în lupta pentru bogăție de a întrebuința cea mai mare parte pentru binele omenirei.

Carnegie răspunse, îndepărtînd cu modestie laudele aduse lui de Liard și accentuă că el este mai bine înțeles în Paris de cît în orice altă țară și el este nu numai un amic al Franței dar și francez în sufletul seu.

Cele cinci milioane le-a depus Carnegie la Banca Franței.

Informații

❑ Un ziar din București aduce următoarea știre:

D. I. Brătianu, președintele consiliului, a convocat pe astă-zi. Mercuri, la 5 ore după amiază, în localul Ministerului de externe, pe membri comisiei bugetare pentru a începe examinarea amănunțită a situației budgetare a Statului și a armonizărei lefurilor de la diferitele departamente.

Au fost invitați, la această conferință prezidenții și vice-prezidenții Corpurilor Legiuitoare, membrii comisiunei budgetare și celei financiare, precum și toți membri celor două comisiuni de răspuns la Mesaj.

Dacă știrea se va adeveri, examinarea budgetului și armonizarea lefurilor sunt motivate de faptul că, de la 1 April, încasările merg reu și perspectivele recoltei nu sunt bune.

❑ *D. Mavrodi, ministru plenipotențiar al țărei la Bruxelles, și va regula drepturile la pensie pe ziua de 1 Octombrie, cînd va fi numit director al loteriei romîne.*

❑ D. locotenent Iulian Marinescu, din arma infanteriei, de la școala fiilor de militari din Iași, a fost numit ajutor de comandant de companie a jandarmilor rurali, post înființat în budgetul anului acesta.

❑ Elevii școalei militare, din localitate, au făcut astă-zi o excursiune la Răpidea.

❑ Serbarea de închidere a anului școlar la școalele secondare, din localitate, se va ținea în ziua de 14 Iunie a. c.

❑ Ministerul instrucțiunei va numi în cursul săptămînei acesteia comisiunile pentru examenele de absolvire la liceele și gimnaziile din țară.

❑ Elevii școalei fiilor militari, clasele I și II-a, au făcut eri pe platoul abatorului, studii topografice, conduși de d. căp. C. Miron.

❑ Direcțiunea generală a statisticei a început cu coordonarea datelor privitoare la comerțul exterior al țărei în anul trecut.

După calcule aproximative, comerțul general al țării în 1908 atinge cifra de un miliard și este mai mare cu vre-o 40 milioane de cît din 1907.

Exportul se poate calcula pînă la 5.50 milioane, iar importul pînă la 450 milioane.

❑ Procuror la tribunalul Ilfov, a fost numit d. Cezar G. Parteni, și nu d. Cezar Antoni Parteni, cum din eroare s'a anuuțat.

❑ Din Galați ni se comunică știrea că cunoscutul comisionar de cereale Filip Goldenberg, a dispărut din localitate lăsînd în urma lui datorii de 350.000 lei.

S'a cerut prinderea și arestarea lui.

❑ D. I. Antonescu, fost magistrat, a fost numit secretar al guvernului pe lîngă loteria romînă.

❑ Intre revizorii școlari din Roman, d-nii Ion Ciocan și Toma Spatariu, s'a ivit o mare neînțălegere.

D. Sachelarescu, inspector școlar a fost alaltă-eri la Roman, cercînd să împace pe cei doui revizori. Cum n'a reușit, d. Sachelarescu i-a amenințat că va deschide o anchetă.

Și să nu fie de mirare, căci d. Sachelarescu a ajuns un adevărat inventator de anchete.

Nu e săptămînă, aproape fără ca d-sa să nu deschidă „anchete", mai ales în județul Botoșani, unde face gusturile revizorului școlar Ficșinescu.

❑ Inscrierile învățătorilor pentru examenul de înaintare pe loc se primesc numai până la 1 Iunie c.

❑ O nenorocire s'a întîmplat eri după amiază la Andrieșeni:

Fata Magdalina Andriucă în etate de 20 ani, venită acum trei zile din Bucovina, la munca cîmpului pe moșia Spineni, comuna Andrieșeni, s'a dus cu alte fete să se scalde în Jijia. Ea a fost luată de valuri și dusă într'o bulboană, în dreptul podului Șoldana și s'a înecat.

Cadavrul a fost scos aseară.

DIVERSE

— Membrii societății pentru protecțiunea animalelor, au fost convocați în adunare generală, pentru Duminică 31 Mai a. c., orele 2 și jum., în localul școalei primare Gh. Asachi, din strada Săulescu.

La ordinea zilei:

Darea de samă a președintelui asupra activității societății în cursul anului expirat. Darea de samă a Casierului asupra gestiunei financiare. Distribuirea premiilor la elevii școalelor secondare și primare în urma concursului organizat de Societate. Diferite propuneri și discuții din partea membrilor. Alegerea noului comitet. Adunarea fiind deja prorogată, se va ține cu ori care număr de membri presenți.

— D. Gr. Cazacincu, agent sanitar la cercul Sculeni (Iași), a fost înaintat subchirurg la spitalul din Calafat, în locul d-lui D. Călinescu, transferat; iar d. d-rand I. Georgescu a fost numit agent sanitar la Calafat în locul vacant.

— Următoarele epidemii bîntue în jud. Iași: difteria la Tg.-Frumos, pojarul la Podul-Iloaei, scarlatina și tusea convulsivă la Țigănași.

— S'a scos în licitație pentru a doua oară aprovizionarea de pietriș și piatră sfarmată pe șoselele din jud. Iași, lotul No. 10, în marginea sumei de 12.716 lei.

Licitațiunea se va ține în ziua de 15 Iulie la prefectura respectivă a județului și la ministerul lucrărilor publice.

— Aseară, în dreptul grădinei Salciei din Nicolina, a fost găsită rătăcind, femeea Lisaveta Ioan Neamțu de loc din Cernăuți, care se aruncase pe linia ferată, avînd intenția de a se sinucide.

Numita femee sufere de alienație mintală și a fost internată la ospiciul Socola.

— Sergentul din punctul Bărboi, a găsit aseară un copilaș abandonat, de sex femenin, care purta la gît un bilețel, pe care era scris că e botezată și că a primit numele de Paraschiva.

— Societatea Cooperativă Romînă de Economie, ajutor și bine bine-facere Sf. Treime a poporului muncitor din suburbia Tatarași avînd ca comitet pe persoanele: Lazăr Stati, președinte, Dim. Baciu și Iordachi Popovici, vice-președinți, Iosub Stupariu casier, Nicolai N. State ajutor casier, Petru Munteanu secretar, Gheorghe Hristea, Ioan Nicolau, Gh. Luca, Grigore State, Manole Luca, Gheorghe Luca II, Const. Popovici, Vasile Gheorghiu membri în comitet, Neculai Ancescu, Mihai Popovici și Ilie Stanciu în comisiunea de control, și-a serbat patronul seu în ziua de 18 Mai, sf. Treime, la biserica sf. Voevozi; iar în ziua de 29 Iunie sf. Apostoli Petru și Pavel va avea loc sfințirea drapelului la biserica sf. Treime din Păcurari, Iosub și Tasia Stupariu, donînd societății una sută și 25 lei, pentru drapel și care va fi nașul drapelului.

Prezidența de onoare a societății a bine voit a o primi d. St. Negruzzi.

GUY DE MAUPASSANT

TATAL LUI SIMON

NUVELA

II

— Ba, nu eu am tată.

— Atunci, unde este? adăoga Simon.

— E mort, îi spuse copilașul cu o mîndrie plină de duioșie, e la cimitir, tatăl meu.

Un murmur de aprobare porni din sufletul tuturor ca și cum faptul că avea pe tatăl său mort, la cimitir, ar fi înălțat pe camaradul lor, pentru a coborî și a nimici pe celălalt, care nu avea de loc tată.

Acești desfrînați de copii, ai căror părinți în cea mai mare parte puteau fi niște stricați, bețivi, pungași, mojici și aspri față de mumele copiilor lor, se strîngeau unul lîngă altul, se grămădeau, se împingeau ca și cînd ei, legitimi, ar fi vrut să nimicească printr'o sforțare pe cel ce era afară din lege.

— Sâc că nu ai tată! Sâc că nu ai tată!

Atunci Simon, arzîndu-i obrazul de rușine și de mîhnire, se repede la el și 'i înfipse amîndouă mîinile în păr, isbindu-l cu călcîele peste picioare. Era o îmbulzeală și o ghiontuială enormă. Cînn cei doi cari se încăeraseră fură despărțiți, Simon era bătut, sfîșiat, sdrelit și rostogolit pe jos, pe pămînt în mijlocul strengarilor de copii, cari rîdeau și băteau din palme.

Cînd se ridică sus, ștergîndu-și hainele de praf, unul dintre ei îi strigă:

— Acuma du-te și spune-i lui tată-tău ce ai pățit!

Cînd auzi aceste cuvinte, Simon simți în sufletul său un gol imens, o durere sfîșietoare.

Erau mai puternici de cît el, îl bătuse, nu le putea răspunde nimiic pentru că în sufletul său simțea adevărul dureros că nu are tată!

Plin de mîndrie, se încercă să lupte cu lacrîmile sale cari îl înăbușeau; simțea că e sufocat, fără să strige, isbucni într'un plîns cu hohote, cu suspine care 'i tzguduiau grozav.

In fața acestei dureroase scene, o bucurie crudă isbucni în sufletul dușmanilor săi, cari în tocmai ca sălbatecii în veselia lor nebună, se făcură roată și jucară în jurul lui Simon repetînd într'una cu un refren:—Sîc că nu ai tată! Sîc că nu ai tată!

De odată Simon se opri din plîns; o mînie grozavă îl înebuni parcă; sub picioarele lui erau o mulțime de pietre; le strînse și din toată forța lui aruncă cu ele în călăii aceia nemernici cari îl torturau. Doi sau trei fură isbiți; o luară la goană țipînd. Simon avea o înfățișare atît de ciudată că înspăimîntă pe ceilalți. Lași, cum este orice mulțime în fața unui om desperat, se împrăștiară și o luară la goană.

Rămas singur, nefericitul copil, fără sprijin părintesc, o luă iute peste cîmp, pentru că o amintire puternică îi trezi în suflet o hotărîre grabnică.

Voia să se înece în rîu.

Și aducea aminte, că acum opt zile un biet nenorocit, care'și cerșa existenta se aruncase în rîu, pentru că nu avea cu ce trăi.

Simon era acolo cînd l'a scos din apă tristul copilaș, căruia i se părea de obiceiu de plîns, murdar și urît, fu isbit de înfățișarea lui senină, de obrajii galbeni, de barba lungă și udă, de ochii deschiși și foarte liniștiți ai nenorocitului înecat.

Cineva spunea: „E mort.

Altul adaugă: „acum e cu adevărat fericit".

Și Simon voia și el să se înece pentru că n'avea și el tată, după cum nenorocitul înecat nu avuse bani.

Se apropia mai mult de apă și o privia cum curge liniștit. Cîțiva pești se jucau nebunatec în cursul liniștit al apei și din cînd în cînd săreau afară din apă și prindeau musculițele care zburau pe la suprafață.

Se opri din plîns, pentru că voia să-i vază mai bine, îl amuza foarte mult mișcarea lor în apă.

Dar din cînd în cînd, în tocmai după cum în potolirea unei furtuni se ivesc de odată vijelii enorme, cari fac să trosnească arborii și după aceea se duc în goană nebună și dispar la orizont, tot așa lui Simon acest gînd îi venea cu o durere nețărmurită: Vreau să mă înec pentru că n'am și eu tată.

Era cald și așa de frumos! Soarele blînd încălzea iarba. Apa sclipea și strălucea în mii de raze ca o oglindă.

(Va urma)

Doi Comptoiriști sau Comptoiriste

Se caută de Societatea Textilă.

Se cere de la primul cunoscinți de comptabilitate și de al doilea stenografia germană și română iar de la ambii o scriere frumoasă.

Se preferă români sau naturalizați.

Ofertele se primesc la biroul societății din Copou în fie-care zi de lucru între oarele 3 1/2—5 p. m.

Teatrul Național din Iași

Anunciu

Duminică, 31 Mai. ora 11 a. m., se va ține licitație, cu oferte închise, în cancelaria Comitelului Teatral, pentru furnizarea a 700 m. c. lemne de stejar și carpăn, necesare încălzitului teatrului.

❑ Elevii liceului „Anastase Basotă", din Pomîrla, organizează pentru 31 Maiu, o serbare școlară, în localul școalei: profitul căreia va forma fondul de excursie a elevilor liceului.

Iată programul acelei serbări:

Partea I.—Imnul Regal, executat de fanfara liceului; E. Mezetti „Prutul", cor mixt; D. Kiriac, „Morarul" cor mixt; Bengescu Dabija, Monologul lui Pygmalion, recitat de elevul Gh. Perticari (cl. 4-a); „Romanul" și „Brîulețul", dansuri naționale executate de elevi; Wagner & Weber, potpouri din operele „Lohengrin și „Oberon".

Partea II.—D. Dimitriu, „Stîng, drept" marș patriotic, cor mixt; E. Hermes, „La o roză", cor bărbătesc; Th. Speranță, anecdote recitate de elevul I. Aramă (cl. 6-a); Weber & Aubert, quartet din instrumente, executat de d-nii profesori Vasiliu și Ciocîrlan și elevii A. Berea (cl. 5-a) și S. Măzăreanu (cl. 4-a); I. Vidu, „Lugoșana", cor mixt; „Banul Mărăcine", dans național; Figuri gimnastice la aparate.

Partea III-a.—„Doctorul fără voie" (în medie în 3 acte de Molière).

Persoanele: Sganarelle, doctorul fără voie, Hodoroabă G. cl. 8-a; Martine, soția lui Sganarelle, Tarcinius C. cl. 7-a; Robert, vecinul lor, Ursachi Fl. cl. 8-a; Geronte, tatăl Lucindei, Răileanu I. clasa 8-a; Lucinda, fiul lui Geronte, Burghele N. cl. 6-a; Valère, servitorul lui Geronte, Perticari G. cl. 4-a; Luca, al doilea servitor, Aramă I. cl. 6-a; Jaqueline doică la Geronte, Ioanovici T. cl. 4-a; Leandre, Raut M. cl. 8-a; Thibaut, un țăran, Dimitriu H. cl. 7-a; Perrin, fiul lui Thibaut, Demetrescu Alexandru clasa 5-a.

În pauze va cînta fanfara Liceului sub conducerea d-lui Gh. Vasiliu, șeful fanfarei.

Ultime informații

❑ Cu punerea în aplicare, pe ziua de 1 Iunie, a legei d-lui Stelian, se va petrece o mare anomalie în ce privește curțile cu juați. Ele se vor deschide la 1 Iunie și se vor compune, precum se știe, din președinte și doi supleanți. Or, pe ziua de 1 Iunie, supleanții se desființează și în loc nu vor putea fi numiți de cît pe ziua de 25 Iunie.

Cine vor asista, deci, pe președinți?

❑ **Consistoriul superior al bisericei.**—Eri s'a semnat decretul de promulgarea regulamentului votat de Sf-tul Sinod, relativ la alegerea membrilor consistoriului superior al bisericei.

După dispozițiile acestui regulament, consistoriul superior se va compune din: a) membrii sf-lui Sinod; b) un preot profesor al Seminarului statului, ales de asemeni de consiliul profesorilor seminariilor; d) doui superiori de mănăstiri; e) 17 preoți sau diaconi, aleși de colegiul clerical inferior din țară.

Colegiul pentru alegerea membrilor trebuie convocat cu 20 sau 40 zile înainte de ziua fixată pentru alegere. Votul va fi secret.

❑ Din sertarul biuroului judecătorului ocolului I din Iași, s'au furat două recipise. Una din ele, pe sumă de 335 lei, a și fost încasată în ziua de 4 Mai, la administrația financiară, falșificîndu-se, în dosul recipisei, semnăturile judecătorului și a grefierului.

Cealaltă recipisă, pe sumă mai mare, n'a fost încasată, în urma măsurilor ce au fost luate.

Se anchetează.

❑ Eri și aseară a plouat în întreg județul.

A plouat în abondență mai ales în comunile: Țuțora, Costuleni, Holboca, Sculeni, Golăești, Țiganași, Movileni, Gropnița, Fântînele, Ciurea, Prisaani, Erbiceni, Lungani, și Belcești:

❑ Ținînd samă de înscrierile cailor din hergheliile cele mai renumite din țară precum și de pregătirile ce se fac pentru marile alergări de cai, ce vor avea loc în zilele de 14 și 21 Iunie la hipodrom, ele promit a fi de neîntrecut.

După cum am anunțat, e foarte probabil că va asista și A. S. R. Principele Ferdinand.

❑ Numirile în magistratură, provocate prin punerea în aplicare, pe ziua de 1 Iunie, a nouei legi judecătorești, vor apare pe ziua de 25 Iunie, de oare-ce acele numiri au a se face cu avizul consiliului judecătoresc superior, care se va institui pe ziua de 1 Iunie.

In ce privește Iașul, se știe cu siguranță că d-nii supleanți H. Mărzescu și V. Bușilă vor fi înaintați judecători de ședință.

❑ La frumoasa serbare ce va avea loc Sămbătă seara la grădina Copou, în folosul cantinei școlare, va da concursul și fanfara școalei normale „V. Lupu".

O echipă a acestei școli va executa dansuri naționale, sub conducerea maistrului Ilie Burghelea.

❑ Senatul universitar se întrunește astăzi spre a se ocupa de raportul d-lui profesor P. Bujor, privitor la societatea studențească solidaritatea.

❑ **Concediul primului președinte al tribunalului, a fost prelungit cu 6 zile, cu începere de la 25 c.**

Scumpetea Traiului

In vederea întrunirei publice ce se va ținea Duminică în Iași, s'a lansat următorul apel:

CLUBUL MESERIAȘILOR ROMÂNI, Iași

Cetățeni Ieșeni,

Pe zi ce trece, traiul devine tot mai greu, căci alimentele de primă necesitate se scumpesc tot mai mult.

Existența celor mici și cu deosebire a meseriașilor a devenit astă-zi insuportabilă și nimeni nu poate prevedea care va fi hotarul unde se va opri scumpetea în continuă creștere față cu indiferența revoltătoare a acelora care au respunderea stărei de lucruri,

Cetățeni,

Pentru a ne întreba cît va mai dăinui această mizerie care apasă puternic asupra populației sarace și pentru a protesta cu energie în potriva toleranței ce se acordă abuzurilor nemai pomenite a tot felul de cartelişti paraziți, vă chemăm la marea noastră

INTRUNIRE PUBLICĂ

Duminică 31 Mai 1909, orele 3 p. m.

în SALA PASTIA

Ne adresăm vouă tuturor, iubiți cetățeni și ne adresăm în primul rînd acelor clase sociale care sufăr mai mult alături cu meseriașii, pentru a întreprinde cu noi lupta necesară, luptă care să ne dea **dreptul la o viață mai omenească**.

Cum oare să trăiască micul funcționar cum să existe meseriașul modest sau muncitorul cu ziua, față de prețurile exorbitante ale alimentelor de consum, a chiriilor și obiectelor casnice?

Cu ce mijloace bugetare să luptăm contra flagelului pe de o parte și contra nepăsărei celor respunzători pe de altă parte?

Cetățeni Ieșeni,

Duminică 31 Maiu, este ziua cînd toți acei ce sufăr, cei obijduiți să-și dea întîlnire în sala Pastia, pentru a protesta în contra stărei de lucruri de astă-zi, care a redus la mizerie pe acei, ce produce mult și cîștigă puțin.

In afară de organizatorii întrunirei ieșeni, vor lua cuvîntul delegații clubului meseriașilor romîni din București:

D-nii: **Gh. Stănescu, I. S. Rădulescu, Gh. Darie, N. Acelenescu** și alții, cari vor uni cuvîntul lor frățesc cu al nostru și vor da un mai mare ecou cuvintelor noastre de protestare pînă cînd vom fi auziți și satisfăcuți.

Comitetul executiv al clubului meseriașilor Romîni din Iași

❑ **Universitare** — D-nii studenți în științe naturale vor face o excursiune de Botanica, Duminică 31 Mai 1909 la Bîrnova.

Plecare cu trenul 8.30 a. m., întoarcerea cu trenul 9.5 p. m.

La această excursiune pot lua parte, și studenții facultății de Medicină.

— D. Profesor Iulian Teodorescu anunță pe d-nii studenți înscriși la examenul de dr. Penal pr. civilă și pr. penală, din această seziune, că-i convoacă pentru ziua de Duminică 31 Mai a. c. ora 10 a. m. pentru că împreună cu d-sa se se stabilească zilele pentru examinare.

— Facultatea de litere și filosofie aduce la cunoștința d-lui Ministru ca la 10 a. c. fiind fixat concursul de agregați pentru ocuparea catedrei de Istoria universală medie și modernă de la această facultate în conformitate cu art. 9 din regulament pentru numirea profesorilor docenților și agregaților am numit în comisiune pe d-nii profesori A. D. Xenopol P. Rîșcanu și T. Antonescu.

— D. V. Todiresecu își va desvolta lucrarea sa despre desfășurarea istorică a psihologiei, în ziua de 28 Mai, orele 5 d. a., la seminarul de psihologie al d-nului prof. Petrovici.

— De asemeni la 26 Mai, orele 4 jumătate, studentul A. Capfer, își va susține, la acelaș d. profesor lucrarea sa despre „Spirit și corp.

— Sîmbătă 30 Mai, orele 10 a. m, va avea loc la seminarul de istoria filosofiei, citirea lucrărei d-lui N. Andreescu: Criton sau datoria cetățeanului, în prezența d-lui profesor Ioan Găvănescul. De asemeni d. M. Rădulescu, va dezvolta, la acelaș d. profesor, conferința sa, Phaedon (Despre suflet) din Platon. Vor asista tot studenți de la filosofie.

❑ După cum am anunțat, Simbătă 6 și Duminică 7 Iunie, vor avea loc la grădina Copou, două mari și splendide serbări, organizate de societatea școalei de cusături naționale „Domnița Raxanda" împreună cu soc. de gimnastică, sport și muzică din Iași, pentru adăpostul „Dochia", de pe muntele Cishlău.

Grădina Copoului, cu toate aleele și și boschetele, va fi împodobită extraordinar și cu iluminație bogată romană, venețiană și specială electrică, splendide focuri de artificii, proecțiuni fotoelectrice, teatru de păpuși, teatrul masacrului, calea ferată în miniatură, gondole, legănătoarea, manej de călărie, tombola, bufet, ospătărie, teatru de varietăți, înaita și eleganta gimnastică (tripla bară, paralele superioare, clowaii bariști, statuele de marmură etc.), dansuri naționale, tirul mecanic, tirul de obiecte, numeroase pavilioane: al Domniței, al turisticei, al presei, monopolului, Florei, fonografului, vrăjitoarei, danțului etc.; grupe alegorice: Domnița Ruxanda și curtea lui Vasile Lupu, statua gimnasticei dusă de gladiatori; orchestra barocă, coruri etc. cursa lampioanelor mecanice și celor automobile etc. Spectacole variate în cele 2 zile.

Intrarea: Sîmbătă 1 leu, Duminică 50 bani. Pentru copii, elevi în grupe și militari, gradele inferioare până la sergent inclusiv, pe jumătate.

Duminică 7 Iunie orele 4 p. m. „Mare Corso de copii". Spectacol ne mai văzut în Iași, organizat pe umbroasa alee din stînga monumentului, și în răcoroasele boschete din acea parte, special amenajate. In tot timpul circulărei atelajelor, micelor echipaje și poneilor, va fi batae cu flori.

Toate spectacolele de pe Aleea Corsolui vor funcționa. Se adaoge: concurzul cu premii al curselor de rezistența cu biciclete și de alegători, concursul de tenis, de crochet, cursele de încetineală etc. Partea amuzantă: butoaele cu surprize, cursele cu animale purtate, prăjina inaccesibilă, etc.

Intrarea: 1 leu; aceiași reducere pe jumătate pentru copii, elevi și militari până la sergent.

Programul complect ve apărea la timp. Nu va fi nici o vânzare silită de flori, țigări sau altceva. Absolut toate spectacolele intră în prețul biletului de intrare în grădină.

Din cauza numărului lor mare, vor ocupa nu numai aleea centrală, ci toată grădina.

❑ D. C. Nicolau a fost numit asistent la laboratorul de chimie organică, în locul d-lui N. Cumpătă, iar în locul d-nului Nicolau a fost numit preparator Gh Zugrăvescu.

❑ I. P. S. Mitropolitul Pimen al Moldovei și Sucevei va plesa Luni în inspectarea mănăstirelor.

❑ **Judiciare.**—Fostul diriginte al oficiului poștal Burdujeni, F. Negrutz, care a fost condemnat de trib. Botoșani la 2 ani închisoare și 18000 lei despăgubiri, către Stat, a declarat astă-zi apel.

— La secția II-a a Curței se judecă astă-zi apelurile făcute de direcția tramvaiului și de d-na Lelia Panuș, contra sentinței trib. secția II a, care a condemnat pe societate să plătească d-nei Panuș 25.000 lei daune, pentru accidentul mortal a soțului ei, de la deraiarea din 1905.

— Individul Gavril Feraru, care a udis pe fratele său, Dimitrie, la Cotnari, a fost adus astă-zi la parchet.

La început a negat crima pe care, în urmă, a recunoscut o.

— Cererea de concordat făcută de firma Donnenfeld și Beker se va judeca la 29 c. la secția comercială.

— La secția I-a a Curței de casație se judecă astă-zi recursul consiliului general de Kișinău, contra decisiei curței de Iași, s. II, care n'a pus acel consiliu în posesia unor moșii din Dorohoiu, rămase pe urma def. Kalmushi.

— Curtea de Apel secția I-a a judecat Marți 26 Maiu a. c. procesul dintre Vasile Georgescu și A. Michelsohn.

Curtea a dat cîștig de causă d-lui Michelsohn menținînd hotărîrea tribunalului Iași s. II a.

❑ Două scrieri teatrale sunt cuprinse în noul program de astă seară Mercuri 27 Mai al cinematografului Pathé Frères din grădina Chateau aux Fleurs. Cea dintâiu e o dramă intitulată „Crima unui medic" și a doua „Doamna visează" sau „un dineu parizian". Ambele aceste piese sunt interpretate de artiști pariziani de valoare, printre cari apar: Charlet de la Porte St. Martin, d-ra Fontenay de la Gymnase, d-ra Mistinguette, d. Brunet de la Chatelet etc. etc.

Programul nou de astă seară Marți mai cuprinde sujete de pe natură și de călătorii, precum un voiaj în China, Expoziția colonială din Paris, unde Fallières președintele Republicei apare în cîte-va rînduri,—comedii noue foarte reușite etc.

Mîne Joi, cinematograful ne aduce o surpriză și anume: Serbările aniversări de 70 ani a nașterei M. S. Regelui și vizita Prințului moștenitor al Germaniei în Capitala țărei. Intreaga festivitate este înregistrată cinematografic de un trimis special al casei pariziane și grație timpului foarte favorabil din acea zi, toată serbarea a fost prinsă cu o precizie fenomenală.

Pentru întâia oară cinematograful ne transmite pe pînză întreaga familie regală, Regele, Regina, prințul Ferdinand, principesa Maria, micii prinți și micile princese, precum și grandioasa primire făcută ilustrului oaspe—totul e redat însuflețit, strict fidel după natură.

Biuroul „AURORA"

IAȘI Str. BARBOI No. 19

— Se însărcinează cu procurări de acte, copii și informații de la orice autorități.

— Mijlocește vinderi, cumpărări, închirieri și arendări de moșii, vii, păduri, vile, case etc.

Plasări și împrumuturi de bani pe ipoteci, gajuri, garanții sigure, cesiuni de cîștiuri etc. **Executări silite.**

Pentru orice detalii a se adresa direct sau prin poștă d-lui **Aurelian G. Nicolau** — Iași str. Bărboi 19

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

București 27 Maiu.

Numiri și transferări de judecători de ocoale

București. — Astăzi s-a făcut o nouă mișcare în magistratură, privitoare pe judecătorii de ocoale: d. Petru Davidescu de la Ploești, transferat la ocolul I București; d. G. Venert, judele ocolului Ploești-rural, transferat Ploești-urban; d. Al. Teodorescu, de la Glești, la Ploești-rural; d. Emil Cămărășescu, de la Botoșani la Găești; d. Const. Florian (Iași) a fost numit judecător la ocolul Giiceana (Tecuciu), în locul d-lui C. Eftimie; d. G. T. Pallade, de la Codăești (Vaslui) transferat la Craiova; d. G. Cihodariu, a fost numit la Codăești; domnul Ioan Rocoș, cap de portărei la Dolj, a fost numit judecător provizor la Calafat; d. Const. Bossie, stagiar la Huși, numit judecător-provizor la Scorțeni (Bacău), în locul d-lui Cazmir Doljan, destituit pentru luare de mită; d. Al. Dociulescu, de la ocolul Zimnicea, transferat la Oltenița în locul lui Gh. Buzoianu, trecut la Zimnicea; d. Gh. Dimitriu, judecător-provizor la Liteni, transferat la Balonești (Buzeu); d. C. Filipescu, stagiar la Răducăneni, transferat la Huși; d. G, Mihailescu a fost numit stagiar la Răducăneni.

Sonde incendiate

Ploești.—Eri la orele 12 și jumătate un incendiu a isbucnit la sonda No. 6 din Moreni, proprietatea societății „Regatului Romîn". Sonda a fost cu desevîrșire incendiată.

Focul s'a întins și asupra sondei No. 19 a societății „Romîno-Americano", care de asemeni a fost distrusă cu desevîrșire.

Incendiul a fost localizat abia seara.

Pagubele se urcă la suma de 150.000 lei.

Chestia băncei din Bosnia

Viena.—Astă-zi s'a în început la Cameră discuția asupra înființărei băncei în Bosnia.

In Cameră domnește o vie agitație. Situația guvernului este în pericol.

*

Viena.— Rezoluția pentru înființarea băncei din Bosnia a fost respinsă.

Deputații romîni au votat cu guvernul.

Cutremure

Messina.—Eri noaptea s'au simțit aci, în două rînduri, puternice sguduituri.

Nu s'a întîmplat însă nimic.

Chestia Cretei

Constantinopol. — Aproape toată presa se ocupă de chestia Cretană. Unele ziare au articole enerdica, arătînd că Turcia nu va putea tolera să i se ia drepturile ce le mai are asupra Cretei. Pentru Turci apararea drepturilor de suveranitate asupra Cretei, este o chestie de demnitate.

Contra Convenției

Viena.—La Auscha a avut loc o mare întrunire a agrarienilor, adoptînd o rezoluție care protestează contra convenției comerciale cu Romînia.

Holera

Petersburg.—In ultimile zile s'au mai constatat două cazuri noui de holeră, din care unul a fost mortal.

Trupe spre Creta

Berlin.—După o telegramă din Constantinopol, Turcia ar fi decis trimeterea de trupe spre Creta, pentru o mai bună siguranță.

Grecii de asemeni își sporesc forțele militare.

Vizita Țarului

Paris.—Vizita Țarului Rusiei va avea loc la 31 Iulie la Cheburg.

Cercetări

Paris.—Poliția de aci are mult de lucru spre a putea da de urma misterioșilor atentatori contra instalaților telefonice și telegrafice.

Se crede că autorii acestor atentate sunt lucrătorii concediați de la poștă și telegraf și anarhiști.

Atentatorii operează în timpul nopței.

Emigrări

Sofia.—Se anunță din Salonic că acolo a fost numită o comisiune pentru instalarea emigranților turci din Bosnia, Herzogovina și Bulgaria.

Azi are loc un meeting, convocat în scopul de a se protesta în contra ultimelor crime făptuite contra bulgarilor macedoneni.

4000 **Decalitri vin alb și roș ravac,** recolta anului 1908, de vînzare. A se adresa domnului C. Kirilă strada Sf. Atanasie No. 16, Iași.

100.000 lei, de dați în ipotecă în moșie, primul rang, sau după Credit.

Detalii la administrația ziarului.

Vila Grierul din Comuna Bucium situată pe dealul Repedea se dă cu chirie în apartamente și în total, pentru vară; e și de vînzare. Amatorii a se adresa la d-ra Sculli, vila Grierul.

Vaccinări și Revaccinări

cu limfă proaspătă garantată

practică

Dr. A. Steuerman

Str. Golia 12

S'a deschis în strada Păcurari 15

(vis-a-vis de Tuffi colț cu Rîpa galbănă)

Atelierul de spălătorie și călcătorie pentru lengerii de lux

Execută în timpul cel mai scurt și cu prețuri moderate. Se primesc trousouri, lengerii de lux și diverse albituri. Curățenia cea mai perfectă.

Müller

Dr. Suzana Wechsler

Boli de femei.—Faceri.

Consultațiuni 2—4 p. m.—

Str. Anastasie Panu No. 43

BAILE OGLINZI

TÎRGUL NEAMTZ

(PRIN GARA PAȘCANI)

Inceputul sezonului la 25 MAIU

Stațiune climaterică lipsită de curenți cu un aer curat sănătos, situată la poalele munților Neamțului lîngă o pădure seculară avînd o poziție pitorească.

BAILE SALINE cele mai concentrate similare băilor: Hall, Ischl, Reinchenhal, conținînd clorură de sodiu, bromură de magneziu, iod, etc.

Inhalațiuni moderne.—HIDROTERAPIE

Băi recomandate ca suverane contra: Reumatismului, scrofulozei, linfatismului; boalelor de femei și copii; boalelor de piele, cloroză; rachitism, paralizie, metorite, salpngite, fiterome, etc.

HOTEL ȘI RESTAURANT EXCELENT

sub conducerea d-lui Max fostul director al Hotelului Binder din Iași

O ORCHESTRA VA DELECTA PUBLICUL

Masa în hotel table d'hôtes 4 l. 50 b. de persoană zilnic cuprinzînd și cafeaua cu lapte: copii până la 10 ani plătesc 3 l. zilnic.

Angajamente pentru camere se fac chiar de pe acum trimițîndu-se un acompt la Tg. Neamț.

EFTIN ȘI FOLOSITOR

Pentru cei ce nu se pot deplasa recomandăm sarea extrasă din apa minerală de oglinzi, conținînd toate elementele unei băi naturale. Se vinde la cerere a 1 leu 50 cutia de 2 kgrame sare neto. A se adresa Administrației.

Concesionar RUDOLF FRITZ

BYRRH CEL MAI BUN VIN TONIC ŞI APERITIF

PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906.

BYRRH Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (Thuir Franţa) De vînzare La toate magazinele de consum din ţară

PORTE-POTS EN FONTE INOXYDABLE Prix 0f50c Raymond GARIEL 2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS GRILLAGES, etc Envoi franco de l'Album sur demande

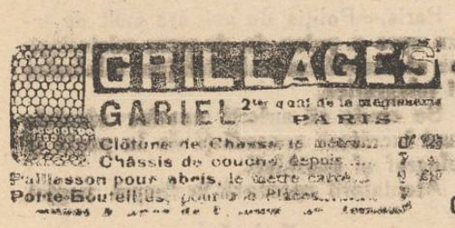

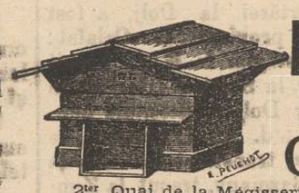

RUCHE à Cadres mobiles Prix : 20f Gariel 2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à 0f20

1420 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâia sa se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua di: 2 dimineaţa, unul la dejun şi unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe di.

A se cere : Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potu găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere—Str. de Sus

Fondată în 1852

Aduce la cunoştiinţa intinsei sale clientele şi în special D-lor

Antrepenori, Arendaşi şi Proprietari

că pentru campania de lucru s'a asortat cu mari depozit de

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Tevi, Robinete

şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apă

Tablă, Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.

Maşini agricole şi Pluguri

accesoriile lor de la cele mai renumite fabrici.

CUREALE DE TRANSMISIUNI, COCS CU ANTRACIT ŞI CARBUNI DE FORJA.

Toate cu preţurile cele mai convenabile

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Consesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" incheie asigurări :

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor la caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia **Bucureşti**

Agent general pentru Iaşi :

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Gradina Chateau aux Fleurs

In fie-care seară

LA 9 1/4 ORE

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Programul se schimbă Luni şi Joi

Grădina complect reînoiată şi amenajată cu amfiteatre, terase higienice cu poduri izolatoare, arene etc.

Preţurile: Loc rezervat 1 leu 25 bani. Terasa 1 leu 25 b, Arena 1 leu, Amfiteatru 50 bani.

In fie-care Duminică, **MATINEU** la Circul Sidoli, preţurile pe jumătate şi începutul la 5 ore p. m.

GRILLAGES 1m de haut. LA METRE 0f30c

Raym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS RUCHES ARTIFICIELLES. les 100 mèt. 5f

BROSSE A TAPIS Prix : 14 fr. R. GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS Envoi franco du Catalogue

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— *Strada Goia 77* —

Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu

AVOCAT

— *Str. Bărbei No. 19* —

Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa I a Loteriei VI

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 19 Iunie 1909

Se poate cîştigà in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute douà-zèci şi doua Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale :

1/8	Una optime	Lei	1,50
1/4	Un sfert	Lei	3,00
1/2	Una jumătate	Lei	6,00
1	Loz întreg	Lei	12,00

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat postal

Garantez serviciu cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant. Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 736 — Vineri 29 Mai 1909

Politica internă și d. Brătianu

«Noi avem siguranță că durata guvernului nostru, depinde de manifestările de forță ale partidului național liberal....

In unitatea partidului nostru, în conștința datoriei stă puterile noastre de guvern, și ele sunt trainice».

«Din discursul de la Tîrgoviște»

Toată presa e de acord în a recunoaște că d. Brătianu a rostit la Tîrgoviște una din cele mai banale cuvîntări, care îl clasează printre cei mai inferiori oameni politici, și constitue o mare decepție pentru cei cari l'au rîdicat la înalta situație politică ce ocupă în țară.

Complecta lipsă de idei, și învocarea unor chestiuni cu totul nepotrivite imprejurărilor în care a vorbit, cum e chestia incidentelor nenorocite de la Giurgiu — a făcut pe toată lumea să vadă că d. Brătianu este cu totul neapt pentru șefia partidului seu și nepregătit pentru a forma și prezida guverne, cari să conducă interesele Statului.

Dar cuvîntarea d-lui Brătianu, mai păcătuește, pe lîngă neexactitățile ce conține, și printr'o complectă lipsă de logică și puternică contrazicere, dintre constatările primului-ministru și concluziile pe cari d-sa le trage din aceste constatări.

Ast-fel, d. Brătianu, recunoaște de la începutul discursului seu că nu în întreaga țară—ci *în majoritatea judeților*, starea partidului liberal este îmbucurătoare, ceia ce nu'l împedică să conchidă, terminîndu-și discursul, că în unitatea partidului, stă trainicile d-sale puteri de guvernare.

Și tot ast-fel vorbind de popularitatea partidului liberal, d. Brătianu, trece cu o ușurință uimitoare peste alegerile parțiale din cursul celor 2 ani de guvernare liberală, și cari constituesc cea mai elocuentă dovadă de popularitatea actuală a acestui partid—și crede că face pe omul fin și inteligent, cînd se încearcă să distingă popularitatea satisfacerei intereselor de ordine inferioară, de popularitatea din care isvorăște autoritatea morală, pentru a justifica atmosfera de imensă antipatie în care trăește astă-zi guvernul liberal.

După cum ne-am ocupat ieri, de politica externă a d-lui Brătianu, pentru a dovedi că laudele primului-ministru pe lîngă lipsa lor de modestie, nu pot păcăli pe nimeni, tot asemenea vom examina puțin și *politica internă* a primului-ministru pentru a demonstra falșitatea sentimentelor și credințelor acestui tînăr șef de partid.

D. Brătianu, a vrut să arăte țărei, că un guvern, pentru a putea trăi și fi durabil pe lîngă concursul necondiționat al marei majorități a partidului seu—trebue să se sprijine, în afară, pe cele mai înțelepte relațiuni cu statele mari europene și în deosebi cu statele vecine, iar înăuntru, pe cele mai bune relațiuni cu toate clasele sociale ale națiunei.

Insă, tocmai aceste inerente condițiuni de viață îi lipsesc guvernului d-lui Brătianu.

In ce privește politica externă am stabilit cu fapte, că șeful partidului liberal, a ocolit intenționat chestia convenției cu Austria, fiind-că ar fi trebuit să vorbească de prețul șefiei sale și la partid și la guvern.

In ce privește concursul necondiționat și unanim al partizanilor săi, multiplele disensiuni din județe și certele nepotolite ale fruntașilor, după portofolii ministeriale, și cari împedică rezolvarea complectărei cabinetului—stau ca cea mai frumoasă pildă de starea maladivă a partidului, și pentru care trebue să fie cineva prea orb spre a nu vedea cît de transparentă este pînza cu care vrea d. Brătianu s'o învălue și s'o ascundă.

Mai rămîn, relațiile bune cu clasele sociale ale țărei.

Numai un barbat politic de naivitatea primului-ministru poate pretinde că are de partea sa dragostea și încrederea acestor clase, cînd prin cele mai scelerate legi le-a dat lovitură de moarte.

Proprietarii, au fost loviți în cele mai sfinte drepturi ale proprietății lor, țăranii puși sub scutul unei legi inaplicabile, industriașii mici, sub concurența mizerabilă a industriilor cartelate, tot așa de naționale, ca și liberale, comercianții de toate categoriile sub puterea taxelor și legilor de impozite peste măsură de suportat, meseriașii sub scumpetea traiului, în fine, toate clasele muncitoare și productive, apăsate, îngenunchiate, de cel mai ticălos guvern. Și să mai pretinzi, că un asemenea guvern, poate dăinui, că puterile sale de viață sunt trainice, — înseamnă să consideri cu desăvîrșire atrofiat în această țară sentimentul demnității cetățenești.

Nu—d-le Brătianu, — guvernul pe care îl conduci nu poate trăi—și nu va trăi — căci el se sprijină pe un partid frămîntat de cele mai mari neînțelegeri—și lipsit de concursul claselor sociale ale țărei, adînc nemulțumite de sălbateca d-voastră operă de legiferare.

Pe un singur reazăm mai puteți compta astă-zi: pe acel al Regelui. Dar nici de El nu sunteți sigur. Discursul d-voastră de la Tîrgoviște în întregul seu, ne spune aceasta. Căci n'ați vorbit acolo, ca un autorizat prezident de consiliu, care e stăpîn pe pasul și cuvîntul său—care știe unde merge și cît merge—și pe care nu-l poate clătina din situația sa—nici cea mai ușoară adiere a vîntului politic.

Vespasian I. Pella

UNA BUNĂ

D. Brătianu a aflat și el atîta lucru, că una din caracteristicele omului de seamă este modestia în privința persoanei sale. Și d. Brătianu, la memorabilul banchet de la Tîrgoviște, a utilizat acea caracteristică.

Primit cu aplause furtunoase, delirante, îndelung repetate—primul ministru a zis: „știu că aceste ovații privesc numele ce-l port, nu pe mine".

Adică: pe tatăl meu îl veneraţi nu pe mine. Cît adevăr în această „figură" a d-lui Brătianu! Ion Brătianu a fost între cei d'intîiu, cari... nu s'au gîndit că d. I. I. Brătianu va fi onorat, în cariera sa, cu ceva mai mult de cît maximum un decret de inginer de clasa I. Și acel decret ar fi fost dat titularului tot mai mult în baza numelui de cît a meritului.

Dar d. Ionel Brătianu a avut norocul să fi venit înaintea lui Schroeder și partidului liberal i-a fost rezervată partea să se rătăcească tot mai mult.

Căci este evident că d. Brătianu a ajuns unde este grație stărei anormale din partid; este evident, că dacă partidul liberal n'ar fi perdut trei sferturi din puterea sa și din aureola sa, nu d. Brătianu, un om de mîna a treia, ar fi ajuns mai marele seu.

Patima politică nu merge pînă a desbraca pe oamenii de stat de tot meritul lor. Acea patimă poate ponegri, poate subția calitățile cui-va, dar să-i le nege pe toate, în chip absolut, aceasta nu s'a întîmplat încă, fiind-că lucrul ar fi prea ridicul.

Nu din patimă se susține, deci, că actualul prim-ministru este o gravă mediocritate, ci faptele lui, discursurile sale, puterile de cari a dat dovadă că dispune, toate arată că d. Brătianu este.. fiul lui Ion Brăteanu.

El singur a zis-o. Atîta vorbă de seamă a conținut discursul de la Dîmbovița.

Vorbă bună și dreaptă.

Scumpetea traiului

De pretutindeni din țară răsună protestări contra scumpetei traiului, pretutindeni viața a ajuns un chin pentru acei săraci. Recordul în această privință îl dețin Iașii, de și, nobili și pașnici cum sunt cei din orașul jertfei, în Iași s'a protestat mai puțin, ba chiar de loc.

Renumit, altă dată, a fi orașul traiului liniștit și ieften, cu chirii aproape ridicule, ieftene alimentele, așa că se exportau de aci în alte orașe, Iașul a luat acum locul Bucureștiului, chiriile caselor au ajuns la maxim, acele ale prăvăliilor au întrecut ori-ce margine; iar hrana, începînd cu pîinea, cu carnea și cu laptele, este din cale-afară costisitoare.

Știm că scumpetea merge în raport cu progresul și evident c'-au făcut progrese, că excesul de libertate în toate ramurile, a făcut pe muncitori să gîndească altfel și să aibă alte pretenții de viață Toate s'au scumpit și toate se plătesc mai scump.

Dar și exagerarea este colosală

N'am progresat pînă la ideal, nici nu suntem oraș industrial așa de seamă, ca să avem muncitori și bine plătiți, pentru ca oferta să meargă în linie egală cu scumpetea.

Se exagerează. Și sub exagerarea aceasta sufere cumplit clasa nevoiașă, care nu mai este în stare să se hrănească în raport cu munca ei. Lucrătorul, de ori ce branșă, este mai bine plătit astăzi de cît cu zece ani în urmă. Mai bine plătit cu zece sau cinci sprezece la sută, dar diferența costului de trai este de 40 la sută.

De aceea este drept, este echitabil, ca meseriașii să se agite și ne pare sincer bine că și acei din Iași, cei mai loviți vor arăta, în întrunire publică, starea lor precară și vor cere ca statul și comuna să mai subțieze din multele cifre de prisos din budgetele lor și să le întrebuințeze la crearea de locuinți ieftene, la pitării comunale și la alte mijloace uzitate și aiurea.

Noi salutăm cu toată simpatia mișcarea meseriașilor și dorim ca ea să fie încununată de tot succesul meritat.

CATE VA NOTE

Un ziar liberal, în apărarea d lui Haret asupra comisiei monumentelor istorice, spune una monumentală și istorică: „ministrul, zice ziarul liberal, a propus acea lege Senatului. Senatul a respins legea, dar a votat budgetul, în care se afla înscrisă și suma pentru plata comisiei istorice".

Care va să zică: *Senatul* votează budgetul Statului. Noroc, zeu, că această afirmare ie o mare... naivitate, căci dacă ar fi fost ca budgetul să treacă și prin Senat, n'ar mai fi fost vorba astă-zi de remaniere.

*

Sărmanul Ionatan Nădejde emite savanta maximă, că nimeni nu se poate priva de hrană și de locuință.

Cu excepția țiganilor: ei dorm în corturi și mînîncă chiar și pepteni de laut.

*

Un ziar liberal numește remaniarea „pîinea cea de toate zilele a presei de „opoziție".

Adică: pe cînd unii liberali umblă flămînzi după remaniare, opoziția s'ă săturat de dînsa.

*

Voința vorbește de sinucidere prin autoincendiare. Adică: cine-va poate fi sinucis de un altul și la nevoe mare, se poate sinucide și singur!

Chestii actuale

Rîsipa d-lui Haret

Indignarea ce a cuprins presa la felul cum d. Haret a eludat parlamentul, miră presa oficioasă. In special pudica și incorecta *L'Indépendance Roumaine* se arată așa de mirată de această larmă ce face presa contra d-lui Haret, că aduce ca unic motiv acesta: d. Haret n'a dispus prin decisie tocmai cum era în proectul de lege. Legea prevedea puterea comisiei pe 7 ani, și ministrul îi dă putere pe un an, atîta cît îi permite puterea legei bugetare.

Dar aici se pune o altă chestie de ordin general. Senatul cînd i-a respins legea n'a avut în vedere rațiunea bugetară a legii, căci nu asta îl privea pe Senat. Las că Senatul nici nu votează budgetul, dar el respingînd legea, a respins și utilitatea ideii ministrului de a creia o asemenea comisiune istorică.

Discuția din Cameră avusese atîta bun că arătase inutilitatea legii și știm cît de bine și complect a criticat legea dl. Take Ionescu. Senatorii au rămas convinși de părerile emise la Cameră. Chiar ministrul apărase foarte stîngaciu legea și dacă Senatul a votat contra, n'a fost dus atîta de a face sînge rău d-lui Haret, el are deja sîngele rău și înrăit ca să i-l mai facă cineva și mai rău!

In ciuda Senatului, acum vine d. Haret și înființază comisia istorică, pe simplul motiv că art. 45 din buget prevede suma de 25000 lei.

25000 lei!

Ministerul Instrucțiunii Publice subvenționează Academia Romînă cu 75000 lei pe an pentru bibliotecă, colecția Hurmuzachi și potrivit legii din 27 Mart 1879.

75000 lei subvenția Academiei plus 25000 comisia istorică fac 100000 lei.

Dar cum administrează d. Haret aceste 25000 lei. Iată.

Un director 400 lei leafă pe lună; adică 4800 pe an.

Un secretar 200 lei pe lună adică 2400 pe an.

24 ședințe pe an a 20 lei de ședință pentru cei 5 membri fac 2400 lei pe an; adică un total de 9600 lei dați așa pe degeaba, sinecure.

Dacă comisia va dispune să publice numai 25 coale pe an, va veni că o coală va costa pe minister 1000 lei; iar dacă va publica 50 coale va veni 500 lei coala.

1000 lei coala de tipar pentru a reproduce un text de cronici, sau documente interne, e prea scump, ori cît de satinată va fi hîrtia și ori cît de frumos și îngrijit tiparul!

Și încă textul va fi tipărit cu cicero.

Pentru o coală de cicero format 8° mare tiparul costă cel mult 50 lei, iar cu hîrtia cel mult 70 lei. De la 70 lei pînă la 1000 lei ori chiar 500 lei e rîsipă, rîsipă, rîsipă.

Pare că văd că d. Haret va instala în direcția comisiei istorice pe d. I. Bogdan, cumnatul d-lui Iorga și cel mai leneș scriitor ce l'a avut țara până acum. Din 1903 d. Haret l'a angajat cu 10000 lei să publice diplomatica lui Stefan cel Mare. Paralele s'au încasat și pînă astăzi nici o coală n'a publicat, de și a avut de-a gata 100 urice la Academie, pe atîtea la arhiva statului și altă sută publicate deja; iar prin Moldova personal n'a strîns nici un pergament, de și stau sute pe la răzeși.

Ce-ar fi dacă astă-zi d. Bogdan și-ar publica volumul său din fondul comisiei istorice.

Răsipă și ghiftuire pentru cel mai slugarnic junimist ce are în serviciul său personal d. Haret!

***

OAMENI ȘI LUCRURI

IN UMBRA STEJARULUI

Un domn s'a prezentat în una din zilele aceste la toate redacțiile ziarelor locale prezentînd spre inserare o notiță. Pierduse manuscrisul unei poezii și prevenia lumea pe cale de publicitate că nimeni nu e autorizat a se servi de acel manuscris care cuprindea o dedicațiune în amintirea și în onoarea lui Eminescu, destinată a se tipări în albumul comemorativ, mai drept în unul din albumurile comemorative în preparație pentru data aniversării a două zecea de la moartea ilustrului poet.

Autorul poeziei pierdute era foarte îngrijorat și spunea multă insistență pentru ca notița să fie înserată cît mai curînd.

Inchipuiți-vă primejdia: găsește cineva strofele pierdute; le copiază; și le în suseşte pur și simplu făcîndu-le să apară sub a sa semnătură, iar autorul, veritabilul autor, acel care a muncit, care —poate—s'a chinuit pentru a „compune" poezia, se vede luat înainte, pus în penibila situațiune de a dovedi paternitatea versurilor!...

I s'ar fi putut răspunde mult nefericitului autor cu versul cunoscut din „Ovidiu" al lui Alexandri. Căci nimic nu-l împiedica de-a reface—mai frumoasă încă! —piesa pierdută. Dar cine oare văzînd figura plină de mîhnire a diletantului, ar mai fi avut curagiul de a ironiză o sinceră întristare și a nu-l ajută la reparare ei?...

Căci, se 'nțelege, poezia ocazională care se pierde în drum, care amenință să apară sub vre un alt nume, care se anunță prin inserții în ziar și care poartă drept titlu o strofă întreagă, nu poate fi de cît opera unui dilentat—poate un dilentat de talent—și ocaziunea aniversării va face să răsară, prin albumuri și ziare și reviste, un număr enorm de încercări, unele din ele mai mult sau mai puțin superflue, toate contrastînd cu acea notă de gravă solemnitate care formează în literatură ca și în viața socială, caracteristica activității lui Eminescu.

Va fi scris cînd-va și el în unele albumuri, măcar că, dacă nu ne înșelă a dat cînd-va o definiție poetică foarte sceptică noțiunei de „album": Dar a scris lucruri adînc cugetate, prescrise apoi de mîna lui proprie pe foi de album, cum este bună oară, acea capo d'operă din albumul poetei Riria și alte cîte-va.

Ar fi zimbit însă cu mult și amar sarcasm de literatura editorială care va înflori acum în jurul aniversării și al groapei sale. Sau poate nu... Cu sufletul blînd și generos ar fi privit cu ospitalieră bunătate încercările nenumăraților diletanți adunați ca să-și instruneze lirile în cîntări efemere.

Ce i strică oare stejarului falnic cînd în umbra coroanei lui uriașe înfloresc și cresc atîtea organizme de flori plăpînde și tufișe slabe. El le ocrotește de vînturi, dar nici ploaia nu le ajunge la dînsele: Și în timp ce el își tot întinde împrejur domnia crengilor tari, ele se mlădie și pier în umbră,—mor așa cum trebuie să moară cine a trăit din mila altuia..:

Rodion

„Invățămîntul Poporului"

E titlul unei broșuri a d-lui C. Brudariu, dedicată poetului nostru Vlăhuță, autorul lui „1907"—al poeziei, nu al răscoalelor.

La noi cuvîntul „poporul" e sinonim cu „țăranii". Și cînd vorbești de „învățămîntul poporului", implicit ești silit să vorbești de marea noastră chestiune țărănească.

Dacă am sta să recitim acum, în liniște, tot ce s'a scris de la nenorocitul an al răscoalelor țărănești, am putea face din toate scrierile două grămezi etichetate fie-care cu cîte un titlu distinct, care ar cuprinde în esență întregul lor conținut.

Pe întîia gramadă s'ar ceti: «Țăranii avînd nevoie de pămînt, vor lua de la acei cari au mai mult». Iar pe a doua grămadă s'ar ceti: „Țăranii nici n'au nevoe de pămînt, și dacă au nevoie, nici nu pot lua de la proprietari.

*

După d. Brudariu, care descoasă chestiunea dintr'un alt punct de vedere, toată discuția asupra acestor două idei, așa cum s'a desfășurat până azi, e deplasată, e falșă.

Ori cît pămînt s'ar da țăranilor, din pricina moștenirilor, vor rămînea totdeauna, la un moment dat, un număr de țărani fără pămînt. Așa privită chestiunea, ne vom învîrti din 40 în 40 de ani, la fie-care „jubileu" în acelaș cerc.

E adevărat că fie-care muncitor trebue să aibă pămînt. Dar *cît* pămînt, *de unde* și *cum*?

„Iată întrebările cari și cîte se pot pune în rezolvirea definitivă a chestiunei producătorilor de materii prime, precum și ordinea în care aceste întrebări trebuesc puse și discutate.

Țin să accentuez această ordine.

Nu trebue discutat întâi de unde și cum, nici cum și de unde va lua pămînt un muncitor de pămînt, ci în primul loc trebue discutat cît pămînt îi trebue unui muncitor de pămînt, în al doilea loc de unde și numai în al treilea loc se va discuta cum.

Și această ordine nu e arbitrară și indiferentă, ci e firească și necesară. E firească pentru că principiul progresului economic constă în simplificarea muncii, care în agricultură se manifestă mai întâi în micșurarea suprafeții de pămînt de pe care se poată hrăni o familie și apoi în micșurarea cheltuirii de energie animală.

Și e necesară această ordine, pentru că răspunsurile date întrebării cît lămuresc și simplifică răspunsurile întrebărilor de unde? și cum?

Deci, în primul loc trebue să ne întrebăm: *care-i criterul după care să se poată preciza suprafața de pămînt, de care să dispună ori ce muncitor de pămînt?*

Și acest criteriu îl găsești numai în „calitatea" muncei, comparînd în această privință pe țăranul din occident, care dispune de o cantitate mai mică de pămînt de cît țăranul romîn.

„Cu cît munca plugarului va fi mai inteligentă, cu atît suprafața de pămînt de care va avea nevoe un plugar va fi mică și vice-versa. Așa că dacă țaranul nostru față cu cel olandez e sărac, deși are o suprafață de pămînt mai mare de cît acela, nu urmează că trebue să i se dea țaranului nostru tot atîta pămînt ca și celui olandez, ci trebuie să se dea țăranului nostru și fiecărui țăran din lume atîta pămînt de cît are el nevoie față cu modul lui de a munci într'un moment dat și numai în măsura în care plugarul va fi deprins a munci mai inteligent, să fie lăsat în o suprafață mai mică rezultată și aceasta din diviziunea moștenirii.

Deci, din ori-ce punct de vedere am privi chestiunea tot calitatea muncii este și pururea va rămînea drept criteriu pentru determinarea suprafeții de pămînt necesară unui plugar.

Dar munca calitativă nu o găsim decît *numai* în știință și țăranul nostru e cu totul străin de această fantomă. In ulti-

Cumpărați Bilete pentru Loteria VI Clasa 1 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 19 Iunie 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI Str. Lăpușneanu No. 35

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plată cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 12, - jumatate loz Lei 6- Un sfert de loz Lei 3. Una optime lei 1.50

ma definiție, „munca nu este altă ceva decît cheltuirea unei cantități din energie disponibilă a individului, pentru adunarea forțelor vitale necesare producerei și reproducerii lui".

Fiecare individ matur și normal dispune în fiecare moment de o cantitate de energie cu cari poate să'și adune forțele vitale de cari are nevoe. Indivizii, cari nu dispun de această energie, dispar. Aceasta este opera selecțiunii naturale. Energia disponibilă este deci singura proprietate indiscutabilă a individului, pentru-că din moment ce individul dispune de suficienta cantitate de energie, existența lui este legitimată și de aici înainte totul depinde numai de la modalitatea întrebuințării ei.

Ce face însă țăranul nostru cu averea lui indiscutabilă, cu energia lui disponibilă? O prăpădește, adică o cheltuește pînă la ultima picătură, ba încă scompteazā, fără să'și poată procura cu prețul acestui capital, nici măcar pe jumătate din forțele vitale de cari are nevoe pentru a se produce și reproduce.

Toată energia disponibilă a țăranului nostru se stoarce în mod tiranic de către două recipiente mistuitoare, unul mort și altul viu. O parte din energia lui disponibilă, țăranul nostru o depune în pîmînt pe care-l răscolește el amarnic, dar fără să știe în mod precis *cînd, cum* și de *ce*. Iar o altă parte o depune inconștient în mînile altora sub numele de muncă sau de producte.

Și să nu se creadă, după cum se crede, că oamenii în mînile cărora țăranul nostru își depune energia lui disponibilă, sunt numai arendași, proprietarii și comercianții, ci și ori și care alt om, fie el chiar ori cît de civilizat. Căci, care e omul, ce nu vrea să aibă de la un alt om munca sau productul muncii lui, cît s'ar putea mai eftin, cît s'ar putea mai pe gratis? Și cari dintre noi nu face lucrul acesta ori de cîte ori îl poate? Cînd putem avea de la cineva destul de eften munca sau productul muncei lui? Atunci cînd el nu își dă foarte bine samă de valoarea lucrului pe care-l vinde.

Care vra să zică, „exploatările dintre oameni vor înceta numai în măsura în care ei vor dispune de libertatea intelectuală de care e nevoe pentru a'și putea cineva da samă de valoarea muncii lui". Această libertate însă nu o dă decît tot *numai* știința, de care țăranul nostru e cu totul străin. Așa că toată energia, toată vitalitatea țăranului nostru se evaporează, se prăpădește spre degenerarea lui și a neamului; și aceasta numai din cauza neștiinții, din cauza întunerecului intelectual în care rătăcește de secoli!!

*

Dar ca să ajungă la această știință, are nevoie de școli, și nu de școlile primare de azi, cari după 40 de ani n'au dat nici un rezultat,—dovadă că am rămas tot cu 80 la sută de analfabeți,—nici de gimnazii sau universități, care ar fi bune pentru altele, și nici de actualele școli, așa zise de agricultură, din care ies numai profesori de agricultură teoretică și ad-tori de latifundii, ci de *„școli de gospodărie rurală"* de băeți și de fete în, care să se învețe în timp de patru, cinci ani în mod explicativ și experimental toată arta gospodăriei rurale: agricultura științifică, cu cultivarea tuturor felurilor de plante și cu creșterea tuturor felurilor de animale; lemnăria pentru confecționarea și repararea uneltelor de primă necesitate; dexteritatea unei industrii manuale regionale pentru întrebuințarea timpului liber de iarnă, utilizîndu-se materialul brut al regiunei: papura, mlaja, paiul și lemnul; apoi cîte un mic și intens rezumat din întregul complex al științelor naturale, din științele matematice aplicative, din științele interumane, din științele higieno-medicale din științile limbii și literaturii romîne și din orice alte științi, dexterități și arte, cari contribuesc în mod hotărîtor la perfecționarea și inobilarea omului. Iar programul școalelor de fete, în loc de agricultură, cultivarea cerealelor, creșterea animalelor mari, lemnăria și industria regională, va cuprinde arta bucătăriei, spălătoria, conducerea unei gospodării, țesutul cu croitul tuturor felurilor de lenjuri și cu toate felurile de împletituri, cultura zarzavaturilor și a florilor, cultura viermilor de matasă, cultura albinelor, cultura cînepei și a inului, cultura paserilor de curte, creșterea copiilor.

Iată adevăratul învățămînt al țăranului, iată adevărata școală rurală".

*

Autorul prevede un număr interesant de obiecțiuni pe care le discută rîd pe rînd, spre a demonstra că singură școala —școala specială—va putea rezolvi această vitală problemă pentru țara romînească.

Marianus.

Regulamentul facultăței de drept din Iași

Acest regulament, fiind aprobat de M. S. Regele, s'a publicat eri în „Monitorul Oficial".

Iată punctele lui mai însemnate:

Cursurile facultății de drept cuprind toate ramurile științei dreptului, precum și ale științelor politice și financiare.

Ele cuprind: istoria dreptului romîn, drept roman, pandectele, dreptul civil, procedura civilă, dreptul penal, procedura penală, drept comercial comparat și maritim, drept constituțional, și administrativ, economia politică, economia națională, legislația financiară și statistică, dreptul internațional, public și privat, dreptul administrativ cu aplicații la tarifele vamale și la legislația fiscală și industrială, filozofia dreptului, sociologia și istoria dreptului public și romîn.

Din aceste cursuri: dreptul civil, dreptul roman, dreptul penal, procedura penală, procedura civilă, dreptul comercial, dreptul administrativ și constituțional, economia politică, dreptul internațional privat, istoria dreptului public și romîn sunt obligatorii pentru licență.

Pandectele, dreptul roman întreg și istoria lui, dreptul civil și civil comparat, dreptul comercial, comparat și maritim, dreptul internațional public și tratatele fac parte din cursurile obligatorii pentru doctoratul juridic.

Economia politică și națională, dreptul administrativ (tarifele vamale, legislația industrială și agricolă), finanțele și statistica, dreptul internațional privat, dreptul maritim și comercial comparat, dreptul internațional public și tratatele, fac parte din cursurile obligatorii pentru doctoratul în științele de Stat (politice și financiare).

Cursurile acestea se vor putea spori cu alte cursuri obligatorii sau de obțiune și cu conferințe (seminarii) prin dispoziț uni ulterioare.

Studiile pentru licență vor ține 3 ani, neputîndu-se acorda nici o dispensă pentru scurtarea acestui termen.

Durata cursurilor pentru doctorat va fi de cel puțin 2 ani.

Anul școlar ține de la 10 Oct., pînă la sfîrșitul lunei Iunie.

Nu vor fi primiți ca studenți decît acei cari vor produce certificatul de absolvirea învățămîntului secundar, secția clasică sau modernă.

Sub nici un cuvînt nu vor fi înscriși în anul I de licență de cît acei cari vor prezenta decanului cererea lor însoțită de actul de naștere, de actul de studii și dovada că au satisfăcut dispozițiile regulamentului taxelor universitare.

La doctorat nu se vor putea înscrie de cît licențiați ai facultăților din țară sau posesorii unor titluri, echivalente de facultate, conform art. 61 din legea învățămîntului superior.

Inscrierile în facultate nu se vor putea face de cît între 1 și 15 Octombrie, iar între 16 și 31 Octombrie, numai în cazuri de forță majoră, cu avizul consiliului.

Studentul care în timp de 2 ani n'a trecut cel puțin două examene va fi exmatriculat. Reînscrierea lui în facultate nu se va putea face de cît pentru motive bine întemeiate de către consiliul facultății.

Studentul reînscris va trebui să treacă încă odatul ultimul examen.

Dacă cererea de reînscriere se va face după 3 ani de la ultimul examen, el nu va putea fi reînscris de cît în anul I.

Examenele de doctorat se fac pentru un singur candidat și în fața întregii comisii.

Examenul se ține fără întrerupere: rezultatul trebue dat îndată după terminare.

Examenele de licență și cele de doctorat se vor susține în lunile: Octombrie, Ianuarie și Iunie.

Epocele de examen cu indicațiunea sesiunilor din aliniatul precedent vor fi: de la 1—15 Octombrie, de la 15—25 Ianuarie și de la 1—30 Iunie, iar înscrierile la aceste examene se vor face de la 10—20 Semptembrie, de la 8—14 Ianuarie și de le 30—31 Mai inclusiv.

Litere-Științe-Arte

Nume... incomode.—In mod foarte spiritual, dar nu mai puțin inciziv—ca să nu zicem mușcător—autorul „Nopței furtunoase" făcea acum cîteva zile imputări unui critic, de la o importanță revistă literară. Pricina era că în unul și acelaș articol, îi cita numele în trei feluri deosebite: Caragiale, Carageali, Caragiali.

Maestrul părea foarte enervat de această inconsequență, într'adevăr surprinzătoare, mai cu seamă într'o publicațiune care—dacă investigațiile noastre nu ne înșală — îl numără, cu dreaptă mîndrie, printre colaboratori.

Sunt unele nume predestinate a suferi din punctul de vedere al ortografiării lor, dar purtătorii acelor nume—mai cu seamă acei cari au tot dreptul de a se făli cu o popularitate bine meritată—nu pot privi cu indulgență că li se scrie și li se tipărește numele în variate chipuri și fără cuvenita luare aminte.

Caragiale nu e însă singurul scriitor romîn, care sufere de pe urma acestei neatențiuni. Ziarele și revistele tipăreau zilnic: Coșbuc, Cojbuc, și adeseori Coșbug; mai adeseori încă: Vlahuță, Vlăhuță, Vlahutză etc. Un predecesor ilustru care își vedea numele... multiplicat a fost defunctul Hașdeu, care era tipărit Hajdeu, Hăjdeu, Hijdău și încă în multe alte feluri.

Sunt unele nume incomode nu numai pentru acei cari le citează pe hîrtie, dar și pentru acei cari le poartă—cu glorie.

*

„Local Anzeiger" află din Dayton Statul Ohio, patria lui Wright, că la frații Wright s'au comandat 80 de aeroplane. Pentru aceasta ei își vor construi o vastă fabrică.

Intre alte comenzi au căpătat din Asia, de la Șahul Persiei două și din partea guvernului Chinei o comandă de aeroplane.

*

In cursul anului 1909 va avea loc la Frankfurt pe Main o expoziție de aeronautică.

Impăratul Wilhelm a pus la dispoziție organizatorilor un însemnat premiu bănesc destinat recompensei celor merituoși.

*

Cîntăreața vieneză Selma Kurz a avut un enorm succes la „Opera" din Paris unde a cîntat în Rigoletto.

Direcțiunea a rugat-o să mai apară de două ori în același rol, pentru a mulțumi pe toți abonații Operei.

*

Societatea Goethe din Weimar a ridicat anul acesta un monument pe mormîntul doamnei Charlotta v. Stein, femeea ideală, sub influența căreia nemuritorul poet și-a scris cele mai de seamă opere ale sale.

Desvălirea monumentului a avut loc zilele acestea, cu o solemnitate plină de cea mai curată evlavie.

Serbarea s'a început cu „cîntecul pribeagului" de Goethe, cîntat de corul societăței. Apoi consilierul Suphan, directorul archivei lui Goethe, a ținut un discurs ocazional, în care a prea mărit pe această conducătoare și îndreptătoare pe calea cea bună a sufletului lui Goethe, sub a cărei influență Goethe și-a luat ca deviză a vieței sale: Totul pentru iubire.

După acest discurs, d. Erich Schmidth în numele societății Goethe, și un reprezentant al societății englezești „Goethe Society" au împodobit mormîntul cu coroane frumoase de laur.

*

Comedia lui Renato Simoni „Turlupineide" a fost reprezentată în Roma pe scena teatrului „Constanța" cu mult succes.

In piesă ne apar figurile bine redate a numeroși politicieni, miniștri, poeți, cari se mișcă și vorbesc cu mult haz și cu multă vivacitate.

Printre cele mai vesele scene se póte cita aceia, în care D'Annunzio și Mascagni, se lupta pentru a intra în grațiile aceleiași frumoase dame „Signora Reclama" care-i agreiază de alt-feliu pe ambii.

Apropos de D'Annunzio și de „Signora Reclama" iată încă oare-care detalii recente.

Ilustrul scriitor a declarat zilele aceste unui ziarist că va scrie până în cîte-va săptămîni o operă importantă și anume „Memoriile" sale, cuprinzînd în mod detaliat viața sa intimă.

Graba ce va pune în a scrie lucrarea e motivată de o... profeție care-i s'a făcut de curînd și anume că mai are numai cîteva săptămîni de trăit.

Nu mai însape îndoială: e vorba tot de „Signora Reclama" și noua carte a lui D'Annunzio va fi cumpărată cu grabă precum se grăbește s'o scrie ilustrul autor.

Informații

❑ *Din ordinul comandantului corpului II de armată, d. colonel Caribolu, comandantul regimentului 10 de roșiori din Giurgiu, a fost consemnat pentru 30 zile în casă.*

❑ *Consiliul de miniștri a votat un credit de 237,000 lei pe seama ministerului instrucției pentru restaurarea unor monumente istorice și pentru restaurarea reședinței regale de la Curtea de Argeș.*

❑ Prin decizie ministerială s'a stabilit că în școalele militare de infanterie, cavalerie, artilerie și geniu, să fie admiși pe lîngă absolvenții școalei militare Iași și absolvenții a 8 și 7 clase de liceu, chiar aflători sub drapel, și subofițerii armelor respective cu 1 an vechime în grad și cu minimum 4 clase de liceu pantru școalele de infanterie și cavalerie și minimum 6 clase pentru cele de artilerie, geniu și marină, precum și absolvenții școalelor superioare de comerț, care vor putea ieși cu gradul de ofițer de administrație.

Concursul de admitere începe la 10 Septembrie a. c.

Vor fi vacante pentru bursieri: 122 locuri la școala de infanterie, 28 la cea de cavalerie și 5 la cea de artilerie și geniu.

Se vor admite și solvenți pentru 1000 lei anual; dintre candidații reușiți la concurs și în ordinea clasificației: 2 în șc. de infanterie, 2 în cea de cavalerie și 5 în cea de artilerie și geniu.

❑ Astă-zi la catedrala catolică din localitate, s'a serbat cu o deosebită solemnitate, „Joia Verde".

Serviciul religios a fost oficiat de P. S. S. dr. Uliviu, rectorul seminariului catolic.

A asistat întreaga colonie catolică din localitate. Muzica militară a întonat imnurile religioase.

❑ **Comisii pentru absolvirea școalei normale.** — Ministerul instrucțiunei publice a numit următoarele commisiuni, pentru examenele de absolvire la școalele normale din localitate:

Pentru supraveghiarea tezelor, la școla Normală „Vasile Lupu" d-nii: R. Ionașcu profesor la școala comercială și d. C. Sporea profesor la liceul internat.

La școala normală de fete d-nii: V. Cocuz profesor la școala comercială superioară și Mihai Jacotă profesor la liceul internat.

Comisiunea pentru cercetarea tezelor: D. I. Stravolca, profesor universitar, D. Patrașcanu profesor la liceu și G. Bogdan Daică.

Pentru examenele orale: la școala normală „Vasile Lupu" d-nii: Gh. Gh. Nădejde, președinte, Calistrat Hogaș și Anastase Obreja, membri; pentru Bîrlad și Galați, d-nii: D. Pompei profesor universitar, președinte, Neagoe Popea și P. Bogdan membru.

❑ O persoană sosită aseară cu trenul de Ungheni a povestit următoarea crimă ce s'a întîmplat acum cîte-va zile lîngă stația Razdelna (Basarabia):

Un arendaș evreu veni la Razdelna, iar de acolo plecă într'un sat învecinat, pentru a aduce cîștiul proprietarului moșiei ce o ținea el în arendă. Cum nu-l găsi acasă, arendașul se duse în sat pentru a rămînea pînă a doua zi, cînd urma să se reîntoarcă proprietarul.

Arendașul se duse la un haham din apropiere pentru a rămînea peste noapte. El avu imprudența să povestească acestuia și soției lui, că a venit să achite proprietarului cîștiul de 3000 de ruble.

Peste noapte, soția hahamului, profitînd de ocazie că arendașul dormea, îl ucise.

După ce'l jefuiră de cei 3000 de ruble hahamul și cu soția sa ascunseră cadavrul în pivniță.

A doua zi, cînd veni proprietarul și i se spuse de venirea arendașului, cel dintâi cercetînd, descoperi crima.

❑ Ministerul instrucțiunei publice va publica zilele acestea în „Monitorul Oficial" locurile aflate vacante în învățămîntul primar și anume locuri de institutori, învățători și conducătoare de grădini de copii.

Aceste locuri nu se vor putea ocupa de cît de titulari prin transferare.

❑ Aseară în trenul de București ce venea spre Iași, în dreptul stației Buhăești, a încetat subit din viață, copilița Maria Blîndu, în etate de 3 ani și jumătate, ce călătorea cu mama sa, d-na loct. Marie Marinescu.

❑ Eri a încetat din viață la Bucium d-na Maria Bahrim, donatoare a cassei sf-lui Spiridon.

La Spiridonie s'a arborat drapelul negru.

Inmormîntarea va avea loc mîine Vineri.

DIVERSE

— Astă-noapte, niște hoți introducîndu-se prin spargere în locuința lui Bercu Haberbuch, din strada Nișucan No. 9, au furat mai multe lucruri.

— Locuitorul Andrei Sîrghi, din comuna Cîrniceni, a reclamat poliției că i s'a furat din buzunar suma de 35 lei.

GUY DE MAUPASSANT

TATAL LUI SIMON

NUVELA

III

Si Simon avea momente de adevărată fericire neînchipuită, avea momente de ușurare sufletească, cari urmează după plîns și cari îi aduceau poftă să doarmă acolo pe iarbă, în bătaia razelor blînde ale soarelui.

De sub picioare îi țâșni într'o săritură o broască mică verde. Voi s'o prindă, dar îi scăpă. In fine o apucă de vîrful picioarelor dinapoi și începu să rîză cu mare plăcere, cînd vedea sforțările pe cari le făcea aceea ființă mică, pentru a-și scăpa viața ei atît de scumpă.

Ea își strîngea și își încorda picioarele de dinapoi și după aceea printr'o mișcare bruscă, și le întindea și le întărea ca două bețe, cu ochii rotunzi și speriați, înconjurați cu un cearcăn galben, în timp ce picioarele dinainte le bătea în aer și le agita ca două mîini.

Asta îi amintea lui de o jucărie făcută din bețe puse unele peste altele în zigzag și prinse în cuie, care fiind mișcate făcea să se miște niște soldați înfipți de asupra. Atunci se gîndi acasă, după aceea la mamă-sa, și cuprins de o tristețe profundă, începu iarăși să plîngă.

Fiori puternici îi fulgerau prin corp; îngenuchiă și începu să și spună rugăciunea, după cum făcea în fie care seară înainte de a adormi; dar nu o mîntui, căci de odată, ca din senin, suspinuri peste suspinuri îl cuprinse, așa de dese, așa de puternice, că îl cotropiră cu desăvîrșire.

Nu și mai da seama de el; nu mai vedea nimic în jurul lui, nu făcea alt-ceva de cît să plîngă.

Pe neașteptate, simți pe spatele său o mînă grea; cine-va cu o voce groasă îl întrebă:

—„De ce ești atît de supărat, micuțule"?

Simon întoarse capul înapoi, Un muncitor voinic, cu barba și cu părul pieptănat cu îngrijire, îi privea cu un aer de compătimire. Simon îi răspunse cu lacrămile în ochi și cu mîhnirea în suflet.

—M'au bătut... peutru că... eu... eu...—n'am tată—pentru-că n'am tată?

—Cum se poate, îi spuse surzînd, dar orice om are tată?

Copilașul, stăpînit de o durere sfîșietoare, adaogă:—„eu... eu... nu am tată".

La aceste cuvinte, lucrătorul se întunecă; recunoscu că e fiul Blanchettei; și cu toate că era de curînd în sat, totuși știa, deși cam nedeslușit, toată întîmplarea femeei acesteia.

—Hai să mergem și potolește-te dragul meu, haide cu mine la mama ta. O să ai și tu... tată!

O luară la drum,; ținînd de mînă pe copilaș, el zîmbea de bucurie, cînd se gîndea să vadă pe Blanchetta, despre care se spunea că e cea mai frumoasă femeie din sat; și să gîndea poate, în conștiința sa, că o femeie care păcătuise odată, putea să mai păcătuiască pe viitor.

Ajunseră în fața unei case mici, albă și foarte curată.

—Aici, spuse copilașul și strigă:—„mamă!"

O femeie apăru. Lucrătorul își opri zimbetul care'i alerga pe buze; pricepuse că nu putea glumi așa ușor cu fata aceasta, care se oprise în pragul ușei, par'că spre a opri pe cineva de a mai trece pragul acestei case, care a mai fost batjocorită de un altul. Foarte intimidat, cu șapca în mîni îngînă:

—Uite, doamnă, v'am adus copilașul, care se perduse în apropierea rîului.

Simon se aruncă în brațele mamei sale și plîngînd, îi spuse:

Nu e adevărat, mamă. Am vrut să mă înec, pentru că băeți m'au bătut pentru că... n'am tată.

O roșață arzătoare isvori din obrajii tinerei femei, care nimicită în întreaga-i ființă, își îmbrățișă copilul cu ardoare, lacrămi fierbinți curgîndu-i pe obraji.

Lucrătorul, adînc mișcat, rămase pironit, nu știa pe unde să plece. Dar Simon alergă în grabă la el și'i spuse:

—De ce nu vrei să'mi fii tată?

O liniște adîncă se făcu. Blanchetta, mută și sfîșiată de rușine, cu mîna la piept, se răzimă de zid.

Copilașul văzînd că nimeni nu'i răspunde, le spuse:

—Dacă nu vrei, mă duc din nou să mă înec.

Lucrătorul luă lucrurile în glumă și-i răspunse zîmbind:

(Va urma)

Teodor Stoienescu

Fost procuror de Curte

AVOCAT

Iași 17, str. Vechie (poarta bisericei Bărboi).

IMPORTANT pentru fie care

Hotărînd a **liquida magazinul** meu din Piața Unirei, vînd cu **PREȚURI REDUSE** toate mărfurile de **coloniale, delicatese și băuturi** precum champagne, cognacuri, romuri etc.

Mihail N. Alexieff

Iași, Piața Unirei.

Ultime informaţii

❑ **Dispariţia asfaltului ?** — *Direcţiunea tramvaiului va face o propunere administraţiei comunale, cerînd ca pavajul de asfalt pe toate străzile, pe unde trece tramvaiul, să fie schimbat în pavaj cu piatră cubică, cum este acel care duce spre Copou.*

Direcţiunea motivează cererea ei pe faptul că asfaltul nu poate rezista tramvaiului, din care cauză stradele asfaltate, sunt veşnic deteriorate.

Suntem sigur, că primul care se va opune la această propunere, va fi primarul Gane, căruia Iaşul îi datoreşte pavatul cu asfalt, care s'a făcut cu 30 ani în urmă, primar fiind tot d Gane.

❑ Şedinţele consiliului de răsboiu al corpului IV de armată au început astă-zi cînd s'au judecat mai multe procese de mică importanţă.

Consiliul este prezidat de d. colonel Vlădoianu, comandant de brigadă, asistat de d-nii maiori Costăchescu şi Engherliu şi d-nii căpitani Saegiu şi Roşeanu.

Sămbătă consiliul va judeca procesul d-lor căpitani Celibidachi şi Guriţă, din Roman, şi va fi ast-fel compus : preşedinte d. colonel Al. Musteaţă, membrii d-nii: maior Costăchescu şi Forăscu, şi d-nii căpitani Saegiu şi Roşeanu.

Adjunctul cl. II Eug. Guriţă este acuzat că în cursul lunei Aprilie 1908, ar fi luat lemne şi furaje, de ale armatei, fără a le plăti, iar căpitanul Celibidachi este acuzat că ar fi întocmit un bon falş, spre a uşura poziţia d lui Guriţă.

❑ **Intre doui directori.** — Intre d-nii M. Tomida, directorul liceului internat şi Gr. Bărsan, directorul liceului Naţional, există mai de mult mari animozităţi.

D. Tomida acuză pe colegul său că înadins ar persecuta pe acei elevi ai liceului internat, care urmează cursurile secţiei reale la liceul naţional, şi că cu ocazia jocului de „oină", d. Tomida fiind grav insultat de nişte elevi ai liceului naţional, făcuse adresă d-lui Bîrsan, care neavînd încredere în cele zise de d. Tomida, a făcut o anchetă şcolară şi s'a mulţumit să pedepsască pe elevii vinovaţi cu două ore de carceră.

Din această de pe urmă cauză, o vie explicaţie a avut loc între cei doi directori şi atunci d. Gr. Bărsan a raportat cazul ministrului, care a trimes în anchetă pe d. Lupu Antonescu.

D. Lupu Antonescu a conferit eri cu ambii directori şi după ce a adunat şi alt material a plecat aseară la Bucureşti.

❑ D. general Tătărăscu, comandantul corpului IV de armată, va pleca în cursul sădtămînei viitoare, în inspecţie, în tabăra Şipotele.

❑ **Seton Watson în Iaşi.**—Bine cunoscutul scriitor englez Seton Watson, care s'a ocupat în scrierile sale de naţionalităţile din Ungaria şi în special de romîni, unul din cei mai aprigi apărători ai naţiunei romîne, a sosit eri în oraşul nostru, venind din Capitală, unde a stat mai multe zile.

D-sa e însoţit de d. Moroianu, ataşatul nostru militar la Viena.

Eri, întovărăşit de d. Gh. Kernbach prefectul judeţului, a vizitat biserica Trei Erarhi, Mitropolia, Sf. Neculai cel nou şi alte monumente istorise.

Azi dimineaţă, cu automobilul judeţului, împreună cu d. prefect Kernbach şi Moroianu, d. Watson a fost de a vizitat mănăstirea Cetăţuia, Galata, Frumoasa şi împrejurimele.

D. Watson a rămas foarte încîntat de capitala Moldovei şi de locurile care le-a vizitat.

Din Iaşi, scriitorul englez filo-romîn, va pleca la Botaşani, Fălticeni şi apoi Dorna-Vatra, de unde împreună cu alte persoane, va face o excursie cu pluta pe Bistriţa, până la P. Neamţ.

❑ Conform deciziei camarei de meserii membrii corporaţiei confecţiunilor îşi pot furniza medicamentele de la ori ce farmacie din oraş.

❑ Magistraţii tribunalului au fost convocaţi pentru azi dimineaţă la orele 12 şi jumătate, spre a asista la depunerea jurămîntului noului prim-procuror, d. Adam T. Barcea, care a sosit azi dimineaţă în Iaşi.

Jurămîntul a fost depus insoţitea d-lui preşedinte Gane, care a felicitat pe noul magistrat de numirea sa.

Eri a depus jurămînt d. Grigore Demetrescu, numit judecător de şedinţă, în locul d-lui E. Leppadatu.

❑ Luni se va începe la şcoala normala „Vasile Lupa" şi la şcoala normală de fete, din localitate, examenele de capacitate al absolvenţilor şi absolventelor acelor şcoli.

❑ Pe ziua de Luni 1 Iunie a. c., se vor face numirile de agenţi sanitari, în locurile vacante din comunele rurale.

❑ Funcţionarii vămii din localitate, ca şi cei din administraţia financiară au cerut să se schimbe orele de cancelarie, cum s'a făsut şi la celelate autorităţi pe timpul verei, şi ele să fie de la 7 şi jum. dim. până la 1.

Ar fi un act de dreptate, mai ales că şi la ministere se lucrează acuma numai dimineaţa.

❑ Luni se vor ţinea la prefectura de judeţ licitaţia pentru darea în exploatare a mai multor păduri ale Statului.

❑ Gavril Ferariu, din Ciurea, care a omorît pe fratele său, pe cînd se aflau în Podul-Iloaia, a fost adus la Iaşi şi înaintat parchetului.

❑ Comitetul consultativ al infanterei se va compune pe viitor după cum urmează :

D. general V. Zottu, comandantul diviziei a III-a, preşedinte.

D-nii colonel Aurel Saegiu, directorul infanteriei din ministerul de rezboiu ; colonel Simionescu Staur, comandantul corpului de graniceri, locotenent colonel Dragoilna Ioan, comandantul şcoalei militare de infanterie, şi maior Mărdărescu Gh. comandantul şcoalei de tragere a infanteriei, membrii.

❑ Membrii camerei de comerţ sunt convocaţi pentru Duminică, 31 Mai a. c. ora 2 p. m. fiind la ordinea zilei următoarele :

1) Referatul secretarului camerei asupra lucrărei „Avicultura", presentată pentru premiare.

2) Cererea d-lui L. Steinberg Piatra N. pentru restituire de zecimi incasate în plus de ad-ţia financiară P. N.

3) Adresa No. 4345 | 908 a Ministerului Industriei şi comerţului relativ la acordare de îndemnizaţii pentru transport a membrilor cari au participat la congresul de la Botoşani.

4) Adresa No. 876 a camerei de comerţ Constanţa relativ la donarea unei sumi pentru rîdicarea unui semn comemorativ din partea camerelor de comerţ din ţară fostului primar Chr. Georgescu mort în timpul congresului de anul trecut.

*

Membrii soc. viticole sunt convocaţi pentru Duminică ora 2 p. m. fiind la ordinea zilei :

1) Consfătuiri asupra stărei dezastroase a viilor, şi avizare de măsuri de îndreptare.

2) Resultatul replantărei făcute în primavara aceasta.

3) Organizarea celei de a II expoziţii de struguri şi fructe în toamna a. c.

4) Furnizare de tunuri speciale contra grindinei,

5) Diverse alte chestiuni.

❑ La Ştefăneşti, jud. Botoşani, există un rabin, făcător de minuni, la care evreii din Iaşi ţin foarte mult.

Pentru a face ca rabinul să vie mai des prin Iaşi, aderenţii sei s'au cotizat şi au hotărît să-i clădească o casa, în strada Albă.

Punerea temeliei care s'a făcut ieri cu mare pompă.

❑ Un grup de peste o sută evrei meseriaşi din localitate, vor pleca Duminecă seara la New-York.

❑ D. Vasile Voroneanu, a fost numit comandant cl. III al şergenţilor din oraşul Tg.-Frumos, în locul d-lui St. Dumitriu, care a fost revocat, din cauză că nu executa ordinile, era insubordonat faţă de şeful său şi a fost condemnat pentru lovire şi acum se face instrucţie în contra sa pentru atentat la pudoare.

❑ D. d-r Popa-Radu, medic de plasă în judeţul Argeş, a fost recomandat astă-zi în postul de medic secondar al ospiciului Socola, în locul regretatului d-r. Popovici.

❑ Tribunalul secţia II a trimis astăzi la instrucţie poliţele date de neguţitorul dispărut Rosemberg la mai mulţi bancheri, cu iscălitura falsificată a fratelui lui Rosemberg.

❑ D. Adam, din grefa secţiei a II a Curţei, a fost detaşat la Camera de punere sub acuzare, până la numirea unui copist, care va fi numit din reuşiţii la ultimul concurs.

❑ Trupele din garnizoana locală vor face Luni 1 Iunie noui exerciţii de manevre de cadre, sub conducerea d-lui colonel Alex. Musteaţă, comandant de brigadă.

❑ Ministerul instrucţiunei a dat o circulară revizorilor şcolari prin care le pune în vedere că atunci cînd învăţătorii sunt pe cale să înfiinţeze o bancă populară, o societate cooperativă, sau o obşte sătească revizorii să nu intervină de cît atunci cînd sunt chemaţi ca să le dea sfaturi, aceasta spre a nu micşora prestigiul învăţătorilor şi a nu-i încurca în acţiunea lor.

❑ După cum am anunţat, I. P. S. S. Mitropolitul Pimen Georgescu al Moldovei şi Sucevei, va pleca Luni în inspectarea mănăstirilor din Eparchia sa.

Durata acestor inspecţiuni va fi de două săptămîni, după care I. P. S. S. se va duce în Bucureşti.

❑ Examenul de capacitate al absolvenţilor seminarului „Veniamin Costachi", din localitate, se va începe Marţi 2 Iunie a. c.

❑ D. A. A. Badareu, care se află astăzi în Iaşi, va pleca seara la Galaţi.

Duminică, 31 Mai, va avea loc la Tîrgovişte, în casele d-lui Dimitropol, şeful partidului conservator-democrat din Dîmboviţa, un banchet politic, la care va participa şi d. Take Ionescu.

Duminică, 7 Iunie, partidul conservator-democrat, va ţine o întrunire publică la Alexandria; iar Duminică, 14 Iunie, va avaa loc o întrunire publică la Brăila.

❑ D. profesor dr. Puşcariu pleacă astă-zi la Bucureşti şi de acolo în Transilvania, în interese familiare.

❑ D. efor Penescu, doctorul Brăiescu şi restul personalului, vor pleca Sîmbătă seara la Slănic.

Inaugurarea sesiunei va avea loc Luni. In acest an seziunea la Băile Slănic va fi prelungită până la 15 Septembrie.

❑ **Judiciare** —Dezbaterile în procesul dintre creditul urban din Iaşi şi d. Mavroyani, despre care am vorbit într-un număr trecut s-au terminat eri.

Curtea se va pronunţa mîne Vineri.

— Recursul consiliului general din Kişinău în proces cu d. Gh. Calmuschi din Petersburg, pentru nişte moşii situate în judeţul Dorohoi, s-a amînat eri pentru 10 Noembrie la secţia I a Curţei de casaţie.

— Intre d. Bubi Filoti şi marchizul Lamoteux exista un proces relativ la comisionul ce se cuvinea celui dintăi, pentru intervenţia sa în vînzarea moşiei Baia, din judeţul Suceava, pe care a cumpărat-o d. Alexandru Cantacuzin-Paşcanu.

Curtea de Apel din Bacău ştie fixase la 70,000 lei comisionul d-lui Filotti.

Marchizul Lamoteaux a făcut recurs, care s'a judecat şi respins eri de secţia I a Curţei de casaţie.

— Camera de punere sub acuzare a respins astăzi apelul procurorului de Bacău, făcut contra ordonanţei de neurmărire în afacerea privitoare pe Şaia Bachman, acuzat de bancrută.

— La secţia a II-a a Curţii se continuă astăzi pledoariile în procesul de daune dintre Lelia Panuş cu direcţia tramvaiului.

❑ Astăseară Joi, cinematograful ne aduce o surpriză; miraculosul aparat ne redă serbările aniversărei de 70 ani a naşterei M. S. Regelui şi vizita Prinţului moştenitor al Germaniei în Capitala ţărei. Intreaga festivitate este înregistrată cinematografic de un trimis special al casei pariziane şi graţie timpului foarte favorabil din acea zi, toată serbarea a fost prinsă cu o precizie fenomenală.

Pentru întăia oară cinematograful ne transmite pe pînză întreaga familie regală, şi înaintea spectatorilor apar aevea: Regele, Regina, Principele Ferdinand, Principesa Maria, micii prinţi, şi micele princese, Carol Anton de Hohenzollern fratele prinţului Ferdinand, Prinţul Wilhelm moştenitorul tronului Germaniei.

Vizita la Palatul Regal, la Mitropolie, pe străzile Bucureştilor, Capitala ţărei decorată şi pavoazată în plină serbătoare, trăsurile şi suita regală, damele de onoare, Prinţul Germaniei sărutînd mîna reginei noastre, armata, mulţimea. Intregul cortegiu la Vatra Luminoasă, Opera şi entuziasmul Reginei etc.

Intreaga serbare ne este transmisă exact ca şi în natură, cu cea mai perfectă precizie, şi totul însufleţit.

Noul program de astă seară Joi mai cuprinde şi un mare număr de scene comice, sportive, instructive, în plin-aer, etc. etc.

Se vesteşte că spectacolul începe la 9 jum. şi orchestra la 7 ore seara.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti 28 Maiu.

Situaţia politică

Bucureşti.—Generoşii anunţă, cu o oarecare satisfacţie, că d. Ionel Brătianu a amînat remaniarea pentru la toamnă.

Bătrînii liberali iau această amînare ca o mare slăbiciune a guvernului.

*

Tot generoşii au pus în circulaţie svonul că d. Ionel Brătianu va cere disolvarea Camerei la 15 Ianuarie viitor, adică două luni după deschiderea parlamentului.

D Laurent în Capitală

Bucureşti.—Cunoscutul deputat belgian şi avocat Georges Laurent, va sosi în astă-seară în Capitală, venind din Constantinopol, unde a vizitat pe preşedintele Camerei otomane, un vechiu prieten al său.

D. Laurent a fost şi la Sofia, unde a aparat un proces al guvernului bulgar.

Georges Laurent şi-a manifestat dorinţa de a vizita şi România, unde n'a mai fost de 26 ani.

Ploile

Bucureşti.— După rapoartele oficiale ploile care au căzut alaltă-eri, au fost generale în toate ţara.

Cea mai mare cantitate de ploaie a căzut la Adjud şi în cîte-va părţi din judeţul Prahova.

In chestia Cretei

Constantinopol.—Ministrul de interne al Turciei a declarat că Turcia va uza de toate drepturile de suzeranitate ce le are asupra Cretei, pentru a o apara.

Din Turcia

Constantinopol.—Ali Haidar, fiul fostului mare vizir Midhat Paşa, a adresat ziarelor o scrisoare, în care spune că va cere să se facă un proces de rebeliune tatălui seu.

Inscrişii maritimi

Marsilia.—Inscrişii maritimi au hotărît să roage pe ministrul marinei să adune consiliul superior de navigaţie, care va fi primit ca arbitru şi a cărui hotărîre va fi imediat sancţionată de către ministru.

Chestia liniei ferate orientale

Constantinopol.—După cîte-va deliberări proectul de înţălegere între Poarta şi calea ferată orientală a fost supus azi la consiliul de miniştri.

Iscălirea se va face după ce parlamentul turcesc şi administraţia căilor ferate orientale vor primi punctul modificat, care conţine o clauză după care calea ferată orientală trebuie să fie a unei societăţi otomann, pînă la sfîrşitul anului.

Din Rusia

Petersburg. — Familia imperială rusă şi-a luat reşedinţa de vară la Peterhoff.

Comisia imperiului a respins proectul privitor la modificările dreptului electoral în cele 9 gubernii occidentale.

Mari cutremure

Santiago de Chili.—Un puternic cutremur de pămînt a distrus o mulţime de case în portul Copiapo.

Populaţiunea a fugit înspăimîntată.

Haga.—In urma unui puternic cutremur de pămînt la Korinţi, pe rîul Padang superior, în insula Sumatra, 2300 oameni au fost omoriţi.

Sunt şi foarte mulţi rîniţ..

Revizuirea constituţiei în Turcia

Constantinopol.—Camera se ocupă cu revizuirea constituţiei. Se face a doua citire dar revizia merge foarte încet. Aproape toate articolele esenţiale sunt trimese la comisia parlamentară.

S'a citit în cameră o notă a marelui vizir, care anunţă că creştinii refuză să plătiască taxă pentru scutirea serviciului militar, cerînd votarea legei asupra serviciului militar.

Camera a hotărît să se suspende încasările acestor taxe până cînd se va putea vota legea militară, adică după 2 săptămîni.

Destituiri

Madrid.—Regele Alfons a iscălit un decret, după care asesorul general al ministrului de marină, contra amiral Spottorno, precum şi şeful statului major central al marinei contra amiralul Estrar, au fost destituiţi, pentru că au formulat un avis defavorabil în privinţa adjudecărei construirei vaselor de resboi spaniole la o societate de construcţie navală spaniolă.

Vizitele Ţarului

Petersburg.—Agenţia Westnik află că în cursul verei anului acesta, Ţarul Rusiei va face mai multe vizite, suveranilor din Europa.

Ţarul va începe prin a vizita pe Impăratul Wilhlem, apoi pe regele Suediei, pe preşedintele republicei franceze, pe Regele Angliei şi la sfîrşitul lunei Iunie pe Regele Italiei.

Misiunea turcă

Roma.—Ministrul de interne d. Tittoni a primit misiunea turcă, însărcinată să notifice urcarea pe tron a noului Sultan.

Mîine această misiune va fi primită de Regele Victor Emanuel în audienţă solemnă.

Procesul studenţilor romîni din Bucovina

Cernăuţi. —Tribunalul coreţional de aci, a judecat eri procesul studenţilor romîni din Bucovina, daţi judecăţei pentru că astă-earnă cu ocazia alegerilor comunale din Cernăuţi, au manifestat sgomotos în faţa caselor baronului Wasilko şi a deputatului ruteen N. Wasilko.

Tribunalul a achitat pe studenţi, care au făcut apoi o manifestaţie pe străzi şi în faţa locuinţei baronului Wasilko.

Studenţii au fost aparaţi de avocatul dr. Iulius Sternberg, iar d. Dori Popovici care a fost pîrît ca instigator al demonstraţiei, a fost aparat de d. dr. Temistocle Bocancea, care a pledat în limba romînă.

Sentinţa de achitare a studenţilor era motivată astfel :

A fost o demonstraţie paşnică, însoţită de cîntece naţionale şi de strigăte de „Pereat şi huideo", la adresa baronului Wasilco.

Tribunalul constată că nu s'a adus absolut nici o dovadă pentru culpabilitatea studenţilor privitor la spargerea geamurilor şi că nici unul din studenţi nu neagă că a luat parte la demonstraţie.

4000 **Decalitri vin alb şi roş ravac**, recolta anului 1908, de vînzare. A se adresa domnului C. Kirilă strada Sf. Atanasie No. 16, Iaşi.

DIM. M. BOTTEZ
AVOCAT
— Str. Zmeu No. 1, Iaşi —

Doamnă, în etate, bună conduită, diţie şi încredere, caută loc menajeră domn singur. Cunoaşte gospodăria. Preferă la ţară.
La adm. ziarului sub M. S. C.

Intreaga clientelă uită de grijele crizei, cîng vizitează Magazinul
LA „VULTUR"
unde cu adevărat se găsesc toate Noutăţile sezonului cu preţurile cele mai convenabile.
Bogat asortiment în articolele de mai jos : Bluze de vară, Voilette de gaze mari, Tuluri şi Broderii, Valanciene torschone, se vînd acum cu preţuri foarte reduse.
Ornamente noui pentru Coifure şi Cache-Corsete de linon pentru Dame.

De vînzare O vie în comuna Vlădiceni, judeţul Iaşi, şi un loc în strada Hotin 9.
A se adresa d-lui Anibal Ciure, avocat, str. Muzelor 6.

Dr. Benno Th. Stenner
fost asistent al clinicei Dermato-sifilitice din Iaşi şi medic al spitalelor Sf. Spiridon la secţia boalelor de femei şi a căilor urinare.
Consultaţiuni de la 12-3 p. m. şi 7-8 p. m.
Iaşi str. Muzelor No. 40

DE VÎNZARE 400,000 de cărămizi de nisip, calitatea I-a, arse gata, la prima fabrică de cărămizi de la Frumoasa.
A se adresa d-lui A. Teitler str. de Sus 45.

De închiriet în strada Romînă No. 11 un apartament compus din 3 odăi şi antret sus, una sufragerie, o odaie de slugi, bucătărie în subsol, şi ogradă. Se predă din nou reparate şi zugrăvite A se adresa **d-lui Unter**, strada Ştefan cel Mare.

CELE MAI COMPLECTE
Analize Chimice şi Microscopice
DE
Urină, Spute, Lapte,
Vinuri, Stofe de lână,
Bumbac şi Matasă etc.
execută
Doctor A. RATIANU
Chimist diplomat de la Universitatea din Genève.—Fost Chimist-Şef al Comunei Iaşi
— Laborator Special Str. Golia 46 —

BYRRH CEL MAI BUN VIN TONIC ŞI APERITIF

PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906.

BYRRH

Vînzare anuală **7 Milioane** BUTELII

VIOLET FRERES (Thuir Franţa)
De vînzare
La toate magazinele de consum din ţară

PONDOIR DÉPOSE
Prix..... 6fr.50
R. GARIEL
2ter, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS
En FONTE INOXYDABLE
Prix : 0f 50 c.
Raymond GARIEL
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc
Envoi franco de l'Album sur demande

GRILLAGES
GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS
Clôture de Chasse, le mètre... 0f 25
Châssis de couche, depuis..... 7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré... 1 30
Porte-Bouteilles, pour 720 Places..... 2 »
Envoi Franco de l'Album sur demande

RUCHE
à Cadres mobiles
Prix : 20f
Gariel
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à. 0f 20

1420 **NEVRALGIELE**
Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi : 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere : Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere—Str. de Sus

Fondată în 1852

Aduce la cunoştiinţa intinsei sale clientele şi în special D-lor

Antrepenori, Arendaşi şi Proprietari

că pentru campania de lucru s'a asortat cu mari depozit de

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizĭ refractare, POMPE, Ţevĭ, Robinete

şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apă

Tablă, Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.

Maşini agricole şi Pluguri

accesoriile lor de la cele mai renumite fabrici.

CURELE DE TRANSMISIUNI, COCS CU ANTRACIT ŞI CARBUNI DE FORJA.

Toate cu preţurile cele mai convenabile

„ANCORA"
(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia
LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări :
a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.
c) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi
Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi :
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Gradina Chateau aux Fleurs

In fie-care seară
LA 9 1/4 ORE

CINEMATOGRAFUL
Pathé Frères -- Paris
Programul se schimbă Luni şi Joi

Grădina complect reînoiată şi amenajată cu amfiteatre, terase higienice cu poduri izolatoare, arene etc.

Preţurile: Loc rezervat 1 leu 25 bani. Terasa 1 leu 25 b, Arena 1 leu, Amfiteatru 50 bani.

In fie-care Duminică, **MATINEU** la Circul Sidoli, preţurile pe jumătate şi începutul la 5 ore p. m.

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Raym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES. leu 100 mèt. 5 f.

BROSSE A TAPIS
Prix : 14 fr.
R. GARIEL
2ter, quai de la Mégisserie
PARIS
Envoi franco du Catalogue

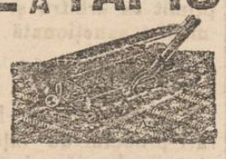

Dim. G. Longinescu
AVOCAT
— *Strada Golia 77* —
Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu
AVOCAT
— *Str. Bărbei No. 19* —
Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa I a Loteriei VI

s'au pus in vânzare

Tragerea

la 19 Iunie 1909

Se poate cîştigă in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţi-vă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale :

1/8	Una optime	Lei	1,50
1/4	Un sfert	Lei	3,00
1/2	Una jumătate	Lei	6,00
1	Loz întreg	Lei	12,00

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Garantez serviciu cel mai Prompt şi conştincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant omp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 737 — Sîmbătă 30 Mai 1909

Abilitatea d-lui I. Brătianu

D. Ionel Brătianu este netăgăduit un om abil. Discursul său de la Tîrgoviște este dovada irefutabilă a abilității sale. Că a fost banal în discursul său este adevărat, — cine o contestă?—dar este de sigur o nuanță între a fi banal pur și simplu, cum este, cum poate fi... Popescu de pildă, și între *a ști* să fii banal, cum este, cum poate fi d. Ionel Brătianu. Și a ști să fii banal, așa cum a știut să fie primul-ministru la Tîrgoviște, este fără îndoială o abilitate.

Unii—gurile rele de sigur—susțin, că banalitatea discursului primului-ministru ar fi fost firească, spontană, nepremeditată. Fie-ne permis a nu-i crede. D. Ionel Brătianu nu este un om care-care. D. Ionel Brătianu este șeful guvernului, este a tot puternicul de astă-zi în țara romînească. Este de admis, ca un asemenea om să fie banal, pentru că nu poate fi alt-fel? De sigur că nu. Un interes de înaltă politică îl împiedică pe d. Brătianu de la aceasta.

Așa de pildă, d. Brătianu a spus la Tîrgoviște: „d-lor, eu sunt fiul tatălui meu". Cine nu știe lucru acesta, și de cîte-ori nu s'a zis despre primul-ministru că este fiul statuei? Dar cît de suavă este acestă declarație a d-lui Ionel Brătianu și cîte aplauze n'a cules d-sa de la auditorii săi? Și de ce a făcut primul-ministru aceasta declarație atît de banală? Fără nici un scop?—Nu. D. Ionel Brătianu a urmărit un scop, un înalt scop de o mare importanță politică. D. Ionel Brătianu nu putea și nu trebuia să spună: eu sunt urmașul d-lui D. A. Sturdza, căci s'ar fi găsit poate unii, cari să murmure. In tot cazul ar fi provocat urite și neplăcute amintiri. Nu putea să spue: sunt fiul operilor mele; pentru că s'ar fi găsit unii cari—nu te poți juca cu impoliteța oamenilor—să fi zîmbit pe sub mustață. Și atunci, d. Brătianu a făcut cunoscuta declarațiune, știind că spune adevărul, știind că face o abilitate de înaltă politică.

Inchipuiți-vă de pildă, că la o întrunire naționalistă d. A. C. Cuza ar declara sus și tare: d-lor, eu sunt fiul tatălui meu. N'ați rîde? Și de ce ați rîde mă rog? Pentru că d. A. C. Cuza nu este un om abil, și banalitatea aceasta s'ar restrînge asupra-i în mod neplăcut. Dar așa cum a adus-o d. Ionel Brătianu cu ruinele Tîrgoviștei, cu aducerea apei la aceste ruini istorice și cu alte împrejurări similare, d-sa a dovedit o abilitate politică fără pereche.

Mărturisesc, că rar mi s'a întîmplat să văd un prim-ministru mînuind cu atîta abilitate cuvîntul la o solemnitate de aducerea apei într'un oraș de provincie. D. Ionel Brătianu a inaugurat o eră nouă; d. Ionel Brătianu merită a fi consacrat de cel mai valoros barbat de stat al acestei țări.

Dar, numai această declarație a făcut-o d. Ionel Brătianu la Tîrgoviște? Toată lumea știe că nu. Căci primul ministru, care este atît de abil nu putea să-și mărginească discursul la această frază lapidară: sunt fiul-tatălui meu. D. Ionel Brătianu a vorbit mult la Tîrgoviște, a făcut și alte declarațiuni, cari întăresc mai mult afirmațiunea noastră despre abilitatea sa politică.

Primul-ministru a vorbit și despre chestiunea remanierii ministeriale. Și știți ce-a spus? A spus, așa cum nu poate spune ori-cine: „să nu aibă grijă adversarii noștri", Ce vorbă mare, ce politică înaltă și desinteresată! A văzut primul-ministru, că de un timp încoace, adversarii săi se zbat pentru remaniare; că toate silințile lor de a face remaniarea sunt zădarnice a aruncat cuvîntul liniștitor, și a zis: „să n'aibă grijă adversarii".

Și iată că deodată adversarii s'au liniștit. Văzut-ați de atunci discutîndu-se chestiunea aceasta? Un singur cuvînt al d-lui Ionel Brătianu a avut acest efect miraculos. De ce? Pentru că primul-ministru a fost abil în alegerea momentului. Cuvîntul său, însoțit de curentul de apă proaspătă de curînd adusă la Tîrgoviște, a calmat pe dată pe nervoșii adversari. Și cînd te gîndești că această minune se datorește numai abilității cu care primul-ministru a spus această banalitate.

Inchipuiți-vă de pildă, că asupra acestei grave chestiuni, cum este remaniarea ministerială, s'ar fi pronunțat d. Iorga în „Neamul" său și ar fi zis, ce a zis de alt-fel și d. Ionel Brătianu. Care ar fi fost rezultatul? Nici unul de sigur, pentru că d. Iorga nu este un om abil, deși e tot atît de banal poate, ca și d. Ionel Brătianu. Căci d. Iorga, care n'a avut grijă de propria sa persoană ca să poată trece granița, evident că nu putea să zică: „să n'aibă grijă adversarii". In tot cazul ar fi provocat ilaritatea tuturora.

Dar nu tot așa a fost cazul d-lui Ionel Brătianu, nu-i așa?

De aceia, ori-ce s'ar zice noi vom spune, cu toată convingerea ce comportă adevărul: partidul liberal abia acum este pe calea cea dreaptă, abia acum are un șef abil. Să-i trăiască.

Manoliu

Jaf și risipă

— E nevoe de o sută milioane pentru acoperirea deficitului —

N'a trecut încă o săptămînă de cînd primul ministru, cu îndrăzneala caracteristică suficientă lui, a declarat, într'un discurs politic, că pe tărîmul moralității, partidul liberal poate sta piept la piept, cu ambele celelalte partide.

Vorbind astfel, șeful partidului liberal nu uitase numai că acel partid stă pe temelia diverselor Credite și a Băncei Naționale, dar uitase că, sub actualul guvern chiar, s'a jăfuit așa fel, s'a risipit cu atîta largeță, că visteria statului seamănă cu lada de fer a bancrutarului.

Duminecă a poftit d. Brătianu ambele partide adverse la un duel pe tema moralității și Mercuri ministrul finanțelor a făcut declarație oficială, că atîta s'a cheltuit pe posturi de prisos, pe sinecure și pe pomeni oficiale, că a fost nevoe să se ieie din fondurile comunale pentru acoperirea unor credite urgente, iar pentru a pune la loc de unde s'a luat și pentru acoperirea altor deficite, va fi nevoe de un împrumut de o sută de milioane.

S'a declarat, deci, oficial, că partidul cinstei, ca să-și astimpere hemesiții, a vărît mîna pînă în fundul sacului, a luat și din banii altora și acum are nevoe de o sută milioane.

Mania agrară a provocat, în primul rînd, acest dezastru. Dezastru fără pereche, cînd te gîndești că guvernul conservator lasase un excedent de patruzeci milioane și anul financiar trecut se încheiase tot cu excedent.

Dar mania agrară a fost prilej de a lasa chestia țărănească în stadiul de altădată și de a creia, pe spetele mulțimei, un număr imens de posturi, paraposturi și subposturi: toți spiterii, toată gloata în rezervă, batalioane de licențiați în drept, vărîți în comisiuni, regiuni agricole, agrare, cu lefuri grase și fără ca să se fi văzut un început de necesitate a tuturor acestor funcționari.

Apoi magistratura ambulantă, stagiari, judecători unici—toți luînd lefuri, fără să știe ei, cei d'intîiu, pentru ce?

Iată sinecurile de cari a vorbit d. Costinescu, iată rezultatele legiferărei guvernului socialist-anarchist: falimentul moral și falimentul material.

Chestii politice

ANII PUTERII

Parcă văd că cetitorul, după titlu, are să crează că facem o schiță biologică. In anii puterii joacă mare rol ereditatea. Și anii puterii nu stau în legătură cu anii calendaristici, ci cu anumite conformațiuni fizice, ca vine puternice, inimă normală, stomah tare; așa că chiar se zice că anii vieții unui om, atîrnă de vinele și arterele sale.

Pot fi oameni tineri ca vrîstă și bătrîni ca putere; și deandoasele, pot fi bătrîni ca vrîstă și tineri ca putere, vinele și arterele fiind sănătoase.

Mi-a venit să fac reflexia aceasta cînd citesc în presa politică de partid, proorocia anilor de putere a guvernului liberal.

Presa liberală plecînd de la șef și fruntași, socotesc încă pentru doi ani vrîsta puterii regimului actual. Ba chiar *L'Indépendance* a și spus'o că guvernul actual va cerca o disolvare a parlamentului înainte de termen și va cere din nou încrederea țării în alegeri generale.

Ar urma după această presă oficioasă că anii puterii guvernului liberal sînt încă mulți, căci sîngele încrederiii și autorității morale ce circulă în vinele și arterele guvernului e încă mult și supțire, nu îngroșat de uzare.

Bolnavul, oftigosul, ori cît de prăpădit ar fi în coșul lui, tot se crede tare, în vlagă, ba chiar se sforțează să meargă. Și cine n'a văzut paralitici, cari au zăcut cu anii în pat, că în ajunul agoniei se scoală, se îmbracă și umblă prin casă, iese prin ogradă și li se pare că sînt sănătoși. Dar după astă sforțare iarăși cad în amorțire și-și dau duhul.

Nici odată bolnavul nu și poate cunoaste boala și ori și-o mărește ca bolnavii închipuiți ai lui Molière, ori și-o micșurează.

Diagnoza boalei o face totdeauna altul; nu bolnavul; iar dacă refuză asistența e că aiurează. Această impresie ne-a făcut nouă aiurarea d-lui Ionel Brăteanu că n'are drept opoziția să se amestece în trebile din lăuntru ale partidului; că partidul nu e bolnav, nu e putred și că va mai sta la putere.

Oare dl. D. A. Sturza nu asurzea Senatul că va sta 100 de ani la putere! Oare d. Haret n'a spus tot în Senat, ca și d. Costinescu, că vor sta 12 ani la putere!

Bolnavul pretutindeni este același! Nu se cunoaște pe sine, și nici leac nu-și poate prescrie. Rețeta i-o dă țara. Un purgativ ușor ori tare după constituție în dozare și un praf de chinină să scoboare ferbințala puterii; Acelaș efect îl face și jinduirea puterii la junimiști! Sîngele încrederei țării circulă foarte puțin prin sticloasele lor vine și artere îmbătrînite. Se mișcă greoiu, lucrează greoiu, și afară de cîțiva cucoși tineri, restul se învărti în o cobitură bătrînă.

Liberalii au cadre vechi; junimiștii au fruntași vechi; și e mare deosebire!

Cu puținul sînge ce circulă prin arterele lor, junimiștii cred că lor li se vine puterea și chiar au și senzația puterii, cum la omul nevolnic i se pare că vine prin vine și nu se mai arată. Ei au pus termen 6 luni! apoi 3 luni; apoi 15 zile; iar monitorul partidului, cearșaful dinastiei chiar a făcut profeția: vacanța parlamentară de la Vaslui va da prilej d-lui Filipescu să trateze cu guvernul, căci d-sa va fi guvern și va pune candidat ca ministru pe un cirac al d-sale, Vasluiul fiind *fieful* și a lui Conu Petraki și a lui Conu Nicu!!

Trebue să fie cronică boala la aceste 2 partide că necunoscîndu și boala nu-și dau samă de vlaga lor.

Iar cel ce rîde de ei, dar pe înfundate e... *Regele*, iar pe față *Măria Sa... Poporul*.

***

Cazul de la Giurgiu

Au vorbit jurnalele de cazul întîmplat la Giurgiu, între ofițerul Foscalina și avocatul Rădulescu; unele gazete au găsit vinovat pe ofițer, altele au căutat să pue pe Rădulescu în stare de legitimă apărare, pentru a scuza faptul de omor.

Nu ar trebui să se anticipeze cîtuși de puțin asupra inocenței celui ce a ucis, căci după cît pare a resulta din ancheta judiciară, Rădulescu fără să fi fost provocat, în asociație cu niște rude ale sale, și niște servitori au atacat și lovit pe ofițer desarmîndu-l. Ori ce altercație ar fi fost între ofițer și Rădulescu, nu era nici cavaleresc și nici omenește permis din partea lui R ă d u l e s c u că prin concursul servitorilor, să se năpustiască asupra lui Foscalina; ci să ceară socoteală ofensătorului, iar dacă n'avea curajul să o facă sunt autorități constituite în Stat la care avocatul Rădulescu ca om de lege, trebuia să recurgă. Cînd la gară ofițerii i-au cerut sabia camaradului ler, rău a făcut Rădulescu că a amenințat cu revolverul, și rău au făcut și ofițerii că l'au lovit, dar pentru acest fapt al ofițerilor reglementele militare puteau să-l satisfacă pe cel lovit. In loc însă a se adresa celor în drept, în mijlocul stradei, pe tot parcursul de la gară pînă la cazarmă, cinci ofițeri sunt huiduiți și atacați cu petre de o ceată de indivizi, și dacă pichetul de incendiu, la vederea acelui spectacol care nu făcea onoare cetățenilor din Giurgiu, a intervenit pentru a'și apara ofițerii de furia mulțimei, furie de altfel nelegitimată, avocatul Rădulescu nu poate invoca scuza legitimei apărări cînd era încunjurat de mulțime și cînd intervenise deja poliția și parchetul pentru potolirea lucrurilor, așa că se afla la adăpost de ori ce atac.

Ca atare omorul ce a comis e nelegitimat, este un omor care nu se poate califica de cît crimă ordinară.

La ce a folosit descarcarea revolverului, de cît la suprimarea unui ofițer tînăr necesar armatei și patriei și s'a asvîrlit în zidurile temniței un tînăr legist pe care poate experiența și ocupația l'ar fi făcut folositor și justiției și justițiabililor, pe cînd nesocotința sa, l'a scos din rîndurile oamenilor, iar justiția va face din el un pușcariaș, și la expirarea pedepsei va rămîne un declasat al sosietății, pe fruntea sa fiind veșnic săpat cuvîntul de asasin.

De aceea nu trebue a lua apărare prin anticipare a celui ce, după cum rezultă din anchetă, s'a făcut culpabil de un omor; și în tot cazul trebue să se lase cursul liber justiției ca judecînd cu sînge rece și neînfluențată de nimic să-și dea verdictul în deplină conștiință.

Faptul de a judeca în rău pe ofițeri, sau a scuza pe Rădulescu, duce la consecințe regretabile, căci se caută pe de o parte a se alarma lumea contra armatei, care toți sunt fii ai acestei țări și în peptul cărora bat inimi tinere gata a se sacrifica pentru țară și deci și pentru cei ce i-a huiduit, iar pe de alta se caută a se edifica opinia publică și pe cetățenii ce vor compune comisiunea jurați lor, pentru a veni în sanctuarul justiției cu idei preconcepute.

De aceea rău fac ziarele că atacă pe ofițeri, cari în concepția lor fie chiar greșită, credeau că'și apără onoarea și tot așa de rău fac ziarele cînd iau apărarea unui om pus sub inculparea de omor.

A. G. D.

OAMENI ȘI LUCRURI

... DE SABIE VA MURI

Dac'am fi o țară cu spiritul literar și comercial în același timp și în aceeași măsură dezvoltat, am avea gata de vînzare un volum, ori măcar în fascicole, romanul întîmplărilor pe care le comentează încă ziarele noastre sub titlul: „Drama de la Giurgiu".

Mai rar să găsesc adunate la olaltă, cum sunt adunate aci, toate elementele unui roman în adevăr complect și senzațional, începînd cu capitole idilice,—insistențele tînărului, prea tînărului ofițer Foscarina—ce romantic nume!—pentru a obținea grațiile d-rei X și sfîrșind cu acel capitol de infiorătoare tragedie,—moartea ofițerului în mijlocul tovarășilor săi de arme, veniți împreună cu dînsul, solidarizat cu el pentru repararea onoarei militare; căderea militarului atins de a dreptul în inimă de un glonte care a trecut printre atîtea capete ca să țintească pieptul căutat, pieptul eroului...

Epizodul acesta din urmă, expediția armată care a pornit din cazarmă în potriva civililor pentru a i birui ori a-i „supune", rămîne tartarinesc, cu toată încheierea tragică Și neputînd să urmărim ori să comentăm aci întreaga serie de întîmplări, ne oprim esclusiv asupra episodului din urmă, cel mai important din punctul de vedere social și singurul care va continua să preocupe cu drept cuvînt opinia publică: desfășurarea forței militare în serviciul unui mic interes privat, cum este o vendettă organizată în favoarea unui militar simpatic, curagios, dar cu un temperament aventurier și infatuos. Defectele acestea—ca și calitățile de altfeliu—nu erau al lui, ci aparțineau acelui spirit de castă din care a izvorît și actul de solidaritate și inițiativa de răzbunare, terminate în chip atît de trist. Tot acelui spirit se datorește actul de necrezut, scoaterea soldaților din cazarmă, pentru a i arunca în potriva civililor dezarmați.

Toată organizația socială de astă zi—și de totdeauna, se sprijină pe forța armată întreținută din sacrificiile materiale și sociale ale întregei societăți. Cu ajutorul ei se schimbă și se transformă lesne înfățișarea unei țări, ori o anumită stare de lucruri. Tinerii Turci au dat patriei lor o organizație nouă într'un timp atît de scurt, avînd armata de partea lor. Cu ajutorul soldaților regimul sîrbesc al Obrenovicilor a fost șters Cu un deceniu în urmă—vorbim numai de fapte contemporane și cunoscute—cîți-va politiciani franceji au cercat, sub inspirația lui Déroulède și alții, să scoată armata din cazărmi, spre a reîntrona monarhia.

Dar a goli cazărmile pentru interese și întreprinderi particulare, cum fu cazul din Giurgiu, rămîne un fapt de-a pururea straniu și reprobabil, iar soarta însăși s'a însărcinat par'că, să tragă consecințele. Căci sabia scoasă are două tăișuri și e veșnic drept proverbul, că cine scoate sabia,—de sabie va muri. Cu osebire că une-ori moare de glonte...

Cel puțin dacă nenorocirea ar fi să învețe minte pe alții ca să nu mai intervină sabia în episoadele tinereților amoroase!...

Rodion

NORD și SUD

In spațiu și pe ghiață.—Cele două poluri —Expediția lui Shakelaton.—Ce se găsește la polul sudic? — Munții de ghiață.—Continente invizibile.

De cînd aeronautica a luat un avînt enorm lumea se preocupă mai puțin de expedițiunile terestre de cît de acele din văzduh. Cu toate aceste sunt încă mari izbînzi de înregistrat și pasionate povestiri de aflat din partea călătorilor îndrăzneți cari se aventuriază din timp în timp în căutarea polurilor.

Mai de actualitate este acum polul sudic de cît cel nordic și într'acolo se îndreaptă în ultimul timp ambițiunea cercetătorilor, geloși de laurii de odinioară ai lui Nansen.

Cu deosebire mult s'a vorbit acum în urmă de locotenentul Shackleton care s'a întors la Londra împreună cu tovarășii săi: Ernest Joyce, administratorul, Frank Wild, supraveghetorul cînilor, pony-ilor și săniilor; geologul Raymond Priestley, pictorul Marotre și chauffeurul Bernard Day, electrotecnician.

In conferința lui Shackleton ca și în interviewul lui Frank Wild se vorbește de excelente rezultate obținute de această nouă expedițiune.

De aceea credem interesant a reproduce după profesorul Lendenfeld următoarele amănunte despre „polul sud", adecă despre imensa bucată de pămînt care zace „neexplorată și necunoscută în așteptarea vre-unui nou Cristofor Columb.

*

Acest pămînt necunoscut are o suprafață de 16 milioane de chilomatri pătrați adică o bucată mai mare ca mai mult de tît Europa întreagă.

Mai de mult se credea că în jurul polului sudic e un continent, nu uscat, și de ori ce insulă dădeau cercetătorii o credeau că face parte dintr'un continent sudic. Dar cercetările mai mari au dovedit că așa zisele țărmuri ale unui continent erau numai niște insule.

Astăzi cea mai mare parte din specialiști cred că e acolo o mare cu o mulțime de insule, un arhipelag.

*

Toți cei ce au căutat să pătrundă cît mai departe spre polul sudic s'au văzut de la o vreme opriți de o înălțătură de ghiață verticală, care se urcă pînă la o sută de metri și chiar mai sus. S'ar părea că în jurul polului e o cetate de ghiață, dar care nu e la aceiași depărtare de dînsul.

Masa de ghiață are patru golfuri principale: unul de la 170 de grade lungime răsăriteană; de asemenea altul de la 20 grade lungime apusană pînă la 50 grade apuseană.

In cel dintîiu golf putem pătrunde cu corabia pînă la 78 de grade lățime sudică, iar în al doilea pînă la 76. In celelalte locuri dăm de bariera de ghiață de pe la 70 de grade. Prin urmare dela polul sudic pînă la 70 de grade în unele locuri e un cîmp de ghiață uriaș, iar în cele două golfuri marea înghețată pătrunde pînă la 76 sau 78 grade. Cu alte cuvinte în aceste golfuri ne apropiem la 12 sau 14 grade de pol, iar în afară de dînsele abia la 20.

Ori cum cercul polar sudic e cu desăvîrșire pe apă și deci e o zonă de mare înghețată de cel puțin două sau trei grade mai spre nord de masa de ghiață în jurul polului sudic.

*

Clima în părțile sudice e cu totul deosebită de cea de la nord. Apăsarea aerului e mai mică, vremea furtunoasă și schimbătoare, temperatura joasă și neschimbătoare. Nimeni n'a ernat încă dincolo de cercul polar sudic sau antartic, așa că nu se știe ce fel de iarnă o fi pe acolo.

Se poate crede însă că e mult mai caldă de cît cea din împrejurimele polului nordic. Vara însă e mult mai rece de cît la nord, căci temperatura cade deseori sub 0 grade. Pe la 75,5 grade și pe la 78 grade latitudine sudică a aflat Roz prin Februarie—deci în vara lor, că Februarie la ei e ca August la noi—44 grade. Este

Cumpărați Bilete pentru Loteria VI Clasa 1 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 19 Iunie 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI Str. Lăpușneanu No. 35

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 12, - jumatate loz Lei 6- Un sfert de loz Lei 3. Una optime lei 1.50

de crezut că în jurul polului sudic temperatura nu se coboară mult sub 0 grade dar nici se ridică mult peste.

O fi deci pe acolo, din pricină că în jur e numai ocean, o climă oceanică, adică la care nu e mare deosebire între vară și iarnă : pe cînd la Nord e climă extremă, continentală, din pricina vecinătății celor trei continente, european asiatic și american.

*

La Nord nu se află ceva asemănător cu zidul de ghiață de la sud. Din acest zid uriaș, se rup munți uriași, de ghiață care plutesc spre Nord pînă la capul Bunei Speranțe—la 73 grade latitudine sudică,—între Africa și Australia pînă la 45 grade de latitudine sudică, iar între America Sudică pînă la 52 grade. Ce se fie oare acea colosală masă de ghiață din care vecinic se rup munți de ghiață plutitori ?

Sunt presupuneri de făcut, ori avem un continent acoperit de ghețari, cari lunecă în mare și apoi se rup, ori avem o pătură de ghiață plutitoare, de la marginele sudice ale căruia se rup munții de ghiață.

Dacă ar fi un continent, socoteala arată că o grosime de peste o mie de metri a ghețarilor ar produce la temelia acestora temperaturi de zero grade, deci s'ar topi ghiața și ghețarii ar luneca spre ocean.

Asta presupunînd 15 pînă la 25 grade sea mai joasă temperatură a ernei.

Iar a doua presupunere, ar fi și la polul sudic o mare adîncă întocmai ca la acel nordic și avînd în vedere temperatura s'ar face o pătură de ghiață care nu s'ar mai fi topit. Pe această pătură de ghiață s'ar așeza zăpada și ar îngroșa-o. Apa poate fi destul de rece pentru a nu putea topi baza păturei de ghiață, dar va fi în stare de la o adîncime ce se poate ușor socoti. Deci de la o vreme pătura de ghiață trebue să aibă o grosime neschimbătoare: să se topească pe atîta la bază pe cît crește la suprafață. După socoteli adîncimea de la care ar începe topirea bazei gheței ar fi 1320 de metri.

Prin urmare pătura de ghiață nu poate fi sub fața mărei mai groasă de 1320 de metri și cu cei o sută, două deasupra avem o placă groasă de 1420—1510 de metri, din cari se rup munții de ghiață.

*

Vom vedea acum ce noi descoperi ne au mai adus expediția polară care s'a întors zilele trecute de acolo.

Atunci o să ne facem o ideie mai exactă despre ceea ce este la polul Sud,—iar în curînd cinematograful o să ne poată da vederi „după natură" din acele misterioase regiuni.

Litere-Științe-Arte

Nume și renume.—In numărul de eri am relevat în această parte a ziarului neplăcerea pe care o sufăr unii dintre scriitorii noștri văzîndu-și numele stropșit, sau ortografiat în variate feluri.

In altă ordine de idei s'ar putea înregistra un fenomen asămănător cu privire la cetirea numelor peste hotare. Cine, bunăoară, dintre cetitorii străini, franceji germani, engleji, etc. ar putea ceti corect numele unui Caragiali, Vlăhuță, Delavrancea, Coșbuc ? La noi, cine poate pronunța exact numele unui Bjoernstjerne Bjoernson, atît de complicat ca ortografie ? Nu o singură dată am auzit discuțiuni și dispute asupra modului cum trebue cetit numele de Mendès ori al d-nei Suzanne Desprès.

E clasică statistica după care numele lui Shakespeare se scrie în... 33 de feluri. Dintre cele mai plăcute detalii este acel pe care l'a înregistrat poetul Heine asupra numelui său rostit de parizieni. Din Henri Heine ajunsese să se audă și să se înțeleagă: *Un rien*, o nemica !

Lucrurile aceste dovedesc că între renume și nume nu e totdeauna legătură destul de tare și că fie ce grai își are capriciile sale ce se manifestă cu osebire în scriirea și cetirea numelor.

*

Wellman americanul, care a voit să meargă la polul Nord în balon, dar n'a isbutit, va cerea din nou anul acesta. Balonul lui „Amerika" e durat în 1906, dar acuma l'a îmbunătățit mult. Are două motore deosebite, de și poate zbura și numai cu unul.

Poate ridica 19,000 de funți. Puterea mașinei e de 250 de cai. E lung de 60 de metri și are o încăpere de 9000 m. c. Duce 6000 de funți de gazolină și poate sta trei zile în aer.

Va avea în gondolă sănii, cîini, hrană. Până la pol, fiind de la Spițberg 700 de mile iar fi destul trei zile pentru dus și întors.

Planul e să ajungă la pol. Să se coboare să facă observații (are 2 oameni cu el), apoi să caute a ajunge în America pe ghiață cu săniile.

*

Femeile din Pittsburg sunt în mare agitație : e vorba să apere și să ia sub protecția lor pe un Baby, care a „debutat" de curînd pe scenă. Se reprezinta „Madam Butterfly. Geraldina Farrar cînta în rolul Litular și ținea în brațe un copilaș pe care direcția teatrelor îl angajase pentru acest scop.

Pe cînd cîntăreața cînta cu mult elan un regi tru înalt, în micul copil se redeștepte ambiția și invidia; începu să plîngă enervat. Cîntăreața nu s'a lasat însă turburată și și-a sfîrșit rolul. Publicul se separă în două tabere, domnii admirau ținuta primadonei, care a continuat să cînte mai departe, pe cînd d-nele erau convinse, că față de copilaș, cîntăreața s'a purtat fără considerație și fără delicateță.

*

O converzație telefonică a avut loc între Stockholm și Berlin. Conversatorii au fost doi ingineri suedezi Egner și Hoelstream, inventatorii unui microfon care face minuni acustice.

Aparatul lor a servit pentru comunicația dintre Stockholm și Berlin. Sensibilitatea aparatului este așa de intensă, încît se speră că grație microfonului se vor putea dubla distanțele cele mai mari la care se putea telefona până acum.

*

Vîrsta pămîntului este o chestiune care a preocupat pe geologi de multe, multe secole.

Incă pe cînd Darwin a scos cartea sa asupra originei specielor, se credea că pămîntul trebue să fie în etate de cel puțin 230 milioane ani.

Mai tîrziu fizica pămîntului făcînd progrese, se făcu socoteală cît timp ar trebui unui corp lichid fierbinte spre a se întări și răci și se ajunse la concluzia că pămîntul este cu mult mai în vrîstă astăzi descoperirea radiumului și teoriile asupra radiactivității corpurilor aruncă o nouă lumină asupra acestei probleme.

Fisicianul englez Strutt comunică în „Nature" că el citește vîrsta pămîntului dupe anumite minerale cari conțin substanțe radioactive.

El a descoperit că thorianet-ul conține 9 c. metri cubi de helium la un gram de mineral. Socotind timpul care a fost necesar la formațiunea cantității de helium din substanțe radioactive și socotind cantitățile de helium existente în thoriamth ajunge la consluzia că formațiunea lor a trebuit să dureze cel puțin 240 milioane ani.

Cine ar fi crezut vre-o dată că un corp ar putea să-și tradeze singur vîrsta sa ?

Intre ministru și învățător [8)]

Am ajuns la nodul gordian. C. Pogor, învățătorul de la Prigoreni, prin adresa No. 752 din 6 Februarie 1909 e invitat să răspundă la chestionarul trimes de minister asupra activității extrașcolare încă din 15 Iulie 1908, cu ordinul circular 3822.

Era în a 8-a lună și C. Pogor nu mai răspundea și nici revizoratul de Iași nu putea înainta ministerului dosarul chestionarelor din județul Iași, lipsind a lui C. Pogor.

De ce întîrzia C. Pogor ?

Revizoratul de Iași cu adresa No. 752 îi face cunoscut că „în caz contrar va fi nevoit a raporta ministerului spre a vă pedepsi de neglijența ce o arătați față de autoritatea școlară.

Revizor școlar de Iași, e dl. Nae Ionescu.

C. Pogor întîrzia cu respunsul, căci întrebările din chestionar erau de așa natură, că răspunsul lui ar fi fost o critică directă făcută însuși ministrului.

Iată ce cerea ministrul în chestionarul său, ca să răspundă: acte din archiva școalei, procese-verbale de inspecția făcută la școală, la bancă, la obști, ordine oficiale, *scrisori particulare de încurajare și mulțumire*, recompense, articole de gazete ; să se arăte numele persoanelor ce au fost contra activității extra-școlare, sau autorităților cari au împiedecat, ordine scrise sau *scrisori particulare*, să se dea fotografiile lor ; ba li se cere să spună sfîntul adevăr, fără ură fără părtinire.

C. Pogor era într'un mare impas.

Inspecții la bancă ! făcute rău și greșit de inspectorul general Dumitrescu Bumbești.

Scrisori particulare ! însuși scrisorile lui Haret, adică ale ministrului.

Ordine oficiale ! Ordinile aceluiași domn Haret contra lui Pogor, după ce prin scrisori îl îndemnase.

Fotografii ! fotografia însuși a ministrului Haret a lui I. G. Duca, Dumitrescu Bumbești, C. Sterea etc. etc.

Putea face aceasta C. Pogor ? Nu, dar a fost silit și a făcut'o.

In 6 zile s'a pus Pogor și în durerea lui sufletească a scris memoriul chestionar, și la 14 Februarie l'a trimes revizoratului. Rar am cetit bucată mai simțit scrisă, căci e ruptă din inimă.

A zis cînd-va Juvenal că *indignatio fecit versum*. Și la C. Pogor ; indignarea l'a făcut să comită stil. E o bucată literară în proză de atîta inimă, de atîta colorit, că voiu servi cititorii „Opiniei" cu reproducerea *in extenso* a întregului memoriu de 7 file. Veți găsi de toate, durere, luptă pentru adevăr, strigare la cer pentru cei mari și de sus, svîrcolirea omului îndurerat ; apoi figuri, imagini, imaginație.

Și în disperarea lui n'are margini. A scris pentru un ministru, cum scrie un artist pe scenă la teatru să sgudue publicul privitor.

Iată cîteva specimene :

Intrebare: Fost-a oprit învățătorul să se mai ocupe de bănci și de obștie ? Cînd și de cine ?

Răspuns : La 8 Martie 1908, inspectorul comunal împreună cu revizorul școlar din ordinul d-lui ministru actual în fața țaranilor m'a ultragiat și m'a oprit de a mă mai ocupa de bancă și de obștie, iar mai pe urmă d. ministru actual *(i. d. Spiru Haret)* fiind indus în eroare prin ord, No. 2397 din 1908 de asemenea m'a oprit a mă mai ocupa de bănci.

Intrebare : Ce mai aveți de zis în chestia obștiei ?

Răspuns : Mai am de zis că Casa Centrală a băncilor populare a dat concurs la înființarea ei, dar tot ea a și distrus'o prin greșelile ce a făcut.

Apoi inspectorul și controlorul băncilor din nepricepere și răutate, falsificînd conturile m'a aruncat în cea mai mare încurcătură, etc.

„Vă mărturisesc, d-le Ministru, că cu niște adevăruri așa de crude eu nu pot complecta chestionarul fără de un ordin special al d-voastre."

Iar în alt loc :

„ Și vă asigur, d le Ministru, că expresiunile energice din acest memoriu, ce par a fi eșite din cadrul modestiei se datoresc unui ministru sînt cele mai sincere spuse în baza sfîntului adevăr, dar cari tradează o colosală revoltă sufletească...

Iar mai jos :

... Atunci băncile populare și cooperativele sătești departe de a contribui cu ceva la propășirea economică a neamului românesc, ele sînt niște morminte deschise, în care rînd pe rînd vor cădea toți învățători impreună cu întreaga lor familie, iar inspectorii și controlorii băncilor sînt niște *ciocli*. care îi vor acoperi de vii cu țărînă spre a nu se mai ști de numele lor".

Iar revizoratului școlar îi răspunde :

„...Chiar dacă ar deveni împrejurările ca să mi se pericliteze cariera de învățător, declar că pentru onoare, dreptate și adevăr, nici pe aceasta nu voiu cruța-o !"

A observat cetitorul ce interesant a devenit cazul C. Pogor.

Ministrul Haret primește memoriul... cea mai strașnică filipică — nu ca a lui Nicu Filipescu de la Făurei !—ce a primit vre-odată ministrul Haret de la unul din ai săi „supus și prea plecat servitor" — cum iscălește învățătorul C. Pogor—și cu toate acestea ține ghiozdanul închis, tace tăcere de mormînt.

Ca să i se zică unui ministru că cel care a oprit obștia și banca e însuși d-sa; să i se ceară să aducă fotografia dușmanilor băncii și a obștiei, și învățătorul să adncă fotografia ministrului după fototipia Socec; să i se ceară să citeze ordine și scrisori particulare de încurajare și de oprire, și învățătorul să fie silit să aducă o desagă de scrisori scrisul mărunt ca de muere, scrisorile chiar ale lui Haret, ordinele chiar ale ministrului e tot ce poate fi mai interesant, nu e așa ! dar și trist, foarte trist.

Băncile să fie morminte ! iar controlorii *ciocli !* e tare, ustură, dar drept, nu e așa !

Și ministrul Haret tace de frica anarhistului agitator Haret și de ordinele ministrului Haret.

E cel mai mare impas ce l'a avut vre-odată un ministru, fie el chiar și Haret !

Și Haret a trecut peste Rege, peste legi, peste Senat ! Ei bine ! peste Pogor Haret nu va trece nici odată, căci e însuși Haret la mijloc.

A deschide Haret chestia Pogor, însamnă a-și deschide indirect chestia Haret chiar, și asta nu o dorește, nu o face, nu o poate face.

Și acum iubite cetitor, te îndemn să-l cetești pe Pogor în proza lui aprinsă de felul cum se tîngueste și dă-i dreptatea, cere să i se dea, țipă să i se dea.

Informații

❑ *Consiliul facultății de medicină din București, întrunit ieri la orele 6 d. a. a hotărît ca doctorii romîni să nu ia parte la Congresul internațional de medicină de la Budapesta.*

Consiliul a redactat un memoriu, care va fi tradus în franțuzește, și împărțit tutulor membrilor congresului, și în care se spune că dată fiind purtarea autorităților ungurești față de doamna Vlad, nici un medic romîn nu va lua parte la acel congres.

❑ **O declarație a liberalilor.**—Liberalii democrați din Prahova fac, în ultimul număr al ziarului lor *Liberalul — Democrat*, următoarea importantă declarație :

Rațiunea noastră de a fi și lozinca noastră în luptă va fi combaterea tendințelor socialiste.

Am văzut cu legile agrare, cum s'a introdus anarhia la sate, căci în repețite rînduri țăranii au pătruns cu forța, pe pămînturile proprietarilor cerînd să li se dea pămînt pentru islazuri și a fost nevoe în cele din urmă de intervenția armatei.

Am văzut apoi cum, cu modificarea legei clerului, s'a introdus anarhia în biserică, silindu se un înalt prelat să declare că legea votată este o eresie.

Am văzut iarăși cum s'a introdus anarhia în magistratură, mai întâi cu faimosul caz dela Iași, provocat de magistratul Hamangiu, și cu care ocazie ministrul de justiție a avut o atitudine din cele mai condamnabile și jicnitoare prestigiului justiției.

Nu e un act din activitatea actualului guvern inspirat și condus de socialiști, care să nu ne învedereze că sistemul politic întronat de ei constitue cel mai imens pericol pentru normala și pașnica dezvoltare a tinerei noastre țări.

De aceia, socotind că datoria cea mai de căpetenie a ori cărui sincer patriot, e de a ridica pavăză de ocrotire în contra tendințelor socialiste, vom fi alături de oricare grup sau partid politic, care va avea conștiința clară a aceleași datorii, de a combate și zădărnici încercările acestui dușman al țărei și al neamului.

Fi-vor aceștia conservatori-democrați, sau conservatori-junimiști, vom fi alătura de ei, vom face pact cu ei pentru a combate, cu succesul pe care îl dă puterile unite, acest curent primejdios pentru țară.

Acesta fiind programul nostru și el fiind bine determinat, nu ne îndoim că vom găsi ecou în sentimentele adînci ale tuturor oamenilor de bine, independent de programul partidului politic în care ei s'ar găsi înregimentați.

❑ **Comisii examinatoare.**— Pentru examinarea elevilor preparați în particular de curs primar s'au întocmit definitiv trei comisiuni și anume: Una prezidată de d. Vartic va examina la școala Treilerachi a doua prezidată de d. Arbore, la școala Adamachi, a treia prezidată de d. Ștefănescu, la școala Mihail Cogălniceanu.

❑ Scriitorul englez, filoromîn Setton, Watson, însoțit de d. Moroianu, a părăsit aseară Iașul, plecînd la Fălticeni, iar de acolo se va duce la Botoșani.

❑ Trenul de București a sosit azi cu o întârziere de 45 de minute.

❑ Primul-procuror a fost delegat să susție acuzările în toate procesele din seziunea din lunie a curței cu juri.

❑ Elevul Gheorghiță, din cl. VI a școalei normale „Vasile Lupu", a obținul o bursă de 150 lei lunar pentru a se duce la München să studieze sculptura și xilografia.

Elevul Ghiorghiță are multă aplicație pentru sculptură și a dat dovadă săpînd niște iconițe și lucruri de artă bisericească care au atras atențiunea profesorilor și a ministrului.

❑ Judecătorul ocolului I a reclamat parchetului cazul furtului celor două recipise, din sartarul biroului jndecătoriei, din care o recipisă, pe sumă de 335 lei, a și fost încasată de fur.

Judecătoria ocolului I, cea mai principală din oraș n'are ladă de fer, așa că hîrtiile de valoare se pun într'un sertar, forțarea căruia nu cere multă muncă.

S'ar cădea să se iee măsuri.

❑ Senatul universitar și consiliul facultății de medicină au delegat pe domnii profesori doctori C. Botez, E. Juvara și Gabriel Socor, cu facerea raportului asupra titlurilor și lucrărilor candidaților la catedra de oftalmologie de la facultatea din București.

❑ D. Romeo Obreja, secretarul facultății de științi, obținînd un concediu de o lună va fi suplinit de d. V. Bălănescu.

❑ Societățile de asigurare *Patria și Dacia—România* vor fuziona zilele acestea.

D. Romalo, directorul „Patriei", va fi numit sub-director al societăților fuzionate.

❑ **Ministerul de interne a acordat societății de aducerea apei de la Timișești, să aducă 140 lucrători din Bucovina.**

❑ Consiliul de resboiu al corpului IV de armată s'a întrunit astăzi și a judecat cîteva procese de mică importanță.

❑ **Pentru cititorii noștri din localitate** —Pe lîngă depozitele și chioșcurile existente, depozitarul nostru din localitate a mai înființat următoarele depozite noi :

1) Ecaterina Popovici, debit de tutun str. Sft. Lazăr No. 33

2) Profira Dăscălescu, debit de tutun str. Socola No. 37.

3) Paraschiva Emanoil, debit de tutun str. Socola 56.

4) F. Rubins, magasin de sticlărie str. Nicolina No. 32.

5) Soitux, cîrciumar vis a vis de Abatorul de vite.

6) H. Drubici, cîrciumar, str. Cuza-Vodă No. 52.

7) Gh. Balcan, deb. de tutun str. Palat No. 46.

8) L. Hagiu, debit de tutun str. Anastasie Panu No. 48.

9) Maria Alexandrescu, debit de tutun str. Anastasie Panu No. 21.

10) Margareta Maticiuc, debit de tutun str. Veche 63.

11) H. Leonte, debit de tutun, capela Armeană No. 4.

11) Ștefan Velik, deb. de tutun strada Ghica Vodă No. 26.

12) Vasile Croitoru, debit de tutun Balevardu Ferdinand No. 4.

„VULCAN"

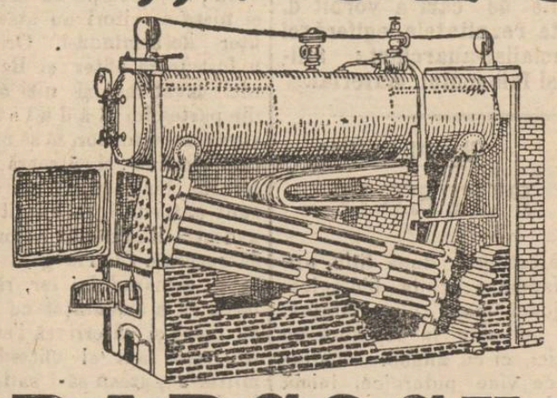

FABRICĂ DE MAȘINI

SOCIETATE ANONIMĂ

BUCUREȘTI

EXECUTA CA SPECIALITATE:

CAZANE

multitubulare cu circulațiune de apă și supraîncălzitoare

SISTEM ȘI BREVET

BABCOCK-WILCOX

LONDON

Curățitoare de apă brevet HALVOR BREDA, Transmisiuni de forță Economisoare

OFERTE ȘI PROSPECTE după cerere GRATUIT

❑ *D. profesor dr. I. Cantacuzino membru în comisia de judecată a profesorilor secondari şi superiori, a demisionat din acea comisie, în urma rezoluţiei puse de d. Haret.*

Ministrul instrucţiei se află deci în faţa a două demisiuni.

❑ **Din Bucovina.**—Marţi, după cum am comunicat, tribunalul corecţional din Cernăuţi a judecat procesul celor 46 studenţi romîni, cari au participat la demonstraţiile din 9 Februarie, contra baronului Wasilko, şi al d-lui Dori Popovici, învinuit ca instigator.

Şedinţa a fost prezidată de d. judecător Teodor Alcaz.

Au fost ascultaţi un mare număr de martori. Procurorul a căutat să combine demonstraţia cu curentul creştin-social. După cum am anunţat, studenţi au fost achitaţi.

— In Clocucica a murit marele proprietar romîn Ilie Mudreac.

— Ministerul de comerţ a încuviinţat construirea unei linii telefonice interurbane între oraşele Rădăuţi-Solca-Gura-humorului-Cîmpulung şi Vatra Dornei.

— Duminică, pe la orele 4 p. m. s'a deslănţuit asupra Cernăuţului şi împrejurimi, o furtună însoţită de grindă şi o ploaie torenţială, cauzînd mari stricăciuni.

Sămănăturile din suburbiile Roş, Clocucicat şi Caliceanca şi pomii de asemeni au fos stricaţi. La Clocucica a fost omorîte cîte-va vizite.

❑ Moşia Băluţă (Romanaţi) a fost cumpărată de casa rurală cu 217.000 lei.

❑ Funcţionarii cari sunt dispensaţi de mobilizare pe anul 1909 1910, vor trebui să se prezinte la corpuri în cazul cînd mobilizarea va fi reală, dacă vor primi ordine anumite de serviciu, după decretarea mobilizărei.

❑ După cum anunţat Luni se va începe examenul de capacitate la şcoalele normale.

Ministerul a întocmit un regulament special pentru acele examene.

Probele scrise se vor face la toate şcoale normale în zilele de 1 şi 2 Iunie. Vor fi admişi la probele orale candidaţii cari vor obţine nota 7 la fie-care probă scrisă.

Vor fi consideraţi ca reuşiţi, candidaţii cari vor întruni nota 7 ca medie generală a tuturor probelor.

Candidaţii, cari nu vor reuşi la acest examen, se vor putea prezenta într'o nouă sesiune.

❑ Societăţile de asigurare continuă să-şi vîndă imobilele rurale.

Alaltă-ieri „Naţionala" a vîndut moşia Voetinul, din R. Sărat, cu 105,2000 lei, d-lui I. G. Grădişteanu.

❑ Se afirmă că d. de Giers, ministrul Rusiei în Bucureşti, va fi numit ambasador la Berlin.

Ultime informaţii

❑ **Avertisment** „Solidarităţei"—*Senatul universitar însărcinase pe d. profesor P. Bujor cu o anchetă la societatea studenţească „Solidaritatea", anchetă pe care profesorul a făcut'o în luna Februarie, cînd depusese şi raportul seu la rectorat.*

Văzînd, însă, că după trecere de trei luni, nu s'a dat nici-o urmare raportului, d. Bujor s'a plîns de aceasta rectorului, printr'o scrisoare ce i-a trimes-o acum cîteva zile.

In urma acestora, Senatul a fost convocat şi în şedinţa de alaltă-eri s'a ocupat de acest raport. Erau de faţă d-nii profesori: dr. G. Bogdan, P. Bujor, dr. G. Socor, A. Mănescu şi Teohary Antonescu, lipsind d. Matei Cantacuzino, care era dus la Bucureşti.

D. Bujor a cetit raportul seu, care cuprinde 8 puncte şi care este mai mult o operă literară, în care se insistă asupra educaţiei greşite ce se dă elevilor în licee şi cari, venind la Universitate, în loc să găseacă un teren mai prielnic în înalta şcoală, se înscriu în anumite societăţi studenţeşti, unde găsesc elemente şi mai rele de cît în liceu.

D. Bujor insistă în raportul seu asupra bibliotecei „Solidarităţei", din care lipsesc 400 volume. Arată că localul societăţei se compunea dintr'o odaie foarte mare şi două mai mici. In odaia cea mare a găsit un pian şi foarte multe mesuţe de joc, pe cînd biblioteca se afla situată într'o odaie aşa mică şi întunecoasă, că nici ziua nu se vedea nimic.

Raportul conchide la desfiinţarea acelei societăţi.

Ceilalţi din Senat au savurat cu deliciu opera literară a distinsului lor coleg, dar fără a întra în discuţii mai amănunţite, au hotărît să aplice avertismentul amintitei sveietăţi.

D. Matei B. Cantacuzino, care a sosit astă-zi în oraş, şi-a exprimat regretul că importantul raport a fost cetit în lipsa d-sale.

❑ *D. prefect al poliţiei menţine şi acum, vara, sistemul zis caritabil, de fapt foarte deplorabil, al vînzărei biletelor de teatru, prin agenţii poliţiei.*

In cursul aceleaşi septămîni agenţii cutreeră prăvăliile şi casele evreilor, vînzînd cu de-a sila următoarele: bilete pentru reprezentaţia cantinei şcolare; pentru trupa de operete a d-lui Alexandrescu şi pentru o reprezentaţie cu dans.

Intrebăm, ce înseamnă oare această bătaie de joc şi cum să fie paza oraşului mai puţin detestabilă de cît este, cînd agenţii sunt puşi la asemenea ocupaţii inavuabile?

Sufere oraşul, sufere transmiterea exactă a procedurilor, evreii sunt torturaţi de poliţişti şi poliţiştii sunt ruşinaţi de evrei— indcă prefectul nostru ie... filantrop.

❑ Comitetul executiv al Clubului Meseriaşilor Romîni, care organizează întrunirea publică, în sala Pastia, pentru Duminecă, 31 Mai, oarele 3 p. m., în chestia scumpirei traiului, face apel la toate clasele sociale de a participa la această întrunire, întru cît, discuţiunile ce vor urma sunt de ordin general şi interesează pe toţi cetăţenii fără deosebire.

❑ Numitul V. Stan din Ungheni, fiind în ceartă cu concubina sa şi cu soacra sa Elena Chiper, aceasta l-a opărit eri cu apă clocotită.

❑ La marile serbări se vor avea loc în sările de 6 şi 7 Iunie la grădina Copou, vor fi şi curse de biciclete, pentru care se vor decerne premii.

Inscrierile se fac până la 3 Iunie la d. R. Tufli, profesor.

❑ Consiliul de răsboiu a judecat astăzi procesul caporalului Sîrcu Neculai, detaşat cu disciplina la închisoarea militară Galata, acuzat de loviri.

In urma depoziţiilor d-lui locot. Bijulescu, comandantul închisoarei, chemat ca informator în urma dovezilor ce s'au produs, numitul caporal a fost găsit nevinovat şi a fost achitat.

❑ Comitetul societăţei veteranilor a decis a convoace într'un congres pe toţi veteranii din ţară.

Congresul va avea loc la Bucureşti şi se va discuta ameliorarea stărei veteranilor.

❑ **Islazurile şi Academia.**—Pentru formare de islazuri, Academia Romînă a mai vîndut următoarele porţiuni de pe moşiile ei: 42 jum. hectare din moşia Koşieri (Suceava), cu 16.575 lei; 85 jum. hectare din moşia Udeşti (Suceava), cu 40185 lei; hectare din moşia Borzeşti (Bacău), cu 26.754 lei; 22 hectare din moşia Rădeana (Bacău), cu 12 012 lei şi 80 hectare din moşia Bălceşti (Vîlcea), cu lei 22.240.

❑ Membrii consiliului comunal au fost convocaţi pentru astăzi la orele 4 şi jum. în şedinţă extraordinară.

❑ După cum s'a anunţat, clubul Jokey va institui un premiu la alergările din 14 şi 21 Iunie, numit al „subscriitorilor".

Calul care va învinge va fi cumpărat de comitet şi apoi prin tragere la sorţi calul va fi cîştigat de unul din subscriitori.

Comitetul a primit foarte multe subscrieri, care sunt de cîte 5 lei.

❑ Inginerul Teodor fiind însărcinat de tribunalul Iaşi cu facerea hotărniciei la moşia Prigoreni, comuna Brăeşti, judeţul Iaşi, ţăranii, la sosirea în sat a inginerului, s'au răsculat iar unul din ei, Gh. Crăciun, a ameninţat pe inginer cu moartea, dacă va aşeza semnele provizorii.

❑ Veteranii pensionari, care au servit în campania din 1877 şi cari posed „crucea trecerei Dunărei" vor trebui să prezinte administraţiei financiare brevetul acestei decoraţii, pentru a obţine reducerea de 4 la sută.

† **Maria A. Catargi.**—In Impasul 40 de Sfinţi 2, locuia o femee bogată în ani, bogată în fapte bune, o femee care se trăgea din neam foarte mare, din neamul Doniceştilor, şi a cărei întreagă viaţă a fost dedicată facerilor de bine.

Maria A. Catargi era născută în 1820. Avea deci aproape 90 ani şi astă zi dimineaţă a plătit tributul morţei.

Defuncta a fost soţia lui Alex. Gh. Catargi, fost president al înaltei Curţi de Casaţie, fiul vornicului Iordachi Catargi.

A fost iniţiatoarea, după războiul din 1877, a Societăţei de bine facere din Iaşi a cărei presidentă a fost şi a creat şi „Azilul de infirme" din str. Busdugan unde sunt întreţinute 16 infirme. In capul acestei instituţiuni de bine facere se află acum d-na Ana D. Rossetti, fiica defunctei.

După urma defunctei rămîn domnii: D. Catargi, consilier la înalta Curte de conturi, şi Mihai şi căpitan C. Catargi; iar fiice, doamnele: Ana Rosseti, văduva regretatului prim preşedinte al Curţei de Iaşi; Cleopatra Diamandy, văduva regretatului fost primar al Iaşului; contesa de St. Angel şi doamna Elena Vidraşcu, soţia d lui Michel Vidraşcu consilier la Curtea de Apel din Bucureşti.

Inmormîntarea regretatei va avea loc Duminică, 31 Mai, ora 2 p. m.

Rugăm familia să primească distinsele noastre complimente de condoleanţe.

❑ Mai mulţi streini cari se interesează de comerţul de lînuri au venit în ţară spre a face cumpărări de lînuri şi s'au adresat în acest scop şi la ministerul domenilor (serviciul zootechnic) spre a lua informaţiuni despre calitatea lînurilor cari se găsesc pe la oeriile Statului.

❑ Cei 70 de elevi ai clasei a 7-a a şcoalei fiilor de militari din Iaşi, sub conducerea d lui lt.-col. Georgescu Crisdulo şi împreună cu profesorii lor, au sosit eri la Constanţa.

❑ **Judiciare.**—Pentru ocuparea locului de copist în grefa camerei de punere sub acuzare, se va publica concurs pentru ziua de 8 Iunie.

— D. I. Bantaş, a fost numit copist în grefa secţiei III-a a tribunalului, în locul d-lui Bogdan, înaintat ajutor de grefier.

— La secţia I-a a Curţei s'au terminat ieri importantele dezbateri în procesul de moştenire d'intre doamnele Eugenia şi Elena Docan.

Pronunţarea mîine.

— Trib. secţia II-a a infirmat mandantul de arestare al lui Marcu Noe Iosipovici.

— Procesul lui Gh. Botez şi al Mariei Faur, acuzaţi de atentatul cu furt contra d-nei Victoria Cozadini, se va judeca la 4 Iunie, la Curtea cu juri.

— La 6 Iunie se va judeca procesul negutitorului Kascalovici şi Ilovici, acuzaţi de dare de foc.

— Curtea de Apel secţia I-a s'a pronunţat astă zi în importantul proces d'intre Creditul urban din Iaşi cu d. Mavroyani din Galaţi.

Curtea, cu majoritate, a respins ambele apeluri menţinînd la 63.000 lei despăgubirile acordate d-lui Mavroyani. Domnii prim-preşedinte Burada şi consilier Crivăţ, în osebită socotinţă, au fost pentru reducerea despăgnbirelor la 45,000 lei.

— Creditorii firmei Donnenfeld şi Becker, întruuiţi astă-zi, au votat concordatul firmei.

— Tribunalul a declarat în stare de faliment pe comerciantul Iosub Aron.

— Tribunalul secţia I-a a confirmat astă-zi mandatele de arestare ale lui Gavril Ferariu şi Mariei Mozarachi, autorii omorului din Cucuteni.

❑ Astăseară Vineri cinematograful ne înfăţişează pentru a doua oară serbările aniversărei de 70 ani a naşterei M. S. Regelui şi vizita Prinţului moştenitor al Germaniei în Capitala ţărei. Intreaga festivitate este înregistrată cinematografic de un trimisspecial al casei pariziane şi graţie timpului foarte favorabil din acea zi, toată serbarea a fost prinsă cu o precizie fenomenală.

Pentru întăia oară cinematograful ne transmite pe pînză întreaga familie regală, şi înaintea spectatorilor apar aevea: Regele purtînd bastonul de mareşal al armatei germane, oferit ca dar de Imparatul Wilhelm, Regina, Principele Ferdinand, Principesa Maria, micii prinţi, şi micele princese, Carol Anton de Hohenzollern fratele prinţului Ferdinand, Prinţul Wilhelm moştenitorul tronului Germaniei, corpul ofiţeresc etc.

Vizita la Palatul Regal, la Mitropolie, pe străzile Bucureştilor, Capitala ţărei decorată şi pavoazată în plină serbătoare, trăsurile şi suita regală, damele de onoare, Prinţul Germaniei sărutînd mîna reginei noastre, armata, mulţimea. Intregul cortegiu la Vatra Luminoasă, Opera şi entuziasmul Reginei etc.

Noul program de astă seară Joi mai cuprinde şi un mare număr de scene comice, sportive, instructive, în plin-aer, etc. etc.

Duminică matineu la Circui Sidoli—la 5 ore ziua—programul va cuprinde şi Serbările Aniversărei.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti 29 Maiu.

Plecarea d-lui Haret

Bucureşti.—D. Spiru Haret, ministrul cultelor, care a luat concediu de la întăi Iunie, va pleca Luni dimineaţă în străinătate.

Deraiare

Bucureşti.—Aseară la orele 10 jum., s'a întîmplat o deraiare în staţia Prahova.

Un tren de marfă care venea spre staţia Prahova a deraiat, sfărmîndu-se trei vagoane însarcate. Pagubele se urcă la 100.000 lei.

Cauza deraerei e schimbarea greşită a acului.

Trenul de Galaţi şi cel din Iaşi erau să se ciocnească din cauza acestei deraeri, şi au fost nevoite a se retrage înapoiu.

N. R. Din această cauză trenul de Bucureşti a sosit azi dimineaţă cu o întîrziere de 45 minute.

Mişcarea la C. F. R.

Bucureşti.—Pe ziua de 1 Iulie s. v., s'a făcut următoarea mişcare în serviciul C. F. R. s'au sporit salariile impiegaţilor: Focşeneanu Ştefan şi Barhot Nicolae.

Au fost declaraţi reuşiţi la examenele de comerţ următorii impiegaţi:

Chilian Petru (Vîrcerova) Sergiu Ionescu (Craiova) P. Constantin (R.-Vâlcea) Petrescu Nicolae (Obor) Stănescu Constantin (Bereşti) şi Concioresecu Ioan (Galaţi).

Elevi eliminaţi din şcoală

Bucureşti.—Ministrul instrucţiei publice prin o decisie, a eliminat din şcoala de architectură pe cei 15 elevi străini care au provocat cunoscuta grevă.

Mişcarea în armată

Bucureşti.—D. lt. Gheorghiu Dimitrie din regimentul 26 Rovine, e numit instructor la batalionul 26 de rezervă în locul d-lui locot. Simionescu A.

D. locot. Georgescu Dim., din batalionul 2 vînători, a fost numit instructor la batalionul 2 de rezervă.

D. căpitan Petrăchescu C., aflător în disponibilitate, a fost trecut în poziţie de retragere, pentru infirmităţi.

D. sub-ofiţer Stircea Alex., din reg. 12 roşiori, a fost avansat sublocotenent în rezervă, în regim 4 roşiori; d. plutonier Saneşoru V., din reg. 4 artilerie a fost chemat temporar ca sublocotenent pe ziua de 1 Iunie.

Absolvenţii şcoalelor normale

Bucureşti.—Ministerul instrucţiunei publice a cerut şcoalelor normale să'i comunice numărul absolvenţilor, care dau examen de capacitate în Iunie.

Convenţia cu Austria

Bucureşti.—Deşi convenţia comercială cu Austro-Ungaria încă n'a fost ratificată, guvernul romîn totuşi a început să ia măsuri pentru punerea ei în aplicare.

Guvernul a numit o comisiune mixtă, pentru construirea abatoarelor de la frontieră, care comisiune s'a intrunit aseară sub preşedinţia d-lui Anton Carp.

Au luat parte la această şedinţă d-nii Vintilă Brătianu, George Assan, dr. Antipa, Ştefănescu medicul veterinar Cartianu, şi prof. dr. Filip şeful serviciului zootehnic.

Declaraţia lui Syr E Grey

Londra. — Răspunzînd unei interpelări Syr E Grey, ministrul de externe a declarat că suveranii Rusiei îşi propun, după ce vor vizita pe d. Falliéres la Cherbourg, să viziteze pe suveranii Angliei la Cowes.

Iarăşi cutremure la Mesina

Mesina.—Azi la 5.14 minute s'a simţit un uşor cutremur de pămînt. La 5.16 s'a simţit un cutremur ondulator de o durată de 10 secunde. Populaţiunea alarmată a părăsit baracele; cîteva ziduri crapate s'au prăbuşit.

Inginerul Borissow asasinat

Petersburg.—Inginerul Borissow, girantul uzinelor Mirzojew, care a fost în mai multe rînduri obiectul unor atentate, a fost asasinat azi dimineaţa cu focuri de revolver.

A fost ucis şi viziteul lui. Autorul asasinatului a rămas necunoscut.

S'au făcut mai multe arestări.

Budgetul Turciei

Constantinopol. — Camera a votat în unanimitate, budgetul extraordinar al exerciţiului în curs. Veniturile sunt evaluate la 5.325000 livre, cheltueliile la 5.211 38 livre din cari 3.258 463 pentru ministerul de război.

Explozie

Portsmuth.—O explozie s'a produs pe bordul unui sub-marin. Un ofiţer şi 3 marinari au fost rîniţi.

Numire

Petersburg.—Ministrul Rus pe lîngă sfîntul Scaun din Roma d. Lazonschi a fost uumit ajutor al ministrului de externe.

Anarhiştii din Paris

Paris.—Poliţia a făcut percheziţii la domiciliul a 25 anarhişti sindicalişti, în special la domicilul lui Herve, bănuind că ei pun la cale distrugerea liniilor telegrafice.

S'au găzit la 5 din ei, scrisori şi imprimate.

Misiunea turcă în Italia

Roma. — Regele a primit în mod solemn, misiunea turcă. Misiunea a fost condusă, în trăsuri de gală la Quirinal, unde aştepta Regele şi demnitarii Curţei.

Regele s'a întreţinut în mod cordial cu membril misiunei.

Incendiu groaznic

Frankfurt.—„Gazeta de Frankfurt" află din Montreal (Canada) că un mare incendiu a distrus în parte oraşul Quebec. Pagubele ar fi de jum. milion dolari. Numeroşi soldaţi şi pompieri au fost răniţi.

Decorări

Petersburg. — S'au acordat mai multe ordine misiunei turceşti, venită să anunţe urcarea pe tron a Sultanului Mehmed.

Ast-fel Gabriel Effendi a primit ordinul Vulturului. Alb. Halil paşa ordinul sf. Sava clasa I.

Chestia Cretei

Londra.—Aghenţia Reuter, află că se fac tratative între puteri, în chestia Cretei, spre a se putea aduce la îndeplinire hotărîrea luată în această privinţă acum un an.

Svonurile de negocieri în senzul tendinţelor turco-file sau greco-file, sunt născocite, căci trupele internaţionale vor fi retrase fără prejudiciu pentru revendicările părţilor interesate.

*

Constantinopol.— Cu toate asigurările date de cercurile turceşti, credinţa generală este că manevrele escadrei turceşti au un caracter demonstrativ cu privire la Creta.

Se asigură că reprezentanţii puterilor protectoare ale Cretei recomandă moderaţiune atit aci, cît şi la Atena în chestie Cretană.

FRIEDA ROSENBLATT
şi
S. J. SPIEGLER
logodiţi
Iaşi, 24 Mai 1909
In locul ori-cărei înştiinţări

4000 Decalitri vin alb şi roş ravac, recolta anului 1908, de vînzare. A se adresa domnului C. Kirilă strada Sf. Atanasie No. 16, Iaşi.

Teodor Stoienescu
Fost procuror de Curte
AVOCAT
Iaşi 17, str. Vechie
(poarta bisericei Bărboi).

No 4711.
Eau de Cologne
Cel mai bun remediu contra durerei de cap şi incordarea nervilor.

La dureri de cap sau la slăbirea totală a nervilor e suficient o fricţiune cu Eau de Cologne No. 4711.
Insufleţeşte şi răcoreşte în mod extraordinar de agreabil.
Veritabilă numai cu marca inregistrată
No 4711
pe etichetă albastră-aurie

Representant: JACQUES METHSAFT—IAŞI.

BYRRH — CEL MAI BUN VIN TONIC ŞI APERITIF

PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906.

BYRRH — Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (Thuir Franţa) — De vînzare La toate magazinele de consum din ţară

PONDOIR breveté Prix..... 6fr 50 R. GARIEL 2me, quai de la Mégisserie, PARIS — Abreuvoirs pour Poules et Faisans RATELIERS A LAPINS Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS en FONTE INOXYDABLE Prix 0f 60c. Raymond GARIEL 2me, Quai de la Mégisserie, PARIS — GRILLAGES, etc. Envoi franco de l'Album sur demande

GRILLAGES GARIEL 2me quai de la Mégisserie PARIS — Clôture de Chasse, le mètre... 0f 28; Châssis de couche, depuis..... 7 »; Paillasson pour abris, le mètre carré... 1 80; Porte-Bouteilles, pour 20 Places..... 2 »

RUCHE à Cadres mobiles Prix : 20f Gariel — 2me Quai de la Mégisserie, PARIS — GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à 0f 20

NEVRALGIELE

4480

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiile* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua di: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe di.

A se cere : LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere—Str. de Sus

Fondată în 1852

Aduce la cunoştiinţa intinsei sale clientele şi în special D-lor

Antrepenori, Arendaşi şi Proprietari

că pentru campania de lucru s'a asortat cu mari depozit de

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Ţevi, Robinete

şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apă

Tablă, Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.

Maşini agricole şi Pluguri

accesoriile lor de la cele mai renumite fabrici.

CURELE DE TRANSMISIUNI, COCS CU ANTRACIT ŞI CARBUNI DE FORJA.

Toate cu preţurile cele mai convenabile

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente *în VIENA fondată în anul 1858* Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46/100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţ-i peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" incheie asigurări :

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi :

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Gradina Chateau aux Fleurs

In fie-care seară LA 9 1/4 ORE

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Programul se schimbă Luni şi Joi

Grădina complect reînoiată şi amenajată cu amfiteatre, terase higienice cu poduri izolatoare, arene etc.

Preţurile: Loc rezervat 1 leu 25 bani. Terasa 1 leu 25 b, Arena 1 leu, Amfiteatru 50 bani.

In fie-care Duminică, MATINEU la Circul Sidoli, preţurile pe jumătate şi începutul la 5 ore p. m.

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE 0f 30c.

Raymd GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris — CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS — *RONCES ARTIFICIELLES.* les 100 mèt. 5f

BROSSE A TAPIS Prix : 14 fr. R. GARIEL 2me quai de la Mégisserie PARIS — Envoi franco de Catalogue

Dim. G. Longinescu AVOCAT — *Strada Gelia 77* — Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

TITUS LAPTEŞ AVOCAT *s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.*

Alfons Herovanu AVOCAT — *Str. Bărbei No. 19* — Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa I a Loteriei VI

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 19 Iunie 1909

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţi-vă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua şi Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere.

Preţurile oficiale :

1/8	Una optime	Lei	1,50
1/4	Un sfert	Lei	3,00
1/2	Una jumătate	Lei	6,00
1	Loz întreg	Lei	12,00

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat postal.

Garantez serviciu cel mai Prompt şi conştincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant omp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei

6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani

„ „ „ „ IV, 40 „

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 738 — Duminică 31 Mai 1909

GASCONADE

D. Ionel Brătianu a rostit un mare discurs la Tîrgoviște. „Cu minunatul său spirit de sinteză“, zice *Independența*, d. Brătianu a pus la cale toate chestiunile mari și mici cari frămîntă țara.

Știm ce să credem despre „minunatul spirit de sinteză“: el reiesă perfect din felul strălucit în care s'a săvîrșit „punerea la cale“. Capricii de dicționar și pace! După cum astă-zi unui nebun i se zice nervos și unui hoț cleptoman, tot așa unui om incapabil de concepții generale, care reduce chestiile cele mai grele la două-trei formule simpliste, ci se zice că are spirit de sinteză. Dar în definitiv, ce importanță are numele pe care-l dai lucrului, cînd lucrul e în văzul tuturora și ori-cine își dă seama de adevăratul lui înțeles? Vorba cîntecului:

Nu, nu-i oala, bat'o vina,
Vinul e toată pricina.

Noi nu ne vom ocupa însă de întreg discursul d-lui Brătianu. Lucrul acesta s'a mai făcut în ziarul nostru. Ci vom releva două *gasconnade* ale oratorului de la Tîrgoviște.

Intîia este *proba* pe care a dat-o d-sa că va mai sta la putere. Acum doi ani—a zis d-sa în esență—situația a fost mult mai grea de cît acuma, venisem la cîrmă în împrejurări grozave, aveam de îndeplinit opera de pacificare socială, și n'am fost copleșiți de greutatea operei și am rămas în fruntea trebilor; dar, mi-te acum!...

Și „spiritul de sinteză“ și-a făcut efectul: convivii au aplaudat frenetic și a rămas stabilit că, de-acum încolo liberalii se eternizează în budget. Dar cum se face că d. Costinescu nu și-a tras șeful de mînecă și nu i-a spus că n'are de a face... violoncelul cu iepurele?

Apoi acum doi ani era și d. Sturza care astă zi nu e; acum doi ani tocmai veniseră la putere și dacă nici în timpuri obișnuite guvernele nu cad după o săptămînă, cu atît mai puțin lucrul s'ar fi putut în împrejurările grozave de atunci; și în sfîrșit, acum doi ani guvernul a avut, în teorie, asentimentul întregei țări, iar *în fapt* concursul desăvîrșit al întregii opoziții: al partidului conservator-democrat — care exista deja virtualminte—și care i s'a asociat fățiș și bărbătește, ca și al vechilor conservatori cari, tărișgrăpiș, nu i-au făcut nici o opoziție.

Ei bine, ce asemănare este între situația de atunci și cea de acum? Nici una. Cu asemenea comparații poți să triumfi în starea de spirit inerentă unui banchet — fie acela chiar și un spirit de... sinteză; dar în fața țării care n'a luat parte la banchet—și care sub oblăduirea d-lui Brătianu este amenințată chiar să fie cu totul exclusă de la banchetul vieții—poți avea cel mult un succes de ilaritate.

Dar mai este și o a doua gasconnadă în discursul d-lui Brătianu. D-sa și-a permis să „zeflemisească“ pe toți aceia cari se ocupă de faimoasa remaniare. Adversarii noștri, a zis, în rezumat oratorul, au ajuns în așa sărăcie de subiecte în cît nu mă mai slăbesc cu remaniarea și își bat capul ca să știe dacă remaniarea se va face la 1 sau la 15. Evident, a fost iarăși aplaudat frenetic.

Noi ne întrebăm însă, dacă îndrăzneala d-lui Brătianu nu cade în cinism.

Inchipuiți-vă că aveți un debitor rău de plată, pe care-l abordați de o mie de ori ca să-și achite datoria și care nu numai că nu vă plătește, dar se încearcă să vă mai ia și peste picior:

— Lasă-mă, nene, c'ai ajuns banal! Ce-ți pasă dacă-ți voiu plăti și cînd anume?

Aceleași rost îl are și zeflemeaua primului-ministru; de cît, gravitatea lucrului e infinit mai mare, căci e vorba de o înaltă datorie și nu către un particular.

Consiliul de miniștri, nu este jucăria d-lui Brătianu; el este supremul diriguitor al aplicării legilor; prin urmare din capul locului, în însă-și alcătuirea sa, el trebuie să fie profund legal. Și dacă păstrarea de portofolii fără titulari nu este o ilegalitate în senzul judiciar al cuvîntului, nu mai puțin este o *eludare* a legii. Partea gravă a chestiunii stă însă în cauzele pentru cari anomalia asta se produce. Căci ori partidul e atît de sărac pe oameni, în cît nu poate nici să complecteze un cabinet și atunci ce garanție mai prezintă și miniștrii în funcție, de vreme ce este vădit că ai fost silit să iei ce ai putut? Or, partidul e frămîntat de lupte interne, fie de principii, fie de persoane, și atunci iarăși—e garanții prezintă un asemenea guvern?

Este cu totul falsă teoria d-lui Brătianu, că d-sa are să aprecieze cînd și cum să complecteze cabinetul. D-sa *trebuie* ori cînd să aibă un cabinet complect. Se pot admite și excepții. De pildă: *s'ar fi putut* prelungi concediul d-lui Sturdza. Era o cauză bine determinată, care justifica pe deplin lipsa temporară a unui titular. Cum se face însă că *atunci* d. Brătianu a fost excesiv de scrupulos în asemenea materii, iar azi se crede în drept să zeflemisească pe aceia cari în definitiv au părerile d-sale de astă iarnă?

Nu, nu-i reușesc discursurile d-lui Ionel Brătianu, sîntem siliți însă să recunoaștem că d-sale nu-i reușește nici tăcerea.

D. Brăteanu a calcat cu stîngul în noua d-sale situație; și a calcat și rău.

De la o vreme nu mai poate nici să pășască. S'a potmolit. Că face haz de necaz ca la Tîrgoviște, sau țipă cu disperare, cum face între intimi, același lucru e în fond și rezultatul același este.

Poate că va avea nevoe să-și îndrepte situația în opoziția. I-o dorim.

Extensiunea comisiei budgetare

Convocarea comisiei budgetare și, prin extindere, participarea mai multor deputați la lucrările preliminare ale viitorului budget, acum în vacanță parlamentară, a surprins cu drept cuvînt toată lumea politică.

Ce a motivat această grabnică convocare? Se anunță de pe acum deficite budgetare? Suntem la finele lui Mai și pînă acum n'am cetit situația pe April, prima lună a anului budgetar pentru a ști mersul încasărilor față cu anul anterior.

Anul se anunță rău; grînele merg rău; popușoaele s'au întors a doua oară; livezile și viile compromise; iar șesurile așteaptă apă, ploae. Statul și-a sporit cheltuelile cu 40 milioane lefuri, creînd mii de slujbe unele absolut prisoselnice.

O scumpete de traiu face viața foarte anevoioasă. Lumea se mișcă; intruniri peste intruniri; de la meseriași au început să se agite și slujbașii și mahala se întinde. Statul și-a croit atîtea inegalități budgetare că în mod fățiș funcționarii statului văd nedreptatea.

O reformă generală a salariilor se impune. O armonizare a tuturor lefurilor slujbașilor prin o lege unică de salarii e necesară. Să se clasifice slujbele după anumite categorii, luîndu-se în vedere titlurile, valoarea în stat, înlesnirea de înaintare, serviciile pretate, și chiar localitatea.

Neorînduiala de azi care stăpînește budgetul trebue să înceteze. De la rațiunea politică a inscrierei unei lefi în budget trebue să trecem repede—răpede la cea economică.

A se mai dăinui în sistemul de azi înseamnă a face să se plămădească revolta, și să ajungem și noi la statut. Funcționarii nu mai pot îngădui un singur moment ca nepriceperile conducătorilor politici să le plătească ei și numai ei. Statul e marele patron, care trebue să îngrijească de subalternii sei salariați.

Dar lucrările comisiei financiare în vacanță, trădează și partea politicei actuale, anume că guvernul nu e armonizat în chestiea armonizării salariilor.

Nu că nu va face nimic, dar tare ne temem că această chestie a armonizării de salarii va aduce definitiva desarmonie în guvern și va fi platforma retragerii de la putere. ***

Luptă pe hîrtie

Sezonul castraveților verzi, în politică, s'a înființat anul acesta cu mult înainte de vreme. Probabil că acestei calamități i se datorește faptul, că ziarele colectiviste, de acord cu cele carpiste, se ocupă de... viitoarea alegere parțială de la Vaslui.

Prin decesul mult regretatului nostru fruntaș Donici, o vacanță senatorială s-a ivit la Vaslui și, cel mai curînd, la **15 Decembre** *vor fi chemați alegătorii colegiului 1 Senat să se rostească asupra acelei vacanțe, care va fi oficial declarată la 15 Noemvre.*

Șapte luni ne despart deci de la acea alegere și de pe acum s'ar colectiviștii și junimiștii ca să anunță o nouă înfrîngere takistă, adică anunță cu multă precizie în Mai, că în Decembre nu va reuși candidatul nostru. Dacă deschidem colecțiile aceloraşi ziare pe Mart și April anul trecut, vedem că și atunci, în ajunul alegerei vasluene, au zis tot astfel, că în chiar ziua alegerei, la 20 April, d. P. P. Carp, care se coborîse în popor, pariase pe mii de lei că va reuși doctorul Peride.

Cum n'au reușit atunci cu doctorul Peride și cu avocatul Călinescu, nu vor reuși nici la iarnă.

Succesele d'inainte trimbițate, trîmbițate cu șapte luni înainte, lumea știe cîte parale fac. Colectiviștii și junimiștii luptă cu morile de vînt și cînd la adică, dau greș.

Apoi vor vorbi iarăși de corupțiune, ori se vor alia între ei, ca să învingă doi contra unul.

Noi nu vorbim încă de o alegere îndepărtată. La vreme, însă, vom lupta cu energie și iar vom învinge.

CATE VA NOTE

Cititorii noștri s'au întrebat, de sigur, cîți dascăli să fie la Galați?

Un ziar de acolo răspunde că sînt *aproape peste 120.*

Dacă ar fi zis că sînt peste 120, am fi înțăles că sînt 121; dar de vreme ce nu sînt de cît *aproape peste*, trebuie să deducem că sînt 120 și jumătate, sau 120 și trei sferturi.

N'ar putea confratele gălățean să precizeze fracția?

*

Un reporter al *Voinței* ne anunță că d. Ionel Brătianu „e un mare amator de monede antice“.

...Și de cele moderne, nu? Ori despre acele e mai bine să nu se vorbească?

*

Vicontele d'Avenel spune, într'un studiu recent, că „francejii suportă ori-ce, numai inegalitatea bănească nu; ei sufăr că nu sînt toți de o potrivă de bogați.“

Eroare! Numai cei săraci au asemenea suferințe; cei cu parale multe se mulțumesc și așa cum sînt!

*

„Cu ajutorul lui Dumnezeu am purtat multe polemice în viața mea“ — zice d. Iorga.

Pentru prima dată d. Iorga e modest și recunoaște meritul cui va, ce-i drept un merit foarte modest, un rol de subaltern: d. Iorga a fost șeful, iar Dumnezeu i-a dat așa, cîte un mic ajutor, în limitele priceperei sale.

Noi credem însă că tocmai de astă dată d. Iorga greșește mai amarnic: polemicele sale nu sînt dintre cele plăcute lui Dumnezeu.

*

D. Iorga, autor de cărți nemțești traduce *Reichsrat* prin *dietă*.

Se vede că la Văleni nu prea sînt dicționare.

*

Cu șapte zile întîrziere.

Un ziar local dă ieri cititorilor sei amănunte bogate asupra eclipsei totale de lună, care va avea loc în ziua de 4 Iunie.

Ziarul nu știe, însă, și sperăm că o știu cititorii sei, că 4 Iunie ie, socotit stil nou și că dar eclipsa pe care ziarul o anunță pentru Joia viitoare, a avut loc drept cu șapte zile în urmă.

INGRATITUDINE

Ingratitudinea e lucru cam obișinuit în zilele noastre; dar e vorba aci de *prea multă ingratitudine* — și exemplul ei ni-l oferă liberalii.

La banchetul de la Tîrgoviște, dat pentru sărbătorirea d-lui Ionel Brătianu, nu s'a găsit un singur om, care să ridice un pahar în sănătatea d-lui Sturza; nu s'a găsit unul singur, care să-i pomenească măcar numele, ca și cum nici unul din cei adunați acolo n'ar fi datorînd nimic fostului șef, nu zicem personal, dar măcar politicește.

D. Sturdza este încă în viață. Dacă înlăturarea sa de la șefie poate avea o umbră de scuză în faptul că interesele partidului trebuiau salvate, ce justificare însă ar putea avea disprețuitoarea lui desconsiderare, azi cînd o boală crudă l'a scos din luptele vieții, l'a coborît din rangul ce avea și i-a luat puterea de care zeci de ani a dispus în această țară?

A avut defecte d. Sturdza și a făcut greșeli. Nu e momentul să le relevăm; la timp noi l'am combătut pentru ele.

Ce să zicem însă de aceia cari au stat smirna înaintea lui și s'au închinat cu smerenie degetului lui magnetic pînă în ultima clipă—pentru ca din clipa imediat următoare să-l copleșească sub disprețul lor?

Și dacă în răgazurile ce-i va fi dînd boala d. Sturdza poate urmări cele ce se petrec în țară, ce va fi zicînd el de suprema ingratitudine a foștilor săi soldați?

OAMENI ȘI LUCRURI

Adevărul—la mijloc...

Odată cu reflecțiile făcute eri în acest loc asupra tristelor și straniilor întîmplări civilo-militare de la Giurgiu a apărut în prima pagină a ziarului și un articol care dădea faptelor un alt colorit prezentîndu le în altă lumină și făcînd în jurul lor alte reflexiuni.

Ne am zis atunci că cetirea ziarelor e une-ori periculoasă chiar pentru ziariști, în primul rînd. Căci în ce privește evenimentele contemporane, singurul izvor de unde ne inspirăm și ne documentăm este și rămîne esclusiv ziarul. Nici o îndoială nu încape: așa cum în genere s'au povestit întîmplările în ziare, ele apar ciudate și donchijotești, cu deosebire în punctul esențial al dramaticelor evenimente,—scoaterea soldaților din cazarmă pentru recucerirea săbiei confiscate.

Iată însă păreri contrarii întemeiate poate pe informațiuni din alte izvoare negazetărești.

Sabia militarului ar fi fost smulsă printr'un atac, iar nu în luptă defensivă contra lui, iar ofițerii n'ar fi scos "armata" din cazărmi, ci un pichet de pompieri din apropiere ar fi intervenit spre a calma încăierarea.

E de sigur o prejudecată curioasă, pe care nu aci și nu acum e locul de a o discuta,

Intru cît oare, un ofițer căruia îi s'a smuls sabia din teacă—nu măcar într'o luptă dreaptă, corp la corp—ar fi pentru totdeauna dezonorat? E o chestiune prea anevoie de rezolvit și de o psihologie foarte complicată.

Dezonorat! Fără dreptul de a mai apărea cu fruntea curată printre ai lui; fără putință de a-și mai urma carieră și a-și repara onoarea, pentru că unealta smulsă de la coapsa lui e privită nu ca un obiect, ci ca un simbol.

E greu pentru mentalitatea noastră să concepem lucrul; de aceea e mai cuminte să renunțăm a-l medita și a-l tălmăci de aceea e greu, poate să înțelegem! în ce chip se pot naște încercări desperate și excese cum au fost acele din Giurgiu; de aceea poate—iarăși—ziarele în genere au acaparat partea frivolă a chestiunei și i-au dat un colorit anti-militar fără să aprofundeze psihologia situațiuni, iar opinia publică s'a făcut în senzul *acestei* documentări.

Să fi exagerat ziarele? Să fi decurs lucrurile ast-feliu? E foarte posibil și de aceea singură justiția, neinfluențată de gazete, va rosti cuvîntul hotărîtor. Ea nu va repara însă nimic din tragedia unei morți, premature și de sigur nemeritate, iar adevărul asupra cauzelor ei se găsește la mijloc între cele două păreri extreme.

Rodion

O operă nouă

„Solange“, operă comică.—Musica lui Salvayre.—Lucrarea lui Aderer.—Textul livretului. Importanța dramatico-socială a piesei.

De curînd s'a montat pe scena operei comise din Paris, o nouă lucrare datorită muzicianului Salvayre, bine cunoscut în cercurile artistice din lumea parisiană.

Opera propriu zisă, ca parte armonică, apare ca o lucrare de novator, adică stilul, care strălucește în decursul întregei piese, e la înălțimea cerințelor artei moderne,—și față cu numeroasele lucrări cari azi nu ating nici media acestor cerințe, Solange poate fi privită ca operă de novator.

Dar dacă muzica prezintă calități atît de avantajoase, libretul, care e opera dramaturgului Aderer, presintă și el, în lumea franceză oare care importanță, deși lucrările de acest fel, par a fi azi legiune în Franța.

E vorba de piese asupra Revoluției, Emigrațiunei și a imperiului. Natural, nu de lipsa acestor lucrări se plînge literatura dramatică franceză, dar cum acestea reprezintă și ele o epocă, e cert că, ori cînd s'ar găsi vre-un artist îndemînatic, care să știe a presinta caracterele și situații în chipul cel mai apropiat de realitate, ori-cînd s'ar evoca prin lucrarea dramatică epoca cea de frămîntare a țărei cele mai idealiste, de atîtea ori se va găsi o critică care să scoată în relief meritele dramatico-sociale ale operei, care contribue cu mult la complectarea istoriei țărei.

*

Solange, lucrarea dramatică a lui Aderer, e cotată azi printre piesele mai reușite ale teatrului francez. Acțiunea care se petrece în Lorena, în acea Lorenă pentru care s'a vărsat atîta sînge francez, suscită și azi spiritele entuziaste ale publicului, și dă o importanță deosebită lucrărei melodice care se montează pe scena operei comice.

Scena se desfășoară în secolul al 18-lea, cam pe la finele anului 1790, în castelul din Beaucigny. Decorul frumos în stilul Ludovic XIV, complectează cadrul epocei.

Marchizul de Beaucigny, impregnat de spiritul castei sale, îl găsim turbînd de mînie în fața triumfului revoluției. Condamnat la moarte de patrioții din Saint-Dié, el fuge în Germania, unde complectează suita regelui, pe cînd servitorul-i credincios e trimis să aducă pe fiica sa, care se află la o mănăstire.

Patrioții din Saint-Dié, intră în castel și furioși că victima le-a scăpat, se apucă să dea foc castelului cînd apare o tînără fată, întovărășită de o maică. E Solange, fiza marchizului, care se întoarce acasă.

Ea e arestată și ținută ca ostatic, sperînd că marchizul va reveni, știindu-și fiica în pericol. In astă vreme, se aude răsunînd un marș militar. Sunt soldați cari merg să se bată pe malul Rinului, comandați de locotenentul Bernier și căutînd cartier pentru noapte la castel. Bernier, cere să i se încredințeze paza d-rei Solange, și pe cînd un „sans-culotte vrea să la în căsătorie pe nobila fată, spre a da publicului devenit bestial atunci, spectacolul unei orori, locotenentul reclamă pentru el dreptul de preferință.

Poporul aclamă pe ofițer. Nunta se celebrează, pe cînd Bernier strecoară fetei cîte-va cuvinte de încurajare.

Primarul în actul de căsătorie, înmînînd ofițerului o copie, după care ceremonia i-a sfîrșit. Ajuns acasă, Bernier, în fața protestărilor fetei, i arată că e hotărît a o lăsa să se ducă în Germania, rupe actul de căsătorie în fața ei și-i spune, că totul a fost numai o comedie, pentru a o salva de pericol. Emoționată, nobila fată pleacă, pe cînd Bernier adoarme visînd farmecul ce împrăștia în juru-i splendida patriciană.

*

Cumpărați Bilete pentru Loteria VI Clasa 1 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 19 Iunie 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI Str. Lăpușneanu No. 35

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 12, - jumatate loz Lei 6- Un sfert de loz Lei 3. Una optime lei 1.50

In Germania, marchizul se ocupă de pedagogie, așteptînd întoarcerea regelui. El învață pe tinerile germane conjugarea verbului francez „a iubi".

Solange e modestă, ocupîndu-se cu confecționarea pălăriilor pentru tinerele teutone. Și în unicul orășel, o larvă mare începe. Un general francez, trece revenind din misiune. Intră în magasinul de mode recunoaște cu greu pe Solange în umila lucrătoare și reușește a provoca o mică ceartă cu nobila patriciană, plecînd foarte mîhnit. Dar marchizul i cere divorțul și cu toată aroganța pețitorului, Bernier plebeianul e gata să redea libertate soției sale.

După cîte-va septămîni Emigrații au reușit să vie la Paris, El locuește de astă-dată numai un otel și conspiră în contra primului consol.

Catastrofa din Saint-Nicaise are loc, mașina infernală izbucnește, primul consul nu e atins, dar toți suspeții sînt arestați. Marchisul e și el suspect, deci e arestat. Tot Bernier intervine, îl scapă și se căsătorește de asta-dată cu tot dinadinsul cu Solange.

*

Textul, croit pe calapodul tuturor dramelor eroice, pare a fi destul de banal, dacă n'ar fi crescut în valoare de tiradele de spirit care-l presărează. In afară de aceasta, mai e idealizarea plebei, care ține un loc important în entuziasmul ce a suscitat publicului parisian, și pentru asta critica franceză se ocupă cu multe amănunte de această lucrare. E probabil că o mare parte a succesului se datorește și țeseturei melodice a maestrului Salvayre dar în general, se menționează mult în lumea teatrală și importanța libretului.

„Opinia" la HUȘI

(Coresp. particulară a ziarului „Opinia")

Politice.—In tabăra liberală din Hași dihonia a ajuns la ultima ei fază. Se petrec fapte de așa natură că nu mai pot sta împreună oameni, cari până azi făceau politică liberală.

Ori cît de meschină va fi ea politica, ori cît de perverși oamenii, ori cît fără caracter și malesabili, ori cît de lingăi unde au stupit odată, totuși este o limită peste care nu se poate trece.

Ei bine limita s'a ajuns, căci situația a ajuns la os! Liberalii de la Fălciu sînt rupți în 2, ori 3 tabere, și orice încercare de reconciliare e zădarnică.

Iată cîteva fapte:

1) Dr. Munteanu cu N. Cișman contra prefectului.

2) Dr. Munteanu cu prefectul contra N. Cișman.

3) Dr. Munteanu contra prefectului.

4) Irimia Gheorghiu contra doctorului Munteanu.

5) N. Cișman cu Dobre Dobreanu contra prefectului.

6) Dobreanu cu prefectul contra lui Cișman.

7) Prefectul cu Cișman contra lui Dobreanu. etc. etc.

Toate fazele, toate stările, toate dezicerile! Cel mai caraghios însă a fost prefectul dr. N. Lupu. De la invectivile cele mai urîte, de la lupta de exterminare contra lui Cișman, azi dr. Lupu s'a înfrățit cu Cișman. A mințit atuncea, minte'ște azi. Unul crede să parvină prin altul; unul pe altul se înșală, unul pe altul se bănuesc!

Acum Lupul nu mai este! Lupul a plecat în Arcadia ferice, unde oimi nu mai sînt, și unde colți de flocăit blana n'are a-i mai teme! Dar cum e năravul că unde a mîncat odată lupul... oaia vine până la al 9-lea an, așa și Lupul tot mai adulmecă la Huși ba conferință, ba banchete, ba osanale, ba misiuni de preponderanță!

Și acum a intrat în cărdășia d-lui N. Cișman! Nicolae Cișman! De 30 de ani acest bătrîn și încercat liberal visează șefia! Panu, prietenul său, i-a da'o să o înțeleagă, dar n'a făptuit'o; Lupul i-o miroase pe la nas, dar nu o dorește, iar el îi utilisază pe toți pentru sine!

Specialitatea sa i-a fost primăria! Cele mai multe primariate Cișman le-a avut! La primărie el și-a făcut de cap. Abuzuri, hatîruri, gheliruri virimente, toate au fost întrebuințate pentru ai săi. Cît știe numai Romila a lui Cișman!

Ahtiat așa de tare după primărie, a crezut că-și poate juca mendrele și cu Dobreanu. Dar cum gustul de mîncare vine mîncînd, așa și lui bădia Dobrică i-a venit pofta de primărie.

Și azi Dobreanu primărește fără Cișman, contra lui Cișman, și duce lupta de exterminare contra lui Cișman!

Cișman ochise 70000 lei, ce erau disponibili, și a vrut să-i înghită în niște antreprize cu gheliruri pentru sine și ai săi. Dobreanu s'a opus, și de aici începutul urii.

In 3 rînduri a căutat să dea vot de blam primarului, căutînd a trage în parte-i și pe Alecu Calciu. Dar votul de blam nu s'a dat, căci Cișman își avea cu sine numai 3 consilieri: Benderf, Romila și căpitan Mustea.

Față cu eșecul suferit, Cișman a părăsit ședința pentru a nu mai lua parte nici o dată la ședințele consiliului comunal cît va fi primar Dobreanu. Chiar că!

Iar ca demonstrație politică îngheabă un banchet politic la vie la Chiriac Minciu, crezînd că vor veni mulți partizani. Dr. Lupu n'a lipsit, ca să s'arate că s'a împăcat cu Cișman. Toată lumea a rămas scandalizată de această nouă cărdășie care dezice toată lupta de 2 ani încoace!

Alții n'au fost de cît 8 inși: 3 consilieri (Benderf, căpitan Mustea și Romila) și 5 slujbași dați afară de Dobreanu (Enea Drăgoi, Gheorghiu bărbierul, Minciu și Evgher Iliescu), statul major al d-nului Cișman!!

Ca răspuns la aceasta masă; prietenii d-lui Dobreanu au organizat altă masă la via Tutov pe ziua de 24 Maiu a. c., unde au fost 6 consilieri comunali (A. Calciu, Gh. Alexandrescu, Țintă, Danu Obreja, Toma), apoi Ionică Dobreanu, N. Calciu, P. Harnagea, dr. Ionescu, Panaite Bogdan, C. Popescu, Gh. Săvescu, I. Costantinescu, C. Stoianovici, Lascar Stoianovici, Enachi Enăchescu, Pintilie Nicolau, V. Rale, Nicolae Marinov și P. Pavlov.

Avocați, doctori, profesori, fameliune, căci și Dobreanu e tare în fameliune, ba, dacă-i pe aceia el bate pe toți cu ai lui. Ce să-i faci, dacă are. Și are măl...!

Cu așa mese! cu așa prieteni! cu așa vorbe! cu așa tosturi e departe de a se cîrpi și întregi partidul liberal la Huși!

Și cu toate acestea se încearcă de la București să se facă o apropiere; samsarul e un înalt funcționar în ministere, și cu ceva legături de rude la Huși.

Peripețiile comice ale acestei intervenire de fuzionare ce vom destăinui în una din corespondențele viitoare. Până atunci lăsăm ca vinul de la cele 2 mese politice să-și facă hertura lui și să mai fomenteze desacordul ce zace adînc în rîndurile liberalilor!

Iar prooroocul Irimia, Alecu Rîșcanu, și ceilalți stau și privesc la taberile în luptă!

N. Cișman cu dr. Lupu contra Dobrenilor, iar Dobrenii contra Nic. Cișman și lingăului de Lupul!

Litere-Științe-Arte

Noi academiciani.—In zilele din urmă au fost proclamați membri corespondenți ai Academiei Romîne, pentru secțiunea literară, d-nii Ion Al. Brătescu-Voinești G. Murnu și I. Al. Basarabescu. Noii aleși sunt dintre puținii scriitori cari și-au întemeiat reputațiunea lor prin o activitate înceată, dar continuă, cucerindu-și treptat, treptat, locul ce ocupă astăzi în rîndul literaților. Brătescu-Voinești și-a început activitatea la „Convorbiri literare", a continuat-o apoi la Sămănătorul și acum în urmă escluziv la „Viața Romănească". G. Murnu aparține Iașului în bună parte. Aci o scris și a tipărit acum cîți-va ani—în editura tipografiei Goldner—unicul său volum de versuri, între care un însemnat număr de anacreontice foarte plăcute și poezii „coșbuciane". In vremea din urmă a făcut traduceri din epica greacă și a publicat o lucrare asupra monumentelor Romei, lucrare căreia i s'a disputat originalitatea. Nuvelistul I. A. Bassarabescu nu s'a depărtat de cercul „Convorbirilor literare" unde și-a întemeiat o frumoasă reputație de scriitor. A publicat un număr de nuvele și schițe și în „Convorbirile critice" în considerație, de sigur, că directorul lor, d. M. Dragomirescu a fost dintre acei care i-au consacrat meritele de distins prozator.

In genere cei trei noi aleși întrunesc nu numai sufragiile Academiei, dar și ale marelui public.

*

Cu ocazia recentelor dezbateri cari au avut loc în Duma rusească asupra chestiunei religioase, Leon Tolstoi a adresat o foarte interesantă scrisoare deputatului Chonjakow făcînd filosofia noțiunii de „conștiință liberă".

*

Multă cerneală se cheltuește în presa europiană cu privire la recenta broșură apărută în editura Voghera din Roma și intitulată „1912". Autorul anonim combate cu energie politica austro-ungară și alipirea Italiei de Tripla Alianță. In special cere o puternică înarmare pentru anul războinic 1912.

*

Congresul de „Chimie aplicată" terminat acum în Londra, a primit de la Ju-Fung Kway, un interesant comunicat asupra chimiei industriale în China. Savantul chinez arătă bazîndu-se pe documente autentice că alchimia a fost cunoscută în China cu 2700 ani înaintea lui Christos; metalurgia; vopsitoria sunt încă cunoscute din cea mai adîncă antichitate, iar praful de pușcă hîrtia și porcelanul fură cunoscute întâiu în China pînă și oxigenul a fost cunoscut și utilisat în China încă din secolul al XVII-lea.

Mai tîrziu chinezii neglijară timp de secole chimia și celelalte ramuri științifice și nu luară nici-o parte la știința modernă, atențiunea lor fiind îndreptată spre alte țeluri.

Astăzi însă chinezii dîndu-și seama de bogăția minieră și agricolă a țărei lor atențiunea lor se îndreaptă din nou spre știință, iar tinerimea, înțelegînd utilitatea științei pentru prosperitatea țărei lor se dedă la studiul chimiei agricole se interesează de modul cel mai nimerit de intrebuințare a bogățiilor naturale, ale solului. Guvernul aprobă și propagă această mișcare a poporului încurajînd fondarea societăților științifise cari la rîndul lor favorisează societățile comerciale.

Pe această cale desvoltarea industrială a Chinei va lua un avînt puternic și bogățiile neexploatate ale acestei țări, răspîndite pe piețele streine. Dar influența exportă comerțul Occidentului.

*

La Universitatea din Berlin sunt înscriși pentru sezonul de vară 7194 studenți, 6777 bărbați și 417 femei.

Interesant este că dintre cele 417 femei 123 sunt mature: ele sunt inscrise la facultatea de filosofie.

*

Censura berlineză a interzis direcțiunei „teatrului german", representarea comediei mult jucată până acum „Copilul manevrei" de Max Niel; precum și representarea piesei franceze „In trenul de lux" care a avut în Paris mult succes și a fost tradusă pentru scena germană de Rudolf Lother.

*

Romanticul poet Alfred de Vigny va avea o statuie în orașul său natal, la Loches.

Un comitet de scriitori și artiști s'a constituit în acest scop, iar sculptorul Sicard s'a însărcinat cu executarea monumentului.

Poetul va fi reprezentat stînd în picioare, avînd mantaua aruncată pe umeri în mod pitoresc și cu eleganță. La picioar le poetului e o liră și un laur.

*

Sumarul numărului de mîne din **Noua Revistă Romînă** de sub direcțiunea d-lui C. Rădulescu-Motru, este:

Noutăți: Un congres de economie socială.—Revista Revistelor.

Chestiuni actuale: C. Rădulescu-Motru, Prigoniri și inconsecvențe la Ministerul de instrucție publică.

Pedagogia: G. G. Antonescu, Problema educației caracterului în pedagogia contimporană.

Critică socială: St. Antim, Tănase Scatiu de Duiliu Zamfirescu.

Literatură: Principesa G. V. Bibescu, Impresiuni din Resshtul persan. Gabriele D'Anunzio, Clopotele. Charles Baudelaire, Darurile Ursitoarelor.

Note și discuțiuni: Vasile V. Haneș, Din impresiunile studenților bulgari în România.

*

Viața creștină predici de econom *I. A. Grigoriu*, preot la bis. Sf. Ioan din Vaslui, profesor. Iași 1909. 1 vol. 8°/o 216 pagini, prețul 3 lei.

Supt acest nume păr. I. Grigoriu, cunoscut prin mai multe publicațiuni cu conținut moral și literar a strîns în volum 21 predici și cuvîntări ținute în diferite rînduri la biserica sf. Ion Botezătorul din Vaslui, unde e paroh. Din aceste 8 cuvîntări au cuprins laic și ocazional și 13 au tema evangelică.

Volumul e precedat de o frumoasă introducere, în care arată utilitatea predicilor în biserică, istoricul predicii de amvon în biserica romînească și calitățile păstorale ale predicatorului.

Pe lîngă fondul evanghelic al predicilor, autorul a știut să îmbîne în mod fericit și alte cunoștinți sociale, pe care le expune cu multă claritate și cu toată dragostea creștină.

Iată un preot care se achită bine în îndatoririle sale pastorale.

*

Administrația ziarului „Opinia" primește abonamente de vilegiatură cu: **2 lei pe lună** *în orice parte a țărei și* **3,50 lei pe lună**, *în străinătate.*

Societatea funcționarilor comerciali din Iași

Către Onoratul Public,

Cei mai de vază domni comercianți din Iași, dînd dovadă de spiritul de umanitate de care sunt animați față de breasla funcționarilor comerciali au decis, prin procesul verbal pe care-l redăm mai jos, să continue cu opera începută anul trecut, închizînd prăvăliile **la ora 9 seara fix.**

Mulțumind domnilor comercianți adresăm în același timp și Onor. Clientelei din Iași rugămintea de a nu vizita prăvăliile de cît pînă **ora 8 seara**, pentru a face cu putință menținerea acestor reforme.

PROCES-VERBAL

Subscmnații comercianți, avînd în vedere obligațiunea ce am luat anul trecut de a închide magaziile cel mai tîrziu la **ora 9 seara.**

Ne obligăm a continua și anul acesta cu închiderea prăvăliilor la aceiași ora, cu începere de astă-zi, și apelăm la toți comercianții ieșeni de a aplica cu stricteță această măsură.

Drept care am încheiat prezentul proces-verbal.

Iași, 27 Meiu 1909.

Semnați: S. Kahane, S-sor. Frații Polinger, H. Braunștein, N. Albrecht & Com. Kahane & Bris, I. Beiner, M. I. Friedman, A. M. Diamant, Marcovici & Galatzanu, Berman Rosenștein, Kaiserman & Goldștein, Arnold Brociner, Șmilovici & Weinblatt, Neumann Grossman, Abramovici & Rosen, S. Abermann Daniel, Rosenberg, F. Rothenberg, Simon Guttman, M. Kramer, Leon Iosupovcii, S. Waldmann, Goldenberg & Aberman, Philippe M. Rosenberg, etc. etc.

Informații

❑ *Eri s'a stabilit definitiv pentru ziua de 27 Iunie sosirea în Sinaia a prințului moștenitor al Austriei și a soției sale contesa de Hohenberg.*

Inalții oaspeți, vor sta opt zile în țară, în care timp vor face excursiuni la Curtea de Argeș, Bușteni și Slănic (Prahova).

❑ De Luni, 1 Iunie, va intra în vigoare noua lege judecătorească în afară de dispozițiunile art. 33—38 cari vor intra în vigoare la 1 Septembrie.

❑ Eri consiliul de război al corpului IV de armată a judecat următoarele procese și a dat următoarele pedepse:

Soldatul Teodor Stupariu, din regim, 13 Ștefan cel Mare, pentru dezertare repetată, a fost condemnat la un an închisoare; caporalul Sîrcu N., acuzat pentru lovirea inferiorului, a fost achitat; sergentul de jandarmi rurali Anchidiu C. Al. din Bacău, acuzat de ultragiu, a fost achitat, de asemeni au mai fost achitați: Copcariu G. acuzat pentru acelaș fapt ca și Anchidiu; Mihoc Ștefan, sub-ofițer din reg. 7 artilerie, acuzat de lovirea inferiorului și Stoleriu Ștefan din acelaș regiment, acuzat de același fapt.

❑ Ministerul instrucțiunei publice a intervenit pe lîngă ministerul de interne, de a studia chestiunea dacă recensămîntul copiilor cu vrîsta de școală, din comunele urbane nu s'ar putea face prin comisariatele de poliție.

Azi acest recensămînt se face de către institutori împreună cu delegații consiliilor comunale.

❑ Consiliul comunal s'a întrunit eri la orele 5 p. m. discutînd asupra unor autorizații, credite și vînzări de locuri etc,

❑ D. Th. Neculau, profesor la liceul Internat, a inspectat astă zi școala Normală „V. Lupu".

D. Neculau este unul din cel doisprezece profesori însărcinați să facă vizite pedagogice școalelor locale.

❑ Comitetul executiv al Clubului Meseriașilor Romîni, care organizează întrunirea publică, în sala Pastia, pentru Duminecă, 31 Mai, oarele 3 p. m., în chestia scumpire traiului, face apel la toate clasele sociale de a participa la această întrunire, întru cît, discuțiunile ce vor urma sunt de ordin general și interesează pe toți cetățenii fără deosebire.

❑ Salariile pe lunile Iulie și August se vor achita în primele zile ale lunei Iulie.

❑ Luni vor începe la școala de belle arte examenele de sculptură.

❑ In urma unei certe urmate cu părinții ei, fata Lența Cireș a cercat să se sinucidă, aruncîndu-se jos dintr'o fereastră de la al doilea etaj.

Tatăl fetei, întîmplîndu se afară, a prins pe fată în brațe și astfel a salvat-o.

❑ Vagonul de tramvai 18 a deraiat ieri seara, la orele 7.30, în strada Oastei, stricînd o parte a zaplazului fabricei de frînghii Wachtel.

❑ Consiliul tecnic superior a fost chemat să se pronunțe asupra proiectului de restaurare și complectare a clădirei „Maternității" din Iași.

Lucrările se urcă la aproape 800,000 lei și vor fi executate după planurile architecților Smărăndescu și Dodon.

Licitația a fost publicată pentru ziua de zece lunie.

■ Din partea direcțiunei tramvaiului din Iași primim următoarea comunicare:

„Direcțiunea tramvaielor electrice cercetînd incidentul regretabil întîmplat cu prilejul înmormîntărei def. antreprenor Goldștein, ne comunică că a luat măsuri disciplinare împotriva manipulantului care a călcat datoria ce are de a opri vagonul la trecerea unui cortegiu funebru; că regretă cele întîmplate, și că a luat măsurile necesare ca pe viitor atari fapte să nu se mai repete."

❑ Comitetul teatral a fixat chiria sălei la 500 lei pentru representațiile străine și la 400 lei pentru concerte, în plus cinci la sută din brutul venitului ce-a trece peste două mii lei.

❑ Cu începere de luni județul Tutova va întra în jurisdicția Curței de Iași.

❑ Comerciantul Ben Aron din strada Păcurari a încetat plățile, avînd un pasiv însemnat.

Multele sale imobile din Iași le-a trecut nevestei sale.

❑ D. R. Bulfinski, societar de cl. I la teatrul local, angajat de d. Davila, a demisionat alaltăieri din teatrul din Iași.

❑ Luni 1 Iunie, comisiunea de judecată de pe lîngă ministerul de finanțe, va judeca procesul lui Ghelmegianu, fost șef de secție la administrația financiară, din localitate, acuzat de falșuri.

❑ In ședința de eri a Academiei, ilustrul nostru istoric, d. A. D. Xenopol a dat Academiei un volum, care conține cele 8 lecțiuni ținute de d-sa la Sarbona și cu această ocazie a cetit și apreciere presei franceze asupra acestor lucrări.

❑ D-rul Hortolomei T. Nic, a fost însumat ca medic-ajutor la spitalul militar al corpului 4 da armată pe ziua de 1 Iunie.

❑ Direcția generală a poștelor și telegrafelor a dat ordin oficiilor poștale din țară să scutească de taxe corespondența expediată de obștiile sătești și soc. cooperative de producție și consum, către Casa Centrală a băncilor populare.

❑ Ministrul școalelor, printr'o circulară adresată comisiunii de examinare a elevilor de curs secondar, atrage atențiunea că nu trebuie să se dee prea multă importanță lucrărilor în scris, tezelor și îngenere procedeele de examinare să fie de natură a nu înfricoșa prea mult elevii.

Numărul elevilor prezenți la examenul de clasa I-a este de 49.

❑ La 5 lunie se deschide la Ateneu expoziția lucrărilor candidaților la catedra de desemn după antic și natură vacantă la școala de Belle Arte ieșană.

Dela noi au expus lucrări d-nii V. Costin și Octav Băncilă.

❑ Astăseară Sîmbătă cinematograful ne înfățișează pentru a doua oară serbările aniversărei de 70 ani a nașterei M. S. Regelui și vizita Prințului moștenitor al Germaniei în Capitala țărei. Intreaga festivitate este înregistrată cinematografic de un trimisspecial al casei pariziane și grație timpului foarte favorabil din acea zi, toată serbarea a fost prinsă cu o precizie fenomenală.

Pentru întâia oară cinematograful ne transmite pe pînză întreaga familie regală, și înaintea spectatorilor apar aevea: Regele purtînd bastonul de mareșal al armatei germane, oferit ca dar de Imparatul Wilhelm, Regina, Principele Ferdinand, Principesa Maria, micii prinți, și micele princese, Carol Anton de Hohenzollern fratele prințului Ferdinand, Prințul Wilhelm moștenitorul tronului Germaniei, corpul ofițeresc etc.

Vizita la Palatul Regal, la Mitropolie, pe străzile Bucureștilor, Capitala țărei decorată și pavoazată în plină serbătoare, trăsurile și suita regală, damele de onoare, Prințul Germaniei sărutînd mîna reginei noastre, armata, mulțimea. Intregul cortegiu la Vatra Luminoasă, Opera și entuziasmul Reginei etc.

Noul program de astă seară Sîmbătă mai cuprinde și un mare număr de scene comice, sportive, instructive, în plin-aer, etc. etc.

Duminică matineu la Circui Sidoli—la 5 ore ziua—programul va cuprinde și Serbările Aniversărei.

DIVERSE

— Mîne Duminică are loc întrunirea comitetului societății de întreprinderi „Redeșteptarea" în secțiuni unite, la orele 2 jum. în localul corporației din str. Alexandri.

— Zilele acestea apare revista „Arta Romînă" cu un sumar foarte bogat.

— D. Em. Bardasare directorul școalei de belle arte și al pinacotecei de Iași, a intervenit la ministerul de instrucție cerînd să se acorde gratuit drumul pe căile ferate elevilor acelei școale, pentru a vizita expoziția din salonul oficial și a face și o excursie la Curtea de Argeși, în vederea complectărei instrucției.

— Azi s'au terminat la Belle Arte examenele de desemn și pictură. Examele de sculptură încep Luni, iar după terminarea lor vor începe examenele teoretice de perspectivă, istoria artelor, estetica etc.

— In sara de 20 lunie va avea loc un concert romînesc dat de cunoscutul Ghiță Borteanu cu ocazia împlinirei a 50 ani de cînd desfătează pe ceeni.

— Ministerul de instrucție a cumpărat pentru pinacoteca ieșană, un bust reprezentînd „Fiavrezza", lucrat în atelierele de sculptură ale școalei noastre de belle arte, de sculptorul Bălăcescu.

Ultime informaţii

❑ *Ministrul justiţiei a telegrafiat presidentului Gane, să-i respundă, dacă actualii supleanţi ai tribunalului, domnii: Mărzescu, Iamandi şi Buşilă ar voi să petiţionezé, spre a fi numiţi stagiari.*

D. Gané, întrebînd pe acei magistraţi, a răspuns ministrului, că toţi aşteaptă să fie înaintaţi, ci nu numiţi stagiari.

La tribunal domneşte mare nedumerire din cauza aceasta. De luni posturile celor trei supleanţi şi acel al judelui sindic, vor fi, potrivit legei,, desfiinţate.

La juraţi, cari vor începe a judeca tot de Luni, au căzut la sorţi, spre formarea Curţei, doi supleanţi. Va fi deci nevoe, să se numească în loc doi judecători, aşa că tribunnlul va rămînea descomplectat.

❑ *D. Dim. A. Grecianu, a făcut dăună-zi, la palatul justiţiei, următoarea declaraţie:*

— Am fost în audienţă la M. S. şi ştiu pozitiv că vom fi chemaţi foarte curînd sd formăm guvernul.

In afară de faptul, că d. Grecianu, foarte ocupat la secţia I-a a Curţei, n'a fost foarte de mult la palat, ni se pare curios, din partea unui fost ministru, să amestece numele M. S. în toate trucurile politice.

Nimeni nu ştie pe cine va chema Régele la putere şi cînd se va întîmpla lucrul acesta.

Dar în tot cazul, este un uz constituţional, de a chema mai tîrziu la putere pe acei, cari, în opoziţie, au dovedit că sunt foarte puţin agreaţi de ţară.

❑ In urma cererei administraţiei băilor minerale Sărata-Monteoru, direcţia C. F. R. a dispozat ca trenurile accelerate 18, ce vin din Botoşani, Bacău, etc., precum şi trenul 2, ce vine din Iaşi, Bîrlad, etc., să se opriască în gara Monteoru, pentru înlesnirea pasagerilor din Moldova, care doresc a călători noaptea şi a sosi la băi dimineaţa.

Oprirea acestor trenuri va avea loc pe tot timpul sezonului, care începe de la 1 lunie st. v.

❑ Examenul elevilor preparaţi în particular se va începe Luni 1, lunie. Elevii care se prezintă pentru clasele I, II, şi III-a, vor da examenul la liceul naţional, după următorul program: Luni 1 lunie: cl. II Franceza, cl. III-a Matimateca, cl. I (la Humpel) Şt. Naturale şi cl. III Fizica; Marţi 2 lunie: cl. I Romîna; cl. II (Humpel) Şt. Naturale; Mercuri cl. II Şt. Naturale, cl. III Istoria; Joi: clasa I Şt. Naturale, cl. I (Humpel) Istoria, cl. II Franceza şi cl. III Matematica.

Examenul va dura pînă la 20 lunie a. c.

❑ D. Titu Maiorescu a fost ieri în Iaşi spre a vedea pe soră sa, doamna Humpel, care se află suferindă.

Tot ieri a fost în Iaşi d. G. Coşbuc.

❑ Concediul d-lui Haret va fi numai de o lună şi nude două cum s-a anunţat. Ministrul instrucţiei va pleca la Ems.

❑ D. Consilier T. Crivăţ va pleca în concedin de Luni, 1 lunie, pînă la 1 Iulie.

D. Consilier Profiriu, care se află în concediu, s'a reluat astă-zi activitatea la Curte.

❑ Iată lista elevilor preparaţi, în particular înscrişi pentru a trece examenul la liceul Naţional:

Clasa I-a dra Abramovici A. Bela, Alexandrescu D. Isidor, Brăteanu I. Georges, Botez Th. Const. Bercovici, Iosef Copolovici A. Moscu, Cuza A. Alex. d-ra Cahana A Steluţa, Caner F. Berman, Davidovici D. Matei, Davidson Avr. Donenfetd, S. Arie, Finkelştein E. Iosef, Glanzştein, C. I. Goldenberg, L. Mihail, Herşcovici Pinchas, d-ra Kernbach G. Maria Ana, Konfeld, D. Natan, Lazăr. N' Natan, Leibovici I. Isac, Lederhendler P. Sol. Lustgarten M. Fatel, Marcovici I. H. Rosina, Mattes Moise, Meer A. Meer, Meer S. Mendel, Marcovici I. Marcus, Memrof M. Ioil, Platzman Malca, Posner F. Reine Lili, Rabinovici Beila, Robert Elena, Schönfeld David, Strul Leiba, Strul Savinsky D. Ion, Suceveanu A. Eugenia, Suceveanu Gr. M. Sreiffel M. Haim Idel, Singer I. Jean-Marie, Svartz Osias, Segal I. Bernard, Lazăr B. C. Dulce I. Fierer Irina, Teodorescu Nicolae, Wachtel Filip, Zinner B. Herş, Zilberman Herman.

Clasa II-a Alpern, S. B. Abeles I. Mirçea, Aron Ş. Meer, Beral S. Marcel, Botez, D. Constantin Buzenchy Gh. Cramer Z. Oscar Cătuneanu Gr. Dupescu Mihai, Dikştein Iacob, Daniil Naftafie, Ghica Gr. Emil. Haimovici Horovitz, F. Zelda, Haimovici Iosub, Ionescu L. Aurel, Sunescu Stefan, Lazăz Mihai, Mandrea Alex., Mardare Vasile, Morgenstein Solomon, Moşcovici Cerbu, Margulies Elias, Melinte V. Ana, Posner Zigfrid, Pollac I. N. Rosenberg, M. Rosenblatt, A. Meier, Spanier I. Solomon, Smilovici M. Ghizella, Spanier Leizer, d-ra Tabacovici G. Margaretta, Vexler Samoil, Veisengrün L., Nicolae, Zampft Z. Heinrich, Zalmanovici Tobias, Waldman Froim Iosif şi d ra Georgetta Al. Aslan.

Clasa III. Andreevici I. Const., d-rele Abeles L. Maria, Bulgaru D. Elena, Brauner D. Strul, Brauner D. Fanny, Czeicovschy Emil, Cohn A. Aron, d-ra Demetrescu A. Victoria, Uisler V. Israel, Filip P. Constantin, Ferderber Alex., Haimovici S. Motel, Haimovici G. Samoil, Popovici P. Gheorghe, Posner Ph. Alexander, Sroer M. Eugène, Stonyanescu Ioan; Şapira I. Bernhard, Şarg M. Moise, Segal A. I.. Talic Spirt Leon.

Negruş D. Victor şi Vinograschi Ioan,

Din Institutul liceal de domnişoare: Elena Meissner (Humpel):

Clasa I-a, d-rele: Adamiu Angela, Balasan Maria Georgetta, Bradu Alexandrina, Crivăţ Luiza, Catana Artemisa, Fabini Ana, Fichman Cecila, Goldenberg Charlotta, Laurentza Ionescu, Olga Margulies, Mesker Adela, Manisali Maria, Manolovici Melania, Orenstein Bertha, Ralea Maria, Rosenthal Luiza, Rosenberg Ghizela, Răşkanu Catty, Şarf Clara, Vaselberg Maria, Suzanna Wechsler, Sbizewschy Maria, Cogălniceanu Constanţa şi Sibi Maria.

Clasa II. Bottez Maria, Bartfel Eva, Burada Adina, Bîrsan Aurora, Caramlău Vera, Cazaban Henrietta, Cucu Staroctescu Alice, Claus Elise, Ghibănescu Aurora, Goldştein Lea, Gravet Eva, Ghiorghiu Libertatea, Ionescu, Laura, Ionescu, Virginia Isăcescu Maria, Ioanid Marie, Miclescu Georgetta, Mittru Margaretta, Popp Silvia, Alma Paul, Popovici Lucia, Petala Elena, Popescu Elena, Popovici Agripina, Raleţ Maria, Radovici Silvia, Stoianovici Cecilia, Tomida Eugenia, Siberştein Clara şi Siberştein Hava, Alevra Georgetta, Antoni Lucia, Burghele Eugenia, Chefneux Sophie, Cogălniceanu Ella, Grintzescu Alexandrina, Mihailescu Elise, Petala Adella, Popov, B. Euridice, Vasiliu Veronica şi Zamfirescu Elena.

❑ In seara de 28 Maiu a. c., a avut loc la societatea de medici şi naturalişti o şedinţă sub preşidenţia d-lui profesor dr. Bogdan noul preşedinte.

S'a discutat chestiunea serbărei jubileului de 76 ani de la înfiinţarea acestei vechi societăţi, hotărîndu-se ca serbarea să aibă loc în ziua de 11 Octombrie a.c.

Cu acea ocazie se va scoate şi un număr jubiliar al revistei societăţei.

D. dr. Tănăsescu prezintă apoi piese de anomalie renală şi piese comparative de limfatice amigdalelor.

❑ Până astăzi dimineaţă s'au primit la revizoratul şcolar din localitate 152 înscrieri la examenele de curs primar, de ale elevilor preparaţi în particular.

Un număr de cereri s'au adresat direct ministerului, aşa că numărul total va trece de 200.

❑ Picheriul Elefterie Alexandrescu, din serviciul technic al judeţului Suceava, a fost suspendat, pentru că a insultat şi ameninţat pe preotul T. Cherulescu din Fălticeni. pe cînd acesta oficia în biserică serviciul divin.

❑ Un cîine turbat a muşcat aseară în tîrguşorul Păcurari 8 copiii.

Pacienţii au fost duşi la Institutul antirabic.

❑ **Universitare.**—D. A. D. Xenopol, decanul facultăţei de litere şi filosofie, s'a reintors astăzi în localitate, venind din Bucureşti, unde a luat parte la lucrările Academiei.

Deasemeni s'a întors d. profesor Philipide membru al Academiei.

— D. profesor Garabet Ibrăileanu şi a încheiat cursurile de istoria literaturei romîne moderne.

— Mîine la orele 10 dimineaţă studenţii de la drept au fost convocaţi de d. profesor Iulian Teodorescu pentru a stabili zilele în care va ţine examene.

— Ministerul de instrucţie a cerut rectoratului universităţii să-i puie la dispoziţia inspectoratului învăţămîntului circumscripţiei a III-a Iaşi, două cemere în Universitate.

— Mîine dimineaţă studenţii de la ştiinţi vor ploea în excursiune ştiinţifică la Bîrnova, de unde se vor înapoia cu trenul de 9 seara.

— Pictorul Mires, directorul pinacotecei din Bucureşti va sosi în cursul lunei Iunie în Iaşi pentru a retuşa cele două mari tablouri istorice din sala paşilor perduţi a Universităţii.

❑ I. P. S. S. Mitropolitul Pimen pleacă mîine Daminică 31 Mai, dimineaţă, în inspecţia monăstirilor din judeţele Neamţ şi Suceava şi a tuturor parohiilor din cale. Prima parohie va fi Paşcanii, la care biserica va asista la sf. liturghie şi va ţinea o predică. Suita se alcătueşte din revizorul Eparhial Economul Gh. Carp directorul Mitropoliei d. Gh. Parvu, Arhidiaconul V. Martian şi protoereii respectivi, carei vor întimpina în gara Paşcani.

Inspecţia va dura 16 zile.

❑ **Intrunirea de mîine.**—Mîine dimineaţă, sosesc în localitate, cu trenul de 8.35, delegaţii clubului meseriaşilor din Capitală, d-nii: Gh. Stănescu, I. S. Rădulescu, Gh Darie, N. Acelenescu şi alţii pentru a lua cuvîntul la întrunirea publică ce are loc mîine după amiazi, în sala Pastia la orele 3 p. m., în chestia scumpirei alimentelor.

La gară delegaţii bucureşteni vor fi întimpinaţi de către comitetul executiv al clubului meseriaşilor Romîni, de comitetele corporaţiunilor şi de mai mulţi meseriaşi.

Intrunirea de mîine în chestia scumpirei traiului, a produs o bună impresie în public şi e comentată foarte mult în toate straturile sociale.

❑ **Aseară nişte necunoscuţi făcători de rele, au aşezat pe linia tramvaiului se leagă Copoul cu Sărărie, bolovani de piatră şi nişte ferării.**

Vagonul No. 18 al tramvaiului, trecînd spre Sărărie, a deraiat din această cauză.

Nu s'a întîmplat nici un accident de persoane.

❑ **Judiciare.**—Curtea secţia II-a, în importantul proses de moştenire dintre doamnele Elena şi Eugenia Docan, a respins proba cu martori. In ce priveşte moşia Dămăcheni, curtea a constatat lucrul judecat. Iar în privinţa moşiei Matiesă s'a admis, în principiu, apelul d-nei Eugenia Docan, amînîndu-se continuarea dezbaterilor pentru 9 Iunie.

— S'a zis eri greşit că crediitorii au votat concordatul propus de firma falită Donnefeld şi Becker. Adevărul este că neputîndu-se întruni trei sferturi din numărul creditorilor, se va pune un nou termen peste 15 zile.

— Curtea secţia II a respins astă-zi atît apelul d-nei Lelia Panuş, cît şi acel al direcţiei tramvaiului şi a menţinut despăgubirele de 25,000 lei şi 1000 lei cheltueli, ce-au fost acordate de tribunal d-nei Panuş.

De la consiliul de răsboiu

Procesul căpitanilor D. Celibidachi şi E. Guriţă.—Consiliul,—Rechizitoriul.—Interogatoriile —Ascultarea martorilor. —După amiază.—Pledoariile.

Astăzi a venit înaintea consiliului de răsboiu al corpului IV de armată, procesul privitor pe căpitanul Demostene Celibidachi, comandantul escadronului de tren din Roman şi a căpitanului de ad-ţie Eugen Guriţă, pe care'l anunţasem.

Consiliul era prezidat de d. colonel Al. Musteaţă, asistat de d-nii: maiori Costăchescu şi Forăscu, şi căpitani Saegiu şi Roşeanu. Comisar regal era d. căpitan Alex. Dimitriu.

D. căpitan Celibidachi a fost asistat de d-nii avocaţi Lascar Antoniu şi Vespasian Pella şi d. căpitan Negruzzi, din oficiu.

Desbaterile procesului s'au început la orele 9 dimineaţă. D. grefier al consiliului G. Poroineanu dă citire actului de acuzare, din care rezultă următoarele:

„Adjunctul cl. II Guriţă Eugen, în cursul lunei Aprilie 1908, văzînd că începe a'i scădea creditul la depozitul de furaje din Roman, de care-se luase cu chitanţe în cursul exerciţiilor 1907—1908 lemne şi furaje, fără a le plăti; credincios sistemului său de a consuma din avutul statului, fără însă să plătească, se foloseşte de calitatea sa de ofiţer de intendenţă şi verificator al escadronului 4 tren şi adresîndu-se căpitanului Celibidache Demostene, comandantul acestui escadron, îi cere să'i dea un bon de fin şi ovăs.

Acesta, care avea nevoe de serviciul adjunctului Guriţă, convine numai de cît şi după o prealabilă înţelegere îi întocmeşte bonul No. 9 (fila No. 120) pentru cantitatea de 1925 kgr. fîn şi 1664 kgr. ovăs, lăsînd asupul din registrul de bonuri în alb, cu intenţia de a se pune la adăpostul vre-unui control şi de a nu se descoperi ast-fel frauda. Totuşi căpitanul Celibidachi Demostene datează acest bon pe timp de la 16—31 Martie, la sfîrşitul lui Maiu, şi face aceasta în scopul ca să nu mai fie inspectat.

*

D. preşedinte al consiliului, colonel Al. Musteaţă, ia interogatorul acuzaţilor, din declaraţiile cărora se vede că nu s'a adus nici un prejudiciu statului, nici altei persoane şi că s'a recurs la un procedeu greşit.

Se începe apoi cu ascultarea martorilor, d-nii:

Bottez I., administrator cl. II, fost şef al menutanţei Roman, care a declarat că a eliberat furage pentru chitanţe, fiind aşa uzul; plutonierul Butunoi Dimitrie, care a fost registrator la escadronul de tren, declară că n-a avut cunoştinţă de bonul No. 9; d. lt.-col. Georgescu Cristea, sub-intendant al corpului IV de armată, chemat ca expert, spune că părerea d-sale e că faptul cu bonul nu constitue un faţ, ci un procedeu greşit; aceiaşi declaraţie o fac şi d-nii: Rosu Gh., administrator cl. II-a şi Giuşcă Pompei, administrator cl. II de la disp. a 8-a, chemaţi de asemeni ca experţi. A mai fost ascultat şi soldatul Olariu, din escadronul 4 tren.

Ceilalţi martori citaţi, d-nii: colonel Vlădoianu Luca, comandantul brigăzei a 14-a infanterie, şi Zadic Iacob, maior din statul major din div. a 7-a, au lipsit.

Apararea a renunţat la martorul maior Engherliu Lazăr.

La orele 12 s'a terminat ascultarea martorilor şi s'a suspendat şedinţa pe după amiază.

*

Desbaterile au reînceput la orele 2 şi jum, după amiază, cînd d. căpitan Al. Dimitriu, comisar regal, a început rechizitoriul seu.

D. comisar regal găseşte vinovaţi pe căpitanii D. Celibidachi şi E. Guriţă, cerînd condamnarea celui dintăi ca făptuitor, iar a celuilalt ca agent provocator.

D. avocat Stroja, în apărarea pentru căpitanul Guriţă demonstrează nevinovăţia acestuia ca şi a căpitanului Celibidachi.

Vorbeşte apoi d. general Pascu tot în apararea d-lui căp. Guriţă.

In momentul cînd punem ziarul sub presă se dă cuvîntul apărărei căp. Celibidachi.

Primul care vorbeşte e d. căp. Al. Negruzzi.

Procesul nu se va termina pînă la orele 6 şi jum.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti 30 Maiu.

Mişcarea în armată

Bucureşti.—Pe ziua de 1 Iunie s'a făcut următoarea mişcare în armată:

Au fost trecuţi în poziţie de retragere din cauză de limită de vrîstă: general de brigadă în rezervă Salmeu D., maior Codreanu Gh., din reg. 18 Gorj, Ad-torul Bahnea din div. 8-a, căpitan Danielescu Al. din reg. R.-Sărat No. 9 căpitan Gh. Chiriţă din reg. Tecuci 24, căp. Voiculescu şi Mărgărint Gr. din regimentul 7 artilerie.

D-nii: căp. medic veterinar Nicolaescu, a fost avansat la gradul de maior la reg. 1 artilerie „Carol I"; d. dr. veterinar lct. Priboianu şi dr. veterinar lct. Stănescu, au fost avansaţi la gradul de căpitan.

D. lt. în rezervă Păscu'escu din reg. 13 artilerie, a fost trecut în poziţie de retragere, din cauză de infirmităţi.

Presa maghiară şi medicii romîni

Bucureşti.—Presa maghiară e plină de articole vehemente contra medicilor romîni care au refuzat să participe la congresul medicilor ce se ţine la Buda-Pesta.

Călătoria princiară

Bucureşti.—A. A. L. L. Regale Principele Ferdinand şi Principesa Maria vor pleca mîine dimineaţă la Florica spre a face o vizită d-nei Pia Brătianu, care a plecat aseară acolo.

Chestia Cretei

Paris. — Ministrul afacerilor străine a declarat că nici o înţelegere nu a intervenit până în present între puteri, cu privire la menţinerea provizorie a trupelor în Creta.

Evacuarea va avea loc în Iulie, dacă nu va interveni vre-un acord pe alte base.

Revoluţionarii din Paris

Paris.—Se asigură că perchesiţiunile făcute eri au fost pricinuite de accidentele următoare: Puţin înainte lîngă Dole, în departamentul Jura, au fost arestate două persoane, în momentul cînd voiau să pună pe pămînt bomba lîngă un stîlp telegrafic. S'a confiscat la unul dintre arestanţi o scrisoare, în care se zicea, că trebue să 'întreprindă ceva pentru camarazi de la poştă.

Revoluţionarii, la care s'au făcut percheziţiuni eri, s'au hotărît a refuza ori-ce răspuns în cazul, cînd judele de instrucţiune i-ar cita ca inculpaţi ori ca martori.

Lupte contra Albanejilor

Constantinopol.—Generalul Djavid a reînceput acţiunea militară. După ce a armat bateriile de munte cu tunuri cu tragere repede şi după sosirea puştilor şi tunurilor, Gruin a făcut o expediţiune în regiuni muntoasă Malissia. După ocuparea satelor Pouscè şi Morina s'a început focul contra redutelor acoperite Albaneze.

La Djakova au fost arestaţi încă 7 notabili. La Prizvend a fost arestat căpitanul de jandarmarie Murkzza, fratele colonelului Bairauzur, şef Albanez.

După o ştire din sursă grecească un conflict sîngeros a avut loc între trupe şi Albanezi, conduşi de Izzetzahar la Berat. Trupele au avut 12 ucişi şi 17 răniţi. Albanezii au avut 3 ucişi.

Lipseşte confirmarea ştirei.

Din Persia

Teheran.—Comitetul de împăcare a supus aprobărei Şahului o lege electorală în care se propune alegerea de deputaţi pe provincii, independent de domiciliul lor; aceasta în scopul de a se putea realege vechii deputaţi şi a se putea restabili partidul Sani-Edanleh.

Comitetul a refuzat de a întocmi o lege electorală pentru Senat şi cere ca dintru întăiu să se recunoască numai meslii.

Acest punct de vedere a provocat, discuţii între comitet şi primul ministru care cere şi senatul să fie deschis în acelaşi timp şi stărue ca toată provincia să fie reprezentată de către deputaţii care locuesc acolo.

Mari dezordini

Teheran.—Se semnalează mari desordine la Mesched, şeful poliţiei a fost asasinat de către revoluţionari. Se aşteaptă un atentat asupra guvernatorului general, care e în drum spre Mesched. Gloanţele au pătruns şi la consulatul rus. Europenii sunt ameninţaţi.

Condemnări

Casablanca.—Consiliul de răsboiu a osîndit pe dezertorii cu ocazinnea incidentului ce a avut loc, de la 4—5 ani, iar pe unul la 10 ani, de închisoare cu degradare.

PRIMARIA COMUNEI IASI

In ziua de 11 Iunie a. c. oara 11 a. m. se va ţine în camera acestei Primării licitaţie prin oferte închise pentru furnitura a 21000 Kilograme fîn şi 36000 Kilograme ovăs necesare Serviciului curăţirei stradelor.

Garanţia Provizorie 500 lei în numerar sau efecte garantate de Stat.

Dispozîţiunile art. 72—83 din legea comptabilităţei publice sunt aplicabile acestei licitaţiuni.

No. 11260 29 Nai 1909

DE VÎNZARE 400,000 de cărămizi de nisip, calitatea I-a, arse gata, la prima fabrică de cărămizi de la Frumoasa.

A se adresa d-lui A. Teitler str. de Sus 45.

Dr. Benno Th. Stenner

fost asistent al clinicei Dermato-sifilitice din Iaşi şi medic al spitalelor Sf. Spiridon la secţia boalelor de femei şi a căilor urinare.

Consultaţiuni de la 12-3 p. m. şi 7-8 p. m.

Iaşi str. Muzelor No. 40

Intreaga clientelă uită de grijele crizei, cîng vizitează Magazinul

LA „VULTUR"

unde cu adevărat se găsesc toate Noutăţile sezonului cu preţurile cele mai convenabile.

Bogat asortiment în articolele de mai jos: Bluze de vară, Voilette de gaze mari, Tuluri şi Broderii, Valanciene torschone, se vînd acum cu preţuri foarte reduse.

Ornamente noui pentru Coifure şi Cache-Corsete de linon pentru Dame.

4000 **Decalitri vin alb şi roş ravac**, recolta anului 1908, de vînzare. A se adresa domnului C. Kirilă strada Sf. Atanasie No. 16, Iaşi.

Teodor Stoienescu

Fost procuror de Curte

AVOCAT

Iaşi 17, str. Vechie (poarta bisericei Bărboi).

S'a deschis în strada Păcurari 15

(vis-a-vis de Tuffi colţ cu Rîpa galbănă)

Atelierul de spălătorie şi călcătorie pentru lengerii de lux

Execută în timpul cel mai scurt şi cu preţuri moderate. Se primesc trousouri, lengerii de lux şi diverse albituri. Cureţenia cea mai perfectă.

Müller

Dr. Suzana Wechsler

Boli de Femei.—Faceri.

Consultaţiuni 2—4 p. m.—

Str. Anastasie Panu No. 43

Clinica boalelor de ochi

Doctor C. MICLESCU.

oculist operator.

CASELE FARMACIA CONYA

Str. de Sus No. 123

HIRSCH IAŞI **Lăpuşneanu 38.**

CEL MAI MARE ASORTIMENT DE

MOBILE

DORMITOARE. SALOANE SUFRAGERII şi BIROURI

cu preţurile cele mai ieftine

Draperii, Perdele, Storuri, Bonne femes.

GALERII

pentru Perdele de **bronze** groase în loc de **35 lei** numai **15 lei** fereastra complectă.

PATURI DE BRONZ

Lavabouri, Mesuţe de noapte, Toilete

tot ce este mai **nou**, *frumos şi eftin.*

MARE DEPOZIT DE

LĂMPI PENTRU ELECTRICITATE

Din cele mai renumite Fabrici din str ăinatate

Nu este nevoe de a se comanda din Străinatate, toate noutăţile sunt expuse în Magazinul nostru.

BYRRH

CEL MAI BUN VIN TONIC ŞI APERITIF

PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906.

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (Thuir Franţa

De vînzare La toate magazinele de consum din ţară

PONDOIR déposé Prix..... 6fr 50 R. GARIEL 2me, quai de la Mégisserie, PARIS Abreuvoirs pour Poules et Faisans RATELIERS A LAPINS Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS en FONTE INOXYDABLE Prix: 0f 50c. Raymond GARIEL 2me, Quai de la Mégisserie, PARIS GRILLAGES, etc. Envoi franco de l'Album sur demande

Instrumente Muzicale de toate felurile în mare asortiment

Jul. Heinr. Zimmermann

Preţul-curent ilustrat gratis LEIPZIG Preţul-curent ilustrat gratis

1420 NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele*, *Gastralgia*, *Sciatica*, *Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureroase* cari aŭ resistat tuturor celorlalte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiŭ să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere—Str. de Sus

Fondată în 1852

Aduce la cunoştiinţa intinsei sale clientele şi în special D-lor

Antrepenori, Arendaşi şi Proprietari

că pentru campania de lucru s'a asortat cu mari depozit de

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Ţevi, Robinete şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apă

Tablă, Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.

Maşini agricole şi Pluguri

accesoriile lor de la cele mai renumite fabrici.

CUREALE DE TRANSMISIUNI, COCS CU ANTRACIT ŞI CARBUNI DE FORJA.

Toate cu preţurile cele mai convenabile

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente *în VIENA fondată în anul 1858* Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86, 92. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46/100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţii peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" inchoie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Gradina Chateau aux Fleurs

In fie-care seară LA 9 1/4 ORE

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Programul se schimbă Luni şi Joi

Grădina complect reînoiată şi amenajată cu amfiteatre, terase higienice cu poduri izolatoare, arene etc.

Preţurile: Loc rezervat 1 leu 25 bani. Terasa 1 leu 25 b, Arena 1 leu, Amfiteatru 50 bani.

In fie-care Duminică, MATINEU la Circul Sidoli, preţurile pe jumătate şi începutul la 5 ore p. m.

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE 0f30c.

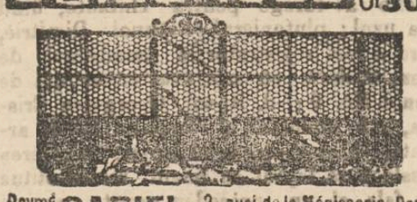

Raymd GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS RONCES ARTIFICIELLES, leu 100 mèt. 5f

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL 2me, quai de la Mégisserie PARIS Envoi franco de Catalogue

Dim. G. Longinescu AVOCAT — Strada Golia 77 — Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

TITUS LAPTEŞ AVOCAT s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu AVOCAT — Str. Bărboi No. 19 — Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa I a Loteriei VI

s'au pus în vânzare

Tragerea la 19 Iunie 1909

Se poate cîştigă in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei	1,50
1/4	Un sfert	Lei	3,00
1/2	Una jumătate	Lei	6,00
1	Loz întreg	Lei	12,00

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Garantez servicin cel mai Prompt şi conştincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner Iaşi Strada Primăriei No. 17. — Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant. Comp.—Iaşi.